Holy Bible

Aionian Edition®

דער יידישער ברית חדשה

Eastern Yiddish Bible

AionianBible.org
The world's first Holy Bible untranslation
100% free to copy and print
also known as " The Purple Bible "

Holy Bible Aionian Edition ®

דער יידישער ברית חדשה

Eastern Yiddish Bible

Creative Commons Attribution 4.0 International, 2018-2025
Source text: eBible.org
Source version: 7/9/2025
Source copyright: Creative Commons Attribution 4.0
Artists for Israel International, 2022

Formatted by Speedata Publisher 5.1.16 (Pro) on 7/30/2025
100% Free to Copy and Print
TOR Anonymously
https://AionianBible.org

Published by Nainoia Inc, https://Nainoia-Inc.signedon.net
All profits are given to https://CoolCup.org

We pray for a modern Creative Commons translation in every language
Translator resources at https://AionianBible.org/Third-Party-Publisher-Resources
Report content and format concerns to Nainoia Inc
Volunteer help is welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Preface

עברית at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aïdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aïdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is eternal! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to eternal life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of eternal punishment. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Please understand these eleven words. The original translation is unaltered and a highlighted note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read at AionianBible.org, with Android, and with TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal and purple is the color of royalty! All profits are given to CoolCup.org.

History

עברית at AionianBible.org/History

06/21/75 - Two boys, P. and J., wonder if Jesus saves all and pray.
04/15/85 - Aionian Bible conceived as B. and J. pray.
12/18/13 - Aionian Bible announced as J. and J. pray.
06/21/15 - Aionian Bible birthed as G. and J. pray.
01/11/16 - AionianBible.org domain registered.
06/21/16 - 30 translations available in 12 languages.
12/07/16 - Nainoia Inc established as non-profit corporation.
01/01/17 - Creative Commons Attribution No Derivatives 4.0 license added.
01/16/17 - Aionian Bible Google Play Store App published.
07/01/17 - 'The Purple Bible' nickname begins.
07/30/17 - 42 translations now available in 22 languages.
02/01/18 - Holy Bible Aionian Edition® trademark registered.
03/06/18 - Aionian Bibles available in print at Amazon.com.
09/15/18 - Aionian Bible dedicated as J. and J. pray again.
10/20/18 - 70 translations now available in 33 languages.
11/17/18 - 104 translations now available in 57 languages.
03/24/19 - 135 translations now available in 67 languages.
10/28/19 - Aionian Bible nursed as another J. and J. pray.
10/31/19 - 174 translations now available in 74 languages.
02/22/20 - Aionian Bibles available in print at Lulu.com.
05/25/20 - Illustrations by Gustave Doré, La Grande Bible de Tours, Felix Just.
08/29/20 - Aionian Bibles now available in ePub format.
12/01/20 - Right to left and Hindic languages now available in PDF format.
03/31/21 - 214 translations now available in 99 languages.
11/17/21 - Aionian Bible Branded Leather Bible Covers now available.
12/20/21 - Social media presence on Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube, etc.
01/01/22 - 216 translations now available in 99 languages.
01/09/22 - StudyPack resources for Bible translation study.
01/23/22 - Volunteers celebrate with pie and prayer.
02/14/22 - Strong's Concordance from Open Scriptures and STEPBible.
02/14/23 - Aionian Bible published on the TOR Network.
12/04/23 - Eleēsē added to the Aionian Glossary.
02/04/24 - 352 translations now available in 142 languages.
05/01/24 - 370 translations now available in 164 languages.
08/05/24 - 378 translations now available in 165 languages.
08/18/24 - Creative Commons Attribution 4.0 International, if source allows.
10/20/24 - Gospel Primer handout format.
11/24/24 - Progressive Web Application off-line format.
01/28/25 - All profits are given to CoolCup.org.
03/12/25 - 382 translations now available in 166 languages.
05/04/25 - 393 translations now available in 175 languages.
05/27/25 - 462 translations now available in 229 languages.
06/21/25 - 469 translations now available in 230 languages.
07/26/25 - 526 translations now available in 287 languages.

Table of Contents

NEW TESTAMENT

מתתיהו 11
מארקוס 59
לוקאס 90
יוחנן 143
די שליחים געשיכטע 183
רוימער בריוו 235
א קארינטער בריוו 255
ב קארינטער בריוו 275
גאלאטער 288
עפעזער 295
פיליפער 302
קאלאסער בריוו 307
א טעסאלאניקער בריוו 312
ב טעסאלאניקער בריוו 316
א טימאטעוס בריוו 319
ב טימאטעוס בריוו 324
טיטוס בריוו 328
פילעמאן בריוו 331
בריוו צו די יידן 332
יעקבס בריוו 347
א פעטרוס בריוו 352
ב פעטרוס בריוו 358
א יוחנן בריוו 362
ב יוחנן בריוו 368
ג יוחנן בריוו 369
יהודהס בריוו 370
די אנטפלעקונג 372

APPENDIX

Reader's Guide
Glossary
Maps
Destiny
Illustrations, Doré

NEW TESTAMENT

יהושע/ישוע אבער האט געזאגט: פאטער, פארגיב זיי, ווארום זיי ווייסן נישט, וואס זיי טאן! זיי אבער האבן זיך צעטיילט זיינע קליידער און געווארפן גורל. (תהלים כב, יח.)

23:34 Luke

מתתיהו

1 דאס בוך פונם שטאמבוים פון יהושע/ישוע
המשיחן, דעם זון פון דוד, דעם זון פון אברהם.
2 אברהם האט געבוירן יצחקן, און יצחק האט
געבוירן יעקבן, און יעקב האט געבוירן יהודהן און
זיינע ברידער. 3 און יהודה האט געבוירן פרצן און
זרחן פון תמר. און פרץ האט געבוירן חצרון, און
חצרון האט געבוירן רם. 4 און רם האט געבוירן
עמינדבן, און עמינדב האט געבוירן נחשון, און נחשון
האט געבוירן שלמון, 5 און שלמון האט געבוירן
בועזן פון רחב, און בועז האט געבוירן עובדן פון
רות, און עובד האט געבוירן ישי, 6 און ישי האט
געבוירן דוד המלך. און דוד האט געבוירן שלמהן
פון אוריהס ווייב, 7 און שלמה האט געבוירן רחבעם,
און רחבעם האט געבוירן אביה, און אביה האט
געבוירן אסא, 8 און אסא האט געבוירן יהושפטן,
און יהושפט האט געבוירן יורם, און יורם האט
געבוירן עזיהו, 9 און עזיהו האט געבוירן יותם, און
יותם האט געבוירן אחזן, און אחז האט געבוירן
יחזקיהון, 10 און יחזקיהו האט געבוירן מנשהן, און
מנשה האט געבוירן אמון, און אמון האט געבוירן
יאשיהו, 11 און יאשיהו האט געבוירן יכניהו און זיינע
ברידער, צו דער צייט פונם גלות בבל. 12 און נאך
דער פארטרייבונג קיין בבל האט יכניהו געבוירן
שאלתיאלן, און שאלתיאל האט געבוירן זרובבלען,
13 און זרובבל האט געבוירן אביהודן, און אביהוד
האט געבוירן אליקים, און אליקים האט געבוירן
עזורן, 14 און עזור האט געבוירן צדוקן, און צדוק
האט געבוירן יכין, און יכין האט געבוירן אליהודן,
15 און אליהוד האט געבוירן אלעזרן, און אלעזר האט
געבוירן מתן, און מתן האט געבוירן יעקבן, 16 און
יעקב האט געבוירן יוספן, דעם מאן פון מרים, פון
וועלכער עס איז געבוירן געווארן יהושע/ישוע, וואס
ווערט גערופן משיח. 17 און אזוי זענען אלע דורות
פון אברהם ביז דוד פערצן דורות; און פון דוד ביז
צום גלות בבל פערצן דורות; און פונם גלות בבל
ביז צו דעם משיח פערצן דורות. 18 און די געבורט
פון יהושע/ישוע המשיחן איז פארגעקומען אויף אזא
אופן: ווען זיין מוטער מרים איז געווען פארקנסט צו
יוספן, איידער זיי זענען זיך צוזאמענגעקומען, איז זי
געפונען געווארן מעוברת פונם רוח הקודש. 19 יוסף,
איר מאן, איז אבער געווען א צדיק, און האט איר
נישט געוואלט אנטון קיין חרפה, האט ער בדעה
געהאט, שטילערהייט מיט איר זיך פאנאנדערצוגיין.
20 און טראכטנדיק אזוי וועגן דעם, זע, א מלאך פון
דעם האר (ה׳) האט זיך באוויזן צו אים אין א חלום,
אזוי צו זאגן: יוסף בן דוד, פארכט דיך נישט צו
נעמען מרים, דיין ווייב; מחמת דאס, וואס איז אין
איר געשאפן געווארן, איז פונם רוח הקודש. 21 און זי
וועט געבוירן א זון, און דו זאלסט רופן זיין נאמען
יהושע/ישוע; מחמת ער וועט ראטעווען זיין פאלק
פון זייערע זינד. 22 און דאס אלץ איז געשען, כדי עס
זאל דערפילט ווערן, וואס עס איז געזאגט געווארן
פון דעם האר (ה׳) דורך דעם נביא, אזוי צו זאגן:
23 זע די עלמה וועט פארגיין אין טראגן, און געבוירן
א זון, און מען וועט רופן זיין נאמען עמנואל, (ישעיהו
ז, יד.) וואס דער טייטש דערפון איז: ה׳ מיט אונדז.
24 און ווען יוסף איז אויפגעשטאנען פון שלאף, האט
ער געטאן, ווי דער מלאך פון דעם האר (ג-ט) האט
אים באפוילן, און ער האט גענומען צו זיך זיין ווייב;
25 און האט זיך מיט איר נישט באהאפטן, ביז זי

האט געבוירן א זון, און ער האט גערופן זיין נאמען
יהושע/ישוע.

2 און ווען יהושע/ישוע איז געבוירן געווארן אין
בית-לחם יהודה, אין די טעג פון קעניג הורדוס,
זע, שטערנזעער פונם מזרח זענען אנגעקומען קיין
ירושלים, 2 און האבן געזאגט: וואו איז ער, וואס איז
געבוירן געווארן, דער מלך פון די יידן? מחמת
מיר האבן געזען זיין שטערן אויפן מזרח, און זענען
געקומען, זיך צו בוקן צו אים. 3 און ווי דער קעניג
הורדוס האט דאס געהערט, האט ער זיך דערשראקן
און גאנץ ירושלים מיט אים. 4 און איינזאמלענדיק
אלע הויפט כהנים און סופרים פונם פאלק, האט
ער זיי געפרעגט, וואו דער משיח דארף געבוירן
ווערן. 5 און זיי האבן צו אים געזאגט: אין בית-לחם
יהודה; מחמת אזוי איז געשריבן געווארן דורך דעם
נביא. 6 און דו בית-לחם, לאנד יהודה, ביסט בשום
אופן נישט דאס קלענסטע צווישן די פרינצן פון
יהודה; מחמת פון דיר וועט ארויסקומען א מושל,
וואס וועט פיטערן מיין פאלק ישראל! 7 דערנאך
האט הורדוס שטילערהייט גערופן די שטערנזעער,
און גרינטלעך אויסגעפארשט ביי זיי די צייט, ווען
דער שטערן האט זיך באוויזן. 8 און ער האט זיי
געשיקט קיין בית-לחם, און געזאגט: גייט און פארשט
נאך גענוי וועגן דעם קינד; און ווען איר וועט עס
געפינען, דערציילט מיר, כדי איך זאל אויך קומען
און מיך בוקן צו אים. 9 און זיי, האבנדיק געהערט
דעם קעניג, האבן זיך געווענדט אויף זייער וועג;
און זע, דער שטערן, וועלכן זיי האבן געזען אויפן
מזרח, איז געגאנגען פאר זיי, ביז ער איז געקומען און
זיך געשטעלט איבער דעם ארט, וואו דאס קינד איז
געווען. 10 און זעענדיק דעם שטערן, האבן זיי זיך
געפריידט מיט א זייער גרויסער שמחה. 11 און זענען
אריינגעגאנגען אין הויז און האבן געזען דאס קינד
מיט מרים, זיין מוטער; און זענען אנידערגעפאלן
און האבן זיך געבוקט צו אים; און האבן אויפגעעפנט
זייערע אוצרות און אים געברענגט מתנות, גאלד און
ווייהרויך און מירע. 12 און ווערנדיק געווארנט אין א
חלום, זיך נישט אומצוקערן צו הורדוסן, זענען זיי
אוועק אויף אן אנדערן וועג אין זייער אייגן לאנד
אריין. 13 און נאך זייער אוועקגיין, זע, א מלאך
פון דעם האר (ג-ט) באווייזט זיך צו יוספן אין א
חלום, אזוי צו זאגן: שטיי אויף און נעם דאס קינד
און זיין מוטער, און אנטלויף קיין מצרים, און זיי
דארטן, ביז איך וועל דיר זאגן; מחמת הורדוס וועט
זוכן דאס קינד, כדי עס אומצובערענגען. 14 און ער
איז אויפגעשטאנען און האט גענומען דאס קינד און
זיין מוטער ביינאכט, און איז אוועק קיין מצרים.
15 און איז דארט געווען ביז הורדוס איז געשטארבן,
כדי עס זאל דערפילט ווערן, וואס עס איז געזאגט
געווארן פון דעם האר דורך דעם נביא, אזוי צו זאגן:
פון מצרים האב איך גערופן מיין זון. 16 דעמאלט
האט הורדוס געזען, אז ער איז געווארן אפגעשפאט
פון די שטערנזעער, איז ער געווארן שרעקלעך
צארנדיק, און האט געשיקט, און געלאזט טייטן אלע
יינגלעך, וואס זענען געווען אין בית-לחם און אין
אלע אירע געגנטן, פון צוויי יאר און יונגער, לויט
דער צייט, וואס ער האט גענוי אויסגעפונען פון די
שטערנזעער. 17 דעמאלט איז דערפילט געווארן,
וואס עס איז געזאגט געווארן דורך ירמיהו הנביא,
אזוי צו זאגן: 18 א קול איז געהערט געווארן אין רמה,
א געוויין און ביטער באקלאגן, רחל באוויינט אירע
קינדער; און וויל נישט געטרייסט ווערן, ווייל זיי

זענען מער נישט פאראן. 19 ווען אבער הורדוס
איז שוין געווען טויט, זע, א מלאך פון דעם האר
(ג-ט) באווייזט זיך אין א חלום צו יוספן אין מצרים,
20 און זאגט: שטיי אויף און נעם דאס קינד און זיין
מוטער, און גיי קיין ארץ ישראל; מחמת עס זענען
שוין געשטארבן די, וואס האבן געזוכט דאס לעבן
פון דעם קינד. 21 און ער איז אויפגעשטאנען און האט
גענומען דאס קינד און זיין מוטער, און איז געקומען
קיין ארץ ישראל. 22 נאר הערנדיק, אז ארכעלאוס
קעניגט איבער יהודה אויפן ארט פון זיין פאטער
הורדוס, האט ער זיך געפארכטן דארט אהינצוגיין;
און נאך דעם ווי ער איז געווארנט געווארן אין א
חלום, איז ער אוועק אין די מקומות פון גליל, 23 און
איז געקומען און האט געוואוינט אין א שטאט, וואס
מען רופט זי נצרת, כדי עס זאל דערפילט ווערן,
וואס עס איז געזאגט געווארן דורך די נביאים, אז ער
וועט גערופן ווערן נצר. (ישעיהו יא, א.)

3 אין יענע טעג קומט יוחנן פון דער (ירדן) מקווה,
און רופט אויס אין דער מדבר פון יהודה, אזוי צו
זאגן: 2 טוט תשובה; מחמת דאס מלכות השמים
האט זיך דערנענטערט. 3 מחמת דאס איז ער, פון
וועמען עס איז גערעדט געווארן דורך ישעיה הנביא,
אזוי צו זאגן: א קול פון איינעם, וואס רופט אויס
אין דער מדבר: מאכט גרייט דעם וועג פון דעם
האר (ג-ט), מאכט גלייך זיינע שטעגן! 4 און יוחנן
אליין האט געהאט א מלבוש פון קעמל האר, און
א לעדערנער גארטל ארום זיינע לענדן; און זיין
שפייז איז געווען היישעריקן און ווילדער האניק.
5 דעמאלט איז צו אים ארויסגעגאנגען ירושלים, און
גאנץ יהודה, און די גאנצע אומגעגנט פון ירדן; 6 און
האבן זיך געלאזט טובל זיין אין דער מקווה פון
אים אין דעם טייך ירדן, מתוודה זייענדיק זיך אויף
זייערע זינד. 7 ווען אבער ער האט געזען א סך
פון די פרושים און פון די צדוקים קומען צו דער
מקווה, האט ער צו זיי געזאגט: איר שלאנגענקינדער,
ווער האט אייך געגעבן צו פארשטיין, אז איר זאלט
אנטלויפן פון דעם קומענדיקן גרימצארן? 8 ברענגט
דעריבער פרוכט, וואס איז ראוי ביי תשובה! 9 און
זאל אייך נישט קומען אויף די געדאנקען צו זאגן: מיר
האבן אברהם ווי אונדזער פאטער (זכות-אבות);
מחמת איך זאג אייך, אז ה׳ איז בכוח פון די דאזיקע
שטיינער אויפצושטעלן קינדער צו אברהמען. 10 און
די האק ליגט שוין ביים שורש פון די ביימער;
דעריבער יעדער בוים, וואס ברענגט נישט קיין
גוטע פירות, ווערט אפגעהאקט, און געווארפן אין
פייער אריין. 11 איך טובל אייך אין א מקווה מיט
וואסער צו תשובה; אבער דער, וואס קומט נאך
מיר, איז שטארקער פון מיר, וואס איך בין נישט
ווערט צו טראגן זיינע שיך; ער וועט אייך טובל זיין
אין א מקווה מיט דעם רוח הקודש און מיט פייער.
12 זיין ווינטשויפל איז אין זיין האנט, און ער וועט גוט
אויסרייניקן זיין דרעשערי; און ער וועט איינזאמלען
זיין ווייץ אין שייער אריין, אבער די פלעווע וועט ער
פארברענען אין פייער, וואס לעשט זיך נישט אויס.
13 דעמאלט קומט יהושע/ישוע פון גליל צום ירדן צו
יוחנן, כדי מקווה געטובלט צו ווערן אין א מקווה פון
אים. 14 ער אבער האט עס אים פארווערט, זאגנדיק:
איך האב נייטיק פון דיר געטובלט צו ווערן אין א
מקווה, און דו קומסט צו מיר? 15 נאר יהושע/ישוע
האט ענטפערנדיק צו אים געזאגט: לאז עס איצט
צו; מחמת אזוי געשיקט זיך פאר אונדז מקיים צו
זיין יעדע גערעכטיקייט. דעמאלט האט ער אים

געלאזט. 16 ווי יהושע/ישוע איז געטובלט געווארן אין
א מקווה, איז ער באלד ארויסגעשטיגן פון וואסער;
און זע, די הימלען האבן זיך אויפגעעפנט, און ער
האט געזען ה׳ס גייסט אראפנידערן ווי א טויב, און
קומען אויף אים; 17 און זע, א קול פון הימל האט
געזאגט: דאס איז מיין געליבטער זון, אין וועמען איך
האב א וואוילגעפעלן!

4 דעמאלט איז יהושע/ישוע געפירט געווארן פון
דעם גייסט אין דער מדבר אריין, כדי דער שטן זאל
אים אויספרואוון. 2 און פאסטנדיק פערציק טעג און
פערציק נעכט, איז ער דערנאך הונגעריק געווארן.
3 און דער אויספרואווער איז צוגעקומען און האט
צו אים געזאגט: אויב דו ביסט דער זון פון דער
אויבערשטער, זאג, אז די דאזיקע שטיינער זאלן
ווערן ברויט! 4 ער אבער האט ענטפערנדיק געזאגט:
עס שטייט געשריבן: נישט פון ברויט אליין זאל
דער מענטש לעבן, נאר פון יעדן ווארט, וואס קומט
ארויס פון ה׳ס מויל. 5 דעמאלט נעמט אים דער
שטן אין דער הייליקער שטאט אריין; און האט אים
געשטעלט אויפן שפיץ פון בית המקדש, 6 און זאגט צו
אים: אויב דו ביסט דער זון פון דער אויבערשטער,
ווארף דיך אראפ; מחמת עס שטייט געשריבן: זיינע
מלאכים וועט ער באפעלן וועגן דיר, און אויף די
הענט וועלן זיי דיך טראגן, טאמער וועסטו דיר
אנשטויסן דיין פוס אין א שטיין. 7 האט יהושע/ישוע
צו אים געזאגט: עס שטייט אויך געשריבן: דו זאלסט
נישט אויספרואוון דעם האר, דיין ג-ט. 8 נאכאמאל
נעמט אים דער שטן מיט אויף א זייער הויכן בארג,
און ווייזט אים אלע קעניגרייכן פון דער וועלט,
און זייער הערלעכקייט; 9 און זאגט צו אים: אלע
די דאזיקע וועל איך דיר געבן, אויב דו וועסט
אניד ערפאלן און זיך בוקן צו מיר. 10 דעמאלט
זאגט יהושע/ישוע צו אים: אוועק, דו שטן! מחמת עס
שטייט געשריבן: צום האר, דיין ג-ט, זאלסטו זיך
בוקן און נאר אים אליין זאלסטו דינען! 11 דעמאלט
פארלאזט אים דער שטן; און זע, מלאכים זענען
געקומען און האבן אים באדינט. 12 און ווען ער
האט געהערט, אז יוחנן איז איינגעזעצט געווארן, איז
ער אוועק קיין גליל; 13 און האט פארלאזט נצרת,
און איז געקומען און האט געוואוינט אין כפר-נחום,
וואס ליגט ביים ים, אין די געביטן פון זבולון און
נפתלי; 14 כדי עס זאל דערפילט ווערן, וואס עס איז
געזאגט געווארן דורך ישעיהו הנביא, אזוי צו זאגן:
15 לאנד פון זבולון און לאנד פון נפתלי, ביים וועג
פונם ים, פון יענער זייט ירדן, גליל פון די פעלקער,
16 דאס פאלק, וואס איז געזעסן אין דער פינסטער,
האט געזען א גרויס ליכט, און צו די, וואס זענען
געזעסן אין א לאנד און אין שאטן פון טויט, פאר
זיי האט א ליכט אויפגעשיינט. 17 פון דעמאלט אָן
האט יהושע/ישוע אנגעהויבן אויסצורופן, און צו
זאגן: טוט תשובה; מחמת דאס מלכות השמים האט
זיך דערנענטערט! 18 און ווי ער איז ארומגעגאנגען
ביים ים פון גליל, האט ער געזען צוויי ברידער,
שמעון, וואס מען רופט אים פעטרוס, און אנדריי
זיין ברודער, ווארפן א נעץ אין ים אריין; מחמת זיי
זענען געווען פישערלייט. 19 און ער זאגט צו זיי:
קומט, פאלגט מיר נאך, און איך וועל אייך מאכן
פאר פישערס פון מענטשן! 20 און זיי האבן גלייך
פארלאזן די נעצן, און האבן אים נאכגעפאלגט.
21 און ווען ער איז פון דארטן ווייטערגעגאנגען,
האט ער געזען אנדערע צוויי ברידער, יעקב בן
זבדי, און יוחנן זיין ברודער, אין דעם שיפל מיט

זייער פאטער זבדי, פאררׄיכטנדיק זייערע נעצן;
און ער האט זיי געׄרופן. 22 און זיי האבן גלייך
פארלאזן דאס שיפל און דעם פאטער זייערן, און
האבן אים נאכגעפאלגט. 23 און ער איז ארומגעגאנגען
אין גאנץ גליל, לערנענדיק אין זייערע שולן, און
אויסרופנדיק די גוטע בשורה פונם מלכות, און
היילנדיק אלע קראנקייטן און שלאפקייטן צווישן
דעם פאלק. 24 און זיין שם האט זיך פארשפרייט
אין גאנץ סיריען; און מען האט געברעננגט צו אים
אלע קראנקע, וואס זענען געווען געפלאגט מיט
פארשיידענע מחלות און יסורים, באזעסענע מיט
בייזע גייסטער, און חולי-נופל, און פאראליטיקער;
און ער האט זיי געהיילט; 25 און עס האבן אים
נאכגעפאלגט גרויסע המונים מענטשן פון גליל און
דעקאפאליס און ירושלים און יהודה און פון עבר
הירדן.

5 און זעענדיק די המונים מענטשן, איז ער
ארויפגעגאנגען אויף דעם בארג; און ווען ער האט
זיך אנידערגעזעצט זענען זיינע תלמידים געקומען
צו אים. 2 און ער האט אויפגעעפנט זיין מויל און זיי
געלערנט, זאגנדיק: 3 וואויל איז די ארעמע אין גייסט;
ווייל זייערס איז דאס מלכות השמים. 4 וואויל איז
די טרויערנדיקע; ווייל זיי וועלן געטרייסט ווערן.
5 וואויל איז די, וואס האלטן זיך קליין; ווייל זיי וועלן
ירשענען די ערד. 6 וואויל איז די, וואס הונגערן
און דורשטן נאך גערעכטיקייט; ווייל זיי וועלן
געזעטיקט ווערן. 7 וואויל איז די בעלי רחמים; ווייל
זיי וועלן דערלאנגען באַרמהארציקייט. 8 וואויל
איז די, וואס זענען ריין אין הארצן; ווייל זיי וועלן
זען ה׳. 9 וואויל איז די, וואס מאכן שלום; ווייל זיי
וועלן גערופן ווערן ה׳ס קינדער. 10 וואויל איז די,
וואס ווערן פארפאלגט צוליב גערעכטיקייט; ווייל
דאס מלכות השמים איז זייערס. 11 וואויל איז אייך,
ווען מען טוט אייך אָן בזיונות, און מען פארפאלגט
אייך, און מען רעדט אויס פאלש אלדאס בייז אויף
אייך, צוליב מיר. 12 פריידט זיך, און זייט זיך זייער
משמח, ווייל אייער שכר איז גרויס אין הימל; מחמת
אָט אזוי האט מען פארפאלגט די נביאים, וואס זענען
געווען פאר אייך. 13 איר זענט דאס זאלץ פון דער
ערד; אויב אבער דאס זאלץ זאל פארלירן זיין
טעם, מיט וואס וועט עס געזאלצן ווערן? עס טויג
מער צו גארנישט, אחוץ ארויסגעווארפן און פון
לייטן געטרעטן צו ווערן. 14 איר זענט דאס ליכט
פון דער וועלט. א שטאט, וואס ליגט אויף א בארג,
קען נישט בלייבן פארבארגן. 15 מען ליכטבענטשן
אויך נישט אויף א ליכט, און שטעלט עס אונטער
דעם מאסשעפל, נאר אויף דעם לייכטער; און עס
ליכט אלעמען אין הויז. 16 אָט אזוי זאל אייער
ליכט שיינען פאר מענטשן, כדי זיי זאלן זען אייערע
מעשים טובים, און אפגעבן א לויב צו אייער פאטער,
וואס איז אין הימל. 17 איר זאלט נישט מיינען, אז
איך בין געקומען צו צעשטערן די תורה אדער די
נביאים; איך בין נישט געקומען צו צעשטערן, נאר
ממלא צו זיין. 18 מחמת באמת זאג איך אייך, ביז
דער הימל און די ערד וועלן פארגיין, וועט קיין
איין יוד, אדער א קוצי של יוד פון דער תורה נישט
בטל ווערן, ביז אלץ איז געשען. 19 דעריבער ווער
עס וועט צעשטערן איינע פון די דאזיקע קלענסטע
מצוות, און וועט אָט אזוי לערנען די מענטשן, דער
וועט הייסן קלענסטער אין דעם מלכות השמים;
ווער אבער עס וועט זיי טאן און לערנען, דער וועט
הייסן גרויס אינם מלכות השמים. 20 מחמת איך זאג

אייך, אז אויב אייער צדקות וועט נישט איבערשטייגן
די צדקות פון די סופרים און די פרושים, וועט איר
בשום אופן נישט אריינגיין אינם מלכות השמים.
21 איר האט געהערט, אז עס איז געזאגט געווארן צו
די קדמונים: דו זאלסט נישט טייטן; ווער אבער עס
טייט, איז חייב צום משפט. 22 איך אבער זאג אייך, אז
יעדער איינער, וואס איז צארנדיק אויף זיין ברודער,
וועט זיין חייב צום משפט; און ווער עס וועט זאגן
רקא צו זיין ברודער, וועט זיין חייב צום סנהדרין;
און ווער עס וועט זאגן, דו נאר, וועט זיין חייב צום
פייער פון גיהנום. (Geenna g1067) 23 דעריבער ווען
דו ברענגסט דיין קרבן צו דעם מזבח, און דארטן
דערמאנסטו דיך, אז דיין ברודער האט עפעס קעגן
דיר, 24 זאלסטו דארטן איבערלאזן דיין קרבן פאר
דעם מזבח, און גיי קודם כל אהין, רעד זיך דורך
מיט דיין ברודער, און דאן קום און זיי מקריב דיין
קרבן. 25 ווער משווה מיט דיין קעגנער געשווינט,
בשעת דו ביסט נאך מיט אים אויפן וועג; טאמער
וועט דיין קעגנער דיך איבערגעבן צום שופט, און
דער שופט צום שוטר, און דו וועסט געווארפן ווערן
אין תפיסה אריין. 26 באמת זאג איך דיר, דו וועסט
פון דארטן בשום אופן נישט ארויסקומען, ביז דו
באצאלסט נישט די לעצטע פרוטה! 27 איר האט
געהערט, אז עס איז געזאגט געווארן: זאלסט נישט
נואפן! 28 איך אבער זאג אייך, אז יעדער איינער, וואס
קוקט אויף א פרוי, זי צו גלוסטן, האט שוין גענואפט
מיט איר אין זיין הארצן. 29 און אויב דיין רעכט
אויג פארפירט דיך צום שטרויכלען, נעם עס ארויס,
און ווארף עס אוועק פון דיר; מחמת עס לוינט זיך
דיר, אז איינס פון דיינע אברים זאל פארלוירן גיין,
און נישט דיין גאנצער גוף זאל געווארפן ווערן אין
גיהנום אריין. (Geenna g1067) 30 און אויב דיין רעכטע
האנט פארפירט דיך צום שטרויכלען, האק זי אפ,
און ווארף זי אוועק פון דיר; מחמת עס לוינט זיך
דיר, אז איינס פון דיינע אברים זאל פארלוירן גיין,
און נישט דיין גאנצער גוף זאל גיין אין גיהנום אריין.
(Geenna g1067) 31 און עס איז געזאגט געווארן: ווער
עס שיידט זיך פון זיין ווייב, זאל ער איר געבן א
גט. 32 איך אבער זאג אייך, אז יעדער איינער, וואס
שיידט זיך פון זיין ווייב, אחוץ צוליב א פאל פון
זנות, מאכט ער זי מזנה צו זיין. און ווער עס האט
חתונה מיט א גרושה, דער איז מזנה. 33 ווידער
האט איר געהערט, אז עס איז געזאגט געווארן צו די
קדמונים: זאלסט נישט שווערן פאלש, זאלסט אבער
אפצאלן דיינע שבועות צום האר (ג-ט). 34 איך
אבער זאג אייך, שווערט לגמרי נישט; נישט ביים
הימל, ווייל עס איז ה׳ס כסא הכבוד. 35 נישט ביי
דער ערד, ווייל זי איז א פוסבענקל פאר זיינע פיס;
נישט ביי ירושלים, ווייל דאס איז די שטאט פון דעם
גרויסן מלך. 36 זאלסט אויך נישט שווערן ביי דיין
קאפ, ווייל דו קענסט נישט קיין איינציקע האר ווייס
אדער שווארץ מאכן. 37 נאר זאל אייער ווארט זיין;
יא, יא; ניין, ניין! און וואס איז מער ווי די דאזיקע
איז פונם בייזן. 38 איר האט געהערט, אז עס איז
געזאגט געווארן: אן אויג פאר אן אויג, און א צאן
פאר א צאן; 39 איך אבער זאג אייך: איר זאלט זיך
נישט אנטקעגנשטעלן דעם בייזן; נאר ווען עמיצער
פאטשט דיך אויף דיין רעכטער באק, נייג אים אויך
די אנדערע צו. 40 און דעם, וואס וויל זיך משפטן
מיט דיר און אוועקנעמען דיין העמד, לאז אים אויך
דעם אויבער בגד. 41 און ווער עס צווינגט דיך צו
גיין א מייל, גיי מיט אים צוויי. 42 גיב צו דעם, וואס

בעט ביי דיר, און פון דעם, וואס וויל ביי דיר בארגן,
דריי דיך נישט אוועק. 43 איר האט געהערט, אז עס
איז געזאגט געווארן: דו זאלסט ליב האבן דיין חבר,
און האסן דיין שונא; 44 איך אבער זאג אייך: האט
ליב אייערע שונאים, און זייט מתפלל פאר די, וואס
פארפאלגן אייך; 45 כדי איר זאלט זיין קינדער פון
אייער פאטער, וואס איז אין הימל. ווייל ער לאזט
זיין זון שיינען אויף בייזע און אויף גוטע, און לאזט
רעגענען אויף צדיקים און אויף רשעים. 46 מחמת
אויב איר וועט ליב האבן די, וואס האבן אייך ליב,
וואס פאר א שכר האט איר? צי טאן דען די שטייער
אויפמאנער נישט דאס זעלביקע? 47 און אויב איר
גיט אפ שלום נאר אייערע ברידער אליין, וואס טוט
איר דא מער? צי טאן דען די אומות (העולם) נישט
אויך דאס זעלביקע? 48 דעריבער זאלט איר זיין
פולקום, ווי אייער הימלישער פאטער איז פולקום.

6 גיט אכטונג, אז איר זאלט נישט טאן אייער צדקה
פאר לייטן, כדי פון זיי געזען צו ווערן; און אויב
נישט, האט איר נישט קיין שכר ביי אייער פאטער,
וואס איז אין הימל. 2 דעריבער ווען דו טוסט א
גמילות חסד, לאז נישט אויסטראמפייטערן פאר
דיר, ווי די צבועקעס טאן אין די שולן און אויף די
גאסן, כדי געלויבט צו ווערן פון לייטן. באמת זאג
איך אייך, זיי האבן שוין זייער שכר. 3 דו אבער
ווען דו טוסט א גמילות חסד זאל דיין לינקע האנט
נישט וויסן, וואס די רעכטע טוט, 4 כדי דיין גמילות
חסדים זאל בלייבן פארבארגן; און דיין פאטער,
וואס זעט אין פארבארגעניש, וועט דיר פארגעלטן.
5 און ווען איר טוט תפילה, זאלט איר נישט זיין ווי
די צבועקעס, ווייל זיי האבן ליב תפילה צו טאן
ווען זיי שטייען אין די שולן און אויף די עקן פון די
גאסן, כדי זיך צו באווייזן פאר מענטשן. באמת זאג
איך אייך, זיי האבן שוין זייער שכר. 6 דו אבער,
ווען דו טוסט תפילה, גיי אריין אין דיין חדרל, און
פארשליס די טיר, און זיי מתפלל צו דיין פאטער,
וואס איז פארבארגן, און דיין פאטער, וואס זעט אין
פארבארגעניש, וועט דיר פארגעלטן. 7 און תפילה
טוענדיק, זאלט איר נישט פלאפלען ווי די אומות
(העולם); מחמת זיי מיינען, אז דורך א סך ווערטער
זייערע, וועלן זיי דערהערט ווערן. 8 דעריבער
זייט נישט גלייך ווי זיי! מחמת ה׳, אייער פאטער,
ווייסט וואס איר באדארפט, איידער איר בעט אים.
9 דעריבער זאלט איר אזוי תפילה טאן: אונדזער
פאטער, וואס דו ביסט אין הימל, געהייליקט זאל
ווערן דיין נאמען. 10 זאל דיין מלכות קומען. זאל
דיין רצון געשען, ווי אין הימל, אזוי אויך אויף
דער ערד. 11 אונדזער טעגלעך ברויט גיב אונדז
היינט. 12 און פארגיב אונדז אונדזערע חובות, ווי
אויך מיר האבן פארגעבן די, וואס זענען אונדז
שולדיק. 13 און ברענג אונדז נישט צו קיין נסיון,
נאר זיי אונדז מציל פון שלעכטס (מחמת דיין איז
דאס מלכות, און די מאכט, און די הערלעכקייט,
אויף אייביק! אמן.) 14 מחמת אויב איר פארגיט די
מענטשן זייערע פעלערן, וועט אייער הימלישער
פאטער אייך אויך פארגעבן. 15 ווען אבער איר
פארגיט די מענטשן נישט, וועט אייער פאטער אייך
אויך נישט פארגעבן אייערע עבירות. 16 און ווען
איר פאסט, זאלט איר נישט זיין ווי די צבועקעס,
מיט א זויער פנים; מחמת זיי פארפינסטערן זייערע
פנימער, כדי זיך צו באווייזן פאר מענטשן, אז זיי
פאסטן. באמת זאג איך אייך, זיי האבן שוין זייער
שכר. 17 דו אבער, ווען דו פאסט, זאלב דיר דעם

קאפ מיט אייל, און וואש דיר אפ דאס פנים; 18 כדי
זאלסט נישט געזען ווערן פון מענטשן, אז דו פאסט,
נאר פאר דיין פאטער, וואס איז פארבארגן; און
דיין פאטער, וואס זעט אין פארבארגעניש, וועט דיר
פארגעלטן. 19 זאמלט אייך נישט איין קיין אוצרות
אויף דער ערד, וואו מילב און זשאוווער פארדארבן,
און וואו גנבים גראבן אונטער און גנבענען אוועק.
20 נאר זאמלט אייך איין אוצרות אין הימל, וואו נישט
די מילב נישט דער זשאוווער פארדארבן, און וואו
גנבים גראבן נישט אונטער און גנבענען נישט אוועק.
21 מחמת וואו דיין אוצר איז, דארט וועט אויך דיין
הארץ זיין. 22 דאס ליכט פון דעם גוף איז דאס אויג.
23 אויב דעריבער דיין אויג איז געזונט, וועט דיין
גאנצער גוף זיין ליכטיק. ווען אבער דיין אויג איז
בייז, וועט דיין גאנצער גוף זיין פינסטער. דעריבער
אויב דאס ליכט, וואס איז אין דיר, איז פינסטער, ווי
גרויס איז די חושך! 24 קיינער קען נישט דינען צוויי
הארן; מחמת אדער ער וועט דעם איינעם פיינט
האבן, און ליב האבן דעם אנדערן, אדער ער וועט
זיך האלטן ביי איינעם, און דעם אנדערן פאראכטן.
איר קענט נישט דינען ה׳ און ממון. 25 דערפאר זאג
איך אייך: זארגט נישט פאר אייער לעבן, וואס איר
זאלט עסן, אדער וואס איר זאלט טרינקען; און אויך
נישט פאר אייער גוף, וואס איר זאלט אנטאן. צי איז
דען נישט דאס לעבן מער ווי די שפייז, און דער גוף
מער ווי די קליידונג? 26 קוקט אויף די פייגל פון
הימל, אז זיי זייען נישט, און שניידן נישט, און זאמלען
אויך נישט אין שייערס ארייַן; און אייער הימלישער
פאטער שפייזט זיי. צי זענט איר דען נישט פיל מער
ווערט ווי זיי? 27 און ווער פון אייך זארגנדיק, קען
צולייגן אן אייל צו זיין געוואוקס? 28 און פארוואס
זארגט איר זיך ווענען א מלבוש? לערנט זיך אראפ
פון די ליליעס פון פעלד, ווי זיי וואקסן; זיי ארבעטן
נישט און שפינען נישט; 29 איך זאג אייך אבער, אז
שלמה מיט זיין גאנצער פראכט איז נישט געווען אזוי
אנגעטאן, ווי איינע פון די דאזיקע. 30 און אויב ה׳
קליידט אזוי אָן דאס גראז פון פעלד, וואס היינט איז
עס דא, און צומארגנס ווערט עס געווארפן אין אויוון
ארייַן, וועט ער דען נישט פיל מער אייך (קליידן),
איר קליינגלויביקע? 31 דעריבער זאלט איר נישט
זארגן, אזוי צו זאגן: וואס וועלן מיר עסן, אדער וואס
וועלן מיר טרינקען, אדער מיט וואס וועלן מיר זיך
קליידן? 32 מחמת די אומות (העולם) זוכן דאס
אלץ; יא, אייער הימלישער פאטער ווייסט, אז איר
נויטיקט זיך אין דעם אלעם. 33 זוכט אבער צום
אלעמערשטן זיין מלכות, און זיין גערעכטיקייט; און
דאס אלץ וועט אייך צוגעגעבן ווערן. 34 זארגט זשע
נישט אויף מארגן; מחמת דער מארגנדיקער טאג
וועט זארגן פאר זיך אליין. דער טאג האט גענוג זיין
אייגן בייז.

7 משפט נישט, כדי איר זאלט נישט געמשפט ווערן.
2 מחמת מיט וואס פאר א משפט איר אורטיילט,
וועט איר געמשפט ווערן, און מיט וועלכער מאס איר
מעסט, וועט אייך געמאסטן ווערן. 3 און וואס זעסטו
דאס שפענדל אין דיין ברודערס אויג, אבער דעם
קלאץ, וואס איז אין דיין אויג, באמערקסטו נישט?
4 אדער ווי אזוי קענסטו זאגן צו דיין ברודער: לאז
מיך ארויסנעמען דאס שפענדל פון דיין אויג; און זע,
דער קלאץ איז אין דיין אויג? 5 דו צבועק, ווארף צום
ערשט ארויס דעם קלאץ פון דיין אויג; און דעמאלט
וועסטו זען קלאר ארויסצונעמען דאס שפענדל פון
דיין ברודערס אויג. 6 גיט נישט דאס הייליקע צו

די הינט, און ווארפט נישט אייערע פערל פאר די
חזירים, טאמער וועלן זיי זיי צעטרעטן מיט זייערע
פיס, און אומקערנדיק זיך אייך צערייסן. 7 בעט,
און עס וועט אייך געגעבן ווערן; זוכט, און איר וועט
געפינען; קלאפט אָן, און עס וועט אייך אויפגעמאכט
ווערן! 8 מחמת יעדער, וואס בעט, באקומט; און
דער, וואס זוכט, געפינט; און דעם, וואס קלאפט אָן,
וועט אויפגעמאכט ווערן. 9 אדער וועלכער מענטש
צווישן אייך איז עס, וואס, אויב זיין זון זאל אים
בעטן ברויט, וועט ער אים געבן א שטיין? 10 אדער
אויב ער זאל בעטן א פיש, וועט ער דען אים געבן א
שלאנג? 11 אויב דעריבער איר, זייענדיק שלעכט,
ווייסט צו געבן גוטע גאב צו אייערע קינדער, וויפל
מער וועט אייער פאטער, וואס איז אין הימל, געבן
גוטס צו די, וואס בעטן אים? 12 דעריבער אלץ, וואס
איר ווילט, אז די מענטשן זאלן אייך טאן, טוט אויך
אזוי פאר זיי; מחמת דאס דאזיקע איז די תורה און
די נביאים. 13 גייט אריין דורך דעם ענגן טויער;
ווייל געראם איז דאס טויער, און אויסגעברייטערט
דער וועג, וואס פירט צו פארדארבונג, און א סך
זענען עס, וואס גייען אריין דורך דעם דאזיקן.
14 ווי ענג איז אבער דאס טויער, און שמאל דער
וועג, וואס פירט צום לעבן, און ווייניק זענען די,
וואס געפינען אים. 15 היט זיך פאר די פאלשע
נביאים, וואס קומען צו אייך אין קליידער פון שאף,
אינעווייניק אבער זענען זיי פארצוקנדיקע וועלף.
16 פון זייערע פירות זאלט איר זיי דערקענען. צי
קלויבט מען דען ווייַנטרויבן פון דערנער, אדער
פייגן פון שטעכלקעס? 17 אזוי טראגט יעדער
גוטער בוים גוטע פירות; דער פארפוילטער בוים
אבער גיט ארויס שלעכטע פירות. 18 א גוטער בוים
קען נישט ברענגען קיין שלעכטע פירות, און א
פארפוילטער בוים נישט ברענגען קיין גוטע פירות.
19 יעדער בוים, וואס גיט נישט ארויס קיין גוטע
פירות, ווערט אפגעהאקט, און געווארפן אין פייער
אריין. 20 דעריבער זאלט איר זיי דערקענען פון
זייערע פירות. 21 נישט יעדער איינער, וואס זאגט צו
מיר, האר, האר, וועט אריינגיין אין מלכות השמים,
נאר דער, וואס טוט דעם רצון פון מיין פאטער,
וואס איז אין הימל. 22 א סך וועלן זאגן צו מיר אין
יענעם טאג: האר, האר, צי האבן מיר דען נישט
אין דיין נאמען נבואות געזאגט, און אין דיין נאמען
ארויסגעטריבן בייזע גייסטער, און אין דיין נאמען
געטאן א סך וואונדער? 23 און דעמאלט וועל איך
מודה זיין פאר זיי: איך האב אייך קיינמאל נישט
געקענט; אוועק פון מיר, איר, וואס טוט רשעות.
24 דעריבער יעדער איינער, וואס הערט די דאזיקע
ווערטער מיינע, און טוט זיי, וועט זיין געגליכן צו א
מאן א חכם, וואס האט געבויט זיין הויז אויף דעם
פעלדזן. 25 און דער פלאצרעגן איז געפאלן, און די
וואסער שטורמען זענען געקומען, און די ווינטן האבן
געבלאזן, און האבן אנגעגריפן יענע הויז; און עס איז
נישט איינגעפאלן; מחמת עס איז געווען געגרינדעט
אויף דעם פעלדזן. 26 און יעדער איינער, וואס הערט
די דאזיקע ווערטער מיינע, און טוט זיי נישט, וועט
זיין געגליכן צו א מאן א נאר, וואס האט געבויט זיין
הויז אויפן זאמד. 27 און דער פלאצרעגן איז געפאלן,
און די וואסער שטורמען זענען געקומען, און די ווינטן
האבן געבלאזן, און האבן געשטויסן אויף יענעם
הויז; און עס איז איינגעפאלן, און דער צואמענברוך
דערפון איז געווען גרויס. 28 און עס איז געשען, ווען
יהושע/ישוע האט געענדיקט די דאזיקע ווערטער,

האבן די המונים מענטשן געשטוינט איבער זיין
לערנונג. 29 מחמת ער האט זיי געלערנט ווי איינער,
וואס האט מאכט, און נישט ווי זייערע סופרים.

8 און ווען ער איז אראפגעשטיגן פון בארג,
האבן אים נאכגעפאלגט גרויסע המונים מענטשן,
2 און זע, א מצורעדיקער איז געקומען און איז
אנידערגעפאלן פאר אים, און האט געזאגט: האר,
אויב דו ווילסט, קענסטו מיך ריין מאכן. 3 און
ער האט אויסגעשטרעקט די האנט, און האט אים
אנגערירט, אזוי צו זאגן: איך וויל; זיי געריניקט!
און גלייך איז ער ריין געווארן פון זיין צרעת. 4 און
יהושע/ישוע זאגט צו אים: היט דיך, אז דו זאלסט עס
קיינעם נישט אויסזאגן; נאר גיי, ווייז דיך צום כהן,
און זיי מקריב דאס קרבן, וואס משה האט געבאטן,
פאר אן עדות צו זיי! 5 און ווי ער איז אריינגעקומען
קיין כפר-נחום, איז געקומען צו אים אן אפיציר, און
האט אים געבעטן, 6 און געזאגט: האר, מיין משרת
ליגט פאראליזישירט אין הויז, און האט שרעקלעכע
יסורים. 7 און ער זאגט צו אים: איך וועל קומען און
אים היילן. 8 דער אפיציר אבער האט ענטפערנדיק
געזאגט: האר, איך בין נישט ווערט, אז דו זאלסט
אריינקומען אונטער מיין דאך, נאר זאג בלויז א
ווארט, און מיין משרת וועט געהיילט ווערן. 9 מחמת
אויך איך בין א מענטש, וואס שטייט אונטער דער
ממשלה, האבנדיק אונטער מיר זעלנער, און איך זאג
צו דעם: גיי! און ער גייט; און צו אן אנדערן: קום
אהער! און ער קומט; און צו מיין קנעכט: טו דאס!
און ער טוט עס. 10 און ווי יהושע/ישוע האט דאס
געהערט, האט ער זיך געוואונדערט, און האט געזאגט
צו די, וואס האבן נאכגעפאלגט: באמת זאג איך אייך,
ביי קיינעם אין ישראל האב איך אזא אמונה נישט
געפונען. 11 און איך זאג אייך: א סך וועלן קומען פון
מזרח און פון מערב, און וועלן זיך אנידערזעצן מיט
אברהם, און מיט יצחקן, און מיט יעקבן, אין דעם
מלכות השמים. 12 די קינדער אבער פון דעם מלכות
וועלן ארויסגעווארפן ווערן אין דער פינצטערניש
אינדרויסן; דארטן וועט זיין דאס קלאגן און דאס
קריצן מיט די ציין. 13 און יהושע/ישוע האט געזאגט
צו דעם אפיציר: גיי, זאל דיר געשען אזוי, ווי דו
האסט געגלויבט! און דער משרת איז געהיילט
געווארן אין יענער שעה. 14 און ווען יהושע/ישוע איז
געקומען צו פעטרוסן אין הויז אריין, האט ער געזען
זיין שוויגער ליגן קראנק אויף א קדחת. 15 און ער
האט אנגערירט איר האנט, און דאס פיבער האט זי
פארלאזן; און זי איז אויפגעשטאנען, און האט אים
באדינט. 16 און ווען עס איז געווארן אוונט, האט
מען געברענגט צו אים א סך באזעסענע מיט בייזע
גייסטער, און ער האט ארויסגעטריבן די גייסטער
מיט א ווארט, און אלע קראנקע געהיילט; 17 כדי עס
זאל דערפילט ווערן, וואס עס איז געזאגט געווארן
דורך ישעיה הנביא, אזוי צו זאגן: ער אליין האט
אוועקגענומען אונדזערע קראנקייטן, און געטראגן
די לאסט פון אונדזערע ווייטאקן. (ישעיהו נג, ד.)
18 און אז יהושע/ישוע האט געזען א המון מענטשן
ארום זיך, האט ער באפוילן אוועקצופארן אויף דער
אנדערער זייט ים. 19 און א סופר איז געקומען, און
האט צו אים געזאגט: רבי, איך וועל דיר נאכפאלגן,
וואו דו וועסט נאר גיין. 20 און יהושע/ישוע זאגט
צו אים: די פוקסן האבן היילן, און די פייגל פון
הימל—נעסטן; דער בר אנש אבער האט נישט, וואו
דעם קאפ אנידערצולייגן. 21 און אן אנדערער פון
די תלמידים האט צו אים געזאגט: האר, גיב מיר

רשות קודם כל אוועקצוגיין און קובר צו זיין מיין
פאטער. 22 יהושע/ישוע אבער זאגט צו אים: פאלג
דו מיר נאך; און לאז די מתים קובר זיין זייערע
מתים. 23 און ער איז איינגעשטיגן אין דעם שיפל,
און זיינע תלמידים האבן אים נאכגעפאלגט. 24 און
זע, עס איז געווארן א גרויסער שטורמווינט אויפן
ים, אז דאס שיפל איז אזש באדעקט געווארן פון
די כוואליעס; ער אבער איז געשלאפן. 25 און זיי
זענען געקומען צו אים, און האבן אים אויפגעוועקט,
אזוי צו זאגן: האר, ראטעווע; מיר קומען אום! 26 און
ער זאגט צו זיי: וואס זענט איר אזוי אנגעשראקן,
איר קליינגלויביקע? דאן איז ער אויפגעשטאנען,
און האט אנגעשריגן די ווינטן און דעם ים; און עס
איז געווארן א גרויסע שטילקייט. 27 און די מענטשן
האבן זיך געוואונדערט, און האבן געזאגט: וואס
איז דאס פאר א מאן, אז סיי די ווינטן סיי דער ים
געהארכן אים? 28 און ווען ער איז געקומען אויף
יענער זייט ים אין דעם לאנד פון די גדריים, זענען
אים אנטקעגנגעלאפן צוויי באזעסענע, וואס זענען
ארויסגעקומען אויס די קברים, זייער געפערלעכע,
אז קיינער האט נישט געקענט פארבייגיין דורך
יענעם וועג. 29 און זע, זיי האבן א געשריי געטאן, אזוי
צו זאגן: וואס האבן מיר מיט דיר, דו זון פון דער
אויבערשטער? ביסטו אהערגעקומען אונדז פייניקן
פאר דער צייט? 30 און פונדערווייטנס פון זיי האט
זיך געפאשעט א גרויסע סטאדע חזירים. 31 און די
בייזע גייסטער האבן אים געבעטן, אזוי צו זאגן: אויב
דו טרייבסט אונדז ארויס, שיק אונדז אריין אין דער
סטאדע חזירים! 32 און ער האט צו זיי געזאגט: גייט!
און זיי זענען ארויסגעגאנגען, און זענען אוועק אין
די חזירים אריין; און זע, די גאנצע סטאדע האט
זיך א ריס אראפ געטאן פון דער משופעדיקייט אין
ים אריין, און זענען אומגעקומען אין די וואסערן.
33 די פאסטוכער אבער זענען אנטלאפן, און זענען
אריין אין שטאט, און האבן אלץ דערציילט, און
וואס (עס האט פאסירט) מיט די באזעסענע. 34 און
זע, די גאנצע שטאט איז ארויסגעגאנגען אנטקייגן
יהושען/ישוען; און דערזעענדיק אים, האבן זיי אים
געבעטן, אז ער זאל אוועקגיין פון זייער גבול.

9 און ער איז איינגעשטיגן אין א שיפל, און איז
אריבערגעפארן, און געקומען אין זיין אייגענער
שטאט אריין. 2 און זע, מען האט געברענגט צו אים
א פאראליזשירטן, וואס איז געלעגן אויף א בעט.
און ווי יהושע/ישוע האט געזען זייער אמונה, האט
ער געזאגט צום פאראליזשירטן: זיי געטרייסט, מיין
קינד, דיינע זינד זענען דיר פארגעבן געווארן! 3 און
זע, אייניקע פון די סופרים האבן זיך געטראכט:
דער דאזיקער לעסטערט. 4 און זעענדיק זייערע
געדאנקען, האט יהושע/ישוע געזאגט: פארוואס
טראכט איר בייז אין אייערע הערצער? 5 מחמת
וואס איז לייכטער, צו זאגן: דיינע זינד זענען דיר
פארגעבן געווארן; אדער צו זאגן: שטיי אויף און גיי?
6 נאר כדי איר זאלט וויסן, אז דער בר אנש האט
רשות אויף דער ערד מוחל צו זיין זינד—זאגט ער
דעמאלט צו דעם פאראליזשירטן—שטיי אויף, נעם
דיין בעט און גיי אהיים! 7 און ער איז אויפגעשטאנען,
און איז אוועק אהיים. 8 און ווען די המונים מענטשן
האבן דאס געזען, האבן זיי זיך געפארכטן, און
האבן אפגעגעבן כבוד צו ה׳, וואס האט געגעבן
אזא רשות צו מענטשן. 9 און ווען יהושע/ישוע איז
פון דארטן ווייטער געגאנגען, האט ער געזען א
מענטשן זיצן ביים הויז פון שטייער, ער האט געהייסן

מתתיהו, און ער זאגט צו אים: פאלג מיר נאך! און
ער איז אויפגעשטאנען, און האט אים נאכגעפאלגט.
10 און עס איז געשען, בשעת ער איז געזעסן אין
הויז צום טיש, זע, א סך שטייער אויפמאנער און
חוטאים זענען געקומען און האבן זיך אנידערגעזעצט
צוזאמען מיט יהושען/ישוען און מיט זיינע תלמידים.
11 און ווען די פרושים האבן עס געזען, האבן זיי
געזאגט צו זיינע תלמידים: פארוואס עסט אייער רבי
מיט די שטייער אויפמאנער און חוטאים? 12 ווען
אבער ער האט דאס געהערט, האט ער געזאגט:
די געזונטע דארפן נישט האבן קיין רופא, נאר די
קראנקע. 13 גייט און לערנט וואס דאס איז: איך וויל
בארעמהארציקייט, און נישט קיין קרבן (הושע ו,
ו.); מחמת איך בין נישט געקומען רופן צדיקים, נאר
חוטאים. 14 דעמאלט קומען צו אים יוחננס תלמידים,
און זאגן: פארוואס פאסטן מיר און די פרושים אפט
מאל, דיינע תלמידים אבער פאסטן נישט? 15 און
יהושע/ישוע האט צו זיי געזאגט: צי קענען דען די
אונטערפירערס טרויערן, בשעת דער חתן איז מיט
זיי? עס וועלן אבער קומען טעג, ווען דער חתן וועט
פון זיי אוועקגענומען ווערן, און דעמאלט וועלן זיי
פאסטן. 16 און קיינער לייגט נישט קיין לאטע פון
נישט איינגעלאפענעם טוך אויף אן אלטן בגד; מחמת
די לאטע רייסט אפ פון דעם קלייד, און עס ווערט
אן ערגערער ריס. 17 מען גיסט אויך נישט אריין קיין
נייעם וויין אין אלטע לאגלען, טאמער פלאצן די
לאגלען, און דער וויין גיסט זיך אויס, און די לאגלען
ווערן פארדארבן; נאר מען גיסט אריין נייעם וויין
אין נייע לאגלען, און ביידע האלטן זיך. 18 בעת ער
האט דאס צו זיי גערעדט, זע, א שר איז געקומען,
און איז אנידערגעפאלן פאר אים, און האט געזאגט:
מיין טאכטער איז נאר וואס געשטארבן; נאר קום
און לייג דיין האנט אויף איר, און זי וועט לעבן.
19 און יהושע/ישוע איז אויפגעשטאנען, און האט
אים נאכגעפאלגט מיט זיינע תלמידים. 20 און זע, א
פרוי, וואס האט געהאט א בלוט גאנג צוועלף יאר
לאנג, איז צוגעקומען פון הינטן, און האט אנגערירט
די זוים פון זיין מלבוש. 21 מחמת זי האט צו זיך
געזאגט: אויב איך וועל נאר אנרירן זיין מלבוש,
וועל איך געהאלפן ווערן. 22 און יהושע/ישוע האט
זיך אויסגעדרייט און זעענדיק זי, האט ער געזאגט:
זיי געטרייסט, מיין טאכטער, דיין אמונה האט
דיך געראטעוועט! און די פרוי איז געזונט געווארן
פון יענער שעה אָן. 23 און ווען יהושע/ישוע איז
אריינגעקומען אין הויז פון דעם שר, און האט געזען
די פלייטשפילער, און דאס געטומל פון דעם המון,
24 האט ער געזאגט: גייט אוועק! מחמת דאס מיידעלע
איז נישט געשטארבן, זי שלאפט נאר. און זיי האבן זיך
אויסגעלאכט פון אים. 25 ווען אבער דער עולם איז
דערווייטערט געווארן, איז ער אריינגעגאנגען, און
האט זי אנגענומען ביי דער האנט; און דאס מיידעלע
האט זיך אויפגעהויבן. 26 און דער דאזיקער שם האט
זיך פארשפרייט איבער יענעם גאנצן לאנד. 27 און
ווען יהושע/ישוע איז פונדאנען ווייטער געגאנגען,
האבן אים נאכגעפאלגט צוויי בלינדע מענטשן, וואס
האבן געשריגן און געזאגט: דערבארם דיך אויף
אונדז, בן דוד! 28 און ווען ער איז אריינגעקומען
אין הויז, זענען די בלינדע צוגעקומען צו אים. און
יהושע/ישוע זאגט צו זיי: גלויבט איר, אז איך קען טאן
דאס דאזיקע? זאגן זיי צו אים: יא, האר! 29 האט ער
דעמאלט אנגערירט זייערע אויגן, און געזאגט: לויט
אייער אמונה, אזוי זאל עס אייך געשען! 30 און זייערע

אויגן זענען אויפגעעפנט געווארן. און יהושע/ישוע
האט זיי שטרענג געווארנט, אזוי צו זאגן: היט אייך,
אז קיינער זאל זיך נישט דערוויסן דערפון. 31 זיי
אבער זענען ארויסגעגאנגען, און האבן אים באקאנט
געמאכט איבער יענעם גאנצן לאנד. 32 און ווען זיי
זענען ארויסגעגאנגען, זע, מען האט געברענגט צו
אים א שטומען, באזעסן מיט א בייזן גייסט. 33 און
נאך דעם ווי דער בייזער גייסט איז ארויסגעטריבן
געווארן, האט דער שטומער גערעדט. און די המונים
מענטשן האבן געשטוינט, און געזאגט: נאך קיינמאל
איז אזעלכעס נישט געזען געווארן אין ישראל! 34 די
פרושים אבער האבן געזאגט: דורך דעם שר פון די
בייזע גייסטער טרייבט ער ארויס די בייזע גייסטער!
35 און יהושע/ישוע איז ארומגעגאנגען איבער אלע
שטעט און דערפער, לערנענדיק אין זייערע שולן,
און אויסרופנדיק די גוטע בשורה פון דעם מלכות,
און היילנדיק יעדע מחלה און יעדע שלאפקייט.
36 און ווען ער האט געזען די מאסן מענטשן, האט ער
אויף זיי גרויס רחמנות געהאט, ווייל זיי זענען געווען
פארשמאכט און פארווארלאזט, ווי שאף, וואס האבן
נישט קיין פאסטוך. 37 דעמאלט זאגט ער צו זיינע
תלמידים: דער שניט איז גרויס, נאר די ארבעטער
זענען ווייניק. 38 בעט זשע דעם האר פון דעם שניט,
אז ער זאל ארויסשיקן ארבעטער צו זיין שניט!

10 און ער האט גערופן צו זיך זיינע צוועלף
תלמידים, און האט זיי געגעבן מאכט איבער
אומריינע גייסטער, זיי ארויסצוטרייבן, און צו היילן
יעדע קראנקייט און יעדע שלאפקייט. 2 און אָט די
דאזיקע זענען די נעמען פון די צוועלף שליחים:
דער ערשטער שמעון, וואס מען האט אים גערופן
פעטרוס, און זיין ברודער אנדריי; יעקב בן זבדי, און
זיין ברודער יוחנן; 3 פיליפוס און בר-תלמי; תומא
און מתתיהו דער שטייער אויפמאנער; יעקב בן
חלפי און תדי; 4 שמעון הקנאי און יהודה איש-קריות,
וואס האט אים אויך פאררראטן. 5 די דאזיקע צוועלף
האט יהושע/ישוע געשיקט, און האט זיי באפוילן,
אזוי צו זאגן: אויף קיין וועג פון די אומות (העולם)
זאלט איר נישט גיין, און אין קיין שטאט פון די
שומרונים זאלט איר נישט אריינגיין; 6 נאר גייט
ליבער צו די פארלוירענע שעפעלעך פון דעם הויז
ישראל. 7 גייט, רופט אויס און זאגט: דאס מלכות
השמים איז נאענט! 8 היילט די קראנקע, וועקט אויף
די טויטע, רייניקט די קרעציקע, טרייבט ארויס
די בייזע גייסטער! אומזיסט האט איר באקומען,
אומזיסט זאלט איר געבן! 9 נעמט נישט קיין גאלד,
נישט קיין זילבער, נישט קיין קופער אין אייערע
גארטלען; 10 נישט קיין זאק אויפן וועג, נישט קיין
צוויי העמדער, נישט קיין שיך, נישט קיין שטאק;
מחמת דער ארבעטער איז ווערט זיין שפייז. 11 און
אין וועלכער שטאט אדער דארף איר קומט אריין,
פארשט אויס ווער עס האט די ווערדע אין איר; און
דארטן זאלט איר איינשטיין ביז איר גייט אוועק.
12 און אריינקומענדיק אין דעם הויז, זאלט איר עס
באגריסן. 13 און אויב דאס הויז איז ראוי זאל אייער
שלום קומען דערויף, אויב אבער עס איז נישט ראוי
זאל אייער שלום זיך אומקערן צו אייך. 14 און
ווער עס וועט אייך נישט אויפנעמען, און נישט הערן
אייערע ווערטער, זאלט איר ארויסגיין פון יענעם
הויז אדער יענער שטאט און אפשאקלען דעם שטויב
פון אייערע פיס! 15 באמת זאג איך אייך: עס וועט
זיין גרינגער פאר דעם לאנד פון סדום און עמורה
אינם טאג פון משפט, ווי פאר יענער שטאט. 16 זע,

איך שיק אייך ווי שאף צווישן וועלף. זייט זשע קלוג
ווי די שלאנגען, און אָן פאלשקייט ווי די טויבן.
17 היט זיך אבער פאר די מענטשן! מחמת זיי וועלן
אייך איבערגעבן צום סנהדרין, און אין זייערע שולן
וועלן זיי אייך שמייסן מיט ריטער; 18 אפילו פאר
מושלים און מלכים וועט מען אייך פירן צוליב מיר,
פאר אן עדות צו זיי און צו די אומות (העולם).
19 ווען זיי וועלן אייך אבער איבערגעבן, זאלט איר
נישט זארגן, ווי אזוי אדער וואס איר האט צו רעדן;
20 מחמת עס וועט אייך געגעבן ווערן אין יענער שעה,
וואס איר זאלט רעדן; מחמת נישט איר זענט עס,
וואס רעדן, נאר דער גייסט פון אייער פאטער איז
עס, וואס רעדט דורך אייך. 21 און א ברודער וועט
איבערגעבן א ברודער צום טויט, און א פאטער זיין
קינד, און קינדער וועלן אויפשטיין קעגן די עלטערן
און וועלן זיי טייטן. 22 און איר וועט זיין געהאסט פון
אלעמען צוליב מיין נאמען. ווער אבער עס וועט
אויסהאלטן ביז צום סוף, דער וועט געראטעוועט
ווערן. 23 און ווען זיי פארפאלגן אייך אין דער
דאזיקער שטאט, אנטלויפט אין דער אנדערער
אריין. מחמת באמת זאג איך אייך: איר וועט נישט
דורכגיין די שטעט פון ישראל, ביז דער בר אנש
וועט קומען. 24 א תלמיד איז נישט איבער זיין רבין,
און א קנעכט נישט איבער זיין האר. 25 עס איז גענוג
פאר דעם תלמיד, אז ער זאל זיין ווי זיין רבי, און
דער קנעכט ווי זיין האר. אויב דעם בעל הבית האט
מען גערופן בעל-זבול, וויפל מער זיינע בני בית!
26 דעריבער זאלט איר זיך נישט פארכטן פאר זיי!
מחמת עס איז נישטא קיין באהאלטענע זאך, וואס
וועט נישט אנטפלעקט ווערן; און קיין פארבארגענע
זאך, וואס וועט נישט באקאנט ווערן. 27 וואס איך
זאג אייך אין דער פינסטער, דאס זאלט איר רעדן
אינם ליכט, און וואס עס ווערט אייך געשעפטשעט
אין אויער אריין, דאס זאלט איר אויסרופן אויף
די דעכער. 28 און פארכט זיך נישט פאר די, וואס
טייטן דעם גוף, אבער האבן נישט קיין קראפט צו
טייטן די נשמה; אמער זאלט איר זיך פארכטן פאר
דעם, וואס איז בכוח צו פארדארבן סיי די נשמה
סיי דעם גוף אין גיהנום. (Geenna g1067) 29 פארקויפט
מען דען נישט צוויי פייגעלעך פאר איין פרוטה? און
דאך פאלט נישט קיין איינס פון זיי צו דער ערד אָן
אייער פאטער. 30 ביי אייך אבער זענען אפילו די
האר פון קאפ אלע געציילט. 31 דעריבער זאלט איר
נישט מורא האבן; איר זענט ווערט מער ווי א סך
פייגעלעך. 32 ווער זשע עס וועט מיך מתוודה זיין
פאר די מענטשן, וועל איך דעם אויך מתוודה זיין
פאר מיין פאטער, וואס איז אין הימל. 33 ווער אבער
עס וועט מיך פארלייקענען פאר די מענטשן, וועל
איך דעם אויך פארלייקענען פאר מיין פאטער, וואס
איז אין הימל. 34 איר זאלט נישט מיינען, אז איך בין
געקומען, כדי צו ברענגען שלום אויף דער ערד. איך
בין נישט געקומען ברענגען שלום, נאר א שווערד.
35 מחמת איך בין געקומען אפצושיידן א מענטשן
פון זיין פאטער, און א טאכטער פון איר מוטער,
און א שנור פון איר שוויגער, 36 און א מענטשנס
שונאים וועלן זיין זיינע אייגענע בני בית. 37 ווער
עס האט ליב פאטער אדער מוטער מער ווי מיך,
דער איז מיך נישט ווערט; און ווער עס האט ליב זון
אדער טאכטער מער ווי מיך, דער איז מיך נישט
ווערט. 38 און ווער עס נעמט נישט זיין בוים, און
פאלגט מיר נאך, איז מיך נישט ווערט. 39 ווער עס
געפינט זיין לעבן, דער וועט עס פארלירן; און ווער

עס פארלירט זיין לעבן פאר מיינעטוועגן, דער וועט
עס געפינען. 40 דער, וואס נעמט אייך אויף, נעמט
מיך אויף; און דער, וואס נעמט מיך אויף, נעמט
אויף דעם. וואס האט מיך געשיקט. 41 דער, וואס
נעמט אויף א נביא אין דעם נאמען פון א נביא, וועט
באקומען דעם שכר פון א נביא; און דער, וואס נעמט
אויף א צדיק אין דעם נאמען פון א צדיק, וועט ער
באקומען דעם שכר פון א צדיק. און דער, 42 וואס
וועט געבן צו טרינקען איינעם פון די דאזיקע קליינע
בלויז א טעפעלע קאלט וואסער אין דעם נאמען פון
א תלמיד, באמת זאג איך אייך; ער וועט בשום אופן
נישט פארלירן זיין שכר!

11 און עס איז געשען, ווען יהושע/ישוע האט
געענדיקט באפעלן זיינע צוועלף תלמידים, איז ער
פון דארטן אוועק צו לערנען און אויסצורופן אין
זייערע שטעט. 2 ווען אבער יוחנן האט געהערט
אין תפיסה די מעשים פון דעם משיח, האט ער
געשיקט דורך זיינע תלמידים. 3 און געזאגט צו אים:
ביסטו דער, וואס זאל קומען, אדער האבן מיר צו
ווארטן אויף אן אנדערן? 4 און יהושע/ישוע האט
ענטפערנדיק געזאגט צו זיי: גייט און דערציילט
יוחנן וואס איר הערט און זעט: 5 בלינדע זען, און
לאמע גייען ארום, מצורעדיקע ווערן גערייניקט,
און טויבע הערן, און טויטע שטייען אויף, און צו
ארעמעלייט ווערט אנגעזאגט די גוטע בשורה. 6 און
וואויל איז דעם, וואס וועט נישט שטרויכלען אין
מיר! 7 און בשעת די דאזיקע זענען אוועקגעגאנגען,
האט יהושע/ישוע אנגעהויבן צו זאגן צו די המונים
מענטשן וועגן יוחנן: וואס זענט איר ארויסגעגאנגען
אין דער מדבר אריין זען? א שטעקל געשאקלט פון
ווינט? 8 נאר וואס דען זענט איר ארויסגעגאנגען זען?
א מענטשן אנגעטאן אין פיינע מלבושים? זע, די וואס
טראגן פיינע מלבושים, זענען אין די הייזער פון די
מלכים! 9 נאר וואס דען זענט איר ארויסגעגאנגען?
צו זען א נביא? יא, איך זאג אייך, און מער ווי א נביא.
10 דאס איז ער, וועגן וועמען עס שטייט געשריבן:
זע, איך שיק מיין שליח פאר דיין פנים, ער וועט
צוגרייטן דיין וועג פאר דיר. 11 באמת זאג איך אייך,
עס איז נישט אויפגעשטאנען צווישן די ילודי אשה
קיין גרעסערער ווי יוחנן פון דער (ירדן) מקווה.
דאך איז דער קלענסטער אין דעם מלכות השמים
גרעסער ווי ער. 12 אבער פון די טעג פון יוחנן פון
דער (ירדן) מקווה ביז איצט ליידט דאס מלכות
השמים געוואלד, און די, וואס טאן געוואלד רייסן
עס צו זיך. 13 מחמת אלע נביאים און די תורה האבן
נבואות געזאגט ביז יוחנן. 14 און אויב איר ווילט עס
אננעמען, איז ער אליהו, וואס דארף קומען. 15 ווער
עס האט אויערן, דער זאל הערן! 16 צו וועמען אבער
זאל איך פארגלייכן דאס דאזיקע דור? עס איז גלייך
צו קינדער, וואס זיצן אויף די מארקן און רופן צו
זייערע חברים, 17 און זאגן; מיר האבן געשפילט פאר
אייך אויף פייפלעך, און איר האט נישט געטאנצט;
מיר האבן געזונגען קלאגלידער, און איר האט נישט
געוויינט! 18 מחמת יוחנן איז געקומען, האט נישט
געגעסן און נישט געטרונקען, און מען זאגט: ער האט
א בייזן גייסט! 19 דער בר אנש איז געקומען, עסט און
טרינקט יא; און מען זאגט: זע, א מענטש א זולל וסובא,
א פריינד פון שטייער אויפמאנער און חוטאים! און
דאך איז די חכמה גערעכטפערטיקט פון אירע
מעשים. 20 דעמאלט האט ער אנגעהויבן צו מוסרן
די שטעט, אין וועלכע דאס רוב פון זיינע וואונדער
זענען געשען, ווייל זיי האבן נישט תשובה געטאן.

21 ווי צו דיר, כורזין! ווי צו דיר, בית-צידה! ווייל
אויב אין צור און צידון וואלטן געשען די וואונדער,
וואס זענען געשען ביי אייך, וואלטן זיי שוין לאנג
צוריק געהאט תשובה געטאן אין זאק און אין אש.
22 דאך זאג איך אייך, עס וועט זיין גרינגער פאר צור
און צידון אין טאג פון משפט, ווי פאר אייך! 23 און דו,
כפר-נחום, ביז צום הימל וועסטו זיין דערהייבט?
ביז צו שאול תחתית וועסטו אראפנידערן. ווייל
אויב אין סדום וואלטן געשען די וואונדער, וואס
זענען געשען אין דיר, וואלט זי שטיין געבליבן ביז
צום היינטיקן טאג!)Hadēs g86(24 דאך זאג איך אייך,
אז עס וועט זיין גרינגער פאר דעם לאנד פון סדום
אינם טאג פון משפט, ווי פאר דיר! 25 אין יענער
צייט האט יהושע/ישוע ענטפערנדיק געזאגט: איך
לויב דיך, פאטער, האר פון הימל און ערד, אז דו
האסט פארבארגן די דאזיקע זאכן פון די חכמים
און נבונים, און זיי אנטפלעקט צו קליינע קינדער!
26 יא, פאטער, ווייל אזוי איז עס געווען וואוילגעפעלן
פאר דיר. 27 אלץ איז מיר איבערגעגעבן געווארן
פון מיין פאטער, און קיינער קען נישט דעם זון אחוץ
דער פאטער; און קיינער קען נישט דעם פאטער
אחוץ דער זון, און וועמען דער זון וויל אים מגלה
זיין. 28 קומט צו מיר אלע, וואס הארעווען שווער
און זענען באלאסטעט, און איך וועל אייך געבן רו.
29 נעמט מיין יאך אויף זיך, און לערנט פון מיר; ווייל
איך בין אן ענו און פון א נידריק געמיט, און איר וועט
געפינען מנוחה פאר אייערע נשמות. 30 מחמת מיין
יאך איז אנגענעם, און מיין לאסט איז גרינג!

12 אין יענער צייט איז יהושע/ישוע א שבת
געגאנגען דורך די קארנפעלדער; זיינע תלמידים
אבער האט געהונגערט, און זיי האבן אנגעהויבן
אפצורייסן זאנגען, און צו עסן. 2 און ווען די פרושים
האבן עס געזען, האבן זיי געזאגט צו אים: זע, דיינע
תלמידים טאן, וואס מען טאר שבת נישט טאן!
3 ער אבער האט צו זיי געזאגט: צי האט איר נישט
געלייענט, וואס דוד האט געטאן, ווען עס האט אים
געהונגערט און די, וואס זענען געווען מיט אים? 4 ווי
ער איז אריינגעגאנגען אין ה׳ס הויז, און זיי האבן
געגעסן דאס לחם הפנים, וואס עס איז נישט געווען
מותר פאר אים צו עסן, נישט פאר די, וואס זענען
געווען מיט אים, אחוץ בלויז פאר די כהנים? 5 אדער
האט איר נישט געלייענט אין דער תורה, אז אלע
שבת זענען די כהנים מחלל שבת אין בית המקדש,
און פארזינדיקן זיך דאך נישט? 6 איך זאג אייך
אבער, אז דא איז דא איינער, וואס איז גרעסער ווי
דאס בית המקדש! 7 און אויב איר וואלט געוואוסט,
וואס עס הייסט: איך באגער בארעמהארציקייט,
און נישט קיין קרבן, וואלט איר נישט פארמשפט
די אומשולדיקע. (הושע ו׳ ו.) 8 מחמת דער בר
אנש איז האר איבער דעם שבת. 9 און ער איז
אוועק פון דארטן, און איז געגאנגען אין זייער שול
אריין. 10 און זע, דארט איז געווען א מענטש מיט א
פארדארטער האנט. און זיי האבן אים געפרעגט,
אזוי צו זאגן: מעג מען שבת היילן? כדי זיי זאלן
קענען אים באשולדיקן. 11 ער אבער האט צו זיי
געזאגט: וועלכער איז דער מענטש צווישן אייך, וואס
וועט האבן איין שאף, און אויב די דאזיקע וועט שבת
אריינפאלן אין א גרוב, וועט ער זי דען נישט אנכאפן,
און ארויסשלעפן? 12 און וויפל איז א מענטש מער
ווערט ווי א שאף! דעריבער מעג מען שבת טאן
גוטס. 13 דעמאלט זאגט ער צו דעם מענטשן: שטרעק
אויס דיין האנט! און ער האט זי אויסגעשטרעקט;

און זי איז ווידער געווארן געזונט ווי די אנדערע.
14 די פרושים אבער זענען ארויסגעגאנגען, און
האבן זיך באראטן קעגן אים, ווי אזוי זיי זאלן
אים אומברענגען. 15 יהושע/ישוע האט זיך אבער
דערפון דערוואוסט, און איז אוועק פונדאנען; און א
סך האבן אים נאכגעפאלגט, און ער האט זיי אלע
געהיילט, 16 און זיי שטרענג אנגעזאגט, אז זיי זאלן
אים נישט מפרסם זיין, 17 כדי עס זאל דערפילט
ווערן, וואס עס איז געזאגט געווארן דורך ישעיהו
הנביא, אזוי צו זאגן: 18 זע, מיין קנעכט, וועמען איך
האב אויסדערוויילט; מיין געליבטער, אין וועמען
מיין נפש האט א וואוילגעפעלן; איך וועל געבן מיין
גייסט אויף אים, און ער וועט דערקלערן משפט צו
די פעלקער. 19 ער וועט זיך נישט קריגן, און וועט
אויך נישט שרייען; און קיינער וועט נישט הערן זיין
קול אויף די גאסן. 20 א צעשפאלטן שטעקל וועט ער
נישט צעברעכן, און טליענדיקן פלאקס וועט ער
נישט אויסלעשן, ביז ער וועט אויספירן משפט צום
זיג. 21 און אויף זיין נאמען וועלן די אומות (העולם)
האפן. 22 דעמאלט האט מען צו אים געברענגט א
באזעסענעם מיט א בייזן גייסט, בלינד און שטום, און
ער האט אים געהיילט, אז דער שטומער האט סיי
גערעדט סיי געזען. 23 און די אלע המונים מענטשן
האבן געשטוינט, און געזאגט: איז ער נישט אפשר
דער בן דוד? 24 ווען די פרושים אבער האבן עס
געהערט, האבן זיי געזאגט: ער טרייבט נישט ארויס
קיין בייזע גייסטער, אחוץ דורך דעם בעל-זבול,
דעם שר פון די בייזע גייסטער! 25 און וויסנדיק
זייערע געדאנקען, האט ער צו זיי געזאגט: יעדע
מלוכה, וואס איז נישט איניק מיט זיך אליין, ווערט
פארוויסט; און יעדע שטאט אדער הויז, וואס איז
נישט איניק מיט זיך אליין, וועט נישט בלייבן שטיין.
26 און אויב דער שטן טרייבט ארויס דעם שטן, איז
ער נישט איניק מיט זיך אליין: ווי אזוי זשע וועט זיין
קעניגרייך האבן א קיום? 27 און אויב איך טרייב
ארויס בייזע גייסטער דורך דעם בעל-זבול, דורך
וועמען טרייבן אייערע קינדער זיי ארויס? דערפאר
וועלן זיי זיין אייערע שופטים. 28 אויב אבער איך
טרייב ארויס די בייזע גייסטער דורך דעם גייסט
פון ה׳, אזוי איז שוין ה׳ס קעניגרייך געקומען צו
אייך. 29 אדער ווי אזוי קען עמיצער אריינגיין אין
דעם הויז פון דעם גיבור, און אוועקרויבן זיינע זאכן,
אויב ער וועט נישט קודם כל בינדן דעם גיבור? און
דעמאלט וועט ער אויסרויבן זיין הויז. 30 ווער עס
איז נישט מיט מיר, דער איז קעגן מיר; און דער, וואס
זאמלט נישט איין מיט מיר, צעשפרייט. 31 דערפאר
זאג איך אייך: יעדע זינד און לעסטערונג וועט די
מענטשן פארגעבן ווערן; נאר די לעסטערונג פון
דעם גייסט וועט נישט פארגעבן ווערן. 32 און אויב
עס וועט ווער זאגן א ווארט קעגן דעם בר אנש, וועט
עס אים פארגעבן ווערן; נאר ווער עס וועט רעדן
קעגן דעם רוח הקודש, וועט עס אים נישט פארגעבן
ווערן, נישט אין דער דאזיקער וועלט, נישט לעולם
הבא. (aiōn g165) 33 אדער מאכט דעם בוים גוט, און
זיין פרוכט גוט; אדער מאכט דעם בוים שלעכט, און
זיין פרוכט שלעכט! מחמת פון די פירות דערקענט
מען דעם בוים. 34 איר שלאנגענקינדער, ווי אזוי
קענט איר רעדן גוטס, זייענדיק (אליין) בייז? מחמת
פון דער שפע פון דעם הארץ, רעדט דאך דאס
מויל. 35 דער גוטער מענטש ברענגט ארויס גוטע
זאכן פון זיין גוטן אוצר, און דער בייזער מענטש
ברענגט ארויס בייז פון זיין בייזן אוצר. 36 איך זאג

אייך אבער, אז יעדעס פוסטע ווארט, וואס מענטשן
וועלן רעדן, וועלן זיי מוזן אפגעבן א חשבון דערפון
אינם יום הדין. 37 מחמת פון דיינע ווערטער וועסטו
גערעכטפערטיקט ווערן, און פון דיינע ווערטער
וועסטו פארמשפט ווערן. 38 דעמאלט האבן אים
אייניקע פון די סופרים און פרושים געענטפערט,
אזוי צו זאגן: רבי, מיר ווילן זען א צייכן פון דיר!
39 ער אבער האט ענטפערנדיק צו זיי געזאגט: א בייז
און נואפדיק דור באגערט א צייכן, און קיין צייכן
וועט אים נישט געגעבן ווערן אחוץ דאס צייכן פון
יונה הנביא. 40 ווייל אזוי ווי יונה איז געווען דריי טעג
און דריי נעכט אין די געדערעם פון דעם ריזנפיש,
אזוי וועט דער בר אנש זיין דריי טעג און דריי נעכט
אין דעם הארץ פון דער ערד. 41 די לייט פון נינוה
וועלן אויפשטיין אין דעם משפט מיט דעם דאזיקן
דור, און וועלן עס פאראורטיילן; ווייל זיי האבן
תשובה געטאן אויף יונהס רוף; און זע, א גרעסערער
ווי יונה איז דא דא. 42 די מלכה פון תימן וועט
אויפשטיין אין דעם משפט מיט דעם דאזיקן דור,
און וועט עס פאראורטיילן; ווייל זי איז געקומען
פון עק וועלט צו הערן שלמהס חכמה; און זע, א
גרעסערער ווי שלמה איז דא דא. 43 ווען אבער
דער אומריינער גייסט גייט ארויס פון דעם מענטשן,
גייט ער איבער ערטער, וואו עס איז קיין וואסער
נישטא, זוכנדיק מנוחה, און געפינט נישט. 44 זאגט
ער דעמאלט; איך וועל מיך אומקערן אין מיין הויז
אריין, פונוואנען איך בין ארויסגעגאנגען; און ווען
ער קומט, געפינט ער עס ליידיק, אויסגעקערט, און
אויסגעצירט. 45 דאן גייט ער, און נעמט מיט זיך
זיבן אנדערע גייסטער, ערגערע ווי ער אליין, און זיי
גייען אריין און וואוינען דארט; און דער סוף פון
יענעם מענטשן ווערט ערגער ווי דער אנהויב. אָט
אזוי וועט עס זיין מיט דעם דאזיקן בייזן דור. 46 און
בשעת ער האט נאך גערעדט צו די המונים מענטשן,
זע, זיין מוטער און זיינע ברידער זענען געשטאנען
אינדרויסן, און האבן באגערט צו רעדן מיט אים.
47 און עמיצער האט צו אים געזאגט: זע, דיין מוטער
און דיינע ברידער שטייען אינדרויסן, און ווילן
רעדן מיט דיר. 48 ער אבער האט ענטפערנדיק
געזאגט צו דעם, וואס האט עס אים געזאגט: ווער
איז מיין מוטער, און ווער זענען מיינע ברידער?
49 און האט אויסגעשטרעקט זיין האנט אויף זיינע
תלמידים, און געזאגט: זע, מיין מוטער און מיינע
ברידער! 50 מחמת ווער עס וועט טאן דעם רצון פון
מיין פאטער, וואס איז אין הימל, דער זעלביקער איז
מיין ברודער, און שוועסטער, און מוטער!

13 אין יענעם טאג איז יהושע/ישוע ארויסגעגאנגען
פון הויז, און האט זיך אנידערגעזעצט ביים ים. 2 און
גרויסע המונים מענטשן האבן זיך פארזאמלט צו
אים, אז ער איז איינגעשטיגן אין א שיפל, און האט
זיך אנידערגעזעצט; און די גאנצע מאסע מענטשן איז
געשטאנען ביים ברעג. 3 און ער האט גערעדט צו זיי א
סך זאכן מיט משלים, אזוי צו זאגן: זע, דער זייער איז
ארויסגעגאנגען צו זייען; 4 און בשעת ער האט געזייט,
איז אביסל (פון דער זריעה) געפאלן ביים וועג, און
די פייגל זענען געקומען און האבן עס איינגעשלונגען.
5 אן אנדער ביסל איז געפאלן אויף שטייניקע ערטער,
וואו עס האט נישט געהאט קיין סך ערד; און עס האט
באלד ארויסגעשפראצט, דערפאר וואס עס האט
נישט געהאט קיין טיפע ערד; 6 ווען אבער די זון
איז אויפגעגאנגען, איז עס פארוועלקט געווארן, און
צוליב דעם וואס עס האט נישט געהאט קיין ווארצל,

איז עס פארדארט געווארן. 7 און אן אנדער ביסל
איז געפאלן צווישן די דערנער; און די דערנער
זענען אויפגעוואקסן, און האבן עס דערשטיקט.
8 אן אנדער ביסל איז אבער געפאלן אויף דער
גוטער ערד, און עס האט געברענגט פרוכט, איינס
הונדערטפאכיק, איינס זעכציקפאכיק, און איינס
דרייסיקפאכיק. 9 ווער עס האט אויערן, דער זאל
הערן! 10 און די תלמידים זענען צוגעקומען, און
האבן געזאגט צו אים: פארוואס רעדסטו צו זיי אין
משלים? 11 און ער האט ענטפערנדיק געזאגט: ווייל
צו אייך איז געגעבן געווארן צו וויסן די סודות פון
דעם מלכות השמים, צו יענע אבער איז עס נישט
געגעבן געווארן. 12 מחמת ווער עס האט, דעם וועט
געגעבן ווערן, און ער וועט האבן א שפע; ווער אבער
עס האט נישט, פון דעם וועט אויך אוועקגענומען
ווערן, וואס ער האט יא. 13 דערפאר רעד איך צו זיי
אין משלים; ווייל זיי קוקן און זען דאך נישט, און
הערן און הערן דאך נישט, און פארשטייען אויך
נישט. 14 און אויף זיי ווערט דערפילט ישעיהוס
נבואה, וואס זאגט: מיט די אויערן וועט איר הערן,
און נישט פארשטיין, און קוקנדיק וועט איר קוקן,
און דאך נישט זען! 15 מחמת פעט געווארן איז
דאס הארץ פון דעם דאזיקן פאלק, און מיט די
אויערן הערן זיי שווער, און זייערע אויגן האבן
זיי צוגעמאכט; טאמער וואלטן זיי געזען מיט די
אויגן, און מיט די אויערן געהערט, און מיטן הארצן
פארשטאנען, און זיך אומגעקערט, און איך וואלט זיי
געהיילט. 16 אבער וואויל איז אייערע אויגן, ווייל זיי
זען; און אייערע אויערן, ווייל זיי הערן. 17 מחמת
באמת זאג איך אייך, אז א סך נביאים און צדיקים
האבן געגארט צו זען, וואס איר זעט, און האבן עס
נישט געזען; און צו הערן, וואס איר הערט, און האבן
עס נישט געהערט. 18 דעריבער זאלט איר הערן
דאס משל פון דעם זייער. 19 ווען עמיצער הערט
דאס ווארט פון דעם מלכות, און פארשטייט עס
נישט, קומט דער נישט גוטער און רייסט אויס דאס,
וואס איז געזייט געווארן אין זיין הארצן. דאס איז
דער, וואס איז געזייט געווארן ביים וועג. 20 און דער,
וואס איז געזייט געווארן אויף שטייניקע ערטער,
דאס איז דער, וואס הערט דאס ווארט, און נעמט
עס גלייך אויף מיט שמחה; 21 ער האט אבער נישט
קיין שורש אין זיך, נאר איז לפי שעה. און קומט א
צרה אדער רדיפה צוליב דעם ווארט, שטרויכלט
ער באלד. 22 און דער, וואס איז געזייט צווישן די
דערנער, דאס איז דער, וואס הערט דאס ווארט, און
די זארג פון דער וועלט, און די פארפירערישקייט
פון עשירות דערשטיקט דאס ווארט, און עס בלייבט
אָן פירות. (aiōn g165) 23 דער אבער, וואס איז געזייט
אויף דער גוטער ערד, דאס איז דער וואס הערט
דאס ווארט, און פארשטייט עס; ער ברענגט שוין
יא פירות, און איינער ברענגט הונדערטפאכיק, און
איינער זעכציקפאכיק, און איינער דרייסיק. 24 אן
אנדער משל האט ער פאר זיי פארגעלייגט, אזוי צו
זאגן: דאס מלכות השמים איז גלייך צו א מענטשן,
וואס האט געזייט גוטן זאמען אין זיין פעלד. 25 און
בשעת די לייט זענען געשלאפן, איז געקומען זיין
שונא און האט פארזייט אומקרויט צווישן דעם ווייץ,
און איז אוועקגעגאנגען. 26 און ווען דאס גראז האט
אויפגעשפראצט, און געברענגט פרוכט, האט זיך
דעמאלט אויך דאס אומקרויט באוויזן. 27 און די
קנעכט פון דעם בעל הבית זענען צוגעגאנגען און
האבן געזאגט צו אים: האר, צי האסטו דען נישט

געזייט גוטע זריעה אין דיין פעלד? פונוואנען זשע
האט עס אומקרויט? 28 ער אבער האט צו זיי געזאגט:
דאס האט א מענטש, א שונא, געטאן! זאגן די קנעכט
צו אים: צי ווילסטו זשע אז מיר זאלן גיין און עס
אויסרייסן? 29 זאגט ער: ניין, טאמער, אויסרייסנדיק
דאס אומקרויט, וועט איר צוגלייך דערמיט אויך
אויסווארצלען דעם ווייץ. 30 לאזט ביידע וואקסן
צוזאמען ביז צום שניט, און אין דער צייט פון שניט
וועל איך זאגן צו די שניטער: רייסט צום ערשט
אויס דאס אומקרויט, און בינדט עס אין בינטלעך,
כדי מען זאל עס פארברענען; דעם ווייץ אבער
זאמלט איין אין מיין שייער אריין. 31 אן אנדער משל
האט ער פאר זיי פארגעלייגט, אזוי צו זאגן: דאס
מלכות השמים איז גלייך צו א זענעפט קערנדל,
וואס א מענטש האט גענומען, און געזייט אין זיין
פעלד. 32 דאס איז דאס קלענסטע פון אלע זריעות;
נאר ווען עס וואקסט אויף, איז עס גרעסער ווי אלע
קרייטעכצער, און עס ווערט א בוים, אז די פייגל
פון הימל קומען און מאכן זיך נעסטן אין זיינע
צווייגן. 33 אן אנדער משל האט ער צו זיי געזאגט:
דאס מלכות השמים איז גלייך צו זויערטייג, וואס
א פרוי האט גענומען, און באהאלטן אין דריי מאס
זעמל מעל, ביז עס וועט אינגאנצן דורכגעזויערט
ווערן. 34 דאס אלץ האט יהושע/ישוע גערעדט
צו די המונים מענטשן אין משלים; און אָן א משל
האט ער צו זיי גארנישט גערעדט, 35 כדי עס זאל
דערפילט ווערן, וואס איז געזאגט געווארן דורך
דעם נביא, אזוי צו זאגן: איך וועל אויפעפענען מיין
מויל אין משלים; איך וועל ארויסרעדן רעטענישן
פון פארצייטנס. 36 דעמאלט האט ער אוועקגעשיקט
די המונים מענטשן, און איז אריינגעגאנגען אין הויז.
און זיינע תלמידים זענען געקומען צו אים, און האבן
געזאגט: באשייד אונדז דאס משל פון דעם אומקרויט
פון פעלד. 37 און ער האט ענטפערנדיק געזאגט:
דער, וואס זייט דעם גוטן זאמען, איז דער בר אנש;
38 און דאס פעלד איז די וועלט; און דער גוטער
זאמען, דאס זענען די קינדער פון דעם מלכות; דאס
אומקרויט אבער זענען די קינדער פון דעם נישט
גוטן; 39 און דער שונא, וואס האט עס געזייט, איז דער
שׂטן; און דער שניט איז דער קץ פון דער וועלט; און
די שניטער זענען מלאכים. (aiōn g165) 40 דעריבער ווי
מען רייסט אויס דאס אומקרויט און מען פארברענט
עס אין פייער, וועט עס אויך אזוי זיין ביים קץ
פון דער וועלט. (aiōn g165) 41 דער בר אנש וועט
ארויסשיקן זיינע מלאכים, און זיי וועלן איינזאמלען
פון זיין מלכות אלע מיכשולים און די, וואס טאן
רשעות, 42 און וועלן זיי ווארפן אין דעם אויוון פון
פייער אריין; דארטן וועט זיין דאס קלאגן און קריצן
מיט די ציין. 43 דעמאלט וועלן די צדיקים לויכטן
ווי די זון אין דעם קעניגרייך פון זייער פאטער. ווער
עס האט אויערן, דער זאל הערן. 44 דאס מלכות
השמים איז גלייך צו א פארבארגענעם אוצר אין א
פעלד; וואס א מענטש האט געפונען, און פארבארגן;
און פאר פרייד גייט ער און פארקויפט אלץ, וואס
ער האט, און קויפט יענץ פעלד. 45 ווידער איז דאס
מלכות השמים גלייך צו א סוחר, וואס זוכט שיינע
פערל. 46 און ווען ער האט געפונען איינע, א זייער
טייערע פערל, איז ער געגאנגען און פארקויפט אלץ,
וואס ער האט געהאט, און האט זי געקויפט. 47 ווידער
איז דאס מלכות השמים גלייך צו א נעץ, וואס איז
אראפגעלאזט געווארן אין ים אריין, און וואס פאנגט
פון אלע מינים. 48 וואס, ווען זי איז געווארן פול,

האט מען זי ארויסגעצויגן אויפן ברעג, און מען האט
זיך אנידערגעזעצט, און געזאמלט די גוטע מינים
אין געפעסן אריין, די שלעכטע אבער האט מען
אוועקגעווארפן. 49 אָט אזוי וועט עס זיין ביים קץ
פון דער וועלט. די מלאכים וועלן ארויסגיין, און
וועלן אפשיידן די רשעים פון צווישן די צדיקים,
(aiōn g165) 50 און זיי ווארפן אין דעם אויוון פון פייער
אריין. דארטן וועט זיין דאס קלאגן און קריצן מיט
די ציין. 51 האט איר דאס אלץ פארשטאנען? זאגן זיי
צו אים: יא! 52 און ער האט צו זיי געזאגט: דערפאר
איז יעדער איינער סופר, וואס איז געלערנט צום
מלכות השמים, גלייך צו א מענטשן א בעל הבית,
וואס ברענגט ארויס פון זיין אוצר נייע און אלטע
זאכן. 53 און עס איז געשען, ווען יהושע/ישוע האט
געענדיקט די דאזיקע משלים, איז ער פון דארטן
אוועק. 54 און איז געקומען אין זיין לאנד אריין,
און האט זיי געלערנט אין זייער שול, אז זיי האבן
געשטוינט און געזאגט: פונוואנען האט ער די דאזיקע
חכמה, און די וואונדער? 55 איז ער דען נישט דעם
סטאליערס זון? הייסט דען נישט זיין מוטער מרים
און זיינע ברידער יעקב און יוסף און שמעון און
יהודה? 56 און זענען דען נישט אלע זיינע שוועסטער
ביי אונדז? פונוואנען זשע קומט צו אים דאס אלץ?
57 און זיי זענען ניכשל געווארן אין אים. יהושע/ישוע
אבער האט צו זיי געזאגט: קיין נביא איז נישט אָן
כבוד, אחוץ אין זיין פאטערלאנד, און אין זיין אייגן
הויז! 58 און ער האט דארטן נישט געטאן קיין סך
וואונדער צוליב זייער אומגלויבן.

14 אין יענער צייט האט הורדוס דער טעטראַרך
געהערט פון ישועס שם, 2 און האט געזאגט צו זיינע
דינער: דאס איז יוחנן פון דער (ירדן) מקווה;
ער איז אויפגעשטאנען פון די טויטע; און דערפאר
ווירקן אזוי די כוחות אין אים. 3 מחמת הורדוס האט
דעם יוחנן געפאנגען גענומען, און אים געבונדן, און
איינגעזעצט אין תפיסה, צוליב הורודיה, דאס ווייב
פון זיין ברודער פיליפוס. 4 מחמת יוחנן האט צו
אים געזאגט: דו טארסט זי נישט האבן. 5 און ער
האט אים געוואלט טייטן, און האט זיך געפארכטן
פאר דעם המון, ווייל מען האט אים געהאלטן פאר
א נביא. 6 נאר ווען מען האט געפייערט הורדוסנס
געבוירנטאג, האט הורודיהס טאכטער געטאנצט
פאר די געסט און איז הורדוסן וואוילגעפעלן.
7 דערפאר האט ער צוגעזאגט מיט א שבועה, איר
צו געבן, וואס זי וועט פארלאנגען. 8 און ווייל זי
איז געווען פון פריער אנגערעדט פון איר מוטער,
האט זי געזאגט: גיב מיר דא אויף א טעלער יוחנן
פון דער (ירדן) מיקווהס קאפ. 9 און דער קעניג
איז טרויעריק געווארן; נאר צוליב די שבועות און
די געסט, האט ער באפוילן עס זאל געגעבן ווערן.
10 און ער האט געשיקט, און געלאזט יוחנן אפהאקן
דעם קאפ אין תפיסה. 11 און זיין קאפ איז געברענגט
געווארן אויף א טעלער, און געגעבן געווארן דעם
מיידל, און זי האט אים געברענגט צו איר מוטער.
12 און זיינע תלמידים זענען געקומען, און האבן
גענומען דעם גוף, און אים קובר געווען; און זענען
געגאנגען און האבן עס דערציילט יהושען/ישוען.
13 און ווי יהושע/ישוע האט דאס געהערט, איז ער
פון דארטן אוועק אין א שיפל, אויף א מדבריותדיק
ארט איינער אליין. און ווען די המונים מענטשן
האבן עס געהערט, האבן זיי אים נאכגעפאלגט
צופוס פון די שטעט. 14 און ער איז ארויסגעקומען,
און האט געזען א גרויסן המון מענטשן, און זיך

דערבארעמט אויף זיי און געהיילט זייערע קראנקע.
15 און אנטקעגן אוונט זענען די תלמידים געקומען צו
אים, און האבן געזאגט; דאס איז א וויסט ארט, און די
שעה איז שוין פארביי; לאז דעריבער אפ די מאסן
מענטשן, כדי זיי זאלן גיין אין די דערפער ארייין,
און זיך קויפן שפייז. 16 יהושע/ישוע אבער האט
צו זיי געזאגט: זיי האבן נישט נייטיק אוועקצוגיין;
גיט איר זיי צו עסן! 17 זאגן זיי צו אים: מיר האבן
דא גארנישט אחוץ פינף לעבלעך ברויט, און צוויי
פיש. 18 און ער האט געזאגט: ברענגט זיי אהער צו
מיר. 19 און ער האט באפוילן די המונים מענטשן
זיך אנידערצוזעצן אויפן גראז; און האט גענומען
די פינף לעבלעך ברויט, און די צוויי פיש, האט
ארויפגעבליקט צום הימל און געמאכט א ברכה,
און האט צעבראכן און געגעבן די תלמידים די
ברויטן, און די תלמידים צו די מאסן מענטשן. 20 און
אלע האבן געגעסן, און זענען זאט געווארן, און זיי
האבן אויפגעהויבן, וואס איז איבערגעבליבן פון די
ברעקלעך, צוועלף קערב פול. 21 און די, וואס האבן
געגעסן, זענען געווען אן ערך פינף טויזנט מענער,
אחוץ פרויען און קינדער. 22 און ער האט גלייך
געצוואונגען די תלמידים איינצושטייגן אין דעם
שיפל, און אריבערצופארן פאר אים אויף יענער זייט
ים, ביז ער וועט אפלאזן די המונים מענטשן. 23 און
ווען ער האט געהאט אוועקגעשיקט די מאסן, איז
ער ארויפגעגאנגען אויפן בארג, כדי אליין תפילה
צו טאן; און ווען עס איז געווארן אוונט, איז ער
דארטן געווען איינער אליין. 24 דאס שיפל אבער
איז שוין געווען א סך מיילן פון דער יבשה, הארט
געשטויסן פון די כוואליעס; מחמת דער ווינט איז
געווען אנטקייגן. 25 און אין דעם פערטן משמר פון
דער נאכט איז ער געקומען צו זיי, גייענדיק אויפן ים.
26 און ווי די תלמידים האבן אים דערזען ארומגיין
אויפן ים, האבן זיי זיך דערשראקן, און געזאגט: עס
איז א געשפענסט! און האבן געשריגן אויס מורא.
27 יהושע/ישוע אבער האט גלייך צו זיי גערעדט,
אזוי צו זאגן: זייט געטרייסט! איך בין עס; האט נישט
קיין מורא! 28 פעטרוס אבער האט ענטפערנדיק צו
אים געזאגט: האר, אויב דו ביסט עס, באפעל מיך
קומען צו דיר אויפן וואסער! 29 און ער האט געזאגט:
קום! און פעטרוס איז אראפגעגאנגען פון שיפל,
און איז געגאנגען אויפן וואסער, און געקומען צו
יהושען/ישוען. 30 און ווי ער האט געזען דעם שטארקן
ווינט, האט ער זיך דערשראקן, און אנהויבנדיק זיך
צו טרענקען, האט ער א געשריי געטאן, אזוי צו זאגן:
האר, ראטעווע מיך! 31 און יהושע/ישוע האט גלייך
אויסגעשטרעקט זיין האנט, האט אים אנגעכאפט, און
זאגט צו אים: דו קליינגלויביקער, פארוואס האסטו
געצווייפלט? 32 און ווען זיי זענען איינגעשטיגן אין
שיפל, האט דער ווינט אויפגעהערט. 33 און די,
וואס זענען געווען אין שיפל, האבן זיך געבוקט צו
אים, און געזאגט: דו ביסט באמת ה׳ס זון! 34 און
זיי זענען אריבערגעפארן, און זענען געקומען צום
לאנד גניסרת. 35 און ווי די לייט פון יענעם ארט
האבן אים דערקענט, האבן זיי געשיקט אין יענער
גאנצער געגנט ארום, און געברענגט צו אים אלע
קראנקע; 36 און האבן אים געבעטן, אז זיי זאלן בלויז
אנרירן די זוים פון זיין מלבוש; און אלע, וואס האבן
אנגערירט, זענען גאנץ געזונט געווארן.

15 דעמאלט קומען צו יהושען/ישוען פרושים
און סופרים פון ירושלים, אזוי צו זאגן: 2 פארוואס
זענען דיינע תלמידים עובר אויף דער מסורה פון

די זקנים? מחמת זיי וואשן זיך נישט די הענט, ווען
זיי עסן ברויט. 3 ער אבער האט ענטפערנדיק צו זיי
געזאגט: פארוואס זענט איר אויך עובר ה׳ס געבאט
צוליב אייער מסורה? 4 מחמת ה׳ האט געזאגט: דו
זאלסט אפגעבן כבוד דיין פאטער און דיין מוטער!
און: ווער עס פלוכט פאטער אדער מוטער, דער
זאל געטייט ווערן. 5 און איר זאגט: ווער עס וועט
זאגן צום פאטער אדער צו דער מוטער: דאס איז א
קרבן, וואס דו וואלסט פון מיר געקענט נהנה זיין,
6 דער איז מער נישט מחייב אפצוגעבן כבוד זיין
פאטער אדער זיין מוטער. און איר האט אפגעשאפט
ה׳ס ווארט דורך אייער מסורה. 7 איר צבועקעס!
וואויל האט ישעיה אויף אייך נבואות געזאגט, אזוי
צו זאגן: 8 דאס דאזיקע פאלק גיט מיר אפ כבוד
מיט די ליפן; אבער זייער הארץ איז ווייט פון מיר.
9 אומזיסט איז זייער יראה פאר מיר, ווייל זיי לערנען
ווי מצוות מענטשלעכע לערעס. 10 און ער האט
גערופן צו זיך דעם המון מענטשן, און צו זיי געזאגט:
הערט, און פארשטייט! 11 נישט דאס, וואס גייט
אריין אין מויל, מאכט דעם מענטשן טמא; נאר דאס,
וואס קומט ארויס פון מויל, דאס דאזיקע מאכט
טמא דעם מענטשן. 12 דעמאלט זענען די תלמידים
געקומען, און געזאגט צו אים: ווייסט, אז די פרושים
האבן געשטרויכלט הערנדיק דאס ווארט? 13 ער
אבער האט ענטפערנדיק געזאגט: יעדע פלאנץ, וואס
מיין הימלישער פאטער האט נישט געפלאנצט, וועט
אויסגעווארצלט ווערן. 14 לאזט זיי גיין! זיי זענען
בלינדע פירער פון בלינדע. און ווען א בלינדער
פירט א בלינדן, וועלן ביידע אריינפאלן אין גרוב
אריין. 15 און פעטרוס האט ענטפערנדיק געזאגט
צו אים: לייג אונדז אויס דאס משל! 16 ער אבער
האט געזאגט: זענט איר אויך נאך אָן פארשטאנד?
17 צי זעט איר דען נישט איין, אז אלץ, וואס גייט
אריין אין מויל, נידערט אראפ אין בויך, און ווערט
ארויסגעווארפן אין בית הכסא אריין? 18 די זאכן
אבער וואס קומען ארויס פון מויל קומען אויסן
הארצן ארויס; און זיי מאכן דעם מענטשן טמא.
19 מחמת פון הארצן קומען ארויס בייזע מחשבות,
מערדערייען, ניאופים, זנות, גנבות, פאלש עדות
זאגן, לעסטערונגען. 20 די דאזיקע זאכן זענען עס,
וואס זענען מטמא דעם מענטשן; אבער צו עסן מיט
אומגעוואשענע הענט מאכט דעם מענטשן נישט טמא.
21 און יהושע/ישוע איז ארויסגעגאנגען פון דארטן,
און איז אוועק אין די געגנטן פון צור און צידון. 22 און
זע, א כנענישע פרוי איז ארויסגעקומען פון יענע
גרענעצן, און האט געשריגן, אזוי צו זאגן: האר, בן
דוד, דערבארם דיך אויף מיר! מיין טאכטער ווערט
ביטער געפלאגט פון א בייזן גייסט! 23 ער אבער
האט איר נישט געענטפערט קיין ווארט. און זיינע
תלמידים זענען צוגעגאנגען און האבן אים געבעטן,
אזוי צו זאגן: שיק זי אוועק; ווייל זי שרייט אונדז נאך!
24 ער אבער האט ענטפערנדיק געזאגט: איך בין נישט
געשיקט געווארן אחוץ צו די פארלוירענע שעפעלעך
פון דעם הויז ישראל. 25 זי איז אבער געקומען, און
אנידערגעפאלן פאר אים, און געזאגט: האר, העלף
מיר! 26 און ער האט ענטפערנדיק געזאגט: עס איז
נישט שיין אוועקצונעמען דאס ברויט פון די קינדער
און עס צו ווארפן פאר די הינטלעך! 27 און זי האט
געזאגט: יא, האר; מחמת אפילו די הינטלעך עסן פון
די ברעקלעך, וואס פאלן אראפ פון זייערע הארנס
טיש. 28 דעמאלט האט יהושע/ישוע ענטפערנדיק
צו איר געזאגט: אשה, דיין אמונה איז גרויס; זאל

דיר געשען אזוי ווי דו ווילסט! און איר טאכטער
איז געהיילט געווארן פון יענער שעה אָן. 29 און
יהושע/ישוע איז אוועק פון דארטן, און איז געקומען
צום ים פון גליל; און איז ארויפגעגאנגען אויפן בארג,
און זיך דארט אנידערגעזעצט. 30 און עס זענען
געקומען צו אים גרויסע המונים מענטשן, וואס האבן
געהאט מיט זיך לאמע, בלינדע, שטומע, קאליקעס,
און א סך אנדערע; און האבן זיי אנידערגעווארפן
פאר זיינע פיס, און ער האט זיי געהיילט; 31 אז
דער המון האט זיך געוואונדערט, זעענדיק, אז די
שטומע רעדן, די קאליקעס זענען געזונט, און די
לאמע גייען ארום, און די בלינדע זען; און זיי האבן
אפגעגעבן א שבח צו דעם ג-ט פון ישראל. 32 און
יהושע/ישוע האט צו זיך גערופן זיינע תלמידים,
און געזאגט: איך בין אינערלעך גערירט איבער
דעם המון מענטשן, ווייל זיי זענען שוין דריי טעג
מיט מיר און האבן נישט וואס צו עסן; און איך וויל
נישט זיי אוועקשיקן פאסטנדיק, טאמער וועלן זיי
אויסגיין אויפן וועג. 33 און די תלמידים זאגן צו אים:
פונוואנען זאלן מיר נעמען אין דער מדבר אזויפיל
ברויט, אזש צו זעטיקן אזא מאסע מענטשן? 34 און
יהושע/ישוע זאגט צו זיי: וויפל לעבלעך ברויט
האט איר? און זיי האבן געזאגט: זיבן, און אייניקע
קליינע פישלעך. 35 און ער האט באפוילן דעם
המון זיך אנידערצוזעצן אויף דער ערד; 36 און
גענומען די זיבן לעבלעך ברויט און די פיש; האט
געמאכט א ברכה און זיי צובראכן, און געגעבן צו די
תלמידים, און די תלמידים צו די מאסן מענטשן.
37 און אלע האבן געגעסן, און זענען זאט געווארן;
און וואס איז איבערגעבליבן פון די ברעקלעך האט
מען אויפגעהויבן, זיבן גרויסע קערב. 38 און די, וואס
האבן געגעסן, זענען געווען פיר טויזנט מענער, אחוץ
פרויען און קינדער. 39 און ער האט אוועקגעשיקט די
המונים, און איז איינגעשטיגן אין שיפל, און געקומען
צו די גרענעצן פון מגדון.

16 און די פרושים און צדוקים זענען געקומען,
כדי אים אויסצופרואוון, און האבן פארלאנגט, אז
ער זאל זיי ווייזן אן אות מן השמים. 2 ער אבער האט
ענטפערנדיק צו זיי געזאגט: אין אוונט זאגט איר; עס
וועט זיין שיין וועטער, מחמת דער הימל רויטלט
זיך? 3 און אינדערפרי: היינט וועט זיין שטורמדיק,
מחמת דער הימל רויטלט זיך און איז טריב. דאס
אויסזען פון הימל פארשטייט איר אונטערצושיידן;
נאר די צייכנס פון דער צייט קענט איר נישט!
4 א בייז און נואפדיק דור פארלאנגט א צייכן; און
קיין צייכן וועט אים נישט געגעבן ווערן, אחוץ דאס
צייכן פון יונה. און ער האט זיי איבערגעלאזט,
און איז אוועקגעגאנגען. 5 און די תלמידים זענען
אריבערגעקומען אויף יענער זייט ים און האבן
פארגעסן מיטצונעמען ברויט. 6 און יהושע/ישוע
האט צו זיי געזאגט: גיט אכטונג און היט זיך פארן
זויערטייג פון די פרושים און צדוקים. 7 און זיי
האבן עס איבערגעלייגט צווישן זיך, און געזאגט:
דאס איז ווייל מיר האבן נישט מיטגענומען קיין
ברויט. 8 און ווען יהושע/ישוע האט זיך דערוואוסט,
האט ער געזאגט: אָ איר קליינגלויביקע, וואס רעדט
איר צווישן זיך, ווייל איר האט נישט קיין ברויט?
9 פארשטייט איר נאך נישט, און געדענקט איר נישט
די (פארברענגען מיט) פינף ברויט פון די פינף
טויזנט, און וויפל קערב איר האט אויפגעהויבן?
10 אויך נישט די זיבן ברויט פאר די פיר טויזנט,
און וויפל גרויסע (רביס שיריים) קערב איר האט

אויפגעהויבן? 11 ווי קומט עס, וואס איר פארשטייט
נישט, אז איך האב נישט גערעדט צו אייך פון ברויט?
היט אייך אבער פארן זויערטייג פון די פרושים
און צדוקים. 12 דעמאלט האבן זיי איינגעזען אז
ער האט נישט געזאגט, זיי זאלן זיך היטן פארן
זויערטייג פון ברויט, נאר פאר דעם פלפול פון די
פרושים און צדוקים. 13 און ווען יהושע/ישוע איז
געקומען אין די געגנטן פון קסריה פון פיליפוס, האט
ער געפרעגט זיינע תלמידים, אזוי צו זאגן: ווער,
זאגן די מענטשן, אז דער בר אנש איז? 14 און זיי
האבן געזאגט: אייניקע (זאגן) יוחנן פון דער (ירדן)
מקווה; אנדערע אבער, אליהו; נאך אנדערע ירמיהו,
אדער איינער פון די נביאים. 15 זאגט ער צו זיי: און
ווער, זאגט איר, אז איך בין? 16 האט שמעון פעטרוס
ענטפערנדיק געזאגט: דו ביסט דער משיח, דער
זון פון דעם לעבעדיקן ג-ט! 17 און יהושע/ישוע
האט ענטפערנדיק צו אים געזאגט: אז וואויל איז
דיר, שמעון בר-יונה; ווייל בשר ודם האט עס דיר
נישט אנטפלעקט, נאר מיין פאטער, וואס איז אין
הימל! 18 און איך זאג דיר אויך: דו ביסט פעטרוס,
און אויף דעם דאזיקן פעלדזן וועל איך בויען מיין
קהלה; און די טויערן פון שאול תחתית וועלן זי
נישט בייקומען. (Hadēs g86) 19 און דיר וועל איך געבן
די שליסלען פון דעם מלכות השמים; און וואס דו
וועסט אסרן אויף דער ערד, דאס וועט זיין אסור אין
הימל; און וואס דו וועסט מתיר זיין אויף דער ערד,
דאס וועט זיין מותר אין הימל. 20 דעמאלט האט ער
געבאטן זיינע תלמידים, דאס זיי זאלן קיינעם נישט
אויסזאגן, אז ער איז דער משיח. 21 פון דעמאלט
אָן האט יהושע/ישוע המשיח אנגעהויבן צו ווייזן
זיינע תלמידים, אז ער מוז גיין קיין ירושלים, און
ליידן א סך פון די זקנים און הויפט כהנים און
סופרים, און געטייט ווערן, און דעם דריטן טאג
אויפשטיין. 22 און פעטרוס האט אים גענומען אויף
א זייט, און האט אנגעהויבן צו שרייען אויף אים,
אזוי צו זאגן: שוין דיך, האר! דאס דאזיקע זאל דיר
נישט געשען! 23 ער אבער האט זיך אויסגעדרייט
און געזאגט צו פעטרוסן: אוועק פון מיר, שטן, דו
ביסט א מיכשול פאר מיר; ווייל דו האסט נישט
אין זינען דאס, וואס געהערט צו ה׳, נאר דאס, וואס
געהערט צו מענטשן! 24 דעמאלט האט יהושע/ישוע
געזאגט צו זיינע תלמידים! אויב עמיצער וויל מיר
נאכגיין, זאל ער זיך אליין פארלייקענען, און נעמען
זיין בוים, און מיר נאכפאלגן! 25 מחמת ווער עס וויל
מציל זיין זיין לעבן, דער וועט עס פארלירן; ווער
אבער עס פארלירט זיין לעבן צוליב מיר, דער
וועט עס געפינען. 26 מחמת וואס וועט עס העלפן א
מענטשן, אויב ער זאל געווינען די גאנצע וועלט, און
פארלירן זיין לעבן? אדער וואס קען א מענטש געבן
אויסצולייזן זיין לעבן? 27 מחמת דער בר אנש וועט
קומען אין דער הערלעכקייט פון זיין פאטער מיט
זיינע מלאכים; און דעמאלט וועט ער פארגעלטן
יעדן איינעם לויט זיינע מעשים. 28 באמת זאג איך
אייך, אז אייניקע פון די, וואס שטייען דא, וועלן נישט
פארזוכן דעם טעם פון טויט, ביז זיי וועלן זען דעם
בר אנש קומען אין זיין מלכות.

17 און אין זעקס טעג ארום נעמט יהושע/ישוע מיט
זיך פעטרוסן, און יעקבן, און זיין ברודער יוחנן, און
פירט זיי אליין ארויף אויף א הויכן בארג. 2 און ער
איז פארענדערט געווארן פאר זיי, און זיין פנים האט
געלויכטן ווי די זון, און זיינע מלבושים זענען געווארן
ווייס ווי דאס ליכט. 3 און זע, משה און אליהו האבן

זיך באוויזן צו זיי, רעדנדיק מיט אים. 4 און פעטרוס
האט ענטפערנדיק געזאגט צו יהושען/ישועען: האר,
עס איז גוט פאר אונדז דא צו זיין! אויב דו ווילסט,
וועל איך דא מאכן דריי געצעלטן; איינס פאר דיר,
און איינס פאר משהן, און איינס פאר אליהו. 5 און
בשעת ער האט נאך גערעדט, זע, א ליכטיקער
וואלקן האט זיי באשאטנט; און זע, א קול אויס דעם
וואלקן האט געזאגט: דאס איז מיין געליבטער זון,
אין וועמען איך האב א וואוילגעפעלן; אים זאלט
איר הערן! 6 און ווי די תלמידים האבן עס געהערט,
זענען זיי אנידערגעפאלן אויף זייערע פנימער, און
האבן זיך זייער געפארכטן. 7 און יהושע/ישוע איז
צוגעגאנגען און האט זיי אנגערירט און געזאגט: שטייט
אויף, און האט נישט קיין מורא! 8 און ווען זיי האבן
אויפגעהויבן זייערע אויגן, האבן זיי קיינעם נישט
געזען, אחוץ יהושען/ישועען אליין. 9 און בשעת זיי
זענען אראפגעגאנגען פון בארג, האט יהושע/ישוע זיי
באפוילן, אזוי צו זאגן: זאגט קיינעם נישט פון דער
זעאונג, ביז דער בר אנש איז אויפגעשטאנען פון די
טויטע. 10 און די תלמידים האבן אים געפרעגט,
אזוי צו זאגן: און פארוואס זאגן די סופרים, אז
אליהו דארף צום ערשט קומען? 11 ער אבער האט
ענטפערנדיק געזאגט: אליהו קומט טאקע, און וועט
אלץ צוריקשטעלן; 12 נאר איך זאג אייך, אז אליהו
איז שוין געקומען, און זיי האבן אים נישט דערקענט,
נאר געמאכט מיט אים, וואס זיי האבן געוואלט. אָט
אזוי וועט אויך דער בר אנש האבן צו ליידן פון
זיי. 13 דעמאלט האבן די תלמידים פארשטאנען,
אז ער האט גערעדט צו זיי וועגן יוחנן פון דער
(ירדן) מקווה. 14 און ווען זיי זענען געקומען צו דעם
המון עם, איז געקומען צו אים א מענטש, וואס איז
אנידערגעפאלן פאר אים אויף די קני, 15 און געזאגט:
האר, דערבארם דיך אויף מיין זון; ווייל ער איז
א חולי-נופל, און ליידט שווער; מחמת אפטמאל
פאלט ער אין פייער אריין, און אפטמאל אין וואסער
אריין. 16 און איך האב אים געברענגט צו דיינע
תלמידים, און זיי האבן אים נישט געקענט אויסהיילן.
17 און יהושע/ישוע האט ענטפערנדיק געזאגט: אָ
אומגלויביק און פארקרימט דור! ווילאנג זאל איך
זיין ביי אייך? ווילאנג זאל איך אייך דערטראגן?
ברענגט אים אהער צו מיר! 18 און יהושע/ישוע האט
אנגעשריגן אויף אים, און דער בייזער גייסט איז
פון אים ארויס, און דאס יינגל איז געזונט געווארן
פון יענער שעה אָן. 19 דעמאלט זענען די תלמידים
צוגעגאנגען צו יהושען/ישועען, ווען זיי זענען געווען
מיט אים אליין, און האבן געזאגט: פארוואס זענען
מיר נישט געווען ביכולת אים ארויסצוטרייבן?
20 און ער זאגט צו זיי: צוליב אייער קליינגלויביקייט!
מחמת באמת זאג איך אייך: אויב איר וואלט געהאט
אמונה ווי א זענעפט קערנדל, וואלט איר געזאגט
צו דעם דאזיקן בארג: הויב דיך אויף פונדאנען
דארטן אהין! און ער וואלט זיך אויפגעהויבן, און
קיין זאך וואלט נישט געווען אוממעגלעך פאר אייך.
21 (דער דאזיקער מין אבער גייט נישט ארויס אחוץ
דורך תפילה און פאסטן.) 22 און בשעת זיי זענען
ארומגעגאנגען אין גליל, האט יהושע/ישוע צו זיי
געזאגט: דער בר אנש וועט איבערגעגעבן ווערן
אין הענט פון מענטשן; 23 און זיי וועלן אים טייטן,
און דעם דריטן טאג וועט ער אויפשטיין. און זיי
זענען געווארן זייער באטריבט. 24 און ווען זיי
זענען געקומען קיין כפר-נחום, זענען די איינמאנער
פון דעם האלבן שקל צוגעקומען צו פעטרוסן, און

געזאגט: אייער רבי צאלט נישט דעם האלבן שקל?
25 זאגט ער: יא! און ווען ער איז אריינגעקומען אין
הויז, איז יהושע/ישוע אים אנטקעגנגעקומען, זאגנדיק:
וואס מיינסטו, שמעון? די מלכים פון דער ערד, פון
וועמען נעמען זיי שטייערן אדער צינזן? פון זייערע
קינדער, אדער פון פרעמדע? 26 און ווען ער האט
געזאגט: פון פרעמדע, האט יהושע/ישוע צו אים
געזאגט: אזוי זענען די קינדער פריי! 27 נאר כדי
מיר זאלן נישט זיין קיין מיכשול פאר זיי, גיי צום ים,
און ווארף אריין א ווענטקע, און נעם דעם ערשטן
פיש, וואס וועט ארויפקומען; און ווען דו וועסט
אויפעפענען זיין מויל, וועסטו געפינען א זילבערנע
מטבע (א סטאטער); נעם זי, און גיב זי פאר מיר און
פאר דיר.

18 אין יענער שעה זענען די תלמידים געקומען
צו יהושען/ישוען, און געזאגט: ווער איז אינדעראמתן
דער גרעסטער אין דעם מלכות השמים? 2 און ער
האט גערופן צו זיך א קינד, און האט עס געשטעלט
אין זייער מיט, 3 און געזאגט: באמת זאג איך אייך:
אויב איר וועט זיך נישט אומקערן, און ווערן ווי די
קינדער, וועט איר בשום אופן נישט אריינגיין אין
דעם מלכות השמים! 4 דעריבער ווער עס וועט זיך
אליין דערנידעריקן ווי דאס דאזיקע קינד, דער
איז דער גרעסטער אין מלכות השמים. 5 און ווער
עס וועט אויפנעמען איין קינד אזעלכעס אין מיין
נאמען, דער נעמט מיך אויף. 6 ווער אבער עס וועט
פארפירן צום שטרויכלען איינס פון די דאזיקע
קליינע, וואס גלויבן אין מיר, איז בעסער פאר אים
וואלט עס געווען, אז א גרויסער מילשטיין וואלט
אנגעהאנגען געווארן אויף זיין האלדז, און ער וואלט
דערטרונקען געווארן אין דער טיפעניש פון ים.
7 וויי צו דער וועלט מחמת די מיכשולים! מחמת
שטרויכלונגען מוזן קומען; נאר וויי איז צו דעם
מענטשן, דורך וועמען דאס מיכשול קומט! 8 און
אויב דיין האנט אדער דיין פוס פארפירט דיך צום
שטרויכלען, האק אים אפ, און ווארף אים אוועק פון
דיר! עס איז בעסער פאר דיר אריינצוגיין אין דעם
לעבן לאם אדער הינקענדיק, ווי צו האבן ביידע
הענט אדער ביידע פיס און געווארפן צו ווערן אין
דעם אייביקן פייער אריין. (aiōnios g166) 9 און אויב
דיין אויג פארפירט דיך צום שטרויכלען, רייס עס
ארויס און ווארף עס אוועק פון דיר! עס איז בעסער
פאר דיר אריינצוגיין אין דעם לעבן מיט איין אויג,
ווי צו האבן צוויי אויגן און געווארפן צו ווערן אין
דעם גיהנום פון פייער. (Geenna g1067) 10 גיט אכטונג, אז
איר זאלט נישט מבזה זיין קיין איינס פון די דאזיקע
קליינע! מחמת איך זאג אייך, אז זייערע מלאכים
אין הימל זען תמיד דאס פנים פון מיין פאטער,
וואס איז אין הימל. 11 (מחמת דער בר אנש איז
געקומען, כדי צו ראטעווען דאס, וואס איז פארלוירן
געגאנגען.) 12 וואס מיינט איר? ווען א געוויסער
מאן האט הונדערט שאף, און איינע פון זיי וועט
פארבלאנדזשען, צי וועט ער דען נישט איבערלאזן
די ניין און ניינציק אויף די בערג, און גיין זוכן די
פארבלאנדזשעטע? 13 און ווען עס טרעפט זיך,
אז ער געפינט זי, באמת זאג איך אייך, ער פריידט
זיך מער מיט איר, ווי מיט די ניין און ניינציק, וואס
זענען נישט פארבלאנדזשעט געווארן. 14 אָט אזוי איז
עס אויך נישט דער רצון פאר אייער פאטער, וואס
איז אין הימל, אז איינס פון די דאזיקע קליינע זאל
פארלוירן גיין. 15 ווען דיין ברודער וועט זינדיקן
(קענען דיר), זאלסטו גיין, און אים זאגן מוסר בלויז

צווישן דיר און אים אליין. 16 וועט ער דיך הערן,
האסטו געוואונען דיין ברודער. אויב אבער ער וועט
נישט הערן, זאלסטו נעמען מיט דיר נאך איינעם
אדער צוויי, כדי פון דעם מויל פון צוויי עדות אדער
דריי זאל יעדע זאך פעסטגעשטעלט ווערן. 17 און
אויב ער וועט זיי נישט הערן, זאג עס צו דער קהלה.
ווען אבער ער וויל די קהלה אויך נישט הערן,
זאל ער זיין פאר דיר ווי א גוי און דער שטייער
אויפמאנער. 18 באמת זאג איך אייך, וואס איר וועט
אסרן אויף דער ערד, דאס וועט זיין אסור אין הימל,
און וואס איר וועט מתיר זיין אויף דער ערד, דאס
וועט זיין מותר אין הימל. 19 ווייטער זאג איך אייך,
אויב צוויי פון אייך וועלן מסכים זיין אויף דער ערד
וואס שייך וועלכע עס איז זאך, אויף וואס זיי ווילן
בעטן, וועט עס זיי געטאן ווערן פון מיין פאטער,
וואס איז אין הימל. 20 מחמת וואו צוויי אדער דריי
זענען פארזאמלט אין מיין נאמען, דארט בין איך
צווישן זיי. 21 דעמאלט איז פעטרוס צוגעגאנגען צו
אים, און געזאגט: האר, וויפל מאל, ווען מיין ברודער
זינדיקט קעגן מיר, דארף איך אים מוחל זיין? צי
ביז צום זיבעטן מאל? 22 זאגט יהושע/ישוע צו אים:
איך זאג דיר נישט, ביז צום זיבעטן מאל; נאר, ביז
צום זיבעציקסטן מאל זיבעטן מאל! 23 דערפאר
איז דאס מלכות השמים געגליכן צו א מלך, וואס
האט געוואלט מאכן א חשבון מיט זיינע קנעכט.
24 און ווי ער האט אנגעהויבן צו רעכענען, האט מען
געברענגט פאר אים איינעם, וועלכער איז שולדיק
געווען צען טויזנט טאלאנטן. 25 און ווייל ער האט
נישט געהאט צו באצאלן, האט זיין האר באפוילן, אז
מען זאל אים פארקויפן מיט זיין ווייב און קינדער
און אלץ, וואס ער האט, און עס זאל באצאלט ווערן.
26 דאן איז דער קנעכט אנידערגעפאלן און האט זיך
געבוקט צו אים, אזוי צו זאגן: האב געדולד מיט מיר,
און איך וועל דיר אלץ באצאלן! 27 און דער האר
פון יענעם קנעכט האט זיך דערבארמט אויף אים,
און האט אים געלאזט גיין, און אים מוחל געווען דעם
חוב. 28 ווען אבער יענער קנעכט איז ארויסגעגאנגען,
האט ער געפונען איינעם פון זיינע מיטקנעכט, וואס
איז אים שולדיק געווען הונדערט דינרים; און ער
האט אים אנגעכאפט, און האט אים געווערגן, און
געזאגט: באצאל, וואס דו ביסט שולדיק! 29 דאן
איז זיין מיטקנעכט אנידערגעפאלן פאר זיינע פיס,
און האט אים געבעטן, אזוי צו זאגן: האב געדולד
מיט מיר, און איך וועל דיר באצאלן! 30 ער אבער
האט נישט געוואלט, נאר איז אוועקגעגאנגען און האט
אים אריינגעווארפן אין תפיסה, ביז ער וועט האבן
באצאלט, וואס ער איז שולדיק געווען. 31 דעריבער
ווען זיינע מיטקנעכט האבן געזען, וואס דא איז
געשען, האבן זיי זיך שטארק מצער געווען, און זענען
געקומען און דערציילט זייער האר אלץ, וואס האט
פאסירט. 32 דעמאלט האט זיין האר אים גערופן צו
זיך, און זאגט צו אים: דו געמיינער קנעכט! יענעם
גאנצן חוב האב איך דיר פארגעבן, ווייל דו האסט
מיך געבעטן; 33 האסטו דען נישט אויך געדארפט
רחמנות האבן אויף דיין מיטקנעכט, ווי איך האב
אויף דיר רחמנות געהאט? 34 און זיין האר איז
צארנדיק געווארן, און האט אים איבערגעגעבן צו
די פייניקער, ביז ער וועט באצאלן אלץ, וואס ער
איז אים שולדיק. 35 פונקט אזוי וועט אויך מיין
הימלישער פאטער טאן צו אייך, ווען איר וועט נישט
מוחל זיין יעדער איינער דעם ברודער זיינעם פון
אייערע הערצער.

19 און עס איז געשען, ווען יהושע/ישוע האט
געענדיקט די דאזיקע ווערטער, האט ער זיך
אויפגעהויבן און איז אוועק פון גליל, און איז געקומען
אין דעם גבול פון יהודה, אויף יענער זייט ירדן. 2 און
גרויסע המונים מענטשן האבן אים נאכגעפאלגט, און
ער האט זיי דארט געהיילט. 3 און פרושים זענען
געקומען צו אים, האבן אים אויסגעפרואווט, און
געזאגט: צי מעג מען זיך גטן מיטן ווייב צוליב יעדער
סיבה? 4 ער אבער האט ענטפערנדיק געזאגט: האט
איר דען נישט געלייענט, אז דער בורא האט אין
אנהויב זיי באשאפן זכר און נקבה, 5 און געזאגט:
דערפאר וועט א מענטש פארלאזן דעם פאטער און
די מוטער, און זיך באהעפטן מיט זיין ווייב; און די
צוויי וועלן ווערן איין פלייש? אזוי זענען זיי שוין
מער נישט קיין צוויי, נאר איין פלייש. 6 דעריבער
וואס ה׳ האט מזווג געווען, דאס זאל קיין מענטש
נישט צעשיידן. 7 זאגן זיי צו אים: און פארוואס האט
משה געבאטן איר צו געבן א גט, און זי אוועקצושיקן?
8 זאגט ער צו זיי: משה האט אייך דערלויבט צו
גטן אייערע ווייבער, מחמת דער הארטקייט פון
אייער הארץ; פון אנהויב איז עס אבער נישט אזוי
געווען. 9 און איך זאג אייך: ווער עס גט זיך מיט
זיין ווייב, אחוץ צוליב זנות, און האט חתונה מיט אן
אנדערער, דער איז מזנה; און ווער עס האט חתונה
מיט א גרושה, דער איז מזנה. 10 זאגן די תלמידים
צו אים: אויב די זאך איז אזוי צווישן מאן און ווייב,
טויג נישט חתונה צו האבן. 11 ער אבער האט צו זיי
געזאגט: נישט אלע קענען מקבל זיין דאס דאזיקע
ווארט, נאר זיי, וועמען עס איז געגעבן געווארן.
12 מחמת עס זענען פאראן סריסים, וואס זענען אזוי
געבוירן געווארן פון זייער מוטערס לייב; און עס
זענען פאראן סריסים, וואס זענען מסרס געווארן פון
מענטשן; און עס זענען פאראן סריסים, וואס האבן
זיך אליין מסרס געווען צוליב דעם מלכות השמים.
ווער עס קען עס מקבל זיין, דער זאל עס מקבל זיין!
13 דעמאלט האט מען געברענגט קינדער צו אים,
אז ער זאל ארויפלייגן די הענט אויף זיי, און זאגן א
תפילה; די תלמידים אבער האבן אנגעשריגן אויף
זיי. 14 יהושע/ישוע אבער האט געזאגט: לאזט די
קינדער קומען צו מיר, און שטערט זיי נישט; מחמת
צו אזעלכע געהערט דאס מלכות השמים. 15 און
ער האט ארויפגעלייגט די הענט אויף זיי, און איז
אוועקגעגאנגען פון דארטן. 16 און זע, איינער איז
געקומען צו אים, און געזאגט: רבי, וואס פאר א גוטס
זאל איך טאן, כדי איך זאל האבן אייביק לעבן?
(aiōnios g166) 17 און ער האט צו אים געזאגט: וואס
פרעגסטו מיך וועגן דעם גוטן? נאר איינער איז דער
גוטער! אויב אבער דו ווילסט אריינגיין אין דעם
לעבן, האלט די מצוות! 18 זאגט ער צו אים: וועלכע?
און יהושע/ישוע האט געזאגט: זאלסט נישט טייטן,
זאלסט נישט נואפן, זאלסט נישט גנבענען, זאלסט
נישט זאגן פאלש עדות, 19 זאלסט אפגעבן כבוד
דעם פאטער און די מוטער, און: דו זאלסט ליב
האבן דיין חבר ווי דיך אליין! 20 זאגט צו אים דער
בחור: דאס אלץ האב איך אפגעהיטן; וואס פעלט
מיר נאך? 21 האט יהושע/ישוע צו אים געזאגט: אויב
דו ווילסט זיין שלמותדיק, גיי, פארקויף דיין רכוש,
און גיב עס צו ארעמעלייט, און דו וועסט האבן אן
אוצר אין הימל; און קום, פאלג מיר נאך. 22 ווי אבער
דער בחור האט געהערט דאס דאזיקע ווארט, איז
ער אוועקגעגאנגען א טרויעריקער; מחמת ער האט
געהאט א גרויס פארמעגן. 23 און יהושע/ישוע האט

געזאגט צו זיינע תלמידים: באמת זאג איך אייך: עס
איז שווער פאר אן עושר אריינצוגיין אין דעם מלכות
השמים. 24 און ווידער זאג איך אייך: א קעמל קען
לייכטער אריינגיין דורך דעם לאך פון א נאדל,
ווי א רייכער אין דעם קעניגרייך פון ה׳! 25 און
ווען די תלמידים האבן דאס געהערט, זענען זיי
שטארק נשתומם געווארן, און האבן געזאגט: ווער
זשע קען דערלייזט ווערן? 26 און יהושע/ישוע האט
אויף זיי געקוקט און געזאגט צו זיי: ביי מענטשן איז
דאס דאזיקע אוממעגלעך; ביי ה׳ אבער איז אלץ
מעגלעך. 27 דעמאלט האט פעטרוס ענטפערנדיק
צו אים געזאגט: זע, מיר האבן אלץ פארלאזן, און
דיר נאכגעפאלגט; וואס וועלן מיר האבן דערפאר?
28 און יהושע/ישוע האט צו זיי געזאגט: באמת זאג איך
אייך, אז איר, וואס האבן מיר נאכגעפאלגט, וועט אין
דער נייער וועלט, ווען דער בר אנש וועט זיצן אויף
זיין כסא הכבוד, אויך זיצן אויף צוועלף טראנען
און משפטן די צוועלף שבטים פון ישראל. 29 און
יעדער איינער, וואס האט פארלאזט הייזער אדער
ברידער אדער שוועסטער אדער פאטער אדער
מוטער אדער קינדער אדער פעלדער צוליב מיין
נאמען, וועט א סך מאל מער באקומען, און ירשענען
דאס אייביקע לעבן. (aiōnios g166) 30 נאר א סך ערשטע
וועלן זיין לעצטע, און לעצטע—ערשטע.

20 ווייל דאס מלכות השמים איז גלייך צו א
מענטשן, א בעל הבית, וואס איז ארויסגעגאנגען
זייער פרי צו דינגען ארבעטער פאר זיין וויינגארטן.
2 און נאך דעם ווי ער האט מסכים געווען מיט די
ארבעטער פאר א דינר דעם טאג, האט ער זיי
געשיקט אין זיין וויינגארטן אריין. 3 און ער איז
ארויסגעגאנגען ארום דער דריטער שעה, און האט
געזען אנדערע שטיין אויפן מארק ליידיק; 4 און האט
צו יענע געזאגט: גייט איר אויך אין וויינגארטן אריין,
און וואס איז רעכט, וועל איך אייך געבן! 5 און זיי
זענען געגאנגען און ער איז ווידער ארויסגעגאנגען
ארום דער זעקסטער און ניינטער שעה, און האט דאס
זעלביקע געטאן. 6 און ארום דער עלפטער שעה
איז ער ארויסגעגאנגען, און האט געפונען אנדערע
שטיין און זאגט צו זיי: וואס שטייט איר דא ליידיק
דעם גאנצן טאג? 7 זאגן זיי צו אים: ווייל קיינער
האט אונדז נישט געדונגען: זאגט ער צו זיי: גייט
איר אויך אין וויינגארטן אריין. 8 און ווען עס איז
געווארן אוונט, זאגט דער האר פון דעם וויינגארטן
צו זיין אפוטרופוס: רוף די ארבעטער, און צאל
אויס דעם לוין, אנהויבנדיק פון די לעצטע ביז
צו די ערשטע. 9 און עס זענען געקומען די, וואס
זענען געדונגען געווארן ארום דער עלפטער שעה,
און האבן באקומען יעדער איין דינר. 10 און ווען
די ערשטע זענען געקומען, האבן זיי געמיינט, אז
זיי וועלן באקומען מער; און זיי אליין האבן אויך
באקומען יעדער איין דינר. 11 און ווען זיי האבן
עס גענומען, האבן זיי געמורמלט אויף דעם בעל
הבית, 12 אזוי צו זאגן: די דאזיקע לעצטע האבן
געארבעט נאר איין שעה, און דו האסט זיי גלייך
געשטעלט מיט אונדז, וואס האבן דערטראגן די
לאסט און היץ פון דעם טאג. 13 ער אבער האט
ענטפערנדיק צו איינעם פון זיי געזאגט: מיין פריינד,
איך טו דיר נישט קיין עוולה. האסטו דען נישט
איינגעשטימט מיט מיר פאר איין דינר? 14 נעם דאס
דייניקע, און גיי; איך וויל אבער געבן דעם דאזיקן
לעצטן אזויפיל וויפל דיר. 15 טאר איך דען נישט
טאן מיט מיין איינגנס, וואס איך וויל? אדער איז דיין

אויג שלעכט, ווייל איך בין גוט? 16 אָט אזוי וועלן די
לעצטע זיין ערשטע, און די ערשטע—לעצטע. 17 און
ווען יהושע/ישוע האט געהאלטן ביים ארויפגיין
קיין ירושלים, האט ער גענומען די צוועלף אליין
אויף א זייט, און אויפן וועג צו זיי געזאגט: 18 זע,
מיר גייען ארויף קיין ירושלים; און דער בר אנש
וועט איבערגעגעבן ווערן צו די הויפט כהנים און
סופרים; און זיי וועלן אים פארמשפטן צום טויט.
19 און אים איבערגעבן צו די אומות (העולם) צו
פארשפאטן, און שמייסן, און אויפהענגען אויף דער
בוים, און דעם דריטן טאג וועט ער אויפשטיין.
20 דעמאלט איז צוגעקומען צו אים די מוטער פון
זבדיס קינדער מיט אירע זין, האט זיך געבוקט, און
עפעס פארלאנגט פון אים. 21 און ער האט צו איר
געזאגט: וואס באגערסטו? זאגט זי צו אים: זאג, אז
די דאזיקע ביידע זין מיינע זאלן זיצן איינער אויף
דיין רעכטער זייט, און איינער אויף דיין לינקער
זייט אין דיין מלכות. 22 יהושע/ישוע האט אבער
ענטפערנדיק געזאגט: איר ווייסט נישט, וואס איר
בעט! צי קענט איר דען טרינקען דעם כוס, וואס איך
גיי טרינקען? זאגן זיי צו אים: מיר קענען! 23 זאגט
ער צו זיי: מיין כוס וועט איר טאקע טרינקען; נאר צו
זיצן אויף מיין רעכטער זייט, און אויף מיין לינקער
זייט, איז נישט מיין זאך צו געבן; עס איז נאר פאר
די, פאר וועמען עס איז צוגעגרייט געווארן פון מיין
פאטער. 24 און ווען די צען האבן דאס געהערט,
זענען זיי געווארן אין כעס אויף די צוויי ברידער.
25 און יהושע/ישוע האט זיי צוגערופן, און געזאגט:
איר ווייסט, אז די שרים פון די אומות (העולם)
הערשן איבער זיי, און די גרויסע לייט טאן איבער
זיי געוועלטיקן. 26 אזוי זאל עס נישט זיין צווישן אייך,
נאר ווער צווישן אייך עס וועט וועלן זיין גרויס,
דער זאל זיין אייער משרת; 27 און ווער עס וויל
צווישן אייך זיין א ראש, דער זאל זיין אייער קנעכט.
28 גלייך ווי דער בר אנש איז נישט געקומען באדינט
צו ווערן, נאר צו דינען, און צו געבן זיין לעבן ווי
אן אויסלייזונג פאר א סך. 29 און בשעת זיי זענען
ארויסגעגאנגען פון יריחו, האט אים נאכגעפאלגט
א גרויסער המון מענטשן. 30 און זע, צוויי בלינדע
זענען געזעסן ביים וועג; ווי זיי האבן געהערט, אז
יהושע/ישוע גייט פארביי, האבן זיי א געשריי געטאן,
אזוי צו זאגן: האר, בן דוד, דערבארם דיך אויף
אונדז! 31 דער המון אבער האט געשריגן אויף זיי, אז
זיי זאלן שווייגן. און זיי האבן נאך מער געשריגן, אזוי
צו זאגן: האר, בן דוד, דערבארם דיך אויף אונדז!
32 און יהושע/ישוע האט זיך אפגעשטעלט, און זיי
גערופן, און געזאגט: וואס ווילט איר, אז איך זאל טאן
פאר אייך? 33 זאגן זיי צו אים: אז אונדזערע אויגן
זאלן געעפנט ווערן! 34 און יהושע/ישוע האט זיך
דערבארעמט אויף זיי, און אנגערירט זייערע אויגן,
און פלוצלונג זענען זיי זעענדיק געווארן, און האבן
אים נאכגעפאלגט.

21 און ווען זיי האבן זיך דערנענטערט צו
ירושלים, און זענען געקומען קיין בית-פגי, ביים הר
הזיתים, האט יהושע/ישוע דעמאלט געשיקט צוויי
פון זיינע תלמידים, 2 און געזאגט צו זיי: גייט אריין
אין דעם דארף, וואס ליגט אנטקעגנאיבער אייך, און
תיכף וועט איר געפינען אן אייזל אנגעבונדן, און א
יונג אייזעלע ביי איר, בינדט זיי אויף, און ברענגט זיי
צו מיר. 3 און אויב עמיצער וועט אייך עפעס זאגן,
זאלט איר זאגן: דער האר דארף זיי האבן; און ער
וועט זיי גלייך שיקן. 4 און דאס דאזיקע איז געשען,

כדי עס זאל דערפילט ווערן, וואס עס איז געזאגט
געווארן דורך דעם נביא, אזוי צו זאגן: 5 זאגט דער
טאכטער פון ציון: זע, דיין מלך קומט צו דיר, אן ענו,
און רייטנדיק אויף אן אייזל, און אויף אן אייזעלע,
דאס יונגע פון אן אייזל. 6 און די תלמידים זענען
געגאנגען, און האבן געטאן ווי יהושע/ישוע האט זיי
באפוילן, 7 און האבן געברענגט דאס אייזל מיט דעם
אייזעלע, און אויף זיי ארויפגעלייגט די מלבושים;
און ער האט זיך ארויפגעזעצט אויף זיי. 8 און דאס
רוב פון דעם המון האבן אויסגעשפרייט זייערע
מלבושים אויפן וועג; און אנדערע האבן אפגעבראכן
צווייגן פון די ביימער, 9 און זיי פאנאנדערגעלייגט
אויפן וועג. און די המונים, וואס זענען געגאנגען
פארויס פאר אים, און וואס האבן נאכגעפאלגט,
האבן געשריגן, אזוי צו זאגן: הושענא לבן דוד!
געלויבט זאל זיין דער, וואס קומט אין דעם נאמען
פון דעם האר. הושענא במרומים! 10 און ווען ער איז
אריינגעגאנגען קיין ירושלים, איז די גאנצע שטאט
אויפגערודערט געווארן, און געזאגט: ווער איז דאס
דער דאזיקער? 11 די המונים אבער האבן געזאגט:
דאס איז דער נביא יהושע/ישוע פון נצרת, אין
גליל. 12 און יהושע/ישוע איז אריינגעגאנגען אין
בית המקדש, און האט ארויסגעטריבן אלע וואס
האבן פארקויפט און געקויפט אין בית המקדש, און
איבערגעקערט די טישן פון די געלטבייטער, און די
בענק פון די, וואס האבן פארקויפט טויבן; 13 און
זאגט צו זיי: עס שטייט געשריבן: מיין הויז וועט
גערופן ווערן א בית תפילה! (ישעיהו נו, ז.) איר
אבער האט עס געמאכט פאר א הייל פון גזלנים.
(ירמיהו ז, יא.) 14 און עס זענען געקומען צו אים
בלינדע און לאמע אין בית המקדש, און ער האט
זיי געהיילט. 15 ווי אבער די הויפט כהנים און די
סופרים האבן געזען די וואונדער, וואס ער האט
געטאן, און די קינדער שרייען אין בית המקדש און
זאגן: הושענא לבן דוד, זענען זיי צארנדיק געווארן,
16 און האבן צו אים געזאגט: דו הערסט, וואס זיי
זאגן? און יהושע/ישוע זאגט צו זיי: יא! צי האט
איר קיינמאל נישט געלייענט: אויס דעם מויל פון
קינדער און זייגעדיקע האסטו צוגעגרייט לויב?
(תהלים ח, ג.) 17 און האט זיי פארלאזט, און איז
ארויסגעגאנגען אויסער דער שטאט קיין בית-היני.
און דארטן איבערגענעכטיקט. 18 און אינדערפרי,
אומקערנדיק זיך אין שטאט אריין, איז ער הונגעריק
געווארן. 19 און זעענדיק אן איינציקן פייגנבוים ביים
וועג, און איז צוגעגאנגען צו אים, און האט גארנישט
געפונען אויף אים אחוץ בלעטער אליין; און ער
זאגט צו אים: עס זאל מער נישט וואקסן אויף דיר
קיין פירות ביז אויף אייביק! און דער פייגנבוים
איז באלד פארדארט געווארן. (aiōn g165) 20 און
ווען די תלמידים האבן עס געזען, האבן זיי זיך
געוואונדערט, און געזאגט: ווי איז דער פייגנבוים
אזוי פלוצלונג פארטריקנט געווארן! 21 יהושע/ישוע
אבער האט ענטפערנדיק צו זיי געזאגט: באמת זאג
איך אייך: ווען איר זאלט האבן אמונה, און נישט
צווייפלען, וועט איר טאן נישט נאר דאס מיט דעם
פייגנבוים, נאר אפילו אויב איר וועט זאגן צו דעם
דאזיקן בארג: הייב דיך אויף און ווארף דיך אין
ים אריין, וועט עס געשען. 22 און אלץ, וואס איר
וועט בעטן אין תפילה, אויב איר וועט גלויבן, וועט
איר עס באקומען. 23 און ווען ער איז געקומען אין
בית המקדש אריין, זענען די הויפט כהנים און די
זקנים פון דעם פאלק צוגעגאנגען צו אים, בשעת ער

האט געלערנט, און האבן געזאגט: מיט וואס פאר א
רשות טוסטו די דאזיקע זאכן? און ווער האט דיר
געגעבן דעם דאזיקן רשות? 24 און יהושע/ישוע האט
ענטפערנדיק צו זיי געזאגט: איך וועל אייך אויך
פרעגן איין זאך, וואס אויב איר וועט מיר זאגן, וועל
איך אייך אויך זאגן מיט וואס פאר א רשות איך טו
די דאזיקע זאכן. 25 יוחננס מקווה—פון וואנען איז
געווען? פון הימל אדער פון מענטשן? און זיי האבן
עס איבערגעלייגט צווישן זיך, אזוי צו זאגן: וועלן
מיר זאגן: פון הימל, וועט ער זאגן צו אונדז: טא
פארוואס האט איר אים נישט געגלויבט? 26 וועלן
מיר אבער זאגן: פון מענטשן, מוזן מיר מורא האבן
פאר דעם המון? מחמת אלע האלטן יוחנן פאר
א נביא. 27 און זיי האבן ענטפערנדיק געזאגט צו
יהושען/ישוען: מיר ווייסן נישט! האט ער אויך צו
זיי געזאגט, זאג איך אייך אויך נישט, מיט וואס פאר
א רשות איך טו די דאזיקע זאכן. 28 וואס אבער
מיינט איר? א מענטש האט געהאט צוויי קינדער;
און ער איז צוגעגאנגען צו דעם ערשטן, און געזאגט:
מיין קינד, גיי ארבעט היינט אין וויינגארטן. 29 און
ער האט ענטפערנדיק געזאגט: אָט בין איך, האר!
און איז נישט געגאנגען! 30 און ער איז צוגעגאנגען
צו דעם צווייטן און האט געזאגט דאס זעלביקע.
דער אבער האט געזאגט: איך וויל נישט! 31 דערנאך
האט ער חרטה געהאט, און איז געגאנגען. ווער
פון די ביידע האט געטאן דעם פאטערס רצון?
זאגן זיי: דער לעצטער. זאגט יהושע/ישוע צו זיי:
באמת זאג איך אייך, אז די שטייער אויפמאנער און
די זונות גייען אריין פארויס פאר אייך אין דעם
קעניגרייך פון ה׳. 32 מחמת יוחנן איז געקומען צו
אייך אויף דעם וועג פון גערעכטיקייט און איר האט
נישט געגלויבט אין אים. די שטייער אויפמאנער
אבער און די זונות האבן אים יא געגלויבט, און
איר, הגם איר האט עס געזען, האט אפילו שפעטער
נישט חרטה געהאט, כדי אים צו גלויבן. 33 הערט
אן אנדער משל: עס איז געווען א מענטש, א בעל
הבית, וואס האט געפלאנצט א וויינגארטן, און האט
אים ארומגערינגלט מיט א צוים, און געגראבן א
וויינקעלטער אין אים, און געבויט א טורם, און האט
אים פארדיינגען צו גערטנער, און איז אוועקגעפארן.
34 און ווען עס האט זיך דערנענטערט די צייט פון
פירות, האט ער געשיקט זיינע קנעכט צו די גערטנער
אפצונעמען זיינע פרוכטן. 35 און די גערטנער האבן
גענומען זיינע קנעכט, און איינעם געשלאגן, און אן
אנדערן געטייט, און א דריטן געשטייניקט. 36 ער
האט ווידער געשיקט אנדערע קנעכט, מער ווי די
ערשטע; און זיי האבן מיט זיי געטאן דאס זעלביקע.
37 דערנאך האט ער געשיקט צו זיי זיין זון, און
האט געזאגט: זיי וועלן זיך שעמען פאר מיין זון,
38 די גערטנער אבער, ווי זיי האבן אים דערזען,
האבן געזאגט צווישן זיך: דאס איז דער יורש; קומט,
לאמיר אים טייטן, און צונעמען זיין ירושה. 39 און
האבן אים גענומען, און ארויסגעווארפן אינדרויסן
פון וויינגארטן, און געטייט. 40 ווען דעריבער דער
האר פון דעם וויינגארטן וועט קומען, וואס זשע וועט
ער טאן צו יענע גערטנער? 41 זאגן זיי צו אים: ער
וועט די רשעים אומברענגען אויף א שרעקלעכן
אופן, און דעם וויינגארטן פארדיינגען צו אנדערע
גערטנער, וואס וועלן אים אפגעבן די פירות אין
זייערע זמנים. 42 זאגט יהושע/ישוע צו זיי: האט
איר קיינמאל נישט געלייענט אין די כתובים? דער
שטיין, וואס די בוימייסטערס האבן פארווארפן,

איז געווארן צום הויפט פונם ווינקל. פונם האר
(ה׳) איז דאס געשען, און עס איז א וואונדער אין
אונדזערע אויגן. 43 דערפאר זאג איך אייך: דאס
קעניגרייך פון ה׳ וועט אוועקגענומען ווערן פון אייך,
און געגעבן ווערן צו א פאלק, וואס ברענגט זיינע
פירות. 44 (און ווער עס פאלט אויף דעם דאזיקן
שטיין, דער וועט צעשמעטערט ווערן; אויף וועמען
אבער ער וועט פאלן, וועט ער אים צעמאלן.) 45 און
ווען די הויפט כהנים און די פרושים האבן געהערט
זיינע משלים, האבן זיי פארשטאנען, אז ער רעדט
וועגן זיי. 46 און האבן געזוכט אים צו כאפן, און האבן
זיך געפארכטן פאר די המונים מענטשן, ווייל מען
האט אים געהאלטן פאר א נביא.

22 און יהושע/ישוע האט ענטפערנדיק ווידער
צו זיי גערעדט אין משלים, אזוי צו זאגן: 2 דאס
מלכות השמים איז געגליכן צו א מענטשלעכן קעניג,
וואס האט געמאכט א חתונהמאלצייט פאר זיין זון,
3 און געשיקט זיינע קנעכט רופן די פארבעטענע צו
דער חתונה; און זיי האבן נישט געוואלט קומען.
4 האט ער נאכאמאל געשיקט אנדערע קנעכט, אזוי צו
זאגן: זאגט די פארבעטענע: זע, איך האב צוגעגרייט
מיין סעודה; מיינע אקסן און געשטאפטע קעלבער
זענען שוין געשאכטן, און אלץ איז פארטיק; קומט
אויף דער חתונה! 5 זיי אבער האבן זיך דערפון
גארנישט געמאכט, נאר זענען געגאנגען, איינער אין
זיין פעלד אריין, און אן אנדערער צו זיין מסחר;
6 און די איבריקע האבן געכאפט זיינע קנעכט, זיי
מיאוס באהאנדלט און געטייט. 7 און דער קעניג איז
צארנדיק געווארן; און האט געשיקט זיינע חיילות,
און אומגעברענגט יענע רוצחים, און זייער שטאט
פארברענט. 8 דאן זאגט ער צו זיינע קנעכט: די
חתונה איז גרייט, די פארבעטענע אבער זענען עס
נישט ווערט געווען. 9 גייט זשע אהין אויף די גאסן,
וואו די וועגן שיידן זיך, און וויפל איר וועט געפינען,
זאלט איר פארבעטן אויף דער חתונה. 10 און יענע
קנעכט זענען ארויסגעגאנגען אויף די גאסן, און האבן
איינגעזאמלט אלע, וועמען זיי האבן געפונען, סיי
שלעכטע סיי גוטע, און דער חתונה זאל איז פול
געווארן מיט געסט. 11 נאר ווען דער קעניג איז
אריינגעקומען געזען די געסט, האט ער דערזען
דארטן א מענטשן, וואס איז נישט געווען אנגעטאן אין
א חתונה מלבוש; 12 און ער זאגט צו אים: פריינד,
וויאזוי ביסטו אריינגעקומען אהער, נישט האבנדיק
קיין חתונה מלבוש? און ער איז געבליבן שטום.
13 דעמאלט האט דער קעניג געזאגט צו די באדינער:
בינדט אים הענט און פיס, און ווארפט אים ארויס
אין דער אויסערסטער פינצטערניש! דארט וועט
זיין דאס קלאגן און קריצן מיט די ציין. 14 מחמת א
סך זענען גערופן, ווייניקע אבער אויסדערוויילט.
15 דעמאלט זענען די פרושים געגאנגען, און האבן זיך
געהאלטן אן עצה, ווי אזוי זיי זאלן אים פאנגען מיט
א ווארט. 16 און זיי שיקן צו אים זייערע תלמידים
מיט הורדוסנס לייט, אזוי צו זאגן: רבי, מיר ווייסן,
אז דו ביסט ווארהאפטיק, און אז דו לערנסט באמת
דעם וועג פון ה׳, און פרעגסט נישט נאך קיינעם;
מחמת דו ביסט נישט נושא פנים קיין מענטשן.
17 זאג זשע אונדז, וואס מיינסטו: מעג מען געבן דעם
קיסר מס, אדער נישט? 18 יהושע/ישוע האט אבער
פארשטאנען זייער בייזוויליקייט, און האט געזאגט:
וואס פרואווט איר מיך אויס, צבועקעס? 19 ווייזט
מיר די מטבע פון מס! און זיי האבן אים געברענגט א
דינר. 20 און ער זאגט צו זיי: וועמעס איז דאס בילד

און די אויפשריפט? 21 זאגן זיי; דעם קיסרס. זאגט
ער דעמאלט צו זיי: גיט זשע אפ דעם קיסר, וואס
איז דעם קיסרס; און צו ה׳, וואס עס געהערט צו
ה׳! 22 און ווען זיי האבן דאס געהערט, האבן זיי
זיך געוואונדערט, האבן אים פארלאזט, און זענען
אוועקגעגאנגען. 23 אין יענעם טאג זענען געקומען
צו אים צדוקים, וואס זאגן, אז עס איז נישטא קיין
תחית המתים, און האבן אים געפרעגט, 24 אזוי צו
זאגן: רבי, משה האט געזאגט: ווען עמיצער וועט
שטארבן, נישט האבנדיק קיין קינדער, זאל זיין
ברודער מיבם-זיין זיין ווייב, און אויפשטעלן זאמען
צו זיין ברודער. 25 און ביי אונדז זענען געווען זיבן
ברידער. און דער ערשטער האט חתונה געהאט
און איז געשטארבן, און ווייל ער האט נישט געהאט
קיין זאמען, האט ער איבערגעלאזט זיין ווייב צו זיין
ברודער. 26 דעסגלייכן אויך דער אנדערער און
דער דריטער, ביז צום זיבעטן. 27 צולעצט, נאך
אלע, איז די פרוי געשטארבן. 28 דעריבער, ביי תחית
המתים, וועמעס ווייב פון די זיבן וועט זי זיין? מחמת
אלע האבן זי דאך געהאט. 29 יהושע/ישוע אבער
האט ענטפערנדיק צו זיי געזאגט: איר בלאנדזשעט,
ווייל איר קענט נישט די כתבי (הקודש), און אויך
נישט די קראפט פון ה׳. 30 מחמת ביי תחית המתים
נישט מען האט חתונה, נישט מען מאכט חתונה, נאר
מען איז ווי מלאכים אין הימל. 31 און וואס שייך
תחית המתים, האט איר דען נישט געלייענט, וואס
עס איז געזאגט געווארן צו אייך פון ה׳, אזוי צו זאגן:
32 איך בין דער ג-ט פון אברהם, און דער ג-ט פון
יצחק, און דער ג-ט פון יעקב? ער איז נישט דער ג-ט
פון טויטע, נאר פון לעבעדיקע. 33 און ווי די המונים
מענטשן האבן דאס געהערט, האבן זיי געשטוינט
איבער זיין תורה. 34 און ווען די פרושים האבן
געהערט, אז ער האט די צדוקים פארשטאפט דאס
מויל, האבן זיי זיך פארזאמלט; 35 און איינער פון
זיי, א תלמיד חכם, האט אים אויסגעפרואווט און
געפרעגט: 36 רבי, וועלכע מצווה איז די גרעסטע
אין דער תורה? 37 און ער האט צו אים געזאגט:
דו זאלסט ליב האבן דעם האר דיין ג-ט פון דיין
גאנצן הארצן, און מיט דיין גאנצער נשמה, און מיט
דיין גאנצן פארשטאנד. (דברים ו, ה.) 38 דאס איז
די גרעסטע און די ערשטע מצווה. 39 אן אנדערע,
וואס איז גלייך צו דער, איז: דו זאלסט ליב האבן
דיין חבר, ווי דיך אליין. (ויקרא יט, יח.) 40 אויף
די דאזיקע צוויי מצוות הענגט די גאנצע תורה,
און די נביאים. 41 און בשעת די פרושים האבן
זיך פארזאמלט, האט יהושע/ישוע זיי געשטעלט
א קשיא, 42 אזוי צו זאגן: וואס דענקט איר וועגן
דעם משיח? וועמעס זון איז ער? זאגן זיי צו אים
דודס. 43 זאגט ער צו זיי: ווי אזוי זשע רופט אים
דוד דורך דעם רוח (הקודש) האר, ווען ער זאגט:
44 דער האר האט געזאגט צו מיין האר: זיץ ביי מיין
רעכטער זייט, ביז איך וועל אנידערלייגן דיינע
פיינט פאר א פוסבענקעלע פאר דיינע פיס? 45 און
ווען דוד רופט אים האר, ווי אזוי זשע איז ער זיין
זון? 46 און קיינער האט אים נישט געקענט ענטפערן
קיין ווארט. און עס האט זיך שוין קיינער אויך מער
נישט אונטערגעשטעלט פון יענעם טאג אָן אים עפעס
צו פרעגן.

23 דעמאלט האט יהושע/ישוע גערעדט צו די
המונים מענטשן און צו זיינע תלמידים, 2 אזוי צו זאגן:
די סופרים און די פרושים האבן זיך אנידערגעזעצט
אויף משהס שטול. 3 דעריבער אלץ, וואס זיי וועלן

אייך זאגן, זאלט איר טאן און אפהיטן; טוט אבער
נישט לויט זייערע מעשים; מחמת זיי זאגן, און טאן
נישט. 4 זיי בינדן שווערע לאסטן און לייגן זיי אויף
מענטשנס שולטערן; אליין אבער ווילן זיי די דאזיקע
אפילו מיט דעם פינגער נישט אנרירן. 5 און אלע
זייערע מעשים טאן זיי, כדי פון לייטן געזען צו
ווערן, מחמת זיי מאכן ברייט זייערע תפילין, און
לאנג די ציצית, 6 און האבן ליב דאס ארט אויבנאן
אויף סעודות, און די ערשטע ערטער אין שול, 7 און
דאס שלום אפנעבן אויף די מערקפלעצער, און פון
לייטן גערופן צו ווערן רבי! 8 איר אבער זאלט זיך
נישט רופן רבי, מחמת איינער איז אייער רבי, און
איר אלע זענט ברידער. 9 און רופט נישט קיינעם
אויף דער ערד אייער פאטער; מחמת איינער איז
אייער פאטער, וואס איז אין הימל. 10 איר זאלט זיך
אויך נישט רופן מדריכים; ווייל איינער איז אייער
מדריך, דער משיח. 11 דער גרעסטער צווישן אייך
זאל זיין אייער משרת. 12 און ווער עס וועט זיך אליין
דערהייבן, דער וועט דערנידעריקט ווערן; און
ווער עס וועט זיך אליין דערנידעריקן, דער וועט
דערהייבט ווערן. 13 ווי איז אבער צו אייך, סופרים
און פרושים, צבועקעס! אז איר פארשליסט דאס
מלכות השמים פאר די מענטשן. ווארום איר גייט
נישט אריין, און די אריינקומענדיקע לאזט איר נישט
אריינגיין. 14 (ווי איז צו אייך, סופרים און פרושים,
צבועקעס! אז איר שלינגט איין די הייזער פון די
אלמנות, און פאר אן אויסרייד דאווענט איר לאנג.
דערפאר וועט איר באקומען א הארבער משפט.)
15 ווי איז צו אייך, סופרים און פרושים, צבועקעס!
אז איר פארט ארום איבער ים און יבשה, כדי צו
מאכן א גר; און ווען ער ווערט עס שוין, מאכט איר
אים פאר א בן גיהנום טאפלט מער ווי איר זענט
אליין. (Geenna g1067) 16 ווי איז צו אייך, בלינדע
מנהיגים, וואס זאגן: ווער עס שווערט ביים היכל, איז
עס גארנישט; אבער ווער עס שווערט ביים גאלד פון
היכל, דער איז חייב. 17 איר נאראנים און בלינדע;
מחמת וואס איז גרעסער, דאס גאלד אדער דער
היכל, וואס הייליקט דאס גאלד? 18 און: ווער עס
שווערט ביים מזבח, דאס איז גארנישט; ווער אבער
עס שווערט ביים קרבן, וואס ליגט דערויף, דער איז
חייב. 19 איר בלינדע! מחמת וואס איז גרעסער, דאס
קרבן אדער דער מזבח, וואס הייליקט דאס קרבן?
20 דעריבער ווער עס שווערט ביים מזבח, דער
שווערט ביי אים און ביי אלעם, וואס איז אויף אים.
21 און ווער עס שווערט ביים היכל, דער שווערט
ביי אים, און ביי דעם, וואס וואוינט דרינען. 22 און
ווער עס שווערט ביים הימל, דער שווערט ביי ה׳ס
כסא הכבוד און ביי דעם, וואס זיצט דערויף. 23 ווי
איז צו אייך, סופרים און פרושים, צבועקעס! אז
איר גיט אפ מעשר פון דער מיענטע און דעם דיל
און דעם קימל, און פארנאכלעסיקט די שווערערע
זאכן פון דער תורה: דאס משפט און דעם חסד און
די אמונה! די דאזיקע זאכן האט איר געדארפט
טאן, און יענע נישט פארנאכלעסיקן. 24 איר בלינדע
פירער, וואס זייען דורך די מוק, און שלינגען
אראפ דאס קעמל. 25 ווי איז צו אייך, סופרים
און פרושים, צבועקעס! אז איר מאכט ריין דאס
אויסנווייניקסטע פון דעם בעכער און דער שיסל, פון
אינעווייניק אבער זענען זיי פול מיט גזלה און נישט
איינגעהאלטנקייט. 26 דו בלינדער פרוש, רייניק
קודם כל דאס אינעווייניקסטע פון דעם בעכער, כדי
אויך דאס אויסנווייניקסטע זאל ווערן ריין. 27 ווי

איז צו אייך, סופרים און פרושים, צבועקעס! אז
איר זענט גלייך צו געקאלעכטע קברים, וואס פון
אויסנווייניק זען זיי אויס שיין, פון אינעווייניק אבער
זענען זיי פול מיט ביינער פון מתים, און יעדער
אומריינקייט. 28 אָט אזוי ווייזט איר זיך ארויס פון
דרויסן ווי צדיקים פאר די מענטשן, פון אינעווייניק
אבער זענט איר פול מיט צביעות און רשעות. 29 ווי
איז צו אייך, סופרים און פרושים, צבועקעס! אז איר
בויט אויף די קברים פון די נביאים, און באצירט
די מצבות פון די צדיקים, 30 און זאגט: אויב מיר
וואלטן געלעבט אין די טעג פון אונדזערע עלטערן,
וואלטן מיר זיך נישט באטייליקט מיט זיי אין דעם
בלוט פון די נביאים. 31 אזוי זענט איר עדות צו זיך
אליין, אז איר זענט קינדער פון די נביאים מערדער.
32 און איר מאכט פול די מאס פון אייערע עלטערן!
33 איר שלאנגען! גזע פון להכעיסניקעס! ווי אזוי וועט
איר אנטרינען פון דעם משפט פון גיהנום? (Geenna
g1067) 34 דערפאר, זע, איך שיק צו אייך נביאים און
חכמים, און סופרים; א טייל פון זיי וועט איר טייטן
און לאזן אויפהענגען אויף דער בוים; און א טייל פון
זיי וועט איר שלאגן מיט ריטער אין אייערע שולן,
און פארפאלגן פון שטאט צו שטאט; 35 כדי עס זאל
קומען אויף אייך דאס גאנצע רעכטפארטיקע בלוט,
וואס איז פארגאסן געווארן אויף דער ערד, פון דעם
בלוט פון הבל דעם צדיק ביז צום בלוט פון זכריה
בן ברכיה, וועמען איר האט געהרגעט צווישן דעם
היכל און דעם מזבח. 36 באמת זאג איך אייך, דאס
אלץ וועט קומען אויף דעם דאזיקן דור. 37 ירושלים,
ירושלים, וואס הרגעסט די נביאים, און שטייניקסט
די, וואס זענען געשיקט צו דיר! וויפל מאל האב
איך געוואלט איינזאמלען דיינע קינדער, ווי א הון
זאמלט איין אירע עופהלעך אונטער די פליגל, און
איר האט נישט געוואלט. 38 זע, אייער הויז וועט אייך
איבערגעלאזט ווערן פארוויסט. 39 מחמת איך זאג
אייך: פון איצט אָן וועט איר מיך מער נישט זען, ביז
איר וועט זאגן: ברוך הבא בשם ה׳!

24 און יהושע/ישוע איז ארויסגעגאנגען פון בית
המקדש, און איז אוועקגעגאנגען; און זיינע תלמידים
זענען צוגעגאנגען צו אים, כדי אים צו ווייזן די בנינים
פון בית המקדש. 2 ער אבער האט ענטפערנדיק צו
זיי געזאגט: איר זעט דאס אלץ? באמת זאג איך אייך,
עס וועט דא נישט איבערגעלאזט ווערן א שטיין
אויף א שטיין, וואס וועט נישט אנידערגעריסן ווערן!
3 און ווען ער איז געזעסן אויפן הר הזיתים, זענען
זיינע תלמידים צוגעקומען צו אים, בשעת זיי זענען
געווען אליין, און האבן געזאגט: זאג אונדז, ווען וועט
דאס געשען, און וואס וועט זיין דאס אות פון דיין
קומען, און פון דעם קץ פון דער וועלט? (aiōn g165)
4 און יהושע/ישוע האט ענטפערנדיק צו זיי געזאגט:
זעט, אז קיינער זאל אייך נישט פארפירן! 5 מחמת
א סך וועלן קומען אין מיין נאמען, אזוי צו זאגן:
איך בין דער משיח; און פארפירן א סך. 6 און איר
וועט הערן פון מלחמות און שמועות פון מלחמות;
גיט אכטונג, דערשרעקט זיך נישט; מחמת דאס מוז
געשען, נאר עס איז נאך נישט דער קץ. 7 מחמת
א פאלק וועט זיך אויפהויבן קעגן א פאלק, און א
מלוכה קעגן א מלוכה; און עס וועלן זיין הונגער נויטן
און ערדציטערנישן אויף פארשיידענע ערטער.
8 דאס אלץ אבער איז דער אנהויב פון די ווייען.
9 דעמאלט וועט מען אייך איבערגעבן צו באדריקונג,
און מען וועט אייך טייטן; און איר וועט זיין געהאסט
פון אלע פעלקער צוליב מיין נאמען. 10 און דעמאלט

וועלן א סך שטרויכלען, און פאר־ראטן איינס דאס
אנדערע, און זיך האסן איינס דאס אנדערע. 11 און עס
וועלן אויפשטיין פיל פאלשע נביאים, און פארפירן
א סך. 12 און דורך דעם וואס אומגערעכטיקייט
וועט זיך פארפילפאכן, וועט די ליבע פון א סך
זיך אפקילן. 13 ווער אבער עס האלט אויס ביז
צום סוף, דער וועט געראטעוועט ווערן. 14 און
די דאזיקע גוטע בשורה פון דעם מלכות וועט
אויסגערופן ווערן אין דער גאנצער באוואוינטער
וועלט, ווי אן עדות צו אלע פעלקער, און דעמאלט
וועט קומען דער קץ. 15 דעריבער ווען איר זעט
די אומווירדיקייט פון דער פארוויסטונג, וואס איז
געזאגט געווארן דורך דניאל הנביא, שטיין אויף
דעם מקום קדוש—זאל דער לייענער פארשטיין!
(דניאל יב, יא.)— 16 דעמאלט זאלן די, וואס זענען
אין יהודה, אנטלויפן צו די בערג; 17 דער, וואס איז
אויפן דאך, זאל נישט אראפגיין נעמען עפעס פון זיין
הויז; 18 און דער, וואס איז אין פעלד, זאל זיך נישט
אומקערן צוריק, צו נעמען זיין בגד. 19 אבער ווי איז
צו די מעוברתדיקע און צו די אנזויגערינס אין יענע
טעג! 20 און טוט תפילה, אז אייער אנטרינונג זאל
נישט געשען אין ווינטער, און נישט שבת. 21 מחמת עס
וועט דעמאלט זיין א גרויסע צרה, וואס אויסגלייכן
איז נישט געווען פונם אנהויב פון דער וועלט ביז
אצונד, 22 און וועט אויך מער נישט זיין. און אויב יענע
טעג וואלטן נישט פארקירצט געווארן, וואלט קיין
שום בשר (ודם) נישט ניצול געווארן; נאר צוליב
די אויסדערוויילטע וועלן יענע טעג יא פארקירצט
ווערן. 23 ווען עמיצער וועט אייך דעמאלט זאגן:
זע, דא איז דער משיח, אדער: דא! זאלט איר עס
נישט גלויבן. 24 מחמת עס וועלן אויפשטיין פאלשע
משיחים, און פאלשע נביאים, און וועלן געבן גרויסע
אותות און מופתים, אזש צו פארפירן, אויב מעגלעך,
אפילו די אויסדערוויילטע. 25 זע, איך האב עס
אייך פאר־ויסגעזאגט. 26 ווען זשע זיי וועלן אייך
זאגן: זע, ער איז אין דער מדבר; זאלט איר נישט
ארויסגיין; זע, (בחדרי) חדרים; גלויבט עס נישט.
27 מחמת אזוי־ווי דער בליץ קומט ארויס פון מזרח,
און שיינט ביז מערב, אזוי וועט זיין דאס קומען פון
דעם בר אנש. 28 נאר וואו דער טויטער קערפער איז
דארט וועלן זיך פארזאמלען די אדלערס. 29 און
באלד נאך דער צרה פון יענע טעג, וועט די זון
פארפינסטערט ווערן, און די לבנה וועט נישט געבן
איר ליכט, און די שטערן וועלן פאלן פון הימל,
און די כוחות פון הימל וועלן דערשיטערט ווערן.
30 און דעמאלט וועט זיך באווייזן דאס צייכן פון
דעם בר אנש אין הימל, און דעמאלט וועלן אלע
משפחות פון דער ערד קלאגן, און וועלן זען דעם
בר אנש קומען אויף די וואלקנס פון הימל מיט גרויס
מאכט און הערלעכקייט. (דניאל ז, יג, יד.) 31 און
ער וועט שיקן זיינע מלאכים מיט א גרויסן שופר,
און זיי וועלן איינזאמלען זיינע אויסדערוויילטע פון
די פיר ווינטן, פון איין עק הימל ביז צום אנדערן
עק הימל. 32 און פון דעם פייגנבוים לערנט זיך
דאס משל: ווען זיין צווייג ווערט שוין זאפטיק, און
ברענגט ארויס בלעטער, ווייסט איר, אז זומער איז
נאענט. 33 אזוי אויך איר, ווען איר זעט דאס אלץ,
זאלט וויסן, אז עס איז נאענט ביי דער טיר. 34 באמת
זאג איך אייך, דאס דאזיקע דור וועט נישט פארגיין,
ביז דאס אלץ וועט געשען; 35 דער הימל און די ערד
וועלן פארגיין, מיינע ווערטער אבער וועלן בשום
אופן נישט פארגיין. 36 נאר וואס שייך יענעם טאג און

שעה ווייסט קיינער נישט, אפילו נישט די מלאכים
אין הימל, אויך דער זון נישט, אחוץ דער פאטער
אליין. 37 מחמת אזוי ווי עס איז געווען אין טעג פון
נוח, אזוי וועט עס זיין ביי דעם קומען פון דעם בר
אנש, 38 מחמת ווי אין יענע טעג פארן מבול האבן זיי
געגעסן און געטרונקען, חתונה געהאט און חתונה
געמאכט, ביז צו דעם טאג, ווען נוח איז אריינגאנגען
אין דער תיבה, 39 און האבן גארנישט געוואוסט ביז
דאס מבול איז געקומען, און אלעמען אוועקגעטראגן;
אזוי וועט אויך זיין ביים קומען פון דעם בר אנש.
40 דעמאלט וועלן צוויי זיין אין פעלד; איינער ווערט
מיטגענומען, און איינער איבערגעלאזט. 41 צוויי
פרויען וועלן מאלן אויף דער מיל; איינע ווערט
מיטגענומען, און איינע איבערגעלאזט. 42 דעריבער
וואכט, ווייל איר ווייסט נישט, וועלכן טאג אייער
האר קומט. 43 דאס אבער זאלט איר וויסן, אז אויב
דער בעל הבית וואלט געוואוסט אין וועלכן משמר
דער גנב קומט, וואלט ער געהאלטן וואך, און נישט
דערלאזט אונטערגראבן זיין הויז. 44 דערפאר
זאלט איר אויך זיין גרייט! ווייל דער בר אנש קומט
אין א שעה, ווען איר מיינט נישט. 45 ווער זשע איז
דער געטרייער און קלוגער קנעכט, וועמען דער
האר האט געזעצט איבער זיין הויזגעזינד, אז ער
זאל זיי געבן די שפייז אין דער ריכטיקער צייט?
46 וואויל איז יענעם קנעכט, וואס, ווען זיין האר קומט,
געפינט ער אים אזוי טאן. 47 באמת זאג איך אייך,
ער וועט אים זעצן איבער אלע זיינע גיטער. 48 אויב
אבער יענער שלעכטער קנעכט וועט זאגן אין זיין
הארצן: מיין האר זוימט זיך; 49 און וועט אנהויבן
צו שלאגן זיינע מיטקנעכט, און עסן און טרינקען
מיט די שכורים; 50 אזוי וועט דער האר פון יענעם
קנעכט קומען אין א טאג, ווען ער ריכט זיך נישט, און
אין א שעה, וואס ער ווייסט נישט, 51 און וועט אים
צעשניידן אויף שטיקער, און לייגן זיין חלק מיט די
צבועקעס. דארטן וועט זיין דאס קלאגן און קריצן
מיט די ציין.

25 דעמאלט וועט דאס מלכות השמים זיין
געגליכן צו צען יונגפרויען, וואס האבן גענומען
זייערע לאמפן, און זענען אנטקעגנגעגאנגען דעם
חתן. 2 און פינף פון זיי זענען געווען נארישע, און
פינף קלוגע. 3 מחמת די נארישע האבן גענומען די
לאמפן, און נישט מיטגענומען מיט זיך קיין אייל.
4 די קלוגע אבער האבן גענומען אייל אין זייערע
געפעסן, צוזאמען מיט זייערע לאמפן. 5 און בשעת
דער חתן האט זיך געזאמט, האבן אלע געדרעמלט
און זענען איינגעשלאפן. 6 ארום האלבער נאכט
אבער איז געווארן א געשריי: זע, דער חתן קומט!
גייט אים אנטקעגן! 7 דעמאלט האבן זיך יענע אלע
יונגפרויען אויפגעכאפט, און האבן געברענגט אין
ארדנונג זייערע לאמפן. 8 און די נארישע האבן
געזאגט צו די קלוגע: גיט אונדז פון אייער אייל; ווייל
אונדזערע לאמפן לעשן זיך אויס. 9 און די קלוגע
האבן געענטפערט, און געזאגט: פאר קיין פאל נישט!
טאמער וועט נישט גענוג פאר אונדז און פאר אייך!
גייט ליבער צו די הענדלער, און קויפט זיך. 10 און
בשעת זיי זענען אוועקגעגאנגען קויפן, איז דער חתן
געקומען; און די, וואס זענען געווען גרייט, זענען
אריינגעגאנגען מיט אים אויף דער חתונה, און די
טיר איז פארשלאסן געווארן. 11 און שפעטער קומען
אויך די איבריקע יונגפרויען, און זאגן: האר, האר,
עפן אונדז אויף! 12 ער אבער האט ענטפערנדיק
געזאגט: באמת זאג איך אייך, איך קען אייך נישט!

13 וואכט זשע; ווייל איר ווייסט נישט דעם טאג, און
אויך נישט די שעה. 14 מחמת גלייך ווי א מענטש
פארן אוועקפארן, האט צונויפגערופן זיינע קנעכט,
און זיי איבערגעגעבן זיינע גיטער; 15 און איינעם האט
ער געגעבן פינף טאלאנטן, דעם אנדערן צוויי, און
דעם דריטן איינעם; יעדן לויט זיין אייגענעם כוח;
און איז באלד אוועקגעפארן. 16 און דער, וואס האט
באקומען די פינף טאלאנטן, איז געגאנגען און האט
געהאנדלט מיט זיי, און פארדינט אנדערע פינף.
17 דעסגלייכן דער, וואס האט באקומען די צוויי
טאלאנטן, האט פארדינט אנדערע צוויי. 18 דער
אבער, וואס האט באקומען דעם איינעם, איז געגאנגען
און האט געגראבן אין דער ערד, און פארבארגן
זיין הארס געלט. 19 און נאך א לאנגער צייט קומט
דער הארן פון יענע קנעכט, און מאכט א חשבון
מיט זיי. 20 און עס איז געקומען דער, וואס האט
באקומען די פינף טאלאנטן, און האט געברענגט
אנדערע פינף טאלאנטן, און געזאגט: הארן, דו האסט
מיר איבערגעגעבן פינף טאלאנטן; זע, איך האב
פארדינט אנדערע פינף טאלאנטן. 21 האט זיין הארן
געזאגט צו אים: וואויל! דו גוטער און געטרייער
קנעכט! ביסט געווען געטריי איבער ווייניק, איך
וועל דיך זעצן איבער א סך; גיי אריין צו דיין
הארס שמחה! 22 איז געקומען אויך דער, וואס האט
באקומען די צוויי טאלאנטן און האט געזאגט: הארן,
דו האסט מיר איבערגעגעבן צוויי טאלאנטן; זע, איך
האב פארדינט אנדערע צוויי טאלאנטן. 23 האט זיין
הארן צו אים געזאגט: וואויל! דו גוטער און געטרייער
קנעכט! ביסט געווען געטריי איבער ווייניק, איך
וועל דיך זעצן איבער א סך; גיי אריין צו דיין
הארס שמחה! 24 און עס איז געקומען אויך דער,
וואס האט באקומען דעם איינעם טאלאנט. און האט
געזאגט: הארן, איך קען דיך, אז דו ביסט א הארטער
מענטש; דו שניידסט, וואו דו האסט נישט געזייט. און
זאמלסט, וואו דו האסט נישט צעשפרייט; 25 און ווייל
איך האב מורא געהאט, בין איך געגאנגען און האב
פארבארגן דיין טאלאנט אין דער ערד. אָט האסטו
דאס דייניקע! 26 און זיין הארן האט ענטפערנדיק
צו אים געזאגט: דו בייזער און פוילער קנעכט!
האסט געוואוסט, אז איך שנייד, וואו איך האב נישט
געזייט און זאמל, וואו איך האב נישט צעשפרייט;
27 האסטו דעריבער געדארפט איינלייגן מיין געלט
ביי די באנקירן, און ביי מיין קומען וואלט איך
אפגענומען דאס מייניקע מיט פראצענט. 28 נעמט
זשע פון אים אוועק דעם טאלאנט, און גיט אים דעם,
וואס האט די צען טאלאנטן! 29 מחמת יעדן איינעם,
וואס האט, וועט געגעבן ווערן, און ער וועט האבן א
שפע; פון דעם אבער, וואס האט נישט, וועט פון אים
אוועקגענומען ווערן אפילו דאס, וואס ער האט יא.
30 און דעם אומנוצלעכן קנעכט ווארפט ארויס אין
דער אויסערסטער פינצטערניש. דארטן וועט זיין
דאס קלאגן און קריצן מיט די ציין. 31 ווען אבער
דער בר אנש וועט קומען אין זיין הערלעכקייט,
און אלע מלאכים מיט אים, וועט ער דעמאלט
זיצן אויף זיין כסא הכבוד; 32 און פאר אים וועלן
איינגעזאמלט ווערן אלע פעלקער, און ער וועט
זיי אפשיידן איינס פונם אנדערן, אזויווי א פאסטוך
שיידט אפ די שאף פון די ציגן. 33 און וועט שטעלן
די שאף אויף זיין רעכטער זייט, די ציגן אבער אויף
דער לינקער זייט. 34 דאן וועט דער קעניג זאגן
צו די אויף זיין רעכטער זייט: קומט אהער, איר
געבענטשטע פון מיין פאטער, ירשנט דאס מלכות,

וואס איז צוגעגרייט געווארן פאר אייערטוועגן זינט
די וועלט איז באשאפן געווארן! 35 מחמת איך בין
געווען הונגעריק, און איר האט מיר געגעבן צו עסן;
איך בין געווען דורשטיק, און איר האט מיר געגעבן
צו טרינקען; איך בין געווען אן אורח, און איר האט
מיך אריינגענומען; 36 א נאקעטער, און איר האט
מיך באקליידט; איך בין געווען קראנק, און איר
האט זיך אומגעקוקט אויף מיר; איך בין געזעסן אין
תפיסה, און איר זענט געקומען צו מיר. 37 דעמאלט
וועלן די צדיקים אים ענטפערן, אזוי צו זאגן: האר,
ווען האבן מיר דיך געזען הונגעריק, און האבן דיך
געשפייזט, אדער דורשטיק און האבן דיר געגעבן
צו טרינקען? 38 ווען האבן מיר דיך געזען אן אורח
און דיך אריינגענומען, אדער נאקעט און האבן דיך
באקליידט? 39 ווען האבן מיר דיך געזען א קראנקן
אדער אין תפיסה און זענען געקומען צו דיר? 40 און
דער קעניג וועט ענטפערנדיק זאגן צו זיי: באמת זאג
איך אייך, אויף וויפל איר האט עס געטאן צו איינעם
פון די דאזיקע מיינע ברידער, די קלענסטע, האט
איר עס געטאן צו מיר! 41 דעמאלט וועט ער אויך
זאגן צו די אויף דער לינקער זייט: גייט אוועק פון
מיר, איר פארשאלטענע, אין דעם אייביקן פייער
אריין, וואס איז צוגעגרייט געווארן פארן טייוול און
זיינע מלאכים! (aiōnios g166) 42 מחמת איך בין געווען
הונגעריק, און איר האט מיר נישט געגעבן צו עסן;
איך בין געווען דורשטיק, און איר האט מיר נישט
געגעבן צו טרינקען: 43 אן אורח בין איך געווען, און
איר האט מיך נישט אריינגענומען; נאקעט, און איר
האט מיך נישט באקליידט; קראנק און אין תפיסה,
און איר האט זיך נישט אומגעקוקט אויף מיר. 44 דאן
וועלן אויך זיי ענטפערן, אזוי צו זאגן: האר, ווען האבן
מיר דיך געזען הונגעריק אדער דורשטיק אדער אן
אורח אדער נאקעט אדער קראנק אדער אין תפיסה,
און האבן דיך נישט באדינט? 45 דעמאלט וועט ער
זיי ענטפערן, אזוי צו זאגן: אויף וויפל איר האט עס
נישט געטאן צו איינעם פון די דאזיקע קלענסטע,
האט איר עס אויך נישט געטאן צו מיר! 46 און די
דאזיקע וועלן אוועקגיין צו אייביקער שטראף; די
צדיקים אבער—צום אייביקן לעבן. (aiōnios g166)

26 און עס איז געשען, ווען יהושע/ישוע האט
געענדיקט אלע די דאזיקע ווערטער, האט ער
געזאגט צו זיינע תלמידים: 2 איר ווייסט, אז אין
צוויי טעג ארום איז פסח, און דער בר אנש ווערט
איבערגעגעבן פאר אויפהענגען אויף א בוים צו
ווערן. 3 דעמאלט האבן זיך פארזאמלט די הויפט
כהנים, און די זקנים פון פאלק, אין דעם הויף פון
דעם כהן גדול, וואס האט געהייסן קיפא; 4 און זיי
האבן זיך בארעטן, כדי צו כאפן יהושען/ישוען
מיט כיטרעקייט, און אים צו טייטן. 5 נאר, האבן זיי
געזאגט: נישט יום טוב, כדי עס זאל נישט ווערן קיין
מהומה צווישן דעם פאלק. 6 און בשעת יהושע/ישוע
איז געווען אין בית-היני אין שמעון דעם מצורעדיקנס
הויז, 7 איז צוגעקומען צו אים א פרוי, וואס האט
געהאט אן אלאבאסטער פלאש מיט זייער טייערן
זאלבאייל, און דעם האט זי אויסגעגאסן אויף זיין
קאפ, ווען ער איז געזעסן צום טיש. 8 ווי אבער די
תלמידים האבן עס געזען, זענען זיי געווארן בייז, און
געזאגט: צו וואס דער דאזיקער שאדן? 9 מחמת דאס
דאזיקע האט מען געקענט טייער פארקויפן, און עס
געבן צו ארעמעלייט. 10 נאר יהושע/ישוע האט עס
באמערקט, און האט צו זיי געזאגט: וואס פארשאפט
איר ענמת נפש דער פרוי? זי האט דאך מיר געטאן א

טובה! 11 מחמת די ארעמעלייט האט איר תמיד ביי
אייך, מיך אבער האט איר נישט אלעמאל! 12 מחמת
אויסגיסנדיק דעם דאזיקן זאלבאייל אויף מיין גוף,
האט זי עס געטאן צו מיין קבורה. 13 באמת זאג
איך אייך: וואו נאר די דאזיקע גוטע בשורה וועט
אויסגערופן ווערן אין דער גאנצער וועלט, וועט
מען אויך זאגן, וואס זי האט געטאן, איר לזכרון!
14 דעמאלט איז געגאנגען איינער פון די צוועלף, וואס
האט געהייסן יהודה איש-קריות, צו די הויפט כהנים,
15 און האט געזאגט: וואס ווילט איר מיר געבן, ווען
איך וועל אים איבערגעבן צו אייך? און זיי האבן
אים אפגעוואויגן דרייסיק שטיק זילבער. 16 און פון
דעמאלט אן האט ער געזוכט א גוטע געלעגנהייט,
כדי ער זאל אים פאררראטן. 17 און דעם ערשטן
טאג פון חג המצות זענען די תלמידים צוגעגאנגען
צו יהושען/ישוען, אזוי צו זאגן: וואו ווילסטו זאלן
מיר צוגרייטן פאר דיר צו עסן דאס קרבן פסח?
18 און ער האט געזאגט: גייט אין דער שטאט אריין צו
דעם און דעם, און זאגט צו אים: דער רבי זאגט: מיין
צייט איז נאענט; ביי דיר וויל איך מאכן פסח מיט
מיינע תלמידים. 19 און די תלמידים האבן געטאן, ווי
יהושע/ישוע האט זיי באפוילן; און צוגעגרייט דאס
קרבן פסח. 20 און ווען עס איז געווארן אוונט, האט
ער זיך אנידערגעזעצט צום טיש מיט די צוועלף
תלמידים. 21 און בשעת זיי האבן געגעסן, האט
ער געזאגט; באמת זאג איך אייך, אז איינער פון
אייך וועט מיך פאררראטן! 22 און זיי זענען געווארן
זייער טרויעריק, און האבן אנגעהויבן, איינער נאכן
אנדערן, צו זאגן צו אים: האר, בין איך דאס? 23 און
ער האט ענטפערנדיק געזאגט: דער, וואס טונקט איין
די האנט מיט מיר אין דער קערה, דער דאזיקער
וועט מיך פאררראטן. 24 דער בר אנש גייט טאקע
לויט ווי עס שטייט געשריבן וועגן אים; ווי איז אבער
צו יענעם מענטשן, דורך וועמען דער בר אנש ווערט
פאררראטן! עס וואלט געווען גוט פאר יענעם מענטשן,
אויב ער וואלט גארנישט געבוירן געווארן. 25 און
יהודה, וואס האט אים פאררראטן, האט ענטפערנדיק
געזאגט: רבי, בין איך דאס? זאגט ער צו אים: דו
האסט עס געזאגט! 26 און בשעת זיי האבן געגעסן,
האט יהושע/ישוע גענומען ברויט, און האט געמאכט
א ברכה, האט עס צעבראכן, און געגעבן צו די
תלמידים, און געזאגט: נעמט, עסט! דאס איז מיין
גוף. 27 און ער האט גענומען א כוס, געמאכט א ברכה,
און געגעבן צו זיי, זאגנדיק: טרינקט אלע דערפון!
28 מחמת דאס איז מיין בלוט פון דעם נייעם בונד,
וואס ווערט פארגאסן פאר פילע צו דער פארגעבונג
פון זינד. 29 איך זאג אייך אבער, איך וועל מער
נישט טרינקען פון איצט אָן פון דער פרוכט פונם
ווייַנשטאק, ביז צו יענעם טאג, ווען איך וועל דאס
טרינקען מיט אייך ניי אין דעם קעניגרייך פון מיין
פאטער. 30 און זיי האבן אפגעזונגען הלל, און זענען
ארויסגעגאנגען צום הר הזיתים. 31 דעמאלט זאגט
יהושע/ישוע צו זיי: איר אלע וועט געשטרויכלט
ווערן אין מיר אין דער דאזיקער נאכט; מחמת עס
שטייט געשריבן: איך וועל שלאגן דעם פאסטוך, און
די שאף פון דער סטאדע וועלן צעשפרייט ווערן.
(זכריה יג, ז.) 32 נאר נאך מיין אויפשטיין, וועל איך
פארויסגיין פאר אייך קיין גליל. 33 פעטרוס אבער
האט ענטפערנדיק צו אים געזאגט: אפילו ווען אלע
וועלן געשטרויכלט ווערן אין דיר, וועל איך מיך
קיינמאל נישט שטרויכלען! 34 האט יהושע/ישוע
צו אים געזאגט: באמת זאג איך דיר, אז אין דער

דאזיקער נאכט, איידער א האן וועט א קריי טאן,
וועסטו מיך דריי מאל פארלייקענען! 35 זאגט
פעטרוס צו אים: און אויב איך זאל מוזן שטארבן מיט
דיר, וועל איך דיך בשום אופן נישט פארלייקענען!
דעסגלייכן האבן אויך אלע תלמידים געזאגט. 36 דאן
גייט יהושע/ישוע מיט זיי אויף אן ארט, וואס הייסט
גת-שמני, און זאגט צו די תלמידים: זעצט זיך דא
אנידער, ביז איך וועל אהינגיין דארטן און תפילה
טאן. 37 און ער האט מיטגענומען פעטרוסן און זבדיס
ביידע זין, און האט אנגעהויבן צו טרויערן און צו
זיין באטריבט. 38 דעמאלט זאגט ער צו זיי: מיין
נפש איז טיף באטריבט, ביז צום טויט! בלייבט דא,
און וואכט מיט מיר! 39 און איז געגאנגען אביסל
פארויס, און איז אנידערגעפאלן אויף זיין פנים, האט
תפילה געטאן און געזאגט: מיין פאטער אויב עס
איז מעגלעך, זאל אוועקגיין פון מיר דער דאזיקער
בעכער; דאך נישט ווי איך וויל, נאר ווי דו! 40 און ער
גייט צו צו די תלמידים, און געפינט זיי שלאפן, און
זאגט צו פעטרוסן: אזוי, איר האט נישט געקענט וואכן
מיט מיר איין שעה? 41 האלט וואך און טוט תפילה,
כדי איר זאלט נישט קומען צו קיין נסיון! דער גייסט
איז טאקע ווילליק, דאס פלייש אבער איז שוואך.
42 ווידער איז ער צום צווייטן מאל אוועקגעגאנגען,
און האט תפילה געטאן, אזוי צו זאגן: מיין פאטער,
אויב דאס דאזיקע קען נישט פארבייגיין, אחוץ איך
זאל עס טרינקען, זאל דיין רצון געשען! 43 און ער איז
געקומען און האט זיי ווידער געפונען שלאפן; מחמת
זייערע אויגן זענען געווען שווער. 44 און ער האט
זיי איבערגעלאזט, איז ווידער אוועקגעגאנגען, און
תפילה געטאן צום דריטן מאל, זאגנדיק נאכאמאל
די זעלביקע ווערטער. 45 דאן גייט ער צו צו די
תלמידים, און זאגט צו זיי: איר שלאפט נאך אלץ,
און רוט? זע, די שעה האט זיך דערנענטערט, און
דער בר אנש ווערט פארראטן אין די הענט פון
חוטאים! 46 שטייט אויף, לאמיר גיין! זע, דער וואס
פארראט מיך איז נאענט! 47 און בשעת ער האט
נאך גערעדט, זע, יהודה, איינער פון די צוועלף, איז
געקומען און מיט אים א גרויסער המון מיט שווערדן
און שטאנגען, פון די הויפט כהנים און זקנים פון
פאלק. 48 דער אבער, וואס האט אים פארראטן, האט
זיי געגעבן א צייכן, און געזאגט: וועמען איך וועל
געבן א קוש, דער איז עס, כאפט אים! 49 און גלייך
איז ער צוגעגאנגען צו יהושען/ישוען, און געזאגט:
שלום, רבי! און האט אים געקושט. 50 יהושע/ישוע
אבער האט צו אים געזאגט: פריינד, צו וואס ביסטו
געקומען? דעמאלט זענען זיי צוגעגאנגען און האבן
ארויפגעלייגט די הענט אויף יהושען/ישוען, און אים
גענומען. 51 און זע, איינער פון די, וואס זענען געווען
מיט יהושען/ישוען, האט אויסגעשטרעקט די האנט,
און ארויסגעצויגן זיין שווערד, און האט געשלאגן
דעם כהן גדולס קנעכט, און אים אפגעהאקט אן
אויער. 52 דעמאלט זאגט יהושע/ישוע צו אים: קער
אום דיין שווערד אויף איר ארט! מחמת אלע, וואס
נעמען א שווערד, וועלן אומקומען מיט דער שווערד.
53 אדער אפשר מיינסטו, אז איך קען נישט בעטן
מיין פאטער, און ער וועט מיר אפילו איצט געבן
מער ווי צוועלף מחנות מלאכים? 54 און וויאזוי
זשע וואלטן די כתבי (הקודש) געקענט דערפילט
ווערן, אז אָט אזוי מוז עס געשען? 55 אין יענער שעה
האט יהושע/ישוע געזאגט צו די המונים מענטשן:
ווי אנטקעגן א גזלן זענט איר ארויסגעקומען מיט
שווערדן און שטאנגען, מיך צו כאפן. טאג אויס טאג

איין בין איך געזעסן אין בית המקדש און געלערנט,
און איר האט מיך נישט גענומען. 56 דאס אלץ אבער
איז געשען, כדי די שריפטן פון די נביאים זאלן
דערפילט ווערן. דעמאלט האבן אלע תלמידים אים
פארלאזט, און זענען אנטלאפן. 57 און די, וואס האבן
גענומען יהושען/ישוען, האבן אים אוועקגעפירט
צו קיפא, דעם כהן גדול, וואו די סופרים און די
זקנים זענען געווען פארזאמלט. 58 און פעטרוס
האט אים נאכגעפאלגט פונדערווייטנס ביז צום הויף
פון כהן גדול, און איז אריינגעגאנגען אינעווייניק,
און זיך אנידערגעזעצט מיט די שומרים, צו זען
דעם סוף. 59 און די הויפט כהנים און דאס גאנצע
סנהדרין האבן געזוכט א פאלש עדות זאגן קעגן
יהושען/ישוען, כדי זיי זאלן אים קענען טייטן; 60 און
האבן נישט געפונען, הגם א סך פאלשע עדות זענען
געקומען. צולעצט אבער זענען געקומען צוויי, 61 און
האבן געזאגט: דער דאזיקער האט געזאגט: איך
בין בכוח צו צעשטערן דעם היכל פון ה׳, און
אים אויפצובויען אין דריי טאג. 62 און דער כהן
גדול האט זיך אויפגעשטעלט, און געזאגט צו אים:
דו ענטפערסט גארנישט? וואס איז דאס, וואס זיי
זאגן עדות קעגן דיר? 63 יהושע/ישוע אבער האט
געשוויגן. און דער כהן גדול האט געזאגט צו אים:
איך באשווער דיך ביי דעם לעבעדיקן ג-ט, אז דו
זאלסט אונדז זאגן, צי דו ביסט דער משיח, דער
זון פון דער אויבערשטער! 64 זאגט יהושע/ישוע
צו אים: דו האסט עס געזאגט! דאך זאג איך אייך:
פון איצט אָן וועט איר זען דעם בר אנש זיצן אויף
דער רעכטער זייט פון דער גבורה, און קומען אויף
די וואלקנס פון הימל! (תהלים קי, א; דניאל ז, יג-
יד.) 65 דעמאלט האט דער כהן גדול צעריסן זיינע
קליידער, זאגנדיק: ער האט געלעסטערט; וואס
דארפן מיר נאך האבן עדות? זע, איר האט איצט
געהערט די לעסטערונג. 66 וואס מיינט איר? און
זיי האבן ענטפערנדיק געזאגט: ער איז חייב מיתה.
67 דאן האבן זיי אים געשפיגן אין פנים אריין און
האבן אים געשלאגן מיט די פויסטן; 68 אנדערע האבן
אים געגעבן פעטש, און געזאגט: משיח, זאג נבואות צו
אונדז! ווער איז עס, וואס האט דיך געשלאגן? 69 און
פעטרוס איז געזעסן אינדרויסן אויפן הויף. און א
דינסטמויד איז צוגעקומען צו אים, און האט געזאגט:
אויך דו ביסט געווען מיט יהושע/ישוע הגלילי!
70 ער אבער האט עס געלייקנט פאר אלעמען, אזוי
צו זאגן: איך ווייס נישט, וואס דו זאגסט! 71 און איז
ארויסגעגאנגען צום פאדערהויז, און אן אנדערע
האט אים דערזען, און זאגט צו די מענטשן דארטן:
דער דאזיקער איז געווען מיט יהושע/ישוע פון
נצרת! 72 און נאכאמאל האט ער עס געלייקנט מיט
א שבועה: איך קען נישט דעם מענטשן! 73 און נאך
א קליינער ווײַלע זענען צוגעקומען די, וואס זענען
דארט געשטאנען, און האבן געזאגט צו פעטרוסן:
עס איז אמת, אויך דו ביסט איינער פון זיי; מחמת
אפילו דיין ארט רעדן פאררעט דיך. 74 דעמאלט
האט ער אנגעהויבן צו שעלטן און שווערן: איך
קען נישט דעם מענטשן! און גלייך האט א האן
געקרייט. 75 און פעטרוס האט זיך דערמאנט דאס
ווארט פון יהושע/ישוע, וואס ער האט אים געהאט
געזאגט: איידער א האן וועט א קריי טאן, וועסטו מיך
דריי מאל פארלייקענען. און ער איז ארויסגעגאנגען
אינדרויסן, און האט ביטער געוויינט.

27 און צומארגנס אינדערפרי האבן אלע הויפט
כהנים און זקנים פון פאלק אנגענומען א באשלוס

קענן יהושען/ישועו, כדי אים צו טייטן; 2 און האבן
אים געבונדן, און אוועקגעפירט, און איבערגעגעבן צו
פילאטוסן, דעם גובערנאטאר. 3 דעמאלט אז יהודה,
וואס האט אים פאררראטן, האט געזען, דאס ער איז
פארמשפט געווארן, האט ער חרטה געהאט, און
אומגעקערט די דרייסיק שטיק זילבער צו די הויפט
כהנים און זקנים, 4 אזוי צו זאגן: איך האב געזינדיקט,
פאררראטנדיק אומשולדיק בלוט! זיי אבער האבן
געזאגט: וואס גייט דאס אונדז אָן? זארג דו וועגן דעם!
5 און ער האט א ווארף געטאן די זילבער שטיק אין
היכל אריין, און איז אוועק! און איז געגאנגען און
האט זיך אויפגעהאנגען. 6 און די הויפט כהנים האבן
גענומען די זילבער שטיק, און געזאגט: מען טאר זיי
נישט אריינלייגן אין דעם אוצר הקרבנות, ווייל עס
איז בלוט געלט. 7 און נאך דעם ווי זיי האבן זיך
באראטן, האבן זיי דערמיט געקויפט דעם טעפערס
פעלד, א קבורה פאר די גרים. 8 דערפאר הייסט
יענץ פעלד דאס בלוט פעלד ביז צום היינטיקן
טאג. 9 דעמאלט איז דערפילט געווארן, וואס עס איז
געווארן געזאגט דורך ירמיהו הנביא, אזוי צו זאגן:
און זיי האבן גענומען די דרייסיק שטיק זילבער, דעם
ווערט פון דעם געשעצטן, וועמען זיי האבן געשאצט,
פון די קינדער ישראל; 10 און האבן זיי געגעבן פאר
דעם טעפערס פעלד, לויט ווי דער האר האט מיר
געבאטן. 11 און יהושע/ישוע איז געשטעלט געווארן
פאר דעם גובערנאטאר, און דער גובערנאטאר
האט אים געפרעגט, אזוי צו זאגן: צי ביסט דו דער
קעניג פון די יידן? און יהושע/ישוע האט געזאגט; דו
זאגסט עס! 12 און ווען ער איז אנגעקלאגט געווארן
דורך די הויפט כהנים און זקנים, האט ער גארנישט
געענטפערט. 13 דעמאלט זאגט פילאטוס צו אים: דו
הערסט נישט, וואס זיי זאגן אלץ אויס קעגן דיר?
14 און ער האט אים נישט געענטפערט, אפילו נישט
אויף איין איינציק ווארט, אזוי, אז דער גובערנאטאר
האט זיך זייער געוואונדערט. 15 און אויף יעדן
יום טוב איז דער גובערנאטאר געווען געוואוינט
צו באפרייען פאר דעם פאלק איין געפאנגענעם,
וועמען זיי האבן געוואלט. 16 און זיי האבן דעמאלט
געהאט א גוט באקאנטן געפאנגענעם, וואס האט
געהייסן בר-אבא. 17 דעריבער ווען זיי האבן זיך
פארזאמלט, האט פילאטוס צו זיי געזאגט: וועמען
ווילט איר, אז איך זאל אייך באפרייען, בר-אבאן
אדער יהושען/ישוען, וואס מען רופט אים משיח?
18 מחמת ער האט געוואוסט, אז צוליב קנאה האבן זיי
אים איבערגעגעבן. 19 און בשעת ער איז געזעסן אויף
דעם כסא המשפט, האט זיין ווייב צו אים געשיקט,
אזוי צו זאגן: זאלסט גארנישט האבן צו טאן מיט דעם
דאזיקן צדיק; מחמת איך האב היינט א סך געליטן
אין א חלום דורך אים! 20 די הויפט כהנים אבער און
די זקנים האבן איבערגערעדט די המונים מענטשן,
אז זיי זאלן פארלאנגען בר-אבאן, יהושען/ישוען
אבער צו לאזן אומברענגען. 21 און דער גובערנאטאר
האט ענטפערנדיק צו זיי געזאגט: וועלכן פון די
ביידע ווילט איר, אז איך זאל אייך באפרייען?
און זיי האבן געזאגט: בר-אבאן! 22 זאגט פילאטוס
צו זיי: און וואס זאל איך טאן מיט יהושען/ישוען,
וואס מען רופט אים משיח? זאגן אלע: ער זאל
אויפהענגען אויף דער בוים! 23 און ער האט געזאגט:
וואס פאר א בייז האט ער דען געטאן? זיי אבער
האבן נאך מער געשריגן, אזוי צו זאגן: ער זאל
אויפהענגען אויף דער בוים! 24 און ווען פילאטוס
האט געזען, אז ער פועלט גארנישט, נאר אז עס ווערט

א גרעסערע מהומה, האט ער גענומען וואסער און
זיך אפגעוואשן די הענט פאר דעם המון מענטשן, און
געזאגט: איך בין אומשולדיק וואס שייך דעם דאזיקן
צדיקס בלוט; איר זעט. 25 און דער גאנצער עולם
האט ענטפערנדיק געזאגט; זיין בלוט אויף אונדז,
און אויף אונדזערע קינדער! 26 דאן האט ער זיי
באפרייט בר-אבאן; יהושען/ישוען אבער האט ער
געלאזט שמייסן און אים איבערגעגעבן, אז ער זאל
אויפהענגען אויף דער בוים ווערן. 27 דערנאך האבן
דעם גובערנאטארס זעלנער גענומען יהושען/ישוען
אין פרעטאריום אריין, און האבן פארזאמלט ארום
אים די גאנצע אפטיילונג. 28 און זיי האבן אים
אויסגעטאן, און ארויפגעלייגט אויף אים א פורפור
מאנטל. 29 און געפלאכטן א קרוין פון דערנער און זי
ארויפגעזעצט אויף זיין קאפ, און האבן אים געגעבן
א רוט אין זיין רעכטער האנט; האבן געבויגן די קני
פאר אים, און אפגעשפאט פון אים, אזוי צו זאגן: שלום
צו דיר, קעניג פון די יידן! 30 און האבן געשפיגן
אויף אים, און גענומען די רוט און אים געשלאגן
אויפן קאפ. 31 און ווען זיי האבן געהאט אפגעשפאט
פון אים, האבן זיי אים אויסגעטאן דעם מאנטל, און
אים אנגעטאן זיינע אייגענע מלבושים, און האבן
אים אוועקגעפירט אויפהענגען אויף דער בוים צו
ווערן. 32 און ווי זיי זענען ארויסגעגאנגען, האבן זיי
געפונען א מענטשן, א מאן פון קירניה, מיט דעם
נאמען שמעון; דעם דאזיקן האבן זיי געצוואונגען,
אז ער זאל טראגן זיין בוים. 33 און זענען געקומען
צו אן ארט, וואס הייסט גלגלתא, דאס באטייט אן
ארט פון א שארבן, 34 און האבן אים געגעבן צו
טרינקען וויין געמישט מיט גאל; און ער האט עס
טועם געווען און נישט געוואלט טרינקען. 35 און נאך
דעם ווי זיי האבן אים אויפגעהאנגען אויף דער בוים,
האבן זיי זיך צעטיילט זיינע מלבושים, ווארפנדיק
גורל, 36 און האבן זיך אנידערגעזעצט און אים דארט
באוואכט. 37 און זיי האבן געזעצט איבער זיין קאפ
זיין באשולדיקונג, געשריבן: דאס איז יהושע/ישוע
דער קעניג פון די יידן. 38 צו דער צייט ווערן מיט
אים אויפגעהאנגען אויף א בוים צוויי גזלנים, איינער
פון דער רעכטער זייט, און איינער פון דער לינקער
זייט. 39 און די פארבייגייער האבן אים געלעסטערט,
שאקלענדיק מיט זייערע קעפ, 40 און זאגנדיק: דו,
וואס צעשטערסט דעם היכל, און בויסט אים אויף
אין דריי טאג, ראטעווע דיך אליין! אויב דו ביסט
דער זון פון דער אויבערשטער, קום אראפ פון
בוים! 41 דעסגלייכן האבן אויך די הויפט כהנים
מיט די סופרים און זקנים אפגעשפאט פון אים, און
געזאגט: 42 אנדערע האט ער געהאלפן, זיך אליין קען
ער נישט העלפן. ער איז דער מלך פון ישראל; זאל
ער איצט אראפקומען פון בוים, און מיר וועלן גלויבן
אין אים! 43 ער האט געהאט בטחון אויף ה׳; זאל ער
אים איצט מציל זיין, אויב ער וויל אים. ער האט דאך
געזאגט: איך בין דער זון פון דער אויבערשטער!
44 און דאס זעלביקע האבן אויך די גזלנים, וואס
זענען אויפגעהאנגען אויף א בוים געווארן מיט אים,
אים פארגעווארפן. 45 און פון דער זעקסטער שעה
אן איז געווארן א פינצטערניש איבערן גאנצן לאנד
ביז דער ניינטער שעה. 46 און ארום דער ניינטער
שעה האט יהושע/ישוע א געשריי געטאן מיט א הויך
קול, אזוי צו זאגן: אלי אלי למה שבקתני! דאס
באטייט: ג-ט מיינער, ג-ט מיינער, פארוואס האסטו
מיך פארלאזט? 47 און ווען אייניקע פון די, וואס
זענען דארט געשטאנען, האבן עס געהערט, האבן

זיי געזאגט: ער רופט אליהו! 48 און באלד איז
איינער פון זיי געלאפן, און גענומען א שוואם, און
זי אנגעפילט מיט עסיק, און ארויפגעטאן אויף א
שטעקן, און האט אים געגעבן צו טרינקען. 49 די
איבריקע אבער האבן געזאגט: ווארט, לאמיר זען,
צי אליהו קומט אים ראטעווען. 50 און יהושע/ישוע
האט נאכאמאל א געשריי געטאן מיט א הויך קול,
און האט אפגעגעבן זיין גייסט. 51 און זע, דאס פרוכת
פון היכל האט זיך צעריסן אין צווייען פון אויבן ביז
אראפ; און די ערד האט געציטערט; און די פעלדזן
האבן זיך געשפאלטן; 52 און די קברים האבן זיך
געעפנט; און א סך לייבער פון די איינגעשלאפענע
קדושים זענען אויפגעשטאנען; 53 און זענען ארויס
פון די קברים נאך זיין תחית המתים און זענען
אריינגעקומען אין דער הייליקער שטאט אריין און
האבן זיך באוויזן צו א סך. 54 און דער אפיציר און
די מיט אים, וואס האבן באוואכט יהושע/ישוען,
ווען זיי האבן געזען די ערדציטערניש, און וואס
עס איז געשען, האבן זיך זייער געפארכטן, און
געזאגט: ער איז באמת געווען דער זון פון דער
אויבערשטער! 55 און דארט זענען געווען א סך
פרויען, וואס האבן זיך צוגעקוקט פונדערווייטנס,
וועלכע האבן נאכגעפאלגט יהושע/ישוען פון גליל,
באדינענדיק אים; 56 צווישן זיי איז געווען מרים פון
מגדלה, און מרים, די מוטער פון יעקב און יוסי,
און די מוטער פון זבדיס קינדער. 57 און ווען עס
איז געווארן אוונט, איז געקומען א רייכער מאן פון
הרמתים, זיין נאמען איז געווען יוסף, וואס איז אליין
אויך געווען ישועס תלמיד. 58 דער דאזיקער איז
געגאנגען צו פילאטוסן, און האט באגערט ישועס
קערפער. דעמאלט האט פילאטוס באפוילן, אז עס
זאל אים געגעבן ווערן. 59 און יוסף האט גענומען
דעם קערפער, און אים איינגעוויקלט אין א ריין
ליילעך, 60 און האט אים אריינגעלייגט אין זיין נייעם
קבר, וואס ער האט אויסגעהאקט אין דעם פעלדזן,
און האט ארויפגעוועלגערט א גרויסן שטיין אויף
דער טיר פון קבר, און איז אוועקגעגאנגען. 61 עס
איז אבער דארטן געווען מרים פון מגדלה, און די
אנדערע מרים, וועלכע האבן זיך אנידערגעזעצט
אנטקעגנאיבער דעם קבר. 62 און צומארגנס, וואס איז
נאך ערב שבת, האבן די הויפט כהנים און די פרושים
זיך פארזאמלט ביי פילאטוסן, 63 און האבן געזאגט:
האר, מיר דערמאנען זיך, אז יענער פארפירער
האט געזאגט, בשעת ער האט נאך געלעבט: אין דריי
טעג ארום וועל איך אויפשטיין. 64 באפעל זשע,
אז דאס קבר זאל געהאלטן ווערן זיכער ביז צום
דריטן טאג, טאמער וועלן די תלמידים קומען און
אים אוועקגנבענען, און זאגן דעם פאלק: ער איז
אויפגעשטאנען פון די טויטע; און דער לעצטער
באטרוג וועט זיין ערגער פונם ערשטן. 65 האט
פילאטוס צו זיי געזאגט: איר זאלט האבן א וואך!
גייט און מאכט זיכער ווי איר פארשטייט. 66 און זיי
זענען געגאנגען, און האבן פארזיכערט דאס קבר
מיט דער וואך, און פארחתמעט דעם שטיין.

28 און נאך מוצאי שבת, ווען עס האט אנגעהויבן
טאגן דעם ערשטן טאג פון דער וואך, איז געקומען
מרים פון מגדלה און די אנדערע מרים צו זען
דאס קבר. 2 און זע, עס איז געווארן א גרויסע
ערדציטערניש; מחמת א מלאך פון דעם האר (ה׳)
איז אראפגעקומען פון הימל, און איז צוגעגאנגען
און האט אוועקגעקייקלט דעם שטיין, און זיך
אנידערגעזעצט אויף אים. 3 און זיין געשטאלט איז

געווען ווי דער בליץ, און זיין קלייד ווייס ווי שניי;
4 און פון מורא פאר אים האבן די היטער געציטערט,
און זענען געווארן ווי מתים. 5 און דער מלאך האט
ענטפערנדיק געזאגט צו די פרויען: האט נישט קיין
מורא! מחמת איך ווייס, אז איר זוכט יהושען/ישוען
וואס איז אויפגעהאנגען אויף א בוים געווארן. 6 ער
איז דא נישטא; מחמת ער איז אויפגעשטאנען, לויט
ווי ער האט געזאגט. קומט אהער, און זעט דאס ארט,
וואו דער האר איז געלעגן. 7 און גייט גיך, און זאגט
זיינע תלמידים, אז ער איז אויפגעשטאנען פון די
טויטע: און זע, ער גייט פארויס פאר אייך קיין גליל;
דארטן וועט איר אים זען. זע, איך האב עס אייך
געזאגט. 8 און זיי זענען איילנדיק אוועק פון קבר
מיט מורא און גרויסער שמחה, און זענען געלאפן עס
אנצוזאגן צו זיינע תלמידים. 9 און זע, יהושע/ישוע איז
זיי אנטקעגנגעקומען, און געזאגט: שלום! און זיי זענען
צוגעגאנגען און האבן אים אנגענומען ביי די פיס,
און זיך געבוקט צו אים. 10 דאן זאגט יהושע/ישוע
צו זיי: האט נישט קיין מורא! גייט און זאגט מיינע
ברידער, אז זיי זאלן גיין קיין גליל, און דארטן
וועלן זיי מיך זען. 11 און בשעת זיי זענען געגאנגען,
זע, אייניקע פון דער וואך זענען געקומען אין דער
שטאט אריין, און דערציילט די הויפט כהנים אלץ,
וואס איז געשען. 12 און זיי האבן זיך פארזאמלט מיט
די זקנים, און נאך דעם ווי זיי האבן זיך געהאלטן
אן עצה, האבן זיי געגעבן די זעלנער געלט גענוג,
13 און געזאגט: איר זאלט זאגן: זיינע תלמידים זענען
געקומען ביינאכט, און האבן אים אוועקגעגנבעט, ווען
מיר זענען געשלאפן. 14 און אויב דאס דאזיקע וועט
קומען צום גובערנאטארס אויערן, וועלן מיר אים
איבעררעדן און מאכן, אז איר זאלט נישט האבן קיין
זארגן. 15 און זיי האבן גענומען דאס געלט, און געטאן
ווי זיי זענען געלערנט געווארן. און די דאזיקע רייד
האבן זיך פארשפרייט ביי יידן ביז צום היינטיקן
טאג. 16 די עלף תלמידים אבער זענען געגאנגען קיין
גליל צו דעם בארג, וואוהין יהושע/ישוע האט זיי
באשטימט. 17 און ווען זיי האבן אים געזען, האבן
זיי זיך געבוקט; א טייל אבער האבן געצווייפלט.
18 און יהושע/ישוע איז צוגעגאנגען און האט מיט זיי
גערעדט, אזוי צו זאגן: עס איז מיר געגעבן געווארן
יעדע מאכט אין הימל און אויף דער ערד. 19 גייט
דעריבער און מאכט אלע פעלקער פאר תלמידים,
און זיי מיט דער מקווה געגאנגען אונטער די וואסער
אין דעם נאמען פון דעם פאטער און דעם זון און
דעם רוח הקודש, 20 און לערנט זיי האלטן אלץ,
וואס איך האב אייך געבאטן. און זע, איך בין מיט
אייך אלע טעג, ביז צום קץ פון דער וועלט. אמן.
)aiōn g165(

מארקוס

1 דאס איז דער אנהויב פון דער בשורה טובה פון
יהושע/ישוע המשיח, דעם זון פון דער אויבערשטער.
2 לויט ווי עס שטייט געשריבן אין ישעיהו הנביא: זע,
איך שיק מיין שליח פאר דיין פנים, ער וועט צוגרייטן
דיין וועג; (מלאכי ג, א.) 3 א קול פון איינעם, וואס
רופט אויס אין דער מדבר: מאכט פארטיק דעם
הארס וועג, גלייכט אויס זיינע שטעגן! (ישעיהו מ, ג.)
4 יוחנן איז געקומען, וואס האט טובל געווען אין דער
מדבר, אויסרופנדיק א מקווה פון תשובה צו דער
פארגעבונג פון זינד. 5 און עס איז ארויסגעגאנגען
צו אים דאס גאנצע לאנד יהודה, און אלע לייט פון
ירושלים; און זענען געטובלט געווארן אין א מקווה
פון אים אין דעם טייך ירדן, און האבן זיך מתודה
געווען אויף זייערע זינד. 6 און דער יוחנן איז געווען
אנגעטאן אין קעמל האר, און א לעדערנער גארטל
ארום זיינע לענדן, און האט געגעסן היישעריקן און
ווילדן האניק. 7 און ער האט אויסגערופן, אזוי צו
זאגן: עס קומט נאך מיר דער, וואס איז שטארקער
פון מיר; וואס איך בין נישט ווערט זיך איינצובייגן
און אויפצובינדן דאס שנירל פון זיינע שיך. 8 איך
האב אייך טובל געווען מיט וואסער אין א מקווה,
ער אבער וועט אייך טובל זיין אין א מקווה מיט
דעם רוח הקודש. 9 און עס איז געשען, אין יענע טעג
איז יהושע/ישוע געקומען פון נצרת אין גליל, און
איז געטובלט געווארן אין א מקווה פון יוחנן אינם
ירדן. 10 און גלייך ווי ער איז ארויסגעשטיגן אויס
דעם וואסער, האט ער געזען דעם הימל געשפאלטן,
און דעם גייסט ווי א טויב אראפשוועבן אויף אים;
11 און עס איז געקומען א קול אויס דעם הימל:
דו ביסט מיין געליבטער זון, אין דיר האב איך א
וואוילגעפעלן! 12 און גלייך טרייבט אים דער גייסט
אין דער מדבר אריין. 13 און ער איז געווען אין דער
מדבר פערציק טעג, ווערנדיק אויסגעפרואווט פונם
שטן; און איז געווען מיט די ווילדע חיות; און די
מלאכים האבן אים באדינט. 14 און נאך דעם ווי יוחנן
איז איבערגעגעבן געווארן, איז יהושע/ישוע געקומען
קיין גליל, און האט אויסגערופן די בשורה טובה פון
ה׳, 15 און געזאגט: די צייט איז שוין דערפילט, און
דאס קעניגרייך פון ה׳ האט זיך דערנענטערט; טוט
תשובה, און גלויבט אין דער גוטער בשורה! 16 און
פארבייגייענדיק ביים ים פון גליל, האט ער געזען
שמעונען און אנדריי שמעונס ברודער ווארפן א נעץ
אין ים אריין; ווארום זיי זענען געווען פישערלייט.
17 און יהושע/ישוע האט צו זיי געזאגט: קומט, פאלגט
מיר נאך, און איך וועל אייך מאכן צו ווערן פישערס
פון מענטשן! 18 און גלייך האבן זיי פארלאזט די
נעצן און האבן אים נאכגעפאלגט. 19 און גייענדיק
אביסל ווייטער, האט ער געזען יעקב בן זבדי און
יוחנן זיין ברודער, אויך זיי זענען געווען אינם שיפל
פאררריכטנדיק די נעצן. 20 און גלייך האט ער זיי
גערופן; און זיי האבן פארלאזט זייער פאטער זבדי
און דעם שיפל צוזאמען מיט די טאג לוינער, און
זענען אוועק נאך אים. 21 און זיי זענען געגאנגען קיין
כפר-נחום; און גלייך שבת איז ער אריינגעגאנגען
אין דער שול און האט געלערנט. 22 און מען האט
געשטוינט איבער זיין תורה; ווארום ער האט זיי
געלערנט ווי איינער, וואס האט מאכט, און נישט ווי
די סופרים. 23 און גראד איז אין זייער שול געווען
א מענטש מיט אן אומריינעם גייסט; און ער האט
א געשריי געטאן, 24 אזוי צו זאגן: וואס האבן מיר
מיט דיר, יהושע/ישוע פון נצרת? דו ביסט געקומען

אונדז צו פארטיליקן! איך ווייס ווער דו ביסט: דער
קדוש אלקים. 25 און יהושע/ישוע האט אויף אים
אנגעשריגן, אזוי צו זאגן: שווייג, און גיי ארויס פון
אים! 26 און דער אומריינער גייסט האט אים א ריס
געטאן, האט געשריגן מיט א הויך קול און איז פון אים
ארויס. 27 און אלע זענען אזוי דערשטוינט געווארן,
אז זיי האבן דאס איבערגעפרעגט צווישן זיך, אזוי
צו זאגן: וואס איז דאס דאזיקע? א נייע לערנונג מיט
מאכט! אפילו די אומריינע גייסטער באפעלט ער,
און זיי געהארכן אים. 28 און גלייך האט זיך זיין
שם פארשפרייט אומעטום אין דער גאנצער געגנט
ארום גליל. 29 און גלייך ווי זיי זענען ארויסגעקומען
פון דער שול, זענען זיי אריינגעגאנגען אינם הויז פון
שמעון און אנדריי, צוזאמען מיט יעקבן און יוחנן.
30 שמעונס שווינער אבער איז געלעגן קראנק מיט א
פיבער; און זיי האבן אים תיכף געזאגט וועגן איר.
31 און ער איז צוגעגאנגען און האט זי אנגענומען ביי
דער האנט, און זי אויפגעשטעלט; און דאס פיבער איז
פון איר אוועק, און זי האט זיי באדינט. 32 און ווען עס
איז געווארן אוונט, ווען די זון איז אונטערגעגאנגען,
האט מען געברענגט צו טראגן צו אים אלע קראנקע,
און באזעסענע מיט בייזע גייסטער. 33 און די גאנצע
שטאט איז זיך צוזאמענגעקומען ביי דער טיר.
34 און ער האט געהיילט א סך, וואס האבן געהאט
פארשיידענע קראנקייטן, און פיל בייזע גייסטער
האט ער ארויסגעטריבן; און האט די בייזע גייסטער
נישט געלאזט רעדן, ווייל זיי האבן אים געקענט.
35 און אינדערפרי, בשעת עס איז נאך געווען זייער
טונקל, איז ער אויפגעשטאנען, איז ארויסגעגאנגען און
איז אוועק אויף א וויסט ארט, און האט דארט תפילה
געטאן. 36 און שמעון און די, וואס זענען געווען ביי
אים, האבן נאכגעאיילט נאך אים; 37 און האבן אים
געפונען, און זאגן צו אים: אלע זוכן דיך! 38 און ער
זאגט צו זיי: לאמיר גיין ערגעץ אנדערשוואו אין די
שכנותדיקע שטעטלעך אריין, כדי איך זאל אויך
דארטן דרשענען; ווארום דערצו בין איך געקומען.
39 און ער איז געגאנגען און האט אויסגערופן אין
זייערע שולן אין גאנץ גליל און האט ארויסגעטריבן
די בייזע גייסטער. 40 און א מצורע איז געקומען
צו אים, האט אים געבעטן, און איז אנידערגעפאלן
פאר אים אויף די קני און געזאגט צו אים: אויב דו
ווילסט, קענסטו מיך ריין מאכן! 41 און ער האט
זיך דערבארעמט, האט אויסגעשטרעקט די האנט,
האט אים אנגערירט און זאגט צו אים: איך וויל; זיי
ריין! 42 און גלייך איז די צרעת פון אים אוועק,
און ער איז געווארן ריין. 43 און ער האט שארף צו
אים גערעדט, האט אים תיכף אוועקגעשיקט. 44 און
זאגט צו אים: גיב אכטונג, זאלסט קיינעם גארנישט
זאגן; נאר גיי ווייז דיך דעם כהן, און ברענג א קרבן
פאר דיין רייניקונג, וואס משה האט געבאטן, פאר
אן עדות צו זיי (ויקרא יד, א-לב.) 45 ער אבער איז
ארויסגעגאנגען, און האט אנגעהויבן א סך דערפון
צו דערציילן, און צו פארשפרייטן די זאך, אז ער
האט שוין מער נישט געקענט אפן אריינגיין אין א
שטאט, נאר איז געווען אינדרויסן אין מדבריותדיקע
ערטער; און מען איז געקומען צו אים פון אומעטום.

2 און אין אייניקע טעג ארום איז ער ווידער
געגאנגען קיין כפר-נחום; און מען האט געהערט,
אז ער איז אינם הויז. 2 און א סך לייט האבן זיך
פארזאמלט, אזוי אז עס איז שוין מער נישט געווען
קיין ארט, אפילו נישט ביי דער טיר; און ער האט
צו זיי גערעדט דאס ווארט. 3 און אייניקע זענען

געקומען, ברענענדיק צו אים א פאראליזירטן,
וואס איז געטראגן געווארן פון פיר. 4 און נישט
קענענדיק אים צוברענגען צו אים צוליב דעם
המון מענטשן, האבן זיי אראפגעריסן דעם דאך
וואו ער איז געווען, און נאך דעם ווי זיי האבן
דורכגעבראכן, האבן זיי אראפגעלאזט דאס בעט,
אויף וועלכן דער פאראליזירטער איז געלעגן.
5 און ווי יהושע/ישוע האט געזען זייער גלויבן, זאגט
ער צום פאראליטיקער: קינד, דיינע זינד זענען דיר
פארגעבן געווארן! 6 עס זענען אבער דארט געזעסן
אייניקע פון די סופרים, וואס האבן נאכגעטראכט
אין זייערע הערצער, 7 פארוואס רעדט ער אזוי?
ער לעסטערט דאך! ווער קען מוחל זיין זינד אחוץ
נאר ה׳ אליין? 8 און גלייך דערוויסנדיק זיך אין
זיין גייסט, אז זיי האבן אזוי געטראכט, זאגט ער
צו זיי: פארוואס טראכט איר די דאזיקע זאכן אין
אייערע הערצער? 9 וואס איז לייכטער: צו זאגן צום
פאראליזירטן: דיינע זינד זענען דיר פארגעבן
געווארן; אדער צו זאגן: שטיי אויף, נעם דיין בעט
און גיי? 10 כדי אבער איר זאלט וויסן, אז דער
בר אנש האט רשות מוחל צו זיין זינד אויף דער
ערד—זאגט ער צום פאראליזירטן: 11 דיר זאג
איך: שטיי אויף, נעם דיין בעט און גיי אהיים! 12 און
ער איז אויפגעשטאנען, און האט באלד גענומען דאס
בעט און איז ארויסגעגאנגען פאר אלעמען, אזוי אז
אלע זענען געווען אויסער זיך פון דערשטוינונג, און
האבן געלויבט ה׳, אזוי צו זאגן: נאך קיינמאל האבן
מיר אזעלכעס נישט געזען! 13 און ער איז ווידער
ארויסגעגאנגען צום ברעג ים, און דער גאנצער
המון מענטשן איז געקומען צו אים, און ער האט זיי
געלערנט. 14 און פארבייגייענדיק האט ער געזען לוי
בן חלפי זיצן אינם שטייער אמט, און ער זאגט צו
אים: פאלג מיר נאך! און ער איז אויפגעשטאנען און
האט אים נאכגעפאלגט. 15 און עס איז געשען, בשעת
ער (יהושע/ישוע) איז געזעסן אין זיין (לויס) הויז
צום טיש, און א סך שטייער אויפמאנער און חוטאים
האבן זיך אנידערגעזעצט מיט יהושען/ישוען און
מיט זיינע תלמידים; ווארום עס זענען געווען א סך,
און זיי האבן אים נאכגעפאלגט. 16 און די סופרים
פון די פרושים האבן געזען, אז ער עסט צוזאמען
מיט חוטאים און מיט שטייער אויפמאנער, האבן זיי
געזאגט צו די תלמידים זיינע: פארוואס עסט ער
צוזאמען מיט די שטייער אויפמאנער און חוטאים?
17 און ווען יהושע/ישוע האט דאס געהערט, זאגט
ער צו זיי: די געזונטע האבן נישט נייטיק קיין רופא,
נאר די, וואס זענען קראנק: איך בין נישט געקומען
רופן צדיקים, נאר חוטאים. 18 און יוחננס תלמידים
און די פרושים פלעגן פאסטן; און זיי קומען און
זאגן צו אים: פארוואס פאסטן יוחננס תלמידים און
די תלמידים פון די פרושים, און דיינע תלמידים
פאסטן נישט? 19 און יהושע/ישוע האט צו זיי געזאגט:
צי קענען דען די געסט אויף דער חתונה פאסטן
בשעת דער חתן איז מיט זיי? כל זמן זיי האבן
דעם חתן מיט זיך, קענען זיי נישט פאסטן. 20 עס
וועלן אבער קומען טעג, ווען דער חתן וועט פון זיי
אוועקגענומען ווערן, און דעמאלט וועלן זיי פאסטן
אין יענעם טאג. 21 קיינער לייגט נישט קיין לאטע
פון נישט איינגעלאפענעם טוך אויף אן אלטן בגד;
טאמער רייסט די נייע לאטע אפ פונם אלטן, און
דער ריס ווערט ערגער. 22 און קיינער גיסט נישט
אריין קיין נייעם וויין אין אלטע לאגלען; טאמער
צעשפאלט דער וויין די לאגלען, און סאי דער וויין

און סאי די לאגלען ווערן פארלוירן; נאר נייער
ווײן געהערט אין נייע לאגלען אריין. 23 און עס
איז געשען, אז א שבת איז ער געגאנגען דורך די
קארנפעלדער, און זיינע תלמידים האבן אנגעהויבן
אויפן וועג אפצורייסן די זאנגען. 24 און די פרושים
האבן געזאגט צו אים: זע, פארוואס טוען זיי אום
שבת וואס מען טאר נישט? 25 און ער זאגט צו זיי: צי
האט איר קיינמאל נישט געלייענט, וואס דוד האט
געטאן, ווען ער איז געווען אין נויט, און איז געווען
הונגעריק, ער אליין און די לייט מיט אים? 26 ווי ער
איז אריינגעגאנגען אין ה׳ס הויז (משכן), ווען אביתר
איז געווען כהן גדול, און האט געגעסן דאס לחם
הפנים, וואס קיינער טאר נישט עסן אחוץ די כהנים,
און האט עס אויך געגעבן צו די, וואס זענען געווען
מיט אים? (שמואל א כא, א-ו.) 27 און ער האט צו זיי
געזאגט: דער שבת איז באשאפן געווארן צוליב דעם
מענטשן, און נישט דער מענטש צוליב דעם שבת.
28 דערפאר איז דער בר אנש אויך האר איבער דעם
שבת.

3 און ער איז ווידער אריינגעגאנגען אין שול; און
עס איז דארטן געווען א מענטש, וואס האט געהאט א
פארדארטע האנט. 2 און זיי האבן געלויערט אויף
אים, צי ער וועט אים שבת היילן, כדי זיי זאלן אים
אנקלאגן. 3 און ער זאגט צו דעם מענטשן, וואס האט
געהאט די פארדארטע האנט: שטיי אויף און שטעל
דיך אין דער מיטן! 4 און זאגט צו זיי: צי מעג מען
שבת טאן גוטס, אדער טאן שלעכטס? ראטעווען
א נפש, אדער טייטן? זיי אבער האבן געשוויגן.
5 און ער האט זיך ארומגעקוקט אויף זיי מיט צארן,
זייער באטריבט איבער דער שטיינהארטקייט פון
זייערע הארץ, און זאגט צו דעם מענטשן: שטרעק
אויס די האנט! און ער האט זי אויסגעשטרעקט;
און זיין האנט איז ווידער געזונט געווארן. 6 און די
פרושים זענען ארויסגעגאנגען, און האבן זיך גלייך
באראטן מיט הורדוסנס לייט קעגן אים, וויאזוי
זיי זאלן אים אומברענגען. 7 און יהושע/ישוע איז
אוועקגעגאנגען מיט זיינע תלמידים צום ים, און א
גרויסער עולם מענטשן פון גליל האט נאכגעפאלגט;
און פון יהודה, 8 און פון ירושלים, און פון אדום,
און פון עבר הירדן, און פון ארום צור און צידון, א
גרויסע מאסע מענטשן, הערנדיק די מעשים, וואס ער
האט געטאן, זענען זיי געקומען צו אים. 9 און ער האט
געזאגט צו זיינע תלמידים, אז א קליין שיפל זאל זיין
גרייט פאר אים מחמת דעם המון, כדי מען זאל זיך
נישט דרענגען אויף אים; 10 ווארום ער האט א סך
געהיילט, אזוי אז אלע, וואס האבן געהאט א פלאג,
זענען געפאלן אויף אים, כדי אים אנצורירן. 11 און
די אומריינע גייסטער, ווען זיי האבן אים געזען, זענען
אנידערגעפאלן פאר אים, און האבן געשריגן, אזוי
צו זאגן: דו ביסט דער זון פון דער אויבערשטער!
12 און ער האט זיי שטרענג באפוילן, אז זיי זאלן אים
נישט מגלה זיין. 13 און ער איז ארויפגעשטיגן אויף
דעם בארג, און האט גערופן צו זיך די, וועלכע ער
האט געוואלט; און זיי זענען געקומען צו אים. 14 און
ער האט באשטימט צוועלף, אז זיי זאלן זיין מיט אים,
און כדי ער זאל זיי אוועקשיקן צו דרשענען, 15 און
צו האבן רשות ארויסצוטרייבן בייזע גייסטער.
16 און האט באשטימט אָט די צוועלף: שמעונען
האט ער צוגעזעצט דעם נאמען פעטרוס; 17 און
יעקב בן זבדי, און יוחנן, יעקבס ברודער, און זיי
האט ער צוגעזעצט דעם נאמען בני רגוש, דאס
הייסט זין פון דונער; 18 און אנדריי, און פיליפוס,

און בר-תלמי, און מתתיהו, און תומא, און יעקב בן
חלפי, און תדי, און שמעון הקנאי, 19 און יהודה
איש-קריות, וועלכער האט אים אויך פאררעטן.
20 און ער איז אריינגעגאנגען אין א הויז. און עס
איז זיך ווידער צוזאמענגעקומען א המון מענטשן,
אזוי אז זיי האבן אפילו נישט געקענט עסן ברויט.
21 און ווי זיינע קרובים האבן דאס געהערט, זענען זיי
ארויסגעגאנגען אים כאפן, ווארום זיי האבן געזאגט:
ער איז אראפ פון זינען. 22 און די סופרים, וואס
זענען אראפגעקומען פון ירושלים, האבן געזאגט:
ער האט דעם בעל-זבול; און דורך דעם שר פון די
בייזע גייסטער טרייבט ער ארויס די בייזע גייסטער.
23 און ער האט זיי געגרופן צו זיך, און גערעדט צו
זיי מיט משלים; וויאזוי קען דער שטן ארויסטרייבן
דעם שטן? 24 און אויב א מלוכה איז צעטיילט קעגן
זיך אליין, קען יענע מלוכה נישט האבן קיין קיום.
25 און אויב א הויז איז צעטיילט קעגן זיך אליין,
וועט יענץ הויז נישט קענען בלייבן שטיין. 26 און
אויב דער שטן שטייט אויף קעגן זיך אליין, און איז
צעטיילט, קען ער נישט האבן קיין קיום, נאר האט
דעם סוף. 27 קיינער קען נישט אריינגיין אין דעם
הויז פון דעם גיבור און ביי אים צורויבן די זאכן,
אויב ער וועט נישט קודם כל בינדן דעם גיבור; און
דעמאלט וועט ער אויסרויבן זיין הויז. 28 באמת
זאג איך אייך: אלע זינד וועלן פארגעבן ווערן צו
די מענטשנקינדער, און די לעסטערונגען, וויפל זיי
וועלן לעסטערן; 29 ווער אבער עס וועט לעסטערן
דעם רוח הקודש, דער האט נישט קיין פארגעבונג
אויף אייביק, נאר איז חייב אן אייביקע זינד. (aiōn
g165, aiōnios g166) 30 ווייל זיי האבן געזאגט, אז ער האט
אן אומריינעם גייסט. 31 און זיין מוטער און זיינע
ברידער זענען געקומען, און שטייענדיק אינדרויסן
האבן זיי געשיקט צו אים, אים צו רופן. 32 און עס
איז געזעסן ארום אים א המון מענטשן; און מען האט
צו אים געזאגט: זע, דיין מוטער און דיינע ברידער
און דיינע שוועסטער זענען אינדרויסן און זוכן דיך.
33 און ער האט ענטפערנדיק צו זיי געזאגט: ווער
איז מיין מוטער און מיינע ברידער? 34 און האט
זיך ארומגעקוקט אויף די, וואס זענען געזעסן ארום
אים אין א קרייז, און האט געזאגט: זע, מיין מוטער
און מיינע ברידער! 35 ווארום ווער עס וועט טאן
ה׳ס רצון, דער דאזיקער איז מיין ברודער, און
שוועסטער, און מוטער.

4 און ווידער האט ער אנגעהויבן צו לערנען ביים
ים; און עס האט זיך פארזאמלט ביי אים א זייער
גרויסער המון מענטשן, אזוי אז ער איז איינגעשטיגן
אין א שיפל, און האט זיך אנידערגעזעצט אויפן ים;
און דער גאנצער המון מענטשן איז געווען ביים
ים אויף דער יבשה. 2 און ער האט זיי געלערנט
א סך זאכן מיט משלים, און האט צו זיי געזאגט
אין זיין תורה: 3 הערט זיך צו: זע, דער זייער איז
ארויסגעגאנגען צו פארזייען. 4 און עס איז געשען,
בשעת דעם זייען זענען אייניקע (זאמען) געפאלן
ביים וועג, און די פייגל זענען געקומען און האבן
זיי אויפגעגעסן. 5 און אנדערע זענען געפאלן אויף
דעם שטייניקן באדן, וואו זיי האבן נישט געהאט
קיין סך ערד; און האבן גלייך אויפגעשפראצט
צוליבן נישט האבן קיין טיפקייט פון ערד; 6 און
ווען די זון איז אויפגעגאנגען, זענען זיי פארוועלקט
געווארן, און ווייל זיי האבן נישט געהאט קיין ווארצל,
זענען זיי פארדארט געווארן. 7 און אנדערע זענען
געפאלן צווישן די דערנער, און די דערנער זענען

אויפגעוואקסן און האבן זיי דערשטיקט. און זיי האבן
נישט געגעבן קיין פרוכט. 8 און אנדערע זענען
געפאלן אויף דער גוטער ערד, און האבן יא געגעבן
פרוכט, וואס האט אויפגעשפראצט און איז געוואקסן;
און האבן געברענגט איינס—דרייסיקפאכיק, און
איינס זעכציקפאכיק, און איינס—הונדערטפאכיק.
9 און ער האט געזאגט: ווער עס האט אויערן צום
הערן, דער זאל הערן! 10 און ווען ער איז געווען
אליין, האבן די, וואס זענען געווען מיט אים, צוזאמען
מיט די צוועלף אים געפרעגט וועגן די משלים. 11 און
ער האט צו זיי געזאגט: אייך איז געגעבן געווארן
דער סוד פון דעם קעניגרייך פון ה׳; צו יענע אבער
אינדרויסן ווערט אלץ געטאן אין משלים; 12 כדי
קוקנדיק זאלן זיי קוקן און נישט זען, און הערנדיק
זאלן זיי הערן און נישט באנעמען; טאמער וועלן
זיי תשובה טאן און עס וועט זיי פארגעבן ווערן.
13 און זאגט צו זיי: איר פארשטייט נישט דאס דאזיקע
משל, און וויאזוי וועט איר פארשטיין אלע משלים?
14 דער זייער פארזייט דאס ווארט. 15 און דאס
זענען די ביים וועג, וואו דאס ווארט איז געזייעט
געווארן; און ווען זיי האבן עס געהערט, קומט גלייך
דער שטן, און נעמט אוועק דאס ווארט, וואס איז
געזייעט געווארן אין זיי. 16 און אויך אזוי די, וואס
זענען געזייעט אויף דעם שטייניקן באדן, וואס, ווען
זיי האבן געהערט דאס ווארט, נעמען עס גלייך אָן
מיט שמחה; 17 און האבן נישט קיין ווארצל אין
זיך, נאר זענען בלויז אויף א געוויסע צייט; קומט
אבער א צרה אדער רדיפה צוליב דעם ווארט,
שטרויכלען זיי באלד. 18 און אנדערע זענען די,
וואס זענען געזייעט צווישן דערנער; זיי זענען עס
וואס האבן געהערט דאס ווארט; 19 און די זארגן פון
דער וועלט און די פארפירערישקייט פון רייכטום,
און די תאוות נאך אנדערע זאכן דרינגען אריין
און דערשטיקן דאס ווארט, און עס בלייבט אָן
פירות. (aiōn g165) 20 און יענע זענען עס וואס זענען
געזייעט געווארן אויף דער גוטער ערד; וואס הערן
דאס ווארט, און נעמען עס אָן, און ברענגען פרוכט,
איינער דרייסיקפאכיק, און איינער זעכציקפאכיק,
און איינער הונדערטפאכיק. 21 און ער האט צו זיי
געזאגט: צי קומט דען דאס ליכט, כדי געשטעלט צו
ווערן אונטער א מאסשעפל, אדער אונטערן בעט?
ניין, נאר כדי עס זאל געשטעלט ווערן אויף דעם
לייכטער. 22 ווארום קיין זאך איז נישט פארבארגן,
אחוץ כדי אנטפלעקט צו ווערן; און קיין זאך איז
נישט פארהוילן געווארן, וואס וועט נישט מפורסם
ווערן. 23 אויב עמיצער האט אויערן צום הערן,
זאל ער הערן! 24 און ער האט צו זיי געזאגט: גיט
אכטונג, וואס איר הערט! מיט וואס פאר א מאס איר
מעסט, וועט אייך געמאסטן ווערן, און עס וועט אייך
נאך צוגעגעבן ווערן א צולאג. 25 ווארום ווער עס
האט, דעם וועט געגעבן ווערן; און ווער עס האט
נישט, פון דעם וועט אוועקגענומען ווערן אפילו
דאס, וואס ער האט יא. 26 און ער האט געזאגט: אזוי
אָ איז דאס קעניגרייך פון ה׳, ווי א מענטש וואלט
געווארפן דעם זאמען אויף דער ערד, 27 און לייגט
זיך שלאפן און שטייט אויף, ביינאכט און בייטאג,
און דער זאמען שפראצט ארויס און וואקסט אויף,
אָן זיין וויסן וויאזוי. 28 פון זיך אליין ברענגט די
ערד ארויס פירות; צום ערשט דאס גראז, דערנאך
די זאנג, נאך דעם פולן ווייץ אין דער זאנג. 29 ווען
אבער די פרוכט דערלאזט עס, שיקט ער גלייך דעם
סערפ אהין, ווייל די שניט צייט איז שוין אנגעקומען.

30 און ער האט געזאגט: וויאזוי זאלן מיר פארגלייכן
דאס קעניגרייך פון ה׳, אדער אין וואס פאר א משל
זאלן מיר עס לייגן? 31 עס איז ווי א זענעפט קערנדל,
וואס, ווען עס איז פארזייט אין דער ערד, הגם עס
איז דאס קלענסטע פון אלע זריעות, 32 דאך ווען עס
איז פארזייט, וואקסט עס אויף און ווערט גרעסער ווי
אלע גארטן געוויקסן, און גיט ארויס גרויסע צווייגן,
אז אונטער זיין שאטן קענען די פייגל פון הימל
וואוינען. 33 און מיט א סך אזעלכע משלים האט ער
צו זיי גערעדט דאס ווארט, לויט ווי זיי זיי זענען
געווען בכוח צו הערן; 34 און אָן א משל האט ער
צו זיי נישט גערעדט; און איז ער געווען מיט זיינע
תלמידים אליין, האט ער זיי אלץ אויסגעלייגט.
35 און יענעם טאג, ווען עס איז געווארן אוונט, האט
ער צו זיי געזאגט: לאמיר אריבערפארן אויף דער
אנדערער זייט ים. 36 און זיי האבן געלאזט דעם
המון מענטשן גיין, און האבן אים מיטגענומען, אזוי ווי
ער איז געווען, אינם שיפל; און נאך אנדערע שיפלעך
זענען געווען מיט אים. 37 און עס הויבט זיך אויף א
גרויסער שטורמווינט, און די כוואליעס האבן זיך
געווארפן אויפן שיפל, אזוי אז דאס שיפל האט זיך
שוין געהאט כמעט אנגעפילט. 38 און ער אליין איז
געווען אין דעם הינטערן טייל, שלאפנדיק אויף דעם
קישן; און זיי וועקן אים אויף און זאגן צו אים: רבי,
עס ארט דיך גארנישט, אז מיר קומען אום? 39 און
ער איז אויפגעשטאנען, האט אנגעשריגן דעם ווינט
און געזאגט צום ים: שווייג, זיי שטיל! און דער ווינט
האט אויפגעהערט, און עס איז געווארן א גרויסע
שטילקייט. 40 און ער האט צו זיי געזאגט: וואס זענט
איר אזוי שרעקעוודיק? ווי, איר האט נאך אלץ נישט
קיין גלויבן? 41 און זיי האבן זיך געפארכטן מיט
א גרויסער פורכט, און האבן געזאגט איינס צום
אנדערן: ווער איז ער דאך, אז סאי דער ווינט סאי
דער ים געהארכן אים?

5 און זיי זענען געקומען אויף דער אנדערער זייט
ים, אין דעם לאנד פון די געראסענער, 2 און ווען ער
איז ארויסגעשטיגן אויס דעם שיפל, איז אים גלייך
אנטקעגנגעקומען פון די קברים ארויס א מענטש מיט
אן אומריינעם גייסט, 3 וואס האט געהאט זיין וואוינונג
אין די קברים, און קיינער האט אים שוין מער נישט
געקענט בינדן, אפילו נישט מיט קיין קייט; 4 ווייל
א סך מאל האט מען אים געבונדן מיט פענטעס
און מיט קייטן, און ער האט די קייטן צעריסן און
די פענטעס צעריבן, און קיינער האט אים נישט
געקענט בייקומען. 5 און תמיד, טאג און נאכט, איז
ער געווען צווישן די קברים און אויף די בערג,
שרייענדיק און שלאגנדיק זיך מיט שטיינער. 6 און
ווי ער האט דערזען יהושען/ישוען פונדערווייטנס,
איז ער געלאפן און האט זיך געבוקט פאר אים;
7 און האט א געשריי געטאן מיט א הויך קול, און
געזאגט: וואס האב איך מיט דיר, יהושע/ישוע, דו
זון פון דער אויבערשטער? איך באשווער דיך ביי
ה׳, דו זאלסט מיך נישט פייניקן! 8 ווארום ער האט
צו אים געזאגט: דו אומריינער גייסט, גיי ארויס
פון דעם מענטשן! 9 און ער האט אים געפרעגט:
וואס פאר א נאמען האסטו? און ער האט צו אים
געזאגט: מיין נאמען איז לעגיאן, ווייל מיר זענען א
סך. 10 און ער האט אים פיל געבעטן, אז ער זאל
זיי נישט ארויסשיקן פון דעם לאנד. 11 און דארט
ביים בארג האט זיך געפאשעט א גרויסע סטאדע
חזירים. 12 און זיי האבן אים געבעטן, אזוי צו זאגן:
שיק אונדז צו די חזירים, כדי מיר זאלן ארייננגיין אין

זיי! 13 און ער האט זיי געגעבן רשות. און די אומריינע
גייסטער זענען ארויסגעגאנגען, און זענען אריין אין
די חזירים; און די סטאדע האט זיך א ריס געטאן
פון דעם אראפהענגענדיקן פעלדזן אין ים אריין, אן
ערך צוויי טויזנט, און זענען דערשטיקט געווארן
אין ים. 14 און די וואס האבן זיי געפאשעט זענען
אנטלאפן, און האבן עס דערציילט אין דער שטאט,
און אויפן לאנד. און מען איז געקומען זען וואס עס
איז פארגעקומען. 15 און זיי קומען צו יהושען/ישועו,
און זען דעם באזעסענעם, וואס האט געהאט דעם
לעגיאן, זיצן אנגעטאן און ביים קלארן פארשטאנד;
און זיי האבן זיך געפארכטן. 16 און די, וואס האבן
עס געזען, האבן זיי דערציילט וויאזוי עס איז געשען
מיט דעם באזעסענעם, און וועגן די חזירים. 17 און זיי
האבן אנגעהויבן אים צו בעטן, אז ער זאל אוועקגיין
פון זייערע גרענעצן. 18 און ווען ער איז איינגעשטיגן
אין דעם שיפל, האט אים דער, וואס איז געווען
באזעסן געבעטן, אז ער זאל מיט אים בלייבן. 19 און
ער האט אים נישט געלאזט, נאר זאגט צו אים: גיי
אהיים צו די דייניקע, און דערצייל זיי וואס פאר
א גרויסע זאכן דער האר האט דיר געטאן, און ווי
ער האט זיך אויף דיר מרחם געווען! 20 און ער איז
אוועקגעגאנגען, און האט אנגעהויבן אויסצורופן אין
דעקאפאליס אלץ, וואס יהושע/ישוע האט פאר אים
געטאן; און אלע האבן זיך געוואונדערט. 21 און ווען
יהושע/ישוע האט זיך ווידער אריבערגעשיפט אינם
שיפל אויף יענער זייט, האט זיך ביי אים פארזאמלט
א גרויסער המון מענטשן; און ער איז געווען ביים
ים. 22 און עס קומט איינער פון די גבאים פון דער
שול, יאיר האט ער געהייסן, און זעענדיק אים, פאלט
ער אנידער פאר זיינע פיס, 23 און בעט אים זייער
פיל, אזוי צו זאגן: מיין טעכטערל האלט ביי יציאת
נשמה; קום לייג ארויף דיינע הענט אויף איר, כדי
זי זאל געראטעוועט ווערן, און לעבן! 24 און ער
איז געגאנגען מיט אים, און א גרויסער המון מענטשן
האט אים נאכגעפאלגט, און אים געשטופט. 25 און א
פרוי, וואס האט געליטן פון א בלוט פלוס צוועלף
יאר לאנג, 26 און האט זייער פיל געליטן פון א
סך דאקטוירים, און אויסגעגעבן אלץ וואס זי האט
געהאט, און עס האט איר גארנישט געהאלפן, נאר עס
איז איר נאך ערגער געווארן, 27 האבנדיק געהערט
וועגן יהושען/ישוען, איז זי געקומען צווישן דעם המון
מענטשן פון הינטן, און האט אנגערירט זיין מלבוש.
28 ווארום זי האט זיך געטראכט: אויב איך וועל
אנרירן בלויז זיינע מלבושים, וועל איך געהאלפן
ווערן! 29 און גלייך האט זיך פארטריקנט דער
קוואל פון איר בלוט; און זי האט געפילט אין איר
קערפער, אז זי איז געהיילט געווארן פון דער פלאג.
30 און יהושע/ישוע, גלייך ווי ער האט דערפילט
אין זיך אז די קראפט איז פון אים ארויסגעגאנגען,
האט זיך אויסגעדרייט צווישן דעם המון מענטשן,
און געזאגט: ווער האט אנגערירט מיינע מלבושים?
31 און זיינע תלמידים האבן צו אים געזאגט: דו זעסט
דער המון דרענגען דיך, און זאגסטו: ווער האט מיך
אנגערירט? 32 און ער האט זיך ארומגעקוקט צו
זען זי, וואס האט דאס דאזיקע געטאן. 33 די פרוי
אבער, פארכטנדיק זיך און ציטערנדיק, ווייל זי
האט געוואוסט וואס עס איז מיט איר געשען, איז
געקומען און איז אנידערגעפאלן פאר אים, און האט
אים געזאגט דעם גאנצן אמת. 34 און ער האט צו איר
געזאגט: טאכטער, דיין גלויבן האט דיר געהאלפן;
גיי לשלום, און זיי געזונט פון דיין פלאג! 35 בשעת

ער האט נאך גערעדט, קומט מען פון דעם גבאיס
הויז, אזוי צו זאגן: דיין טאכטער איז געשטארבן;
וואס באמיסטו נאך דעם רבין? 36 יהושע/ישוע
אבער האט נישט געלייגט קיין אכט אויף דעם ווארט
וואס איז גערעדט געווארן, נאר האט געזאגט צום
גבאי: פארכט דיך נישט, גלויב נאר! 37 און האט
קיינעם נישט געלאזט מיטגיין, אחוץ פעטרוסן, און
יעקבן, און יוחנן יעקבס ברודער. 38 און זיי קומען
צו דעם גבאיס הויז; און ער זעט א געטומל, און מען
וויינט און קלאגט זייער פיל. 39 און אריינגייענדיק
זאגט ער צו זיי: וואס טומלט איר און וויינט? דאס
קינד איז דאך נישט געשטארבן, עס שלאפט נאר.
40 און זיי האבן זיך אויסגעלאכט פון אים. ער אבער,
נאך דעם ווי ער האט אלע ארויסגעטריבן, נעמט ער
דעם פאטער פון דעם קינד און די מוטער, און די
וואס זענען געווען מיט אים, און גייט אריין וואו דאס
קינד איז געווען. 41 און ער האט אנגענומען דאס קינד
ביי דער האנט, און האט צו איר געזאגט: טליתא
קומי! וואס פארטייטשט איז דאס: מיידעלע (איך
זאג דיר) שטיי אויף! 42 און דאס מיידעלע איז גלייך
אויפגעשטאנען, און איז ארומגעגאנגען; ווארום זי איז
שוין אלט געווען צוועלף יאר. און זיי זענען תיכף
דערשטוינט געווארן מיט א גרויסער דערשטוינונג.
43 און ער האט זיי זייער אנגעזאגט, אז קיינער זאל
זיך דערפון נישט דערוויסן; און האט געהייסן מען
זאל איר געבן צו עסן.

6 און ער איז פון דארטן אוועקגעגאנגען, און
איז געקומען אין זיין פאטערשטאט אריין; און זיינע
תלמידים האבן אים נאכגעפאלגט. 2 און ווען עס איז
געקומען שבת, האט ער אנגעהויבן צו לערנען אין
דער שול; און א סך, ווען זיי האבן אים געהערט,
האבן געשטוינט, און געזאגט: פונוואנען קומט צו אים
אזעלכעס? און וואס איז דאס פאר א חכמה, וואס
איז אים געגעבן געווארן? און אזעלכע וואונדער
געשען דורך זיינע הענט! 3 צי איז ער דען נישט
דער סטאליער, מרימס זון, דער ברודער פון יעקב
און יוסי און יהודה און שמעון? און צי זענען דען
נישט זיינע שוועסטער דא ביי אונדז? און זיי האבן
געשטרויכלט אין אים. 4 און יהושע/ישוע האט
צו זיי געזאגט: קיין נביא איז נישט אָן כבוד אחוץ
אין זיין פאטערלאנד און צווישן זיינע קרובים און
אין זיין אייגן הויז. 5 און ער האט דארטן נישט
געקענט טאן קיין וואונדער, אויסער וואס ער האט
ארויפגעלייגט די הענט אויף אייניקע שלאפע, און זיי
געהיילט. 6 און ער האט זיך געוואונדערט איבער
זייער אומגלויבן. און ער איז ארומגענאנגען אין די
ארומיקע דערפער און האט געלערנט. 7 און ער
האט גערופן צו זיך די צוועלף, און האט אנגעהויבן
זיי ארויסצושיקן צווייענווייז, און זיי געגעבן מאכט
איבער די אומריינע גייסטער; 8 און ער האט זיי
באפוילן, אז זיי זאלן נישט מיטנעמען קיין זאך אויפן
וועג, נאר בלויז א שטעקן—נישט קיין ברויט, נישט
קיין טייסטער, נישט קיין געלט אין גארטל; 9 נאר
סאנדאלן זאלן זיי זיך אונטערבינדן, און נישט אנטאן
קיין צוויי העמדער. 10 און האט צו זיי געזאגט: וואו
נאר איר וועט אריינגיין אין א הויז, זאלט איר דארט
בלייבן ביז איר וועט אוועקגיין פון יענעם ארט.
11 און וועלכעס ארט עס וועט אייך נישט אויפנעמען,
און מען וועט אייך נישט וועלן הערן, זאלט איר ביים
אוועקגיין פון דארטן אפשאקלען דעם שטויב פון
אונטער אייערע פיס, ווי אן עדות צו זיי. 12 און זיי
זענען ארויסגעגאנגען, און האבן אויסגערופן, אז מען

זאל תשובה טאן. 13 און האבן ארויסגעטריבן א סך
בייזע גייסטער, און געזאלבט א סך שלאפע מיט
אייל, און זיי געהיילט. 14 און דער קעניג הורדוס
האט געהערט וועגן דעם, (ווארום זיין נאמען איז
באקאנט געווארן) און האט געזאגט: יוחנן פון דער
(ירדן) מקווה איז אויפגעשטאנען פון די טויטע,
און דערפאר ווירקן די כוחות אין אים! 15 אנדערע
אבער האבן געזאגט, אז ער איז אליהו. און אנדערע
האבן געזאגט, אז ער איז א נביא ווי איינער פון די
נביאים. 16 און ווען הורדוס האט דאס געהערט,
האט ער געזאגט: יוחנן, וועמען איך האב אפגעהאקט
דעם קאפ, ער איז ווידער אויפגעשטאנען. 17 ווארום
הורדוס אליין האט געשיקט און געלאזט כאפן יוחנן,
און האט אים געבונדן אין תפיסה צוליב הורודיה,
דאס ווייב פון פיליפוס זיין ברודער, ווייל ער
האט מיט איר חתונה געהאט. 18 ווארום יוחנן האט
געזאגט צו הורדוסן: דו טארסט נישט האבן דיין
ברודערס ווייב! 19 און הורודיה האט אים פיינט
געקריגן, און אים געוואלט טייטן, און האט נישט
געקענט; 20 ווייל הורדוס האט זיך געפארכטן פאר
יוחנן, וויסנדיק אז ער איז אן איש צדיק וקדוש; און
האט אים געשיצט. און ווען ער האט אים געהערט,
איז ער געווען אין גרויס פארלעגנהייט, און דאך
האט ער אים גערן געהערט. 21 און ווען עס איז
געקומען א געלעגנהייטלעכער טאג, בשעת הורדוס
האט אויף זיין געבוירנטאג געמאכט א סעודה פאר
זיינע גרויסע לייט, און די הויכע אפיצירן, און די
חשובסטע מענטשן פון גליל, 22 איז די טאכטער פון
הורודיה אליין אריינגעקומען און האט געטאנצט,
און זי איז וואוילגעפעלן הורדוסן און זיינע געסט. און
דער קעניג האט געזאגט צום מיידל: בעט פון מיר
וואס דו ווילסט נאר, און איך וועל עס דיר געבן!
23 און ער האט איר צוגעשוואוירן: וואס דו וועסט
בעטן, וועל איך דיר געבן, ביז א העלפט פון מיין
קעניגרייך. 24 און זי איז ארויסגעגאנגען, און האט
געזאגט צו איר מוטער: וואס זאל איך בעטן? און זי
האט געזאגט: יוחנן פון דער (ירדן) מיקווהס קאפ!
25 און זי איז תיכף אריינגעגאנגען גיך צום קעניג, און
האט אים געבעטן, אזוי צו זאגן: איך פארלאנג, אז
דו זאלסט מיר איצט געבן קאפ פון יוחנן פון דער
(ירדן) מקווה אויף א טעלער! 26 און דער קעניג איז
טרויעריק געווארן, נאר צוליב די שבועות און די
געסט האט ער איר נישט געוואלט אפזאגן. 27 און
דער קעניג האט גלייך געשיקט א לייבוואכמאן,
און האט אים באפוילן צו ברענגען זיין קאפ; און
ער איז אוועקגעגאנגען און האט אים אפגעהאקט
דעם קאפ אין תפיסה, 28 און געברענגט זיין קאפ
אויף א טעלער, און האט אים געגעבן דעם מיידל;
און דאס מיידל האט אים געגעבן צו איר מוטער.
29 און ווען זיינע תלמידים האבן עס געהערט, זענען
זיי געקומען און האבן גענומען זיין קערפער, און
אים געלייגט אין א קבר אריין. 30 און די שליחים
האבן זיך פארזאמלט ביי יהושען/ישוען; און אים
דערציילט אלץ, וואס זיי האבן געטאן, און וואס זיי
האבן געלערנט. 31 און ער האט צו זיי געזאגט: קומט
איר אליין אויף אן איינזאם ארט, און רוט זיך אביסל
אפ! ווארום א סך זענען געקומען און געגאנגען, אז זיי
האבן אפילו נישט געהאט קיין צייט צו עסן. 32 און זיי
זענען אוועק אינם שיפל צו אן איינזאם ארט אליין.
33 און מען האט זיי געזען אוועקפארן, און א סך
האבן זיי דערקענט, און זענען אהינגעקומען צולויפן
צופוס פון אלע שטעט פארויס פאר זיי. 34 און ווען

יהושע/ישוע איז אויסגעשטיגן, האט ער געזען א
גרויסן עולם מענטשן, און האט געהאט אויף זיי גרויס
רחמנות, ווייל זיי זענען געווען ווי שאף, וואס האבן
נישט קיין פאסטוך; און ער האט אנגעהויבן זיי א סך
צו לערנען. 35 און ווען עס איז שוין געווארן א שפעטע
שעה, זענען זיינע תלמידים צוגעקומען צו אים, און
האבן געזאגט: דאס איז א מדבריותדיק ארט, און די
שעה איז שוין שפעט; 36 לאז זיי אפ, כדי זיי זאלן
גיין אין דער ארומיקער געגנט און דערפער, און זיך
קויפן עפעס צו עסן. 37 ער אבער האט ענטפערנדיק
צו זיי געזאגט: גיט איר זיי צו עסן! און זיי האבן צו
אים געזאגט: זאלן מיר גיין איינקויפן ברויט פאר
צוויי הונדערט דינרים, און זיי געבן צו עסן? 38 ער
אבער האט צו זיי געזאגט: וויפל ברויט האט איר?
גייט און זעט. און דערוויסנדיק זיך, האבן זיי געזאגט:
פינף, און צוויי פיש. 39 און ער האט זיי באפוילן,
אז אלע זאלן זיך אנידערזעצן חברותאווייז אויפן
גרינעם גראז. 40 און זיי האבן זיך אנידערגעזעצט
אין שורות, צו הונדערט, און צו פופציק. 41 און ער
האט גענומען די פינף ברויט און די צוויי פיש, האט
ארויפגעבליקט צום הימל, און געמאכט א ברכה,
און צעבראכן די ברויטן; און האט זיי געגעבן צו די
תלמידים, כדי זיי זאלן עס לייגן פאר זיי; אויך די
צוויי פיש האט ער אויסגעטיילט צווישן אלע. 42 און
אלע האבן געגעסן און זענען זאט געווארן. 43 און
זיי האבן אויפגעהויבן פון די ברעקלעך צוועלף
קערב פול, און פון די פיש. 44 און די, וואס האבן
געגעסן די ברויטן, זענען געווען פינף טויזנט מאן.
45 און גלייך האט ער געצוואונגען זיינע תלמידים
איינצושטייגן אין דעם שיפל, און אריבערצופארן
פארויס אויף דער אנדערער זייט קיין בית-צידה,
ביז ער וועט אפלאזן דעם המון מענטשן. 46 און
נאך דעם ווי ער האט זיך געזעגנט מיט זיי, איז ער
אוועקגעגאנגען צום בארג תפילה צו טאן. 47 און ווען
עס איז געווארן אוונט, איז דאס שיפל געווען אינמיטן
ים, און ער אליין אויף דער יבשה. 48 און זעענדיק
ווי זיי פייניקן זיך מיטן רודערן, ווארום דער ווינט
איז געווען אנטקעגן זיי, איז ער געקומען צו זיי, ארום
דעם פערטן משמר פון דער נאכט, גייענדיק אויפן
ים, און האט זיי געוואלט פארבייגיין; 49 נאר ווי
זיי האבן אים געזען ארומגיין אויפן ים, האבן זיי
געמיינט, אז עס איז א געשפענסט, און האבן א געשריי
געטאן; 50 ווארום אלע האבן אים געזען, און האבן
זיך דערשראקן. ער אבער האט תיכף גערעדט מיט
זיי, און צו זיי געזאגט: זייט געטרייסט; איך בין עס;
51 שרעקט זיך נישט! און ער איז איינגעשטיגן צו זיי
אינם שיפל, און דער ווינט האט זיך בארואיקט. און
זיי זענען אין זיך זייער דערשטוינט געווארן, איבער
יעדער מאס; 52 ווארום זיי האבן נישט פארשטאנען
בנוגע די ברויטן, מחמת זייער הארץ איז געווען
הארט (ווי שטיין). 53 און אריבערשיפנדיק זיך צום
לאנד, זענען זיי געקומען קיין גניסרת, און האבן
פאראנקערט. 54 און ווען זיי זענען אויסגעשטיגן פון
שיפל, האט מען אים גלייך דערקענט, 55 און מען איז
ארומגעלאפן אין יענער גאנצער געגנט, און מען האט
אנגעהויבן ארומצוטראגן די קראנקע אויף די בעטן,
וואו מען האט געהערט, אז ער געפינט זיך. 56 און
וואו נאר ער איז אריינגעגאנגען, אין דערפער, אדער
אין שטעט, אדער אויפן לאנד, האט מען געלייגט
די קראנקע אויף די מערקפלעצער, און מען האט
אים געבעטן, אז זיי זאלן נאר אנרירן די זוים פון זיין

מלבוש; און אלע, וואס האבן אים אנגערירט, זענען
געהאלפן געווארן.

7 און עס האבן זיך פארזאמלט צו אים די פרושים,
און אייניקע פון די סופרים, וואס זענען געקומען פון
ירושלים; 2 און זיי האבן געזען, אז אייניקע פון זיינע
תלמידים עסן ברויט מיט טמא הענט, דאס הייסט
אומגעוואשן; 3 ווארום די פרושים און אלע יידן, אויב
זיי וואשן זיך נישט די הענט ביז צום עלנבויגן, עסן
זיי נישט, ווייל זיי האלטן די מסורה פון די זקנים;
4 און ווען זיי קומען פון מארק, עסן זיי נישט, אָן זיך
צו וואשן; און א סך אנדערע זאכן זענען פאראן,
וואס זיי האבן איבערגענומען צו האלטן, טבילות
פון טרינק געפעסן, און טעפ, און קופערנע כלים.
5 און די פרושים און די סופרים האבן אים געפרעגט;
פארוואס פירן זיך דיינע תלמידים נישט אויף לויט
דער מסורה פון די זקנים, נאר עסן ברויט מיט
טמא הענט? 6 ער אבער האט צו זיי געזאגט; וואויל
האט ישעיהו נבואות געזאגט וועגן אייך, צבועקעס,
ווי עס שטייט געשריבן: דאס דאזיקע פאלק גיט
מיר אפ כבוד מיט די ליפן, אבער זייער הארץ
איז ווייט פון מיר. 7 און אומזיסט דינען זיי מיך,
ווייל זיי לערנען מצוות, וואס זענען געבאטן פון
מענטשן. 8 איר פארלאזט ה׳ס געבאט, און האלט די
מסורה פון מענטשן. 9 און האט צו זיי געזאגט: פיין
מאכט איר בטל ה׳ס געבאט, כדי איר זאלט האלטן
אייער מסורה. 10 ווארום משה האט געזאגט: דו
זאלסט אפגעבן כבוד דיין פאטער און דיין מוטער,
און דער, וואס פלוכט פאטער אדער מוטער, זאל
געטייט ווערן. (שמות כ, יב; כא, יז.) 11 איר אבער
זאגט: אויב א מענטש וועט זאגן צום פאטער אדער
צו דער מוטער: קרבן, דאס הייסט א מתנה צו ה׳,
זאל זיין דאס וואס דו דארפסט פון מיר נהנה זיין;
12 לאזט איר אים שוין גארנישט מער טאן פאר דעם
פאטער אדער פאר דער מוטער; 13 איר מאכט
צונישט ה׳ס ווארט דורך אייער מסורה, וועלכע איר
האט איבערגעגעבן; און א סך אזעלכע זאכן טוט
איר. 14 און האט ווידער גערופן דעם עולם מענטשן
צו זיך, און צו זיי געזאגט: הערט מיך אלע צו, און
פארשטייט! 15 עס איז נישטא קיין זאך פון דרויסן פון
דעם מענטשן, וואס אריינגייענדיק אין אים קען אים
טמא מאכן; נאר דאס וואס קומט ארויס אויס דעם
מענטשן איז עס, וואס איז מטמא דעם מענטשן. 16 אויב
עמיצער האט אויערן צום הערן, זאל ער הערן!
17 און ווען ער איז פונם המון מענטשן אריינגעקומען
אין הויז אריין, האבן זיינע תלמידים אים געפרעגט
וועגן דעם משל. 18 און ער זאגט צו זיי, אזוי, אויך
זענט איר אָן פארשטאנד? צי פארשטייט איר דען
נישט, אז אלץ, וואס גייט אריין אין דעם מענטשן
פונדרויסן, קען אים נישט טמא מאכן? 19 ווייל עס
גייט נישט אריין אין הארצן, נאר אין בויך, און עס
גייט ארויס אין בית הכסא אריין. אזוי ארום האט ער
דערקלערט אלע שפייזן ריין. 20 און האט געזאגט:
וואס עס קומט ארויס פון דעם מענטשן, דאס איז
דעם מענטשן מטמא. 21 ווארום פון אינעווייניק, אויס
דעם הארצן פון די מענטשן, קומען ארויס די בייזע
מחשבות, זנות, גנבות, רציחות, 22 ניאופים, געלט
גייציקייט, שלעכטסקייטן, כיטרעקייט, צעלאזנקייט,
א שלעכט אויג, חלול השם, גאווה, אומבאקימערטע
נארישקייט; 23 אלע די דאזיקע בייזע זאכן קומען
ארויס פון אינעווייניק, און מאכן דעם מענטשן טמא.
24 און ער האט זיך אויפגעהויבן, און איז פון דארטן
אוועק צו די גרענעצן פון צור און צידון. און ווען ער

איז אריינגעגאנגען אין א הויז, האט ער געוואלט, אז
קיינער זאל עס נישט וויסן; און האט נישט געקענט
בלייבן פארבארגן. 25 נאר תיכף האט א פרוי וועגן
אים געהערט, וואס איר טעכטערל האט געהאט
אן אומריינעם גייסט, און זי איז געקומען און איז
אנידערגעפאלן צו זיינע פיס. 26 די פרוי איז אבער
געווען א גריכין, א סירא-פעניצערין לויטן אפשטאם,
און האט אים געבעטן, אז ער זאל ארויסטרייבן דעם
בייזן גייסט פון איר טאכטער. 27 און ער האט צו
איר געזאגט: לאז צוערשט די קינדער זאט ווערן;
ווארום עס איז נישט שיין צו נעמען דאס ברויט
פון די קינדער און עס ווארפן פאר די הינטלעך!
28 זי אבער האט געענטפערט און זאגט צו אים: יא,
האר; אפילו די הינטלעך אונטערן טיש עסן פון די
ברעקלעך פון די קינדער! 29 און ער האט געזאגט
צו איר: צוליב דעם דאזיקן ווארט גיי דיר; דער
בייזער גייסט איז שוין ארויס פון דיין טאכטער.
30 און זי איז אוועקגעגאנגען צו זיך אהיים, און האט
געפונען דאס קינד ליגן אויפן בעט, און דער בייזער
גייסט איז שוין געווען ארויסגעגאנגען. 31 און ער איז
ווידער ארויסגעגאנגען פון די גרענעצן פון צור,
און איז געגאנגען דורך צידון צום ים פון גליל,
אינמיטן פון די גרענעצן פון די צען שטעט. 32 און
מען האט געברענגט צו טראגן צו אים איינעם, וואס
איז געווען טויב און האט געשטאמלט; און מען האט
אים געבעטן, אז ער זאל ארויפלייגן אויף אים די
האנט. 33 און ער האט אים אוועקגענומען פון דעם
המון מענטשן אויף א זייט, האט אריינגעלייגט זיינע
פינגער אין זיינע אויערן אריין, און האט אויסגעשפיגן
און אנגערירט זיין צונג; 34 און ארויפבליקנדיק צום
הימל, האט ער געגעבן א זיפץ, און זאגט צו אים:
אפתח! דאס הייסט מאך דיך אויף! 35 און זיינע
אויערן האבן זיך אויפגעעפנט, און גלייך האט זיך
דאס באנד פון זיין צונג לויז געמאכט, און ער האט
ריכטיג גערעדט. 36 און ער האט זיי באפוילן אז זיי
זאלן עס קיינעם נישט זאגן; אבער וואס מער ער האט
זיי באפוילן, אלץ מער האבן זיי עס פארשפרייט.
37 און זיי זענען געווען אויסער זיך פון שטוינען, און
האבן געזאגט: ער האט אלץ וואויל געטאן; אפילו די
טויבע מאכט ער הערן, און די שטומע רעדן!

8 אין יענע טעג, ווען עס איז ווידער געווען א
גרויסע מאסע מענטשן, און זיי האבן נישט געהאט
וואס צו עסן, האט ער גערופן צו זיך די תלמידים,
און זאגט צו זיי: 2 עס טוט מיר לייד אויף דער
מאסע מענטשן, ווייל שוין דריי טעג זענען זיי ביי
מיר געבליבן, און האבן נישט וואס צו עסן; 3 און
אויב איך זאל זיי לאזן גיין אהיים פאסטנדיק, וועלן
זיי פארשמאכטן אונטערוועגנס; ווייל א טייל זענען
געקומען פון ווייט. 4 און זיינע תלמידים האבן
אים געענטפערט: פונוואנען וועט מען דא אין דער
מדבר קענען זעטיקן די דאזיקע מיט ברויט? 5 און
ער האט זיי געפרעגט: וויפל ברויטן האט איר?
האבן זיי געזאגט: זיבן. 6 און ער האט באפוילן
דעם המון מענטשן זיך אנידערצוזעצן אויף דער
ערד; און האט גענומען די זיבן ברויטן, געמאכט
א ברכה, האט זיי צעבראכן, און געגעבן צו זיינע
תלמידים, אז זיי זאלן זיי אויסטיילן; און זיי האבן זיי
צעטיילט (צווישן) דער מאסע מענטשן. 7 און זיי
האבן געהאט אייניקע קליינע פישלעך; און ווען ער
האט געמאכט א ברכה, האט ער געהייסן מען זאל
אויך די דאזיקע צעטיילן. 8 און זיי האבן געגעסן,
און זענען זאט געווארן; און האבן אויפגעהויבן, פון

די איבערגעבליבענע ברעקלעך, זיבן קערב. 9 און
עס זענען געווען אן ערך פיר טויזנט; און ער האט
זיי אוועקגעשיקט. 10 און גלייך איז ער איינגעשטיגן
אין דעם שיפל צוזאמען מיט זיינע תלמידים, און
איז געקומען אין די געגנטן פון דלמנותא. 11 און די
פרושים זענען ארויסגעגאנגען, און האבן אנגעהויבן
האלטן וויכוחים מיט אים, זוכנדיק פון אים א צייכן
פון הימל, כדי אים אויסצופרואוון. 12 און ער האט
טיף געזיפצט אין זיין גייסט, און געזאגט: וואס זוכט
דאס דאזיקע דור א צייכן? באמת זאג איך אייך:
קיין צייכן וועט נישט געגעבן ווערן דעם דאזיקן
דור. 13 און האט זיי פארלאזט, און איז ווידער
איינגעשטיגן אין דעם שיפל, און איז אריבערגעפארן
אויף דער אנדערער זייט. 14 און זיי האבן פארגעסן
מיטצונעמען ברויט; און אחוץ איין לעבל האבן זיי
נישט געהאט מער מיט זיך אינם שיפל. 15 און ער
האט זיי געווארנט, אזוי צו זאגן: גיט אכטונג, היט זיך
פארן זויערטייג פון די פרושים און פארן זויערטייג
פון הורדוסן! 16 און זיי האבן עס איבערגערעדט
איינער מיט דעם אנדערן: דאס איז ווייל האבן נישט
קיין ברויט. 17 און יהושע/ישוע האט עס באמערקט,
און צו זיי געזאגט: פארוואס האט איר (אזעלכע)
מחשבות, ווייל איר האט נישט קיין ברויט? צי
פארשטייט איר נאך אלץ נישט און זענט נישט
משיג? איז אייער הארץ נאך אלץ פארהארטעוועט?
18 איר האט אויגן און זעט נישט, און אויערן און
הערט נישט? און צי געדענקט איר נישט, 19 ווען
איך האב צעבראכן די פינף ברויטן פאר די פינף
טויזנט, וויפל קערב פול מיט ברעקלעך איר האט
אויפגעקליבן? זאגן זיי צו אים: צוועלף! 20 און ווען
די זיבן (ברויטן) פאר די פיר טויזנט, וויפל גרויסע
קערב פול מיט ברעקלעך איר האט אויפגעקליבן?
און זיי זאגן: זיבן! 21 און ער האט צו זיי געזאגט:
צי זענט איר נאך אלץ נישט משיג? 22 און זיי זענען
געקומען קיין בית-צידה. און מען האט געברענגט
צו אים א בלינדן, און אים געבעטן, אז ער זאל אים
אנרירן. 23 און ער האט אנגענומען דעם בלינדן ביי
דער האנט, און אים ארויסגעפירט אויסער דעם
דארף; האט אים ארויפגעשפיגן אויף די אויגן, און
ארויפגעלייגט די הענט אויף אים, און אים געפרעגט,
צי ער זעט עפעס. 24 און ער האט א בליק געטאן
און געזאגט: איך זע די מענטשן; אז ווי ביימער זע
איך זיי ארומגיין! 25 נאך דעם האט ער ווידער
ארויפגעלייגט די הענט אויף זיינע אויגן; און ער
האט שארף געקוקט, און איז געהיילט געווארן, און
האט אלץ געזען קלאר אפילו פונדערווייטנס. 26 און
ער האט אים אוועקגעשיקט אהיים, און געזאגט: אין
דעם דארף זאלסטו אפילו נישט אריינגיין! 27 און
יהושע/ישוע איז ארויסגעגאנגען, און זיינע תלמידים,
אין די דערפער אריין פון קסריה פון פיליפוס; און
אונטערוועגנס האט ער געפרעגט זיינע תלמידים,
זאגנדיק צו זיי: ווער זאגן די מענטשן, אז איך בין?
28 און זיי האבן אים געענטפערט, אזוי צו זאגן:
יוחנן פון דער (ירדן) מקווה; און אנדערע, אליהו;
אנדערע אבער, אז איינער פון די נביאים. 29 און ער
האט זיי געפרעגט: איר אבער, ווער זאגט איר, אז איך
בין? ענטפערנדיק זאגט פעטרוס צו אים: דו ביסט
דער משיח! 30 און ער האט זיי שטרענג אנגעזאגט, אז
זיי זאלן קיינעם נישט אויסזאגן וועגן אים. 31 און האט
זיי אנגעהויבן צו לערנען, אז דער בר אנש מוז ליידן
א סך, און פארווארפן ווערן פון די זקנים, און פון די
הויפט כהנים, און פון די סופרים, און געטייט ווערן,

און אין דריי טעג ארום ווידער אויפשטיין. 32 און
ער האט דאס ווארט גערעדט אפן, נישט פארהוילן.
און פעטרוס האט אים גענומען אויף א זייט, און
אנגעהויב אנצושרייען אויף אים. 33 ער אבער האט
זיך אויסגעדרייט, און געקוקט אויף זיינע תלמידים,
און האט אנגעשריגן אויף פעטרוסן, און זאגט: אוועק,
הינטער מיר, שטן! ווייל דו האסט נישט אין זינען
דאס, וואס איז שייך ה׳, נאר דאס, וואס איז שייך
מענטשן! 34 און האט צוגערופן צו זיך דעם המון
מענטשן צוזאמען מיט זיינע תלמידים, און צו זיי
געזאגט: אויב עמיצער וויל מיר נאכגיין, זאל ער זיך
אליין פארלייקענען, און זאל ער נעמען זיין בוים. און
מיר נאכפאלגן. 35 ווארום ווער עס וויל ראטעווען
זיין נפש, וועט עס פארלירן; ווער אבער עס וועט
פארלירן זיין לעבן צוליב מיר און דער גוטער
בשורה, דער וועט עס אפראטעווען. 36 ווארום וואס
לוינט זיך א מענטשן צו געווינען די גאנצע וועלט,
און צו פארלירן זיין נפש? 37 ווארום וואס פאר אן
אויסלייז געלט זאל א מענטש געבן פאר זיין נפש?
38 ווארום ווער עס וועט זיך שעמען מיט מיר און
מיט מיינע ווערטער אין דעם דאזיקן נואפדיקן און
זינדיקן דור, וועט דער בר אנש זיך אויך שעמען
מיט אים, ווען ער וועט קומען אין דער הערלעכקייט
פון זיין פאטער מיט די הייליקע מלאכים.

9 און ער האט צו זיי געזאגט: באמת זאג איך
אייך, עס זענען פאראן אייניקע, וואס שטייען דא,
וועלכע וועלן נישט פארזוכן דעם טעם פון טויט, ביז
זיי וועלן זען דאס קעניגרייך פון ה׳ געקומען מיט
מאכט. 2 און אין זעקס טעג ארום נעמט יהושע/ישוע
מיט זיך פעטרוסן, און יעקבן, און יוחנן, און פירט זיי
ארויף אויף א הויכן בארג איינע אליין; און ער האט
זיך פארענדערט פאר זיי; 3 און זיינע קליידער זענען
געווארן שטראלנדיק, זייער ווייס, ווי קיין וואלקער
אויף דער ערד קען נישט אזוי ווייס מאכן. 4 און
אליהו (הנביא) האט זיך צו זיי באוויזן צוזאמען
מיט משה (רבינו), און זיי האבן גערעדט מיט
יהושען/ישוען. 5 און ענטפערנדיק זאגט פעטרוס
צו יהושען/ישוען: רבי, עס איז גוט פאר אונדז דא
צו זיין; און לאמיר מאכן דריי געצעלטן: פאר דיר
איינס, און פאר משהן איינס, און פאר אליהו איינס;
6 ווארום ער האט נישט געוואוסט, וואס ער זאל
ענטפערן; ווארום זיי האבן זיך זייער געפארכטן.
7 און א וואלקן איז געקומען און האט זיי באשאטנט;
און אויס דעם וואלקן איז געקומען א קול: דער
דאזיקער איז מיין געליבטער זון, אים זאלט איר
הערן! 8 און פלוצלונג, ארומקוקנדיק זיך, האבן
זיי מער קיינעם נישט געזען, אחוץ יהושען/ישוען
אליין מיט זיי. 9 און ווען זיי זענען אראפגעגאנגען
פונם בארג, האט ער זיי באפוילן, אז זיי זאלן קיינעם
נישט דערציילן, וואס זיי האבן געזען, אחוץ ווען
דער בר אנש וועט זיין אויפגעשטאנען פון די טויטע.
10 און זיי האבן באהאלטן דאס ווארט, און האבן
זיך געפרעגט איינס דאס אנדערע, וואס עס באטייט
דאס אויפשטיין פון די טויטע. 11 און האבן אים
געפרעגט, אזוי צו זאגן: די סופרים זאגן, אז אליהו
מוז קומען צום ערשט. (מלאכי ד, ה-ו.) 12 און ער
האט צו זיי געזאגט: אליהו קומט טאקע צום ערשט,
און שטעלט אלץ צוריק; און וויאזוי שטייט געשריבן
וועגן דעם בר אנש אז ער וועט א סך ליידן און
צונישט געמאכט ווערן? (ישעיהו נג, ג.) 13 איך זאג
אייך אבער, אז אליהו איז אויך שוין געקומען, און זיי
האבן מיט אים געטאן, וואס זיי האבן געוואלט, אזוי

ווי עס שטייט געשריבן וועגן אים. 14 און קומענדיק
צו די תלמידים, האבן זיי געזען א גרויסן המון
מענטשן ארום זיי, און סופרים האלטן מיט זיי א
וויכוח. 15 און גלייך ווי דער המון מענטשן האבן אים
דערזען, זענען זיי דערשטוינט געווארן, און זענען
אים אקיינגעלאפן און אים אפגעגעבן שלום. 16 און
ער האט זיי געפרעגט: איבער וואס האלט איר מיט
זיי א וויכוח? 17 און איינער אויס דעם המון האט אים
געענטפערט: רבי, איך האב געברענגט צו דיר מיין
זון, וועלכער האט א שטומען גייסט; 18 און וואו נאר
ער כאפט אים אָן, רייסט ער אים, און ער שוימט פארן
מויל, און קריצט מיט די ציין, און ווערט פארדארט;
און איך האב שוין געזאגט דיינע תלמידים, אז זיי
זאלן אים ארויסטרייבן; און זיי האבן נישט געקענט.
19 ער אבער ענטפערנדיק זאגט צו זיי: אָ, אומגלויביק
דור! ווילאנג זאל איך נאך זיין מיט אייך? ביז ווען
זאל איך אייך דערטראגן? ברענגט אים אהער צו
מיר! 20 און זיי האבן אים געברענגט צו אים; און ווי
ער האט אים דערזען, האט דער גייסט אים גלייך א
ריס געטאן; און ער איז אנידערגעפאלן אויף דער
ערד, האט זיך געוואלגערט, שוימענדיק פארן מויל.
21 און ער האט געפרעגט זיין פאטער: ווילאנג איז
שוין זינט דאס דאזיקע איז געשען צו אים? און ער
האט געזאגט: פון קינדווייז אָן; 22 און אפטמאל האט
ער אים געווארפן אין פייער אריין און אין וואסער
אריין, כדי ער זאל אים אומברענגען; נאר אויב דו
ביסט עפעס בכוח, העלף אונדז, און דערבארם
דיך אויף אונדז! 23 יהושע/ישוע אבער האט צו אים
געזאגט: אויב דו ביסט בכוח? אלץ איז מעגלעך פאר
דעם, וואס גלויבט. 24 גלייך האט דער פאטער פון
דעם יינגל א געשריי געטאן, און געזאגט: איך גלויב;
העלף מיין אומגלויבן! 25 און ווי יהושע/ישוע האט
געזען, אז א המון מענטשן לויפט זיך צונויף, האט ער
אנגעשריגן דעם אומריינעם גייסט, זאגנדיק צו אים:
דו שטומער און טויבער גייסט, איך באפעל דיר:
גיי פון אים ארויס, און זאלסט מער נישט אריינגיין
אין אים! 26 און ער האט א געשריי געטאן, און האט
אים זייער פיל געריסן, און איז ארויסגעגאנגען; און
ער איז געווארן ווי טויט, אז א רבים האבן געזאגט,
אז ער איז געשטארבן! 27 יהושע/ישוע אבער האט
אים אנגענומען ביי דער האנט, און אים אויפגעהויבן;
און ער האט זיך אויפגעשטעלט. 28 און ווען ער
איז אריינגעגאנגען אינם הויז, האבן זיינע תלמידים,
גאנץ אליין, אים געפרעגט: פארוואס זענען מיר נישט
געווען בכוח אים ארויסצוטרייבן? 29 און ער האט צו
זיי געזאגט: דער דאזיקער מין (בייזע גייסטער) קען
בשום אופן נישט ארויסגיין, אחוץ דורך תפילה און
תעניתים. 30 און זיי זענען פון דארטן אוועק, און זענען
געגאנגען דורך גליל; און ער האט נישט געוואלט, אז
עמיצער זאל עס וויסן. 31 ווארום ער האט געלערנט
זיינע תלמידים, און צו זיי געזאגט: דער בר אנש
וועט איבערגעגעבן ווערן אין די הענט פון מענטשן,
און זיי וועלן אים טייטן; און זייענדיק געטייט, וועט
ער אין דריי טעג ארום ווידער אויפשטיין. 32 זיי
אבער האבן נישט פארשטאנען דאס ווארט, און
האבן זיך געפארכטן אים צו פרעגן. 33 און די
זענען געקומען קיין כפר-נחום; און זייענדיק אינם
הויז, האט ער זיי געפרעגט: וועגן וואס האט איר
זיך מתווכח געווען אויפן וועג? 34 זיי אבער האבן
געשווייגן; ווייל אונטערוועגנס האבן זיי געהאלטן
א וויכוח איינער מיטן אנדערן, ווער עס איז דער
גרעסטער. 35 און ער האט זיך אנידערגעזעצט, און

האט גערופן די צוועלף; און זאגט צו זיי: אויב איינער
וויל זיין דער ערשטער, זאל ער זיין דער לעצטער
פון אלע, און אלעמענס משרת. 36 און האט גענומען
א קינד, און עס אנידערגעשטעלט אין זייער מיט;
און ער האט עס גענומען אויף זיינע ארעמס, און צו
זיי געזאגט: 37 ווער עס וועט אויפנעמען איינס פון
אזעלכע קינדער אין מיין נאמען, דער נעמט מיך
אויף; און ווער עס נעמט מיך אויף, דער נעמט נישט
אויף מיך, נאר דעם, וואס האט מיך געשיקט. 38 יוחנן
האט צו אים געזאגט; רבי, מיר האבן געזען איינעם
ארויסטרייבן בייזע גייסטער אין דיין נאמען; און
מיר האבן עס אים פארווערט, ווייל ער פאלגט אונדז
נישט נאך. 39 יהושע/ישוע אבער האט געזאגט: איר
זאלט אים נישט פארווערן! ווייל עס איז נישט פאראן
קיין מענטש, וועלכער וועט טאן א וואונדער אין מיין
נאמען, און וואס וועט גיך קענען רעדן שלעכטס אויף
מיר. 40 ווארום ווער עס איז נישט קעגן אונדז, דער
איז פאר אונדז. 41 ווארום ווער עס וועט אייך געבן צו
טרינקען א טעפעלע וואסער, פון מיינעטוועגן, ווייל
איר געהערט צום משיח, באמת זאג איך אייך, דער
וועט בשום אופן נישט פארלירן זיין שכר. 42 און
ווער עס וועט פארפירן צום שטרויכלען איינעם פון
די דאזיקע קליינע, וואס גלויבן וואלט עס געווען פיל
בעסער פאר אים אויב א גרויסער מילשטיין וואלט
געלייגט געווארן אויף זיין האלדז, און ער וואלט
געווארפן געווארן אין ים אריין. 43 און אויב דיין
האנט פארפירט דיך צום שטרויכלען, האק זי אפ!
עס איז בעסער פאר דיר אריינצוגיין אין לעבן אריין
א קאליקע, ווי צו האבן דיינע ביידע הענט און צו
גיין אין גיהנום אריין—אין דעם פייער, וואס לעשט
זיך נישט אויס, וואו זייער ווארעם שטארבט נישט,
און דאס פייער ווערט נישט פארלאשן. (ישעיהו סו,
כד.))Geenna g1067(45 און אויב דיין פוס פארפירט
דיך צום שטרויכלען, האק אים אפ! עס איז בעסער
פאר דיר אריינצוגיין אין לעבן לאם, ווי צו האבן
דיינע ביידע פיס און אריינגעווארפן צו ווערן אין
גיהנום, וואו זייער ווארעם שטארבט נישט, און דאס
פייער ווערט נישט פארלאשן.)Geenna g1067(47 און
אויב דיין אויג פארפירט דיך צום שטרויכלען, נעם
עס ארויס! עס איז בעסער פאר דיר אריינצוגיין אין
ה׳ס קעניגרייך מיט איין אויג, ווי צו האבן צוויי אויגן
און געווארפן צו ווערן אין גיהנום אריין,)Geenna g1067(
48 וואו זייער ווארעם שטארבט נישט, און דאס פייער
ווערט נישט פארלאשן. 49 ווארום יעדער איינער
מוז געזאלצן ווערן מיט פייער. 50 דאס זאלץ איז
גוט; אויב אבער דאס זאלץ ווערט אומגעזאלצן, מיט
וואס וועט איר עס ווירצן? האט זאלץ אין זיך, און
לעבט בשלום איינער מיט דעם אנדערן.

10 און ער איז אויפגעשטאנען פון דארטן, און
איז געקומען צו די גרענעצן פון יהודה און פון
עבר הירדן; און ווידער האבן המונים מענטשן
זיך פארזאמלט ביי אים; און ווי געוויינטלעך, האט
ער זיי ווידער געלערנט. 2 און פרושים זענען
צוגעקומען צו אים, און האבן אים געפרעגט, אויב א
מאן מעג זיך גטן מיטן ווייב; אויספרואווונדיק אים.
3 ער אבער האט ענטפערנדיק געזאגט צו זיי: וואס
האט אייך משה געבאטן? 4 און זיי האבן געזאגט:
משה האט דערלויבט (איר) צו שרייבן א ספר
כריתות (גט) און זי אוועקצושיקן. (דברים כד, א.)
5 יהושע/ישוע אבער האט צו זיי געזאגט: צוליב דער
פארהארטעוועטקייט פון אייער הארץ האט ער
אייך אנגעשריבן דאס דאזיקע געבאט; 6 פון אנהויב

פון דער באשאפונג אבער האט ה׳ זיי באשאפן זכר
און נקבה. (בראשית א, כז.) 7 דערפאר וועט א
מענטש פארלאזן זיין פאטער און די מוטער, און
זיך באהעפטן מיט זיין ווייב, 8 און די צוויי וועלן
זיין איין פלייש (בראשית ב, כד.); אזוי זענען זיי
מער נישט צוויי, נאר איין פלייש. 9 דעריבער וואס
ה׳ האט מזווג געווען, דאס זאל קיין מענטש נישט
צעשיידן! 10 און אינם הויז האבן די תלמידים אים
ווידער געפרעגט וועגן דער דאזיקער זאך. 11 און
ער האט צו זיי געזאגט: ווער עס גט זיך מיט זיין
ווייב, און האט חתונה מיט אן אנדערער, איז ער
מזנה קעגן איר; 12 און אויב זי גט זיך מיט איר מאן,
און האט חתונה מיט אן אנדערן, טוט זי זנות. 13 און
מען האט צו אים געברענגט קליינע קינדער, כדי ער
זאל זיי אנרירן; די תלמידים אבער האבן אנגעשריגן
אויף זיי. 14 און ווי יהושע/ישוע האט דאס געזען,
האט עס אים פארדראסן, און ער האט צו זיי געזאגט:
לאזט די קליינע קינדער קומען צו מיר; פארווערט
עס זיי נישט; ווארום פאר זייערסגלייכן איז דאס
קעניגרייך פון ה׳! 15 באמת זאג איך אייך: ווער עס
וועט נישט אויפנעמען דאס קעניגרייך פון ה׳ ווי א
קליין קינד, דער וועט בשום אופן נישט אריינגיין
דערין! 16 און האט זיי גענומען אויף זיינע ארעמס,
און געבענטשט, ארויפלייגנדיק די הענט אויף זיי.
17 און בעת ער איז ארויסגעגאנגען אויפן וועג, איז
אים איינער אקייגנגעלאפן, און איז אנידערגעפאלן
פאר אים אויף די קני, און האט אים געפרעגט: רבי
גוטער, וואס זאל איך טאן, כדי איך זאל ירשענען
אייביק לעבן? (aiōnios g166) 18 און יהושע/ישוע האט
צו אים געזאגט: וואס רופסטו מיך גוטער? קיינער
איז נישט גוט, אחוץ ה׳ אליין! 19 די געבאטן קענסטו:
דו זאלסט נישט מארדן! דו זאלסט נישט נואפן!
דו זאלסט נישט גנבענען! דו זאלסט נישט פאלש
עדות זאגן! דו זאלסט נישט באטריגן! דו זאלסט
אפנעבן כבוד דיין פאטער און דיין מוטער! (שמות
כ, יב-טז.) 20 און ער האט צו אים געזאגט: רבי,
אלע די דאזיקע האב איך אפגעהיטן פון מיין יוגנט
אָן. 21 און יהושע/ישוע האט אויף אים א בליק
געטאן און אים ליב געקריגן, און געזאגט צו אים:
איין זאך פעלט דיר; גיי, פארקויף אלץ, וואס דו
האסט, און גיב עס צו די ארעמעלייט, און דו וועסט
האבן אן אוצר אין הימל; און קום, און פאלג מיר
נאך! 22 ער אבער איז אומעטיק געווארן איבער
דעם ווארט, און איז אוועקגעגאנגען א טרויעריקער,
ווארום ער האט געהאט א גרויס פארמעגן. 23 און
יהושע/ישוע האט זיך ארומגעקוקט, און זאגט צו
זיינע תלמידים: אָ, ווי שווער עס איז פאר די, וואס
האבן עשירות אריינצוקומען אין דעם קעניגרייך פון
ה׳! 24 און די תלמידים זענען דערשטוינט געווארן
איבער זיינע ווערטער. יהושע/ישוע אבער ווידער
ענטפערנדיק האט צו זיי געזאגט: קינדער, אָ, ווי
שווער עס איז פאר די, וואס האבן בטחון אויף געלט,
אריינצוגיין אין דעם קעניגרייך פון ה׳! 25 עס איז
לייכטער פאר א קעמל דורכצוגיין דורך דעם לאך
פון א נאדל, ווי פאר א רייכן מאן אריינצוקומען אין
דעם קעניגרייך פון ה׳. 26 און זיי זענען נאך מער
דערשטוינט געווארן, און האבן צו זיך גערעדט: און
ווער זשע קען דערלייזט ווערן? 27 יהושע/ישוע
האט א קוק געטאן אויף זיי און זאגט: ביי מענטשן איז
עס אוממעגלעך, נאר נישט ביי ה׳; ווארום אלץ איז
מעגלעך ביי ה׳. 28 פעטרוס האט אנגעהויבן צו רעדן
צו אים: זע, מיר האבן אלץ פארלאזן, און האבן

דיר נאכגעפאלנט! 29 האט יהושע/ישוע געזאגט:
באמת זאג איך אייך: עס איז נישט פאראן קיינער,
וועלכער האט פארלאזט הויז, אדער ברידער, אדער
שוועסטער, אדער מוטער, אדער פאטער, אדער
קינדער, אדער פעלדער, צוליב מיר, און צוליב
דער בשורה טובה, 30 וועלכער וועט נישט באקומען
הונדערט מאל אזויפיל איצט אין דער דאזיקער צייט,
הייזער, און ברידער, און שוועסטער, און מוטערס,
און קינדער, און פעלדער, מיט פארפאלגונגען; און
אין דער קומענדיקער וועלט אייביק לעבן. (aiōn
g165, aiōnios g166) 31 אבער א סך ערשטע וועלן זיין
לעצטע; און די לעצטע ערשטע. 32 און זיי זענען
געווען אויפן וועג, ארויפגייענדיק קיין ירושלים; און
יהושע/ישוע איז געגאנגען פארויס פאר זיי; און זיי
האבן געשטוינט; און די, וואס האבן נאכגעפאלגט,
האבן זיך געפארכטן. און ער האט ווידער גענומען
די צוועלף צו זיך, און האט אנגעהויבן צו רעדן
צו זיי וועגן די זאכן, וואס וועלן קומען אויף אים:
33 זע, גייען מיר ארויף קיין ירושלים, און דער בר
אנש וועט איבערגעגעבן ווערן צו די הויפט כהנים
און די סופרים; און זיי וועלן אים פארמשפטן צום
טויט, און אים איבערגעבן צו די אומות (העולם);
34 און זיי וועלן אפשפאטן פון אים, און שפייען אויף
אים, און וועלן אים שמייסן, און טייטן; און אין דריי
טעג ארום וועט ער ווידער אויפשטיין. 35 און יעקב
און יוחנן, זבדיס זין, זענען צוגעגאנגען צו אים, און
האבן צו אים געזאגט: רבי, מיר פארלאנגען, אז
דו זאלסט פאר אונדז טאן, וואס מיר וועלן דיך
בעטן! 36 און ער האט צו זיי געזאגט: וואס פארלאנגט
איר, אז איך זאל טאן פאר אייערטוועגן? 37 און זיי
האבן צו אים געזאגט: גיב אונדז, אז מיר זאלן זיצן,
איינער אויף דיין רעכטער זייט, און איינער אויף דיין
לינקער זייט, אין דיין הערלעכקייט! 38 יהושע/ישוע
אבער האט צו זיי געזאגט: איר ווייסט נישט וואס
איר בעט! צי קענט איר דען טרינקען דעם בעכער,
וואס איך טרינק? אדער געטובלט ווערן מיט דער
מקווה, מיט וועלכער איך ווער געטובלט? 39 און
זיי האבן געזאגט צו אים: מיר קענען! יהושע/ישוע
אבער האט צו זיי געזאגט: דעם בעכער, וואס איך
טרינק, וועט איר טרינקען; און מיט דער מקווה, מיט
וועלכער איך ווער געטובלט, וועט איר געטובלט
ווערן; 40 נאר צו זיצן אויף מיין רעכטער זייט אדער
לינקער זייט איז נישט מיינס צו געבן, נאר (עס איז
פאר די) פאר וועמען עס איז צוגעגרייט געווארן.
41 און ווען די צען האבן עס געהערט, האבן זיי
אנגעהויבן צו ווערן אין כעס אויף יעקבן און יוחנן.
42 און יהושע/ישוע האט זיי גערופן צו זיך, און זאגט
צו זיי; איר ווייסט, אז די, וואס גילטן צו הערשן
איבער די פעלקער, אונטעריאכן זיי; און זייערע
גדולים געוועלטיקן איבער זיי. 43 ביי אייך אבער
איז עס נישט אזוי; נאר ווער עס וועט וועלן ווערן א
גדול צווישן אייך, וועט ער זיין אייער משרת; 44 און
ווער עס וועט וועלן זיין צווישן אייך דער ערשטער,
וועט ער זיין אלעמענס קנעכט. 45 ווארום אפילו
דער בר אנש איז נישט געקומען באדינט צו ווערן,
נאר צו דינען, און צו געבן זיין לעבן ווי אן אויסלייז
פאר פילע. 46 און זיי קומען קיין יריחו. און ווען ער
איז ארויסגעגאנגען פון יריחו, מיט זיינע תלמידים
און אן אנגעזעענעם המון מענטשן, איז טימיס זון,
בר-טימי, א בלינדער בעטלער, געזעסן ביים וועג.
47 און הערנדיק, אז עס איז יהושע/ישוע פון נצרת,
האט ער אנגעהויבן צו שרייען, און זאגן: בן דוד,

יהושע/ישוע, האב רחמנות אויף מיר! 48 און א סך
האבן אנגעשריגן אויף אים, כדי ער זאל שווייגן; ער
אבער האט נאך פיל מער געשריגן: בן דוד, האב
רחמנות אויף מיר! 49 און יהושע/ישוע האט זיך
אפגעשטעלט, און געזאגט: רופט אים. און זיי רופן
דעם בלינדן, און זאגן צו אים: זיי געטרייסט; שטיי
אויף, ער רופט דיך! 50 און ער האט אוועקגעווארפן
זיין מלבוש, און זיך אויפגעשטעלט אויף די פיס, און
איז געקומען צו יהושען/ישוען. 51 און יהושע/ישוע
האט ענטפערנדיק צו אים געזאגט: וואס ווילסטו, אז
איך זאל דיר טאן? און דער בלינדער האט צו אים
געזאגט: רבוני, אז איך זאל זעענדיק ווערן! 52 און
יהושע/ישוע האט צו אים געזאגט: גיי; דיין גלויבן
האט דיר געהאלפן! און תיכף איז ער זעענדיק
געווארן, און האט אים נאכגעפאלגט אויפן וועג.
(ישעיהו מב, ו-ז.)

11 און ווען זיי דערנענטערן זיך צו ירושלים,
צו בית-פגי און בית-היני, ביים הר הזיתים, שיקט
ער צוויי פון זיינע תלמידים, 2 און זאגט צו זיי:
גייט אין דעם דארף אריין, וואס איז אנטקעגנאיבער
אייך; און גלייך ווי איר וועט אריינקומען אהין,
וועט איר געפינען א יונג אייזעלע אנגעבונדן, אויף
וועלכן קיין מענטש איז נאך קיינמאל נישט געזעסן;
בינדט עס אפ, און ברענגט עס. 3 און אויב עמיצער
וועט צו אייך זאגן: פארוואס טוט איר דאס? זאלט
איר זאגן: דער האר האט עס נייטיק, און שיקט עס
באלד צוריק אהער. 4 און זיי זענען אוועקגעגאנגען,
און האבן געפונען א יונג אייזעלע אנגעבונדן ביי א
טיר אינדרויסן ביים שייד וועג; און זיי בינדן עס
אפ. 5 און אייניקע, וואס זענען דארטן געשטאנען,
האבן צו זיי געזאגט: וואס טוט איר, אפבינדנדיק
דאס אייזעלע? 6 און זיי האבן צו זיי געזאגט אזוי
ווי יהושע/ישוע האט באפוילן; און זיי האבן זיי
געלאזט. 7 און זיי ברענגען דאס יונגע אייזעלע
צו יהושען/ישוען, און לייגן ארויף דערויף זייערע
מלבושים; און ער האט זיך דערויף ארויפגעזעצט.
8 און א סך האבן אויסגעשפרייט זייערע מלבושים
אויפן וועג; און אנדערע האבן אויסגעשפרייט צווייגן,
וואס זיי האבן אפגעשניטן אויף די פעלדער. 9 און
די, וואס זענען געגאנגען פארויס, און די, וואס זענען
נאכגעגאנגען, האבן געשריגן: הושענא! געלויבט
איז דער, וואס קומט אינם נאמען פון דעם האר!
(ברוך הבא בשם ה׳) 10 געבענטשט איז דאס
מלכות פון אונדזער פאטער דוד, וואס קומט!
הושענא במרומים! (תהלים קיח, כו.) 11 און ער
איז אריינגעגאנגען קיין ירושלים אין בית המקדש
אריין; און נאך דעם ווי ער האט זיך אויף אלעם
ארומגעקוקט, ווייל עס איז שוין געווען א שפעטע
אוונט שעה, איז ער ארויסגעגאנגען קיין בית-היני-
צוזאמען מיט די צוועלף. 12 און צומארגנס, ווען זיי
זענען ארויסגעגאנגען פון בית-היני, איז ער געווארן
הונגעריק. 13 און דערזעענדיק פונדערווייטנס א
פייגנבוים, וואס האט געהאט בלעטער, איז ער
אהינגעגאנגען, אפשר וועט ער עפעס געפינען אויף
אים; און ווען ער איז צוגעקומען צו אים, האט ער
גארנישט געפונען אחוץ בלעטער; ווארום עס איז
נישט געווען דער זמן פון פייגן. 14 און ער האט
ענטפערנדיק געזאגט צו אים: עס זאל מער ביז אויף
אייביק קיינער נישט עסן פון דיר קיין פרי! און זיינע
תלמידים האבן עס געהערט. (aiōn g165) 15 און זיי
קומען קיין ירושלים. און ער איז אריינגעגאנגען אין
בית המקדש. און האט אנגעהויבן ארויסצוטרייבן די,

וואס האבן פארקויפט און געקויפט אין בית המקדש,
און איבערגעקערט די טישן פון די געלט וועקסלער,
און די בענק פון די פארקויפער פון טויבן. 16 און ער
האט נישט דערלאזט, אז עמיצער זאל דורכטראגן
א כלי דורך דעם בית המקדש. 17 און ער האט
זיי געלערנט, און האט צו זיי געזאגט: צי שטייט
דען נישט געשריבן: מיין הויז זאל גערופן ווערן א
בית תפילה פאר אלע פעלקער? (ישעיהו נו, ז.)
איר אבער האט עס געמאכט פאר א רויבער היילי!
(ירמיהו ז, יא.) 18 און די הויפט כהנים און די סופרים
האבן עס געהערט. און זיי האבן געזוכט וויאזוי אים
אומצוברענגען; ווארום זיי האבן מורא געהאט פאר
אים, ווייל דער גאנצער המון מענטשן האט געשטוינט
איבער זיין לערנונג. 19 און ווען עס איז געווארן
אוונט, איז ער ארויסגעגאנגען אויסער דער שטאט.
20 און ווען זיי זענען פארבייגעגאנגען אינדערפרי,
האבן זיי געזען דעם פייגנבוים פארטריקנט ביז צו
די ווארצלען. 21 און פעטרוס האט זיך דערמאנט
און זאגט צו אים: רבי, זע, דער פייגנבוים, וועלכן דו
האסט פארפלוכט, איז פארדארט געווארן! 22 און
יהושע/ישוע האט ענטפערנדיק צו זיי געזאגט: האט
אמונה אין ה׳! 23 באמת זאג איך אייך: ווער עס וועט
זאגן צום דאזיקן בארג: הויב דיך אויף און ווארף
דיך אין ים אריין! און וועט נישט זיין מסופק אין
זיין הארצן, נאר וועט גלויבן, אז וואס ער זאגט וועט
געשען, וועט עס (אזוי) זיין פאר אים. 24 דערפאר
זאג איך אייך: אלץ, אויף וואס איר וועט תפילה טאן
און בעטן, גלויבט, אז איר האט עס באקומען, און
עס וועט (אזוי) זיין צו אייך. 25 און ווען איר האט
זיך אוועקגעשטעלט און זענט מתפלל, זאלט איר
מוחל זיין, אויב איר האט עפעס קעגן וועמען; כדי
אויך אייער פאטער אין הימל זאל אייך מוחל זיין
אייערע עבירות. 26 אויב אבער איר וועט נישט מוחל
זיין, וועט אייער פאטער אין הימל אייך אויך נישט
פארגעבן אייערע עבירות. 27 און זיי קומען ווידער
קיין ירושלים. און בשעת ער איז ארומגעגאנגען אין
בית המקדש, קומען צו אים די הויפט כהנים, און
די סופרים, און די זקנים; 28 און זאגן צו אים: מיט
וואס פאר א רשות טוסטו די דאזיקע זאכן? אדער
ווער האט דיר געגעבן דעם דאזיקן רשות, כדי דו
זאלסט טאן די דאזיקע זאכן? 29 און יהושע/ישוע
האט צו זיי געזאגט: איך וועל אייך פרעגן איין
קשיא, און ענטפערט מיר, און איך וועל אייך זאגן,
מיט וועלכן רשות איך טו די דאזיקע זאכן. 30 צי
איז די מקווה פון יוחנן געווען מן השמים, אדער
פון מענטשן? ענטפערט מיר! 31 און זיי האבן עס
איבערגעלייגט צווישן זיך, אזוי צו זאגן: וועלן מיר
זאגן: מן השמים, וועט ער זאגן: טא פארוואס האט
איר אים נישט געגלויבט? 32 וועלן מיר אבער זאגן:
פון מענטשן?—האבן זיי מורא געהאט פארן המון;
ווארום אלע האבן געהאלטן, אז יוחנן איז ווירקלעך
געווען א נביא. 33 און ענטפערנדיק זאגן זיי צו
יהושען/ישוען: מיר ווייסן נישט! און יהושע/ישוע
זאגט צו זיי: זאג איך אייך אויך נישט, מיט וואס פאר
א רשות איך טו די דאזיקע זאכן!

12 און ער האט אנגעהויבן צו רעדן צו זיי אין
משלים. א מענטש האט געפלאנצט א ווייינגארטן, און
אים ארומגערינגלט מיט א פלויט, און האט געגראבן
א קעלטער, און געבויט א טורעם, און האט אים
פארדונגען צו גערטנער, און איז אוועקגעפארן. 2 און
צו דער רעכטער צייט האט ער געשיקט א קנעכט צו
די גערטנער, אז ער זאל באקומען פון די גערטנער

פון דער פרוכט פונם ווייננארטן. 3 און זיי האבן אים
גענומען, און האבן אים געשלאגן, און אוועקגעשיקט
מיט גארנישט. 4 און ער האט ווידער צו זיי געשיקט
אן אנדערן קנעכט; און יענעם האבן זיי צעשלאגן
דעם קאפ, און אנגעטאן חרפות. 5 נאך אן אנדערן
האט ער געשיקט; און יענעם האבן זיי געטייט; און א
סך אנדערע; א טייל פון זיי האבן זיי געשלאגן, און א
טייל—געהרגעט. 6 נאך איינעם האט ער געהאט,
א געליבטן זון; אים האט ער געשיקט צו לעצט צו
זיי, אזוי צו זאגן: זיי וועלן זיך שעמען פאר מיין זון!
7 יענע גערטנער אבער האבן צווישן זיך געזאגט:
דאס איז דער יורש; קומט, לאמיר אים טייטן, און די
ירושה וועט זיין אונדזער! 8 און זיי האבן גענומען,
און אים געטייט, און האבן אים ארויסגעווארפן פון
ווייננארטן. 9 נו, וואס וועט דער האר פון דעם
ווייננארטן טאן? ער וועט קומען און אומברענגען
די גערטנער, און דעם ווייננארטן וועט ער געבן צו
אנדערע. 10 צי האט איר דען נישט געלייענט דעם
דאזיקן פסוק: דער שטיין, וועלכן די בוימייסטערס
האבן פארווארפן, דער איז געווארן צום הויפט פונם
ווינקל; 11 פונם האר (ה׳) איז דאס געשען, און עס
איז א וואונדער אין אונדזערע אויגן? 12 און זיי האבן
געזוכט אים צו כאפן; און האבן מורא געהאט פאר
דעם המון מענטשן; ווארום מען האט געוואוסט, אז
ער האט געזאגט דאס משל אויף זיי; און זיי האבן אים
פארלאזט, און זענען אוועקגעגאנגען. 13 און זיי שיקן
צו אים אייניקע פון די פרושים און פון הורדוס לייט,
כדי זיי זאלן אים פאנגען מיט א ווארט. 14 און ווען זיי
זענען געקומען, זאגן זיי צו אים: רבי, מיר ווייסן, אז דו
ביסט ווארהאפטיק, און פרעגסט נישט אויף קיינעם;
ווארום דו קוקסט נישט אויפן פנים פון מענטשן, נאר
אויף אן אמת לערנסטו דעם וועג פון ה׳. צי מעג מען
געבן מס צום קיסר, אדער נישט? זאלן מיר געבן
אדער נישט געבן? 15 ער האט אבער געוואוסט פון
זייער צביעות, און האט צו זיי געזאגט: וואס פרואווט
איר מיך אויס? ברענגט מיר א דינר, כדי איך זאל
אים באקוקן. 16 און זיי האבן געברענגט. און ער
זאגט צו זיי: וועמעס איז דאס דאזיקע בילד און די
אויפשריפט? און זיי האבן צו אים געזאגט: דעם
קיסרס! 17 און יהושע/ישוע האט צו זיי געזאגט: גיט
זשע אפ דעם קיסר דאס, וואס איז דעם קיסרס, און צו
ה׳ דאס, וואס איז ה׳ס! און זיי האבן זיך געוואונדערט
אויף אים. 18 און עס קומען צו אים צדוקים, וועלכע
זאגן, אז עס איז נישטא קיין תחית המתים; און האבן
אים געפרעגט, אזוי צו זאגן: 19 רבי, משה האט אונדז
געשריבן, אז אויב עמיצנס ברודער וועט שטארבן,
און איבערלאזן א ווייב, און נישט איבערלאזן קיין
קינד, אזוי זאל זיין ברודער נעמען די פרוי, און
אויפשטעלן זאמען צו זיין ברודער. (דברים כה,
ה.) 20 עס זענען געווען זיבן ברידער. און דער
ערשטער האט גענומען א ווייב, און איז געשטארבן
און האט נישט איבערגעלאזט קיין זאמען; 21 און
דער צווייטער האט זי גענומען, און איז געשטארבן,
נישט איבערלאזנדיק קיין זאמען; און דער דריטער
אויך אזוי; 22 און די זיבן האבן נישט איבערגעלאזט
קיין זאמען. צו לעצט נאך אלע איז אויך די פרוי
געשטארבן. 23 אין דער תחית המתים, ווען זיי
וועלן אויפשטיין, וועמעס ווייב פון זיי וועט זי זיין?
ווארום אלע זיבן האבן זי דאך געהאט פאר א ווייב.
24 האט יהושע/ישוע צו זיי געזאגט: צי בלאנדזשעט
איר דען נישט דערפאר, ווייל איר קענט נישט די
כתבי (הקודש), און אויך נישט די קראפט פון ה׳?

25 ווארום ווען זיי וועלן אויפשטיין פון די טויטע,
וועלן זיי נישט חתונה האבן, נישט מען וועט זיי
חתונה מאכן; נאר זיי זענען ווי די מלאכים אין הימל.
26 און וואס שייך די טויטע, אז זיי וועלן אויפשטיין, צי
האט איר דען נישט געלייענט אין דעם ספר (תורת)
משה, ביים סנה, ווי ה׳ האט צו אים גערעדט, אזוי
צו זאגן: איך בין דער ג-ט פון אברהם, און דער
ג-ט פון יצחק, און דער ג-ט פון יעקב? (שמות ג,
ז.) 27 ער איז נישט דער ג-ט פון די טויטע, נאר
פון די לעבעדיקע: איר בלאנדזשעט זייער פיל.
28 און עס איז צוגעקומען איינער פון די סופרים,
האבנדיק זיך צוגעהערט צו זייער וויכוח, ווייל ער
האט געוואוסט, אז ער האט זיי וואויל געענטפערט,
האט ער אים געפרעגט! וועלכעס איז דאס ערשטע
געבאט פון אלע? 29 יהושע/ישוע האט געענטפערט:
דאס ערשטע איז: שמע ישראל ה׳ אלהינו ה׳ אחד;
30 און דו זאלסט ליב האבן דעם האר דיין ג-ט
מיט דיין גאנץ הארץ, און מיט דיין גאנץ נפש, און
מיט דיין גאנצן פארשטאנד, און מיט דיין גאנצער
קראפט. (דברים ו, ד-ה.) 31 דאס צווייטע (געבאט)
איז: דו זאלסט ליב האבן דיין חבר ווי דיך אליין.
(ויקרא יט, יח.) קיין אנדער געבאט גרעסער ווי די
דאזיקע איז נישט פאראן. 32 און דער סופר האט צו
אים געזאגט: וואויל, רבי! דו האסט ווארהאפטיק
געזאגט, אז ה׳ איז איינער; און עס איז נישט פאראן
קיין אנדערער אחוץ אים; 33 און אים ליב צו האבן
מיטן גאנצן הארצן, און מיטן גאנצן פארשטאנד, און
מיט דער גאנצער קראפט, און ליב צו האבן דעם
חבר ווי זיך אליין, איז א סך מער ווי אלע עולות
און זבחים. 34 און יהושע/ישוע האט געזען, אז ער
האט שכלדיק געענטפערט, האט ער צו אים געזאגט:
דו ביסט נישט ווייט פון דעם קעניגרייך פון ה׳! און
קיינער האט מער נישט זיך אונטערגעשטעלט אים צו
שטעלן קשיות. 35 און יהושע/ישוע האט ענטפערנדיק
געזאגט, בשעת ער האט געלערנט אינם בית המקדש:
וויאזוי זאגן די סופרים, אז דער משיח איז דודס זון?
36 דוד (המלך) אליין האט דאך געזאגט דורך דעם
רוח הקודש: דער האר האט געזאגט צו מיין האר: זיץ
ביי מיין רעכטער זייט, ביז איך וועל אנידערלייגן
דיינע פיינט פאר א פוסבענקעלע פאר דיינע פיס!
37 דוד אליין רופט אים האר, און פונוואנען איז ער
זיין זון? און דער גרויסער עולם מענטשן האט זיך
גערן צוגעהערט צו אים. 38 און אין זיין לערנונג
האט ער געזאגט: היט זיך פאר די סופרים, וואס
האבן ליב ארומצוגיין אין טליתים, און אז מען זאל
זיי אפגעבן שלום אויף די מערקפלעצער, 39 און
די הויפט זיץ-ערטער אין די שולן, און ערטער
אויבנאן אויף די סעודות; 40 זיי וואס שלינגען איין
די הייזער פון אלמנות, און דאווענען כלומרשט
לאנג: זיי וועלן באקומען א גרעסער משפט. 41 און
ער האט זיך אנידערגעזעצט אנטקעגנאיבער דעם
אוצר קאסטן, און זיך צוגעקוקט ווי דער המון
מענטשן ווארפט אריין געלט אין דעם אוצר קאסטן
אריין; און א סך רייכע לייט האבן אריינגעווארפן
פיל. 42 און עס איז געקומען אן ארעמע אלמנה,
און האט אריינגעווארפן צוויי פרוטות, דאס איז
איין קוואדראנס. (די קלענסטע רוימישע מטבע.)
43 און ער האט צוגערופן זיינע תלמידים, און צו זיי
געזאגט: באמת זאג איך אייך: די דאזיקע ארעמע
אלמנה האט מער אריינגעווארפן ווי אלע, וואס
האבן אריינגעווארפן אין דעם אוצר קאסטן אריין;
44 ווארום אלע האבן אריינגעווארפן פון זייער שפע;

זי אבער האט פון איר נויט אריינגעווארפן אלץ,
וואס זי האט געהאט—איר גאנצע חיונה.

13 און ווען ער איז ארויסגעגאנגען פונם בית
המקדש, זאגט איינער פון זיינע תלמידים צו אים:
רבי, זע, וואס פאר א שטיינער און וואסערע בנינים!
2 און יהושע/ישוע האט צו אים געזאגט: דו זעסט
די דאזיקע געוואלדיקע בנינים? עס וועט נישט
איבערגעלאזט ווערן קיין שטיין אויף א שטיין, וואס
וועט נישט צעבראכן ווערן! 3 און בעת ער איז
געזעסן אויפן הר הזיתים, אנטקעגנאיבער דעם בית
המקדש, האבן פעטרוס און יעקב און יוחנן און
אנדריי אים געפרעגט, ווען זיי זענען געווען אליין:
4 זאג אונדז, ווען וועט דאס זיין? און וואס איז דאס
צייכן, ווען דאס אלץ דארף דערפילט ווערן? 5 און
יהושע/ישוע האט אנגעהויבן זאגן צו זיי: גיט אכטונג,
אז קיינער זאל אייך נישט פארפירן. 6 א סך וועלן
קומען אין מיין נאמען, און זאגן: איך בין עס, און
וועלן א סך פארפירן. 7 און ווען איר וועט הערן
וועגן מלחמות און שמועות פון מלחמות, זאלט איר
זיך נישט דערשרעקן; דאס מוז געשען; נאר עס
איז נאך נישט דער סוף. 8 ווארום א פאלק וועט
אויפשטיין קעגן א פאלק, און מלוכה קעגן מלוכה; עס
וועלן זיין ערדציטערנישן דא און דארטן; עס וועלן
זיין הונגערנויטן; די דאזיקע זענען דער אנהויב
פון די ווייען. 9 איר אבער גיט אכטונג אויף זיך
אליין! מען וועט אייך איבערגעבן צום סנהדרין;
און מען וועט אייך געבן מלקות אין די שולן; און
איר וועט געשטעלט ווערן פאר גובערנאטארן און
מלכים צוליב מיר, פאר אן עדות צו זיי. 10 און
צווישן אלע פעלקער מוז צום ערשט די גוטע בשורה
אנגעזאגט ווערן. 11 און ווען מען וועט אייך פירן און
איבערגעבן, זאלט איר זיך נישט מאכן קיין זארגן
פארויס, וואס איר זאלט רעדן, נאר וואס עס וועט
אייך געגעבן ווערן אין יענער שעה, דאס רעדט.
ווארום נישט איר זענט עס, וואס רעדן, נאר דער
רוח הקודש. 12 און א ברודער וועט איבערגעבן א
ברודער צום טויט, און א פאטער א קינד; און קינדער
וועלן אויפשטיין קעגן עלטערן, און וועלן זיי טייטן.
13 און איר וועט זיין פארהאסט פון אלעמען צוליב
מיין נאמען; ווער אבער עס וועט אויסהאלטן ביז צום
סוף, דער וועט געראטעוועט ווערן. 14 און ווען איר
וועט זען די אומווירדיקייט פון דער פארוויסטונג
שטיין וואו עס דארף נישט—זאל דער לייענער
פארשטיין (דניאל יב, יא.)—דעמאלט זאלן די, וואס
זענען אין יהודה, אנטלויפן צו די בערג; 15 ווער
עס איז אויפן דאך, דער זאל נישט אראפניין, און
נישט אריינניין, עפעס נעמען פון זיין הויז ארויס;
16 און ווער עס איז אין פעלד, זאל זיך נישט אומקערן
צוריק צו נעמען זיין מלבוש. 17 אבער ווי איז צו די
טראגעדיקע און אנזויגערינס אין יענע טעג! 18 זייט
אבער מתפלל, אז עס זאל נישט געשען אין ווינטער.
19 ווארום יענע טעג וועלן זיין א צרה, אזא וואס
אירסגלייכן איז נישט געשען זינט דעם אנהויב פון
דער באשאפונג, וואס ה׳ האט באשאפן, ביז אצונד,
און עס וועט מער נישט זיין. 20 און אויב דער האר
וואלט נישט פארקירצט די טעג, וואלט קיין בשר
(ודם) נישט געראטעוועט געווארן; נאר צוליב די
אויסדערוויילטע, וועמען ער האט אויסדערוויילט,
האט ער פארקירצט די טעג. (דניאל יב, א.) 21 און
אויב עמיצער וועט אייך דעמאלט זאגן: זע דא
איז דער משיח! זע, דארטן! זאלט איר עס נישט
גלויבן; 22 ווארום עס וועלן אויפשטיין פאלשע

משיחים און פאלשע נביאים, און וועלן טאן נסים
און וואונדער, כדי צו פארפירן, אויב מעגלעך, די
אויסדערוויילטע. 23 איר אבער גיט אכטונג; זע, איך
האב אייך אלץ פארויס אנגעזאגט! 24 נאר אין יענע
טעג, נאך יענער צרה, וועט די זון פארפינסטערט
ווערן, און די לבנה וועט נישט געבן איר ליכט,
(ישעיהו יג, י.) 25 און די שטערן וועלן פאלן פון
הימל, און די קרעפטן אין הימל וועלן דערשיטערט
ווערן. (ישעיהו לד, ד.) 26 און דעמאלט וועט מען
זען דעם בר אנש קומען אין די וואלקנס מיט גרויס
מאכט און הערלעכקייט. (דניאל ז, יג-יד.) 27 און
דעמאלט וועט ער שיקן די מלאכים, און איינזאמלען
זיינע אויסדערוויילטע פון די פיר ווינטן, פון עק
ערד ביז עק הימל. 28 און לערנט דאס משל פון
דעם פייגנבוים; ווען זיין צווייג איז שוין זאפטיק, און
ברענגט ארויס די בלעטער, ווייסט איר, אז זומער
איז נאענט. 29 אזוי אויך איר, ווען איר וועט זען די
דאזיקע זאכן געשען, זאלט איר וויסן, אז עס איז
נאענט ביי די טירן. 30 באמת זאג איך אייך: דאס
דאזיקע דור וועט נישט פארגיין, ביז אלע די דאזיקע
זאכן וועלן געשען. 31 דער הימל און די ערד וועלן
פארגיין, אבער מיינע ווערטער וועלן נישט פארגיין.
32 נאר וועגן יענעם טאג אדער שעה ווייסט קיינער
נישט, נישט אפילו די מלאכים אין הימל, נישט דער
זון (פון דער אויבערשטער), אחוץ דער פאטער.
33 גיט אכטונג, שלאפט נישט און טוט תפילה! ווארום
איר ווייסט נישט ווען די צייט איז. 34 ווי א מענטש,
אוועקפארנדיק, האט פארלאזן זיין הויז, און געגעבן
מאכט צו זיינע קנעכט, יעדן איינעם זיין ארבעט, און
דעם טירוועכטער האט ער באפוילן, אז ער זאל
וואכן. 35 דעריבער וואכט, ווארום איר ווייסט נישט
ווען דער בעל הבית קומט, צי אין אוונט, אדער
אינמיטן דער נאכט, אדער ווען דער האן קרייעט,
אדער אין דער פרי; 36 טאמער וועט ער פלוצלונג
קומען, און אייך געפינען שלאפנדיקע. 37 און וואס
איך זאג אייך, זאג איך אלעמען: וואכט!

14 און אין צוויי טעג ארום איז געווען פסח און
חג המצות; און די הויפט כהנים און סופרים האבן
געזוכט וויאזוי אים צו כאפן מיט כיטרעקייט. 2 און
אים צו טייטן. ווארום זיי האבן געזאגט: נישט יום
טוב, טאמער וועט ווערן א מהומה צווישן פאלק!
3 און בשעת ער איז געווען אין בית-היני אין דעם
הויז פון שמעון דעם מצורע, זיצנדיק ביים טיש, איז
געקומען א פרוי מיט אן אלאבאסטער פלאש פול
מיט עכטער קאסטבארער נארד-זאלב; און זי האט
צעבראכן די אלאבאסטער פלאש, און אויסגעגאסן
אויף זיין קאפ. 4 עס זענען אבער געווען אייניקע,
וואס זענען געווארן צארנדיק צווישן זיך, (אזוי צו
זאגן:) צו וואס איז די דאזיקע פארשווענדונג פון
דעם זאלבאייל געמאכט געווארן? 5 ווארום מען
האט געקענט פארקויפן דעם דאזיקן זאלבאייל פאר
מער ווי דריי הונדערט דינרים, און עס געבן צו די
ארעמעלייט. און זיי האבן זיך אנגעבייזערט אויף
איר. 6 יהושע/ישוע אבער האט געזאגט: לאזט זי
צורו! וואס פארשאפט איר זי עגמת נפש? זי האט
מיר געטאן א גוטע זאך. 7 ווארום די ארעמעלייט
האט איר תמיד ביי זיך, און ווען איר ווילט, קענט
איר זיי טאן גוטס; מיך אבער האט איר נישט תמיד.
8 וואס זי האט געקענט, דאס האט זי געטאן; זי האט
פארויס געזאלבט מיין גוף צו דער קבורה. 9 און
באמת זאג איך אייך: וואו נאר די גוטע בשורה
וועט אנגעזאגט ווערן אין דער גאנצער וועלט, וועט

אויך דערציילט ווערן, וואס זי האט געטאן, לזכר
פון איר. 10 און יהודה איש-קריות, איינער פון די
צוועלף, איז אוועקגעגאנגען צו די הויפט כהנים, כדי
אים איבערצוגעבן צו זיי. 11 און ווען זיי האבן עס
געהערט, האבן זיי זיך געפריידט, און אים צוגעזאגט
צו געבן געלט. און ער האט געזוכט א גינסטיקע
געלעגנהייט, אים צו פאררראטן. 12 און דעם ערשטן
טאג פון חג המצות, ווען מען האט געשחטן דאס קרבן
פסח, זאגן צו אים זיינע תלמידים: וואו ווילסטו, זאלן
מיר גיין און צוגרייטן, כדי דו זאלסט עסן דאס קרבן
פסח? 13 און ער שיקט צוויי פון זיינע תלמידים, און
זאגט צו זיי: גייט אין דער שטאט אריין, און עס וועט
אייך באגעגענען א מענטש, טראגנדיק א קרוג מיט
וואסער; אים זאלט איר נאכפאלגן; 14 און וואו נאר ער
וועט אריינגיין, זאלט איר זאגן צום בעל הבית: דער
רבי זאגט: וואו איז מיין גאסט שטוב, אין וועלכער
איך זאל עסן דאס קרבן פסח מיט מיינע תלמידים?
15 און ער וועט אייך ווייזן א גרויסע אויבערע שטוב,
אויסגעשטאט מיט הסבבעטן, פארטיק; און דארטן
זאלט איר צוגרייטן פאר אונדז. 16 און די תלמידים
זענען ארויסגעגאנגען, און זענען געקומען אין דער
שטאט אריין, און האבן געפונען אזוי ווי ער האט זיי
געזאגט; און זיי האבן צוגעגרייט דאס קרבן פסח.
17 און ווען עס איז געווארן אוונט, קומט ער מיט
די צוועלף. 18 און בשעת זיי האבן זיך אנגעלענט
און געגעסן, האט יהושע/ישוע געזאגט: באמת זאג
איך אייך: איינער פון אייך וועט מיך פאררראטן,
דער, וואס עסט מיט מיר! (תהלים מא, ט.) 19 האבן
זיי אנגעהויבן טרויעריק צו ווערן, און צו זאגן צו
אים איינער נאכן אנדערן: דאך נישט איך? 20 ער
אבער האט צו זיי געזאגט: איינער פון די צוועלף,
דער, וואס טונקט איין מיט מיר אין דער קערה.
21 דער בר אנש גייט טאקע לויט ווי עס שטייט
געשריבן וועגן אים; ווי איז אבער צו יענעם מענטשן,
דורך וועמען דער בר אנש ווערט פאררראטן! עס
וואלט געווען גוט פאר יענעם מענטשן, אויב ער
וואלט נישט געבוירן געווארן! 22 און בשעת זיי
האבן געגעסן, האט ער גענומען ברויט, געמאכט א
ברכה, האט עס צעבראכן, און געגעבן צו זיי, און
געזאגט: נעמט; דאס דאזיקע איז מיין גוף. 23 און ער
האט גענומען א כוס, האט געמאכט א ברכה, און
געגעבן צו זיי; און זיי האבן אלע געטרונקען דערפון.
24 און ער האט צו זיי געזאגט: דאס דאזיקע איז מיין
בלוט פון דעם נייעם בונד, וואס ווערט פארגאסן
פאר פילע. 25 באמת זאג איך אייך: איך וועל נישט
מער טרינקען פון דער פרוכט פונם ווייַנשטאק,
ביז צו יענעם טאג, ווען איך וועל עס טרינקען ניי
אין דעם קעניגרייך פון ה׳. 26 און ווען זיי האבן
אפגעזונגען הלל, זענען זיי ארויסגעגאנגען צום הר
הזיתים. 27 און יהושע/ישוע זאגט צו זיי: אלע וועט
איר געשטרויכלט ווערן; ווייל עס שטייט געשריבן:
איך וועל שלאגן דעם פאסטוך, און די שאף וועלן
צעשפרייט ווערן. (זכריה יג, ז.) 28 נאר נאך מיין
אויפשטיין, וועל איך אייך פארויסגיין קיין גליל.
29 פעטרוס אבער האט צו אים געזאגט: אפילו אויב
אלע וועלן געשטרויכלט ווערן, וועל איך דאך נישט.
30 און יהושע/ישוע זאגט צו אים: באמת זאג איך
דיר: היינט, אין דער דאזיקער נאכט, איידער דער
האן וועט צוויימאל קרייען, וועסטו מיך דריימאל
פארלייקענען! 31 ער אבער האט נאך אייפריקער
גערעדט: אויב איך זאל מוזן שטארבן צוזאמען מיט
דיר, וועל איך דיך בשום אופן נישט פארלייקענען.

און דעסגלייכן האבן אויך אלע געזאגט. 32 און זיי
קומען צו א הויף, וואס האט געהייסן גת-שמני; און
ער זאגט צו זיינע תלמידים: זעצט זיך דא אנידער,
ביז איך וועל האבן תפילה געטאן. 33 און ער נעמט
פעטרוסן מיט זיך און יעקבן און יוחנן, און האט
אנגעהויבן צו ציטערן און פלאטערן. 34 און ער זאגט
צו זיי: מיין נפש איז זייער באטריבט, ביז צום טויט;
בלייבט דא, און וואכט! 35 און ער איז געגאנגען
אביסל ווייטער, און איז אנידערגעפאלן אויף דער
ערד, און האט תפילה געטאן, אז, אויב מעגלעך, די
שעה זאל אים פאראיבערגיין. 36 און האט געזאגט:
אבא, פאטער, אלץ איז מעגלעך פאר דיר; נעם פון
מיר אוועק דעם דאזיקן בעכער! דאך נישט וואס
איך וויל, נאר וואס דו ווילסט. 37 און ער קומט, און
געפינט זיי שלאפן, און זאגט צו פעטרוסן: שמעון,
דו שלאפסט? ביסט נישט אימשטאנד געווען איין
שעה וואך צו בלייבן? 38 וואכט און טוט תפילה,
כדי איר זאלט נישט קומען צו קיין נסיון; דער
גייסט איז טאקע וויליק, דאס פלייש איז אבער
שוואך! 39 און ער איז ווידער אוועקגעגאנגען, און
תפילה געטאן, זאגנדיק די זעלביקע ווערטער. 40 און
ווען ער איז צוריקגעקומען, האט ער זיי ווידער
געפונען שלאפן, ווארום זייערע אויגן זענען געווען
שווער; און זיי האבן נישט געוואוסט וואס אים צו
ענטפערן. 41 און ער קומט צום דריטן מאל, און
זאגט צו זיי: שלאפט ווייטער, און רוט זיך אויס!
עס איז גענוג; עס איז געקומען די שעה; זע, דער
בר אנש ווערט איבערגעגעבן צו חוטאים אין די
הענט אריין. 42 שטייט אויף, לאמיר גיין; זע, מיין
פאררעטער איז שוין נאענט! 43 און גלייך, בשעת
ער האט נאך גערעדט, קומט יהודה, איינער פון
די צוועלף, און מיט אים א המון מיט שווערדן און
שטאנגען, פון די הויפט כהנים און סופרים און זקנים.
44 און זיין פאררעטער האט זיי געגעבן א צייכן, אזוי
צו זאגן: וועמען איך וועל א קוש טאן, דער איז עס;
נעמט אים, און פירט אים אפ זיכער. 45 און ווען
ער איז געקומען, איז ער גלייך צוגעגאנגען צו אים,
און זאגט: רבי! און האט אים געקושט. 46 און זיי
האבן ארויפגעלייגט די הענט אויף אים, און האבן
אים געפאנגען גענומען. 47 איינער אבער פון די,
וואס זענען געשטאנען דערביי האט ארויסגעצויגן
די שווערד, און געשלאגן דעם כהן גדולס קנעכט,
און אים אפגעהאקט אן אויער. 48 און יהושע/ישוע
האט ענטפערנדיק צו זיי געזאגט: ווי קעגן א רויבער
זענט איר ארויסגעקומען מיט שווערדן און שטאנגען
מיך צו כאפן. 49 טאג אויס טאג איין בין איך געווען
ביי אייך אינם בית המקדש און געלערנט, און איר
האט מיך נישט געפאנגען גענומען; נאר (עס איז) כדי
די כתבי (הקודש) זאלן דערפילט ווערן. 50 און
אלע האבן אים פארלאזן, און זענען אנטלאפן. 51 און
א יינגל איז אים נאכגעגאנגען, איינגעהילט אין א
ליילעך אויפן בלויזן לייב, און זיי כאפן אים; 52 ער
אבער האט איבערגעלאזט דאס ליילעך, און איז
אנטלאפן א נאקעטער. 53 און זיי האבן אוועקגעפירט
יהושען/ישוען צום כהן גדול; און עס האבן זיך ביי
אים פארזאמלט אלע הויפט כהנים און די זקנים און
די סופרים. 54 און פעטרוס האט אים נאכגעפאלגט
פונדערווייטנס, ביז אינעווייניק אריין אין דעם הויף
פון דעם כהן גדול; און איז געזעסן מיט די משרתים
און האט זיך געווארעמט ביים פייער. 55 און די
הויפט כהנים און דאס גאנצע סנהדרין האבן געזוכט
אן עדות זאגן קעגן יהושען/ישוען, כדי אים צו טייטן;

און האבן נישט געפונען. 56 ווארום א סך האבן פאלש
עדות געזאגט קעגן אים, און זייערע עדות האבן
נישט איבעראיינגעשטימט. 57 און אייניקע זענען
אויפגעשטאנען, און האבן פאלש עדות געזאגט קעגן
אים, אזוי צו זאגן: 58 מיר האבן אים געהערט זאגן:
איך וועל צעשטערן דעם דאזיקן היכל, וואס איז
מיט הענט געמאכט געווארן. און אין דריי טעג וועל
איך אויפבויען אן אנדערן, וואס איז נישט געמאכט
מיט הענט. 59 און אפילו אזוי האט זייער עדות זאגן
נישט איבעראיינגעשטימט. 60 און דער כהן גדול
האט זיך אויפגעשטעלט אין דער מיט, און געפרעגט
יהושען/ישוען, אזוי צו זאגן: דו ענטפערסט גארנישט
אויף דעם, וואס די דאזיקע זאגן עדות קעגן דיר?
61 און ער האט געשוויגן, און גארנישט געענטפערט.
דער כהן גדול האט אים ווידער געפרעגט, און זאגט
צו אים: ביסטו דער משיח, דער זון פון הקדוש ברוך
הוא? 62 און יהושע/ישוע האט געזאגט: איך בין; און
איר וועט זען דעם בר אנש זיצן אויף דער רעכטער
זייט פון דער גבורה, און קומען מיט די וואלקנס
פון הימל. (תהלים קי, א; דניאל ז, יג.) 63 און דער
כהן גדול האט צעריסן זיינע קליידער, און זאגט:
וואס דארפן מיר נאך האבן עדות? 64 איר האט דאך
געהערט די לעסטערונג. וואס איז אייער מיינונג? און
אלע האבן אים פארמשפט, אז ער איז חייב מיתה.
65 און אייניקע האבן אנגעהויבן צו שפייען אויף אים,
און צו באדעקן אים דאס פנים, און צו שלאגן אים מיט
די פויסטן, און צו זאגן צו אים: זאג נבואה! אויך די
משרתים האבן אים עמפאנגען מיט פעטש. (ישעיהו
נ, ו.) 66 און בשעת פעטרוס איז געווען אונטן אין
הויף, קומט איינע פון דעם כהן גדולס דינסטמוידן;
67 און ווי זי האט דערזען פעטרוסן זיך ווארעמען,
האט זי אויף אים א קוק געטאן, און זאגט: אויך דו
ביסט געווען מיט דעם פון נצרת, דעם יהושע/ישוע!
68 ער אבער האט געלייקנט, אזוי צו זאגן: נישט איך
ווייס, נישט איך פארשטיי וואס דו זאגסט. און ער איז
ארויסגעגאנגען אינדרויסן צום פאדערהויז; און א
האן האט געקרייט. 69 און די דינסטמויד האט אים
געזען, און האט ווידער אנגעהויבן צו זאגן צו די, וואס
זענען דארט געשטאנען: דער דאזיקער איז איינער
פון זיי! 70 ער אבער האט נאכאמאל געלייקנט.
און אביסל שפעטער האבן די, וואס זענען דארט
געשטאנען, ווידער געזאגט צו פעטרוסן: דו ביסט
זיכער איינער פון זיי; ווארום דו ביסט אויך א גלילי.
71 און ער האט אנגעהויבן צו פלוכן, און צו שווערן:
איך קען נישט דעם דאזיקן מענטשן, פון וועמען
איר רעדט! 72 און באלד האט א האן צום צווייטן
מאל געקרייט. און פעטרוס האט זיך דערמאנט דאס
ווארט, ווי יהושע/ישוע האט צו אים געזאגט: איידער
א האן וועט צווייטמאל קרייען, וועסטו מיך דריימאל
פארלייקענען. און ער האט עס זיך גענומען צום
הארצן, און זיך צעוויינט.

15 און באלד אינדערפרי האבן זיך די הויפט
כהנים באראטן מיט די זקנים און סופרים, און דאס
גאנצע סנהדרין—האבן געבונדן יהושען/ישוען, און
אים אוועקגעפירט, און איבערגעגעבן צו פילאטוסן.
(ישעיהו נג, ח.) 2 און פילאטוס האט אים געפרעגט:
צי ביסט דו דער קעניג פון די יידן? און ער האט
ענטפערנדיק צו אים געזאגט: דו זאגסט עס! 3 און די
הויפט כהנים האבן געבראענגט א סך באשולדיקונגען
קעגן אים. 4 און פילאטוס האט אים ווידער געפרעגט,
אזוי צו זאגן: דו ענטפערסט גארנישט? זע, וויפל
באשולדיקונגען זיי מאכן קעגן דיר! 5 יהושע/ישוע

אבער האט מער גארנישט געענטפערט; אזוי אז
פילאטוס האט זיך געוואונדערט. (ישעיהו נג, ז.)
6 און אויף יעדן יום טוב פלעגט ער זיי באפרייען איין
געפאנגענעם, וועמען זיי האבן באגערט. 7 און עס איז
געווען איינער, וואס מען האט אים גערופן בר-אבא,
געבונדן צוזאמען מיט די בונטארן, וועלכע האבן
אפגעטאן א רציחה בשעת אן אויפשטאנד. 8 און
דער המון איז ארויפגעגאנגען און האט אנגעהויבן צו
פארלאנגען, אז ער זאל טאן, ווי געוועגלעך פאר זיי.
9 און פילאטוס האט זיי געענטפערט, אזוי צו זאגן: צי
ווילט איר, אז איך זאל אייך באפרייען דעם קעניג פון
די יידן? 10 ווארום ער האט געוואוסט, אז די הויפט
כהנים האבן אים איבערגעגעבן מחמת קנאה. 11 די
הויפט כהנים אבער האבן אונטערגעהעצט דעם
המון, אז ער זאל זיי ליבער באפרייען בר-אבאן.
12 און פילאטוס האט ווידער ענטפערנדיק צו זיי
געזאגט: וואס זשע זאל איך טאן מיט אים, וועמען
איר רופט קעניג פון די יידן? 13 און זיי האבן
נאכאמאל א געשריי געטאן: אויפהענגען אים אויף
דער בוים! 14 און פילאטוס האט צו זיי געזאגט: וואס
פאר א שלעכטס האט ער דען געטאן? זיי אבער
האבן נאך מער געשריגן: אויפהענגען אים אויף דער
בוים! 15 און ווייל פילאטוס האט געוואלט טאן די
געפעליקייט דעם המון, האט ער פאר זיי באפרייט
בר-אבאן, און האט איבערגעגעבן יהושען/ישועו,
נאך דעם ווי ער האט אים געלאזט שמייסן, און
אים איבערגעגעבן אויפהענגען אויף א בוים צו
ווערן. (ישעיהו נג, ה.) 16 און די זעלנער האבן
אים אוועקגעפירט אינעווייניק אין הויף אריין, דאס
איז דאס פרעטאריום; און רופן צונויף די גאנצע
ראטע. 17 און זיי קליידן אים אָן אין פורפור, און
טאן אים אָן א קרוין, וואס זיי האבן געפלאכטן פון
דערנער; 18 און האבן אנגעהויבן אים צו באגריסן:
שלום, קעניג פון די יידן! 19 און זיי האבן אים
געשלאגן מיט א שטעקן איבערן קאפ, און געשפיגן
אויף אים, און האבן געבויגן די קניען און זיך געבוקט
צו אים. (ישעיהו נ, ו.) 20 און נאך דעם ווי זיי האבן
אפגעשפאט פון אים, האבן זיי אים אויסגעטאן דאס
פורפור, און אים אנגעטאן זיינע מלבושים. און זיי
פירן אים ארויס, כדי אים צו אויפהענגען אויף
דער בוים. 21 און זיי צווינגען א פארבייגייער, א
געוויסן שמעון פון קירניה, קומענדיק פון פעלד,
דעם פאטער פון אלעקסאנדער און רופוס, אז ער
זאל טראגן זיין בוים. 22 און זיי ברענגען אים צו
דעם ארט גלגלתא, וואס דער טייטש דערפון איז:
דאס ארט פון א שארבן. 23 און זיי האבן אים געגעבן
וויין געמישט מיט מירע, וואס ער האט אבער נישט
אנגענומען. 24 און זיי האבן אים אויפגעהאנגען אויף
א בוים, און צעטיילן צווישן זיך זיינע מלבושים,
ווארפנדיק גורל אויף זיי, וואס ווער זאל נעמען.
25 און עס איז געווען די דריטע שעה, און זיי האבן
אים אויפגעהאנגען אויף א בוים. (תהלים כב, יד-
טז, יח.) 26 און דער כתב פון זיין באשולדיקונג איז
געווען אויפגעשריבן: דער קעניג פון די יידן. 27 און
צוזאמען מיט אים זיי אויפהענגען אויף דער בוים
צוויי רויבער; איינעם אויף זיין רעכטער זייט, און
איינעם אויף זיין לינקער זייט. 28 און עס איז מקוים
געווארן דער פסוק, וואס זאגט: און מיט פושעים איז
ער פאררעכנט געווארן. 29 און די פארבייגייער
האבן אים געלעסטערט, שאקלענדיק זייערע קעפ,
און זאגנדיק: הא! דו, וואס צעשטערסט דעם היכל,
און בויסט אים אויף אין דריי טעג, 30 ראטעווע דיך

אליין, און קום אראפ פונם בוים! 31 אזוי האבן אויך
די הויפט כהנים אפגעשפאט צווישן זיך צוזאמען מיט
די סופרים, און געזאגט: אנדערע האט ער געהאלפן,
זיך אליין קען ער נישט העלפן. 32 דער משיח, דער
קעניג פון ישראל! זאל ער איצט אראפשטייגן פון
בוים, כדי מיר זאלן זען און גלויבן! אויך די, וואס
זענען מיט אים אויפגעהאנגען אויף א בוים געווארן,
האבן אים מבזה געווען. 33 און ווען די זעקסטע שעה
איז געקומען, איז געווארן א פינצטערניש איבערן
גאנצן לאנד ביז דער ניינטער שעה. 34 און אין דער
ניינטער שעה האט יהושע/ישוע א געשריי געטאן מיט
א הויך קול: אלהי אלהי למה שבקתני? פארטייטשט
הייסט עס: ג-ט מיינער, ג-ט מיינער, פארוואס האסטו
מיך פארלאזן? (תהלים כב, א.) 35 און אייניקע
פון די, וואס זענען געשטאנען דערביי, האבן עס
געהערט, און האבן געזאגט: זע, ער רופט אליהון.
36 און איינער איז געלאפן, און האט אנגעפילט א
שוואם מיט עסיק, און זי ארויפגעזעצט אויף א שטעקן,
און אים געגעבן צו טרינקען (תהלים סט, כב.),
אזוי צו זאגן: לאזט; מיר וועלן זען אויב אליהו וועט
קומען, כדי אים אראפצונעמען! 37 יהושע/ישוע
אבער האט ארויסגעלאזט א הויך געשריי, און
אפגעגעבן דעם גייסט. 38 און דאס פרוכת פון היכל
האט זיך צעריסן אין צווייען, פון אויבן ביז אראפ.
39 און ווי דער אפיציר, וועלכער איז געשטאנען
אנטקעגנאיבער אים, האט געזען, אז ער האט אָט
אזוי אפגעגעבן דעם גייסט, האט ער געזאגט: דער
דאזיקער מענטש איז באמת געווען ה׳ס זון! 40 און עס
זענען אויך געווען פרויען, וואס האבן זיך צוגעקוקט
פונדערווייטנס, צווישן זיי מרים פון מגדלה, און
מרים, די מוטער פון יעקב הקטן און פון יוסי, און
שלומית; 41 וועלכע האבן אים נאכגעפאלגט, ווען ער
איז נאך געווען אין גליל, און האבן אים באדינט; און
א סך אנדערע פרויען, וואס זענען ארויפגעגאנגען
מיט אים קיין ירושלים. 42 און ווען עס איז שוין
געווארן אוונט, ווייל עס איז געווען ערב שבת, דאס
הייסט א טאג פאר שבת, 43 איז געקומען יוסף הרמתי,
אן אנגעזעענער יועץ, וואס האט אליין אויך געהאפט
אויף ה׳ס קעניגרייך, און האט זיך אונטערגעשטעלט
אריינצוגיין צו פילאטוסן, און געבעטן ישועס גוף.
44 פילאטוס אבער האט זיך געוואונדערט, אז ער
איז שוין געשטארבן; און האט גערופן צו זיך דעם
אפיציר, און אים געפרעגט, צי ער איז שוין לאנג
טויט. 45 און דערוויסנדיק זיך פונם אפיציר, האט
ער יוספן געשענקט דעם גוף. 46 און ער האט
געקויפט א ליילעך, האט אים אראפגענומען, און אים
איינגעוויקלט אין דעם ליילעך, און אריינגעלייגט
אין א קבר, וואס איז געווען אויסגעהאקט אין א
פעלדזן; און האט ארויפגעקייקלט א שטיין אויף
דעם אריינגאנג צום קבר. (ישעיהו נג, ט.) 47 און
מרים פון מגדלה און מרים, יוסיס מוטער, האבן
געזען וואו ער איז געלייגט געווארן.

16 און ווען עס איז געווארן אויס שבת, האבן
מרים פון מגדלה, און מרים, די מוטער פון יעקב,
און שלומית געקויפט געווירצן, כדי זיי זאלן אהינגיין
אים צו זאלבן. 2 און זייער פרי דעם ערשטן טאג
פון דער וואך, קומען זיי צום קבר, ווען די זון איז
אויפגעגאנגען. 3 און האבן געזאגט איינע צו דער
אנדערער: ווער וועט אראפקייקלען פאר אונדז
דעם שטיין פון דעם אריינגאנג צום קבר? 4 און ווי
זיי האבן א בליק געטאן, האבן זיי געזען, אז דער
שטיין איז אוועקגעקייקלט; ווארום ער איז געווען

זייער גרויס. 5 און ווען זיי זענען אריינגעגאנגען אין
קבר אריין, האבן זיי געזען א בחור זיצן אויף דער
רעכטער זייט, אנגעטאן אין א ווייס קלייד, און זיי
האבן זיך שטארק דערשראקן. 6 און ער זאגט צו זיי:
שרעקט זיך נישט! איר זוכט יהושען/ישועען פון נצרת,
דעם וואס איז אויפגעהאנגען אויף א בוים געווארן;
ער איז אויפגעשטאנען; ער איז דא נישטא; אָט איז
דאס ארט, וואו מען האט אים געלייגט! (תהלים טז,
י.) 7 נאר גייט, זאגט זיינע תלמידים און פעטרוסן, אז
ער גייט פארויס פאר אייך קיין גליל; דארט וועט
איר אים זען, לויט ווי ער האט אייך געזאגט. 8 און
זיי זענען ארויסגעגאנגען, און זענען אנטלאפן פון
קבר; ווארום עס האט זיי אנגעכאפט א ציטערניש
און זיי זענען געווען אויסער זיך; און זיי האבן קיינעם
גארנישט געזאגט; ווייל זיי האבן מורא געהאט. 9 (note:
The most reliable and earliest manuscripts do not include Mark
16:9-20.) און ווען ער איז אויפגעשטאנען אינדערפרי
דעם ערשטן טאג פון דער וואך, האט ער זיך צום
ערשט באוויזן צו מרים פון מגדלה, פון וועמען ער
האט ארויסגעטריבן זיבן בייזע גייסטער. 10 זי איז
געגאנגען און האט עס דערציילט צו די, וואס זענען
געווען מיט אים, וואס האבן געטרויערט און געוויינט.
11 און ווען זיי האבן געהערט, אז ער לעבט און איז
פון איר געזען געווארן, האבן זיי עס נישט געגלויבט.
12 נאך דעם האט ער זיך באוויזן אין אן אנדער
געשטאלט צו צוויי פון זיי, בשעת זיי זענען געגאנגען
אין פעלד אריין. 13 און זיי זענען אוועקגעגאנגען
און האבן עס דערציילט צו די איבריקע; אבער
אויך יענע האבן זיי נישט געגלויבט. 14 דערנאך
האט ער זיך באוויזן צו די עלף אליין, בשעת זיי
זענען געזעסן ביים טיש, און האט זיי פארגעווארפן
זייער אומגלויבן און הארטקייט פון הארצן, ווייל זיי
האבן נישט געגלויבט די, וואס האבן אים געזען אן
אויפגעשטאנענעם. 15 און ער האט צו זיי געזאגט: גייט
אין דער גאנצער וועלט, זאגט אָן די גוטע בשורה צו
דער גאנצער באשאפונג. 16 ווער עס גלויבט און לאזט
זיך טובל זיין אין א מקווה, דער וועט געראטעוועט
ווערן; ווער אבער עס וועט נישט גלויבן, דער וועט
פארמשפט ווערן. 17 און די דאזיקע צייכנס וועלן
באגלייטן די, וואס גלויבן יא: אין מיין נאמען וועלן
זיי ארויסטרייבן בייזע גייסטער; זיי וועלן רעדן מיט
נייע לשונות; 18 מיט די הענט וועלן זיי אויפהויבן
שלאנגען, און אויב זיי וועלן טרינקען סם, וועט עס
זיי בשום אופן נישט שאטן; אויף קראנקע וועלן זיי
ארויפלייגן די הענט, און זיי וועלן געגעזן ווערן.
19 און אזוי, נאך דעם ווי דער האר יהושע/ישוע האט
צו זיי גערעדט, איז ער ארויפגענומען געווארן אין
הימל אריין, און האט זיך אנידערגעזעצט אויף ה׳ס
רעכטער זייט. (תהלים קי, א.) 20 און זיי זענען
ארויסגעגאנגען, און האבן אויסגערופן (די גוטע
בשורה) אומעטום, און דער האר האט מיטגעווירקט
מיט זיי, באשטעטיקנדיק דאס ווארט דורך די
צייכנס, וואס האבן נאכגעפאלגט. אמן.

לוקאס

1 ווייל א סך האבן אונטערגענומען
צוזאמענצושטעלן א געשיכטע פון די פאקטן, וואס
זענען פארגעקומען צווישן אונדז, 2 אזוי ווי עס האבן
זיי אונדז איבערגעגעבן די, וואס האבן זיי אליין
געזען פון אנהויב אָן און זענען געווען דינער פונם
ווארט, 3 איז עס מיר אויך וואוילגעפעלן, האבנדיק
אלץ גרינטלעך אויסגעפארשט אויפסניי, צו שרייבן
צו דיר לויט א סדר, אָ נאבעלער טעאפילוס, 4 כדי
דו זאלסט זיך דערוויסן די זיכערקייט פון די זאכן,
וועלכע דו ביסט געלערנט געווארן. 5 עס איז געווען
אין די טעג פון הורדוס, קעניג פון יהודה, א געוויסער
כהן, וואס האט געהייסן זכריה, פון דעם משמר פון
אביה; און ער האט געהאט א ווייב פון די טעכטער
פון אהרן, און זי האט געהייסן אלישבע. 6 און ביידע
זענען זיי געווען צדיקים פאר ה׳, און האבן געלעבט
אין אלע מצוות און חוקים פון דעם האר (ה׳) אָן א
פעלער. 7 און זיי האבן נישט געהאט קיין קינד, ווייל
אלישבע איז געווען אן עקרה, און ביידע האבן שוין
געהאט דערגרייכט א טיפע עלטער. 8 און עס איז
געשען, בשעת ער האט אפגעריכט די עבודה פאר
ה׳ לויט דעם סדר פון זיין משמר, 9 איז אויסגעפאלן
דער גורל, לויט דעם מנהג פון דער כהונה, אז ער
זאל אריינגיין רויכערן קטורת אינם היכל פון דעם
האר (ה׳), 10 און דער גאנצער המון עם האט מתפלל
געווען אינדרויסן אין דער שעה פון קטורת. 11 און
א מלאך פון דעם האר (ה׳) האט זיך באוויזן צו
אים, שטייענדיק אויף דער רעכטער זייט פונם מזבח
הקטורת. 12 און זכריה האט אים געזען, און האט
זיך דערשראקן, און א מורא איז געפאלן אויף אים.
13 דער מלאך אבער האט צו אים געזאגט: פארכט
דיך נישט, זכריה; ווייל דיין תפילה איז דערהערט
געווארן, און אלישבע, דיין ווייב, וועט דיר געבוירן
א זון, און דו זאלסט רופן זיין נאמען יוחנן. 14 און ער
וועט זיין פאר דיר א פרייד און א שמחה, און א סך
וועלן זיך פרייען איבער זיין געבורט. 15 ווארום
ער וועט זיין גרויס פאר דעם האר (ה׳), און ווייַן
און שארפע געטראנקען וועט ער נישט טרינקען,
און שוין פון זיין מוטערס לייב אָן וועט ער זיין פול
מיט דעם רוח הקודש. 16 און א סך פון די קינדער
ישראל וועט ער צוריקפירן צום האר, דעם ג-ט
זייערן. 17 און ער וועט פארויסגיין פאר אים אינם
גייסט און אין דער מאכט פון אליהו, צוריק צו קערן
די הערצער פון די פאטערס צו די קינדער און
די ווידערשפעניקע—צו דער פארשטענדיקייט פון
צדיקים, צו שאפן א צוגעגרייט פאלק פאר דעם
האר (ה׳). (מלאכי ד, ה-ו; ישעיהו מ, ג.) 18 און
זכריה האט געזאגט צו דעם מלאך; לויט וואס וועל
איך דאס דאזיקע דערקענען? ווארום איך בין א
זקן און מיין ווייב איז אויך שוין אין אירע עלטערע
יארן. 19 און דער מלאך האט ענטפערנדיק צו אים
געזאגט: איך בין גבריאל (דניאל ח, טז; ט, כא.),
וואס שטייט פאר ה׳, און בין געשיקט געווארן צו
רעדן צו דיר און דיר אנצוזאגן די גוטע בשורה פון
די דאזיקע זאכן. 20 און זע, דו וועסט זיין שטום און
נישט קענען רעדן ביז צום טאג ווען די דאזיקע זאכן
וועלן געשען, ווייל דו האסט נישט געגלויבט מיינע
ווערטער, וועלכע וועלן דערפילט ווערן אין זייער
צייט. 21 און דאס פאלק האט געווארט אויף זכריהן,
און האט זיך געוואונדערט וואס ער זוימט זיך אינם
היכל, 22 און ווען ער איז ארויסגעקומען האט ער
נישט געקענט רעדן צו זיי; און זיי האבן פארשטאנען,

אז ער האט געזען א חזיון אינם היכל; און ער האט
זיך פארשטענדיקט מיט זיי דורך צייכנס, און איז
פארבלייבן שטום. 23 און עס איז געשען, ווען די
טעג פון זיין אפריכטן די עבודה זענען דערפילט
געווארן, איז ער אהיים געגאנגען. 24 און נאך די
דאזיקע טעג איז אלישבע, זיין ווייב, טראגעדיק
געווארן, און זי האט זיך פארבארגן פינף חדשים,
אזוי צו זאגן: 25 אזוי האט דער האר (ג-ט) מיר
געטאן אין די טעג ווען ער האט אויף מיר געקוקט
אוועקצונעמען מיין חרפה צווישן מענטשן. 26 און
אין דעם זעקסטן חודש איז דער מלאך גבריאל
געשיקט געווארן פון ה׳ קיין גליל אין א שטאט
אריין וואס האט געהייסן נצרת, 27 צו א יונגפרוי
בתולה וואס איז געווען פארקנסט צו א מאן מיט דעם
נאמען יוסף, אויס דעם בית דוד; און די יונגפרוי
בתולה האט געהייסן מרים. 28 און אריינקומענדיק
צו איר האט ער געזאגט: שלום דיר, דו מיט גנאד
באשענקטע, דער האר (ה׳) איז מיט דיר. 29 זי
האט זיך אבער דערשראקן איבער דעם ווארט, און
האט זיך געטראכט, וואס זאל די דאזיקע באגריסונג
באטייטן? 30 און דער מלאך האט צו איר געזאגט:
פארכט דיך נישט, מרים; ווארום דו האסט געפונען
חן ביי ה׳, 31 און זע, דו וועסט מעוברת ווערן
און געבוירן א זון, און דו זאלסט רופן זיין נאמען
יהושע/ישוע, 32 ער וועט זיין גרויס, און וועט גערופן
ווערן זון פון דעם אויבערשטער; און דער האר ג-ט
וועט אים געבן דעם טראן פון זיין פאטער דוד;
33 און ער וועט קעניגן איבער דעם הויז פון יעקב
אויף אייביק, און זיין מלכות וועט נישט האבן קיין
סוף. (ישעיהו ט, ו-ז.) (aiōn g165) 34 און מרים האט
געזאגט צום מלאך: וויאזוי וועט דאס דאזיקע זיין,
איך קען דאך נישט קיין מאן? 35 און דער מלאך
האט ענטפערנדיק געזאגט צו איר: דער רוח הקודש
וועט קומען איבער דיר, און דעם אויבערשטנס
גבורה וועט דיך באשאטן; דערפאר וועט דאס
געבוירענע (קינד) אויך גערופן ווערן הייליק, זון
פון דעם אויבערשטער. (ישעיהו ז, יד.) 36 און זע,
אלישבע, די קרובה דיינע, אויך זי איז טראגעדיק
מיט א זון אויף איר עלטער, און זי, וועמען מען
האט גערופן עקרה, איז שוין אין זעקסטן חודש;
37 ווייל קיין זאך איז נישט אוממעגלעך פאר ה׳.
38 און מרים האט געזאגט: זע, איך בין די דינסטמויד
פון דעם האר (ג-ט); זאל מיר געשען לויט דיין
ווארט. און דער מלאך איז אוועקגעגאנגען פון איר.
39 און מרים איז אויפגעשטאנען אין די דאזיקע טעג
און איז אייליק אוועקגעגאנגען צום בארגלאנד, צו
א שטאט אין יהודה; 40 און איז אריינגעגאנגען אין
זכריהס הויז און האט אפגעגעבן שלום אלישבען.
41 און עס איז געשען, ווי אלישבע האט געהערט
מרימס באגריסונג, האט דאס קינד א שפרונג געטאן
אין איר לייב; און אלישבע איז פול געווארן מיט
דעם רוח הקודש, 42 און האט אויפגעהויבן איר קול
מיט א הויך געשריי, און געזאגט: געבענטשט ביסטו
צווישן פרויען, און געבענטשט איז די פרוכט פון
דיין לייב. 43 און פארוואס איז דאס דאזיקע מיר
געשען, אז די מוטער פון מיין האר זאל קומען צו
מיר? 44 ווארום זע, ווי דאס קול פון דיין באגריסונג
איז געקומען אין מיינע אויערן אריין, האט דאס קינד
א שפרונג געטאן מיט שמחה אין מיין לייב. 45 און אז
וואויל איז איר וואס האט געגלויבט, אז עס וועט זיין
א דערפילונג צו דעם, וואס איז איר געזאגט געווארן
פונם האר (ה׳). 46 און מרים האט געזאגט: 47 עס

טוט דערהייבן מיין זעל דעם האר, און עס פריידט
זיך מיין גייסט אין ה׳, מיין דערלייזער, 48 ווייל
ער האט געבליקט אויף דער נידעריקייט פון זיין
דינסטמויד; ווארום זע, פון איצט אָן וועלן מיך רופן
געבענטשטע אלע דורות, 49 ווייל גרויסע זאכן האט
מיר געטאן דער מעכטיקער, און הייליק איז זיין
נאמען; 50 און זיין בארעמהארציקייט איז פון דור צו
דור צו די, וואס פארכטן זיך פאר אים. 51 מאכט
האט ער באוויזן מיט זיין ארעם, צעשפרייט האט
ער די שטאלצע אין דער מחשבה פון זייער הארץ.
52 פון טראנען האט ער אראפגעזעצט מעכטיקע, און
נידריקע האט ער דערהייבט; 53 הונגריקע האט ער
אנגעפילט מיט אלעם גוטן, און רייכע אוועקגעשיקט
מיט גארנישט. 54 געהאלפן האט ער זיין קנעכט
ישראל, געדענקענדיק זיין רחמנות, 55 אזוי ווי ער
האט גערעדט צו אונדזערע אבות, צו אברהם און
זיין זאמען אויף אייביק. (aiōn g165) 56 און מרים איז
געבליבן ביי איר אן ערך דריי חדשים, און האט זיך
אומגעקערט אהיים. 57 פאר אלישבען אבער האט
זיך דערפילט די צייט פון איר קימפעט, און זי האט
געבוירן א זון. 58 און אירע שכנים און קרובים האבן
געהערט, אז דער האר (ה׳) האט איר ארויסגעווייזן
גרויס חסד, און האבן זיך געפריידט מיט איר. 59 און
עס איז געשען, דעם אכטן טאג איז מען געקומען מל
זיין דאס קינד, און מען האט אים א נאמען געגעבן
נאך זיין פאטער זכריה. 60 און זיין מוטער האט
ענטפערנדיק געזאגט: ניין; נאר ער זאל הייסן יוחנן.
61 און זיי האבן צו איר געזאגט: אין דיין משפחה איז
דאך נישטא קיינער, וואס האט דעם דאזיקן נאמען!
62 און זיי האבן געוואונקען צו זיין פאטער, ווי וואלט
ער געוואלט אים א נאמען געבן. 63 און ער האט
געבעטן א שרייב טעוועלע און האט אויפגעשריבן,
אזוי צו זאגן: זיין נאמען איז יוחנן! און אלע האבן
זיך געוואונדערט. 64 און אין אן אויגנבליק האבן זיך
זיין מויל און צונג געעפנט; און ער האט גערעדט,
לויבנדיק ה׳. 65 און א מורא איז געקומען אויף אלע
זייערע שכנים, און אין דעם גאנצן בארגלאנד פון
יהודה האט מען גערעדט פון אלע די דאזיקע זאכן.
66 און אלע, וואס האבן דאס געהערט, האבן עס זיך
גענומען צום הארצן, אזוי צו זאגן: וואס וועט דאס
דאזיקע קינד זיין? ווארום אויך די האנט פון דעם
האר (ה׳) איז געווען מיט אים. 67 און זכריה, זיין
פאטער, איז פול געווארן מיט דעם רוח הקודש
און האט נבואות געזאגט, אזוי צו זאגן: 68 געלויבט
זאל זיין דער האר, דער ג-ט פון ישראל. ווייל ער
האט השגחה געהאט און געשאפן א ישועה פאר זיין
פאלק, 69 און אויפגעשטעלט א הארן פון גאולה
פאר אונדזערטוועגן אין דעם הויז פון דוד זיין
קנעכט, 70 לויט ווי ער האט גערעדט דורך דעם
מויל פון זיינע הייליקע נביאים. פון אייביק אָן, (aiōn
g165) 71 א רעטונג פון אונדזערע שונאים און אויס דער
האנט פון אלע, וואס האסן אונדז; 72 צו טאן חסד
מיט אונדזערע אבות, און צו געדענקען זיין הייליקן
בונד; 73 די שבועה, וואס ער האט געשוואוירן
צו אונדזער פאטער אברהם; 74 אונדז צו געבן,
זייענדיק באפרייט אויס דער האנט פון אונדזערע
שונאים, מיר זאלן אים דינען אָן מורא, 75 אין קדושה
און גערעכטיקייט פאר אים אלע אונדזערע טעג.
76 און דו, קינד, וועסט גערופן ווערן: נביא פון דעם
אויבערשטער, ווארום דו וועסט גיין פארויס פאר
דעם האר צוצוגרייטן זיינע וועגן, (ישעיהו מ, ג.)
77 כדי צו געבן זיין פאלק דערקענטעניש פון ישועה

דורך דער פארגעבונג פון זייערע זינד, 78 דורך
דער הערצלעכער דערבארמונג פון אונדזער ג-ט,
דורך וועלכן א זונאויפגאנג פון אויבן וועט קומען צו
אונדז, 79 זיי צו געבן ליכט וואס זיצן אין פינצטערניש
און אין שאטן פון טויט, צו פירן אונדזערע פיס
אינם וועג פון שלום. 80 און דאס קינד איז געוואקסן
און איז שטארק געווארן אינם גייסט, און איז געווען
אין מדבריות ביז צום טאג פון זיין באווייזן זיך צו
ישראל.

2 און עס איז געשען אין יענע טעג, א דעקרעט איז
ארויסגעגאנגען פון קיסר אויגוסטוס, אז די גאנצע
וועלט זאל זיך רעגיסטרירן. 2 דאס איז די ערשטע
רעגיסטרירונג, וואס איז געמאכט געווארן בשעת
קירעניוס איז געווען העגמון פון סיריען. 3 און אלע
זענען געגאנגען זיך רעגיסטרירן, יעדער איינער אין
זיין אייגענער שטאט אריין. 4 און יוסף איז אויך
ארויפגעגאנגען פון גליל, אויס דער שטאט נצרת,
קיין יהודה, אין דער שטאט פון דוד, וועלכע הייסט
בית-לחם, ווייל ער איז געווען פון דעם הויז און
משפחה פון דוד (המלך); 5 אז ער זאל זיך לאזן
רעגיסטרירן צוזאמען מיט מרים, וואס איז געווען
פארקנסט צו אים, און איז געווען מעוברת. 6 און עס
איז געשען, בשעת זיי זענען דארט געווען, דאס די
טעג פון איר קימפעט זענען דערפילט געווארן, 7 און
זי האט געבוירן איר זון, דעם בכור, און האט אים
איינגעוויקלט אין ווינדעלעך און אריינגעלייגט אין
א מולטער, צוליב דעם וואס עס איז נישט געווען
קיין ארט פאר זיי אין דער אכסניה. 8 און אין דער
זעלביקער געגנט זענען געווען פאסטוכער, וואס
האבן זיך אויפגעהאלטן אויפן פעלד און געהאלטן
וואך איבער זייער סטאדע ביינאכט. 9 און א מלאך
פונם האר (ה׳) האט זיך אוועקגעשטעלט ביי זיי און
דער כבוד פון האר (ה׳) האט זיי ארומגעלויכטן,
און זיי האבן זיך געפארכטן מיט א גרויסער פורכט.
10 און דער מלאך האט צו זיי געזאגט: פארכט זיך
נישט! ווארום זע, איך זאג אייך אָן א גוטע בשורה פון
גרויסער פרייד, וועלכע איז פארן גאנצן פאלק; 11 אז
אייך איז היינט געבוירן געווארן א גואל, וועלכער
איז משיח, דער האר, אין דער שטאט פון דוד.
(מיכה ה, א.) 12 און דאס דאזיקע איז פאר אייך א
צייכן: איר וועט געפינען א קליין קינד איינגעוויקלט
אין ווינדלען און ליגנדיק אין א מולטער. 13 און
פלוצלונג איז געווען אינאיינעם מיט דעם מלאך א
מחנה פון הימלישע חיל וואס האבן געלויבט ה׳
און געזאגט: 14 כבוד צו ה׳ אין די הויכקייטן, און
אויף דער ערד שלום צווישן מענטשן אין וועמען ער
האט א וואוילגעפעלן! 15 און עס איז געשען, ווי די
מלאכים זענען פון זיי אוועק אין הימל אריין, האבן
די פאסטוכער געזאגט איינער צום אנדערן: לאמיר
איצט גיין קיין בית-לחם, און זען די דאזיקע זאך,
וואס איז געשען, וועלכע דער האר (ה׳) האט אונדז
צו וויסן געטאן. 16 און זיי זענען געגאנגען איילנדיק
און האבן געפונען מרים און יוספן, און דאס קליינע
קינד ליגנדיק אין דער מולטער. 17 און ווען זיי האבן
עס געזען האבן זיי באקאנט געמאכט דאס ווארט,
וואס איז צו זיי גערעדט געווארן ווענן דעם דאזיקן
קינד. 18 און אלע, וואס האבן דאס געהערט, האבן זיך
געוואונדערט איבער דעם, וואס איז געזאגט געווארן
פון די פאסטוכער. 19 מרים אבער האט אפגעהיטן
אלע די דאזיקע רייד און האט נאכגעטראכט איבער
זיי אין איר הארץ. 20 און די פאסטוכער האבן זיך
אומגעקערט אפגעבנדיק כבוד צו ה׳ און לויבנדיק

אים פאר אלעם, וואס זיי האבן געהערט און געזען,
אזוי ווי עס איז צו זיי גערעדט געווארן. 21 און ווען
אכט טעג זענען דערפילט געווארן, אז מען זאל אים
מל זיין, האט מען אים א נאמען געגעבן יהושע/ישוע,
ווי ער איז גערופן געווארן פון דעם מלאך איידער
ער איז געשאפן געווארן אינם מוטערלייב. 22 און ווען
די טעג זענען דערפילט געווארן פון זייער רייניקונג
לויט תורת משה, האבן זיי אים ארויפגעברענגט
קיין ירושלים, כדי אים אוועקצושטעלן פאר דעם
האר (ה׳) (ויקרא יב, א-ח.) 23 אזוי ווי עס שטייט
געשריבן אין דער תורה פון דעם האר (ה׳): יעדער
זכר, וואס עפנט די מוטערטראכט, זאל גערופן ווערן
הייליק צום האר (ה׳); (שמות יג, א-ב.) 24 און צו
ברענגען א קרבן לויט ווי עס איז געזאגט געווארן אין
דער תורה פונם האר (ה׳): א פאר טערקל-טויבן
אדער צוויי יונגע טויבן. 25 און זע, עס איז געווען א
מענטש אין ירושלים, וועלכער האט געהייסן שמעון,
און דער דאזיקער איז געווען אן איש צדיק און א
ג-טספארכטיקער מענטש, און האט געהאפט אויף
דער נחמה פון ישראל; און דער רוח הקודש האט
געהרוט אויף אים. 26 און עס איז אים אנטפלעקט
געווארן דורך דעם רוח הקודש, אז ער וועט נישט
זען דעם טויט איידער ער וועט זען דעם משיח פון
דעם האר ה׳. 27 און ער איז געקומען דורך דעם
גייסט אין בית המקדש אריין! און בשעת די עלטערן
האבן אריינגעברענגט דאס קינד יהושע/ישוע, כדי
צו טאן מיט אים לויט דעם מנהג פון דער תורה,
28 האט ער (שמעון) עס גענומען אויף זיינע ארעמס
און געלויבט ה׳ און געזאגט: 29 איצט, אָ, האר, לאזטו
דיין קנעכט גיין, לויט דיין ווארט, בשלום. 30 ווייל
געזען האבן מיינע אויגן דיין רעטונג, 31 וואס דו
האסט צוגעגרייט פאר אלע פעלקער, 32 א ליכט
צו דער באלויכטונג פון די אומות (העולם) און
א הערלעכקייט פאר דיין פאלק ישראל. 33 און
זיין פאטער און מוטער האבן זיך געוואונדערט
איבער דעם, וואס איז געזאגט געווארן וועגן אים;
34 און שמעון האט זיי געבענטשט און געזאגט צו
מרים, זיין מוטער: זע, ער איז באשטימט צום פאלן
און אויפשטיין פון א סך אין ישראל, און אלס א
צייכן, וואס וועט ווידערגעשפראכן ווערן; (ישעיהו
ח, יד-טו.) 35 און אויך דיין אייגענער זעל וועט
דורכדרינגען א שווערד; כדי די מחשבות פון א
סך הערצער זאלן אנטפלעקט ווערן. 36 און עס איז
געווען א נביאה, חנה בת פנואל, פונם שבט אשר. זי
האט שוין געהאט דערגרייכט א זייער טיפע עלטער,
האבנדיק געלעבט מיט א מאן זיבן יאר פון איר
יונגפרוישאפט אָן, 37 און איז געווען אן אלמנה ביז
צו פיר און אכציק יאר, וואס האט נישט פארלאזט
דאס בית המקדש, און האט געדינט ה׳ מיט תעניתים
און תפילות בייטאג און ביינאכט. 38 אויך זי איז
געקומען אין דער זעלביקער שעה, האט געלויבט ה׳,
און גערעדט וועגן אים צו אלע, וואס האבן געהאפט
אויף דער אויסלייזונג פון ירושלים. 39 און ווי זיי
האבן אלץ מקיים געווען לויט דער תורה פונם
האר (ה׳), האבן זיי זיך אומגעקערט קיין גליל, אין
זייער אייגענער שטאט נצרת. 40 און דאס קינד איז
געוואקסן און איז געווארן שטארק, ווערנדיק פול
מיט חכמה, און ה׳ס חן איז געווען אויף אים. 41 און
זיינע עלטערן פלעגן עולה רגל זיין יעדעס יאר קיין
ירושלים אויף יום טוב פסח. 42 און ווען ער איז
אלט געווארן צוועלף יאר זענען זיי ארויפגעגאנגען
לויט דעם מנהג פונם יום טוב; 43 און ווען די טעג

האבן זיך געענדיקט און זיי האבן זיך אומגעקערט
(אהיים), איז דאס יינגל יהושע/ישוע איבערגעבליבן
אין ירושלים, און זיינע עלטערן האבן עס נישט
געוואוסט; 44 נאר מיינענדיק, אז ער איז מיט די עולי
רגל, זענען זיי געגאנגען א טאג רייזע און האבן אים
געזוכט צווישן די קרובים און באקאנטע. 45 און
(אזוי ווי) זיי האבן אים נישט געפונען, האבן זיי זיך
אומגעקערט קיין ירושלים און אים געזוכט. 46 און
עס איז געשען, אין דריי טעג ארום האבן זיי אים
געפונען אין בית המקדש זיצנדיק אין דער מיט
צווישן די תנאים, און ער האט זיך צוגעהערט צו זיי
און זיי געשטעלט קשיות; 47 און אלע, וואס האבן אים
געהערט, האבן געשטוינט איבער זיין שכל און זיינע
תשובות. 48 און ווען זיי האבן אים דערזען, זענען זיי
געווארן אויסער זיך, און זיין מוטער האט צו אים
געזאגט; קינד, פארוואס האסטו אונדז אזוי געטאן?
זע, דיין פאטער און איך האבן דיך געזוכט מיט
אנגסט. 49 און ער האט צו זיי געזאגט; פארוואס האט
איר מיך געזוכט? צי האט איר דען נישט געוואוסט,
אז איך מוז זיין אין מיין פאטערס הויז? 50 און זיי
האבן נישט משיג געווען דאס ווארט, וואס ער האט
צו זיי גערעדט. 51 און ער איז אראפגעגאנגען מיט זיי
און איז געקומען קיין נצרת און געווען אונטערטעניק
צו זיי; און די מוטער זיינע האט אפגעהיטן די אלע
ווערטער אין איר הארץ. 52 און יהושע/ישוע איז
געוואקסן אין דער חכמה און אין קערפערלעכן
געשטאלט, און אין חן ביי ה׳ און ביי לייטן.

3 און אין דעם פופצענטן יאר פון דער הערשאפט
פון קיסר טיבעריוס, בעת פאנטיוס פילאטוס איז
געווען גובערנאטאר פון יהודה, און הורדוס איז
געווען טעטראַרך פון גליל, און פיליפוס, זיין
ברודער, איז געווען טעטראַרך פון איטורעא און פון
דער געגנט טראכאניטיס, און ליזיאנוס איז געווען
טעטראַרך פון אבילענע, 2 ווען חנן און קיפא זענען
געווען כהנים גדולים, איז ה״ס ווארט געקומען צו
יוחנן בן זכריה אין דער מדבר. 3 און ער איז
געקומען אין דער גאנצער אומגעגנט פון ירדן און
האט אויסגערופן א מקווה פון תשובה צו דער
פארגעבונג פון זינד, 4 אזוי ווי עס שטייט געשריבן
אינם ספר פון די ווערטער פון ישעיה הנביא: א קול
פון איינעם וואס שרייט אין דער מדבר: גרייט צו
דעם וועג פון דעם האר (ה׳), מאכט גלייך זיינע
שטעגן. 5 יעדער טאל זאל אנגעפילט ווערן און
יעדער בארג און יעדעס בערגל זאלן דערנידעריקט
ווערן, און די קרומע (ערטער) זאלן אויסגעגלייכט
ווערן און די נישט גלייכע צו גלאטע וועגן; 6 און
זאל יעדער בשר (ודם) זען די ישועה פון ה׳.
7 און ער האט געזאגט צו די המונים מענטשן, וואס
זענען ארויסגעקומען געטובלט צו ווערן אין דער
מקווה פון אים: איר שפראץ פון שלאנגען, ווער
האט אייך געגעבן צו פארשטיין צו אנטלויפן פון
דעם קומענדיקן צארן? 8 ברענגט דעריבער פירות,
(וואס זענען) ווירדיק פון תשובה, און הויבט נישט
אָן זיך איינצורעדן: מיר האבן אברהם אלס אונדזער
פאטער; ווארום איך זאג אייך, אז ה׳ איז בכוח
אויס די דאזיקע שטיינער אויפצושטעלן קינדער
צו אברהמען. 9 און די האק ליגט אויך שוין ביים
ווארצל פון די ביימער; דעריבער יעדער איינער
בוים, וואס ברענגט נישט קיין גוטע פירות, ווערט
אפגעהאקט און געווארפן אין פייער אריין. 10 און די
מאסן מענטשן האבן אים געפרעגט, אזוי צו זאגן: וואס
זשע זאלן מיר טאן? 11 און ער האט ענטפערנדיק

צו זיי געזאגט: ווער עס האט צוויי העמדער, דער
זאל זיך טיילן מיט דעם, וואס האט גארנישט; און
דער, וואס האט שפייז, זאל אויך אזוי טאן! 12 און
אויך שטייער אויפמאנער זענען געקומען צו לאזן זיך
טובל זיין אין דער מקווה און האבן געזאגט צו אים:
רבי, וואס זאלן מיר טאן? 13 האט ער צו זיי געזאגט:
פאדערט נישט מער ווי עס איז אייך באשטימט
געווארן! 14 און אויך זעלנער האבן אים געפרעגט,
אזוי צו זאגן: און מיר, וואס זאלן מיר טאן? און ער
האט צו זיי געזאגט: באדריקט קיינעם נישט, ברענגט
נישט קיין מסירות אויף קיינעם, און באגענוגענט
אייך מיט אייער געהאלט. 15 און אזוי ווי דאס פאלק
איז געווען אין דערווארטונג, און אלע האבן זיך
געפרעגט אין זייערע הערצער וועגן יוחנן, צי איז
ער אליין נישט אפשר דער משיח, 16 האט יוחנן
געענטפערט זאגנדיק צו אלעמען: איך טובל אייך
טאקע מיט וואסער אין א מקווה, עס קומט אבער א
שטארקערער פון מיר; וועמען איך בין נישט ווערט
אויפצובינדן דאס שנירל פון זיינע שיך; ער וועט
אייך טובל זיין אין א מקווה מיט דעם רוח הקודש
און מיט פייער; 17 זיין ווינטשויפל איז אין זיין האנט,
אויסצורייניקן זיין דרעשערייי און איינצוזאמלען
דעם ווייץ אין שייער אריין, די פלעווע אבער וועט
ער פארברענען מיט פייער, וואס לעשט זיך נישט
אויס. 18 און נאך מיט א סך אנדערע אזהרות האט
ער אנגעזאגט די גוטע בשורה צום פאלק. 19 הורדוס
אבער, דער טעטראך, ווערנדיק געמוסרט פון אים
וועגן הורודיה, זיין ברודערס ווייב, און וועגן אלע
מעשים רעים, וואס הורדוס האט געטאן, 20 האט ער
צו דעם אלעם צוגעלייגט אויך דאס דאזיקע, וואס
ער האט יוחנן פארשלאסן אין געפענקעניש. 21 און
עס איז געשען, בשעת דאס גאנצע פאלק האט זיך
געלאזט טובל זיין אין דער מקווה און יהושע/ישוע
איז אויך געטובלט געווארן אין דער מקווה און האט
תפילה געטאן, האט זיך דער הימל געעפנט, 22 און
דער רוח הקודש איז אראפגעקומען אויף אים אין
א קערפערלעך געשטאלט, ווי א טויב; און עס איז
געקומען א קול פון הימל: דו ביסט מיין געליבטער
זון, אין דיר האב איך א וואוילגעפעלן! 23 און
יהושע/ישוע אליין איז אלט געווען ביי דרייסיק
יאר ווען ער האט אנגעהויבן (זיין עבודה); און איז
געווען, ווי מען האט געמיינט, דער זון פון יוסף בן
עלי, 24 בן מתת, בן לוי, בן מלכי, בן יני, בן יוסף,
25 בן מתתיהו, בן עמוס, בן נחום, בן חסלי, בן נגי,
26 בן מחת, בן מתתיהו, בן שמעי, בן יוסף, בן יודה,
27 בן יוחנן, בן רישא, בן זרובבל, בן שאלתיאל, בן
נרי, 28 בן מלכי, בן אדי, בן קוסם, בן אלמודם, בן
ער, 29 בן יהושע/ישוע, בן אליעזר, בן יורים, בן
מתת, בן לוי, 30 בן שמעון, בן יהודה, בן יוסף, בן
יונם, בן אליקים, 31 בן מליא, בן מינא, בן מתתה,
בן נתן, בן דוד, 32 בן ישי, בן עובד, בן בועז, בן
שלמון, בן נחשון, 33 בן עמינדב, בן אדמין, בן ארני,
בן חצרון, בן פרץ, בן יהודה, 34 בן יעקב, בן יצחק,
בן אברהם, בן תרח, בן נחור, 35 בן שרוג, בן רעו,
בן פלג, בן עבר, בן שלח, 36 בן קינן, בן ארפכשד,
בן שם, בן נוח, בן למך, 37 בן מתושלח, בן חנוך, בן
ירד, בן מהללאל, בן קינן, 38 בן אנוש, בן שת, בן
אדם, בן אלקים.

4 און יהושע/ישוע, פול מיט דעם רוח הקודש, האט
זיך אומגעקערט פונם ירדן, און איז געפירט געווארן
פון דעם גייסט אין דער מדבר 2 פערציק טעג לאנג
און איז אויסגעפרואווט געווארן פון שטן. און ער

האט גארנישט געגעסן אין יענע טעג; און ווען זיי
האבן זיך געענדיקט איז ער הונגעריק געווארן. 3 און
דער שׂטן האט צו אים געזאגט: אויב דו ביסט דער זון
פון דער אויבערשטער, זאג צו דעם דאזיקן שטיין,
אז ער זאל ווערן ברויט! 4 און יהושע/ישוע האט
אים געענטפערט: עס שטייט געשריבן: נישט מיט
ברויט אליין וועט דער מענטש לעבן! 5 האט ער אים
ארויפגעפירט אויף א הויכן בארג און אים געוויזן אלע
קעניגרייכן פון דער וועלט אין אן אויגנבליק. 6 און
דער שׂטן האט צו אים געזאגט: דיר וועל איך געבן
די דאזיקע גאנצע מאכט און זייער הערלעכקייט;
ווייל זי איז מיר איבערגעגעבן געווארן, און איך
גיב זי, צו וועמען איך וויל. 7 דעריבער אויב דו
וועסט זיך בוקן פאר מיר, וועט אלץ זיין דיין. 8 און
יהושע/ישוע האט ענטפערנדיק צו אים געזאגט:
עס שטייט געשריבן: צום האר דיין ג-ט זאלסטו
זיך בוקן, און נאר אים אליין זאלסטו דינען. 9 ער
אבער האט אים אוועקגעפירט קיין ירושלים און
אים געשטעלט אויפן שפיץ טורם פון בית המקדש,
און געזאגט צו אים: אויב דו ביסט דער זון פון
דער אויבערשטער, ווארף דיך פונדאנען אראפ;
10 ווארום עס שטייט געשריבן: זיינע מלאכים וועט
ער באפעלן וועגן דיר, דיך אפצוהיטן; 11 אויף די
הענט וועלן זיי דיך טראגן, אז דו זאלסט דיר נישט
צעקלאפן דיין פוס אין א שטיין. 12 און יהושע/ישוע
האט אים ענטפערנדיק געזאגט: עס איז געזאגט
געווארן: דו זאלסט נישט אויספרואוון דעם האר
דיין ג-ט. 13 און ווען דער שׂטן האט געענדיקט אלע
אויספרוואונגען איז ער אוועק פון אים ביז אויף א
צייט. 14 און יהושע/ישוע האט זיך אומגעקערט אין
דער קראפט פונם גייסט קיין גליל; און א קלאנג איז
ארויסגעגאנגען וועגן אים אין דער גאנצער אומגעגנט.
15 און ער האט געלערנט אין זייערע שולן, און אלע
האבן אים אפגעגעבן כבוד. 16 און ער איז געקומען
קיין נצרת, וואו ער איז דערצויגן געווארן; און לויט
זיין געוואוינהייט איז ער שבת אריינגעגאנגען אין
שול און האט זיך אויפגעשטעלט צו לייענען. 17 און
מען האט אים געגעבן דאס ספר פון דעם נביא
ישעיה. און אויפעפענדיק דאס בוך האט ער געפונען
דאס ארט, וואו עס איז געווען געשריבן: 18 דער
גייסט פונם האר (ה׳) איז אויף מיר, ווייל ער האט
מיך געזאלבט, כדי אנצוזאגן א גוטע בשורה צו
ארעמעלייט; ער האט מיך געשיקט אויסצורופן
באפרייאונג צו געפאנגענע, און צו בלינדע—ווידער
צו קענען זען, די אונטערגעדריקטע ארויסצושיקן
פריי, 19 אויסצורופן א שנת רצון פון דעם האר (ה׳).
20 און ער האט צונויפגעוויקלט דאס ספר, האט עס
אוועקגעגעבן דעם חזן און זיך אנידערגעזעצט; און
אלעמענס אויגן אין שול זענען געווען געניינט מיט
שפאנונג אויף אים. 21 און ער האט אנגעהויבן צו זאגן
צו זיי: היינט איז די דאזיקע שריפט מקוים געווארן
אין אייערע אויערן. 22 און אלע האבן עדות געזאגט
אויף אים און האבן זיך געוואונדערט איבער די
ליבלעכע ווערטער, וואס זענען ארויסגעקומען פון
זיין מויל; און האבן געזאגט: צי איז דען דאס נישט
יוספס זון? 23 און ער האט צו זיי געזאגט: זיכער וועט
איר מיר זאגן דאס דאזיקע שפריכווארט: רופא,
הייל דיך אליין! אלץ, וואס מיר האבן געהערט, אז
עס איז געשען אין כפר-נחום, טו אויך דא אין דיין
פאטערשטאט! 24 ער אבער האט געזאגט: באמת
זאג איך אייך: קיין נביא איז נישט אנגענומען אין
זיין פאטערשטאט. 25 אויף אן אמת זאג איך אייך:

א סך אלמנות זענען געווען אין ישראל אין די טעג
פון אליהו (הנביא), ווען דער הימל איז געווען
פארשלאסן אויף דריי יאר און זעקס חדשים, און
עס איז געווארן א גרויסער הונגער איבערן גאנצן
לאנד; 26 און צו קיין איינער פון זיי איז אליהו
נישט געשיקט געווארן, אחוץ קיין צרפת אין צידון
צו א פרוי אן אלמנה. (מלכים א יז, א.) 27 און א
סך מצורעים זענען געווען אין ישראל אין דער
צייט פונם נביא אלישע; און קיין איינער פון זיי איז
נישט גערייניקט געווארן, אחוץ נעמן דער סיריער.
(מלכים ב ה, א-יד.) 28 און אלע אין שול זענען
פול געווארן מיט צארן, הערנדיק די דאזיקע זאכן;
29 און האבן זיך אויפגעהויבן און אים ארויסגעווארפן
אויסער דער שטאט, און אים אוועקגעפירט ביז צום
שפיץ פון דעם בארג, אויף וועלכן זייער שטאט איז
געווען געבויט, כדי אים אראפצושטירצן. 30 ער
אבער, דורכגייענדיק דורך זייער מיט, איז זיך אוועק
אויף זיין וועג. 31 און ער איז אראפגעגאנגען קיין
כפר-נחום, א שטאט אין גליל; און אין די שבתים
פלעגט ער זיי לערנען; 32 און מען פלעגט שטוינען
איבער זיין תורה, ווייל זיין ווארט איז געווען מיט
מאכט. 33 און אין דער שול איז געווען א מענטש,
וואס האט געהאט אן אומריינעם בייזן גייסט, און ער
האט א געשריי געטאן מיט א הויך קול: 34 וויי, וואס
האבן מיר מיט דיר, יהושע/ישוע פון נצרת? ביסטו
געקומען אונדז צו פארטיליקן? איך ווייס ווער דו
ביסט—דער קדוש אלקים (הייליקער פון ה׳).
35 און יהושע/ישוע האט אויף אים אנגעשריגן, אזוי צו
זאגן: שווייג און גיי ארויס פון אים! און דער בייזער
גייסט האט אים א ווארף געטאן ביז אין דער מיט, איז
ארויס פון אים און האט אים גארנישט געשעדיקט.
36 און אויף אלעמען איז אנגעפאלן א מורא, און זיי
האבן גערעדט איינער מיטן אנדערן, אזוי צו זאגן:
וואס פאר א ווארט איז דאס, אז מיט מאכט און מיט
כוח באפעלט ער די אומריינע גייסטער, און זיי
גייען ארויס! 37 און דער קלאנג וועגן אים האט זיך
פארשפרייט אויף יעדן ארט אין דער געגנט ארום.
38 און ער איז אויפגעשטאנען און איז ארויסגעגאנגען
פון שול אין שמעונס הויז אריין. שמעונס שוויגער
אבער האט געליטן פון א שטארק פיבער, און זיי
האבן אים געבעטן פאר אירעטוועגן. 39 און ער
האט זיך אנידערגעשטעלט איבער איר און האט
אנגעשריגן דאס פיבער, און עס האט זי פארלאזט; און
אין אן אויגנבליק איז זי אויפגעשטאנען און האט זיי
באדינט. 40 און ווען די זון איז אונטערגעגאנגען, האבן
אלע, וואס האבן געהאט קראנקע מיט פארשיידענע
שלאפקייטן, זיי געברענגט צו אים; און ער האט
ארויפגעלייגט די הענט אויף יעדן איינעם פון זיי און
זיי געהיילט. 41 און עס זענען אויך ארויסגעגאנגען
בייזע גייסטער פון פילע, שרייענדיק און זאגנדיק: דו
ביסט דער זון פון דער אויבערשטער! און ער האט
אנגעשריגן אויף זיי און האט זיי נישט געלאזט רעדן,
ווייל זיי האבן געוואוסט, אז ער איז דער משיח.
42 און ווען עס איז געווארן טאג איז ער ארויסגעגאנגען
און איז געקומען צו אן איינזאם ארט; און די המונים
מענטשן האבן אים אויפגעזוכט און זענען געקומען
צו אים, און האבן אים צוריקגעהאלטן, אז ער זאל
נישט אוועק פון זיי. 43 ער אבער האט צו זיי געזאגט:
אויך אין די אנדערע שטעט מוז איך אנזאגן די גוטע
בשורה פון דעם קעניגרייך פון ה׳; ווייל דערצו בין
איך געשיקט געווארן. 44 און ער פלעגט דרשענען
אין די שולן פון יהודה.

5 און עס איז געשען, בעת דער המון מענטשן האט
זיך געדרענגט צו אים, כדי צו הערן ה׳ס ווארט,
און ער איז געשטאנען ביים ים גניסרת; 2 האט ער
געזען צוויי שיפלעך ליגן ביים ים ברעג, און די
פישער זענען אויסגעשטיגן פון זיי און האבן געוואשן
די נעצן. 3 איז ער איינגעשטיגן אין איינס פון די
שיפלעך, וועלכעס האט געהערט שמעונען, און האט
אים געבעטן אוועקצופארן אביסל פון דער יבשה;
און האט זיך אנידערגעזעצט און געלערנט די המונים
מענטשן אויס דעם שיפל ארויס. 4 און ווען ער האט
אויפגעהערט צו רעדן, האט ער געזאגט צו שמעונען;
פאָר אריבער צו דער טיפעניש און לאזט אראפ
אייערע נעצן צום פאנג! 5 און ענטפערנדיק האט
שמעון געזאגט: האר, דורך דער גאנצער נאכט האבן
מיר געפראצעוועט, און גארנישט געכאפט; נאר אויף
דיין ווארט וועל איך אראפלאזן די נעצן. 6 און ווען
זיי האבן דאס דאזיקע געטאן, האבן זיי געכאפט א
גרויסע מענגע פיש; זייערע נעצן אבער האבן זיך
צעריסן. 7 און זיי האבן געמאכט צייכנס צו זייערע
חברים אין דעם אנדערן שיפל, אז זיי זאלן קומען זיי
העלפן; און זיי זענען געקומען און האבן אנגעפילט
ביידע שיפלעך ביז צום זינקען. 8 און זעענדיק דאס,
איז שמעון פעטרוס אנידערגעפאלן אויף די קני
פאר יהושען/ישועון, זאגנדיק: האר, גיי אוועק פון
מיר, ווייל איך בין א זינדיקער מענטש! 9 ווארום
עס האט אים אנגעכאפט א שרעק און אלע, וואס
זענען געווען מיט אים איבער דעם פישפאנג, וואס זיי
האבן געפאנגען, 10 און אויך אזוי יעקבן און יוחנן,
זבדיס זין, וואס זענען געווען שמעונס חברים. און
יהושע/ישוע האט געזאגט צו שמעונען: האב נישט
קיין מורא; פון איצט אָן וועסטו פאנגען מענטשן.
11 און ברענגענדיק די שיפלעך צו דער יבשה, האבן
זיי אלץ פארלאזט און אים נאכגעפאלגט. 12 און עס
איז געשען, בעת ער איז געווען אין איינער פון די
שטעט, זע, עס איז געווען א מאן פול צרעת; און ווי ער
האט געזען יהושען/ישועון, איז ער אנידערגעפאלן
אויפן פנים, האט אים געבעטן און געזאגט: האר,
אויב דו זאלסט וועלן, קענסטו מיך מאכן ריין!
13 און ער האט אויסגעשטרעקט די האנט, האט אים
אנגערירט און געזאגט: איך וויל, זיי ריין! און גלייך
איז די צרעת פון אים אוועק. 14 און ער האט אים
באפוילן, עס קיינעמען נישט אויסצוזאגן, נאר גיי,
ווייז דיך צום כהן, און זיי מקריב פאר דיין רייניקונג,
אזוי ווי משה האט געבאטן, פאר אן עדות צו זיי!
(ויקרא יד, א-לב.) 15 אבער דער באריכט וועגן
אים האט זיך נאכמער פארשפרייט, און גרויסע
מאסן מענטשן זענען זיך צוזאמענגעקומען, אים צו
הערן און געהיילט צו ווערן פון זייערע שלאפקייטן.
16 נאר ער האט זיך צוריקגעצויגן אין די מדבריות
אריין און תפילה געטאן. 17 און עס איז געשען אין
איינעם פון די טעג, בשעת ער האט געלערנט, און
עס זענען דערביי געזעסן פרושים און לומדים פון
דער תורה, וואס זענען געקומען אויס יעדן דארף
פון גליל און יהודה און ירושלים; און די גבורה
פון דעם האר (ה׳) איז געווען מיט אים צו היילן.
18 און זע, מענער האבן געטראגן אויף א בעט א
מענטשן, וועלכער איז געווען פאראליזשירט; און
האבן געזוכט אים אריינצובערענגען, און צו לייגן פאר
אים. 19 און נישט געפינענדיק (קיין מעגלעכקייט)
וויאזוי זיי זאלן אים אריינברענגען צוליב דעם המון
מענטשן, זענען זיי ארויפגעשטיגן אויפן דאך, און
האבן אים אראפגעלאזט דורך די שינדלען מיט

דעם בעטל אין דער מיט פאר יהושען/ישועו. 20 און
ווען יהושע/ישוע האט געזען זייער אמונה, האט ער
געזאגט: מענטש, דיינע זינד זענען דיר פארגעבן
געווארן! 21 און די סופרים און די פרושים האבן
אנגעהויבן נאכצוטראכטן, אזוי צו זאגן: ווער איז ער
דאס, וואס רעדט ארויס לעסטערונגען? ווער קען
דאס מוחל זיין זינד, אחוץ ה׳ אליין? 22 יהושע/ישוע
האט אבער איינגעזען זייערע מחשבות, און האט
ענטפערנדיק געזאגט צו זיי: פארוואס טראכט איר
נאך אין אייערע הערצער? 23 וואס איז לייכטער,
צו זאגן: דיינע זינד זענען דיר פארגעבן געווארן,
אדער צו זאגן: שטיי אויף און גיי? 24 נאר כדי
איר זאלט וויסן, אז דער בר אנש האט רשות אויף
דער ערד מוחל צו זיין זינד—האט ער געזאגט צום
פאראליטיקער—דיר זאג איך, שטיי אויף און נעם
דיין בעטל און גיי אהיים! 25 און אין אן אויגנבליק
איז ער אויפגעשטאנען פאר זיי, האט גענומען דאס
(בעטל) אויף וועלכן ער איז געלעגן, און איז אוועק
אהיים לויבנדיק ה׳. 26 און א דערשטוינונג האט
אלעמען אנגעכאפט, און זיי האבן געלויבט ה׳;
און זענען אנגעפילט געווארן מיט מורא און האבן
געזאגט: אומגלויבלעכע זאכן האבן מיר היינט געזען!
27 און נאך דעם איז ער ארויסגעגאנגען און האט
געזען א שטייער אויפמאנער, מיט דעם נאמען לוי,
זיצן ביים שטייער אמט, און האט צו אים געזאגט:
פאלג מיר נאך! 28 און ער האט אלץ פארלאזט, איז
אויפגעשטאנען און האט אים נאכגעפאלגט. 29 און
לוי האט פאר אים געמאכט א גרויס מאלצייט אין
זיין הויז, און עס איז געווען א גרויסער עולם שטייער
אויפמאנער און אנדערע, וואס זענען געזעסן מיט זיי
(ביים טיש). 30 און די פרושים און זייערע סופרים
האבן געמורמלט צו די תלמידים זיינע, אזוי צו
זאגן: פארוואס עסט איר און טרינקט מיט שטייער
אויפמאנער און זינדער? 31 און יהושע/ישוע האט
ענטפערנדיק געזאגט צו זיי: נישט די געזונטע נויטיקן
זיך אין א רופא, נאר די קראנקע; 32 איך בין נישט
געקומען רופן צדיקים, נאר חוטאים צו תשובה! 33 זיי
אבער האבן געזאגט צו אים: יוחננס תלמידים פאסטן
אפט און טאן תפילה, אזוי טאן אויך די תלמידים פון
די פרושים; דיינע אבער עסן און טרינקען. 34 האט
יהושע/ישוע צו זיי געזאגט: צי קענט איר דען מאכן
פאסטן די חתונה לייט בשעת דער חתן איז מיט
זיי? 35 עס וועלן אבער קומען טעג, ווען דער חתן
וועט אוועקגענומען ווערן פון זיי; דעמאלט וועלן
זיי פאסטן אין יענע טעג. 36 און האט אויך געזאגט
א משל צו זיי: קיינער שניידט נישט אפ קיין לאטע
פון א נייעם בגד און לייגט זי אויף אן אלטן בגד;
ווייל אויב יא, איז סאי ער שניידט אפ דאס נייע, סאי
די לאטע פונם נייעם פאסט נישט דעם אלטן. 37 עס
גיסט אויך קיינער נישט אריין קיין נייעם ווין אין
אלטע לאגלען; ווייל אויב יא, צערייסט דער נייער
ווין די לאגלען, און ווערט אליין אויסגעגאסן און די
לאגלען גייען פארלוירן; 38 נאר נייעם ווין מוז מען
אריינגיסן אין נייע לאגלען. 39 און קיינער, וואס האט
געטרונקען אלטן, וויל נייעם; ווארום ער זאגט: דער
אלטער איז גוט!

6 און עס איז געשען, א שבתדיקן טאג איז
ער דורכגעגאנגען דורך די קארנפעלדער; און
זיינע תלמידים האבן אפגעפליקט זאנגען, האבן
זיי צעריבן מיט די הענט און געגעסן. 2 אייניקע
אבער פון די פרושים האבן געזאגט: פארוואס טוט
איר דאס, וואס מען טאר שבת נישט טאן? 3 און

יהושע/ישוע האט ענטפערנדיק צו זיי געזאגט: צי
האט איר דען נישט געלייענט דאס דאזיקע, וואס
דוד (המלך) האט געטאן, ווען ער איז הונגעריק
געווארן און די (לייט), וואס זענען געווען מיט אים?
4 ווי ער איז אריינגעגאנגען אין ה׳ס הויז (משכן),
און האט גענומען דאס לחם הפנים און עס געגעסן,
און האט אויך געגעבן צו די (לייט), וואס זענען
געווען מיט אים; וואס קיינער האט נישט געטארט
עסן אחוץ די כהנים אליין? (שמואל א כא, ג-ד.)
5 און ער האט צו זיי געזאגט: דער בר אנש איז האר
פונם שבת. 6 און עס איז געשען אן אנדערן שבת, אז
ער איז אריינגעגאנגען אין א שול און האט געלערנט;
און דארט איז געווען א מענטש, וועמעס רעכטע
האנט איז געווען פארדארט. 7 און די סופרים און די
פרושים האבן גוט אכטונג געגעבן אויף אים, אויב
ער וועט שבת היילן, כדי זיי זאלן געפינען עפעס
אים אנצוקלאגן. 8 ער אבער האט געקענט זייערע
געדאנקען; און האט געזאגט צום מאן, מיט דער
פארדארטער האנט: הויב דיך אויף און שטעל דיך
אין דער מיט! און ער איז אויפגעשטאנען און זיך
געשטעלט. 9 און יהושע/ישוע האט צו זיי געזאגט: איך
וועל אייך פרעגן: צי מעג מען שבת טאן גוטס אדער
טאן שלעכטס, ראטעווען א נפש, אדער אומברענגען?
10 און ארומקוקנדיק זיך אויף זיי אלע, האט ער
געזאגט צו אים: שטרעק אויס דיין האנט! און ער האט
עס געטאן, און זיין האנט איז ווידער געזונט געווארן.
11 זיי אבער זענען פול געווארן מיט גרימצארן; און
האבן איבערגערעדט איינער מיטן אנדערן, וואס
מען זאל טאן צו יהושען/ישוען. 12 און עס איז געשען
אין די דאזיקע טעג, אז ער איז ארויסגעגאנגען צום
בארג תפילה צו טאן; און האט פארברענגט די
גאנצע נאכט אין געבעט צו ה׳. 13 און ווען עס איז
געווארן טאג, האט ער גערופן צו זיך זיינע תלמידים
און אויסדערוויילט פון זיי צוועלף, וועלכע ער האט
אויך א נאמען געגעבן שליחים: 14 שמעונען, וועמען
ער האט אויך א נאמען געגעבן פעטרוס, און אנדריי
זיין ברודער, און יעקבן און יוחנן, און פיליפוסן און
בר-תלמי, 15 און מתתיהו און תומא, און יעקב בן
חלפי און שמעונען, וואס מען האט אים גערופן קנאי,
16 און יהודה בן יעקב, און יהודה איש-קריות, וואס
איז געווארן דער פארראטער. 17 און איז מיט זיי
אראפגעשטיגן און האט זיך געשטעלט אויף א פלאך
ארט, און א גרויסע מאסע פון זיינע תלמידים און א
גרויסער המון עם פון גאנץ יהודה און ירושלים און
פון דער געגנט ביים ים פון צור און צידון, 18 וועלכע
זענען געקומען אים הערן און צו ווערן געהיילט
פון זייערע שלאפקייטן; און די, וואס זענען געווען
געפלאגט פון אומריינע גייסטער, זענען געהיילט
געווארן. 19 און דער גאנצער המון מענטשן האט
געזוכט אים אנצורירן, ווייל עס איז ארויסגעגאנגען
פון אים א כוח און האט אלעמען געהיילט. 20 און ער
האט אויפגעהויבן זיינע אויגן אויף זיינע תלמידים,
און געזאגט: וואויל איז אייך, ארעמעלייט, ווייל דאס
קעניגרייך פון ה׳ איז אייערס! 21 וואויל איז אייך,
וואס הונגערן איצט, ווייל איר וועט געזעטיקט ווערן!
וואויל איז אייך, וואס וויינען איצט, ווייל איר וועט
לאכן! 22 וואויל איז אייך, ווען די מענטשן וועלן
אייך האסן, און ווען זיי וועלן אייך ארויסשטויסן און
באליידיקן און ארויסווארפן אייער נאמען ווי עפעס
בייז, צוליב דעם בר אנש. 23 פריידט זיך אין יענעם
טאג און טאנצט, ווארום זע, גרויס איז אייער שכר אין
הימל; ווארום אזוי־אָ האבן זייערע עלטערן געטאן

צו די נביאים. 24 אבער ווי צו אייך, די רייכע!
ווייל איר האט שוין באקומען אייער נחמה. 25 ווי
צו אייך, די וואס זענען איצט זאט, ווייל איר וועט
הונגערן. ווי צו אייך, וואס לאכן איצט! ווייל איר
וועט טרויערן און ווינען. 26 ווי צו אייך, ווען אלע
מענטשן וועלן רעדן וואויל וועגן אייך, ווארום אָט
אזוי האבן זייערע עלטערן געטאן צו די פאלשע
נביאים. 27 צו אייך אבער, וואס הערן, זאג איך: האט
ליב אייערע שונאים, טוט גוטס צו די, וואס האסן
אייך; 28 בענטשט די, וואס פלוכן אייך, טוט תפילה
פאר די, וואס באליידיקן אייך. 29 דעם, וואס שלאגט
דיך אויף דער באק, גיב אויך די אנדערע; און פון
דעם, וואס נעמט ביי דיר אוועק דעם מאנטל, האלט
אויך דאס העמד נישט צוריק. 30 גיב יעדן, וואס
בעט דיך; און פון דעם, וואס נעמט דאס דייניקע
פון דיר אוועק, פאדער עס נישט צוריק. 31 און אזוי
ווי איר ווילט, אז די מענטשן זאלן טאן צו אייך,
זאלט איר אויך אזוי טאן צו זיי. 32 און אויב איר האט
ליב די, וואס ליבן אייך, וואס פאר א חסד איז דאס
ביי אייך? ווארום אפילו די חוטאים האבן ליב די,
וואס האבן זיי ליב. 33 ווארום אויב איר טוט גוטס
צו די, וואס טאן אייך גוטס, וואס פאר א חסד איז
דאס ביי אייך? די חוטאים טאן דאך דאס זעלביקע.
34 און אויב איר זאלט לייען צו די, פון וועמען איר
האפט צוריק צו באקומען, וואס פאר א חסד איז
דאס ביי אייך? אפילו חוטאים לייען צו חוטאים, כדי
דאס גלייכע אפצונעמען. 35 איר אבער זאלט ליב
האבן אייערע שונאים, און טוט גוטס, און לייט, אָן צו
האפן אויף עפעס צוריק; און גרויס וועט זיין אייער
שכר, און איר וועט זיין דעם אויבערשטנס קינדער;
ווייל ער איז גוט צו די אומדאנקבארע און שלעכטע.
36 זייט בארמהערציק, אזוי ווי אייער פאטער איז
בארמהערציק. 37 און משפט נישט, כדי איר זאלט
נישט געמשפט ווערן; און פאראורטיילט נישט און
איר וועט נישט פאראורטיילט ווערן; זייט מוחל, און
עס וועט אייך פארגעבן ווערן; 38 גיט, און עס וועט
אייך געגעבן ווערן; א מאס א גוטע, א געדריקטע, א
צוגעשאקלטע, א שפעדיקע וועט מען אייך געבן אין
אייער שויס אריין. ווארום מיט וואס פאר א מאס איר
וועט מעסטן, וועט אייך אנטקייגן געמאסטן ווערן.
39 און ער האט אויך געזאגט א משל צו זיי: צי קען
דען א בלינדער פירן א בלינדן? וועלן זיי דען נישט
ביידע אריינפאלן אין א גרוב? 40 דער תלמיד איז
נישט איבער דעם רבין; ווען אבער פארפאלקאמט,
וועט יעדער זיין ווי דער רבי זיינער. 41 און פארוואס
זעסטו דאס שפענדל, וואס איז אין דיין ברודערס
אויג, און באמערקסט נישט דעם קלאץ אין דיין אייגן
אויג? 42 וויאזוי קענסטו זאגן צום ברודער דיינעם:
ברודער, לאז מיך ארויסנעמען דאס שפענדל, וואס
איז אין דיין אויג; בעת אליין זעסטו נישט דעם קלאץ
אין דיין אויג? דו צבועק, נעם צום ערשט ארויס דעם
קלאץ פון דיין אויג, און דעמאלט וועסטו זען קלאר
ארויסצונעמען דאס שפענדל, וואס איז אין דיין
ברודערס אויג. 43 ווארום עס איז נישטא קיין גוטער
בוים, וואס ברענגט שלעכטע פרוכט; און ווידער
אויך נישט קיין שלעכטער בוים, וואס ברענגט גוטע
פרוכט. 44 ווארום יעדער בוים ווערט דערקענט פון
זיינע אייגענע פירות; ווארום פון דערנער קלויבט
מען נישט קיין פייגן, און פון א דארנבוש שניידט
מען נישט קיין ווייַנטרויבן. 45 דער גוטער מענטש
ברענגט ארויס דאס גוטע פון דעם גוטן אוצר פון זיין
הארץ, און דער שלעכטער ברענגט ארויס שלעכטס

פון דעם שלעכטן (אוצר); ווארום פון דעם, מיט
וועלכן דאס הארץ פליסט איבער, רעדט דאס מויל
זיינס. 46 און פארוואס רופט איר מיך, האר, האר,
און טוט נישט וואס איך זאג? 47 יעדער איינער וואס
קומט צו מיר און הערט מיינע רייד און טוט זיי, וועל
איך אייך ווייזן צו וועמען ער איז גלייך; 48 ער איז
גלייך צו א מענטשן, וואס בויענדיק א הויז, האט
געגראבן און איז אראפגעגאנגען טיף און געלייגט
דעם פונדאמענט אויף דעם פעלדזן; און ווען עס
איז געקומען א פארפלייצונג, האט דער שטראם זיך
געווארפן אנטקעגן יענעם הויז און עס נישט געקענט
דערשיטערן; צוליב דעם וואס עס איז געווען גוט
געבויט. 49 דער אבער וואס הערט און טוט נישט,
איז גלייך צו א מענטשן, וואס האט געבויט אויף
דער ערד א הויז אָן א פונדאמענט; אנטקעגן וועלכן
דער שטראם האט זיך געווארפן און עס איז באלד
איינגעפאלן, און דער צוזאמענברוך פון יענעם הויז
איז געווען גרויס.

7 נאך דעם ווי ער האט געענדיקט די אלע
רייד זיינע אין די אויערן פון דעם פאלק, איז ער
אריינגעגאנגען קיין כפר-נחום. 2 און א געוויסן
אפיצירס א קנעכט, וועלכער איז געווען ביי אים
טייער געשעצט, איז געלעגן קראנק און געהאלטן
ביים שטארבן. 3 און הערנדיק ווענן יהושען/ישוען,
האט ער געשיקט צו אים זקנים פון די יידן אים צו
בעטן, אז ער זאל קומען היילן דעם קנעכט זיינעם.
4 און ווען זיי זענען געקומען צו יהושען/ישוען, האבן
זיי אים זייער געבעטן, אזוי צו זאגן: ער איז ווערט,
אז דו זאלסט טאן דאס דאזיקע פאר אים; 5 ווארום
ער האט ליב אונדזער פאלק, און די שול האט ער
אליין אונדז געבויט. 6 איז יהושע/ישוע געגאנגען
מיט זיי. און ווען זיי זענען שוין נישט געווען ווייט פון
דעם הויז, האט דער אפיציר געשיקט פריינד, אזוי
צו זאגן צו אים: האר, באמי דיך נישט; ווארום איך
בין נישט ווערט, אז דו זאלסט אריינקומען אונטער
מיין דאך; 7 צוליב דעם האב איך מיך אליין נישט
געהאלטן פאר ראוי צו קומען צו דיר. נאר זאג א
ווארט, און מיין קנעכט וועט געזונט ווערן! 8 ווארום
אויך איך בין א מענטש, וואס איז געשטעלט אונטער
מאכט, און האב אונטער מיר זעלנער, און איך זאג צו
דעם דאזיקן: גיי! און ער גייט; און צו אן אנדערן:
קום! און ער קומט; און צו דעם קנעכט מיינעם: טו
דאס! און ער טוט עס. 9 און ווען יהושע/ישוע האט
דאס געהערט, האט ער זיך געוואונדערט איבער
אים, און האט זיך אויסגעדרייט און געזאגט צו דעם
המון מענטשן, וואס האט אים נאכגעפאלגט: איך
זאג אייך, נישט אפילו אין ישראל האב איך געפונען
אָט אזא אמונה! 10 און ווען די שליחים האבן זיך
אומגעקערט אהיים, האבן זיי געפונען דעם קנעכט
געזונט. 11 און עס איז געשען, אויף צומארגנס איז
ער אוועקגעגאנגען אין א שטאט אריין, וואס האט
געהייסן נעים, און זיינע תלמידים זענען מיטגעגאנגען,
און א גרויסער המון מענטשן. 12 און ווי ער האט
זיך דערנענטערט צום טויער פון דער שטאט, זע,
מען האט ארויסגעטראגן א מת, אן איינציקן זון ביי
דער מוטער זיינער, און זי איז געווען אן אלמנה;
און אן אנגעזעענער עולם פון דער שטאט איז געווען
מיט איר. 13 און זעענדיק זי, האט דער האר זיך
דערבארעמט איבער איר, און צו איר געזאגט: קלאג
נישט! 14 און איז צוגעגאנגען און האט אנגערירט דעם
ארון; און די נושאים האבן זיך אפגעשטעלט. און ער
האט געזאגט; יונגערמאן, איך זאג דיר, שטיי אויף!

15 און דער טויטער האט זיך אויפגעזעצט און האט
אנגעהויבן צו רעדן. און ער האט אים געגעבן צו זיין
מוטער. 16 און אלעמען האט אנגעכאפט א מורא;
און זיי האבן געלויבט ה׳, אזוי צו זאגן: א גרויסער
נביא איז אויפגעשטאנען צווישן אונדז, און ה׳ האט
זיך אומגעקוקט אויף זיין פאלק. 17 און די דאזיקע
געשיכטע וועגן אים האט זיך פארברייטערט אין
גאנץ יהודה און אין דער גאנצער געגנט ארום. 18 און
יוחננס תלמידים האבן אים דערציילט וועגן אלעם
דעם דאזיקן. און רופנדיק צו זיך צוויי פון זיינע
תלמידים, 19 האט יוחנן זיי געשיקט צו דעם האר,
אזוי צו זאגן: צי ביסטו דער, וואס דארף קומען,
אדער זאלן מיר ווארטן אויף אן אנדערן? 20 און ווען
די מענער זענען געקומען צו אים, האבן זיי געזאגט:
יוחנן פון דער (ירדן) מקווה האט אונדז געשיקט
צו דיר, אזוי צו זאגן: צי ביסטו דער, וואס דארף
קומען, אדער זאלן מיר ווארטן אויף אן אנדערן?
21 און אין יענער שעה האט ער א סך געהיילט פון
קראנקייטן און פון פלאג און פון בייזע גייסטער; און
א סך בלינדע האט ער געשענקט די ראיה. 22 און ער
האט ענטפערנדיק צו זיי געזאגט: גייט און דערציילט
יוחנן וואס איר האט געזען און געהערט: בלינדע
ווערן זעענדיק, לאמע גייען ארום, מצורעים ווערן
געריינקט, און טויבע הערן, טויטע שטייען אויף,
צו ארעמעלייט ווערט אנגעזאגט די גוטע בשורה.
(ישעיהו לה, ה-ו; סא, א.) 23 און געבענטשט איז
דער, וועלכער וועט נישט שטרויכלען אין מיר.
24 און ווען יוחננס שליחים זענען אוועקגעגאנגען,
האט ער אנגעהויבן צו רעדן צו די מאסן מענטשן
וועגן יוחנן: וואס זענט איר ארויסגעגאנגען אין דער
מדבר אריין צו זען? א טראשטשינע געשאקלט פונם
ווינט? 25 נאר וואס דען זענט איר ארויסגעגאנגען
זען? א מענטשן געקליידט אין טייערע מלבושים?
זע, די וואס טראגן פרעכטיקע קליידער און לעבן
אין תענוגים, געפינען זיך אין קעניגלעכע שלעסער.
26 נאר וואס דען זענט איר ארויסגעגאנגען זען? א
נביא? יא, איך זאג אייך, און מער ווי א נביא. 27 ער איז
עס, וועגן וועמען עס שטייט געשריבן: זע, איך שיק
מיין מלאך פאר דיין פנים, וועלכער וועט צוגרייטן
דיין וועג פאר דיר. 28 איך זאג אייך, צווישן די, וואס
זענען געבוירן געווארן פון פרויען, איז נישט פאראן
קיין גרעסערער פון יוחנן; דאך איז דער קלענסטער
אינם קעניגרייך פון ה׳ גרעסער ווי ער. 29 און דאס
גאנצע פאלק, וואס האט אים געהערט, און די שטייער
אויפמאנער האבן גערעכטפערטיקט ה׳, לאזנדיק
זיך טובל זיין מיט דער מקווה פון יוחנן. 30 די
פרושים אבער און די חכמים האבן אפגעווארפן די
עצה פון ה׳ פון זיך, ווייל זיי האבן זיך נישט געלאזט
טובל זיין אין דער מקווה פון אים. 31 צו וועמען זשע
זאל איך פארגלייכן די מענטשן פון דעם דאזיקן
דור, און צו וועמען זענען זיי גלייך? 32 זיי זענען
גלייך צו קינדער, וואס זיצן אויפן מארק, און רופן
איינס צום אנדערן און זאגן: מיר האבן געשפילט
פאר אייך, און איר האט נישט געטאנצט; מיר האבן
געקלאגט, און איר האט נישט געוויינט. 33 ווארום
יוחנן (פון דער ירדן מקווה) איז געקומען און האט
נישט געגעסן קיין ברויט און נישט געטרונקען קיין
וויין; און איר זאגט: ער האט א בייזן גייסט! 34 דער
בר אנש איז געקומען, עסט און טרינקט יא; און איר
זאגט: זע, א מענטש א זוללל וסובא, א פריינד פון
שטייער אויפמאנער און חוטאים! 35 און דאך איז די
חכמה גערעכטפערטיקט אין אלע אירע קינדער.

36 און איינער פון די פרושים האט אים פארבעטן, צו
עסן מיט אים. און ער איז אריינגעגאנגען אין דעם
פרושס הויז, און האט זיך געזעצט צום טיש. 37 און זע,
אין דער שטאט איז געווען א געוויסע זינדיקע פרוי;
און דערוויסנדיק זיך, אז ער זיצט צום טיש אין דעם
פרושס הויז, האט זי געברענגט אן אלאבאסטער
פלאש מיט מירע אייל, 38 און האט זיך געשטעלט פון
הינטן ביי זיינע פיס, און האט אנגעהויבן צו באנעצן
זיינע פיס מיט אירע טרערן, און זיי אפגעווישט מיט
די האר פון איר קאפ, און האט געקושט זיינע פיס
און זיי געזאלבט מיט דער מירע. 39 אבער זעענדיק
דאס, האט דער פרוש, וואס האט אים איינגעלאדן,
צו זיך אליין גערעדט, אזוי צו זאגן: אויב ער וואלט
געווען א נביא, וואלט ער געוואוסט ווער און וואס
פאר א סארט פרוי זי איז, וואס רירט אים אָן, אז זי איז
א זינדיקע. 40 און ענטפערנדיק, האט יהושע/ישוע
צו אים געזאגט: שמעון, איך האב דיר עפעס צו
זאגן. און ער האט געזאגט: רבי, זאג! 41 א געוויסער
מלווה האט געהאט צוויי בעלי חובות; איינער איז
אים שולדיק געווען פינף הונדערט דינרים, דער
אנדערער נאר פיפציק. 42 און ווייל זיי האבן נישט
געהאט צו באצאלן, האט ער זיי ביידן געשענקט.
דעריבער ווער פון זיי וועט אים מער ליב האבן?
43 שמעון האט ענטפערנדיק געזאגט: איך נעם אָן, אז
דער, וועמען ער האט דאס מערסטע געשענקט. און
ער האט צו אים געזאגט: דו האסט ריכטיק געמשפט!
44 און אויסדרייענדיק זיך צו דער פרוי, האט ער
געזאגט צו שמעונען: דו זעסט די דאזיקע פרוי?
איך בין אריינגעקומען אין דיין הויז, קיין וואסער
פאר מיינע פיס האסטו מיר נישט געגעבן; זי אבער
האט מיר באנעצט די פיס מיט אירע טרערן, און זיי
אפגעווישט מיר אירע האר. 45 קיין קוש האסטו מיר
נישט געגעבן; אבער זי, זינט איך בין אריינגעקומען,
האט נישט אויפגעהערט צו קושן מיינע פיס. 46 מיט
אייל מיין קאפ האסטו נישט געזאלבט; זי אבער האט
געזאלבט מיינע פיס מיט מירע. 47 צוליב וועלכן איך
זאג דיר, אירע זינד, די פילע, זענען איר פארגעבן
געווארן; ווייל זי האט א סך ליב געהאט; וועמען
אבער ווייניק ווערט פארגעבן, דער ליבט ווייניק.
48 און ער האט צו איר געזאגט: דיינע זינד זענען דיר
פארגעבן געווארן! 49 און די מיטזיצנדיקע האבן
אנגעהויבן צו זאגן צווישן זיך: ווער איז דאס דער
דאזיקער, וואס איז אפילו מוחל זינד? 50 ער אבער
האט געזאגט צו דער פרוי: דיין גלויבן האט דיך
געראטעוועט, גיי לשלום!

8 און עס איז געשען נאך דעם, אז ער איז
געגאנגען איבער שטאט און דארף, האט געדרשנט
און אנגעזאגט די גוטע בשורה פון דעם קעניגרייך
פון ה׳, און די צוועלף מיט אים. 2 און אייניקע
פרויען, וואס זענען געהיילט געווארן פון בייזע
גייסטער און פון שלאפקייטן: מרים, וועמען מען
האט גערופן מגדלית, וואס פון איר זענען ארויס זיבן
בייזע גייסטער, 3 און יוחנה, דאס ווייב פון כוזא, א
פארוואלטער ביי הורדוסן, און שושנה און א סך
אנדערע, וואס האבן אים געדינט מיט זייער האב און
גוטס. 4 און ווען א גרויסער המון מענטשן איז זיך
צוזאמענגעקומען, און זיי זענען געקומען צו אים פון
אלע שטעט, האט ער געזאגט אין א משל: 5 עס איז
ארויסגעגאנגען דער זייער צו פארזייען זיין זאמען;
און בשעת ער האט געזייט, איז עפעס (פון דער
זריעה) געפאלן ביים וועג און איז צעטרעטן געווארן,
און די פייגל פון הימל האבן עס אויפגעפרעסן. 6 און

אן אנדער ביסל איז געפאלן אויף דעם פעלדזן; און
ווען עס האט אויפגעשפראצט, איז עס פארדארט
געווארן, צוליב דעם וואס עס האט נישט געהאט
קיין פייכטקייט. 7 און אן אנדער ביסל איז געפאלן
אינמיטן פון די דערנער; און די דערנער זענען
מיטאויפגעוואקסן און האבן עס דערשטיקט. 8 און
אן אנדער ביסל איז געפאלן אויף דער גוטער ערד
און האט אויפגעשפראצט און געברענגט פרוכט
הונדערטפאכיק. און ווען ער האט דאס געזאגט, האט
ער אויסגערופן: ווער עס האט אויערן צום הערן,
דער זאל הערן! 9 און די תלמידים זיינע האבן אים
געפרעגט, וואס דאס משל זאל באטייטן. 10 און ער
האט געזאגט: אייך איז עס געגעבן געווארן צו וויסן
די סודות פון דעם קעניגרייך פון ה׳; צו די איבריקע
אבער אין משלים, כדי קוקנדיק זאלן זיי נישט זען,
און הערנדיק זאלן זיי נישט פארשטיין. 11 און דאס
איז דאס משל: דער זאמען דאס איז ה׳ס ווארט. 12 די
ביים וועג זענען עס, וואס הערן, דערנאך קומט דער
שטן און נעמט אוועק דאס ווארט פון זייער הארץ,
כדי זיי זאלן נישט גלויבן און נישט געראטעוועט
ווערן. 13 און די אויף דעם פעלדזן, דאס זענען זיי,
וואס ווען זיי הערן, נעמען זיי אָן דאס ווארט מיט
פרייד, זיי האבן אבער נישט קיין ווארצל; די גלויבן
(נאר) אויף א געוויסע צייט, און אין א צייט פון
נסיון פאלן זיי אפ. 14 און דאס וואס איז געפאלן
צווישן די דערנער, זיי זענען עס, וואס הערן; און
אוועקגייענדיק ווערן זיי דערשטיקט פון די דאגות
און עשירות און תענוגים פון דעם לעבן, און ברענגען
נישט קיין פירות צו רייפקייט. 15 דאס אבער אויף
דער גוטער ערד, זיי זענען עס, וואס האבן געהערט
דאס ווארט, האבן עס באהאלטן אין א לויטער און
גוט הארץ און ברענגען פרוכט מיט סבלנות. 16 און
קיינער, וואס האט אנגעצונדן א ליכט, פארדעקט עס
נישט מיט קיין כלי, אדער שטעלט עס אונטער א
בעט; נאר שטעלט עס אויף א לייכטער, כדי די, וואס
קומען אריין, זאלן זען דאס ליכט. 17 ווארום עס איז
נישט פאראן קיין פארבארגענע זאך, וואס וועט נישט
אנטפלעקט ווערן; עס געפינט זיך אויך נישט קיין
באהאלטענע זאך, וואס וועט נישט באקאנט געמאכט
ווערן און קומען צו התגלות. 18 דעריבער גיט אכטונג
וויאזוי איר הערט; ווארום יעדער איינער, וואס
האט, אים וועט געגעבן ווערן; און יעדער איינער,
וואס האט נישט, פון אים וועט אוועקגענומען ווערן
אפילו דאס, וואס ער מיינט, אז ער האט. 19 און זיין
מוטער און זיינע ברידער זענען געקומען צו אים,
און האבן נישט געקענט אים דערגרייכן מחמת דעם
המון מענטשן. 20 און מען האט אים געזאגט: דיין
מוטער און די ברידער דיינע שטייען אינדרויסן און
ווילן דיך זען. 21 ער אבער האט ענטפערנדיק צו זיי
געזאגט: מיין מוטער און מיינע ברידער זענען די
דאזיקע, וואס הערן ה׳ס ווארט און טאן עס! 22 און
עס איז געשען אין איינעם פון די טעג, אז ער איז
איינגעשטיגן אין א שיפל מיט זיינע תלמידים; און
האט צו זיי געזאגט: לאמיר אריבערפארן אויף דער
אנדערער זייט ים; און זיי האבן זיך אוועקגעשיפט.
23 בעת אבער זיי זענען געפארן, איז ער איינגעשלאפן;
און א שטורמווינט האט אראפגענידערט אויפן ים,
און דאס שיפל האט זיך אנגעפילט (מיט וואסער),
און זיי זענען געווען אין סכנה. 24 און זיי זענען
צוגעקומען, האבן אים אויפגעוועקט, אזוי צו זאגן;
האר, האר, מיר זענען פארלוירן! ער אבער איז
אויפגעשטאנען, האט אנגעשריגן דעם ווינט און די

שטורמדיקע כוואליעס וואסער; און זיי האבן זיך
געלייגט, און עס איז געווארן שטיל. 25 און ער האט
צו זיי געזאגט: וואו איז אייער אמונה? זיי אבער
האבן זיך געפארכטן און געוואונדערט, און געזאגט
איינער צום אנדערן: ווער איז ער דאך, ווייל סאי
די ווינטן באפעלט ער סאי דאס וואסער, און זיי
געהארכן אים? 26 און זיי האבן זיך אהינגעשיפט צום
לאנד פון די גרגשים, וואס איז אנטקעגנאיבער גליל.
27 און ווען ער איז ארויסגעקומען אויף דער יבשה,
איז אים אויס דער שטאט אנטקעגנגעקומען א מאן,
וואס האט געהאט בייזע גייסטער; און שוין א לאנגע
צייט ווי ער האט נישט געטראגן קיין מלבוש, אויך
האט ער נישט געוואוינט אין קיין הויז, נאר אין די
קברים. 28 און דערזעענדיק יהושען/ישועו, האט ער
א געשריי געטאן, איז אנידערגעפאלן פאר אים און
האט געזאגט מיט א הויך קול: וואס האב איך מיט
דיר, יהושע/ישוע, דו זון פון ג-ט דעם אויבערשטער?
איך בעט דיך, אז דו זאלסט מיך נישט פייניקן!
29 ווארום ער האט באפוילן דעם אומריינעם גייסט
ארויסצוגיין פון דעם מענטשן; ווייל א סך מאל האט
ער אים שוין געכאפט, און מען האט אים געבונדן מיט
קייטן און פענטעס און געהאלטן אונטער שמירה; און
ער פלעגט צערייסן דאס, מיט וועלכן ער איז געווען
געבונדן און איז געטריבן געווארן פון דעם בייזן
גייסט אין די מדבריות אריין. 30 און יהושע/ישוע
האט אים געפרעגט: וואס איז דער נאמען דיינער? און
ער האט געזאגט: לעגיאן! ווייל א סך בייזע גייסטער
זענען אריין אין אים. 31 און זיי האבן אים געבעטן, אז
ער זאל זיי נישט באפעלן צו גיין אין תהום אריין.
(Abyssos g12) 32 און דארטן איז געווען א גרויסע סטאדע
חזירים פאשענדיק זיך אויפן בארג, און זיי האבן אים
געבעטן, אז ער זאל זיי דערלויבן אריינצוגיין אין
זיי. און ער האט עס זיי דערלויבט. 33 און די בייזע
גייסטער זענען ארויסגעגאנגען פון דעם מענטשן און
זענען אריין אין די חזירים; און די סטאדע האט זיך א
ריס אראפ געטאן פון דעם משופעדיקן פעלדזן אין
ים אריין און איז דערטרונקען געווארן. 34 ווי אבער
די פאסטוכער האבן געזען, וואס עס האט געטראפן,
זענען זיי אנטלאפן און האבן עס דערציילט אין
דער שטאט און אין די דערפער. 35 און זיי זענען
ארויסגעגאנגען זען, וואס עס האט פאסירט און זענען
געקומען צו יהושען/ישוען, און האבן געפונען דעם
מענטשן, פון וועמען די בייזע גייסטער זענען ארויס,
אנגעקליידט און ביי די קלארע געדאנקען און ער איז
געזעסן ביי ישועס פיס; און זיי האבן זיך געפארכטן.
36 די אבער, וואס האבן עס געזען, האבן צו זיי
דערציילט, וויאזוי דער באזעסענער איז געהאלפן
געווארן. 37 און די גאנצע מאסע מענטשן פון דער
אומגעגנט פון די גרגשים האבן אים געבעטן, אז ער
זאל אוועקגיין פון זיי; ווייל עס האט זיי אנגעכאפט
א גרויסע מורא. און ער איז איינגעשטיגן אין א
שיפל און האט זיך אומגעקערט צוריק. 38 דער
מאן אבער, פון וועמען די בייזע גייסטער זענען
ארויס, האט אים געבעטן, אז ער זאל בלייבן מיט
אים; ער אבער האט אים אוועקגעשיקט, אזוי צו
זאגן: 39 קער דיך אום אהיים און דערציל, וואס
ה׳ האט דיר געטאן, און ער איז אוועקגעגאנגען און
האט באקאנט געמאכט איבער דער גאנצער שטאט
אלץ, וואס יהושע/ישוע האט פאר אים געטאן. 40 און
ווען יהושע/ישוע האט זיך אומגעקערט, האט דער
המון מענטשן אים אויפגענומען, ווארום אלע האבן
געווארט אויף אים. 41 און זע, עס איז געקומען א

מאן מיטן נאמען יאיר, א גבאי פון דער שול איז
ער געווען; און איז אנידערגעפאלן פאר ישועס
פיס און האט אים געבעטן, אז ער זאל אריינגיין
אין זיין הויז. 42 ווייל ער האט געהאט אן איין
איינציקע טאכטער קנאפע צוועלף יאר אלט, און
זי האט געהאלטן ביים שטארבן. און בשעת ער
איז אהינגעגאנגען האבן די המונים מענטשן זיך
געדרענגט ארום אים. 43 און א פרוי, וואס האט
געהאט א בלוט פלוס שוין צוועלף יאר לאנג, וועלכע
האט אויסגעגעבן איר גאנץ פארמעגן אויף רופאים,
און האט פון קיינעם נישט געקענט געהיילט ווערן,
44 איז געקומען פון הינטן, האט אנגערירט די זוים
פון זיין מלבוש, און פלוצלונג האט דער פלוס פון
איר בלוט זיך אפגעשטעלט. 45 און יהושע/ישוע
האט געזאגט: ווער האט מיך אנגערירט? און ווען
אלע האבן געלייקנט, האט פעטרוס געזאגט: האר,
די המונים דרענגען זיך ארום דיר און שטויסן דיך
דאך. 46 יהושע/ישוע אבער האט געזאגט: עמיצער
האט מיך אנגערירט; ווארום איך ווייס, אז א כוח
איז פון מיר ארויסגעגאנגען! 47 און ווי די פרוי
האט געזען, אז עס איז נישט געבליבן פארהוילן, איז
זי ציטערנדיק געקומען און אנידערגעפאלן פאר
אים און האט דערציילט פארן גאנצן פאלק, צוליב
וועלכער סיבה זי האט אים אנגערירט, און וויאזוי
זי איז פלוצלונג געהיילט געווארן. 48 און ער האט
צו איר געזאגט: טאכטער, דער גלויבן דיינער האט
דיר געהאלפן; גיי לשלום! 49 בשעת ער האט נאך
גערעדט, איז עמיצער געקומען פון דעם גבאיס הויז,
אזוי צו זאגן: דיין טאכטער איז שוין געשטארבן;
באמי מער נישט דעם רבין. 50 און אז יהושע/ישוע
האט עס געהערט, האט ער געענטפערט צו אים: האב
נישט קיין מורא; גלויב נאר און זי וועט געראטעוועט
ווערן! 51 און ווען ער איז אריינגעקומען אין הויז,
האט ער קיינעם נישט אריינגעלאזט מיט אים אחוץ
פעטרוסן און יוחנן און יעקבן און דעם פאטער פון
דעם קינד און די מוטער. 52 און אלע האבן געוויינט
און געקלאגט איבער איר; ער אבער האט געזאגט:
וויינט נישט, זי איז נישט געשטארבן, זי שלאפט נאר.
53 און זיי האבן זיך אויסגעלאכט פון אים, ווייל זיי
האבן געוואוסט, אז זי איז יא געשטארבן. 54 ער
אבער האט זי אנגענומען ביי דער האנט און האט
גערופן, אזוי צו זאגן: קינד, שטיי אויף! 55 און איר
גייסט האט זיך אומגעקערט, און אין אן אויגנבליק
איז זי אויפגעשטאנען; און ער האט באפוילן, מען
זאל איר געבן צו עסן. 56 און אירע עלטערן זענען
דערשטוינט געווארן; ער אבער האט זיי אנגעזאגט,
קיינעם נישט צו זאגן, וואס עס איז געשען.

9 און ער האט צוזאמענגערופן די צוועלף, און
האט זיי געגעבן כוח און שליטה איבער אלע בייזע
גייסטער און צו היילן קראנקייטן. 2 און האט זיי
געשיקט אויסצורופן דאס קעניגרייך פון ה׳ און
געזונט צו מאכן די שלאפע. 3 און האט צו זיי
געזאגט: נעמט גארנישט מיט אויפן וועג—נישט קיין
שטעקן, נישט קיין בייטל, נישט קיין ברויט, נישט
קיין געלט, איר זאלט אויך נישט האבן קיין צוויי
העמדער. 4 און אין וועלכן נישט איז הויז איר וועט
אריינקומען, בלייבט דארטן, און פון דארטן זאלט
איר גיין ווייטער. 5 און וואו מען וועט אייך נישט
אויפנעמען, ארויסגייענדיק פון יענער שטאט, זאלט
איר אפשאקלען דעם שטויב פון אייערע פיס פאר
אן עדות קעגן זיי. 6 און זיי זענען אוועק, און זענען
געגאנגען איבער די דערפער, האבן אנגעזאגט די

גוטע בשורה און געהיילט אומעטום. 7 און הורדוס
דער טעטרארך האט געהערט אלץ, וואס עס איז
געשען; און האט זיך באאומרואיקט, צוליב דעם וואס
אייניקע האבן געזאגט, אז יוחנן איז אויפגעשטאנען פון
די טויטע; 8 אייניקע אבער (האבן געזאגט), אז אליהו
האט זיך באוויזן; און אנדערע—אז איינער פון די
אלטע נביאים איז אויפגעשטאנען. 9 הורדוס אבער
האט געזאגט: דעם יוחנן האב איך אפגעהאקט דעם
קאפ; ווער אבער איז דער דאזיקער, וועגן וועלכן
איך הער אזעלכע זאכן? און ער האט פארלאנגט אים
צו זען. 10 און ווען די שליחים האבן זיך אומגעקערט,
האבן זיי אים דערציילט אלץ, וואס זיי האבן געטאן.
און ער האט זיי גענומען צו זיך און איז אוועק אין א
שטאט אריין, וואס האט געהייסן בית-צידה. 11 די
המונים אבער האבן זיך דערוואוסט, און האבן
אים נאכגעפאלגט, און ער האט זיי אויפגענומען, און
גערעדט צו זיי וועגן דעם קעניגרייך פון ה׳, און די,
וואס האבן זיך געגרייטיקט אין א רפואה, האט ער
געהיילט. 12 דער טאג אבער האט זיך שוין אנגעהויבן
צו נייגן; און די צוועלף זענען צוגעקומען, און האבן
געזאגט צו אים: לאז אפ דעם עולם מענטשן, כדי
זיי זאלן אוועקגיין אין די ארומיקע דערפער און
פעלדער איבערצונעכטיקן און צו געפינען שפייז;
ווייל מיר זענען דא אויף אן איינזאם ארט. 13 ער
אבער האט צו זיי געזאגט: גיט איר זיי צו עסן! האבן
זיי געזאגט: מיר האבן נישט מער ווי פינף ברויטן און
צוויי פיש; סיידן מיר זאלן גיין איינקויפן שפייז פאר
דעם דאזיקן גאנצן פאלק. 14 ווארום עס זענען געווען
קנאפע פינף טויזנט מענער. ער אבער האט געזאגט
צו זיינע תלמידים: מאכט זיי זיך אנידערצוזעצן
אין חברותות, מער ווייניקער צו פיפציק. 15 און זיי
האבן אזוי געטאן און האבן אלעמען אויסגעזעצט.
16 און ער האט גענומען די פינף ברויטן און די צוויי
פיש, האט ארויפגעבליקט צום הימל, געמאכט א
ברכה און האט זיי צעבראכן און געגעבן צו די
תלמידים צו לייגן פאר דעם המון מענטשן. 17 און
זיי האבן געגעסן און זענען אלע זאט געווארן; און
מען האט אויפגעהויבן, פון די ברעקלעך (שיריים),
וואס זענען איבערגעבליבן, צוועלף קערב (פול).
18 און עס איז געשען בשעת ער האט תפילה געטאן
איינער אליין, און די תלמידים זענען געווען מיט
אים, האט ער זיי געפרעגט, אזוי צו זאגן: ווער, זאגן
די לייט, אז איך בין? 19 און זיי האבן ענטפערנדיק
געזאגט: יוחנן פון דער (ירדן) מקווה; אנדערע
אבער (זאגן) אליהו; און אנדערע, אז איינער פון די
אלטע נביאים איז אויפגעשטאנען. 20 האט ער צו זיי
געזאגט: און ווער, זאגט איר, אז איך בין? פעטרוס
האט ענטפערנדיק געזאגט: דער משיח פון ה׳! 21 און
ער האט זיי שטרענג פארבאטן, דאס דאזיקע עמיצן
אויסצוזאגן, 22 און האט געזאגט: דער בר אנש מוז א
סך ליידן און פארווארפן ווערן פון די זקנים און
הויפט כהנים און סופרים און געטייט ווערן און דעם
דריטן טאג אויפשטיין. 23 און ער האט צו אלעמען
געזאגט: ווער עס וויל מיר נאכגיין, דער זאל זיך
אליין פארלייקענען און נעמען זיין בוים אויף זיך
טאג אויס טאג איין און מיר נאכפאלגן. 24 ווארום
ווער עס וויל ראטעווען זיין נפש, דער וועט עס
פארלירן; ווער אבער עס וועט פארלירן זיין נפש
פאר מיינעטוועגן, דער וועט עס ראטעווען. 25 ווארום
וואס לוינט עס א מענטשן, אז ער זאל געווינען די
גאנצע וועלט, און פארלירן אדער שעדיקן זיך
אליין? 26 ווארום ווער עס שעמט זיך מיט מיר און

מיט די ווערטער מיינע, מיט דעם דאזיקן וועט דער
בר אנש זיך שעמען, ווען ער וועט קומען אין זיין
הערלעכקייט און (אין דער הערלעכקייט) פון דעם
פאטער און פון די הייליקע מלאכים. 27 און באמת
זאג איך אייך; אייניקע פון די, וואס שטייען דא, וועלן
נישט פארזוכן דעם טעם פון טויט, ביז זיי וועלן זען
דאס קעניגרייך פון ה׳. 28 און עס איז געשען אן ערך
אכט טאג נאך די דאזיקע רייד, אז ער האט גענומען
פעטרוסן און יוחנן און יעקבן און איז ארויפגעשטיגן
אויפן בארג תפילה צו טאן. 29 און בעת ער האט
מתפלל געווען, האט דאס אויסזען פון זיין פנים
זיך פארענדערט און זיינע קליידער זענען געווארן
שטראלנדיק ווייס. 30 און זע, צוויי מענער האבן
גערעדט מיט אים, וועלכע זענען געווען משה און
אליהו; 31 זיי האבן זיך באוויזן אין הערלעכקייט און
האבן גערעדט וועגן זיין ליציאת (הסתלקות), וואס
ער האט געזאלט ממלא זיין אין ירושלים. 32 פעטרוס
אבער און די, וואס זענען געווען מיט אים, זענען
פארזונקען אין א שווערן שלאף; און אויפכאפנדיק
זיך, האבן זיי געזען זיין הערלעכקייט און די צוויי
מענער, וואס זענען געשטאנען מיט אים. 33 און עס איז
געשען, ווען זיי זענען אוועקגעגאנגען פון אים, האט
פעטרוס געזאגט צו יהושען/ישוען; האר, עס איז גוט
פאר אונדז דא צו זיין; און לאמיר מאכן דריי סוכות:
איינע פאר דיר, איינע פאר משהן און איינע פאר
אליהו, נישט וויסנדיק, וואס ער רעדט. 34 און בשעת
ער האט גערעדט, איז געקומען א וואלקן און האט זיי
באשאטנט; און זיי האבן מורא געקריגן ווי זיי זענען
אריינגעקומען אין דעם וואלקן אריין. 35 און עס איז
ארויסגעקומען א קול פון דעם וואלקן, אזוי צו זאגן:
דער דאזיקער איז מיין זון, דער אויסדערוויילטער,
אים זאלט איר הערן! 36 און בשעת דאס קול איז
געהערט געווארן, האט יהושע/ישוע זיך געפונען
איינער אליין. און זיי האבן געשוויגן און אין יענע
טעג האבן זיי קיינעם גארנישט דערציילט פון דעם,
וואס זיי האבן געזען. 37 און עס איז געשען צומארגנס,
ווען זיי זענען אראפגעשטיגן פונם בארג, איז אים
אנטקעגנגעקומען א גרויסער המון מענטשן. 38 און
זע, א מאן פון דער מאסע מענטשן האט א געשריי
געטאן, אזוי צו זאגן: רבי, איך בעט דיך, קוק דיך
אום אויף מיין זון, מחמת ער איז מיין בן יחיד; 39 און
זע, א גייסט כאפט אים אָן, און פלוצלונג שרייט ער
און רייסט אים, אז ער שוימט פארן מויל, און גייט
קוים אוועק פון אים און צעשלאגט אים, 40 און איך
האב שוין געבעטן דיינע תלמידים, אז זיי זאלן אים
ארויסטרייבן, און זיי זענען נישט געווען ביכולת.
41 און יהושע/ישוע האט ענטפערנדיק געזאגט: אָ
אומגלויביק און פארקרימט דור! ביז ווען וועל איך
זיין ביי אייך און אייך סובל זיין! ברענג אהער דעם
זון דיינעם! 42 און בעת ער איז נאך געווען אויפן וועג
צו אים, האט דער בייזער גייסט אים א ריס געטאן
און געמאטערט. יהושע/ישוע אבער האט אנגעשריגן
אויף דעם אומריינעם גייסט, און געהיילט דאס יינגל
און אים אפגעגעבן צו זיין פאטער. 43 און אלע
זענען דערשטוינט געווארן איבער ה׳ס געוואלדיקער
מאכט. און בשעת אלע האבן זיך געוואונדערט
איבער אלעם, וואס ער האט געטאן, האט ער געזאגט
צו זיינע תלמידים: 44 לאזט די דאזיקע ווערטער
אריינדרינגען אין אייערע אויערן אריין: ווארום דער
בר אנש וועט איבערגעגעבן ווערן אין די הענט פון
מענטשן. 45 זיי אבער האבן נישט פארשטאנען דאס
דאזיקע ווארט און עס איז געווען פארהוילן פון זיי,

כדי זיי זאלן נישט וויסן די באטייטונג דערפון; און זיי
האבן מורא געהאט אים צו פרעגן וועגן דעם דאזיקן
ווארט. 46 און עס איז זיי אויפגעגאנגען א ארגומענט:
ווער פון זיי עס זאל זיין דער גרעסטער. 47 און ווען
יהושע/ישוע האט געזען די מחשבה פון זייער הארץ,
האט ער גענומען א קינד און עס געשטעלט לעבן זיך,
48 און האט צו זיי געזאגט: ווער עס וועט אויפנעמען
דאס דאזיקע קינד אין מיין נאמען, דער נעמט מיך
אויף; און ווער עס וועט מיך אויפנעמען, דער נעמט
אויף דעם, וואס האט מיך געשיקט; ווארום ווער
עס איז דער קלענסטער צווישן אייך אלע, דער
דאזיקער איז גרויס! 49 און יוחנן האט ענטפערנדיק
געזאגט: האר, מיר האבן געזען איינעם, וואס האט
אין דיין נאמען ארויסגעטריבן בייזע גייסטער, און
מיר האבן עס אים פארווערט, ווייל ער פאלגט נישט
נאך מיט אונדז. 50 יהושע/ישוע אבער האט צו אים
געזאגט: איר זאלט נישט פארווערן! ווארום ווער עס
איז נישט קעגן אייך, דער איז פאר אייך. 51 און עס איז
געשען, ווען די טעג זענען דערפילט געווארן, אז ער
זאל ארויפגענומען ווערן (זיין העלייה השמימה),
האט ער פעסט אנטשלאסן געווענדט זיין פנים צו גיין
קיין ירושלים, 52 און געשיקט שליחים פארויס פאר
זיך; און זיי זענען אוועק און זענען אריינגעגאנגען אין
א דארף פון די שומרונים, כדי צוצוגרייטן פאר אים.
53 און מען האט אים נישט אויפגענומען, ווייל זיין פנים
איז געווען געווענדט צו גיין קיין ירושלים. 54 און
זעענדיק דאס, האבן די תלמידים, יעקב און יוחנן,
געזאגט: האר, צי ווילסטו, אז מיר זאלן זאגן, עס זאל
אראפקומען פייער פון הימל און זיי פארברענען?
(מלכים ב א.) 55 ער אבער האט זיך אויסגעדרייט
און אנגעשריגן אויף זיי; 56 און זיי זענען געגאנגען
אין אן אנדער דארף אריין. 57 און בשעת זיי זענען
געגאנגען אויפן וועג, האט עמיצער געזאגט צו אים:
איך וועל דיר נאכפאלגן וואוהין דו וועסט נאר גיין.
58 און יהושע/ישוע האט צו אים געזאגט: די פוקסן
האבן היילן און די פייגל פון הימל נעסטן; דער בר
אנש אבער האט נישט וואו דעם קאפ אנידערצולייגן.
59 און צו אן אנדערן האט ער געזאגט: פאלג מיר
נאך! דער אבער האט געזאגט: דערלויב מיר צום
ערשט אוועקצוגיין און קובר צו זיין דעם פאטער
מיינעם. 60 האט ער צו אים געזאגט: לאז די טויטע
באגראבן זייערע טויטע; דו אבער גיי, און זאג אָן
דאס קעניגרייך פון ה׳! 61 און נאך אן אנדערער
האט געזאגט: איך וועל דיר נאכפאלגן, האר, נאר
דערלויב מיר קודם כל זיך צו געזעגענען מיט די,
וואס זענען אין מיין הויז. 62 יהושע/ישוע אבער האט
צו אים געזאגט: קיינער, וואס לייגט די האנט אויפן
אקעראייזן און בליקט אויף דעם, וואס איז הינטער
זיך, טויג נישט פאר דעם קעניגרייך פון ה׳!

10 און נאך דעם האט דער האר באצייכנט
נאך זיבעציק אנדערע און זיי געשיקט זאלבעצוויי
פארויס פאר זיך אין יעדער שטאט און ארט, וואוהין
ער אליין האט געזאלט קומען. 2 און האט צו זיי
געזאגט: דער שניט איז גרויס, די ארבעטער אבער
זענען ווייניק; בעט זשע דעם האר פונם שניט, אז
ער זאל שיקן ארבעטער צו זיין שניט! 3 גייט! זע,
איך שיק אייך ווי שאף צווישן וועלף. 4 טראגט נישט
קיין בייטל, נישט קיין טאש, נישט קיין שיך; און גיט
קיינעם נישט אפ שלום אויפן וועג. 5 וואו אבער איר
וועט אריינקומען אין א הויז, זאלט איר צום ערשט
זאגן: שלום צו דעם דאזיקן הויז! 6 און אויב דארטן
איז דא א בן שלום, וועט אייער פרידן רוען אויף אים;

אויב אבער נישט, וועט ער זיך אומקערן צו אייך.
7 און אין דעם זעלביקן הויז זאלט איר בלייבן, עסט
און טרינקט וואס זיי האבן; ווארום דער ארבעטער
איז ווערט זיין לוין. גייט נישט פון הויז צו הויז. 8 און
אין וועלכער עס איז שטאט איר קומט אריין, און זיי
נעמען אייך אויף, זאלט איר עסן וואס מען לייגט
פאר אייך אנידער; 9 און איר זאלט היילן די קראנקע
אין דער זעלביקער (שטאט), און זאגט צו זיי: דאס
קעניגרייך פון ה׳ האט זיך דערנענטערט צו אייך!
10 וואו אבער איר וועט אריינקומען אין א שטאט, און
זיי וועלן אייך נישט אויפנעמען, זאלט איר ארויסגיין
אויף אירע גאסן און זאגן: 11 אפילו דעם שטויב, וואס
האט זיך פון אייער שטאט באהעפט צו אונדזערע
פיס, ווישן מיר אפ קעגן אייך; דאך זאלט איר וויסן
זיין דאס דאזיקע, אז דאס קעניגרייך פון ה׳ האט
זיך דערנענטערט. 12 איך זאג אייך, אז פאר סדום
וועט עס זיין דערטרעגלעכער אין יענעם טאג ווי
פאר יענער שטאט. 13 ווי איז צו דיר, כורזין! ווי
איז צו דיר, בית-צידה! ווייל אויב אין צור און צידון
וואלטן געשען די וואונדער, וואס זענען געשען אין
אייך, וואלטן זיי שוין לאנג געזעסן אין זאק און אין
אש און תשובה געטאן. 14 דאך וועט פאר צור און
צידון זיין דערטרעגלעכער אינם משפט, ווי פאר
אייך. 15 און דו כפר-נחום, ביז צום הימל וועסטו
זיין דערהויכט? ביז צום שאול תחתית וועסטו
אראפנידערן! (Hadēs g86) 16 ווער עס הערט אייך,
דער הערט מיך, און ווער עס פארווארפט אייך,
דער פארווארפט מיך; ווער אבער עס פארווארפט
מיך, דער פארווארפט אים, וואס האט מיך געשיקט.
17 און די זיבעציק האבן זיך אומגעקערט מיט פרייד,
אזוי צו זאגן: האר, אפילו די בייזע גייסטער זענען
אונטערטעניק צו אונדז אין דיין נאמען! 18 ער אבער
האט צו זיי געזאגט: איך האב געזען דעם שטן פאלן,
ווי א בליץ פון הימל. 19 זע, איך האב אייך געגעבן
די מאכט צו טרעטן אויף שלאנגען און עקדישן און
איבער יעדער גבורה פון דעם שונא; און עס וועט
אייך גארנישט שאטן. 20 דאך זאלט איר זיך נישט
פרייען מיט דעם דאזיקן, וואס די גייסטער זענען
אייך אונטערטעניק; נאר פריידט זיך, ווייל אייערע
נעמען זענען איינגעשריבן אין הימל! 21 און אין דער
זעלביקער שעה האט ער זיך געפריידט אינם רוח
הקודש און געזאגט: איך לויב דיך, פאטער, האר
פון הימל און ערד, ווייל דו האסט פארהוילן די
דאזיקע זאכן פון די חכמים און נבונים, און האסט זיי
אנטפלעקט צו קליינע קינדער; יא, פאטער, ווייל
אזוי איז עס געווען וואוילגעפעליק פאר דיר. 22 אלץ
איז מיר איבערגעגעבן געווארן פון מיין פאטער; און
קיינער ווייסט נישט, ווער דער זון איז, אחוץ דער
פאטער; און ווער דער פאטער איז, (ווייסט קיינער
נישט) אחוץ דער זון, און דער, צו וועמען דער זון
וויל עס אנטפלעקן. 23 און אויסדרייענדיק זיך צו די
תלמידים האט ער געזאגט צו זיי אליין: געבענטשט
זענען די אויגן, וועלכע זען, וואס איר זעט; 24 ווארום
איך זאג אייך, אז א סך נביאים און מלכים האבן
באגערט צו זען, וואס איר זעט, און האבן עס נישט
געזען; און צו הערן, וואס איר הערט, און האבן עס
נישט געהערט. 25 און זע, א געוויסער בעל תורה
האט זיך אויפגעשטעלט און אים אויסגעפרואווט,
אזוי צו זאגן: רבי, וואס זאל איך טאן, כדי צו ירשענען
אייביק לעבן? (aiōnios g166) 26 און ער האט צו אים
געזאגט: וואס שטייט געשריבן אין דער תורה? וויאזוי
לייענסטו? 27 האט ער ענטפערנדיק געזאגט: דו

זאלסט ליב האבן דעם האר, דיין ג-ט, מיטן גאנצן
הארצן דיינעם און מיט דיין גאנץ נפש און מיט דיין
גאנצער קראפט און מיט דיין גאנצן פארשטאנד, און
דיין חבר ווי דיך אליין! (דברים ו, ה; ויקרא יט,
יח.) 28 האט ער צו אים געזאגט: דו האסט ריכטיק
געענטפערט; טו דאס דאזיקע, און דו וועסט לעבן.
29 ער אבער, ווילנדיק זיך אליין גערעכטפערטיקן,
האט געזאגט צו יהושען/ישועען: און ווער איז מיין
חבר? 30 האט יהושע/ישוע ענטפערנדיק געזאגט: א
געוויסער מענטש איז אראפגעגאנגען פון ירושלים
קיין יריחו און איז אריינגעפאלן צווישן גזלנים; און זיי
האבן אים אויסגעטאן און אים באלייגט מיט בלוטיקע
שלעק און זענען אוועקגעגאנגען איבערלאזנדיק אים
א האלב טויטן. 31 און מעשה צופאל איז א כהן
אראפגעגאנגען אויף יענעם וועג; און ווי ער האט אים
דערזען, איז ער אריבער אויף דער אנדערער זייט
און אוועקגעגאנגען. 32 און אויך אזוי א לוי, קומענדיק
צו דעם ארט און זענדיק אים, איז אריבער אויף דער
אנדערער זייט און אוועקגעגאנגען. 33 א געוויסער
שומרוני אבער, אונטערוועגנס, איז אהינגעקומען
צו אים, און ווי ער האט אים דערזען, האט ער זיך
דערבארעמט 34 און איז צוגעגאנגען און האט אים
פארבונדן די וואונדן זיינע און ארויפגעגאסן אייל און
וויין; און אים ארויפגעזעצט אויף זיין אייגענער בהמה
און אוועקגעפירט אין אן אכסניה אריין און אים
געזארגט. 35 און צומארגנס האט ער ארויסגענומען
צוויי דינרים און זיי געגעבן דעם בעל אכסניה און
געזאגט: קוק דיך אום אויף אים! און וואס דו וועסט
אויסגעבן מער, וועל איך דיר באצאלן ווען איך וועל
מיך אומקערן. 36 ווער פון די דאזיקע דריי, מיינסטו,
איז געווען א חבר צו אים, וואס איז אריינגעפאלן
צווישן די גזלנים? 37 און ער האט געזאגט: דער, וואס
האט געטאן חסד מיט אים! און יהושע/ישוע האט צו
אים געזאגט: גיי, און טו אויך אזוי! 38 און בשעת זיי
זענען ווייטער געגאנגען, איז ער אריינגעקומען אין א
געוויס דארף; און א פרוי מיט דעם נאמען מרתא
האט אים אויפגענומען אין איר הויז אריין. 39 און
זי האט געהאט א שוועסטער, וואס האט געהייסן
מרים, וועלכע האט זיך אויך אנידערגעזעצט ביי
דעם הארס פיס און זיך צוגעהערט צו זיין ווארט.
40 מרתא אבער האט זיך זייער געפארעט איבער א
סך באדינען; און זי איז צוגעקומען און געזאגט: האר,
עס קימערט דיך נישט וואס מיין שוועסטער האט
מיך איבערגעלאזט איינע אליין צו באדינען? זאג
זשע איר, אז זי זאל מיר צוהעלפן. 41 און דער האר
האט איר ענטפערנדיק געזאגט: מרתא, מרתא, דו
ארגנסט דיך און קימערסט דיך וועגן א סך זאכן;
42 אבער נאר עפעס, איין זאך איז נייטיק; און מרים
האט אויסדערוויילט דעם גוטן חלק, וואס וועט פון
איר נישט אוועקגענומען ווערן!

11 און עס איז געשען, בשעת ער האט מתפלל
געווען אויף א געוויס ארט; און אז ער האט
אויפגעהערט, האט איינער פון די תלמידים זיינע
געזאגט צו אים: האר, לערן אונדז תפילה צו טאן,
אזוי ווי יוחנן האט אויך געלערנט זיינע תלמידים!
2 און ער האט צו זיי געזאגט: ווען איר טאט תפילה,
זאלט איר זאגן: פאטער, געהייליקט זאל ווערן דיין
נאמען. זאל דיין מלכות קומען. 3 גיב אונדז יעדן
טאג אונדזער טעגלעך ברויט! 4 און פארגיב אונדז
אונדזערע זינד, ווארום מיר אליין זענען אויך מוחל
יעדן איינעם, וואס איז אונדז שולדיק. און ברענג
אונדז נישט צו קיין נסיון. 5 און ער האט צו זיי

געזאגט: ווער פון אייך וועט האבן א פריינד, און ער
וועט גיין צו אים אין מיטן דער נאכט און זאגן צו
אים: פריינד, ליי מיר דריי לעבלעך ברויט, 6 ווייל
א פריינד מיינער איז געקומען פון אונטערוועגנס צו
מיר, און איך האב נישט וואס אנידערצולייגן פאר
אים; 7 און יענער אינעווייניק ענטפערנדיק וועט זאגן:
זיי מיך נישט מטריח; די טיר איז שוין צוגעשלאסן,
און מיינע קינדער זענען מיט מיר אין בעט; איך קען
נישט אויפשטיין און דיר געבן! 8 איך זאג אייך; אויב
ער וועט נישט אויפשטיין און אים געבן, מחמת ער
איז זיין פריינד, דאך צוליב זיין עזות פנימדיקייט
וועט ער אויפשטיין און אים געבן, אזויפיל וויפל ער
באדארף. 9 און איך זאג אייך: בעט, און עס וועט
אייך געגעבן ווערן, זוכט, און איר וועט געפינען;
קלאפט אָן, און עס וועט אייך אויפגעמאכט ווערן!
10 ווארום יעדער איינער, וואס בעט, באקומט; און
ווער עס זוכט, געפינט; און דעם, וואס קלאפט אָן,
וועט אויפגעמאכט ווערן. 11 און וועמען פון אייך, וואס
איז א פאטער, דער זון וועט בעטן ברויט, צי וועט
ער אים דען געבן א שטיין? אדער פיש, צי וועט ער
דען אים געבן א שלאנג אנשטאט פיש? 12 אדער אויב
ער וועט בעטן אן איי, צי וועט ער דען אים געבן אן
עקדיש? 13 דעריבער, אויב איר, זייענדיק שלעכט,
ווייסט צו געבן גוטע גאב צו אייערע קינדער, על
אחת כמה וכמה וועט דער פאטער פון הימל געבן
דעם רוח הקודש צו די, וואס בעטן אים! 14 און ער
האט ארויסגעטריבן א בייזן גייסט, וואס איז געווען
שטום. און עס איז געשען, ווען דער בייזער גייסט איז
ארויסגעגאנגען, האט דער שטומער גערעדט; און די
מאסן האבן געשטוינט. 15 אייניקע אבער פון זיי האבן
געזאגט: דורך דעם בעל-זבול, דעם שר פון די בייזע
גייסטער, טרייבט ער ארויס די בייזע גייסטער.
16 און אנדערע, אויספרואווונדיק אים, האבן פון אים
פארלאנגט א צייכן פון הימל. 17 ער אבער, ווייל ער
האט געוואוסט פון זייערע געדאנקען, האט צו זיי
געזאגט: יעדע מלוכה, וואס איז צעטיילט קעגן זיך
אליין, ווערט פארוויסט; און א הויז פאלט אויף א
הויז. 18 און אפילו דער שטן, אויב ער איז צעטיילט
קעגן זיך אליין, וויאזוי וועט זיין קעניגרייך האבן א
קיום? ווייל איר זאגט, דורך דעם בעל-זבול טרייב
איך ארויס די בייזע גייסטער. 19 און אויב איך טרייב
ארויס די בייזע גייסטער דורך דעם בעל-זבול,
דורך וועמען טרייבן אייערע קינדער זיי ארויס?
דערפאר וועלן זיי זיין אייערע שופטים. 20 אויב
אבער איך טרייב ארויס די בייזע גייסטער מיט
דעם פיננער פון ה׳, אזוי איז דאס קעניגרייך פון ה׳
שוין געקומען צו אייך! 21 ווען דער גיבור, פעליק
באוואפנט, באוואכט זיין הויף, בלייבט זיין פארמעגן
אין פרידן; 22 ווען אבער א שטארקערער פון אים
קומט און באזיגט אים, וועט ער אוועקנעמען זיינע כלי
זין, אויף וועלכע ער האט זיך פארלאזט, און וועט
צעטיילן זיין רויב. 23 ווער עס איז נישט מיט מיר,
דער איז קעגן מיר; און ווער עס זאמלט נישט איין
מיט מיר, דער צעשפרייט. 24 ווען דער אומריינער
גייסט גייט ארויס פון דעם מענטשן, גייט ער אדורך
איבער ערטער, וואו עס איז קיין וואסער נישטא,
זוכנדיק מנוחה; און ווייל ער געפינט נישט, זאגט ער:
איך וועל מיך אומקערן צו דעם הויז מיינעם, פון
וואנען איך בין ארויס. 25 און ער קומט און געפינט
עס אויסגעקערט און אויסגעצירט. 26 דעמאלט גייט
ער און נעמט מיט זיבן אנדערע ערגערע גייסטער ווי
ער איז אליין, און זיי גייען אריין און וואוינען דארטן,

און דער סוף פון יענעם מענטשן ווערט ערגער
ווי דער אנהויב. 27 און עס איז געשען, בשעת ער
האט דאס גערעדט, האט א געוויסע פרוי פון דעם
המון מענטשן אויפגעהויבן איר קול און געזאגט צו
אים: אז וואויל איז דעם מוטערלייב, וואס האט דיך
געטראגן, און די בריסט, וועלכע דו האסט געזויגן!
28 ער אבער האט געזאגט: יא, וואויל איז די, וואס
הערן ה׳ס ווארט, און היטן עס אפ! 29 ווי אבער מאסן
מענטשן האבן אהערגעשטראמט צו אים, האט ער
אנגעהויבן צו זאגן: דאס דאזיקע דור איז א בייז דור!
עס פארלאנגט א צייכן; און קיין צייכן וועט אים נישט
געגעבן ווערן אחוץ דאס צייכן פון יונה. 30 ווארום
אזוי ווי יונה איז געווארן א צייכן פאר די אנשי נינוה,
אזוי וועט דער בר אנש זיין פאר דעם דאזיקן דור.
(יונה א, יז.) 31 די מלכה פון תימן וועט אויפשטיין
אינם משפט מיט די לייט פון דעם דאזיקן דור און
וועט זיי פארמשפטן; ווייל זי איז געקומען פון די עקן
פון דער ערד, צו הערן שלמהס חכמה און זע, דא
געפינט זיך א גרעסערער ווי שלמה! (מלכים א י, א-
יג.) 32 מענער פון נינוה וועלן אויפשטיין אינם משפט
מיט דעם דאזיקן דור און וועלן עס פארמשפטן;
ווייל זיי האבן תשובה געטאן אויף יונהס רוף; און
זע, דא געפינט זיך א גרעסערער ווי יונה. (יונה ג.)
33 קיינער צינדט נישט אָן קיין ליכט און שטעלט
עס אויף א פארבארגן ארט, אויך נישט אונטער
א מאסשעפל, נאר אויף א לייכטער, כדי די, וואס
קומען אריין, זאלן זען דעם העלן שיין. 34 דאס ליכט
פון דעם קערפער איז דאס אויג דיינס. ווען דיין אויג
איז געזונט, איז אויך דיין גאנצער קערפער ליכטיק;
אויב אבער עס איז שלעכט, איז אויך דער גאנצער
גוף דיינער חושך. 35 גיב זשע אכטונג, אז דאס ליכט
אין דיר זאל נישט זיין קיין פינצטערניש! 36 אויב
דעריבער דיין גאנצער קערפער איז ליכטיק, אז
ער האט נישט קיין פינסטערן חלק, וועט ער זיין
אינגאנצן ליכטיק, ווי ווען דאס ליכט באשטראלט
דיך מיט זיין שיין. 37 און בשעת ער האט גערעדט,
האט א פרוש אים פארבעטן, אז ער זאל עסן ביי
אים. און ער איז אריינגעגאנגען און האט זיך געזעצט
צום טיש. 38 און דער פרוש האט זיך געוואונדערט,
זעענדיק, אז ער האט זיך נישט צו ערשט געוואשן
פארן עסן. 39 און דער האר האט געזאגט צו אים:
איצט מאכט איר, פרושים, ריין דעם בעכער און די
שיסל פון אויסנווייניק, דאס אינעווייניקסטע אבער
אין אייך איז פול מיט גזלה און רשעות. 40 נאראנים
וואס איר זענט! צי האט דען נישט דער, וואס האט
געמאכט דאס אויסנווייניקסטע, אויך געמאכט דאס
אינעווייניקסטע? 41 גיט נאר צדקה פון דעם, וואס
איז דרינען, און זע, אלץ איז ריין פאר אייך! 42 נאר
וויי איז צו אייך פרושים, ווייל איר גיט אפ מעשר פון
מיענטע און רוטע און פון יעדן קרייטעכצער, און
זענט עובר אויף דעם משפט און דער ליבע פון ה׳;
די דאזיקע האט איר געדארפט טאן און יענע אויך
נישט אויסלאזן. 43 וויי איז צו אייך פרושים, ווייל
איר האט ליב צו זיצן אויבנאן אין שול און אז מען
זאל אייך אפגעבן שלום אויף די מערקפלעצער.
44 וויי איז צו אייך, אז איר זענט ווי קברים, וואס מען
דערקענט נישט; און די מענטשן, וואס גייען ארום
אויף זיי, ווייסן עס נישט! 45 און איינער פון די חכמים
האט ענטפערנדיק געזאגט צו אים: רבי, ווען דו
זאגסט די דאזיקע זאכן, באליידיקסטו אונדז אויך!
46 ער אבער האט געזאגט: וויי איז אויך צו אייך,
חכמי התורה; ווייל איר באלאדנט די מענטשן מיט

שווערע משאות, וואס מען קען זיי קוים דערטראגן,
און איר אליין רירט אפילו נישט אָן די לאסטן מיט
איינעם פון אייערע פינגער. 47 ווי איז צו אייך, ווייל
איר בויט די קברים פון די נביאים, וואס אייערע
פאטערס האבן זיי געהרגעט. 48 אָט אזוי־אָ זענט
איר עדות און איר האט א וואוילגעפעלן אין די
מעשים פון די פאטערס אייערע; ווייל זיי האבן
זיי געטייט, איר אבער בויט די קברים. 49 צוליב
דעם האט אויך די חכמה פון ה׳ געזאגט: איך וועל
שיקן צו זיי נביאים און שליחים, און א טייל פון זיי
וועלן זיי אומברענגען און רודפן; 50 כדי דאס בלוט
פון אלע נביאים, וואס איז פארגאסן געווארן זינט
דער וועלטבאשאפונג, זאל געפאדערט ווערן פון
דעם דאזיקן דור, 51 פון דעם בלוט פון הבל ביז
צום בלוט פון זכריה, וואס איז אומגעקומען צווישן
דעם מזבח און דעם בית (המקדש); יא, איך זאג
אייך, עס וועט געפאדערט ווערן פון דעם דאזיקן
דור. 52 ווי צו אייך, חכמי התורה, ווייל איר האט
אוועקגענומען דעם שליסל פון וויסן; אליין זענט
איר נישט אריינגעגאנגען, און די, וואס האבן געוואלט
אריינגיין, האט איר פארווערט! 53 און ווען ער
איז ארויסגעגאנגען פון דארטן, האבן די סופרים
און די פרושים אנגעהויבן צוצושטיין צו אים און
אים צו שטעלן קשיות איבער מערערע זאכן מיט
פארביטערונג; 54 לויערנדיק אויף אים, צו כאפן
עפעס פון זיין מויל.

12 דערווייל האט זיך פארזאמלט א המון פון
טויזנטער מענטשן, אזוי אז זיי האבן זיך געטרעטן
איינס דאס אנדערע, האט ער אנגעהויבן צום ערשט
צו זאגן צו זיינע תלמידים: היט זיך פאר דעם
זויערטייג פון די פרושים, וועלכעס איז צביעות.
2 און עס איז נישטא קיין באהאלטענע זאך, וואס וועט
נישט אנטפלעקט ווערן, און קיין פארבארגענע זאך,
וואס וועט נישט באקאנט געמאכט ווערן. 3 דערפאר,
אלץ וואס איר האט גערעדט אין דער פינצטערניש,
וועט געהערט ווערן אין דער ליכטיקייט; און וואס
איר האט געזאגט אויפן אויער בחדרי חדרים, דאס
וועט אויסגערופן ווערן אויף די דעכער. 4 איך זאג
אייך אבער, מיינע פריינד: האט נישט קיין מורא
פאר די, וואס טייטן דעם גוף און נאך דעם זענען
נישט ביכולת עפעס מער צו טאן. 5 איך וועל אייך
אבער ווייזן פאר וועמען איר זאלט מורא האבן:
האט מורא פאר אים, וואס נאכן טייטן, האט ער
די מאכט אריינצואווארפן אין גיהנום אריין; יא,
איך זאג אייך, פאר דעם דאזיקן זאלט איר מורא
האבן! (Geenna g1067) 6 צי פארקויפט מען דען נישט
פינף פייגעלעך פאר צוויי איסרים? און קיין איינס
פון זיי איז נישט פארגעסן פאר ה׳. 7 נאר אפילו
די האר פון אייער קאפ זענען אלע געציילט. האט
נישט קיין מורא! איר זענט ווערט מער ווי א סך
פייגעלעך. 8 איך זאג אייך אבער: יעדער איינער,
וואס וועט זיך באקענען צו מיר פאר מענטשן, וועט
אויך דער בר אנש זיך באקענען צו אים פאר די
מלאכים פון ה׳; 9 דער אבער, וואס פארלייקנט
מיך פאר מענטשן, וועט פארלייקנט ווערן פאר די
מלאכים פון ה׳. 10 און יעדער איינער, וואס וועט
זאגן א ווארט אנטקעגן דעם בר אנש וועט עס אים
פארגעבן ווערן; ווער אבער עס לעסטערט דעם רוח
הקודש, דעם וועט נישט פארגעבן ווערן. 11 און ווען
מען פירט אייך פאר די שולן און פאר די פירשטן
און פאר די געוועלטיקער, זאלט איר נישט זארגן,
וויאזוי אדער מיט וואס איר זאלט זיך פארטיידיקן

אדער וואס איר זאלט זאגן; 12 ווארום דער רוח
הקודש וועט אייך לערנען אין דער זעלביקער שעה,
וואס איר דארפט זאגן. 13 און עמיצער אויס דעם
המון מענטשן האט צו אים געזאגט: רבי, זאג דעם
ברודער מיינעם, אז ער זאל זיך טיילן מיט מיר
מיט דער ירושה! 14 ער אבער האט צו אים געזאגט:
מענטש, ווער האט מיך באשטימט פאר א שופט
אדער צעטיילער איבער אייך? 15 ער האט אבער
צו זיי געזאגט: גיט אכטונג און היט זיך פאר יעדער
געלטגייציקייט! ווייל דאס לעבן פון א מענטשן
באשטייט נישט אין דער שפע פון זיין פארמעגן.
16 און האט זיי געזאגט א משל, אזוי צו זאגן: א געוויסן
עושרס לאנד האט אריינגעברענגט א גוטן שניט;
17 און ער האט זיך מישב געווען, זאגנדיק: וואס זאל
איך טאן, אז איך האב נישט וואו איינצוזאמלען מיינע
פירות? 18 און האט געזאגט: דאס דאזיקע וועל איך
טאן: איך וועל צעשטערן מיינע שפייכלערס און
בויען גרעסערע און וועל דארטן איינזאמלען די
גאנצע תבואה און די גיטער מיינע; 19 און איך וועל
זאגן צו מיין זעל: נשמה מיינע, האסט א סך גוטע זאכן
ליגן אויף פיל יארן; האב מנוחה, עס, טרינק און לאז
דיר וואוילגיין! 20 ה׳ אבער האט צו אים געזאגט: דו
נאר, אין דער דאזיקער נאכט וועט דיין זעל פון דיר
געפאדערט ווערן; און פאר וועמען וועט עס זיין,
וואס דו האסט אנגעגרייט? 21 אָט אזוי גייט עס דעם,
וואס זאמלט אוצרות פאר זיך און איז נישט רייך
אין ה׳. 22 און ער האט געזאגט צו זיינע תלמידים:
צוליב דעם זאג איך אייך: זארגט נישט פאר אייער
לעבן, וואס איר וועט עסן; אויך נישט פאר אייער גוף,
וואס איר וועט זיך אנקליידן. 23 ווארום דאס לעבן
איז מער ווי די שפייז און דער קערפער—ווי דאס
מלבוש. 24 באטראכט די ראבן! אז נישט זיי זייען,
נישט זיי שניידן, זיי האבן נישט קיין קאמער, נישט
קיין שייער, און ה׳ דערנערט זיי דאך; וויפל מער
זענט איר ווערט ווי די פייגל? 25 און ווער פון אייך
מיט זיין זארגן קען צולייגן אן אייל צו זיין געוואוקס?
26 דעריבער, אויב איר זענט נישט אפילו בכוח צו
טאן דאס קלענסטע, וואס זארגט איר זיך פאר די
איבריקע זאכן? 27 באטראכט די ליליעס! ווי נישט
זיי שפינען, נישט זיי וועבן; און איך זאג אייך, אפילו
שלמה אין זיין גאנצער פראכט איז נישט געווען
אנגעקליידט ווי איינע פון די דאזיקע. 28 און אויב
ה׳ קליידט אזוי דאס גראז אויפן פעלד, וואס היינט
איז עס און צומארגנס ווערט עס געווארפן אין אויוון
אריין, וויפל מער אייך, איר קליינגלויביקע! 29 און
פרעגט נישט נאך וואס איר וועט עסן און וואס איר
וועט טרינקען און רעגט זיך נישט אויף. 30 ווארום
צו די אלע זאכן שטרעבן די אומות העולם; אייער
פאטער אבער ווייסט, אז איר דארפט די דאזיקע
זאכן. 31 נאר זוכט זיין קעניגרייך און דאס וועט אייך
צוגעגעבן ווערן. 32 האב נישט קיין מורא, דו קליינע
סטאדע; ווייל עס איז וואוילגעפעלן דעם פאטער
אייערן, אייך צו געבן דאס קעניגרייך! 33 פארקויפט
אייער האב און גיט צדקה; מאכט זיך בייטלען, וואס
ווערן נישט אלט; אן אוצר, וואס לאזט זיך נישט אויס,
אין הימל, וואו קיין גנב דערנענטערט זיך נישט און
קיין מילב צעשטערט אויך נישט. 34 ווארום וואו
אייער אוצר איז, דארט וועט אויך אייער הארץ זיין.
35 זאלן אייערע לענדן זיין אנגעגורט און אייערע
ליכט ברענען; 36 און זייט גלייך צו מענטשן, וואס
ווארטן אויף זייער האר, ווען ער וועט זיך אומקערן
פון דער חתונה, כדי ווען ער קומט און קלאפט

אָן, זאלן זיי אים גלייך אויפעפענען. 37 וואויל איז
יענע קנעכט, וועלכע ווען דער האר קומט געפינט
ער זיי וואכנדיקע; באמת זאג איך אייך, ער וועט
זיך ארומגארטלען און זיי אנידערזעצן צום טיש
און צוגיין און זיי באדינען. 38 און אויב ער וועט
קומען אינם צווייטן אדער דריטן משמר פון דער
נאכט און וועט זיי אזוי געפינען, איז וואויל יענע
קנעכט. 39 נאר דאס דאזיקע זאלט איר וויסן זיין, אז
אויב דער בעל הבית וואלט געוואוסט אין וועלכער
שעה דער גנב קומט, וואלט ער נישט דערלאזט
מען זאל איינברעכן אין זיין הויז. 40 און איר זאלט
זיין גרייט, ווייל דער בר אנש קומט אין א שעה,
וואס איר שטעלט זיך נישט פאר. 41 און פעטרוס
האט געזאגט: האר, צי זאגסטו דאס דאזיקע משל
צו אונדז אדער אויך צו אלעמען? 42 און דער האר
האט געזאגט: ווער זשע איז דער געטרייער און
פארשטאנדיקער הויז פארוואלטער, וועלכען דער
האר וועט באשטימען איבער זיין הויזגעזינד, אז ער
זאל זיי געבן די מאס שפייז צו דער רעכטער צייט?
43 וואויל איז יענעם קנעכט, וואס ווען דער האר
זיינער קומט, געפינט ער אים אזוי טאן. 44 באמת זאג
איך אייך, אז ער וועט אים באשטימען איבער אלע
זיינע גיטער. 45 אויב אבער יענער קנעכט וועט זאגן
אין זיין הארצן: מיין האר זוימט זיך צו קומען; און
וועט אנהויבן צו שלאגן די קנעכט און די דינסטן,
אויך צו עסן און טרינקען און זיך אנצושכורן, 46 וועט
דער האר פון יענעם קנעכט קומען אין א טאג, ווען
ער דערווארט עס נישט און אין א שעה, וואס ער
ווייסט נישט; און וועט אים צעשניידן אין צווייען
און וועט לייגן זיין חלק מיט די ווידערשפעניקע.
47 יענער קנעכט אבער, וואס האט געוואוסט זיין
הארס רצון און האט נישט צוגעגרייט, אדער געטאן
לויט זיין ווילן, וועט ליידן א סך שלעק; 48 אבער
דער, וואס האט נישט געוואוסט, און האט געטאן
דאס, פאר וועלכן ער איז חייב שלעק, וועט ווייניק
געשלאגן ווערן. און יעדען איינעם, וועמען א סך איז
געגעבן געווארן, וועט א סך געפאדערט ווערן פון
אים; און וועמען מען האט א סך אנפארטרויט, וועט
מען מער פארלאנגען פון אים. 49 איך בין געקומען,
צו ווארפן א פייער אויף דער ערד; און וואס וויל
איך, אויב עס האט זיך שוין אנגעצונדן? 50 איך אבער
האב א מקווה געטובלט צו ווערן, און ווי עס טוט
מיר באנג, ביז זי וועט פארענדיקט ווערן! 51 איר
מיינט, אז איך בין געקומען געבן שלום אויף דער
ערד? ניין! איך זאג אייך, נאר פיל מער א מחלוקה;
52 ווארום פון איצט אָן וועלן זיין פינף אין איין הויז
צעטיילט; דריי קעגן צוויי, און צוויי קעגן דריי.
53 עס וועלן זיין צעטיילט פאטער קעגן זון און זון
קעגן פאטער; מוטער קעגן טאכטער און טאכטער
קעגן דער מוטער; שוויגער קעגן איר שנור און שנור
קעגן דער שוויגער. 54 און ער האט אויך געזאגט צו
די המונים מענטשן: ווען איר זעט א וואלקן אויפגיין
אין מערב, זאגט איר גלייך: עס קומט א רעגן; און
אזוי געשעט עס. 55 און ווען עס בלאזט א דרום ווינט,
זאגט איר; עס וועט זיין א היץ; און עס געשעט. 56 איר
צבועקעס, דאס אויסזען פון דער ערד און פון דעם
הימל ווייסט איר אויסצופארשן; און ווי איז עס וואס
איר פארשט נישט די דאזיקע צייט? 57 און פארוואס
משפט איר נישט פון זיך אליין, וואס איז גערעכט?
58 ווארום ווען דו גייסט מיט דיין קעגנער פארן
שר, גיב דיר די מי אויפן וועג, אז דו זאלסט פטור
ווערן פון אים (מיט גוטנס); טאמער וועט ער דיך

אוועקשלעפן צום שופט, און דער שופט וועט דיך
איבערגעבן צום שוטר, און דער שוטר וועט דיך
אריינווארפן אין תפיסה אריין. 59 איך זאג דיר, דו
וועסט בשום אופן פון דארטן נישט ארויס, ביז דו
וועסט נישט האבן באצאלט די לעצטע פרוטה!

13 און אין דער דאזיקער צייט זענען אייניקע
געקומען און האבן אים דערציילט וועגן די גלילים,
וועמעס בלוט פילאטוס האט אויסגעמישט מיט
זייערע קרבנות. 2 און ער האט ענטפערנדיק צו זיי
געזאגט: איר מיינט (אפשר), אז די דאזיקע גלילים
זענען געווען גרעסערע חוטאים ווי אלע לייט פון
גליל, ווייל זיי האבן אזעלכעס געליטן? 3 ניין, זאג
איך אייך; נאר אויב איר וועט נישט תשובה טאן,
וועט איר אלע אומקומען אויף אזא אופן. 4 אדער
יענע אכצן, אויף וועלכע דער טורם איז איינגעפאלן
אין שילוח און האט זיי געטייט, מיינט איר (אפשר),
אז זיי זענען געווען חייב מער ווי אלע מענטשן, וואס
וואוינען אין ירושלים? 5 ניין, זאג איך אייך; נאר אויב
איר וועט נישט תשובה טאן, וועט איר אלע אויך
אזוי אומקומען! 6 און ער האט געזאגט דאס דאזיקע
משל: א געוויסער מאן האט געהאט א פייגנבוים,
וואס איז געווען געפלאנצט אין זיין וויינגארטן; און
ער איז געקומען און האט געזוכט פירות אויף אים,
און האט נישט געפונען. 7 און ער האט געזאגט צום
וויינגערטנער: זע, איך קום שוין דריי יאר און זוך
פירות אויף דעם דאזיקן פייגנבוים און געפין נישט.
האק אים אפ! פארוואס זאל ער נאך אומנוצלעך
מאכן די ערד? 8 ער אבער האט ענטפערנדיק
געזאגט צו אים: האר, לאז אים נאך דאס דאזיקע
יאר, ביז איך וועל אים ארומגראבן און באמיסטיקן,
9 אפשר וועט ער אויף להבא ברענגען פרוכט;
און אויב נישט, וועסטו אים אפהאקן! 10 און ער
האט געלערנט אין איינער פון די שולן א שבתדיקן
טאג. 11 און זע, דארט איז געווען א פרוי, וואס האט
געהאט א גייסט פון קראנקייט אכצן יאר לאנג, און
זי איז געווען צוזאמענגעקרימט און האט זיך נישט
געקענט אויפשטעלן גלייך. 12 און ווי יהושע/ישוע
האט זי דערזען, האט ער זי צוגערופן און צו איר
געזאגט: פרוי, דו ביסט באפרייט פון דיין קראנקייט!
13 און האט ארויפגעלייגט אויף איר די הענט, און
אין אן אויגנבליק איז זי אויפגעריכט געווארן און
האט געלויבט ה׳. 14 און דער גבאי פון דער שול,
בייזערנדיק זיך צוליב דעם, וואס יהושע/ישוע
האט געהיילט אום שבת, האט ענטפערנדיק געזאגט
צום עולם מענטשן: עס זענען פאראן זעקס טעג,
אין וועלכע מען זאל ארבעטן; קומט זשע אין די
דאזיקע און לאזט זיך היילן און נישט אין טאג פון
שבת! 15 אבער דער האר האט אים געענטפערט
און געזאגט: צבועקעס, צי בינדט דען נישט יעדער
איינער פון אייך אויף אום שבת דעם אקס זיינעם
אדער דאס אייזל פון דער קאריטע און פירט עס
אוועק אנצוטרינקען? 16 און זי, וואס איז א בת
אברהם, וועמען דער שטן האט געבונדן, זע, אכצן
יאר לאנג, האט זי דען נישט געזאלט אויפגעבונדן
ווערן פון דער דאזיקער געבונדנקייט אין דעם טאג
פון שבת? 17 און ווען ער האט דאס געזאגט, זענען
אלע זיינע קעגנער פארשעמט געווארן; און דער
גאנצער עולם מענטשן האט זיך געפריידט איבער
אלע וואונדערלעכע מעשים, וואס זענען געשען דורך
אים. 18 דעריבער האט ער געזאגט: צו וואס איז דאס
קעניגרייך פון ה׳ גלייך? און צו וואס זאל איך עס
פארגלייכן? 19 עס איז גלייך צו א זענעפט קערנדל,

וואס א מענטש האט גענומען און אריינגעווארפן
אין זיין גארטן אריין. און עס איז אויפגעוואקסן
און איז געווארן א בוים, און די פייגל פון הימל
האבן זיך גענעסט אין זיינע צווייגן. 20 און ווידער
האט ער געזאגט: צו וואס זאל איך פארגלייכן דאס
קעניגרייך פון ה׳? 21 עס איז גלייך צו זויערטייג, וואס
א פרוי האט אריינגעטאן אין דריי מאס זעמלמעל,
ביז דאס גאנצע וועט זויער ווערן. 22 און ער איז
געגאנגען איבער שטעט און דערפער לערנענדיק און
מאכנדיק די נסיעה קיין ירושלים. 23 און עמיצער
האט צו אים געזאגט: האר, זענען עס ווייניקע, וואס
ווערן דערלייזט? ער אבער האט צו זיי געזאגט:
24 שטרעבט אריינצוגיין דורך דעם ענגן טויער,
ווייל א סך, זאג איך אייך, וועלן זוכן אריינצוגיין
און וועלן נישט קענען. 25 ווען איינמאל דער בעל
הבית האט זיך אויפגעהויבן און פארשלאסן די
טיר, און איר וועט אנהויבן צו שטיין אינדרויסן און
קלאפן אין דער טיר און זאגן: האר, עפן אונדז אויף!
און ער וועט ענטפערנדיק זאגן צו אייך: איך קען
אייך נישט, פונוואנען איר זענט! 26 דעמאלט וועט
איר אנהויבן צו זאגן: מיר האבן געגעסן פאר דיר
און געטרונקען, און אויף אונדזערע גאסן האסטו
געלערנט! 27 און ער וועט ענטפערן: איך זאג אייך,
איך קען אייך נישט, פונוואנען איר זענט; אוועק פון
מיר איר אלע, וואס טוט אומגערעכטיקייט! 28 דארט
וועט זיין דאס קלאגן און קריצן מיט די ציין, ווען
איר וועט זען אברהמן און יצחקן און יעקבן און
אלע נביאים אין דעם קעניגרייך פון ה׳, אייך אליין
אבער ארויסגעווארפן אינדרויסן! 29 און זיי וועלן
קומען פון מזרח און מערב, פון צפון און דרום, און
וועלן זיך אנידערזעצן אין דעם קעניגרייך פון ה׳.
30 און זע, עס זענען דא לעצטע, וואס וועלן זיין די
ערשטע; און עס געפינען זיך ערשטע, וואס וועלן
זיין די לעצטע. 31 אין דער זעלביקער שעה זענען
צוגעקומען אייניקע פרושים און האבן געזאגט צו
אים: גיי ארויס און גיי אוועק פונדאנען, ווייל הורדוס
וויל דיך טייטן! 32 און ער האט געזאגט צו זיי: גייט
און זאגט דעם דאזיקן פוקס: זע, איך טרייב ארויס
בייזע גייסטער און איך טו רפואות היינט און מארגן,
און דעם דריטן טאג קום איך צום סוף. 33 דאך מוז
איך היינט און מארגן און איבערמארגן וואנדערן,
ווייל עס געשיקט זיך נישט, אז א נביא זאל אומקומען
מחוץ לירושלים. 34 אָ ירושלים, ירושלים, וואס טייט
די נביאים און שטייניקט די, וואס זענען געשיקט צו
איר! וויפל מאל האב איך שוין געוואלט איינזאמלען
דיינע קינדער, ווי א הון אירע עופהלעך אונטער די
פליגל, און איר האט נישט געוואלט! 35 אָט ווערט
אייך איבערגעלאזט אייער הויז וויסט; איך זאג אייך
אבער, איר וועט מיך מער נישט זען, ביז עס וועט
קומען דער טאג, ווען איר וועט זאגן: ברוך הבא
בשם ה׳! (געבענטשט איז דער, וואס קומט אין נאמען
פון האר ג-ט). (תהלים קיח, כו.)

14 און עס איז געשען, ווען ער איז א שבת
אריינגעגאנגען אינם הויז פון איינעם פון די הויפט
פרושים, כדי צו עסן ברויט, און זיי האבן געלויערט
אויף אים. 2 און זע, א מענטש, א וואסער געשווילעכץ,
איז געווען פאר אים. 3 און יהושע/ישוע האט
ענטפערנדיק געזאגט צו די חכמי התורה און פרושים,
אזוי צו זאגן: צי מעג מען שבת היילן אדער נישט?
4 זיי אבער האבן געשוויגן. און ער האט אים גענומען
און געהיילט און האט אים אוועקגעשיקט. 5 און
האט צו זיי געזאגט: ווער פון אייך, וועמעס א זון

אדער אַן אקס איז אַריינגעפאַלן אין אַ ברונעם, און
וועט ער דען אים נישט גלייך אַרויסשלעפּן אינם
טאָג פון שבת? 6 און זיי האָבן אים נישט געקענט
ענטפערן דערויף. 7 און ער האָט געזאָגט אַ משל
צו די געסט, ווען ער האָט באַמערקט, ווי זיי האָבן
זיך אויסגעקליבן די ערטער אויבנאַן; און האָט
געזאָגט צו זיי: 8 ווען דו ווערסט פון עמיצן פאַרבעטן
אויף אַ חתונה, זעץ דיך נישט אַנידער אויף דעם
ערשטן אָרט אויבנאַן; טאָמער וועט אַ חשובערער
פון דיר זיין פאַרבעטן פון אים, 9 און דער, וואָס
האָט דיך און אים איינגעלאַדן, וועט קומען און זאָגן
צו דיר: גיב אים דאָס אָרט! און דעמאָלט וועסטו
אָנהויבן מיט חרפה צו פאַרנעמען דאָס לעצטע
אָרט. 10 נאָר ווען דו ווערסט פאַרבעטן, גיי און זעץ
דיך אויף דעם לעצטן אָרט, כדי ווען דער, וואָס
האָט דיך פאַרבעטן, וועט קומען, זאָל ער זאָגן צו
דיר: פריינד רוק דיך אַרויף העכער! דעמאָלט
וועסטו האָבן כבוד פאַר אַלע, וואָס זיצן ביים טיש
מיט דיר. 11 ווייל יעדער איינער, וואָס דערהייבט
זיך אַליין, וועט דערנידעריקט ווערן, און ווער עס
דערנידעריקט זיך אַליין, דער וועט דערהייבט
ווערן. 12 ער האָט אָבער אויך געזאָגט צו דעם, וואָס
האָט אים פאַרבעטן: ווען דו מאַכסט אַ מיטאָג אָדער
אַן אָוונט מאַלצייט, לאָד נישט איין דיינע פריינד,
נישט דיינע ברידער, נישט דיינע קרובים, נישט
קיין רייכעס שכנים, טאָמער וועלן זיי אויך דיך
ווידער איינלאַדן און עס וועט ווערן פאַר דיר אַ
פאַרגעלטונג. 13 נאָר ווען דו מאַכסט אַ שמחה, לאָד
איין אַרעמעלייט, קאַליקעס, לאָמע, בלינדע, 14 און
דו וועסט זיין געבענטשט; ווייל זיי האָבן נישט וואָס
דיר צו פאַרגעלטן; וואָרום עס וועט דיר פאַרגעלטן
ווערן אין דער אויפשטיין תחית המתים פון די
צדיקים. 15 און הערנדיק דאָס, האָט איינער פון
די מיטזיצנדיקע געזאָגט צו אים: וואויל איז דעם,
וואָס עסט ברויט אין דעם קעניגרייך פון ה׳! 16 ער
אָבער האָט צו אים געזאָגט: אַ געוויסער מענטש האָט
געמאַכט אַ גרויסע סעודה, און פילע פאַרבעטן;
17 און האָט געשיקט זיין קנעכט אין דער שעה פון
דער סעודה, צו זאָגן צו די פאַרבעטענע: קומט,
ווייל אַלץ איז שוין גרייט! 18 און אַלע ווי איינער
האָבן אָנגעהויבן זיך צו אַנטשולדיקן. דער ערשטער
האָט צו אים געזאָגט: איך האָב געקויפט אַ פעלד
און בין געצוואונגען, אַרויסצוגיין עס צו באַזען; איך
בעט דיך, זיי מיר מוחל! 19 און אַן אַנדערער האָט
געזאָגט: איך האָב געקויפט פינף יאָך אָקסן, און איך
גיי זיי אויספּרובירן; איך בעט דיך, זיי מיר מוחל!
20 נאָך אַן אַנדערער האָט געזאָגט: איך האָב גענומען
אַ ווייב, און צוליב דעם קען איך נישט קומען! 21 און
ווען דער קנעכט איז צוריקגעקומען, האָט ער דאָס
דערציילט דעם האַר זיינעם. דעמאָלט איז דער
בעל הבית צאָרנדיק געוואָרן, און האָט געזאָגט צו
זיין קנעכט: גיי גיך אַרויס אויף די גאַסן און געסלעך
פון דער שטאָט, און ברענג אַהער די אַרעמעלייט
און קאַליקעס און בלינדע און לאָמע! 22 און דער
קנעכט האָט געזאָגט: האַר, עס איז געשען, ווי דו
האָסט באַפוילן, און עס איז נאָך דאָ אָרט! 23 און דער
האַר האָט געזאָגט צו דעם קנעכט: גיי אַרויס אויף די
וועגן און פּלויטן און צווינג זיי אַריינצוקומען, כדי
מיין הויז זאָל ווערן פול! 24 וואָרום איך זאָג אייך, אַז
קיין איינער פון יענע מענער, וואָס זענען פאַרבעטן
געוואָרן, וועט נישט טועם זיין פון מיין סעודה.
25 און עס זענען מיטגעגאַנגען מיט אים גרויסע מאַסן

מענטשן, און ער האט זיך אויסגעדרייט, און צו זיי
געזאגט: 26 אויב עמיצער קומט צו מיר און האסט
נישט זיין פאטער און מוטער און דאס ווייב און
די קינדער און די ברידער און די שוועסטער, און
דערצו אויך זיין אייגן לעבן, קען ער נישט זיין מיין
תלמיד. 27 ווער עס טראגט נישט זיין בוים און גייט
מיר נאך, דער קען נישט זיין מיין תלמיד. 28 ווארום
ווער פון אייך, וועלנדיק בויען א טורם, וועט זיך
נישט קודם כל אנידערזעצן און בארעכענען די
קאסטן, צי ער האט צו פארענדיקן? 29 כדי טאמער,
ווען ער וועט האבן געלייגט דעם פונדאמענט און
נישט קענענדיק פארענדיקן, וועלן אלע, וואס זען
עס, אנהויבן צו שפאטן פון אים, 30 אזוי צו זאגן: דער
דאזיקער מענטש האט אנגעהויבן בויען, און נישט
געקענט פארענדיקן! 31 אדער וועלכער קעניג, וואס
גייט ארויס מלחמה האלטן מיט אן אנדערן קעניג,
זעצט זיך נישט קודם כל אנידער צו באראטן, צי עס
איז מעגלעך, מיט צען טויזנט צו באגעגענען דעם,
וואס קומט קעגן אים מיט צוואנציק טויזנט? 32 אויב
אבער נישט, שיקט ער שליחים צו אים בשעת יענער
איז נאך ווייט, און בעט שלום. 33 דעריבער אויך אזוי
יעדער איינער פון אייך, וואס וועט זיך נישט שפאטן
פון אלעם, וואס ער האט, קען נישט זיין מיין תלמיד.
34 דאס זאלץ איז טאקע גוט; אויב אבער אויך דאס
זאלץ זאל פארלוירן זיין טעם, מיט וואס וועט מען
עס ווירצן? 35 עס טויג מער נישט פאר דער ערד,
נישט פאר דעם מיסט הויפן; מען ווארפט עס ארויס.
ווער עס האט אויערן צו הערן, דער זאל הערן!

15 און עס האבן זיך דערנענטערט צו אים אלע
שטייער אויפמאנער און חוטאים, כדי אים צו הערן.
2 און די פרושים און סופרים האבן געמורמלט,
אזוי צו זאגן: דער דאזיקער נעמט אויף חוטאים און
עסט מיט זיי! 3 און ער האט געזאגט צו זיי דאס
דאזיקע משל, אזוי צו זאגן: 4 וועלכער מענטש פון
אייך, האבנדיק הונדערט שאף און פארלירנדיק
איינע פון זיי, לאזט נישט איבער די ניין און ניינציק
אין דער מדבר און גייט נאך דער פארלוירענער,
ביז ער געפינט זי? 5 און ווען ער האט זי געפונען,
לייגט ער זי אויף זיינע שולטער מיט שמחה; 6 און
קומענדיק אהיים, רופט ער צונויף זיינע פריינד
און די שכנים, און זאגט צו זיי: פריידט זיך מיט
מיר, ווייל איך האב געפונען מיין שאף, וואס איז
פארלוירן געגאנגען. 7 איך זאג אייך, אָט אזוי וועט
זיין א שמחה אין הימל איבער איין חוטא, וואס טוט
תשובה, מער ווי איבער ניין און ניינציק צדיקים,
וואס דארפן נישט קיין תשובה. 8 אדער וועלכע
פרוי, וואס האט צען דראכמעס, ווען זי פארלירט
איין דראכמע, צינדט נישט אָן א ליכט, און קערט
אויס דאס הויז, און זוכט מיט פלייס, ביז זי געפינט
זי? 9 און ווען זי האט געפונען, רופט זי צונויף אירע
פריינט און שכנות, און זאגט: פריידט זיך מיט מיר;
ווייל איך האב געפונען די דראכמע, וואס איך האב
פארלוירן! 10 אָט אזוי, זאג איך אייך, ווערט א שמחה
פאר די מלאכים פון ה׳ איבער איין חוטא, וואס
טוט תשובה. 11 און ער האט געזאגט: א געוויסער
מענטש האט געהאט צוויי זין. 12 און דער יונגערער
פון זיי האט געזאגט צום פאטער: פאטער, גיב מיר
דעם חלק פארמעגן, וואס פאלט מיר צו! און ער
האט זיי צעטיילט דאס האב און גוטס. 13 און אין
ווייניקע טעג ארום האט דער יונגערער זון אלץ
צונויפגעזאמלט, און זיך אוועקגעלאזט אין א ווייט
לאנד אריין; און דארט פארשווענדט זיין פארמעגן

אין אן אויסגעלאסן לעבן. 14 און ווען ער האט שוין
געהאט אלץ פארברויכט, איז געווארן א שטארקער
הונגער איבער יענעם גאנצן לאנדן; און ער האט
אנגעהויבן צו ליידן נויט. 15 און ער איז געגאנגען
און האט זיך באהאפטן צו איינעם פון די בירגער
פון יענעם לאנד; און ער האט אים געשיקט אין זיינע
פעלדער אריין צו פאשען חזירים. 16 און ער האט
געגארט אנצופילן זיין בויך מיט די שויטן, וואס די
חזירים האבן געפרעסן; און קיינער האט עס אים
נישט געגעבן. 17 ווען אבער ער איז געקומען צו זיך,
האט ער געזאגט: אָ, וויפל לוין ארבעטער פון מיין
פאטער האבן ברויט בשפע, און איך גיי דא אויס
פאר הונגער! 18 איך וועל אויפשטיין און גיין צו דעם
פאטער מיינעם, און וועל זאגן צו אים, פאטער, איך
האב געזינדיקט קעגן הימל און פאר דיר; 19 איך בין
מער נישט ווערט גערופן צו ווערן דיין זון; מאך מיך
ווי איינעם פון דיינע לוין ארבעטער. 20 און ער איז
אויפגעשטאנען, און איז אוועק צו זיין פאטער. בשעת
אבער ער איז נאך געווען ווייט, האט דער פאטער
זיינער אים געזען און האט זיך דערבארעמט, און איז
געלאפן, און אים געפאלן אויף זיין האלדז, און האט
אים געקושט. 21 און דער זון האט צו אים געזאגט:
פאטער, איך האב געזינדיקט קעגן הימל און פאר
דיר, איך בין מער נישט ווערט גערופן צו ווערן
דיין זון. 22 דער פאטער אבער האט געזאגט צו
זיינע קנעכט: ברענגט געשווינט ארויס דאס בעסטע
מלבוש און קליידט אים אָן; און גיט אים א רינג אויף
זיין האנט, און שיך אויף די פיס; 23 און ברענגט
דאס געשטאפטע קאלב, שחט עס, און לאמיר עסן
און זיך לאזן וואוילגיין; 24 ווייל דער דאזיקער זון
מיינער איז געווען טויט, און איז ווידער לעבעדיק
געווארן; ער איז געווען פארלוירן, און איז געפונען
געווארן. און זיי האבן אנגעהויבן זיך משמח צו זיין.
25 אבער זיין עלטערער זון איז געווען אין פעלד;
און ווען ער איז געקומען און זיך דערנענטערט צום
הויז, האט ער געהערט קלעזמער מוזיק און טאנץ.
26 און ער האט צוגערופן איינעם פון די קנעכט, און
האט געפרעגט וואס דאס זאל באטייטן. 27 און ער
האט אים געזאגט: דיין ברודער איז געקומען; און
דיין פאטער האט געשחטן דאס געשטאפטע קאלב,
ווייל ער האט אים צוריק באקומען א געזונטן. 28 און
ער איז צארנדיק געווארן, און האט נישט געוואלט
אריינגיין; זיין פאטער אבער איז ארויסגעקומען און
האט אים געבעטן. 29 ער אבער האט ענטפערנדיק
געזאגט צום פאטער: אָט שוין אזוי פיל יארן דין איך
דיך, און האב נאך קיינמאל נישט עובר געווען אויף
דיינס א געבאט; און מיר האסטו נאך קיינמאל נישט
געגעבן קיין ציגנבאק, כדי איך זאל מיך משמח זיין
מיט מיינע פריינד; 30 ווען אבער דער דאזיקער
זון דיינער איז געקומען, וועלכער האט פארצערט
דיין האב און גוטס מיט זונות, האסטו געשחטן פאר
זיינעטוועגן דאס געשטאפטע קאלב! 31 האט ער צו
אים געזאגט: מיין קינד, דו ביסט תמיד מיט מיר, און
אלץ, וואס איז מיין, איז דיין. 32 מען האט זיך אבער
געדארפט לאזן וואוילגיין און משמח זיין; ווייל דער
דאזיקער ברודער דיינער איז געווען טויט, און איז
לעבעדיק געווארן; און ער איז געווען פארלוירן און
איז ווידער געפונען געווארן!

16 און ער האט אויך געזאגט צו די תלמידים:
עס איז געווען א געוויסער רייכער מענטש, וואס
האט געהאט א פארוואלטער; און דער דאזיקער איז
פאר אים אנגעקלאגט געווארן, אז ער פארשווענדט

אים זיין פארמעגן. 2 און ער האט אים גערופן
און געזאגט צו אים: וואס איז דאס וואס איך הער
וועגן דיר? גיב אפ א חשבון פון דיין פארוואלטונג;
ווארום דו קענסט לענגער נישט זיין פארוואלטער!
3 און דער פארוואלטער האט צו זיך געזאגט; וואס
זאל איך טאן? מיין האר נעמט אוועק פון מיר די
פארוואלטונג! גראבן קען איך נישט; בעטלען שעם
איך מיך. 4 איך ווייס, וואס איך וועל טאן, כדי ווען
איך וועל אפגעשאפט ווערן פון דער פארוואלטונג,
זאלן זיי מיך אויפנעמען אין זייערע הייזער אריין.
5 און ער האט גערופן צו זיך יעדן איינעם פון זיין
הארס בעלי חובות, און האט געזאגט צו דעם ערשטן:
וויפל ביסטו שולדיק דעם האר מיינעם? 6 האט
ער געזאגט: הונדערט מאס אייל. און ער האט צו
אים געזאגט: נעם דיין שטר און זעץ דיך אנידער און
שרייב גיך פיפציק. 7 דערנאך האט ער געזאגט צו
אן אנדערן: און וויפל ביסטו שולדיק? האט דער
געזאגט: הונדערט צענטנער ווייץ. זאגט ער צו אים:
נעם דיין שטר און שרייב א אכציק. 8 און דער האר
האט געלויבט דעם אומגערעכטן פארוואלטער,
ווייל ער האט קלוג געטאן; מחמת די קינדער פון
דער דאזיקער וועלט זענען קליגער אין זייער דור
ווי די קינדער פון דעם ליכט. (aiōn g165) 9 און איך
זאג אייך: מאכט אייך פריינד מיט דעם ממון פון
אומגערעכטיקייט, כדי ווען עס וועט אויסגיין, זאלן
זיי אייך אויפנעמען אין די אייביקע וואוינונגען
אריין. (aiōnios g166) 10 ווער עס איז געטריי אינם
קלענסטן, דער איז אויך געטריי אין א סך; און ווער
עס איז אומגערעכט אינם קלענסטן, דער איז אויך
אומגערעכט אין א סך. 11 דעריבער אויב איר זענט
נישט געווען געטריי אין דעם אומגערעכטן ממון,
ווער וועט אייך אנפארטרויען דאס אמתע? 12 און
אויב איר זענט נישט געווען געטריי מיט יענעמס, ווער
וועט אייך געבן אייער אייגנס? 13 קיין קנעכט קען
נישט דינען צוויי הארן; ווארום אדער ער וועט דעם
איינעם פיינט האבן און דעם אנדערן ליב האבן,
אדער ער וועט זיך באהעפטן צו איינעם און דעם
אנדערן מבזה זיין, איר קענט נישט דינען ה׳ און ממון!
14 און דאס אלץ האבן די פרושים געהערט, וואס
זענען געווען געלט ליבהאבער, און האבן אפגעשפאט
פון אים. 15 און ער האט צו זיי געזאגט: איר זענט עס,
וואס גערעכטפערטיקן זיך פאר מענטשן, ה׳ אבער
קען אייערע הערצער; ווייל דאס וואס איז הויך ביי
מענטשן, איז אן אומווירדיקייט פאר ה׳. 16 די תורה
און די נביאים זענען געווען ביז יוחנן; פון דעמאלט אָן
ווערט אנגעזאגט די גוטע בשורה פון דעם קעניגרייך
פון ה׳, און יעדער איינער דרינגט אריין דערין מיט
געוואלד. 17 עס איז אבער לייכטער, אז דער הימל
און די ערד זאלן פארגיין, ווי איין נקודה פון דער
תורה זאל פאלן. 18 יעדער איינער, וואס גט זיך מיט
זיין ווייב און האט חתונה מיט אן אנדערער, איז
מזנה; און ווער עס האט חתונה מיט א פרוי, וואס איז
געגט פון איר מאן, דער איז מזנה. 19 עס איז געווען
א רייכער מענטש, וואס האט זיך געקליידט אין
פורפור און אין טייערע לייוונט, און האט געלעבט
טאג איין טאג אויס אין תענוגים און וואוילטאג; 20 און
א געוויסער ארעמאן מיטן נאמען אלעזר איז געלעגן
פאר זיין טיר פול מיט געשווירן, 21 און האט גענארט
זיך צו זעטיקן פון דעם, וואס איז אראפגעפאלן פון
דעם רייכנס טיש; נאר עס זענען נאך אפילו געקומען
די הינט און האבן געלעקט זיינע געשווירן. 22 און
עס איז געשען, דער אביון איז געשטארבן, און איז

אוועקגעטראגן געווארן פון די מלאכים אין אברהמס
שויס אריין. און דער עושר איז אויך געשטארבן און
איז באגראבן געווארן. 23 און אין שאול תחתית האט
ער אויפגעהויבן זיינע אויגן, זייענדיק אין יסורים, און
זעט אברהמען פונדערווייטנס און אלעזרן אין זיין
שויס. (Hadēs g86) 24 און ער האט א געשריי געטאן און
געזאגט: פאטער אברהם, דערבארם דיך אויף מיר
און שיק אלעזרן, אז ער זאל איינטונקען זיין שפיץ
פינגער אין וואסער און מיר קילן מיין צונג; מחמת
איך לייד פיין אין דעם דאזיקן פלאם! 25 אברהם
אבער האט געזאגט: קינד, געדענק, אז דו האסט
באקומען דיין גוטס ביי דיין לעבן, און אלעזר אויך
אזוי דאס בייזע; איצט ווערט ער דא געטרייסט, דו
אבער ווערסט געפייניקט. 26 און צו דעם אלעם איז
צווישן אונדז און אייך פעסטגעלייגט א גרויסער
תהום, אז די, וואס וואלטן געוואלט אריבערגיין
פונדאנען צו אייך, זאלן עס נישט קענען, אויך זאל
מען נישט אריבערקומען פון דארטן צו אונדז.
27 האט ער געזאגט: איך בעט דיך דעריבער, פאטער,
אז דו זאלסט אים שיקן אין דעם הויז פון מיין
פאטער; 28 ווארום איך האב פינף ברידער; כדי
ער זאל זיי ווארנען, אז זיי זאלן אויך נישט קומען צו
דעם דאזיקן ארט פון פיין! 29 אברהם אבער זאגט:
זיי האבן (תורת) משה און די נביאים; זאלן זיי זיי
הערן. 30 און ער האט געזאגט: ניין, פאטער אברהם,
נאר אויב עמיצער פון די טויטע זאל קומען צו זיי,
וועלן זיי תשובה טאן! 31 ער אבער האט געזאגט
צו אים: אויב זיי וועלן נישט הערן משהן און די
נביאים, וועלן זיי זיך אויך נישט לאזן איבערצייגן,
אויב עמיצער וועט אויפשטיין פון די טויטע.

17 און ער האט געזאגט צו זיינע תלמידים: עס איז
אומפארמיידלעך, אז מיכשולים זאלן נישט קומען;
ווי איז אבער צו דעם, דורך וועמען זיי קומען! 2 עס
וואלט געווען בעסער פאר אים, אויב א מילשטיין
וואלט געלייגט געווארן ארום זיין האלדז, און ער
וואלט אריינגעווארפן געווארן אין ים אריין, ווי אז
ער זאל פארפירן צום שטרויכלען איינעם פון די
דאזיקע קליינע. 3 גיט אכטונג אויף זיך אליין! ווען
דער ברודער דיינער זינדיקט, זאלסטו אים זאגן
מוסר; און אויב ער האט חרטה, זאלסטו אים מוחל
זיין. 4 און ווען ער זאל זינדיקן זיבן מאל אין טאג קעגן
דיר, און זיבן מאל זיך אומקערן צו דיר, אזוי צו זאגן:
איך האב חרטה; זאלסטו אים פארגעבן. 5 און די
שליחים האבן געזאגט צו דעם האר: פארמער אונדז
דעם גלויבן! 6 און דער האר האט געזאגט: אויב איר
וואלט געהאט אמונה ווי א זענעפט קערנדל, וואלט
איר געזאגט צו דעם דאזיקן פייגנבוים: ווארצל דיך
אויס און פארפלאנץ דיך אינם ים; און ער וואלט
אייך געהארכט. 7 ווער אבער פון אייך, וואס האט א
קנעכט אקערן אדער פאשען, וועט זאגן צו אים, ווען
ער קומט אריין פונם פעלד; גיי זעץ דיך תיכף צום
טיש? 8 צי וועט ער דען נישט זאגן צו אים: גרייט
מיר צו עפעס אוונט עסן, און גארטל דיך ארום, און
באדין מיך, ביז איך וועל אפעסן און אפטרינקען;
און דערנאך וועסטו עסן און טרינקען? 9 צי דאנקט
ער דען דעם קנעכט ווייל ער האט געטאן, וואס
עס איז אים באפוילן געווארן? 10 און אזוי אויך
איר, ווען איר וועט האבן געטאן אלץ, וואס איז
אייך באפוילן געווארן, זאלט איר זאגן: מיר זענען
אומנוצלעכע קנעכט; מיר האבן געטאן וואס עס איז
געווען אונדזער חוב! 11 און עס איז געשען, אויף דער

נסיעה קיין ירושלים, אז ער איז דורכגעגאנגען דורך
דער מיט פון שומרון און גליל. 12 און בשעת ער איז
אריינגעקומען אין א געוויס דארף אריין, האבן אים
באגעגענט צען מצורעים, וועלכע זענען געשטאנען
פונדערווייטנס; 13 און האבן אויפגעהויבן זייער קול,
אזוי צו זאגן: יהושע/ישוע, האר, האב רחמנות אויף
אונדז! 14 און ווי ער האט זיי דערזען, האט ער צו זיי
געזאגט: גייט, ווייזט זיך צו די כהנים! און עס איז
געשען, בשעת זיי זענען אוועקגעגאנגען, זענען זיי ריין
געווארן. 15 איינער אבער פון זיי, זעענדיק אז ער איז
געהיילט געווארן, האט זיך אומגעקערט און געלויבט
ה׳ מיט א הויך קול, 16 און איז אנידערגעפאלן אויפן
פנים פאר זיינע פיס, און האט אים געדאנקט; און
ער איז געווען א שומרוני. 17 און יהושע/ישוע האט
ענטפערנדיק געזאגט: צי זענען דען נישט די צען
ריין געווארן? וואו אבער זענען די ניין? 18 צי האט
זיך נישט געפונען קיינער, וואס האט זיך אומגעקערט
אפצוגעבן כבוד צו ה׳, אחוץ דער דאזיקער נכרי?
19 און ער האט געזאגט צו אים: שטיי אויף און גיי;
דיין אמונה האט דיך געראטעוועט! 20 און ווען ער
איז געפרעגט געווארן פון די פרושים, ווען דאס
קעניגרייך פון ה׳ קומט, האט ער זיי געענטפערט
און געזאגט: דאס קעניגרייך קומט נישט אויף א
באשיימפערלעכן אופן; 21 מען וועט נישט זאגן:
זע, דא איז עס, אדער דארטן! ווארום זע, דאס
קעניגרייך פון ה׳ איז אינעווייניק אין אייך. 22 צו די
תלמידים אבער האט ער געזאגט: עס וועלן קומען
טעג, ווען איר וועט באגערן צו זען איינעם פון די טעג
פון דעם בר אנש, און איר וועט נישט זען. 23 און מען
וועט זאגן צו אייך: זע, דארטן! זע, דא! גייט נישט
אהין, און לויפט זיי נישט נאך. 24 ווארום פונקט אזוי
ווי דער בליץ, ווען ער בליצט אויף, לויכט ער פון
עק הימל ביז עק הימל, אזוי וועט דער בר אנש זיין
אין דעם טאג זיינעם. 25 קודם כל מוז ער אבער א
סך ליידן און פארווארפן ווערן פון דעם דאזיקן
דור. 26 און אזוי ווי עס איז צוגעגאנגען אין די טעג
פון נוח, אזוי וועט אויך זיין אין די טעג פון דעם
בר אנש: 27 מען האט געגעסן, מען האט געטרונקען,
מען האט חתונה געהאט, מען האט חתונה געמאכט,
ביז צו דעם טאג, ווען נוח איז אריינגעגאנגען אין
דער תיבה, און דאס מבול איז געקומען, און האט
אלעמען פארטיליקט. (בראשית ו.) 28 פונקט ווי
עס איז צוגעגאנגען אין די טעג פון לוט: מען האט
געגעסן, מען האט געטרונקען, מען האט געקויפט,
מען האט פארקויפט, מען האט געפלאנצט, מען
האט געבויט; 29 אין דעם טאג אבער, ווען לוט איז
ארויסגעגאנגען פון סדום, האט עס גערעגנט מיט
פייער און שוועבל פון הימל, און עס האט אלעמען
פארטיליקט. (בראשית יט, כד-כו.) 30 אויף דעם
זעלביקן אופן וועט עס זיין אין דעם טאג, ווען דער
בר אנש וועט אנטפלעקט ווערן. 31 אין יענעם טאג,
ווער עס וועט זיין אויפן דאך, און די כלים זיינע אין
הויז, זאל ער נישט אראפגיין זיי נעמען: און אויך
אזוי, ווער עס וועט זיין אין פעלד, דער זאל זיך
נישט אומקערן צוריק. 32 געדענקט לוטס ווייב!
33 ווער עס וועט זוכן צו דערהאלטן זיין לעבן, דער
וועט עס פארלירן, און ווער עס וועט עס פארלירן,
דער וועט עס לעבעדיק דערהאלטן. 34 איך זאג
אייך, אין דער זעלביקער נאכט וועלן צוויי זיין אין
איין בעט, דער איינער וועט אוועקגענומען ווערן,
און דער אנדערער וועט איבערגעלאזט ווערן.
35 צוויי (פרויען) וועלן מאלן צוזאמען; די איינע

וועט אוועקגענומען ווערן, די אנדערע אבער וועט
איבערגעלאזט ווערן. 36 צוויי וועלן זיין אין פעלד;
איינער וועט אוועקגענומען ווערן, און דער אנדערער
וועט איבערגעלאזט ווערן. 37 און ענטפערנדיק זאגן
זיי צו אים: וואו, האר? און ער האט צו זיי געזאגט: וואו
דאס פגר איז, דארטן וועלן זיך אויך די אדלערס
פארזאמלען.

18 און ער האט געזאגט א משל צו זיי, אז זיי דארפן
תמיד תפילה טאן, און נישט מיד ווערן, 2 אזוי צו
זאגן: אין א געוויסער שטאט איז געווען א שופט, וואס
האט זיך נישט געפארכטן פאר ה׳ און נישט געשוינט
קיין מענטשן. 3 און עס איז געווען א געוויסע אלמנה
אין יענער שטאט; און זי איז געקומען צו אים און
האט געזאגט: פארשאף מיר גערעכטיקייט קעגן מיין
שונא! 4 און א לאנגע צייט האט ער נישט געוואלט;
דערנאך אבער האט ער געזאגט צו זיך אליין: הגם
איך האב נישט מורא פאר ה׳ און שויען נישט קיין
מענטשן, 5 דאך, ווייל די דאזיקע אלמנה מאכט
מיר מיד, וועל איך איר פארשאפן גערעכטיקייט,
כדי זי זאל נישט סוף כל סוף קומען מיך שלאגן אין
פנים אריין. 6 און דער האר האט געזאגט: הערט,
וואס דער אומגערעכטער שופט זאגט! 7 און צי
וועט דען ה׳ נישט שאפן גערעכטיקייט פאר זיינע
אויסדערוויילטע, וואס רופן צו אים טאג און נאכט,
אפילו ווען ער איז געדולדיק מיט זיי? 8 איך זאג
אייך, ער וועט זיי אינגיכן פארשאפן גערעכטיקייט!
דאך ווען דער בר אנש וועט קומען, צי וועט ער
דען געפינען די אמונה אויף דער ערד? 9 און ער
האט געזאגט דאס דאזיקע משל אויך צו אייניקע,
וואס זענען געווען איבערצייגט וועגן זיך אליין, אז
זיי זענען צדיקים און די איבריקע האבן זיי מבטל
געמאכט: 10 צוויי מענטשן זענען ארויפגעגאנגען אין
בית המקדש אריין תפילה טאן, איינער א פרוש,
דער אנדערער א שטייער אויפמאנער. 11 דער פרוש
האט זיך אוועקגעשטעלט און אזוי מתפלל געווען צו
זיך אליין: אָ, ה׳, איך דאנק דיר, וואס איך בין נישט
אזוי ווי די איבריקע מענטשן, גזלנים, רשעים, נואפים,
אדער אפילו ווי דער דאזיקער שטייער אויפמאנער.
12 איך פאסט צוויי מאל אין דער וואך; איך גיב
מעשר פון אלעם, וואס איך דערווערב. 13 און דער
שטייער אויפמאנער איז געשטאנען פונדערווייטנס,
האט אפילו נישט געוואלט אויפהויבן די אויגן צום
הימל, נאר האט זיך געשלאגן אויף זיין ברוסט, אזוי
צו זאגן: אָ, ה׳, זיי מיר מוחל, דעם חוטא! 14 איך זאג
אייך, דער דאזיקער איז אראפגעגאנגען אהיים מער
גערעכטפערטיקט ווי יענער. ווייל יעדער איינער,
וואס דערהייבט זיך אליין, וועט דערנידעריקט
ווערן; און ווער עס דערנידעריקט זיך אליין, דער
וועט דערהייבט ווערן. 15 און מען האט אויך
געברענגט קליינע קינדער צו אים, אז ער זאל זיי
אנרירן; די תלמידים אבער זעענדיק דאס, האבן
אנגעשריגן אויף זיי. 16 יהושע/ישוע אבער האט זיי
צוגערופן, זאגנדיק: לאזט די קינדער קומען צו מיר,
און פארווערט עס זיי נישט; ווארום פון אזעלכע
איז דאס קעניגרייך פון ה׳. 17 באמת זאג איך אייך:
ווער עס וועט נישט אננעמען דאס קעניגרייך פון ה׳
ווי א קינד, דער וועט בשום אופן נישט אריינקומען
דערין. 18 און א געוויסער שר האט אים געפרעגט,
אזוי צו זאגן: רבי גוטער, וואס זאל איך טאן, כדי
איך זאל ירשענען אייביק לעבן?)aiōnios g166(19 און
יהושע/ישוע האט צו אים געזאגט: פארוואס רופסטו
מיך גוטער? קיינער איז נישט גוט, אחוץ איינער—ה׳.

20 די געבאטן קענסטו דאך: זאלסט נישט נואפן;
זאלסט נישט מארדן; זאלסט נישט גנבענען; זאלסט
נישט פאלש עדות זאגן; זאלסט אפגעבן כבוד דעם
פאטער דיינעם און די מוטער. (שמות כ, יב-טז.)
21 און ער האט געזאגט: דאס אלץ האב איך אפגעהיטן
פון יונגווייז אָן. 22 ווי אבער יהושע/ישוע האט
דאס געהערט, האט ער געזאגט צו אים: נאך איין
זאך פעלט דיר: פארקויף אלץ, וואס דו האסט און
צעטייל עס צו ארעמעלייט, און דו וועסט האבן
אן אוצר אין הימל; און קום, פאלג מיר נאך! 23 ווי
נאר ער האט דאס געהערט, איז ער געווארן זייער
טרויעריק; ווארום ער איז געווען זייער רייך. 24 און
יהושע/ישוע האט אויף אים געקוקט און געזאגט: אָ,
ווי שווער עס איז פאר די, וואס האבן פארמעגנס,
אריינצוקומען אין ה׳ס קעניגרייך אריין! 25 ווארום
עס איז לייכטער פאר א קעמל אריינצוגיין דורך
דעם לאך פון א נאדל, ווי פאר אן עושר אריינצוגיין
אין דעם קעניגרייך פון ג-ט. 26 האבן די צוהערער
געזאגט: טא ווער זשע קען דערלייזט ווערן? 27 ער
אבער האט געזאגט: דאס, וואס איז ביי מענטשן
אוממעגלעך, איז יא מעגלעך ביי ה׳. 28 און פעטרוס
האט געזאגט: זע, מיר האבן איבערגעלאזט אונדזער
איינגנס און האבן דיר נאכגעפאלגט. 29 ער אבער
האט צו זיי געזאגט: באמת זאג איך אייך: עס איז
נישט פאראן אזעלכער, וואס האט פארלאזט א הויז,
אדער א פרוי, אדער ברידער, אדער עלטערן,
אדער קינדער, צוליב דעם קעניגרייך פון ה׳, 30 וואס
וועט נישט באקומען כפלי כפלים אין דער דאזיקער
צייט, און אויף עולם הבא אייביק לעבן. (aiōnios g166
aiōn g165,) 31 און ער האט גענומען די צוועלף צו
זיך און האט צו זיי געזאגט: זע, מיר גייען ארויף
קיין ירושלים, און עס וועט דערפילט ווערן אלץ,
וואס איז געשריבן געווארן דורך די נביאים וועגן
דעם בר אנש. (ישעיהו נג, א-יב.) 32 ווארום ער
וועט איבערגעגעבן ווערן צו די אומות (העולם),
און וועט אפגעשפאט, און באליידיקט, און באשפיגן
ווערן; (ישעיהו נ, ו.) 33 און זיי וועלן אים געבן
שלעק און אים טייטן, און דעם דריטן טאג וועט
ער ווידער אויפשטיין. (תהלים טז, י.) 34 און זיי
האבן נישט פארשטאנען קיין זאך פון די דאזיקע,
און דאס דאזיקע ווארט איז געווען פארהוילן פון
זיי, און זיי האבן נישט געוואוסט וואס עס איז געזאגט
געווארן. 35 און עס איז געשען, בשעת ער האט זיך
דערנענטערט קיין יריחו, איז איינער א בלינדער
געזעסן ביים וועג און געבעטלט. 36 און היות ער האט
געהערט א המון מענטשן פארבייגיין, האט ער זיך
געפרעגט, וואס עס איז. 37 און מען האט אים געזאגט,
אז יהושע/ישוע פון נצרת גייט פארביי. 38 און ער
האט א געשריי געטאן, אזוי צו זאגן: יהושע/ישוע בן
דוד, האב רחמנות אויף מיר! 39 און די, וואס זענען
געגאנגען פארויס, האבן אנגעשריגן אויף אים, אז ער
זאל שווייגן; ער אבער האט נאך פיל מער געשריגן:
בן דוד, האב רחמנות אויף מיר! 40 און יהושע/ישוע
האט זיך אפגעשטעלט און באפוילן מען זאל אים
ברענגען צו אים. און ווי ער האט זיך דערנענטערט,
האט ער אים געפרעגט: 41 וואס ווילסטו איך זאל
טאן פאר דיר? און ער האט געזאגט: האר, אז איך
זאל ווערן זעענדיק! 42 און יהושע/ישוע האט צו
אים געזאגט: באקום דיין זעענדיק! דיין גלויבן האט
דיר געהאלפן! 43 און תיכף ומיד איז ער זעענדיק
געווארן, און האט אים נאכגעפאלגט, לויבנדיק ה׳;

און דאס גאנצע פאלק, וואס האט דאס געזען, האט
אפגעגעבן א שבח צו ה׳.

19 און ער איז אריינגעקומען און איז דורכגעגאנגען
דורך יריחו. 2 און זע, א מאן, וואס מען האט אים
גערופן מיט דעם נאמען זכי, און ער איז געווען
א ראש שטייער אויפמאנער, און אן עושר; 3 און
האט באגערט צו זען יהושען/ישועו, ווער ער איז,
און האט נישט געקענט מחמת דעם המון מענטשן,
ווייל ער איז געווען קליין פון געוואוקס. 4 און ער
איז געלאפן פארויס, און האט ארויפגעקלעטערט
אויף א שקמה בוים, כדי אים צו זען; ווייל ער האט
דארטן געזאלט פארבייגיין. 5 און ווי יהושע/ישוע
איז געקומען צו דעם ארט, האט ער ארויפגעבליקט
און געזאגט צו אים: זכי, קום געשווינט אראפ;
ווארום היינט מוז איך איינשטיין ביי דיר אין הויז!
6 און ער איז גיך אראפגעשטיגן, און האט אים
אויפגענומען מיט פרייד. 7 און זעענדיק דאס, האבן
אלע געמורמלט, אזוי צו זאגן: ביי אן איש חוטא איז
ער אריינגעגאנגען זיך אויפצוהאלטן! 8 זכי אבער
האט זיך אנידערגעשטעלט און געזאגט צום האר:
זע, די העלפט פון מיין פארמעגן, האר, גיב איך
צו די ארעמעלייט, און אויב איך האב ביי עמיצן
עפעס ארויסגעפרעסט, גיב איך אים אפ פיר מאל
אזויפיל. 9 יהושע/ישוע האט אבער צו אים געזאגט:
היינט איז א ישועה געקומען אויף דעם דאזיקן הויז,
ווייל אפילו ער איז א בן אברהם; 10 ווארום דער
בר אנש איז געקומען צו זוכן און צו ראטעווען
דאס, וואס איז פארלוירן געגאנגען. 11 און ווען זיי
האבן דאס געהערט, האט ער ווידער געזאגט א
משל, צוליב דעם וואס ער איז געווען נאענט צו
ירושלים, און זיי האבן געמיינט, אז דאס קעניגרייך
פון ה׳ מוז באלד דערשיינען. 12 ער האט דעריבער
געזאגט: א געוויסער איידלמאן איז אוועק אין א ווייט
לאנד אריין, צו נעמען פאר זיך א מלכות, און זיך
אומצוקערן. 13 און ער האט גערופן צען קנעכט זיינע,
און זיי געגעבן צען מנים, און געזאגט צו זיי: האנדלט,
ביז איך קום צוריק. 14 זיינע בירגער אבער האבן אים
געהאסט, און האבן געשיקט שליחים נאך אים, אזוי צו
זאגן: מיר ווילן נישט, אז דער דאזיקער זאל קעניגן
איבער אונדז! 15 און עס איז געשען, ווען ער איז
צוריקגעקומען, נאך דעם ווי ער האט גענומען דאס
מלכות, האט ער געהייסן רופן די דאזיקע קנעכט
זיינע צו זיך, צו וועלכע ער האט געגעבן דאס געלט,
כדי ער זאל וויסן ווער עס האט וואס איינגעהאנדלט.
16 און דער ערשטער איז געקומען, און האט געזאגט:
האר, דיין מנה האט אריינגעברענגט צען מנים!
17 און ער האט צו אים געזאגט: וואויל, דו גוטער
קנעכט! ווייל דו ביסט געווען געטריי איבער ווייניק,
זאלסטו האבן מאכט איבער צען שטעט! 18 און
דער צווייטער איז געקומען, און האט געזאגט: דיין
מנה, האר, האט דערווארבן פינף מנים! 19 און ער
האט געזאגט אויך צו דעם דאזיקן: און דו זאלסט
זיין איבער פינף שטעט! 20 און אן אנדערער איז
געקומען, און האט געזאגט: האר, אָט איז דיין מנה,
וואס איך האב געהאט באהאלטן אין א טיכל!
21 ווארום איך האב מיך געפארכטן פאר דיר, ווייל
דו ביסט א שטרענגער מענטש; דו נעמסט, וואס
דו האסט נישט אנידערגעלייגט, און שניידסט דאס,
וואס דו האסט נישט פארזייט. 22 זאגט ער צו אים:
אויס דיין אייגן מויל וועל איך דיך משפטן, דו
געמיינער קנעכט! דו האסט געוואוסט, אז איך בין א
שטרענגער מענטש, איך נעם, וואס איך האב נישט

אנידערגעלייגט, און שנייד, וואס איך האב נישט
פארזייט; 23 און פארוואס האסטו נישט אריינגעגעבן
מיין געלט אין א באנק, און איך וואלט עס ביי מיין
צוריק קער אויפגעמאנט מיט צינזן? 24 און ער
האט געזאגט צו די, וואס זענען געשטאנען ארום:
נעמט אוועק פון אים די מנה, און גיט זי צו דעם,
וואס האט די צען מנים! 25 און זיי האבן געזאגט צו
אים: האר, ער האט דאך שוין צען מנים. 26 איך
זאג אייך, אז יעדן איינעם, וואס האט, וועט געגעבן
ווערן; פון דעם אבער, וואס האט נישט, וועט אפילו
אוועקגענומען ווערן דאס, וואס ער האט יא. 27 דאך
די דאזיקע שונאים מיינע, וואס האבן נישט געוואלט,
אז איך זאל קעניגן איבער זיי, ברענגט אהער, און
דערהרגעט זיי פאר מיר! 28 און ווען ער האט דאס
געזאגט, איז ער אוועק פארויס, און איז ארויפגעגאנגען
קיין ירושלים. 29 און עס איז געשען, ווען ער האט
זיך דערנענטערט קיין בית-פגי און בית-היני ביים
בארג, וואס האט געהייסן הר הזיתים, האט ער
געשיקט צוויי פון די תלמידים, 30 און געזאגט: גייט
אריין אין דעם דארף אנטקעגנאיבער; און ווען איר
וועט דארט אריינקומען, וועט איר געפינען א יונג
אייזל אנגעבונדן, אויף וועלכן קיין מענטש איז נאך
קיינמאל נישט געזעסן; בינדט עס אויף און ברענגט
עס צו אהער. 31 און אויב עמיצער וועט אייך פרעגן:
פארוואס בינדט איר עס אויף? זאלט איר אזוי זאגן:
דער האר דארף עס האבן! 32 און די שליחים זענען
אהינגעגאנגען, און האבן געפונען אזוי ווי ער האט
זיי געזאגט. 33 און ווען זיי האבן אויפגעבונדן דאס
יונגע אייזל, האבן זיינע בעלי בתים געזאגט צו זיי:
פארוואס בינדט איר אויף דאס אייזל? 34 און זיי
האבן געזאגט: דער האר דארף עס האבן! 35 און
זיי האבן עס געברענגט צו יהושען/ישוען, און האבן
ארויפגעווארפן זייערע מלבושים אויף דעם אייזל,
און ארויפגעזעצט יהושען/ישוען דערויף. (זכריה
ט, ט.) 36 און בשעת ער איז געגאנגען, האבן זיי
אויסגעשפרייט זייערע קליידער אויפן וועג. 37 און
ווען ער האט זיך שוין דערנענטערט צום אראפגאנג
פון דעם הר הזיתים, האט די גאנצע מאסע תלמידים
אנגעהויבן פריידיק צו לויבן ה׳ מיט א הויך קול
פאר אלע גבורות, וואס זיי האבן געזען, 38 און האבן
געזאגט: געבענטשט איז דער קעניג, וואס קומט אינם
נאמען פון דעם האר (ה׳); שלום אין הימל, און
כבוד אין די הויכקייטן! 39 און אייניקע פון די
פרושים אויס דעם המון מענטשן האבן געזאגט צו
אים: רבי, שריי אָן אויף דיינע תלמידים! 40 און ער
האט ענטפערנדיק געזאגט: איך זאג אייך: אויב די
דאזיקע שווייגן, וועלן די שטיינער שרייען! 41 און ווי
ער איז צוגעקומען נענטער און האט געזען די שטאט,
האט ער זיך צעוויינט איבער איר, 42 אזוי צו זאגן,
אָ, ווען אויך דו וואלסט געוואוסט אין דעם דאזיקן
טאג דאס, וואס האט א שייכות צו דיין שלום! איצט
אבער איז עס פארהוילן פון דיינע אויגן. 43 עס וועלן
קומען טעג אויף דיר, און דיינע שונאים וועלן ווארפן
א וואל ארום דיר, און וועלן דיך ארומרינגלען,
און באלאגערן פון אלע זייטן; 44 און וועלן דיך
מאכן מיט דער ערד צוגלייך, און דיינע קינדער
אין דיר; און וועלן נישט איבערלאזן א שטיין אויף
א שטיין אין דיר, דערפאר וואס דו האסט נישט
דערקענט די צייט פון דיין באזוכט ווערן! 45 און
ער איז אריינגעגאנגען אין בית המקדש, און האט
אנגעהויבן ארויסצוטרייבן די הענדלער, 46 זאגנדיק
צו זיי: עס שטייט געשריבן: מיין הויז וועט זיין א הויז

פון תפילה (ישעיהו נו, ז.); איר אבער האט דערפון
געמאכט א הייל פון רויבער! (ירמיהו ז, יא.) 47 און
ער האט געלערנט טאג טעגלעך אין בית המקדש; די
הויפט כהנים אבער און די סופרים און די ראשים
פונם פאלק האבן געזוכט אים אומצוברענגען. 48 און
האבן נישט געפונען, וואס זיי זאלן טאן; ווארום
דאס גאנצע פאלק האט זיך צוגעהערט צו אים מיט
גרויסער ערנסטקייט.

20 און עס איז געשען, אין איינעם פון די טעג, בשעת
ער האט געלערנט דאס פאלק אין בית המקדש, און
אנגעזאגט די גוטע בשורה, זענען די הויפט כהנים
און די סופרים און די זקנים צוגעטרעטן 2 און
האבן געזאגט צו אים, אזוי צו זאגן: זאג אונדז, מיט
וועמעס רשות טוסטו די דאזיקע זאכן? אדער ווער
איז עס, וואס האט דיר געגעבן דאס דאזיקן רשות?
3 ער אבער האט ענטפערנדיק געזאגט צו זיי: איך
וועל אייך אויך פרעגן א שאלה! און זאגט מיר:
4 די מקווה פון יוחנן איז געווען פון הימל אדער
פון מענטשן? 5 און זיי האבן עס איבערגעליינט
צווישן זיך, אזוי צו זאגן: וועלן מיר זאגן: פון הימל,
וועט ער זאגן: טא פארוואס האט איר אים נישט
געגלויבט? 6 וועלן מיר אבער זאגן: פון מענטשן,
וועט דאס גאנצע פאלק אונדז שטייניקן, ווארום
עס איז בטוח, אז יוחנן איז געווען א נביא. 7 און זיי
האבן געענטפערט, אז זיי ווייסן נישט פונוואנען.
8 און יהושע/ישוע האט צו זיי געזאגט: זאג איך אייך
אויך נישט מיט וועמעס רשות איך טו די דאזיקע
זאכן. 9 און ער האט אנגעהויבן צו זאגן צום פאלק
דאס דאזיקע משל: א מענטש האט געפלאנצט א
ווייגנארטן, און אים פארדוננען צו גערטנער, און
איז אוועקגעפארן אויף א לאנגער צייט. 10 און צום
זמן האט ער געשיקט א קנעכט צו די גערטנער,
אז זיי זאלן אים געבן פון דער פרוכט פון דעם
ווייגנארטן; די גערטנער אבער האבן אים געשלאגן,
און אוועקגעשיקט מיט גארנישט. 11 און ער האט
געמערט צו שיקן אן אנדערן קנעכט; זיי אבער האבן
אויך יענעם געשלאגן און אנגעטאן אים בזיונות, און
אוועקגעשיקט מיט גארנישט. 12 און ער האט מוסיף
געווען צו שיקן א דריטן; אבער אויך דעם דאזיקן
האבן זיי בלוטיק צעשלאגן און ארויסגעווארפן.
13 און דער האר פון דעם ווייגנארטן האט געזאגט:
וואס זאל איך טאן? איך וועל שיקן מיין געליבטן זון;
אפשר וועלן זיי אים שוינען. 14 נאר ווי די גערטנער
האבן אים דערזען, האבן זיי זיך איבערגעלייגט
איינער מיטן אנדערן, און געזאגט: דער דאזיקער איז
דער יורש; לאמיר אים טייטן; כדי די ירושה זאל
ווערן אונדזער. 15 און זיי האבן אים ארויסגעווארפן
אויסער דעם ווייגנארטן, און אים דערהרגעט. וואס
זשע וועט דער האר פון דעם ווייגנארטן טאן צו
זיי? 16 ער וועט קומען און אומברענגען די דאזיקע
גערטנער, און דעם ווייגנארטן געבן צו אנדערע.
און ווען זיי האבן דאס געהערט, האבן זיי געזאגט:
חלילה! 17 ער אבער האט אויף זיי געקוקט, און
געזאגט; וואס דען איז דאס דאזיקע, וואס שטייט
געשריבן; א שטיין, וועלכן די בוימייסטערס האבן
פארווארפן, דער דאזיקער איז געווארן צום הויפט
פונם ווינקל? 18 יעדער איינער, וואס פאלט אויף
יענעם שטיין, וועט צעשמעטערט ווערן; אויף וועמען
אבער ער וועט פאלן, וועט ער אים צעמאלן. 19 און
די סופרים און די הויפט כהנים האבן געזוכט צו
לייגן די הענט אויף אים אין דער זעלביקער שעה;
און האבן מורא געהאט פאר דעם פאלק; ווארום זיי

האבן איינגעזען, אז ער האט געזאגט דאס דאזיקע
משל אויף זיי. 20 און זיי האבן געלויערט אויף אים,
און געשיקט שפיאנען, וואס האבן זיך פארשטעלט
פאר צדיקים, כדי אים צו פאנגען מיט א ווארט, אז
זיי זאלן אים איבערגעבן צו דער ממשלה און דער
מאכט פון דעם גובערנאטאר. 21 און זיי האבן אים
געפרעגט, אזוי צו זאגן: רבי, מיר ווייסן, אז דו רעדסט
און לערנסט ריכטיק, און ביסט נישט נושא פנים, נאר
לערנסט אויף אן אמת דעם וועג פון ה׳. 22 מעגן מיר
געבן שטייער צום קיסר, אדער נישט? 23 ער אבער
האט פארשטאנען זייער כיטרעקייט, און האט צו
זיי געזאגט: 24 ווייזט מיר א דינר. וועמעס בילד און
אויפשריפט האט ער? און זיי האבן געזאגט: דעם
קיסרס. 25 און ער האט צו זיי געזאגט: דעריבער גיט
אפ דעם קיסר דאס, וואס איז דעם קיסרס, און צו
ה׳ דאס, וואס איז ה׳ס! 26 און זיי האבן אים נישט
געקענט פאנגען מיט קיין ווארט פאר דעם פאלק; און
האבן זיך געוואונדערט אויף זיין ענטפער, און האבן
געשוויגן. 27 און עס זענען צוגעקומען צו אים אייניקע
פון די צדוקים, וועלכע זאגן, אז עס איז נישטא קיין
תחית המתים; 28 און האבן אים געפרעגט, אזוי צו
זאגן: רבי, משה האט אונדז געשריבן; אויב עמיצנס
ברודער וועט שטארבן, האבנדיק א ווייב, און איז
אָן א קינד, זאל זיין ברודער נעמען די פרוי, און
אויפשטעלן זאמען צו זיין ברודער. (דברים כה,
ה-ו.) 29 אָט זענען געווען זיבן ברידער; און דער
ערשטער האט גענומען א ווייב, און איז געשטארבן אָן
קינדער; 30 און דער צווייטער; 31 און דער דריטער
האט זי גענומען; און אזוי א האבן אויך די זיבן נישט
איבערגעלאזט קיין קינדער, און זענען געשטארבן.
32 צום סוף איז אויך די פרוי געשטארבן. 33 וועמעס
ווייב פון זיי וועט דעריבער די פרוי זיין נאך תחית
המתים? ווארום די זיבן האבן זי געהאט פאר א
ווייב. 34 און יהושע/ישוע האט צו זיי געזאגט: די
קינדער פון דער דאזיקער וועלט האבן חתונה, און
ווערן חתונה געמאכט; (aiōn g165) 35 די אבער, וואס
זענען ווערט צו דערגרייכן יענע וועלט און תחית
המתים, האבן נישט חתונה, און ווערן נישט חתונה
געמאכט; (aiōn g165) 36 ווארום זיי קענען מער נישט
שטארבן; ווארום זיי זענען גלייך צו די מלאכים;
און זענען ה׳ס קינדער, זייענדיק קינדער פון תחית
המתים. 37 און אז די טויטע שטייען אויף, האט אויך
משה מרמז געווען ביים סנה, ווען ער רופט דעם
האר דעם ג-ט פון אברהם און דעם ג-ט פון יצחק
און דעם ג-ט פון יעקב. (שמות ג, ו.) 38 ער אבער
איז דער ג-ט, נישט פון טויטע, נאר פון לעבעדיקע;
ווארום אלע לעבן פאר אים. 39 און אייניקע פון
די סופרים האבן ענטפערנדיק געזאגט: רבי, דו
האסט וואויל געזאגט! 40 ווארום זיי האבן זיך מער
נישט אונטערגעשטעלט, אים עפעס צו פרעגן. 41 ער
אבער האט צו זיי געזאגט: ווי אזוי זאגט מען, אז
דער משיח איז דודס זון? 42 דוד אליין זאגט דאך
אינם ספר תהלים: דער האר האט געזאגט צו מיין
האר: זיץ ביי מיין רעכטער זייט, 43 ביז איך וועל
אנידערלייגן דיינע פיינט פאר א פוסבענקעלע צו
דיינע פיס. 44 דוד רופט אים דעריבער האר; און
וויאזוי זשע איז ער זיין זון? 45 און בעת דאס גאנצע
פאלק האט זיך צוגעהערט, האט ער געזאגט צו
די תלמידים: 46 היט זיך פאר די סופרים, וואס
ווילן ארומגיין אין טליתים, און האבן ליב מען זאל
זיי אפגעבן שלום אויף די מערקפלעצער, און די
ערשטע ערטער אין שול, און פלעצער אויבנאן אויף

סעודות; 47 זיי פארצערן די הייזער פון אלמנות,
און פאר אן אויסרייד דאווענען זיי לאנג; זיי וועלן
באקומען א הארבער משפט.

21 און א בליק טוענדיק, האט ער געזען
ווי די עשירים ווארפן אריין זייערע נדבות אין
דער שאצקאמער. 2 און האט געזען א געוויסע
נויטבאדערפטיקע אלמנה אריינווארפן דארטן צוויי
פרוטות. 3 און ער האט געזאגט: באמת זאג איך אייך:
די דאזיקע ארעמע אלמנה האט אריינגעווארפן
מער ווי אלע; 4 ווארום אלע די דאזיקע האבן
אריינגעווארפן צו די נדבות פון זייער עודף; זי
אבער האט פון איר נויט אריינגעווארפן אלץ, וואס
זי האט געהאט צום לעבן. 5 און ווען אייניקע האבן
געזאגט וועגן דעם בית המקדש, אז עס איז באצירט
מיט הערלעכע שטיינער און מיט מתנות, האט ער
געזאגט: 6 די דאזיקע זאכן, וואס איר זעט, עס
וועלן קומען טעג, אין וועלכע עס וועט דא נישט
איבערגעלאזט ווערן א שטיין אויף א שטיין, וואס
וועט נישט אנידערגעריסן ווערן! 7 האבן זיי אים
געפרעגט, אזוי צו זאגן: רבי, און ווען וועט דאס זיין?
און וואס איז דער סימן ווען דאס דארף געשען?
8 און ער האט געזאגט: גיט אכטונג, אז איר זאלט נישט
פארפירט ווערן; ווארום א סך וועלן קומען אין מיין
נאמען, און זאגן: איך בין עס און די צייט האט גענענט!
איר זאלט זיי נישט נאכגיין! 9 ווען אבער איר וועט
הערן פון מלחמות און מהומות, זאלט איר זיך נישט
שרעקן, ווארום דאס מוז קודם כל געשען; נאר דער
קץ איז נישט באלד. 10 דעמאלט האט ער געזאגט צו
זיי: א פאלק וועט אויפשטיין קעגן א פאלק, און א
מלוכה קעגן א מלוכה; 11 עס וועלן זיין געוואלדיקע
ערדציטערנישן, און דא און דארטן הונגער און
מגפות; און שרעקלעכע זאכן און גרויסע צייכנס
פון הימל וועלן זיין. 12 פאר דעם אלעם אבער
וועלן זיי לייגן אויף אייך זייערע הענט, און אייך
פארפאלגן, און וועלן אייך איבערגעבן צו די שולן
און תפיסות און אייך פירן פאר מלכים און מושלים
צוליב מיין נאמען. 13 דאס וועט אויספאלן פאר אייך
צום עדות זאגן. 14 נעמט זשע עס אייך צום הארצן,
נישט צו זארגן פארויס, וויאזוי זיך צו פארטיידיקן;
15 ווארום איך וועל אייך געבן א מויל און חכמה,
וואס אלע אייערע קעגנער וועלן זיך נישט קענען
אנטקעגנשטעלן אדער ווידערשפרעכן. 16 איר וועט
אבער איבערגעגעבן ווערן אפילו פון עלטערן, און
ברידער, און קרובים, און פריינד; און א טייל פון
אייך וועלן זיי טייטן. 17 און איר וועט זיין געהאסט
פון אלעמען צוליב מיין נאמען. 18 און קיין האר פון
אייער קאפ וועט נישט פארלוירן ווערן. 19 דורך
אייער סבלנות וועט איר געווינען אייערע לעבנס!
20 און ווען איר וועט זען ירושלים באלעגערט
מיט חיילות, זאלט איר דעמאלט וויסן, אז איר
פארוויסטונג האט זיך דערנענטערט. 21 דעמאלט
זאלן די, וואס זענען אין (לאנד) יהודה, אנטלויפן
צו די בערג; און די, וואס זענען אין איר מיט, זאלן
אויסוואנדערן; און די, וואס זענען אויפן לאנד, זאלן
נישט אריינגיין אין איר. 22 ווייל זיי זענען טעג פון
נקמה, כדי עס זאל דערפילט ווערן אלץ, וואס שטייט
געשריבן. 23 וויי איז צו די טראגעדיקע פרויען און
אנזויגערינס אין יענע טעג! ווארום עס וועט זיין א
גרויסע נויט איבערן לאנד און א צארן איבער דעם
דאזיקן פאלק. 24 און זיי וועלן פאלן פון דער שארף
פון דער שווערד, און געפאנגען געפירט ווערן צווישן
אלע פעלקער; און ירושלים וועט צעטרעטן ווערן

פון אומות (העולם), ביז די צייטן פון די אומות
(העולם) וועלן דערפילט ווערן. 25 און עס וועלן
זיין סימנים אין דער זון און לבנה און שטערנס;
און אויף דער ערד אנגסט אויף פעלקער; און זיי
וועלן נישט וויסן קיין עצה זיך צו געבן, מחמת דעם
ברויזן פון ים און די כוואליעס; 26 און מענטשן וועלן
אויסגיין פאר מורא און דערוואַרטונג פון דעם, וואס
דארף קומען אויף דער וועלט; ווארום די כוחות פון
הימל וועלן דערשיטערט ווערן. 27 און דעמאלט
וועלן זיי זען דעם בר אנש קומען אויף א וואלקן
מיט מאכט און פיל הערלעכקייט. (דניאל ז, יג-יד.)
28 ווען אבער די דאזיקע זאכן הויבן אָן געשען, זאלט
איר זיך אויפריכטן און אויפהויבן אייערע קעפּ, ווייל
אייער גאולה דערנענטערט זיך. 29 און ער האט זיי
געזאגט א משל: קוקט אויף דעם פייגנבוים און אויף
אלע ביימער; 30 ווען זיי שפּראצן שוין, זעט איר עס
און ווייסט פון זיך אליין, אז דער זומער איז נאענט.
31 אזוי אויך איר, ווען איר וועט זען די דאזיקע זאכן
געשען, זאלט איר וויסן, אז דאס קעניגרייך פון ה׳
איז נאענט. 32 באמת זאג איך אייך: דאס דאזיקע
דור וועט נישט פארגיין, ביז אלץ וועט האבן געשען.
33 דער הימל און די ערד וועלן פארגיין, אבער
מיינע ווערטער וועלן בשום אופן נישט פארגיין.
34 נאר היטן זאלט איר זיך, אז אייערע הערצער זאלן
נישט שווער ווערן מיט איבערעסן זיך און זויפן,
און מיט דאגות פארן לעבן, און אז יענער טאג זאל
נישט פלוצלונג קומען אויף אייך; 35 ווארום ווי א
נעץ וועט ער קומען איבער אלע, וואס וואוינען אויפן
פנים פון דער גאנצער ערד. 36 דעריבער וואכט אין
יעדער צייט, און טוט תפילה, אז איר זאלט ווערטיק
זיין צו אנטרינען די דאזיקע אלע זאכן, וואס דארפן
געשען, און צו שטיין פאר דעם בר אנש! 37 און
בייטאג איז ער געווען אינם בית המקדש און האט
געלערנט, און ביינאכט איז ער ארויסגעגאנגען און
האט איבערגענעכטיקט אויפן בארג, וואס מען האט
אים גערופן הר הזיתים. 38 און דאס גאנצע פאלק
איז געקומען צו אים אינדערפרי אין בית המקדש
אריין, כדי אים צו הערן.

22 און עס איז שוין געווען נאענט פאר דעם חג
המצות, וואס מען רופט פסח. 2 און די הויפּט כהנים
און די סופרים האבן געזוכט אויף וואס פאר אן אופן
אים אומצוברענגען; ווארום זיי האבן מורא געהאט
פארן פאלק. 3 און דער שטן איז אריינגעגאנגען
אין יהודהן, וואס מען האט אים גערופן איש-קריות,
זייענדיק פון דער צאל פון די צוועלף. 4 און ער
איז אוועקגעגאנגען, און זיך אפּגערעדט מיט די
הויפּט כהנים און הויפּטלייט, אויף וואס פאר אן
אופן ער זאל אים איבערגעבן צו זיי. 5 און זיי
האבן זיך דערפריידט, און האבן אפּגעמאכט אים
צו געבן געלט. 6 און ער האט (עס) צוגעזאגט,
און געזוכט א געלעגנהייט אים איבערצוגעבן צו
זיי אָן א צוזאמענגעלויף. 7 און עס איז געקומען
דער יום המצות, אין וועלכן מען דארף מקריב זיין
דאס (קרבן) פסח. 8 און ער האט אוועקגעשיקט
פעטרוסן און יוחנן, זאגנדיק, גייט און גרייט צו פאר
אונדזערטוועגן דאס (קרבן) פסח, כדי מיר זאלן
עס עסן! 9 און זיי האבן צו אים געזאגט: וואו ווילסטו,
אז מיר זאלן עס צוגרייטן? 10 האט ער צו זיי געזאגט:
זע, ווען איר וועט אריינקומען אין דער שטאט, וועט
אייך אנטקעגנקומען א מענטש טראגנדיק א קרוג
מיט וואסער; אים זאלט איר נאכפאלגן אין דעם
הויז, אין וועלכן ער גייט אריין. 11 און זאגט דעם

בעל הבית פון דעם הויז: דער רבי לאזט דיר זאגן:
וואו איז דאס גאסט צימער, וואו איך וועל עסן דאס
(קרבן) פסח מיט מיינע תלמידים? 12 און יענער
וועט אייך ווייזן א גרויסע אויבערשטוב אויסגעשטאט
מיט הסב-בעטן; דארטן זאלט איר עס צוגרייטן.
13 און זיי זענען אוועקגעגאנגען, און האבן געפונען
אזוי ווי ער האט זיי געזאגט; און האבן צוגעגרייט
דאס (קרבן) פסח. 14 און ווען די שעה איז געקומען,
האט ער זיך אנידערגעזעצט, און די שליחים מיט
אים. 15 און האט צו זיי געזאגט: מיט א באגער האב
איך באגערט צו עסן דאס דאזיקע (קרבן) פסח
מיט אייך, איידער איך גיי ליידן; 16 ווארום איך
זאג אייך: איך וועל עס מער נישט עסן, ביז עס וועט
דערפילט ווערן אין דעם קעניגרייך פון ה׳. 17 און
נעמענדיק א בעכער, האט ער געמאכט א ברכה און
געזאגט: נעמט דעם דאזיקן, און צעטיילט אים צווישן
זיך, 18 ווארום איך זאג אייך: איך וועל פון איצט
אָן מער נישט טרינקען פון דער פרוכט פון דעם
ווייַנשטאק, ביז דאס קעניגרייך פון ה׳ וועט קומען.
19 און ער האט גענומען ברויט, געמאכט א ברכה, און
האט עס צעבראכן און געגעבן צו זיי, אזוי צו זאגן:
דאס דאזיקע איז מיין גוף, וואס ווערט געגעבן פאר
אייך; דאס דאזיקע זאלט איר טאן לזכרון פון מיר!
20 דעסגלייכן אויך דעם בעכער נאך דער סעודה,
זאגנדיק: דער דאזיקער בעכער איז דער נייער בונד
אין מיין בלוט, וואס ווערט פארגאסן פאר אייך.
21 דאך זע, די האנט פון דעם, וואס פאררראט מיך,
איז מיט מיר אויפן טיש. 22 יא, דער בר אנש גייט
טאקע, לויט ווי עס איז באשטימט געווארן; נאר
ווי איז צו יענעם מענטשן, דורך וועמען ער ווערט
פאררראטן! 23 און זיי האבן אנגעהויבן צו פרעגן
איינס דאס אנדערע, ווער פון זיי דאס קען זיין, וואס
וועט דאס דאזיקע טאן. 24 און עס איז אויך געקומען
צו א מחלוקה צווישן זיי, ווער פון זיי זאל געהאלטן
ווערן פאר דעם גרעסטן. 25 ער אבער האט צו זיי
געזאגט: די מלכים פון די פעלקער הערשן איבער
זיי, און זייערע מושלים רופט מען וואוילטעטער.
26 איר אבער נישט אזוי; נאר דער גרעסטער צווישן
אייך זאל זיין ווי דער יונגסטער; און דער מנהיג ווי
דער משרת. 27 ווארום ווער איז גרעסער, דער וואס
זיצט ביים טיש, צי דער וואס באדינט? איז עס דען
נישט דער, וואס זיצט? איך אבער בין אין אייער
מיט ווי דער משרת. 28 איר אבער זענט עס, וואס
זענען פארבלייבן מיט מיר אין די נסיונות מיינע;
29 און איך באשטים פאר אייך א מלכות, אזוי ווי מיין
פאטער האט פאר מיר באשטימט, 30 כדי איר זאלט
עסן און טרינקען אויף מיין טיש אין מיין קעניגרייך;
און זיצן אויף טראנען און משפטן די צוועלף שבטים
פון ישראל. 31 שמעון, שמעון, זע, דער שטן האט זיך
אויסגעבעטן, אייך צו זיפען ווי ווייץ; 32 איך אבער
האב מתפלל געווען פאר דיר, אז דיין אמונה זאל זיך
נישט אויסלאזן; און דו, ווען דו וועסט האבן תשובה
געטאן, שטארק דיינע ברידער! 33 ער אבער האט צו
אים געזאגט: האר, מיט דיר בין איך גרייט צו גיין סאי
אין תפיסה אריין און סאי צום טויט! 34 ער אבער
האט געזאגט: איך זאג דיר, פעטרוס, נישט וועט היינט
דער האן קרייען, ביז דו האסט דריי מאל געלייקנט
מיך צו קענען! 35 און ער האט צו זיי געזאגט: ווען
איך האב אייך ארויסגעשיקט אָן א געלטבייטל, און
טייסטער, און שיך, האט אייך עפעס געפעלט? און
זיי האבן געזאגט: קיין זאך נישט! 36 האט ער צו זיי
געזאגט: נאר איצט ווער עס האט א געלטבייטל, זאל

ער אים נעמען, און אויך אזוי דעם טייסטער; און
ווער עס האט גארנישט, דער זאל פארקויפן זיין
מלבוש, און קויפן א שווערד. 37 ווארום איך זאג
אייך, אז דאס, וואס שטייט געשריבן, מוז דערפילט
ווערן אין מיר: און מיט פושעים איז ער פאררעכנט
געווארן (ישעיהו נג, יב.); ווייל דאס, וואס איז שייך
מיר, האט (איצט) א סוף. 38 און זיי האבן געזאגט:
האר, זע, דא זענען דא צוויי שווערדן! ער אבער
האט צו זיי געזאגט: עס איז גענוג! 39 און ער איז
ארויסגעגאנגען, און איז אוועק, ווי עס איז געווען
זיין געוואוינהייט, צום הר הזיתים; און די תלמידים
האבן אים אויך נאכגעפאלגט. 40 און קומענדיק צו
דעם ארט, האט ער צו זיי געזאגט: טוט תפילה, אז
איר זאלט נישט אריינקומען אין קיין נסיון! 41 און
אליין האט ער זיך פון זיי דערווייטערט (א שטח)
אזוי ווי א שטיינוואורף; און האט אנידערגעקניט און
תפילה געטאן, 42 אזוי צו זאגן: פאטער, אויב דו
ווילסט, נעם אוועק פון מיר דעם דאזיקן בעכער!
דאך נישט מיין, נאר דיין רצון זאל געשען! 43 און
עס האט זיך צו אים באוויזן א מלאך פון הימל, און
אים געשטארקט. 44 און א טויט אנגסט איז אויף אים
געקומען, און ער האט העפטיקער תפילה געטאן;
און זיין שווייס איז געווארן ווי בלוטסטראפן, וואס
זענען אראפגעפאלן אויף דער ערד. 45 און ווען ער
איז אויפגעשטאנען נאך דער תפילה און איז געקומען
צו די תלמידים, האט ער זיי געפונען שלאפן פאר
צער. 46 און ער האט צו זיי געזאגט: וואס שלאפט
איר? שטייט אויף און טוט תפילה, אז איר זאלט
נישט אריינקומען אין קיין נסיון! 47 בשעת ער האט
נאך גערעדט, זע, עס איז געקומען א המון מענטשן
און דער מיט דעם נאמען יהודה, איינער פון די
צוועלף, איז געגאנגען פארויס פאר זיי און האט
גענענט צו יהושען/ישוען, כדי אים א קוש צו טאן,
48 יהושע/ישוע אבער האט צו אים געזאגט: יהודה,
מיט א קוש פאררראטסטו דעם בר אנש? 49 און ווי
די, וואס זענען געווען ארום אים, האבן געזען וואס
דא גייט ווערן, האבן זיי געזאגט: האר, צי זאלן
מיר שלאגן מיט דער שווערד? 50 און איינער פון
זיי האט געשלאגן דעם כהן גדולס קנעכט און אים
אפגעהאקט זיין רעכט אויער. 51 יהושע/ישוע אבער
האט ענטפערנדיק געזאגט: לאזט געמאכט! און האט
אנגערירט זיין אויער, און אים געהיילט. 52 און
יהושע/ישוע האט געזאגט צו די הויפט כהנים, און
הויפטלייט פון בית המקדש, און זקנים, וועלכע
זענען געקומען קעגן אים: ווי קעגן א רויבער זענט
איר ארויסגעקומען מיט שווערדן און מיט שטאנגען!
53 ווען איך בין געווען טאג אויס טאג איין מיט אייך
אינם בית המקדש, האט איר נישט אויסגעשטרעקט
די הענט קעגן מיר; נאר די דאזיקע איז אייער
שעה, און די מאכט פון דער פינצטערניש. 54 און
זיי האבן אים געכאפט, און אים אוועקגעפירט, און
אריינגעברענגט אין כהן גדולס הויז אריין. פעטרוס
אבער האט נאכגעפאלגט פונדערווייטנס. 55 און
ווען זיי האבן אנגעצונדן א פייער אינמיטן הויף,
און זיך אנידערגעזעצט צוזאמען, האט פעטרוס
זיך אנידערגעזעצט צווישן זיי. 56 א דינסטמיידל
אבער האט אים געזען זיצן ביים פייער, האט זי
זיך גוט איינגעקוקט אויף אים און געזאגט: אויך
דער דאזיקער איז געווען מיט אים! 57 און ער האט
עס אפגעלייקנט, אזוי צו זאגן: אשה, איך קען אים
נישט! 58 און אביסל שפעטער האט אים אן אנדערער
דערזען, און געזאגט: דו ביסט אויך פון זיי! פעטרוס

אבער האט געזאגט: מענטש, איך בין עס נישט! 59 און
נאך א פארלויף פון אן ערך איין שעה, האט אן
אנדערער באשטימט פארזיכערט, אזוי צו זאגן: אויף
אן אמת אויך דער דאזיקער איז געווען מיט אים;
ווארום ער איז אויך א גלילי! 60 פעטרוס אבער האט
געזאגט: מענטש, איך ווייס נישט, וואס דו זאגסט!
און אין אן אויגנבליק, בשעת ער האט נאך גערעדט,
האט דער האן געקרייט. 61 און דער האר האט זיך
אויסגעדרייט, און א בליק געטאן אויף פעטרוסן.
און פעטרוס האט זיך דערמאנט דאס ווארט פון
דעם האר, ווי ער האט צו אים געזאגט: איידער
דער האן וועט היינט קרייען, וועסטו מיך דריי
מאל פארלייקענען. 62 און ער איז ארויסגעגאנגען
אינדרויסן, און האט זיך ביטער צעוויינט. 63 און די
מענער, וואס האבן אים (יהושען/ישוען) באוואכט,
האבן אפגעשפאט פון אים, און אים געשלאגן. 64 און
זיי האבן אים ארומגעהילט (דאס פנים), און אים
געפרעגט, אזוי צו זאגן: זאג נבואות, ווער עס איז,
וואס האט דיך געשלאגן? 65 און א סך אנדערע
לעסטערוننגען האבן זיי געזאגט קעגן אים. 66 און
ווי עס איז געווארן טאג, זענען זיך צוזאמענגעקומען
די זקנים פון פאלק, די הויפט כהנים און סופרים,
און האבן אים אוועקגעפירט צו זייער סנהדרין,
און געזאגט: 67 אויב דו ביסט דער משיח, זאג עס
אונדז! ער אבער האט צו זיי געזאגט: אויב איך
זאל עס אייך זאגן, וועט איר נישט גלויבן; 68 און
אויב איך וועל פרעגן, וועט איר נישט ענטפערן.
69 פון איצט אָן אבער וועט דער בר אנש זיצן אויף
דער רעכטער זייט פון ה׳ס מאכט. (תהלים קי, א.)
70 האבן זיי אלע געזאגט: צי ביסטו דען דער זון פון
דער אויבערשטער? און ער האט צו זיי געזאגט:
איר זאגט עס, ווייל איך בין עס! 71 זיי אבער האבן
געזאגט: וואס דארפן מיר נאך אן עדות זאגן? ווארום
מיר אליין האבן עס געהערט פון זיין מויל.

23 און זייער גאנצע עדה איז אויפגעשטאנען,
און אים אוועקגעפירט צו פילאטוסן. 2 און זיי האבן
אנגעהויבן אים צו באשולדיקן, אזוי צו זאגן: דעם
דאזיקן האבן מיר געפונען פארפירן אונדזער פאלק,
און ער פארווערט צו צאלן שטייערן צום קיסר; ער
זאגט אויך, אז ער איז דער (רבי) מלך המשיח. 3 און
פילאטוס האט אים געפרעגט, אזוי צו זאגן: דו ביסט
דער קעניג פון די יידן? און ער האט ענטפערנדיק
געזאגט צו אים: דו זאגסט עס! 4 האט פילאטוס
געזאגט צו די הויפט כהנים און צו די המונים מענטשן;
איך געפין נישט קיין שום שולד אין דעם דאזיקן
מענטשן! 5 זיי אבער האבן זיך געהאלטן דערביי,
און געזאגט: ער העצט אויף דאס פאלק, לערנט
איבערן גאנצן (לאנד) יהודה, און אנהויבנדיק פון
גליל אזש ביז אהער! 6 און ווי פילאטוס האט דאס
געהערט, האט ער געפרעגט, צי דער מענטש איז
א גלילי, 7 און דערוויסנדיק זיך, אז ער איז פון
הורדוסנס ממשלה, האט ער אים אוועקגעשיקט
צו הורדוסן, וועלכער איז אליין אויך געווען אין
ירושלים אין די דאזיקע טעג. 8 און הורדוס האט זיך
זייער געפריידט, זעענדיק יהושען/ישוען; ווארום
שוין א לאנגע צייט ווי ער האט אים גערן געוואלט
זען, צוליב דעם וואס ער האט געהערט וועגן אים, און
האט געהאפט צו זען עפעס אן אות געטאן פון אים.
9 און ער האט אים געשטעלט א סך קשיות; ער אבער
האט אים גארנישט געענטפערט. 10 און די הויפט
כהנים און די סופרים זענען געשטאנען און האבן אים
אייפערדיק אנגעקלאגט. 11 און הורדוס מיט זיינע

זעלנער האבן אים פאראכט און אפגעשפאט פון אים,
און אנטועגדיק אים אין א פראכטפול מלבוש, האט
ער אים צוריקגעשיקט צו פילאטוסן. (ישעיהו נג,
ז-ח.) 12 און הורדוס און פילאטוס זענען געווארן
פריינד איינער מיטן אנדערן אין דעם זעלביקן
טאג; ווארום פריער האט געהערשט א שנאה צווישן
זיי. 13 און פילאטוס האט צוזאמענגערופן די הויפט
כהנים און די שרים און דאס פאלק. 14 און צו זיי
געזאגט: איר האט אהערגעברענגט דעם דאזיקן
מענטשן פאר מיר, ווי א פאלקספארפירער; און
זע, איך האב אים אויסגעפארשט פאר אייך, און
האב נישט געפונען אין דעם דאזיקן מענטשן קיין
שום שולד, וואס שייך דעם, וואס איר קלאגט אים
אָן; 15 ניין, אפילו הורדוס אויך נישט; ווארום ער
האט אים צוריקגעשיקט צו אונדז; און זע, ער האט
גארנישט געטאן, פארוואס ער זאל זיין חייב מיתה.
16 איך וועל אים דעריבער לאזן געבן שלעק, און
אפלאזן. 17 און ער האט געמוזט אפלאזן פאר
זיי איינעם אויף יום טוב. 18 און דער גאנצער
המון האט געשריגן, אזוי צו זאגן: אוועק מיט דעם
דאזיקן, און באפריי אונדז בר-אבאן! 19 וועלכער
איז אריינגעווארפן געווארן אין געפענקעניש אריין
צוליב אן אויפשטאנד, וואס איז פארגעקומען אין
דער שטאט, און צוליב א מערדערייי. 20 און ווידער
האט פילאטוס אויסגערופן צו זיי, וועלנדיק אפלאזן
יהושען/ישוען; 21 זיי אבער האבן געשריגן, אזוי צו
זאגן: אויפהענגען אים אויף דער בוים! אויפהענגען
אים אויף דער בוים! 22 און צום דריטן מאל האט ער
צו זיי געזאגט: וואס פאר א בייז האט ער דען געטאן?
איך האב נישט געפונען קיין שום טויט שולד אין
אים; איך וועל אים דעריבער לאזן געבן שלעק און
באפרייען. 23 זיי אבער האבן אנגעהאלטן מיט הויכע
קולות, פאדערנדיק, אז ער זאל אים אויפהענגען
אויף א בוים. און די געשרייען זייערע האבן גובר
געווען. 24 און פילאטוס האט געמשפט, אז זייער
פאדערונג זאל געשען. 25 און האט באפרייט דעם,
וואס איז אריינגעווארפן געווארן אין געפענקעניש
אריין צוליב אן אויפשטאנד און מערדערייי, וועמען
זיי האבן באגערט; יהושען/ישוען אבער האט ער
איבערגעגעבן צו זייער ווילן. 26 און ווי זיי האבן
אים אוועקגעפירט, האבן זיי געכאפט א געוויסן
שמעון פון קיריניה, קומענדיק פונם פעלד, און האבן
ארויפגעלייגט אויף אים דעם בוים, אז ער זאל אים
טראגן נאך יהושען/ישוען. 27 און עס האט אים
נאכגעפאלגט א גרויסער המון עם און פרויען, וואס
האבן אים באקלאגט און באוויינט. 28 יהושע/ישוע
אבער האט זיך אויסגעדרייט צו זיי און געזאגט:
טעכטער פון ירושלים, וויינט נישט איבער מיר; נאר
וויינט ליבער איבער זיך אליין, און איבער אייערע
קינדער! 29 ווייל זע, עס קומען טעג, אין וועלכע
מען וועט זאגן: וואויל איז די עקרות, און די לייבער,
וואס האבן נישט געבוירן, און די בריסטן, וואס האבן
נישט געגעבן צו זויגן! 30 דעמאלט וועט מען אנהויבן
צו זאגן צו די בערג: פאלט אויף אונדז! און צו די
בערגלעך: דעקט אונדז צו! 31 ווייל אויב מען טוט
דאס צום גרינעם האלץ, וואס וועט שוין געשען צום
פארדארטן? 32 און צוויי אנדערע, פארברעכער,
זענען געפירט געווארן צוזאמען מיט אים געטייט צו
ווערן. 33 און ווען זיי זענען געקומען צו דעם ארט,
וואס מען רופט עס גלגלתא, האבן זיי אים דארט
אויפגעהאנגען אויף א בוים, און די פארברעכער,
דעם אויף דער רעכטער זייט און דעם אויף דער

לינקער זייט. (ישעיהו נג, יב.) 34 יהושע/ישוע אבער
האט געזאגט: פאטער, פארגיב זיי, ווארום זיי ווייסן
נישט, וואס זיי טאן! זיי אבער האבן זיך צעטיילט
זיינע קליידער און געווארפן גורל. (תהלים כב,
יח.) 35 און דאס פאלק איז געשטאנען און האט עס
צוגעזען. און אויך די שרים האבן אפגעשפאט פון
אים, אזוי צו זאגן: אנדערע האט ער געהאלפן; זאל
ער זיך אליין העלפן, אויב ער איז דער משיח, דער
אויסדערוויילטער פון ה׳! 36 און אויך די זעלנער
האבן אים אויסגעלאכט, צוקומענדיק צו אים, און
ברענגענדיק עסיק פאר אים. (תהלים סט, כא.)
37 און האבן געזאגט: אויב דו ביסט דער קעניג פון די
יידן, ראטעווע דיך אליין! 38 און איבער אים איז
אויך געווען אן אויפשריפט: דאס איז דער קעניג פון
די יידן. 39 איינער אבער פון די פארברעכער, וואס
זענען געהענגט געווארן, האט אים געלעסטערט, אזוי
צו זאגן: צי ביסטו דען נישט דער משיח? ראטעווע
זשע דיך אליין און אונדז! 40 נאר דער אנדערער
האט ענטפערנדיק אנגעשריגן אויף אים, און געזאגט:
דו האסט אויך נישט קיין מורא פאר ה׳, ביסט דאך
אין דעם זעלביקן משפט! 41 מיר טאקע מיט רעכט;
ווארום מיר האבן באקומען דאס, וואס אונדזערע
מעשים זענען ווערט געווען; ער אבער האט דאך
נישט געטאן קיין שום עוולה! 42 און האט געזאגט:
יהושע/ישוע, געדענק מיך, ווען דו קומסט אין דיין
מלכות אריין! 43 און ער האט צו אים געזאגט:
באמת זאג איך דיר: היינט וועסטו זיין מיט מיר
אין גן עדן! 44 און עס איז שוין געווען ארום דער
זעקסטער שעה, און א פינצטערניש איז געקומען
איבערן גאנצן לאנד ביז דער ניינטער שעה. 45 און
די זון איז פארפינסטערט געווארן, און דאס פרוכת
פון היכל האט זיך צעריסן אין צווייען אין דער
מיט. 46 און יהושע/ישוע האט א געשריי געטאן מיט
א הויך קול, און געזאגט: פאטער, אין דיינע הענט
גיב איך איבער מיין גייסט! און דאס זאגנדיק, האט
ער אויסגעהויכט זיין אטעם. (תהלים לא, ה.) 47 ווי
אבער דער אפיציר האט געזען, וואס עס איז געשען,
האט ער אפגעגעבן כבוד צו ה׳, אזוי צו זאגן: דער
דאזיקער מענטש איז באמת געווען א צדיק! 48 און
אלע המונים מענטשן, וואס זענען זיך צונויפגעקומען
צו דער דאזיקער זעונג, זעענדיק די זאכן, וואס זענען
געשען, האבן זיך געשלאגן אויף דער ברוסט און זיך
אומגעקערט. 49 עס זענען אבער געשטאנען אלע זיינע
באקאנטע פונדערווייטנס, און די פרויען, וועלכע
האבן אים נאכגעפאלגט פון גליל, און האבן דאס
צוגעזען. 50 און זע, א געוויסער מאן מיטן נאמען
יוסף, וועלכער איז געווען א יועץ, אן איש טוב וצדיק,
51 (ער איז נישט געווען איינשטימיק מיט זייער עצה
און מיט זייער טאן) פון הרמתים, א יידישע שטאט,
וועלכער האט געהאפט אויף דעם קעניגרייך פון ה׳;
52 ער איז געגאנגען צו פילאטוסן און האט געבעטן
פון אים ישועס גוף. 53 און האט אים אראפגענומען,
אים איינגעוויקלט אין א ליילעך, און געלייגט אין א
קבר, אויסגעהאקט אין א פעלדזן, וואו עס איז נאך
קיינמאל קיינער נישט געלייגט געווארן. 54 און דער
טאג איז געווען ערב שבת, און דער שבת האט שוין
געהאלטן ביים צופאלן. 55 די פרויען אבער, וואס
האבן אים באגלייט פון גליל, זענען נאכגעגאנגען,
און האבן געזען דאס קבר, און וויאזוי זיין קערפער
איז געלייגט געווארן. 56 און האבן זיך אומגעקערט,
און צוגעגרייט בשמים און זאלבן. און שבת האבן זיי
גערוט לויט דעם געבאט (פון דער תורה).

24 און דעם ערשטן טאג פון דער וואך,
ווען עס האט אנגעהויבן טאגבראך, זענען זיי
געקומען צום קבר, ברענגענדיק די בשמים, וואס
זיי האבן צוגעגרייט. 2 זיי האבן אבער געפונען
דעם שטיין אראפגעקייקלט פונם קבר; 3 און זענען
אריינגעגאנגען, און האבן נישט געפונען דעם גוף
פון דעם האר יהושע/ישוע. 4 און עס איז געשען,
בשעת זיי זענען אזוי געווען מבולבל וועגן דעם,
זע, צוויי מענער זענען געשטאנען נעבן זיי אין
שטראלנדיקע קליידער; 5 און ווי זיי האבן זיך
דערשראקן און געניינט די פנימער צו דער ערד,
האבן די דאזיקע געזאגט צו זיי: וואס זוכט איר דעם
לעבעדיקן צווישן די טויטע? 6 ער איז דא נישטא,
נאר איז אויפגעשטאנען! דערמאנט זיך ווי ער האט
גערעדט צו אייך, בשעת ער איז נאך געווען אין גליל,
און געזאגט, 7 אז דער בר אנש מוז איבערגעגעבן
ווערן אין די הענט פון זינדיקע מענטשן, און ווערן
אויפגעהאנגען אויף א בוים, און דעם דריטן טאג
ווידער אויפשטיין. 8 און זיי האבן זיך דערמאנט
זיינע ווערטער, 9 און האבן זיך אומגעקערט פונם
קבר, און דערציילט אלע די דאזיקע זאכן צו די
עלף, און צו אלע איבריקע. 10 און דאס זענען געווען
מרים פון מגדלה, און יוחנה, און מרים, יעקבס
מוטער; און די איבריקע מיט זיי האבן דאס געזאגט
צו די שליחים, 11 און די דאזיקע רייד זענען זיי
פארגעקומען ווי פוסטע מעשיות, און האבן זיי נישט
געגלויבט. 12 נאר פעטרוס האט זיך אויפגעהויבן
און איז אהינגעלאפן צום קבר; און איינבייגנדיק
זיך, זעט ער די תכריכים ליגן אליין; און ער איז
אוועק צו זיך אהיים, וואונדערנדיק זיך איבער
דעם, וואס איז געשען. 13 און זע, צוויי פון זיי זענען
דעם זעלביקן טאג געווען אויפן וועג אין א דארף
אריין מיטן נאמען עמאוס, וואס איז געלעגן זעכציק
אקער-פעלד פון ירושלים. 14 און האבן געשמועסט
צווישן זיך וועגן אלעם דעם, וואס איז פארגעקומען.
און עס איז געשען, 15 בשעת זיי האבן געשמועסט
און געהאלטן א וויכוח, האט יהושע/ישוע אליין
גענענט, און איז מיטגעגאנגען מיט זיי. 16 זייערע אויגן
אבער זענען געהאלטן געווארן, כדי זיי זאלן אים
נישט דערקענען. 17 און ער האט צו זיי געזאגט:
וואס פאר א ווערטער זענען דאס, וואס איר רעדט
איינער מיט דעם אנדערן אונטערוועגנס? און זיי
זענען געבליבן שטיין מיט באטריבטע פנימער.
18 און דער איינער מיטן נאמען קלעאפאס, האט
ענטפערנדיק געזאגט צו אים: ביסטו דער איינציקער
פרעמדער אין ירושלים, און ווייסט נישט וואס עס
איז דארט געשען אין די דאזיקע טעג? 19 און ער
האט צו זיי געזאגט: וואס? און זיי האבן צו אים
געזאגט: דאס פון יהושע/ישוע פון נצרת, וואס איז
געווען א נביא, מעכטיק אין טאט און אין ווארט פאר
ה׳ און דעם גאנצן פאלק; 20 און וויאזוי אונדזערע
הויפט כהנים און שרים האבן אים איבערגעגעבן,
אז ער זאל פארמשפט ווערן צום טויט, און האבן
אים אויפגעהאנגען אויף א בוים. 21 מיר אבער האבן
געהאפט, אז ער איז דאס, וועלכער האט געזאלט
אויסלייזן דאס (פאלק) ישראל. און אויסער דעם
איז שוין היינט דער דריטער טאג, זינט די דאזיקע
זאכן זענען געשען. 22 נאר אפילו אייניקע פרויען,
וואס געהערן צו אונדז, האבן אונדז איבערראשט,
קומענדיק אינדערפרי צום קבר; 23 און ווען זיי
האבן נישט געפונען זיין גוף, זענען זיי געקומען, און
האבן געזאגט, אז זיי האבן אויך געזען א דערשיינונג

פון מלאכים, וועלכע האבן געזאגט, אז ער לעבט.
24 און אייניקע פון די אונדזעריקע זענען אוועק צום
קבר, און האבן עס געפונען פונקט אזוי, ווי די פרויען
האבן געזאגט, אים (אליין) אבער האבן זיי נישט
געזען. 25 און ער האט צו זיי געזאגט: אָ, איר נאראנים
און וואס דאס הארץ איז אייך שווער צו גלויבן אלץ,
וואס די נביאים האבן גערעדט! 26 צי האט דען
דער משיח נישט געדארפט ליידן די דאזיקע זאכן,
און אריינגיין אין זיין הערלעכקייט אריין? 27 און
אנהויבנדיק פון (תורת) משה און פון אלע נביאים,
האט ער אויסגעטייטשט פאר זיי אין אלע שריפטן
דאס, וואס האט א שייכות צו אים. 28 און זיי האבן
זיך דערנענטערט צו דעם דארף, וואוהין זיי זענען
געגאנגען, און ער האט זיך געמאכט, ווי ער וואלט
געוואלט גיין ווייטער. 29 און זיי האבן אים געבעטן,
און האבן געזאגט: בלייב ביי אונדז, ווייל עס האלט
שוין באלד ביים אוונט, און דער טאג האט זיך שוין
געניינט! און ער איז אריינגעגאנגען צו בלייבן ביי
זיי. 30 און עס איז געשען, בשעתן אנידערזעצן זיך
צוזאמען מיט זיי צום טיש, האט ער גענומען דאס
ברויט, געמאכט א ברכה, האט עס צעבראכן און
געגעבן צו זיי. 31 און זייערע אויגן זענען אויפגעעפנט
געווארן, און זיי האבן אים דערקענט; און ער איז
פון זיי פארשוווּנדן. 32 און זיי האבן געזאגט איינער
צום אנדערן: צי האט דען נישט אונדזער הארץ
געברענט אין אונדז, בשעת ער האט מיט אונדז
גערעדט אויפן וועג, ווי ער האט אונדז אויפגעעפנט
די כתבי (הקודש)? 33 און זיי זענען אויפגעשטאנען
אין דער זעלביקער שעה און האבן זיך אומגעקערט
קיין ירושלים, און האבן געפונען די עלף פארזאמלט,
און די, וואס זענען געווען מיט זיי; 34 וועלכע האבן
געזאגט: דער האר איז באמת אויפגעשטאנען, און
האט זיך באוויזן צו שמעונען! 35 און זיי אליין האבן
דערציילט, וואס עס איז געשען אויפן וועג, און וויאזוי
ער איז פון זיי דערקענט געווארן ביים ברעכן דאס
ברויט. 36 און בשעת זיי האבן גערעדט פון די
דאזיקע זאכן, איז ער אליין געשטאנען אין דער מיט
צווישן זיי, און זאגט צו זיי: שלום עליכם! 37 זיי אבער
האבן געציטערט און מורא געהאט, מיינענדיק, אז זיי
זען א גייסט. 38 און ער האט צו זיי געזאגט: פארוואס
זענט איר אזוי דערשראקן, און פארוואס שטייגן
אויף ספקות אין אייער הארץ? 39 קוקט אויף מיינע
הענט און אויף מיינע פיס, אז איך בין עס אליין!
רירט מיך אָן און זעט! ווייל א גייסט האט נישט קיין
פלייש און ביין, ווי איר זעט, אז איך האב. 40 און ווי
ער האט דאס געזאגט, האט ער זיי געוויזן די הענט
און די פיס. 41 און בשעת זיי האבן נאך אלץ נישט
געגלויבט פאר פרייד, און זיך געוואונדערט, האט
ער צו זיי געזאגט: צי האט איר דא עפעס צו עסן?
42 האבן זיי אים געגעבן א שטיק געבראטענעם פיש.
43 און ער האט עס גענומען, און געגעסן פאר זייערע
אויגן. 44 און ער האט צו זיי געזאגט: דאס זענען
מיינע ווערטער, וואס איך האב צו אייך גערעדט,
בשעת איך בין נאך געווען מיט אייך, אז אלץ מוז
דערפילט ווערן, וואס עס שטייט געשריבן אין תורת
משה, און אין די נביאים, און אין תהלים, וועגן מיר.
45 דעמאלט האט ער אויפגעעפנט זייער פארשטאנד,
משיג צו זיין די כתבי (הקודש); 46 און האט צו זיי
געזאגט: אזוי שטייט געשריבן, אז דער משיח זאל
ליידן, און אויפשטיין פון די טויטע דעם דריטן טאג,
47 און אז אין זיין נאמען זאל אויסגערופן ווערן א
תשובה צו דער פארגעבונג פון זינד צווישן אלע

פעלקער—אנהויבנדיק פון ירושלים. 48 איר זענט
עדות פון די דאזיקע זאכן. 49 און זע, איך שיק
אויף אייך די הבטחה פון מיין פאטער; איר אבער
בלייבט אין דער שטאט, ביז איר וועט אנגעקליידט
ווערן מיט גבורה פון אויבן. 50 און ער האט זיי
ארויסגעפירט ביז נאענט קיין בית-היני, און האט
אויפגעהויבן זיינע הענט, און זיי געבענטשט. 51 און
עס איז געשען, בשעת דעם בענטשן זיי, האט ער זיך
פון זיי אפגעשיידט, און איז ארויפגענומען געווארן
אין הימל אריין. 52 און זיי האבן זיך אומגעקערט
קיין ירושלים מיט גרויס פרייד; 53 און זענען תמיד
געווען אין בית המקדש, לויבנדיק ה׳.

יוחנן

1 אינם אנהויב איז געווען דאס ווארט, און דאס
ווארט איז געווען ביי ה׳, און דאס ווארט איז געווען
גארנישט ווייניקער ווי ג-ט. 2 דאס דאזיקע איז געווען
אין אנהויב ביי ה׳. 3 אלץ איז דורך אים באשאפן
געווארן; און אחוץ דורך אים איז נישט באשאפן
געווארן קיין זאך, וואס איז באשאפן געווארן. 4 אין
אים איז געווען לעבן; און דאס לעבן איז געווען דאס
ליכט פון די מענטשן. 5 און דאס ליכט שיינט אין
דער פינצטערניש; און די פינצטערניש האט עס
נישט גובר געווען. 6 עס איז געווען א מענטש, פון ה׳
געשיקט, זיין נאמען איז געווען יוחנן. 7 דער דאזיקער
איז געקומען פאר אן עדות, כדי עדות צו זאגן וועגן
דעם ליכט, אז אלע זאלן גלויבן דורך אים. 8 ער
איז נישט געווען דאס ליכט, נאר (איז געקומען) כדי
עדות צו זאגן וועגן דעם ליכט. 9 דאס איז געווען דאס
אמתע ליכט, וואס באלייכט יעדן מענטשן, וועלכער
קומט אין דער וועלט אריין. 10 ער איז געווען אין
דער וועלט, און די וועלט איז דורך אים באשאפן
געווארן, און די וועלט האט אים נישט געקענט. 11 צו
זיין אייגנטום איז ער געקומען, און די זייניקע האבן
אים נישט אויפגענומען. 12 וויפל אבער עס האבן
אים יא אנגענומען, האט ער זיי געגעבן מאכט צו
ווערן ה׳ס קינדער, צו די, וואס גלויבן אין זיין נאמען:
13 וועלכע זענען געבוירן געווארן נישט פון בלוט,
נישט פון דעם ווילן פון דעם פלייש, אויך נישט פון
דעם ווילן פון א מאן, נאר פון ה׳. 14 און דאס ווארט
איז געווארן (פארקערפערן) בשר (ודם) און האט
געוואוינט צווישן אונדז, און מיר האבן געזען זיין
כבוד, א הערלעכקייט ווי פון א בן יחיד ביי זיין
פאטער, פול מיט חסד און אמת. 15 יוחנן האט עדות
געזאגט וועגן אים, און אויסגערופן, אזוי צו זאגן: ער
איז עס, וועגן וועמען איך האב געזאגט: דער, וואס
קומט נאך מיר, איז געווען פאר מיר, ווייל ער איז
געווען פארויס פאר מיר. 16 און פון זיין פולקייט
האבן מיר אלע באקומען, און (טאקע) חסד איבער
חסד. 17 ווייל די תורה איז געגעבן געווארן דורך
משהן, דער חסד און דער אמת זענען געקומען
דורך יהושע/ישוע המשיחן. 18 קיינער האט קיינמאל
נישט געזען ה׳; (נאר) דער בן יחיד וועלכער איז
אינם שויס פון דעם פאטער, האט (אים) באקאנט
געמאכט. 19 און דאס דאזיקע איז יוחננס עדות זאגן,
ווען די יידן פון ירושלים האבן געשיקט צו אים
כהנים און לוויים, כדי אים צו פרעגן: ווער ביסטו?
20 און ער האט מודה געווען, און נישט געלייקנט;
און האט מודה געווען: איך בין נישט דער משיח.
21 און זיי האבן אים געפרעגט: טאָ ווער דען? צי
ביסטו אליהו? און ער זאגט: איך בין עס נישט. צי
ביסטו דער נביא? און ער האט געענטפערט: ניין.
22 האבן זיי דעריבער געזאגט: ווער זשע ביסטו?
כדי מיר זאלן געבן אן ענטפער צו די. וואס האבן
אונדז געשיקט. וואס זאגסטו וועגן דיר אליין? 23 האט
ער געזאגט: איך בין א קול פון איינעם וואס שרייט
אין דער מדבר: מאכט גלייך דעם וועג פון דעם
האר, אזוי ווי ישעיה הנביא האט געזאגט. (ישעיהו מ,
ג.) 24 און די שליחים זענען געווען פון די פרושים.
25 און זיי האבן אים געפרעגט, און געזאגט צו אים:
טאָ פארוואס ביסטו טובל אין א מקווה, אויב דו
ביסט נישט דער משיח, אויך נישט אליהו, און נישט
דער נביא? 26 האט יוחנן זיי געענטפערט, אזוי צו
זאגן: איך בין טובל מיט וואסער אין א מקווה: אין
אייער מיט שטייט (איינער), וועמען איר קענט נישט,

27 דער, וואס קומט נאך מיר, וועמען איך בין נישט
ווערט אויפצובינדן דאס שנירל פון זיין שוך. 28 דאס
איז געשען אין בית-היני, אויף יענער זייט ירדן, וואו
יוחנן פלעגט טובל זיין אין דער מקווה. 29 צומארגנס
זעט ער יהושען/ישועו קומען צו אים, און זאגט: זע,
ה׳ס לאם, וואס נעמט אוועק די זינד פון דער וועלט!
(ישעיהו נג, ז.) 30 ער איז דאס, פון וועמען איך
האב געזאגט: נאך מיר קומט א מאן, וועלכער איז
געווען פאר מיר; ווייל ער איז געווען פארויס פאר
מיר. 31 און איך האב אים נישט געקענט; נאר כדי
ער זאל אנטפלעקט ווערן צו ישראל, דערפאר בין
איך געקומען, טובל זייענדיק מיט וואסער אין דער
מקווה. 32 און יוחנן האט עדות געזאגט, אזוי צו זאגן:
איך האב געזען דעם גייסט אראפנידערן פון הימל
ווי א טויב; און בלייבן אויף אים. 33 און איך האב
אים נישט געקענט; נאר דער, וואס האט מיך געשיקט
טובל צו זיין מיט וואסער אין א מקווה, האט צו
מיר געזאגט: אויף וועמען דו וועסט זען דעם גייסט
אראפשוועבן, און בלייבן אויף אים, דער דאזיקער
איז עס, וועלכער איז טובל אין א מקווה מיט דעם
רוח הקודש. 34 און איך האב געזען, און האב עדות
געזאגט, אז ער איז דער זון פון דער אויבערשטער.
35 צומארגנס איז יוחנן ווידער געשטאנען, און צוויי פון
זיינע תלמידים; 36 און דערזעענדיק יהושען/ישועו
ווי ער איז פארבייגעגאנגען, האט ער געזאגט: זעט,
דאס (איז) ה׳ס לאם! 37 און די צוויי תלמידים זיינע
האבן אים געהערט רעדן, און האבן נאכגעפאלגט
יהושען/ישועו. 38 און אויסדרייענדיק זיך און
זעענדיק זיי נאכפאלגען, האט יהושע/ישוע צו זיי
געזאגט: וואס באגערט איר? האבן זיי געזאגט צו
אים: רבי (דאס הייסט, לערער) וואו וואוינסטו?
39 זאגט ער צו זיי: קומט און זעט. זענען זיי דעריבער
געקומען און האבן געזען וואו ער האט געוואוינט;
און זענען ביי אים פארבלייבן יענעם טאג. עס
איז געווען ארום דער צענטער שעה. 40 איינער
פון די צוויי, וואס האבן געהערט פון יוחנן און
האבן אים נאכגעפאלגט, איז געווען אנדריי, דער
ברודער פון שמעון פעטרוס. 41 דער דאזיקער
געפינט צוערשט זיין אייגענעם ברודער שמעון און
זאגט צו אים: מיר האבן געפונען דעם משיח, (דאס
הייסט פארטייטשט, געזאלבטער). 42 ער האט אים
געברענגט צו יהושען/ישועו. יהושע/ישוע האט א
בליק געטאן אויף אים און געזאגט: דו ביסט שמעון
בן יונה; דו זאלסט הייסן כיפא, (פארטייטשט אויף
יידיש, פעלדזן). 43 צומארגנס האט ער געוואלט
ארויסגיין קיין גליל, און געפינט פיליפוסן; און
יהושע/ישוע זאגט צו אים: פאלג מיר נאך. 44 און
דער פיליפוס איז געווען פון בית-צידה, פון דער
שטאט פון אנדריי און פעטרוס. 45 פיליפוס געפינט
נתנאלן און זאגט צו אים: אים, פון וועמען משה האט
געשריבן אין דער תורה, און די נביאים, האבן מיר
געפונען, יהושע/ישוע בן יוסף פון נצרת. 46 און
נתנאל האט צו אים געזאגט: פון נצרת קען דען
זיין עפעס גוטס? זאגט פיליפוס צו אים: קום און
זע. 47 יהושע/ישוע האט געזען נתנאלן קומען צו
אים, און זאגט וועגן אים: אָט איז אן אמתער ישראל,
אין וועמען עס איז נישט פאראן קיין כיטרעקייט.
48 זאגט נתנאל צו אים: פונוואנען קענסטו מיך? האט
יהושע/ישוע געענטפערט און געזאגט צו אים: איידער
נאך פיליפוס האט דיך גערופן, האב איך דיך געזען,
בשעת דו ביסט נאך געווען אונטער דעם פייגנבוים.
49 האט נתנאל אים געענטפערט: רבי, דו ביסט דער

זון פון דער אויבערשטער; דו ביסט דער מלך
פון ישראל. 50 האט יהושע/ישוע געענטפערט און
געזאגט צו אים: ווייל איך האב דיר געזאגט, אז איך
האב דיך געזען אונטער דעם פייגנבוים, גלויבסטו?
גרעסערע זאכן ווי די דאזיקע וועסטו זען. 51 און
זאגט צו אים: באמת, באמת זאג איך אייך: איר וועט
זען דעם הימל אפן, און די מלאכים פון ה׳ ארויפגיין
און אראפקומען אויף דעם בר אנש.

2 און דעם דריטן טאג איז געווען א חתונה אין
קנה פון גליל; און ישועס מוטער איז דארטן געווען.
2 און אויך יהושע/ישוע און זיינע תלמידים זענען
פארבעטן געווארן אויף דער חתונה. 3 און ווען עס
האט אויסגעפעלט וויין, זאגט ישועס מוטער צו אים:
זיי האבן נישט קיין וויין. 4 און יהושע/ישוע זאגט
צו איר: וואס האב איך מיט דיר, אשה? מיין שעה
איז נאך נישט געקומען. 5 זאגט זיין מוטער צו די
סארווערס: וואס ער וועט אייך זאגן, זאלט איר טאן.
6 און דארטן זענען געווען אוועקגעשטעלט זעקס
שטיינערנע וואסערגעפעסן, לויטן מנהג פון וואשן
זיך ביי יידן, יעדעס איינע האט אנטהאלטן צו צוויי
אדער דריי עמער. 7 זאגט יהושע/ישוע צו זיי: פילט
אָן די געפעסן מיט וואסער. און זיי האבן די דאזיקע
אנגעפילט ביז ארויף. 8 און ער זאגט צו זיי: איצט
שעפט אָן און טראגט עס צו דעם, וואס זיצט אויבנאן.
און זיי האבן עס געטראגן. 9 ווי אבער דער, וואס
איז געזעסן אויבנאן האט טועם געווען דאס וואסער,
וואס איז געווארן וויין, און האט נישט געוואוסט
פונוואנען עס איז—די סארווערס אבער, וואס האבן
געשעפט דאס וואסער, האבן יא געוואוסט—רופט
דער, וואס איז געזעסן אויבנאן דעם חתן, 10 און זאגט
צו אים: יעדער מענטש שטעלט קודם כל אוועק דעם
גוטן וויין, און ווען מען האט זיך שוין אנגעטרונקען,
דעמאלט דעם ערגערן; און דו האסט באהאלטן
דעם גוטן וויין ביז איצט. 11 דעם דאזיקן אנהויב
פון די נסים האט יהושע/ישוע געמאכט אין קנה פון
גליל, און האט אנטפלעקט זיין הערלעכקייט, און
זיינע תלמידים האבן אין אים געגלויבט. 12 נאך דעם
איז ער אראפגעגאנגען קיין כפר-נחום, ער און זיין
מוטער און די ברידער און זיינע תלמידים, און זענען
דארט פארבלייבן נישט קיין סך טעג. 13 און דער
יידישער פסח איז געווען נאענט, און יהושע/ישוע איז
ארויפגעגאנגען קיין ירושלים. 14 און האט געפונען אין
בית המקדש די פארקויפער פון רינדער און שאף און
טויבן, און די געלט וועקסלער זיצן. 15 און ער האט
געמאכט א קאנטשיק פון שטריקלעך און אלעמען
ארויסגעטריבן פונם בית המקדש מיט די שאף
און די רינדער; און אויסגעשיט דאס געלט פון די
אויסבייטער און די טישן אומגעקערט; 16 און צו די,
וואס האבן פארקויפט טויבן, האט ער געזאגט: נעמט
די דאזיקע אוועק פונדאנען; מאכט נישט פון מיין
פאטערס הויז א הויז פון מסחר. 17 זיינע תלמידים
האבן זיך דערמאנט, אז עס שטייט געשריבן: דער
אייפער פון דיין הויז האט מיך פארצערט. 18 די יידן
האבן דעריבער געענטפערט און געזאגט צו אים:
וואס פאר א צייכן ווייזט דו אונדז, אז דו טוסט די
דאזיקע זאכן? 19 האט יהושע/ישוע געענטפערט און
געזאגט צו זיי: צעשטערט דעם דאזיקן היכל, און אין
דריי טעג וועל איך אים אויפשטעלן. 20 אזוי האבן
די יידן געזאגט: זעקס און פערציק יאר איז דער
דאזיקער היכל געבויט געווארן, און דו שטעלסט
אים אויף אין דריי טעג? 21 ער אבער האט גערעדט
ווענן דעם היכל פון זיין אייגענעם גוף. 22 דעריבער,

ווען ער איז אויפגעשטאנען פון די טויטע, האבן זיך
זיינע תלמידים דערמאנט, אז ער האט דאס דאזיקע
געזאגט; און האבן געגלויבט אין דער (הייליקער)
שריפט און אין דעם ווארט, וואס יהושע/ישוע האט
געזאגט. 23 און בעת ער איז געווען אין ירושלים
דעם יום טוב פסח, האבן א סך געגלויבט אין זיין
נאמען, זעענדיק די נסים, וואס ער האט געטאן.
24 יהושע/ישוע אליין אבער האט זיך זיי נישט
פארטרויט, ווייל ער האט אלעמען געקענט, 25 און
נישט נייטיק געהאט, אז עמיצער זאל עדות זאגן וועגן
דעם מענטשן; ווארום ער אליין האט געוואוסט וואס
עס איז אין א מענטשן.

3 און עס איז געווען א מאן פון די פרושים, ער האט
געהייסן נקדימון, א שר ביי יידן; 2 דער דאזיקער איז
געקומען צו אים ביינאכט, און האט צו אים געזאגט:
רבי, מיר ווייסן, אז דו ביסט א לערער, געקומען
פון ה׳; ווארום קיינער קען נישט טאן די דאזיקע
נסים, וואס דו טוסט, אויב ה׳ איז נישט מיט אים.
3 האט יהושע/ישוע געענטפערט און געזאגט צו אים:
באמת, באמת זאג איך דיר: אויב איינער ווערט נישט
ווידער געבוירן, קען ער נישט זען דאס קעניגרייך
פון ה׳. 4 זאגט נקדימון צו אים: וויאזוי קען א מענטש
געבוירן ווערן, זייענדיק א זקן? צי קען ער דען א
צווייט מאל אריינגיין אין זיין מוטערס לייב און
געבוירן ווערן? 5 האט יהושע/ישוע געענטפערט:
באמת, באמת זאג איך דיר: אויב איינער ווערט
נישט געבוירן פון וואסער און פון גייסט (וואשנדיק
פון התחדשות), קען ער נישט אריינגיין אין דעם
קעניגרייך פון ה׳. 6 דאס, וואס איז געבוירן פון דעם
פלייש, איז פלייש; און דאס, וואס איז געבוירן פון
גייסט, איז גייסט. 7 וואונדער דיך נישט, ווייל איך
האב דיר געזאגט: איר מוזט ווידער געבוירן ווערן.
8 דער ווינט בלאזט, וואו ער וויל, און דו הערסט
זיין קול, נאר ווייסט נישט, פונוואנען ער קומט און
וואוהין ער גייט; פונקט אזוי איז יעדער איינער
וואס איז געבוירן פון דעם גייסט. 9 נקדימון האט
געענטפערט און געזאגט צו אים: וויאזוי קען דאס
געשען? 10 האט יהושע/ישוע געענטפערט און געזאגט
צו אים: דו ביסט א רבי בישראל, און ווייסט דאס
נישט? 11 באמת, באמת זאג איך דיר: וואס מיר ווייסן,
דאס רעדן מיר, און וואס מיר האבן געזען, דערפון
זאגן מיר עדות: און איר נעמט אונדזער עדות זאגן
נישט אָן. 12 אויב איך האב צו אייך גערעדט פון
ערדישע זאכן, און איר גלויבט נישט, וויאזוי וועט איר
גלויבן, ווען איך וועל צו אייך רעדן פון הימלישע
זאכן? 13 און קיינער איז נישט ארויפגעגאנגען אין
הימל אריין, אחוץ דער, וועלכער איז אראפגעקומען
פון הימל, דער בר אנש, וואס איז אין הימל. 14 און ווי
משה האט אויפגעהויבן די שלאנג אין דער מדבר,
אזוי מוז דער בר אנש אויפגעהויבן ווערן; 15 כדי
יעדער איינער, וואס גלויבט אין אים, זאל האבן
אייביק לעבן. (aiōnios g166) 16 ווארום ה׳ האט אזוי ליב
געהאט די וועלט, אז ער האט געגעבן זיין בן יחיד,
כדי יעדער איינער, וואס גלויבט אין אים, זאל נישט
פארלוירן ווערן, נאר האבן אייביק לעבן. (aiōnios
g166) 17 ווארום ה׳ האט נישט געשיקט זיין זון אין
דער וועלט אריין, כדי צו משפטן די וועלט, נאר
כדי די וועלט זאל דורך אים געראטעוועט ווערן.
18 דער, וואס גלויבט אין אים, ווערט נישט געמשפט;
דער, וואס גלויבט נישט, איז שוין געמשפט געווארן,
ווייל ער האט נישט געגלויבט אין דעם נאמען פון
דעם בן יחיד פון ה׳. 19 און דאס איז דאס משפט:

דאס ליכט איז געקומען אין דער וועלט אריין, און
די מענטשן האבן ליבער געהאט די פינצטערניש ווי
דאס ליכט; ווייל זייערע מעשים זענען געווען בייז.
20 ווארום יעדער איינער, וואס טוט שלעכטס, האט
פיינט דאס ליכט, און קומט נישט צו דעם ליכט,
כדי זיינע מעשים זאלן נישט אויפגעדעקט ווערן.
21 דער אבער, וואס טוט דעם אמת, קומט צום ליכט,
כדי זיינע מעשים זאלן אנטפלעקט ווערן, אז זיי
ווערן געטאן אין ה׳. 22 נאך דעם איז יהושע/ישוע
אוועק מיט זיינע תלמידים צום לאנד יהודה, און איז
דארטן פארבלייבן מיט זיי, און האט טובל געווען
אין דער מקווה. 23 און אויך יוחנן האט טובל געווען
אין דער מקווה אין עינון, נאענט ביי שלם, ווייל
דארטן איז געווען א סך וואסער פאר דער מקווה;
און מען פלעגט קומען און זיך לאזן טובל זיין אין
דער מקווה. 24 ווארום יוחנן איז נאך נישט געווען
אריינגעווארפן אין תפיסה. 25 און עס איז געקומען צו
א מחלוקה צווישן די תלמידים פון יוחנן און א יידן
וועגן טהרה. 26 און זיי זענען געקומען צו יוחנן, און
האבן געזאגט צו אים: רבי, ער, וואס איז געווען מיט
דיר אויף יענער זייט ירדן, וועגן וועמען דו האסט
עדות געזאגט, אָט זע, ער טובלט אין דער מקווה,
און אלע קומען צו אים. 27 האט יוחנן געענטפערט
און געזאגט: קיין מענטש קען זיך גארנישט נעמען,
אויב עס איז אים נישט געגעבן געווארן פון הימל.
28 איר אליין זענט מיינע עדות, אז איך האב געזאגט:
איך בין נישט דער משיח, נאר אז איך בין געשיקט
געווארן פאר אים. 29 ווער עס האט די כלה, דער איז
דער חתן; אבער דער פריינד פון דעם חתן, וואס
שטייט און הערט זיך צו צו אים, טוט מיט שמחה
זיך פרייען איבער דעם חתנס קול; אָט די דאזיקע
פרייד מיינע איז דערפילט. 30 ער מוז וואקסן, איך
אבער פארמינערט ווערן. 31 דער, וואס קומט פון
אויבן, איז איבער אלעמען: דער, וואס איז פון דער
ערד, איז פון דער ערד, און רעדט פון דער ערד;
דער, וואס קומט פון הימל, איז איבער אלעמען.
32 וואס ער האט געזען און געהערט, דערפון זאגט
ער עדות; און זיין עדות זאגן נעמט קיינער נישט אָן.
33 ווער עס נעמט יא אָן זיין עדות זאגן, דער האט
צוגעלייגט זיין חתימה, אז ה׳ איז אמת. 34 ווארום ער,
וועמען ה׳ האט געשיקט, רעדט די ווערטער פון ה׳;
ווארום ער גיט נישט דעם גייסט מיט א מאס. 35 דער
פאטער האט ליב דעם זון, און האט אלץ געגעבן אין
זיין האנט אריין. 36 דער, וואס גלויבט אין דעם זון,
האט אייביק לעבן; ווער אבער עס געהארכט נישט
דעם זון, דער וועט נישט זען קיין לעבן, נאר ה׳ס
צארן בלייבט אויף אים. (aiōnios g166)

4 ווען דעריבער דער האר האט זיך דערוואוסט,
אז די פרושים האבן געהערט, אז יהושע/ישוע מאכט
און איז טובל אין דער מקווה מער תלמידים ווי
יוחנן— 2 הגם יהושע/ישוע אליין האט נישט געטובלט
אין דער מקווה, נאר זיינע תלמידים— 3 האט ער
פארלאזט דאס לאנד יהודה, און איז ווידער אוועק
קיין גליל. 4 און האט געמוזט דורכגיין דורך שומרון.
5 און אזוי קומט ער אין א שטאט פון שומרון, וועלכע
מען רופט סוכר, נאענט ביי דעם פעלד, וואס יעקב
האט געגעבן צו זיין זון יוסף; 6 און דארט איז געווען
יעקבס ברונעם. און זייענדיק מיד פון דער נסיעה,
האט יהושע/ישוע זיך אזוי אנידערגעזעצט ביים
ברונעם; עס איז געווען ארום דער זעקסטער שעה.
7 קומט א פרוי פון שומרון שעפן וואסער; זאגט
יהושע/ישוע צו איר: גיב מיר צו טרינקען. 8 ווארום

די תלמידים זיינע זענען אוועקגעגאנגען אין שטאט
אריין, כדי איינצוקויפן שפייז. 9 זאגט דעריבער צו
אים די שומרונישע פרוי: וויאזוי בעטסטו, א ייד,
צו טרינקען פון מיר, וואס איך בין א שומרונישע
פרוי? ווארום יידן האבן נישט קיין מגע־משא מיט
שומרונים. 10 האט יהושע/ישוע געענטפערט און
געזאגט צו איר: אויב דו וואלסט געקענט די מתנה
פון ה׳, און ווער דער איז, וואס זאגט צו דיר: גיב מיר
צו טרינקען, וואלסטו אים געבעטן, און ער וואלט
דיר געגעבן לעבעדיק וואסער. 11 זאגט די פרוי צו
אים: האר, דו האסט נישט מיט וואס אנצושעפן, און
דער ברונעם איז טיף; פונוואנען זשע האסטו דאס
לעבעדיקע וואסער? 12 צי ביסטו דען גרעסער ווי
אונדזער פאטער יעקב, וועלכער האט אונדז געגעבן
דעם ברונעם, און אליין פון אים געטרונקען, און
זיינע זין און זיינע סטאדעס? 13 האט יהושע/ישוע
געענטפערט און געזאגט צו איר: יעדער איינער,
וואס טרינקט פון דעם דאזיקן וואסער, וועט ווידער
דארשטיק ווערן; 14 ווער אבער עס וועט טרינקען
פון דעם וואסער, וואס איך וועל אים געבן, דער
וועט ביז אויף אייביק מער נישט דארשטיק ווערן;
נאר דאס וואסער, וואס איך וועל אים געבן, וועט
ווערן אין אים א וואסער קוואל, וואס שפרודלט צום
אייביקן לעבן. (aiōn g165, aiōnios g166) 15 זאגט די פרוי
צו אים: האר, גיב מיר דאס דאזיקע וואסער, כדי איך
זאל נישט דורשטן, און נישט דארפן אהערקומען
אנצושעפן. 16 זאגט יהושע/ישוע צו איר: גיי רוף דיין
מאן, און קום אהער. 17 האט די פרוי געענטפערט און
געזאגט: איך האב נישט קיין מאן. זאגט יהושע/ישוע
צו איר: דו האסט ריכטיק געזאגט: איך האב נישט
קיין מאן; 18 ווארום דו האסט שוין געהאט פינף
מענער, און ער, וועמען דו האסט איצט, איז נישט
דיין מאן; דאס דאזיקע האסטו אמת געזאגט. 19 זאגט
די פרוי צו אים: האר, איך זע, אז דו ביסט א נביא.
20 אונדזערע אבות האבן זיך געבוקט (צו ה׳) אויף
דעם דאזיקן בארג; און איר זאגט, אז אין ירושלים
איז דאס ארט, וואו מען דארף זיך בוקן (צו ה׳).
21 זאגט יהושע/ישוע צו איר: גלויב מיר, אשה, אז עס
קומט א שעה, ווען נישט אויף דעם דאזיקן בארג,
נישט אין ירושלים וועט איר זיך בוקן צום פאטער.
22 איר בוקט זיך צו וואס איר ווייסט נישט, מיר ווייסן
יא צו וועמען מיר בוקן זיך; ווייל די ישועה איז
פון די יידן. 23 נאר עס קומט א שעה, און איז שוין
איצט, ווען די ווארהאפטיקע דינער פון ה׳, וועלן זיך
בוקן צום פאטער אין גייסט און אין דער ווארהייט;
ווארום דער פאטער זוכט אזעלכע, וואס זאלן זיך
בוקן צו אים. 24 ה׳ איז א גייסט, און די, וואס בוקן
זיך צו אים, מוזן זיך בוקן אין גייסט און אין דער
ווארהייט. 25 זאגט צו אים די פרוי: איך ווייס, אז
דער משיח קומט, (וואס הייסט געזאלבטער) ווען
ער וועט קומען, וועט ער אונדז אלץ זאגן. 26 זאגט
צו איר יהושע/ישוע: איך בין עס, וואס רעדט מיט
דיר. 27 און ביי דעם דאזיקן זענען זיינע תלמידים
אנגעקומען, און האבן זיך געוואונדערט, אז ער רעדט
מיט א פרוי; דאך האט קיינער נישט געזאגט: וואס
ווילסטו? אדער: פארוואס רעדסטו מיט איר? 28 און
די פרוי האט איבערגעלאזט איר וואסער קרוג, און
איז אוועק אין שטאט אריין, און זאגט צו די מענטשן:
29 קומט, זעט א מענטשן, וועלכער האט מיר געזאגט
אלץ, וואס איך האב געטאן; איז דאס נישט אפשר
דער משיח? 30 זענען זיי ארויסגעגאנגען אויס דער
שטאט, און זענען געקומען צו אים. 31 דערווייל האבן

אים די תלמידים געבעטן, אזוי צו זאגן: רבי, עס.
32 ער אבער האט צו זיי געזאגט: איך האב א שפייז צו
עסן, וואס איר קענט זי נישט. 33 האבן די תלמידים
דעריבער געזאגט איינער צום אנדערן: צי האט אים
דען עמיצער געברענגט עפעס צו עסן? 34 זאגט
יהושע/ישוע צו זיי: מיין שפייז איז, אז איך זאל טאן
דעם רצון פון דעם, וועלכער האט מיך געשיקט,
און צו ענדיקן זיין ווערק. 35 צי זאגט איר דען נישט:
נאך פיר חדשים, און עס קומט דער שניט? זע, איך
זאג אייך: הייבט אויף אייערע אויגן און זעט די
פעלדער, אז זיי זענען שוין ווייס צום שניט. 36 דער
שניטער באקומט א שכר, און זאמלט איין פירות צום
אייביקן לעבן, כדי דער פארזייער און דער שניטער
זאלן זיך פרייען צוזאמען. (aiōnios g166) 37 ווארום
אין דעם דאזיקן (פאל) איז דאס שפריכווארט
אמת: איינער זייעט, אן אנדערער שניידט. 38 איך
האב אייך געשיקט צו שניידן, וואס איר האט נישט
באארבעט; אנדערע האבן געארבעט, און איר זענט
אריינגעקומען אין זייער ארבעט אריין. 39 און פון
יענער שטאט האבן א סך שומרונים געגלויבט אין
אים דורך דעם ווארט פון דער פרוי, וואס האט
עדות געזאגט: ער האט מיר געזאגט אלץ, וואס איך
האב געטאן. 40 און ווי די שומרונים זענען געקומען צו
אים, האבן זיי אים געבעטן צו בלייבן ביי זיי; און ער
איז דארט געבליבן צוויי טעג. 41 און א סך מער האבן
געגלויבט דורך זיין ווארט. 42 און האבן געזאגט צו
דער פרוי: מיר גלויבן מער נישט צוליב דיין רעדן,
ווארום מיר אליין האבן אים געהערט; און ווייסן,
אז ער איז באמת דער משיח, דער גואל פון דער
וועלט. 43 און אין צוויי טעג ארום איז ער פון דארטן
ארויסגעגאנגען קיין גליל. 44 ווארום יהושע/ישוע
אליין האט עדות געזאגט, אז א נביא האט נישט קיין
כבוד אין זיין אייגן היימלאנד. 45 ווען דעריבער
ער איז געקומען קיין גליל, האבן די לייט פון גליל
אים אויפגענומען, ווייל זיי האבן געזען אלץ, וואס ער
האט געטאן אין ירושלים דעם יום טוב; ווארום זיי
אליין זענען אויך ארויפגעגאנגען אויף יום טוב. 46 און
ער איז ווידעראמאל געקומען קיין קנה פון גליל,
וואו ער האט געמאכט פון דעם וואסער וויין. און
עס איז געווען א געוויסער קעניגלעכער באאמטער,
וועמעס זון איז געלעגן קראנק אין כפר-נחום. 47 ווי
דער דאזיקער האט געהערט, אז יהושע/ישוע איז
אנגעקומען פון יהודה קיין גליל, איז ער אוועק צו
אים, און אים געבעטן, אז ער זאל אראפגיין און היילן
זיין זון; ווייל ער האט געהאלטן ביים שטארבן. 48 און
יהושע/ישוע האט געזאגט צו אים: אויב איר זעט נישט
קיין אותות ומופתים, ווילט איר בשום אופן נישט
גלויבן. 49 זאגט דער קעניגלעכער באאמטער צו
אים: האר, קום אראפ, איידער מיין קינד שטארבט.
50 זאגט יהושע/ישוע צו אים: גיי, דיין זון לעבט!
דער מענטש האט געגלויבט אין דעם ווארט, וואס
יהושע/ישוע האט צו אים געזאגט, און איז געגאנגען.
51 און בשעת ער איז אראפגעגאנגען, האבן אים זיינע
קנעכט באגעגענט, און געזאגט, אז זיין יינגל לעבט.
52 ער האט זיך דעריבער נאכגעפרעגט ביי זיי די
שעה, אין וועלכער עס איז אים בעסער געווארן.
האבן זיי אים געזאגט: נעכטן אין דער זיבעטער
שעה האט דאס פיבער אים פארלאזט. 53 דער
פאטער האט דעריבער געוואוסט, אז עס איז געווען
אין יענער שעה, איז וועלכער יהושע/ישוע האט צו
אים געזאגט: דיין זון לעבט; און ער האט געגלויבט
און דאס גאנצע הויז זיינס. 54 דאס דאזיקע איז שוין

דאס צווייטע נס, וואס יהושע/ישוע האט געטאן, ווען
ער איז געקומען פון יהודה קיין גליל.

5 נאך דעם איז געווען א יידישער יום טוב, און
יהושע/ישוע איז ארויפגעגאנגען קיין ירושלים. 2 און
אין ירושלים ביים שער הצאן איז דא א טייך, וואס
הייסט אויף לשון קודש בית-חסדא, און האט פינף
זאלן. 3 אין די דאזיקע איז געלעגן א מאסע קראנקע,
בלינדע, הינקענדיקע, אויסגעצערטע, (וואס האבן
געווארט, אז דאס וואסער זאל זיך באוועגן; 4 ווארום
פון צייט צו צייט פלעגט אראפקומען א מלאך פון
דעם האר (ג-ט) אין דעם טייך אריין און באוועגן
דאס וואסער; דעריבער ווער עס איז אריינגעגאנגען
דער ערשטער נאך דער באוועגונג פונם וואסער,
דער איז געזונט געווארן, פון יעדער קראנקייט וואס
ער האט נאר געהאט.) 5 און דארט איז געווען א
מענטש, וואס איז קראנק געווען אכט און דרייסיק
יאר לאנג. 6 ווען יהושע/ישוע האט געזען דעם דאזיקן
ליגן, און האט זיך דערוואוסט, אז ער ליגט שוין
דארט א לאנגע צייט, זאגט ער צו אים: ווילסט געזונט
ווערן? 7 האט דער חולה אים געענטפערט: האר,
איך האב נישט קיין מענטשן, מיך אריינצואווארפן
אין טייך אריין, ווען דאס וואסער ווערט באוועגט;
נאר בשעת איך קום, גייט אן אנדערער אראפ פאר
מיר. 8 זאגט יהושע/ישוע צו אים: שטיי אויף, נעם
דיין בעט און גיי. 9 און גלייך איז דער מענטש
געזונט געווארן, און האט גענומען זיין בעט, און איז
ארומגעגאנגען. און יענער טאג איז געווען א שבת.
10 די יידן האבן דעריבער געזאגט צום געהיילטן:
עס איז שבת, און דו טארסט נישט טראגן דאס בעט.
11 ער אבער האט זיי געענטפערט: דער, וואס האט
מיך געזונט געמאכט, האט צו מיר געזאגט: נעם דיין
בעט און גיי. 12 האבן זיי אים געפרעגט: ווער איז
דער מענטש, וואס האט צו דיר געזאגט: נעם און
גיי? 13 און דער, וואס איז געהיילט געווארן, האט
נישט געוואוסט, ווער עס איז; ווארום יהושע/ישוע
האט זיך אוועקגעקערט, מחמת עס איז געווען א
המון מענטשן אויף דעם ארט. 14 שפעטער האט
יהושע/ישוע אים געפונען אין בית המקדש, און צו
אים געזאגט: זע, דו ביסט געזונט געווארן; זינדיק
נישט מער, כדי קיין ערגערס זאל דיר נישט געשען.
15 איז דער מענטש אוועקגעגאנגען, און האט געזאגט
צו די יידן, אז עס איז יהושע/ישוע, וואס האט אים
געזונט געמאכט. 16 און צוליב דעם האבן די יידן
גערודפט יהושען/ישוען, ווייל ער האט עס געטאן אין
שבת. 17 יהושע/ישוע אבער האט זיי געענטפערט:
מיין פאטער ארבעט ביז אצונד, און איך ארבעט
אויך. 18 דערפאר טאקע האבן די יידן נאך מער
געזוכט אים צו טייטן, ווייל נישט נאר האט ער
מחלל שבת געווען, נאר האט געזאגט, אז ה׳ איז זיין
פאטער (ישעיהו ד. ב.), מאכנדיק זיך גלייך צו
ג-ט. 19 יהושע/ישוע האט דעריבער געענטפערט
און געזאגט צו זיי: באמת, באמת זאג איך אייך: דער
זון קען פון זיך אליין גארנישט טאן, אחוץ דאס,
וואס ער זעט דעם פאטער טאן; ווארום וואס ער
טוט, דאס טוט אויך דער זון אויף אן ענלעכן אופן.
20 ווארום דער פאטער האט ליב דעם זון, און ווייזט
אים אלץ, וואס ער אליין טוט; און גרעסערע מעשים
ווי די דאזיקע וועט ער אים ווייזן, כדי איר זאלט
זיך וואונדערן. 21 ווארום ווי דער פאטער וועקט
אויף די טויטע און מאכט לעבעדיק, אזוי אויך מאכט
דער זון לעבעדיק וועמען ער וויל. 22 ווארום דער
פאטער משפט נישט קיינעם, נאר האט איבערגעגעבן

דאס גאנצע משפט צום זון. 23 כדי אלע זאלן אפגעבן
כבוד דעם זון, ווי זיי גיבן אפ כבוד דעם פאטער.
ווער עס גיט נישט אפ כבוד דעם זון, דער גיט נישט
אפ כבוד דעם פאטער, וואס האט אים געשיקט.
24 באמת, באמת זאג איך אייך: ווער עס הערט מיין
ווארט, און גלויבט אין אים, וואס האט מיך געשיקט,
דער האט אייביק לעבן, און קומט נישט צום משפט,
נאר איז שוין אריבער פון טויט אין לעבן אריין.
(aiōnios g166) 25 באמת, באמת זאג איך אייך: עס קומט
אָן א שעה, און איז שוין, ווען די מתים וועלן הערן
דאס קול פון דעם זון פון דער אויבערשטער; און
די, וואס הערן עס, וועלן לעבן. 26 ווארום ווי דער
פאטער האט לעבן אין זיך אליין, אזוי האט ער
אויך געגעבן דעם זון, צו האבן לעבן אין זיך אליין;
27 אויך האט ער אים געגעבן רשות צו טאן משפט,
ווייל ער איז דער בר אנש. 28 וואונדערט זיך נישט
איבער דעם; ווייל א שעה קומט אָן, אין וועלכער
אלע, וואס זענען אין די קברים, וועלן הערן זיין
קול, 29 און וועלן ארויסקומען; די, וואס האבן געטאן
(מעשים) טובים, צו דער אויפשטייאונג פון לעבן;
אבער די, וואס האבן געטאן (מעשים) רעים, צו
דער אויפשטייאונג פון משפט. 30 איך קען פון מיר
אליין גארנישט טאן; ווי איך הער, אזוי משפט איך;
און מיין משפט איז גערעכט, ווייל איך זוך נישט מיין
ווילן, נאר דעם רצון פון דעם פאטער, וואס האט
מיך געשיקט. 31 אויב איך זאג עדות וועגן מיר אליין,
איז מיין עדות זאגן נישט אמת. 32 אן אנדערער איז
עס, וואס זאגט עדות וועגן מיר; און איך ווייס, אז
ווארהאפטיק איז דאס עדות זאגן, וואס ער זאגט
וועגן מיר. 33 איר האט געשיקט צו יוחנן, און ער
האט עדות געזאגט אויף דעם אמת. 34 איך אבער
נעם נישט אָן דאס עדות זאגן פון א מענטשן, נאר
דאס זאג איך, כדי איר זאלט גערעטעוועט ווערן.
35 ער איז געווען דאס ברענענדיקע און שיינענדיקע
ליכט; און איר האט זיך געוואלט משמח זיין לפי
שעה אין זיין ליכט. 36 איך אבער האב דאס עדות
זאגן, וואס איז גרעסער ווי יוחננס; ווארום די מעשים,
וואס דער פאטער האט מיר געגעבן, כדי איך זאל זיי
פארענדיקן, די זעלביקע מעשים, וואס איך טו, זאגן
עדות וועגן מיר, אז דער פאטער האט מיך געשיקט.
37 און דער פאטער, וואס האט מיך געשיקט, האט
עדות געזאגט וועגן מיר. נישט האט איר, ווען עס
איז, געהערט זיין קול, נישט האט איר זיין געזען
געשטאלט. 38 און זיין ווארט האט איר נישט וואוינען
אין אייך, ווייל איר גלויבט נישט אין דעם דאזיקן,
וועמען ער האט געשיקט. 39 איר פארשט (דאך) אין
די כתבי (הקודש), ווייל איר מיינט, אז אין זיי האט
איר אייביק לעבן; און זיי זענען עס, וואס זאגן עדות
וועגן מיר. (aiōnios g166) 40 און איר ווילט נישט קומען
צו מיר, כדי איר זאלט האבן לעבן. 41 כבוד פון
מענטשן נעם איך נישט אָן. 42 נאר איך קען אייך,
אז איר האט נישט די ליבע פון ה׳ אין זיך. 43 איך
בין געקומען אין דעם נאמען פון מיין פאטער, און
איר נעמט מיך נישט אויף; ווען אן אנדערער וועט
קומען אין זיין איינגענעם נאמען, וועט איר אים יא
אויפנעמען. 44 וויאזוי קענט איר גלויבן, איר, וואס
נעמט אָן כבוד איינער פונם אנדערן, און דעם כבוד,
וואס קומט פון דעם איינציקן ג-ט, זוכט איר נישט?
45 מיינט נישט אז איך וועל אייך מקטרג זיין ביי דעם
פאטער; אייער מקטרג איז משה, אויף וועמען איר
האט געהאפט. 46 ווייל וואלט איר געגלויבט משהן,
וואלט איר אויך מיר געגלויבט, ווארום ער האט

געשריבן וועגן מיר. 47 אויב אבער איר גלויבט נישט
זיינע שריפטן, וויאזוי זשע וועט איר גלויבן מיינע
רייד? (דברים יח, טו.)

6 נאך דעם איז יהושע/ישוע אוועק אויף דער
אנדערער זייט פון דעם ים פון גליל—ים כנרת
(טבריה). 2 און א גרויסער המון מענטשן האט אים
נאכגעפאלגט, ווייל זיי האבן געזען די נסים, וואס ער
האט געטאן מיט די קראנקע. 3 און יהושע/ישוע איז
ארויפגעגאנגען אויף דעם בארג, און האט זיך דארט
אנידערגעזעצט צוזאמען מיט זיינע תלמידים. 4 און
עס איז געווען נאענט צום יידישן יום טוב פסח. 5 און
ווי יהושע/ישוע האט אויפגעהויבן די אויגן און געזען,
אז א גרויסער המון מענטשן קומט צו אים, זאגט
ער צו פיליפוסן: פונוואנען זאלן מיר קויפן ברויט,
כדי זיי זאלן האבן צו עסן? 6 דאס דאזיקע האט
ער געזאגט, אויספרואונדיק אים; ווארום ער אליין
האט געוואוסט, וואס ער וועט טאן. 7 פיליפוס האט
אים געענטפערט: צוויי הונדערט דינרים ברויט
וועט פאר זיי נישט גענוגן, אז יעדער איינער זאל
בלויז נעמען א שטיקל. 8 זאגט צו אים איינער פון
זיינע תלמידים, אנדריי דער ברודער פון שמעון
פעטרוס: 9 עס איז דא דא א יינגל, וואס האט פינף
גערשטן ברויט און צוויי פישלעך; נאר וואס איז
דאס פאר אזויפיל (לייט)? 10 האט יהושע/ישוע
געזאגט: מאכט די מענטשן זיך אנידערזעצן. און אויף
דעם ארט איז געווען א סך גראז. די מענער האבן
זיך דעריבער אנידערגעזעצט, אין צאל אן ערך
פינף טויזנט. 11 דאן האט יהושע/ישוע גענומען די
ברויטן, האט געמאכט א ברכה און זיי צעטיילט צו
די, וואס האבן זיך אנידערגעזעצט; דעסגלייכן אויך
פון די פישלעך, וויפל זיי האבן געוואלט. 12 און ווען
זיי זענען זאט געווארן, זאגט ער צו זיינע תלמידים:
נעמט צונויף די איבערגעבליבענע ברעקלעך, כדי
עס זאל גארנישט פארלוירן ווערן. 13 אזוי האבן זיי
צונויפגעזאמלט און אנגעפילט צוועלף קערב פון די
ברעקלעך פון די פינף גערשטנברויטן, וואס זענען
איבערגעבליבן צו די, וואס האבן געגעסן. 14 ווען
דעריבער די מענטשן האבן געזען דאס נס, וואס ער
האט געטאן, האבן זיי געזאגט: דאס איז באמת דער
נביא, וועלכער דארף קומען אין דער וועלט אריין.
15 דעריבער ווי יהושע/ישוע האט זיך דערוואוסט,
אז זיי ווילן קומען און אים כאפן, כדי אים צו מאכן
פאר א קעניג, האט ער זיך ווידער צוריקגעצויגן אויף
דעם בארג ארויף איינער אליין. 16 און ווען עס איז
געווארן אוונט, זענען זיינע תלמידים אראפגעגאנגען
צום ים; 17 און זענען איינגעשטיגן אין א שיפל און
אריבערגעפארן אויף דער אנדערער זייט ים קיין
כפר-נחום. און עס איז שוין געווען פינסטער, און
יהושע/ישוע איז נאך נישט געהאט געקומען צו זיי.
18 און דער ים האט זיך אויפגעהויבן, ווייל עס האט
געבלאזן א שטארקער ווינט. 19 און ווען זיי האבן
געהאט גערודערט אן ערך פינף און צוואנציק אדער
דרייסיק סטאדיען, האבן זיי געזען יהושען/ישוען
ארומגיין אויפן ים, און זיך דערנענטערן צום שיפל;
און זיי האבן מורא געהאט. 20 ער אבער האט צו זיי
געזאגט: איך בין עס; האט נישט קיין מורא! 21 און זיי
האבן געוואלט אים נעמען אין שיפל אריין, און גלייך
איז דאס שיפל געקומען צום לאנד, וואוהין זיי זענען
געפארן. 22 צומארגנס האט דער המון מענטשן, וואס
איז געשטאנען אויף יענער זייט ים, געזען, אז עס איז
דארט נישט געווען קיין אנדער שיפל אחוץ איינס,
און אז יהושע/ישוע איז נישט איינגעשטיגן מיט זיינע

תלמידים אין דעם שיפל, נאר זיינע תלמידים אליין
זענען אוועקגעפאָרן; 23 עס זענען אבער אנגעקומען
שיפלעך פון טבריה נאענט צום ארט, וואו זיי האבן
געגעסן דאס ברויט, נאָך דעם ווי דער האר האט
געמאכט א ברכה. 24 ווען דעריבער דער המון
מענטשן האט געזען, אז יהושע/ישוע איז דאָרטן
נישטא, נישט די תלמידים זיינע, זענען זיי איינגעשטיגן
אין די שיפלעך, און זענען געקומען קיין כפר-נחום,
און האבן געזוכט יהושען/ישוען. 25 און געפינענדיק
אים אויף דער אנדערער זייט ים, האבן זיי געזאגט
צו אים: רבי, ווען ביסטו דא אהערגעקומען? 26 האט
יהושע/ישוע זיי געענטפערט און געזאגט: באמת,
באמת זאג איך אייך: איר זוכט מיך, נישט ווייל איר
האט געזען נסים נאר ווייל איר האט געגעסן פון די
ברויטן און זענט זאט געוואָרן. 27 ארבעט נישט פאר
דער שפייז, וואס ווערט פאַרדאַרבן, נאר פאר דער
שפייז, וואס בלייבט צום אייביקן לעבן, וואס דער
בר אנש וועט אייך געבן; ווארום אויף אים האט ג-ט
דער פאטער געלייגט זיין חותם. (aiōnios g166) 28 האבן
זיי געזאגט צו אים: וואס זאלן מיר טאן, כדי מיר זאלן
עוסק זיין אין די מעשים פון ה׳? 29 האט יהושע/ישוע
געענטפערט און געזאגט צו זיי: דאס דאזיקע איז
דאס ווערק פון ה׳, אז איר זאלט גלויבן אין אים,
וועמען ער האט געשיקט. 30 האבן זיי געזאגט צו
אים: וואס פאר א נס טוסטו דען, אז מיר זאלן זען און
דיר גלויבן? וואס טוסטו? 31 אונדזערע עלטערן
האבן געגעסן מן אין דער מדבר, אזוי ווי עס שטייט
געשריבן: ברויט פונם הימל האט ער זיי געגעבן
צו עסן. 32 האט יהושע/ישוע צו זיי געזאגט: באמת,
באמת זאג איך אייך: נישט משה האט אייך געגעבן
דאס ברויט פונם הימל; נאר דער פאטער מיינער
גיט אייך דאס אמתע ברויט פונם הימל. 33 ווארום
דאס ברויט פון ה׳ איז ער, וואס קומט אראפ פונם
הימל און גיט לעבן צו דער וועלט. 34 האבן זיי
דעריבער געזאגט צו אים: האר, גיב אונדז תמיד דאס
דאזיקע ברויט. 35 האט יהושע/ישוע צו זיי געזאגט:
איך בין דאס ברויט פון לעבן; דער, וואס קומט צו
מיר, וועט קיינמאל נישט הונגערן, און דער, וואס
גלויבט אין מיר, וועט קיינמאל נישט דורשטן. 36 איך
האב אייך אבער געזאגט, אז איר האט מיך געזען און
דאך גלויבט איר נישט. 37 אלץ, וואס דער פאטער
גיט מיר, וועט קומען צו מיר; און דעם, וואס קומט
צו מיר, וועל איך בשום אופן נישט ארויסווארפן
אינדרויסן. 38 ווייל איך בין אראפגעקומען פון הימל,
נישט כדי איך זאל טאן מיין ווילן, נאר דעם רצון
פון אים, וואס האט מיך געשיקט. 39 און דאס דאזיקע
איז דער רצון פון אים, וואס האט מיך געשיקט,
אז פון אלעם, וואס ער האט מיר געגעבן, זאל איך
גארנישט פארלירן, נאר איך זאל עס אויפשטעלן אין
דעם לעצטן טאג. 40 ווארום דאס דאזיקע איז מיין
פאטערס רצון, אז יעדער איינער, וואס זעט דעם זון
און גלויבט אין אים, זאל האבן אייביק לעבן; און איך
וועל אים אויפשטעלן אין דעם לעצטן טאג. (aiōnios
g166) 41 די יידן האבן דעריבער געמורמלט קעגן
אים, ווייל ער האט געזאגט: איך בין דאס ברויט,
וואס איז אראפגעקומען פונם הימל. 42 און זיי האבן
געזאגט; צי איז דען דער דאזיקער נישט יהושע/ישוע
בן יוסף, וועמעס פאטער און מוטער מיר קענען?
וויאזוי זאגט ער דאס איצט: איך בין אראפגעקומען
פון הימל? 43 האט יהושע/ישוע געענטפערט און
געזאגט צו זיי: מורמלט נישט צווישן זיך. 44 קיינער
קען נישט קומען צו מיר, אויב דער פאטער, וואס

האט מיך געשיקט, ציט אים נישט; און איך וועל
אים אויפשטעלן אין דעם לעצטן טאג. 45 עס שטייט
געשריבן אין די נביאים: און אלע וועלן זיין געלערנט
פון ה׳. יעדער איינער, וואס האט געהערט פון דעם
פאטער און האט געלערנט, קומט צו מיר. 46 נישט אז
עמיצער האט געזען דעם פאטער, אחוץ דער, וואס
איז פון ה׳; דער דאזיקער האט געזען דעם פאטער.
47 באמת, באמת זאג איך אייך: דער מאמין האט
אייביק לעבן. (aiōnios g166) 48 איך בין דאס ברויט פון
לעבן. 49 אייערע עלטערן האבן געגעסן מן אין דער
מדבר, און זענען געשטארבן. 50 דאס דאזיקע איז
דאס ברויט, וואס קומט אראפ פון הימל, אז ווער
עס עסט דערפון, זאל נישט שטארבן. 51 איך בין
דאס לעבעדיקע ברויט, וואס איז אראפגעקומען
פון הימל; אויב עמיצער וועט עסן פון דעם דאזיקן
ברויט, וועט ער לעבן ביז אויף אייביק; און דאס
ברויט, וואס איך וועל געבן, איז מיין פלייש, פאר
דעם לעבן פון דער וועלט. (aiōn g165) 52 די יידן האבן
זיך דעריבער געאמפערט איינער מיטן אנדערן, און
געזאגט: וויאזוי קען דער דאזיקער אונדז געבן זיין
פלייש צו עסן? 53 האט יהושע/ישוע צו זיי געזאגט:
באמת, באמת זאג איך אייך: אויב איר וועט נישט
עסן דאס פלייש פון דעם בר אנש און טרינקען זיין
בלוט, האט איר נישט קיין לעבן אין זיך. 54 ווער
עס עסט מיין פלייש און טרינקט מיין בלוט, דער
האט אייביק לעבן; און איך וועל אים אויפשטעלן
אין דעם לעצטן טאג. (aiōnios g166) 55 ווארום מיין
פלייש איז ווארהאפטיקע שפייז, און מיין בלוט איז
ווארהאפטיק געטראנק. 56 דער, וואס עסט מיין
פלייש און טרינקט מיין בלוט, בלייבט אין מיר, און
איך אין אים. 57 ווי דער לעבעדיקער פאטער האט
מיך געשיקט, און איך לעב דורך דעם פאטער, אזוי
דער, וואס עסט מיך, וועט לעבן דורך מיר. 58 דאס
דאזיקע איז דאס ברויט, וואס איז אראפגעקומען
פון הימל; נישט ווי אייערע עלטערן האבן געגעסן,
און זענען געשטארבן; ווער עס עסט דאס דאזיקע
ברויט, דער וועט לעבן אייביק. (aiōn g165) 59 דאס
האט ער געזאגט, בשעת ער האט געלערנט אין דער
שול אין כפר-נחום. 60 און א סך פון זיינע תלמידים
האבן געזאגט, ווען זיי האבן עס געהערט: דאס
דאזיקע איז א הארב ווארט; ווער קען עס הערן?
61 וויסנדיק אבער אין זיך אליין, אז זיינע תלמידים
האבן געמורמלט וועגן דעם, האט יהושע/ישוע צו
זיי געזאגט: דאס דאזיקע מאכט אייך שטרויכלען?
62 און וואס וועט זיין, ווען איר וועט זען דעם בר אנש
ארויפגיין, וואו ער איז פריער געווען? 63 דער גייסט
איז עס, וואס מאכט לעבעדיק; דאס פלייש נוצט צו
גארנישט; די ווערטער, וואס איך האב גערעדט צו
אייך, זענען גייסט, און זענען לעבן. 64 נאר צווישן
אייך זענען פאראן איינינקע, וועלכע גלויבן נישט.
ווארום יהושע/ישוע האט געוואוסט פונם אנהויב אָן,
ווער עס זענען די, וואס גלויבן נישט, און ווער עס איז,
וואס וועט אים פאררראטן. 65 און ער האט געזאגט:
דערפאר האב איך אייך געזאגט: קיינער קען נישט
קומען צו מיר, אויב עס איז אים נישט באשערט
געווארן פון מיין פאטער. 66 פון דעמאלט אָן האבן א
סך פון זיינע תלמידים זיך צוריקגעצויגן, און זענען
מיט אים מער נישט ארומגעגאנגען. 67 יהושע/ישוע
האט דעריבער געזאגט צו די צוועלף: צי ווילט
איר אויך אוועקגיין? 68 האט שמעון פעטרוס אים
געענטפערט: האר, צו וועמען זאלן מיר גיין? דו
האסט די ווערטער פון אייביקן לעבן. (aiōnios g166)

69 און מיר גלויבן און ווייסן, אז דו ביסט דער קדוש
אלקים. 70 האט יהושע/ישוע זיי געענטפערט: צי האב
איך דען נישט אייך—די צוועלף—אויסדערוויילט?
און איינער פון אייך איז א טייוול. 71 און ער האט
גערעדט פון יהודה בן שמעון איש-קריות; ווארום
דער דאזיקער האט אים געזאלט פאררראטן, איינער
פון די צוועלף.

7 און נאך דעם איז יהושע/ישוע ארומגעגאנגען אין
גליל; ווארום ער האט נישט געוואלט ארומגיין אין
(לאנד) יהודה, ווייל די יידן האבן געזוכט אים צו
טייטן. 2 און עס איז געווען נאענט פאר דעם יידישן
יום טוב סוכות, 3 אזוי האבן זיינע ברידער צו אים
געזאגט: הויב דיך אויף פונדאנען, און גיי קיין יהודה,
כדי אויך דיינע תלמידים זאלן זען דיינע מעשים,
וואס דו טוסט. 4 ווארום קיינער טוט גארנישט אין
פארבארגעניש, און זוכט דאך עפנטלעך באקאנט צו
זיין. אויב דו טוסט די דאזיקע זאכן, זיי דיך מתגלה
צו דער וועלט. 5 ווארום אפילו זיינע ברידער
האבן נישט געגלויבט אין אים. 6 יהושע/ישוע האט
דעריבער צו זיי געזאגט: מיין צייט איז נאך נישט
געקומען; אייער צייט אבער איז תמיד גרייט. 7 אייך
קען די וועלט נישט האסן; מיך אבער האסט זי
יא, ווייל איך זאג עדות וועגן איר, אז אירע מעשים
זענען בייז. 8 זייט איר עולה רגל אויף יום טוב; איך
גיי נאך נישט ארויף אויף דעם יום טוב, ווייל מיין
צייט איז נאך נישט דערפילט געווארן. 9 און ווען
ער האט דאס געזאגט צו זיי, איז ער פארבלייבן
אין גליל. 10 נאך דעם אבער ווי זיינע ברידער
זענען ארויפגעגאנגען אויף יום טוב, איז ער דעמאלט
אליין אויך ארויפגעגאנגען, נישט עפנטלעך, נאר ווי
אין פארבארגן. 11 און די יידן האבן אים געזוכט
בשעת דעם יום טוב, און האבן געזאגט: וואו איז ער?
12 און עס איז געווארן א גרויסע מחלוקה איבער אים
צווישן די מאסן; א טייל האבן געזאגט: ער איז א
גוטער מענטש; אנדערע אבער האבן געזאגט: ניין,
ער פארפירט נאר דעם עולם. 13 דאך האט קיינער
נישט גערעדט וועגן אים בפרהסיא, אויס מורא פאר
די יידן. 14 און ווען עס איז שוין געווען אין מיטן
יום טוב, איז יהושע/ישוע ארויפגעגאנגען אין בית
המקדש אריין און האט געלערנט. 15 און די יידן
האבן זיך געוואונדערט און געזאגט: וויאזוי איז דער
דאזיקער א יודע ספר, נישט האבנדיק געלערנט?
16 האט יהושע/ישוע זיי דעריבער געענטפערט, און
געזאגט: די לערנונג מיינע איז נישט מיין, נאר דעמס,
וואס האט מיך געשיקט. 17 ווען עמיצער וויל טאן
זיין רצון, וועט ער וויסן וועגן דער לערנונג, צי זי
איז פון ה׳, אדער איך רעד פון מיר אליין. 18 ווער
עס רעדט פון זיך אליין, דער זוכט זיין אייגענעם
כבוד; ווער אבער עס זוכט דעם כבוד פון אים, וואס
האט אים געשיקט, דער דאזיקער איז ווארהאפטיק,
און קיין אומגערעכטיקייט איז אין אים נישט פאראן.
19 צי האט משה (רבינו) אייך דען נישט געגעבן די
תורה? און (דאך) האלט קיינער פון אייך די תורה
נישט. פארוואס זוכט איר מיך צו טייטן? 20 האט
דער המון מענטשן געענטפערט: דו האסט א בייזן
גייסט; ווער זוכט דיך צו טייטן? 21 האט יהושע/ישוע
געענטפערט און געזאגט צו זיי: איין זאך האב איך
געטאן, און איר אלע וואונדערט זיך. 22 משה האט
אייך געגעבן די מילה—נישט דאס זי איז פון משהן,
נאר פון די אבות—און איר זענט מל א מענטשן
אין שבת. 23 אויב דער מענטש ווערט געמלט אין
שבת, כדי מען זאל נישט עובר זיין אויף תורת משה,

זענט איר צארנדיק אויף מיר, ווייל איך האב א
גאנצן מענטשן געזונט געמאכט אין שבת? 24 משפט
נישט לויט דעם אויסערלעכן שיין, נאר א גערעכט
משפט זאלט איר משפטן. 25 אייניקע פון די לייט פון
ירושלים האבן דעריבער געזאגט: צי איז ער דען
נישט דער, וועמען מען זוכט צו טייטן? 26 און זע,
ער רעדט בפרהסיא, און מען זאגט אים גארנישט.
קען עס זיין, אז אונדזערע שרים ווייסן באמת, אז ער
איז דער משיח? 27 מיר קענען דאך דעם דאזיקן,
פונוואנען ער איז: אבער ווען דער משיח וועט קומען,
ווייסט קיינער נישט פונוואנען ער איז. 28 יהושע/ישוע
האט דעריבער אויסגעשריגן אינם בית המקדש,
בשעת ער האט געלערנט, און געזאגט: איר קענט
מיך, און איר ווייסט, פונוואנען איך בין: און פון מיר
אליין בין איך נישט געקומען; נאר ווארהאפטיק
איז דער, וואס האט מיך געשיקט, וועמען איר קענט
נישט. 29 איך קען אים, ווייל איך בין פון אים; און ער
האט מיך געשיקט. 30 זיי האבן דעריבער געזוכט אים
צו כאפן; און קיינער האט נישט ארויפגעלייגט אויף
אים די האנט, ווייל זיין שעה איז נאך נישט געקומען.
31 און א סך פון דעם המון מענטשן האבן געגלויבט
אין אים, און געזאגט: ווען משיח וועט קומען, צי וועט
ער דען טאן מער נסים, ווי דער דאזיקער האט
געטאן? 32 די פרושים האבן געהערט דעם המון
דאס שטילערהייט רעדן וועגן אים; און די הויפט
כהנים און די פרושים האבן געשיקט משרתים, כדי
זיי זאלן אים כאפן. 33 יהושע/ישוע האט דעריבער
געזאגט: נאך א קליינע ווײַלע בין איך מיט אייך,
און איך גיי צו אים, וואס האט מיך געשיקט. 34 איר
וועט מיך זוכן, און נישט געפינען; און וואו איך בין,
(דארט אהין) קענט איר נישט קומען. 35 די יידן
האבן דעריבער געזאגט איינער צום אנדערן: וואו
וועט דאס דער דאזיקער גיין, אז מיר זאלן אים נישט
געפינען? נישט וועט ער דען גיין צו די, וואס זענען
צעשפרייט צווישן די גריכן, און לערנען די גריכן?
36 וואס זאל דאס דאזיקע ווארט באטייטן, וואס ער
האט געזאגט: איר וועט מיך זוכן און נישט געפינען
און: וואו איך בין, קענט איר נישט קומען? 37 און אין
דעם לעצטן טאג, דעם גרויסן טאג פון דעם יום טוב,
איז יהושע/ישוע געשטאנען און האט אויסגעשריגן,
אזוי צו זאגן: אויב עמיצער איז דארשטיק, זאל ער
קומען צו מיר און טרינקען. 38 דער, וואס גלויבט אין
מיר, לויט ווי די שריפט (כתבי הקודש) זאגט, וועלן
פון זיין לייב פליסן טייכן פון לעבעדיק וואסער.
39 דאס דאזיקע אבער האט ער געזאגט וועגן דעם
רוח (הקודש), וואס די מאמינים אין אים, האבן
געזאלט מקבל זיין; ווארום דער גייסט איז נאך נישט
געהאט געגעבן געווארן, ווייל יהושע/ישוע איז נאך
נישט געווען פארהערלעכט. 40 און אייניקע פון דעם
המון, וואס האבן געהערט די דאזיקע ווערטער,
האבן געזאגט: דאס איז באמת דער נביא! 41 אנדערע
האבן געזאגט: דאס איז דער משיח! אנדערע האבן
געזאגט: ניין, דער משיח קומט דאך נישט ארויס פון
גליל? 42 צי האט דען נישט דער פסוק געזאגט, אז
פון דער זרע דוד און פון בית-לחם דעם דארף,
וואו דוד איז געווען, קומט דער משיח? (שמואל ב
ז, יב; מיכה ה, א.) 43 עס איז דעריבער געווארן א
מחלוקה צווישן דעם המון צוליב אים. 44 אייניקע
פון זיי האבן אים געוואלט כאפן, נאר קיינער האט
נישט ארויפגעלייגט די הענט אויף אים. 45 און די
משרתים זענען צוריקגעקומען צו די הויפט כהנים
און פרושים, און זיי האבן צו זיי געזאגט: פארוואס

האט איר אים נישט געברענגט? 46 האבן די משרתים
געענטפערט: עס האט נאך קיינמאל קיין מענטש
נישט אזוי גערעדט, ווי דער דאזיקער מענטש רעדט.
47 די פרושים האבן דעריבער געענטפערט צו זיי:
זענט איר אויך פארפירט געווארן? 48 צי האט דען
עמיצער פון די שרים געגלויבט אין אים, אדער
(עמיצער) פון די פרושים? 49 נאר דער דאזיקער
המון, וואס קען נישט די תורה, פארשאלטן זענען
זיי. 50 זאגט נקדימון צו זיי (דער, וואס איז פריער
געקומען צו אים, און איז געווען איינער פון זיי): 51 צי
משפט דען אונדזער תורה דעם מענטשן, איידער
מען האט אים קודם כל אויסגעהערט, און מען ווייסט
וואס ער האט געטאן? 52 האבן זיי געענטפערט און
געזאגט צו אים: צי ביסטו אויך פון גליל? פארש און
זע, אז פון גליל שטייט נישט אויף קיין נביא. 53 (און
יעדער איינער איז זיך אהיים געגאנגען.)

8 (און יהושע/ישוע איז אוועקגעגאנגען צום הר
הזיתים. 2 און אינדערפרי איז ער ווידער געקומען
אין בית המקדש אריין, און דער גאנצער עולם איז
געקומען צו אים; און ער האט זיך אנידערגעזעצט,
און זיי געלערנט. 3 און די סופרים און די פרושים
האבן געברענגט א פרוי, וואס מען האט זי געכאפט
אין דער מעשה פון זנות; און אנידערשטעלנדיק
זי אין דער מיט, 4 האבן זיי צו אים געזאגט: רבי,
די דאזיקע פרוי איז געכאפט געווארן אין זנות,
בשעת מעשה. 5 און אין דער תורה האט אונדז משה
(רבינו) געבאטן, אזעלכע (פרויען) צו שטייניקן;
וואס זשע זאגסטו? 6 און דאס דאזיקע האבן זיי
געזאגט, אויספרואווונדיק אים, כדי זיי זאלן האבן
עפעס, אים אנצוקלאגן. יהושע/ישוע אבער האט
זיך אראפגעבויגן, און געשריבן מיטן פינגער אויף
דער ערד. 7 און ווי זיי האבן אנגעהאלטן מיט
זייער פרעגן אים, האט ער זיך אויפגעשטעלט, און
צו זיי געזאגט: דער פון אייך, וואס איז אָן א חטא,
זאל זיין דער ערשטער צו ווארפן אויף איר א
שטיין. 8 און ווידער האט ער זיך איינגעבויגן און
געשריבן אויף דער ערד. 9 ווי אבער זיי האבן
דאס געהערט, זענען זיי ארויסגעגאנגען איינער
נאכן אנדערן, אנהויבנדיק פון די זקנים ביז צו די
לעצטע; און יהושע/ישוע איז איבערגעבליבן איינער
אליין, און די פרוי שטייענדיק אין דער מיט. 10 און
יהושע/ישוע האט זיך אויפגעשטעלט, און צו איר
געזאגט: אשה, וואו זענען זיי, דיינע באשולדיקער?
האט דיך קיינער נישט פארמשפט? 11 האט זי געזאגט:
קיינער נישט, האר. האט יהושע/ישוע געזאגט: אפילו
איך פארמשפט דיך נישט; גיי, און פון איצט אָן
זינדיק נישט מער.) 12 דאן האט יהושע/ישוע ווידער
צו זיי געערעדט, אזוי צו זאגן; איך בין דאס ליכט
פון דער וועלט; דער, וואס פאלגט מיר נאך, וועט
אויף קיין פאל נישט לעבן אין דער פינצטערניש,
נאר וועט האבן דאס ליכט פון לעבן. 13 די פרושים
האבן דעריבער צו אים געזאגט: דו זאגסט עדות
וועגן דיר אליין; דיין עדות זאגן איז נישט אמת.
14 האט יהושע/ישוע געענטפערט און געזאגט צו זיי:
און ווען אפילו איך זאג עדות וועגן מיר אליין, איז
דאך מיין עדות זאגן אמת; ווייל איך ווייס פונוואנען
איך בין געקומען, און וואוהין איך גיי; איר אבער
ווייסט נישט פונוואנען איך קום, אדער וואוהין איך
גיי. 15 איר משפט לויטן פלייש; איך משפט נישט
קיינעם. 16 און אויב איך משפט יא, איז מיין משפט
אמת; ווייל איך בין נישט אליין, נאר איך און דער
פאטער, וואס האט מיך געשיקט. 17 און אפילו אין

דער תורה אייערער שטייט געשריבן, אז דאס עדות
זאגן פון צוויי מענטשן איז אמת. 18 איך בין עס,
וואס זאגט עדות וועגן מיר אליין, און דער פאטער,
וואס האט מיך געשיקט, זאגט אויך עדות וועגן מיר.
19 זיי האבן דעריבער געזאגט צו אים: וואו איז דיין
פאטער? האט יהושע/ישוע געענטפערט: נישט איר
קענט מיך, נישט דעם פאטער מיינעם; אויב איר
וואלט מיך געקענט, וואלט איר אויך געקענט מיין
פאטער. 20 די דאזיקע ווערטער האט ער גערעדט
אינם בית האוצר, בשעת ער האט געלערנט אין בית
המקדש; און קיינער האט אים נישט געכאפט, ווייל
זיין שעה איז נאך נישט געהאט געקומען. 21 און ער
האט ווידער צו זיי געזאגט: איך גיי אוועק, און איר
וועט מיך זוכן, און איר וועט שטארבן אין אייער
זינד; וואוהין איך גיי, קענט איר נישט קומען. 22 די
יידן האבן דעריבער געזאגט: נישט וועט ער זיך
א מעשה אנטאן? ווייל ער זאגט: וואוהין איך גיי,
קענט איר נישט קומען. 23 און ער האט צו זיי געזאגט:
איר זענט פון אונטן, איך בין פון אויבן; איר זענט
פון דער וועלט, איך בין נישט פון דער וועלט.
24 דערפאר האב איך אייך געזאגט, אז איר וועט
שטארבן אין אייערע זינד; ווארום אויב איר וועט
נישט גלויבן, אז איך בין עס, וועט איר שטארבן אין
אייערע זינד. 25 זיי האבן דעריבער געזאגט צו אים:
ווער ביסטו דען? האט יהושע/ישוע צו זיי געזאגט:
דאס, וואס איך האב אייך געזאגט פון אנהויב אָן.
26 איך האב א סך צו זאגן וועגן אייך און צו משפטן;
נאר דער, וואס האט מיך געשיקט, איז אמת; און וואס
איך האב געהערט פון אים, דאס רעד איך צו דער
וועלט. 27 און זיי האבן נישט פארשטאנען, אז ער
האט צו זיי גערעדט פון דעם פאטער. 28 דאן האט
יהושע/ישוע געזאגט: ווען איר וועט אויפהויבן דעם
בר אנש, דעמאלט וועט איר וויסן, אז איך בין עס, און
אז פון מיר אליין טו איך קיין זאך נישט; נאר ווי דער
פאטער האט מיך געלערנט, אזוי רעד איך דאס.
29 און דער, וואס האט מיך געשיקט, איז מיט מיר; ער
האט מיך נישט איבערגעלאזט אליין; ווייל וואס איז
וואוילגעפעליק פאר אים, דאס טו איך אלעמאל.
30 און בשעת ער האט דאס גערעדט, האבן א סך
געגלויבט אין אים. 31 דאן האט יהושע/ישוע געזאגט
צו די יידן, וואס האבן געגלויבט אין אים: אויב איר
וועט בלייבן אין מיין ווארט, זענט איר באמת מיינע
תלמידים; 32 און איר וועט דערקענען דעם אמת,
און דער אמת וועט אייך באפרייען. 33 האבן זיי
אים געענטפערט: מיר זענען אברהמס זאמען, און
זענען קיינמאל נישט געווען פארשקלאפט צו קיינעם;
וויאזוי זשע זאגסטו: איר וועט ווערן פריי? 34 האט
יהושע/ישוע זיי געענטפערט: באמת, באמת זאג איך
אייך: יעדער איינער, וואס טוט זינד, איז א קנעכט פון
דער זינד. 35 און דער קנעכט בלייבט נישט אייביק
אין הויז, דער זון אבער בלייבט יא אייביק. (aiōn g165)
36 דעריבער אויב דער זון וועט אייך באפרייען, וועט
איר וויקלעך זיין פריי. 37 איך ווייס, אז איר זענט
אברהמס זאמען; נאר איר זוכט מיך צו טייטן, ווייל
מיין ווארט געפינט נישט קיין ארט אין אייך. 38 איך
רעד דאס, וואס איך האב געזען ביי מיין פאטער,
און איר טוט אויך דאס, וואס איר האט געהערט ביי
אייער פאטער. 39 האבן זיי געענטפערט און געזאגט
צו אים: אברהם איז אונדזער פאטער (זכות-אבות).
זאגט יהושע/ישוע צו זיי: אויב איר זענט קינדער
פון אברהם, טוט די מעשים פון אברהם. 40 איצט
אבער זוכט איר מיך צו טייטן, א מענטשן, וואס האט

אייך געזאגט דעם אמת, וועלכן איך האב געהערט
ביי ה׳. דאס דאזיקע האט אברהם נישט געטאן.
41 איר טוט די מעשים פון אייער פאטער. האבן זיי
צו אים געזאגט: מיר זענען נישט געבוירן געווארן
דורך זנות; מיר האבן איין פאטער—ה׳. 42 האט
יהושע/ישוע צו זיי געזאגט: אויב ה׳ וואלט טאקע
געווען אייער פאטער, וואלט איר מיך ליב געהאט;
ווארום איך בין ארויסגעגאנגען און בין געקומען פון
ה׳; ווארום פון מיר אליין בין איך נישט געקומען,
נאר ער האט מיך געשיקט. 43 פארוואס פארשטייט
איר נישט מיין רעדן? ווייל איר קענט נישט הערן
דאס ווארט מיינס. 44 איר זענט פון אייער פאטער,
דעם שטן, און די שלעכטע גלוסטונגען פון אייער
פאטער ווילט איר טאן. ער איז געווען א רוצח פון
אנהויב אָן, און איז נישט געשטאנען אין דעם אמת,
ווייל עס איז קיין אמת אין אים נישט פאראן. ווען
ער רעדט שקר, רעדט ער פון דעם, וואס איז זיין
אייגן, ווייל ער איז א ליגנער, און דער פאטער פון
שקר. 45 אבער ווייל איך זאג דעם אמת, גלויבט
איר מיר נישט. 46 ווער פון אייך באשולדיקט מיך
וועגן א חטא? אויב איך זאג דעם אמת, פארוואס
גלויבט איר מיר נישט? 47 ווער עס איז פון ה׳, דער
הערט די ווערטער פון ה׳; צוליב דעם הערט איר
נישט, ווייל איר זענט נישט פון ה׳. 48 די יידן האבן
געענטפערט, און געזאגט צו אים: צי זאגן מיר דען
נישט ריכטיק, אז דו ביסט א שומרוני, און האסט א
בייזן גייסט? 49 האט יהושע/ישוע געענטפערט: איך
האב נישט קיין בייזן גייסט, נאר איך גיב אפ כבוד צו
מיין פאטער, און איר זענט מיך מבזה. 50 איך אבער
זוך נישט מיין כבוד. עס איז פאראן איינער, וואס
זוכט און משפט. 51 באמת, באמת זאג איך אייך: אויב
עמיצער וועט אפהיטן מיין ווארט, וועט ער בשום
אופן נישט זען דעם טויט אויף אייביק. (aiōn g165)
52 האבן די יידן צו אים געזאגט: איצט ווייסן מיר, אז
דו האסט א בייזן גייסט. אברהם איז געשטארבן, און
די נביאים; און דו זאגסט: אויב עמיצער וועט אפהיטן
מיין ווארט, וועט ער בשום אופן נישט טועם זיין פונם
טויט אויף אייביק. (aiōn g165) 53 ביסטו דען גרעסער
פון אברהם אבינו, וועלכער איז געשטארבן? אויך
די נביאים זענען געשטארבן; פאר וועמען מאכסטו
דיך? 54 יהושע/ישוע האט געענטפערט: אויב איך
פארהערלעך מיך אליין, איז מיין כבוד גארנישט.
עס איז מיין פאטער, וועלכער פארהערלעכט מיך,
וועגן וועמען איר זאגט, אז ער איז אייער ג-ט; 55 און
איר האט אים דאך נישט דערקענט, איך אבער קען
אים יא; און אויב איך זאל זאגן, אז איך קען אים נישט,
וועל איך זיין א ליגנער גלייך צו אייך; נאר איך
קען אים, און היט אפ זיין ווארט. 56 אברהם, אייער
פאטער, האט זיך געפריידט, אז ער זאל זען מיין
טאג, און האט געזען, און זיך משמח געווען. 57 די יידן
האבן דעריבער געזאגט צו אים: דו ביסט נאך נישט
פיפציק יאר אלט, און האסט שוין געזען אברהמען?
58 האט יהושע/ישוע צו זיי געזאגט: באמת, באמת זאג
איך אייך; איידער אברהם איז געווען, בין איך. 59 זיי
האבן דעריבער אויפגעהויבן שטיינער, כדי אים צו
באווארפן; יהושע/ישוע אבער האט זיך פארבארגן,
און איז ארויסגעגאנגען אויס דעם בית המקדש.

9 און פארבייגייענדיק האט ער געזען א מענטשן,
א בלינדן פון דער געבורט אָן. 2 און זיינע תלמידים
האבן אים געפרעגט, אזוי צו זאגן; רבי, ווער האט
געזינדיקט, דער דאזיקער אדער זיינע עלטערן, אז
ער איז געבוירן געווארן בלינד? 3 האט יהושע/ישוע

געענטפערט: נישט ער האט געזינדיקט, נישט די
עלטערן זיינע; נאר כדי די מעשים פון ה׳ זאלן
אנטפלעקט ווערן אין אים. 4 מיר מוזן טאן די מעשים
פון אים, וואס האט מיך געשיקט, כל זמן עס איז טאג;
די נאכט קומט אָן, ווען קיינער קען נישט ארבעטן.
5 בשעת איך בין אין דער וועלט, בין איך דאס
ליכט פון דער וועלט. 6 דאס זאגנדיק, האט ער
אויסגעשפיגן אויף דער ערד און געמאכט ליים פון
דעם שפייעכץ און אים באשמירט די אויגן מיט דעם
ליים, 7 און האט צו אים געזאגט: גיי, וואש דיך אין
טייך שילוח, (פארטייטשט הייסט עס, געשיקט). ער
איז דעריבער אוועקגעגאנגען, און האט זיך געוואשן,
און איז צוריקגעקומען זעענדיק. 8 און די שכנים, און
די, וואס האבן אים פריער געזען, אז ער איז געווען א
בעטלער, האבן געזאגט: צי איז עס דען נישט דער,
וואס איז געזעסן און געבעטלט? 9 אנדערע האבן
געזאגט: ער איז עס; אנדערע האבן געזאגט: ניין,
נאר ער איז ענלעך צו אים. יענער האט געזאגט:
איך בין עס. 10 האבן זיי צו אים געזאגט: וויאזוי
זשע זענען דיינע אויגן געעפנט געווארן? 11 יענער
האט געענטפערט: דער מענטש, וועמען מען רופט
יהושע/ישוע, האט געמאכט ליים, און אנגעשמירט
מיינע אויגן, און צו מיר געזאגט: גיי צום שילוח
און וואש דיך; און איך בין געגאנגען און האב מיך
געוואשן, און בין זעענדיק געווארן. 12 האבן זיי צו
אים געזאגט: וואו איז ער? זאגט ער: איך ווייס נישט.
13 נעמען זיי און פירן צו די פרושים דעם, וואס איז
פריער געווען בלינד. 14 און דער טאג איז געווען א
שבת, ווען יהושע/ישוע האט געמאכט דאס ליים, און
אים געעפנט זיינע אויגן. 15 דעריבער האבן אויך
די פרושים אים ווידער געפרעגט, וויאזוי ער איז
זעענדיק געווארן. און ער האט צו זיי געזאגט: ער
האט ארויפגעליינט ליים אויף מיינע אויגן, און איך
האב מיך געוואשן, און איך זע. 16 האבן אייניקע פון
די פרושים געזאגט: דער דאזיקער מענטש איז נישט
פון ה׳, ווייל ער היט נישט אפ שבת. און אנדערע
האבן געזאגט: וויאזוי קען א מענטש, א חוטא, טאן
אזעלכע נסים? און עס איז געווארן א מחלוקה צווישן
זיי. 17 און ווידער האבן זיי געזאגט צום בלינדן:
וואס זאגסטו וועגן אים, אז ער האט דיר געעפנט
דיינע אויגן? ער אבער האט געזאגט: ער איז א נביא.
18 די יידן האבן דעריבער נישט געגלויבט וועגן אים,
אז ער איז געווען בלינד, און איז זעענדיק געווארן,
ביז זיי האבן גערופן די עלטערן פון דעם זעענדיק
געווארענעם. 19 און זיי געפרעגט, אזוי צו זאגן: צי איז
דער דאזיקער אייער זון, וואס איר זאגט, אז ער איז
געבוירן געווארן בלינד? וויאזוי זשע זעט ער איצט?
20 האבן זיינע עלטערן געענטפערט און געזאגט: מיר
ווייסן, אז דער דאזיקער איז אונדזער זון, און אז ער
איז געבוירן געווארן בלינד; 21 וויאזוי אבער ער זעט
איצט, ווייסן מיר נישט; אדער ווער עס האט אים
געעפנט זיינע אויגן, ווייסן מיר נישט; פרעגט אים,
ער איז א דערוואקסענער, ער וועט רעדן פאר זיך
אליין. 22 דאס האבן זיינע עלטערן געזאגט, ווייל
זיי האבן מורא געהאט פאר די יידן: ווארום די
יידן האבן שוין געהאט אפגעמאכט, אז ווען עמיצער
וועט אים אנערקענען פאר דעם משיח, זאל ער
געלייגט ווערן אין חרם אריין. 23 דערפאר האבן
זיינע עלטערן געזאגט: ער איז א דערוואקסענער,
פרעגט אים. 24 זיי האבן דעריבער צום צווייטן מאל
גערופן דעם מענטשן, וואס איז געווען בלינד, און
געזאגט צו אים: גיב אפ כבוד צו ה׳; מיר ווייסן, אז

דער דאזיקער מענטש איז א חוטא. 25 האט יענער
געענטפערט: צי ער איז זינדיק ווייס איך נישט; איין
זאך ווייס איך יא, אז איך בין געווען בלינד און איצט
זע איך. 26 זיי האבן דעריבער געזאגט צו אים: וואס
האט ער דיר געטאן? וויאזוי האט ער געעפנט דיינע
אויגן? 27 האט ער זיי געענטפערט: איך האב דאך
אייך שוין געזאגט, און איר האט זיך נישט צוגעהערט;
פארוואס ווילט איר נאכאמאל הערן? צי ווילט איר
אויך ווערן זיינע תלמידים? 28 און זיי האבן אים
געזידלט, און געזאגט; דו ביסט יענעמס תלמיד, מיר
אבער זענען משהס תלמידים. 29 מיר ווייסן, אז
ה׳ האט גערעדט צו משהן; אבער וואס שייך דעם
דאזיקן, ווייסן מיר נישט, פונוואנען ער איז. 30 האט
דער מענטש געענטפערט און געזאגט צו זיי: אָט אין
דעם דאזיקן לינט דאָ דער חידוש, אז איר ווייסט
נישט פונוואנען ער איז, און ער האט מיר געעפנט
מיינע אויגן. 31 מיר ווייסן, אז ה׳ דערהערט נישט
קיין חוטאים; נאר אויב עמיצער איז א ירא שמים
און טוט זיין רצון, דעם דאזיקן דערהערט ער יא.
32 פון אייביק אָן איז עס נישט געהערט געווארן, אז
עמיצער זאל האבן געעפנט די אויגן פון א בלינד
געבוירענעם. (aiōn g165) 33 אויב דער דאזיקער וואלט
נישט געווען פון ה׳, וואלט ער גארנישט געקענט
טאן. 34 האבן זיי געענטפערט און געזאגט צו אים:
דו ביסט אינגאנצן געבוירן געווארן אין זינד, און
דו לערנסט אונדז? און האבן אים ארויסגעווארפן
אינדרויסן. 35 יהושע/ישוע האט געהערט, אז זיי
האבן אים ארויסגעווארפן; און געפינענדיק אים,
האט ער געזאגט: צי גלויבסטו אין דעם בר אנש?
36 יענער האט געענטפערט און געזאגט; און ווער
איז עס, האר, אז איך זאל גלויבן אין אים? 37 האט
יהושע/ישוע געזאגט צו אים: דו האסט אים געזען, און
דער, וואס רעדט מיט דיר, איז עס. 38 און ער האט
געזאגט: האר, איך גלויב! און האט זיך געבוקט צו
אים. 39 און יהושע/ישוע האט געזאגט: צום משפט בין
איך געקומען אין דער וועלט אריין, כדי די, וואס זען
נישט, זאלן זען, און די זעענדיקע זאלן ווערן בלינד.
40 און אייניקע פון די פרושים, וואס זענען געווען מיט
אים, האבן דאס געהערט, און האבן געזאגט צו אים:
צי זענען מיר אויך בלינד? 41 האט יהושע/ישוע צו
זיי געזאגט: אויב איר וואלט געווען בלינד, וואלט
איר נישט געהאט קיין חטא; איצט אבער זאגט איר:
מיר זען; דערפאר בלייבט אייער זינד.

10 באמת, באמת זאג איך אייך; דער, וואס קומט
נישט אריין דורך דער טיר אינם הויף פון די שאף,
נאר שטייגט אריין דורך ערגעץ אנדערשוואו, יענער
איז א גנב און א גזלן. 2 דער אבער וואס קומט אריין
דורך דער טיר, איז דער פאסטוך פון די שאף.
3 פאר אים עפנט דער שומר; און די שאף הערן
זיין קול, און ער רופט זיינע שאף ביים נאמען, און
פירט זיי ארויס. 4 און ווען ער האט ארויסגעלאזט
אלע זיינע אייגענע, גייט ער פארויס פאר זיי, און די
שאף פאלגן אים נאך, ווייל זיי קענען זיין קול. 5 א
פרעמדן אבער וועלן זיי בשום אופן נישט נאכפאלגן,
נאר וועלן אנטלויפן פון אים, ווייל זיי קענען נישט
דאס קול פון פרעמדע. 6 דאס דאזיקע משל האט
יהושע/ישוע געזאגט צו זיי; אבער זיי האבן נישט
פארשטאנען, וואס דאס איז, וואס ער האט צו זיי
גערעדט. 7 יהושע/ישוע האט דעריבער ווידער צו
זיי געזאגט: באמת, באמת זאג איך אייך: איך בין די
טיר פון די שאף. 8 אלע, וואס זענען געקומען פאר
מיר, זענען גנבים און גזלנים; אבער די שאף האבן

זיי נישט געהערט. 9 איך בין די טיר; ווער עס וועט
אריינגיין דורך מיר, דער וועט געראטעוועט ווערן;
און וועט אריינגיין און אריסגיין, און געפינען פאשע.
10 דער גנב קומט נישט אחוץ כדי צו גנבענען און
הרגענען און צו פארדארבן; איך בין געקומען, כדי
זיי זאלן האבן לעבן, און אז זיי זאלן האבן א שפע.
11 איך בין דער גוטער פאסטוך; דער גוטער פאסטוך
איז זיך מוסר נפש פאר די שאף. 12 דער געדונגענער,
און דער, וואס איז נישט קיין פאסטוך, צו וועמען עס
געהערן נישט די שאף, זעט דעם וואלף קומען, און
פארלאזט די שאף, און אנטלויפט; און דער וואלף
פארצוקט און צעשפרייט זיי; 13 ער אנטלויפט, ווייל
ער איז א געדונגענער, און עס קימערט אים נישט
וועגן די שאף. 14 איך בין דער גוטער פאסטוך, און
איך קען די מייניקע, און די מייניקע קענען מיך, 15 ווי
דער פאטער קען מיך, און איך קען דעם פאטער;
און מיין לעבן לייג איך אנידער פאר די שאף. 16 און
אנדערע שאף האב איך, וואס זענען נישט פון דעם
דאזיקן הויף; זיי מוז איך אויך פירן, און זיי וועלן
הערן מיין קול; און עס וועט ווערן איין סטאדע, איין
פאסטוך. 17 דערפאר האט דער פאטער מיך ליב,
ווייל איך לייג אנידער מיין לעבן, כדי איך זאל עס
ווידער נעמען. 18 קיינער נעמט עס נישט אוועק פון
מיר, נאר פון מיר אליין לייג איך עס אנידער. איך
האב רשות עס אנידערצולייגן, און האב רשות עס
ווידער צו נעמען. דאס דאזיקע געבאט האב איך
באקומען פון מיין פאטער. 19 ווידער איז געווארן א
מחלוקה צווישן די יידן צוליב די דאזיקע ווערטער.
20 און א סך פון זיי האבן געזאגט: ער האט א בייזן
גייסט, און איז אראפ פון זינען; פארוואס הערט איר
אים? 21 אנדערע האבן געזאגט: דאס זענען נישט די
רייד פון א באזעסענעם מיט א בייזן גייסט. צי קען
דען א בייזער גייסט עפענען די אויגן פון בלינדע?
22 עס איז דעמאלט געווען חנוכה אין ירושלים; עס
איז געווען ווינטער, 23 און יהושע/ישוע איז געגאנגען
אינם בית המקדש אין אולם של שלמה ארויף און
אראפ. 24 און די יידן האבן אים ארומגערינגלט, און
האבן געזאגט צו אים: ביז ווען ווילסטו אויסציען
אונדזער נשמה? אויב דו ביסט דער משיח, זאג
אונדז אפן. 25 האט יהושע/ישוע זיי געענטפערט:
איך האב אייך שוין געזאגט, און איר גלויבט נישט;
די מעשים, וואס איך טו אין מיין פאטערס נאמען,
זיי זאגן עדות וועגן מיר. 26 נאר איר גלויבט נישט,
ווייל איר זענט נישט פון מיינע שאף. 27 מיינע שאף
הערן מיין קול, און איך קען זיי, און זיי פאלגן
מיר נאך; 28 און איך גיב זיי אייביק לעבן: און זיי
וועלן קיינמאל נישט פארלוירן ווערן, און קיינער
וועט זיי נישט ארויסרייסן פון מיינע הענט. (aiōn
g165, aiōnios g166) 29 מיין פאטער, וואס האט זיי מיר
געגעבן, איז גרעסער ווי אלע; און קיינער קען זיי
נישט ארויסרייסן פון מיין פאטערס האנט. 30 איך
און דער פאטער זענען מיר איינס. 31 האבן די יידן
ווידער אויפגעהויבן שטיינער, כדי אים צו שטייניקן.
32 יהושע/ישוע האט זיי געענטפערט: א סך מעשים
טובים האב איך אייך געוויזן פון דעם פאטער;
צוליב וועלכער פון די דאזיקע מעשים, שטייניקט
איר מיך? 33 האבן די יידן אים געענטפערט: פאר
מעשים טובים שטייניקן מיר דיך נישט, נאר פאר
חלול-השם, און ווייל דו, זייענדיק א מענטש, מאכסט
דיך פאר ג-ט. 34 האט יהושע/ישוע זיי געענטפערט:
צי שטייט דען נישט געשריבן אין אייער תורה:
איך האב געזאגט: איר זענט ג-טער? 35 אויב ער

האט זיי געגרופן ג-טער, צו וועמען ה׳ס ווארט איז
געקומען—און די שריפט קען נישט בטל ווערן—
36 זאגט איר אויף אים, וועמען דער פאטער האט
געהייליקט, און געשיקט אין דער וועלט אריין: דו
לעסטערסט; ווייל איך האב געזאגט: איך בין דער
זון פון דער אויבערשטער? 37 אויב איך טו נישט די
מעשים פון מיין פאטער, זאלט איר מיר נישט גלויבן.
38 אויב אבער איך טו יא, אפילו ווען איר ווילט מיר
נישט גלויבן, גלויבט די מעשים, כדי איר זאלט וויסן
און פארשטיין, אז דער פאטער איז אין מיר, און איך
בין אין דעם פאטער. 39 דעריבער האבן זיי ווידער
געזוכט אים צו כאפן, און ער איז ארויס פון זייער
האנט. 40 און ער איז ווידער אוועק קיין עבר הירדן,
צו דעם ארט, וואו יוחנן פלעגט צום ערשט טובל זיין
אין דער מקווה, און איז דארט פארבלייבן. 41 און א
סך זענען געקומען צו אים, און האבן געזאגט: יוחנן
האט טאקע נישט געטאן קיין נס, נאר אלץ, וואס יוחנן
האט געזאגט וועגן דעם דאזיקן (יהושע/ישוע), איז
אמת. 42 און א סך האבן דארט געגלויבט אין אים.

11 און עס איז איינער געלעגן קראנק, אלעזר פון
בית-היני, דאס דארף פון מרים און איר שוועסטער
מרתא. 2 און די מרים איז עס געווען, וואס האט
געזאלבט דעם האר מיט טייער זאלב, און אים
אפגעווישט זיינע פיס מיט אירע האר, וועמעס
ברודער אלעזר איז געלעגן קראנק. 3 די שוועסטער
האבן דעריבער געשיקט צו אים, אזוי צו זאגן: האר,
זע, ער וועמען דו האסט ליב, ליגט קראנק. 4 און ווען
יהושע/ישוע האט דאס געהערט, האט ער געזאגט: די
דאזיקע קראנקייט איז נישט צום טויט, נאר צום כבוד
פון ה׳, כדי דער זון פון דער אויבערשטער זאל
פארהערלעכט ווערן דורך איר. 5 און יהושע/ישוע
האט ליב געהאט מרתאן און איר שוועסטער און
אלעזרן. 6 און ווען ער האט געהערט, אז ער ליגט
קראנק, איז ער דעמאלט נאך פארבלייבן צוויי טעג
אויף דעם ארט, וואו ער איז געווען. 7 דערנאך האט
ער ערשט געזאגט צו די תלמידים: לאמיר ווידער
גיין קיין יהודה. 8 זאגן די תלמידים צו אים: רבי,
איצט האבן די יידן דיך געזוכט צו שטייניקן, און
דו גייסט ווידער דארטן אהין? 9 האט יהושע/ישוע
געענטפערט: צי האט דען נישט דער טאג צוועלף
שעה? ווער עס גייט ארום בייטאג, דער שטרויכלט
נישט, ווייל ער זעט דאס ליכט פון דער דאזיקער
וועלט. 10 ווער אבער עס גייט ארום ביינאכט, דער
שטרויכלט, ווייל דאס ליכט איז נישט אין אים.
11 דאס האט ער גערעדט, און נאך דעם זאגט ער
צו זיי: אלעזר, אונדזער פריינד איז אנטשלאפן
געווארן; נאר איך גיי, כדי אים אויפצוועקן פון
שלאף. 12 די תלמידים האבן דעריבער געזאגט צו
אים: אויב ער איז איינגעשלאפן, וועט ער גענעזן
ווערן. 13 יהושע/ישוע אבער האט גערעדט וועגן
זיין טויט; און זיי האבן געמיינט, אז ער רעדט וועגן
דעם רואיקן שלומער פון שלאף. 14 דעריבער
האט יהושע/ישוע דעמאלט צו זיי געזאגט גאנץ אפן:
אלעזר איז געשטארבן. 15 און איך פריי מיך צוליב
אייך, אז איך בין דארטן נישט געווען, כדי איר זאלט
גלויבן; נאר לאמיר גיין צו אים. 16 דאן האט תומא,
וואס מען האט אים גערופן דידומאס, געזאגט צו
זיינע חברים תלמידים: לאמיר אויך גיין, כדי מיר
זאלן שטארבן מיט אים. 17 און אהין קומענדיק,
האט יהושע/ישוע אים געפונען שוין ליגן זינט פיר
טעג אין קבר. 18 און בית-היני איז געווען נאענט
צו ירושלים, אן ערך פיפצן אקערפעלד ווייט;

19 און א סך יידן זענען ארויסגעקומען צו מרתאן
און מרים, כדי זיי מנחם-אבל צו זיין וועגן דעם
ברודער זייערן. 20 און ווי מרתא האט געהערט, אז
יהושע/ישוע קומט, איז זי אים אנטקייגן געגאנגען;
מרים אבער איז געבליבן זיצן אין הויז. 21 און
מרתא האט געזאגט צו יהושען/ישוען: האר, אויב
דו וואלסט דא געווען, וואלט מיין ברודער נישט
געשטארבן. 22 און אפילו איצט ווייס איך, אז אלץ,
וואס דו וועסט נאר בעטן ביי ה׳, וועט ה׳ דיר געבן.
23 זאגט יהושע/ישוע צו איר: דיין ברודער וועט
אויפשטיין. 24 זאגט מרתא צו אים: איך ווייס, אז ער
וועט אויפשטיין אין דער אויפשטייאונג אין דעם
לעצטן טאג. 25 האט יהושע/ישוע געזאגט צו איר:
איך בין די אויפשטייאונג און דאס לעבן; ווער עס
גלויבט אין מיר, אפילו ווען ער איז שוין געשטארבן,
וועט ער לעבן, 26 און יעדער איינער, וואס לעבט און
גלויבט אין מיר, וועט אויף אייביק נישט שטארבן.
צי גלויבסטו דאס דאזיקע? (aiōn g165) 27 זאגט זי צו
אים: יא, האר, איך גלויב, אז דו ביסט דער משיח,
דער זון פון דער אויבערשטער, וואס זאל קומען אין
דער וועלט אריין. 28 און האבנדיק דאס געזאגט, איז
זי אוועקגעגאנגען, און האט גערופן איר שוועסטער
שטילערהייט, און געזאגט צו איר: דער רבי איז דא
און רופט דיך. 29 און ווי יענע האט עס געהערט, איז
זי גיך אויפגעשטאנען, און געקומען צו אים. 30 און
יהושע/ישוע איז נאך נישט אריינגעגאנגען אין דארף
אריין, נאר איז נאך געווען אויף דעם ארט, וואו מרתא
האט אים באגעגענט. 31 און די יידן, וואס זענען
מיט איר געווען אינם הויז, און האבן זי געטרייסט,
זעענדיק, אז מרים האט זיך גיך אויפגעהויבן און איז
ארויסגעגאנגען, האבן איר נאכגעפאלגט, מיינענדיק,
אז זי גייט צום קבר, כדי דארט צו וויינען. 32 און
ווי מרים איז אהינגעקומען, וואו יהושע/ישוע איז
געווען, און האט אים געזען, איז זי אנידערגעפאלן
פאר זיינע פיס, און האט צו אים געזאגט: אויב דו
וואלסט דא געווען, וואלט דער ברודער מיינער
נישט געשטארבן. 33 און ווי יהושע/ישוע האט זי
געזען וויינען און די יידן, וואס זענען מיטגעקומען
מיט איר, אויך וויינען, האט ער א זיפץ געטאן אין זיין
גייסט, און זיך מצער געווען, 34 און געזאגט: וואו האט
איר אים געלייגט? זאגן זיי צו אים: האר, קום און
זע. 35 יהושע/ישוע האט פארגאסן א טרער. 36 די
יידן האבן דעריבער געזאגט: אָט זעט, ווי ער האט
אים ליב געהאט! 37 אייניקע אבער פון זיי האבן
געזאגט: צי האט ער, וואס האט אויפגעעפנט די אויגן
פון דעם בלינדן, דען נישט געקענט מאכן, אז אויך
דער (אלעזר) זאל נישט שטארבן? 38 און ווידער
א זיפץ טוענדיק אין זיך אליין, קומט יהושע/ישוע
צום קבר. און עס איז געווען א הייל, און א שטיין איז
געלעגן אויף איר. 39 זאגט יהושע/ישוע: נעמט אוועק
דעם שטיין. זאגט מרתא, די שוועסטער פון דעם בר
מינה, צו אים: האר, ער שטינקט שוין, ווארום ער
ליגט שוין פיר טעג. 40 זאגט יהושע/ישוע צו איר; צי
האב איך דיר דען נישט געזאגט, אז אויב דו וועסט
גלויבן, וועסטו זען דעם כבוד פון ה׳? 41 און זיי
האבן אוועקגענומען דעם שטיין. און יהושע/ישוע
האט אויפגעהויבן די אויגן (צום הימל) ארויף און
געזאגט: פאטער, איך דאנק דיר, אז דו האסט מיך
דערהערט. 42 און איך האב געוואוסט, אז דו הערסט
מיך תמיד; נאר צוליב דעם המון, וואס שטייט ארום,
האב איך עס געזאגט, כדי זיי זאלן גלויבן, אז דו
האסט מיך געשיקט. 43 און האבנדיק דאס געזאגט,

האט ער א געשריי געטאן מיט א הויך קול: אלעזר,
קום ארויס. 44 און דאס מת איז ארויסגעקומען, און
זיינע הענט און פיס זענען געווען ארומגעוויקלט
מיט תכריכים; און זיין פנים איז געווען פארבונדן
מיט א טיכל. זאגט יהושע/ישוע צו זיי: בינדט אים
אויף, און לאזט אים גיין. 45 און א סך פון די יידן,
וואס זענען געקומען צו מרים, זעענדיק וואס ער
האט געטאן, האבן געגלויבט אין אים. 46 אייניקע
אבער פון זיי זענען אוועקגעגאנגען צו די פרושים, און
האבן זיי דערציילט, וואס יהושע/ישוע האט געטאן.
47 די הויפט כהנים און די פרושים האבן דעריבער
צוזאמענגעברענגט דאס סנהדרין, און געזאגט: וואס
זאלן מיר טאן? ווייל דער דאזיקער מענטש טוט א
סך נסים! 48 אויב מיר וועלן אים אזוי לאזן, וועלן
אלע גלויבן אין אים, און די רוימער וועלן קומען
און אוועקנעמען אונדזער לאנד און פאלק. 49 נאר
איינער פון זיי, קיפא, זייענדיק כהן גדול אין יענעם
יאר, האט צו זיי געזאגט: איר ווייסט גארנישט, 50 און
בארעכנט אפילו נישט, אז עס טויג פאר אייך, אז איין
מענטש זאל שטארבן פארן פאלק, און דאס גאנצע
פאלק זאל נישט פארלוירן גיין. 51 דאס דאזיקע
אבער האט ער פון זיך אליין נישט געזאגט, נאר ווייל
ער איז געווען כהן גדול אין יענעם יאר, האט ער
געזאגט נבואות, אז יהושע/ישוע וועט שטארבן פאר
דעם פאלק (ישעיהו נג, ח.); 52 און נישט בלויז פאר
דעם פאלק אליין, נאר כדי אויך די צעשפרייטע
קינדער פון ה׳ זאל ער איינזאמלען אינאיינעם. 53 און
פון יענעם טאג אָן האבן זיי זיך בארטן, אים צו
טייטן. 54 יהושע/ישוע איז דעריבער מער נישט
ארומגעגאנגען עפנטלעך צווישן די יידן, נאר איז
אוועק פון דארטן צו דער געגנט נאענט פון דער
מדבר, אין א שטאט, וואס מען רופט זי עפרים, און
איז דארט פארבלייבן מיט די תלמידים. 55 און עס
איז געווען נאענט פאר דעם יידישן פסח, און א סך
זענען ארויפגעגאנגען קיין ירושלים פון דער געגנט
אויף פסח, כדי זיך צו הייליקן. 56 און האבן געזוכט
יהושען/ישוען, און געזאגט איינער צום אנדערן
שטייענדיק אין בית המקדש: וואס מיינט איר? אז ער
קומט נישט אויף יום טוב? 57 און די הויפט כהנים
און די פרושים האבן ארויסגעגעבן א באפעל, אז
ווען עמיצער ווייסט וואו ער שטייט איין, זאל ער עס
צו וויסן געבן, כדי זיי זאלן אים כאפן.

12 און זעקס טעג פאר פסח איז יהושע/ישוע
געקומען קיין בית-היני, וואו אלעזר איז געווען,
וועמען יהושע/ישוע האט אויפגעוועקט פון די טויטע.
2 מען האט דעריבער דארטן פאר אים געמאכט
א סעודה, און מרתא האט באדינט; אלעזר אבער
איז געווען איינער פון די, וואס זענען געזעסן מיט
אים ביים טיש. 3 און מרים האט גענומען א פונט
לויטערן, קאסטבארן נרדזאלבאייל, און געזאלבט
(דערמיט) די פיס פון יהושען/ישוען, און אפגעווישט
זיינע פיס מיט אירע האר; און דאס הויז האט זיך
אנגעפילט מיט דעם ריח פון דעם זאלבאייל. 4 אבער
יהודה איש-קריות, איינער פון זיינע תלמידים, דער,
וואס האט אים געזאלט פאר־ראטן, האט געזאגט:
5 פארוואס האט מען נישט פארקויפט דעם דאזיקן
זאלבאייל פאר דריי הונדערט דינרים און געגעבן
(דאס געלט) צו ארעמעלייט? 6 און דאס דאזיקע
האט ער געזאגט, נישט ווייל ער האט זיך געדאנהט
וועגן די ארעמעלייט; נאר ווייל ער איז געווען א
גנב, און געהאט די פושקע און פלעגט אונטערשלאגן,
וואס מען האט אריינגעלייגט. 7 יהושע/ישוע האט

דעריבער געזאגט: לאז זי צופרידן, צום טאג פון
מיין קבורה האט זי עס באהאלטן. 8 ווארום די
ארעמעלייט האט איר תמיד ביי זיך, מיך אבער
האט איר נישט אלעמאל. 9 און א גרויסער המון יידן
האט זיך דערוואוסט, אז ער געפינט זיך דארטן; און
זיי זענען געקומען נישט בלויז צוליב יהושען/ישוען,
נאר אויך כדי צו זען אלעזרן, וועמען ער האט
אויפגעוועקט פון די טויטע. 10 די הויפט כהנים אבער
האבן זיך באראטן, אפילו אלעזרן צו טייטן; 11 ווייל
א סך פון די יידן זענען צוליב אים אוועקגעגאנגען,
און האבן געגלויבט אין יהושען/ישוען. 12 צומארגנס
האט דער המון עם, וואס איז געקומען אויף יום
טוב, געהערט, אז יהושע/ישוע קומט קיין ירושלים,
13 האבן זיי גענומען פאלמענצווייגן, און זענען ארויס
אים אנטקעגנצוגיין, און האבן געשריגן: הושענא,
ברוך הבא בשם ה׳, מלך ישראל! (תהלים קיח,
כה.) (געבענטשט איז דער, וואס קומט אינם נאמען
פון דעם האר ג-ט, דער מלך פון ישראל). 14 און
געפינענדיק א יונג אייזעלע, האט זיך יהושע/ישוע
דערויף ארויפגעזעצט, ווי עס שטייט געשריבן:
15 פארכט דיך נישט, דו טאכטער פון ציון, זע, דיין
מלך קומט, רייטנדיק אויף א יונג אייזעלע. 16 דאס
האבן זיינע תלמידים צום ערשט נישט פארשטאנען;
נאר ווען יהושע/ישוע איז שוין געווען פארהערלעכט,
האבן זיי זיך דעמאלט דערמאנט, אז עס איז געווען
געשריבן וועגן אים, און אז דאס האט מען געטאן
צו אים. 17 און די מאסע מענטשן, וואס איז געווען
מיט אים, ווען ער האט אלעזרן ארויסגערופן פונם
קבר, און אים אויפגעוועקט פון די טויטע, האט עדות
געזאגט וועגן אים. 18 צוליב דעם טאקע איז דער
עולם אים אנטקעגנגעגאנגען, ווייל זיי האבן געהערט,
אז ער האט געטאן דאס דאזיקע נס. 19 דעריבער
האבן די פרושים געזאגט איינער צום אנדערן: איר
זעט, אז איר פועלט גארנישט; זע, די גאנצע וועלט
ליופט אים שוין נאך! 20 און עס זענען געווען אייניקע
גריכן צווישן די, וואס האבן עולה רגל געווען, כדי
זיך צו בוקן דעם יום טוב; 21 און זיי זענען צוגעקומען
צו פיליפוסן, וואס האט געשטאמט פון בית-צידה
אין גליל, און האבן אים געבעטן, אזוי צו זאגן: האר,
מיר ווילן זען יהושען/ישוען. 22 קומט פיליפוס און
זאגט עס צו אנדריי; קומט אנדריי מיט פיליפוסן און
זאגן עס צו יהושען/ישוען; 23 יהושע/ישוע אבער
האט זיי געענטפערט, אזוי צו זאגן: עס איז געקומען
די שעה, אז דער בר אנש זאל פארהערלעכט ווערן.
24 באמת, באמת זאג איך אייך: אויב דאס קערנדל
ווייץ פאלט אין דער ערד אריין און שטארבט נישט,
בלייבט עס אליין; אויב אבער עס שטארבט יא,
ברענגט עס א סך פירות. 25 דער, וואס האט ליב
זיין נפש, פארלירט עס; און דער, וואס האט פיינט
זיין נפש אין דער דאזיקער וועלט, וועט עס אפהיטן
צום אייביקן לעבן. (aiōnios g166) 26 אויב עמיצער
דינט מיך, זאל ער מיר נאכפאלגן; און וואו איך בין,
דארט וועט אויך מיין דינער זיין; אויב עמיצער
דינט מיך, וועט דער פאטער אים אפגעבן כבוד.
27 איצט איז מיין נפש באאומרואיקט; און וואס זאל
איך זאגן? פאטער, זיי מיך מציל פון דער דאזיקער
שעה? אבער צוליב דעם בין איך דאך געקומען
צו דער דאזיקער שעה. 28 פאטער, פארהערלעך
דיין נאמען! און עס איז געקומען א קול פון הימל:
איך האב שוין פארהערלעכט און וועל ווידער
פארהערלעכן. 29 דער המון מענטשן, וואס איז
געשטאנען און זיך צוגעהערט, האט געזאגט, עס האט

געדונערט; אנדערע האבן געזאגט: א מלאך האט
געررעדט צו אים. 30 האט יהושע/ישוע געענטפערט
און געזאגט; נישט צוליב מיר איז דאס דאזיקע קול
געקומען, נאר צוליב אייך. 31 איצט איז דאס משפט
פון דער דאזיקער וועלט; איצט וועט דער שר
פון דער דאזיקער וועלט ארויסגעווארפן ווערן
אינדרויסן. 32 און איך, ווען איך וועל אויפגעהויבן
ווערן פון דער ערד, וועל ציען אלעמען צו מיר.
33 דאס דאזיקע האט ער געזאגט, מרמז צו זיין, מיט
וואס פאר א טויט ער גייט שטארבן. 34 דער עולם
האט דעריבער געענטפערט צו אים: מיר האבן
געהערט פון דער תורה, אז דער משיח בלייבט אויף
אייביק; און וויאזוי זשע זאגסטו: דער בר אנש מוז
אויפגעהויבן ווערן? ווער איז דאס דער דאזיקער
בר אנש? (aiōn g165) 35 האט יהושע/ישוע צו זיי געזאגט:
נאך א קליינע ווײַלע איז דאס ליכט צווישן אייך.
גייט זשע אינם ליכט בשעת איר האט עס, כדי די
פינצטערניש זאל אייך נישט איבערפאלן; און דער,
וואס גייט אין דער פינצטערניש, ווייסט נישט וואו
ער גייט. 36 בשעת איר האט דאס ליכט, גלויבט אינם
ליכט, כדי איר זאלט ווערן קינדער פונם ליכט. דאס
האט יהושע/ישוע גערעדט, און איז אוועקגעגאנגען,
און האט זיך פארבארגן פון זיי. 37 און הגם ער האט
געטאן פאר זיי אזויפיל נסים, האבן זיי (אלץ) נישט
געגלויבט אין אים; 38 כדי דאס ווארט פון ישעיהו
הנביא זאל מקוים ווערן, וואס ער האט געזאגט: אָ
האר, ווער האט געגלויבט אונדזער שמועה? און
אויף וועמען האט זיך אנטפלעקט דער ארעם פון
האר (ה׳)? 39 דערפאר האבן זיי נישט געקענט
גלויבן, ווייל ישעיהו האט ווידער געזאגט: 40 און ער
האט בלינד געמאכט זייערע אויגן, הארט געמאכט
זייער הארץ, כדי זיי זאלן נישט זען מיט די אויגן,
און באנעמען מיטן הארץ, און תשובה טאן, און איך
זאל זיי היילן. 41 דאס האט ישעיהו געזאגט, ווייל
ער האט געזען זיין כבוד, און גערעדט וועגן אים.
42 דאך האבן א סך אפילו פון די שרים געגלויבט
אין אים, נאר צוליב די פרושים האבן זיי עס נישט
מודה געווען, כדי זיי זאלן נישט געלייגט ווערן אין
חרם אריין; 43 ווארום זיי האבן ליבער געהאט דעם
כבוד פון מענטשן, ווי דעם כבוד פון ה׳. 44 און
יהושע/ישוע האט אויסגערופן און געזאגט: דער,
וואס גלויבט אין מיר, גלויבט נישט אין מיר, נאר אין
דעם, וואס האט מיך געשיקט. 45 און דער, וואס זעט
מיך, זעט דעם, וואס האט מיך געשיקט. 46 איך בין
געקומען א ליכט אין דער וועלט אריין, כדי יעדער
איינער, וואס גלויבט אין מיר, זאל נישט בלייבן אין
דער פינצטערניש. 47 און אויב עמיצער הערט מיינע
רייד, און היט זיי נישט, וועל איך אים נישט משפטן;
ווארום איך בין נישט געקומען, כדי איך זאל משפטן
די וועלט, נאר כדי איך זאל ראטעווען די וועלט.
48 דער, וואס ווארפט מיך אפ און נעמט נישט אָן
מיינע רייד, האט שוין זיין שופט; דאס ווארט, וואס
איך האב גערעדט, דאס וועט אים משפטן אין דעם
לעצטן טאג. 49 ווייל איך האב פון מיר אליין נישט
גערעדט; נאר ער, וואס האט מיך געשיקט, דער
פאטער אליין, האט מיר געגעבן א געבאט, וואס איך
זאל זאגן, און וואס איך זאל רעדן. 50 און איך ווייס,
אז זיין געבאט איז אייביק לעבן. דעריבער וואס איך
רעד, רעד איך אזוי, ווי דער פאטער האט צו מיר
גערעדט. (aiōnios g166)

13 און פאר דעם יום טוב פסח, אזוי ווי
יהושע/ישוע האט געוואוסט, אז זיין שעה איז געקומען,

כדי ער זאל אוועקגיין פון דער דאזיקער וועלט
צום פאטער, האבנדיק געליבט זיינע איינענע, וואס
זענען אין דער וועלט, האט ער זיי ליב געהאט ביז
צום סוף. 2 און בשעת דער סעודה אין אוונט, נאך
דעם ווי דער שטן האט שוין געהאט געלייגט אין
הארצן פון יהודה בן שמעון איש-קריות, אז ער זאל
אים פאררראטן, 3 (יהושע/ישוע) וויסנדיק, אז דער
פאטער האט אים אלץ איבערגעבן אין די הענט
אריין, און אז ער איז געקומען פון ה׳ און גייט צו
ה׳, 4 איז ער אויפגעשטאנען פונם טיש, און האט
אוועקגעלייגט די מלבושים, און נעמענדיק א האנטוך,
האט ער זיך ארומגעגארטלט. 5 נאך דעם האט
ער אריינגעגאסן וואסער אינם בעקן און אנגעהויבן
צו וואשן די תלמידימס פיס און אפצואווישן מיטן
האנטוך, מיט וועלכן ער איז געווען ארומגעגארטלט.
6 אזוי קומט ער צו שמעון פעטרוסן. זאגט ער צו
אים: האר, דו זאלסט מיר וואשן די פיס? 7 האט
יהושע/ישוע געענטפערט און געזאגט צו אים: וואס
איך טו, ווייסטו נישט אצונד, שפעטער אבער וועסטו
זיך דערוויסן. 8 זאגט פעטרוס צו אים: דו זאלסט
מיר בשום אופן קיינמאל נישט וואשן מיינע פיס.
האט יהושע/ישוע אים געענטפערט: אויב איך וואש
דיך נישט, האסטו נישט קיין חלק מיט מיר. (aiōn
g165) 9 זאגט שמעון פעטרוס צו אים: האר, נישט
בלויז מיינע פיס, נאר אפילו מיינע הענט און דעם
קאפ! 10 זאגט יהושע/ישוע צו אים: דער געוואשענער
דארף נישט מער ווי אפצואוואשן די פיס, ווייל ער
איז איננאנצן ריין; און איר זענט ריין, אבער נישט
אלע. 11 ווארום ער האט געוואוסט, ווער עס וועט
אים פאררראטן; דערפאר האט ער געזאגט: נישט
אלע זענט איר ריין. 12 און ווען ער האט שוין געהאט
געוואשן זייערע פיס, און גענומען זיינע מלבושים, און
זיך ווידער אנידערגעזעצט, האט ער צו זיי געזאגט:
צי ווייסט איר וואס איך האב געטאן צו אייך? 13 איר
רופט מיך רבי און האר, און ריכטיק זאגט איר,
ווארום איך בין עס. 14 דעריבער אויב איך, דער
האר און רבי, האב אייך געוואשן אייערע פיס, זענט
איר אויך מחייב צו וואשן איינער דעם אנדערן די
פיס. 15 ווארום איך האב אייך געגעבן א ביישפיל,
כדי, ווי איך האב געטאן צו אייך, אזוי זאלט איר אויך
טאן. 16 באמת, באמת זאג איך אייך; א קנעכט איז
נישט גרעסער ווי זיין האר, אויך איז א שליח נישט
גרעסער ווי דער, וואס האט אים געשיקט. 17 אויב
איר ווייסט דאס, געבענטשט זענט איר, אויב איר
טוט עס. 18 נישט וועגן אייך אלע רעד איך; ווארום
איך ווייס וועמען איך האב אויסדערוויילט; נאר כדי
דער פסוק זאל מקוים ווערן: דער, וואס עסט מיין
ברויט, האט אויפגעהויבן זיין טריט (עקב) קעגן
מיר. 19 שוין איצט זאג איך עס אייך, איידער עס
געשעט, כדי ווען עס וועט געשען, זאלט איר גלויבן,
אז איך בין עס. 20 באמת, באמת זאג איך אייך: ווער
עס נעמט אויף דעם, וועמען איך שיק, דער נעמט מיך
אויף; און ווער עס נעמט מיך אויף, דער נעמט אויף
אים, וואס האט מיך געשיקט. 21 דאס זאגנדיק, האט
יהושע/ישוע זיך באאומרואיקט אין זיין גייסט, און
האט עדות געזאגט, און גערעדט: באמת, באמת זאג
איך אייך: איינער פון אייך וועט מיך פאררראטן. 22 די
תלמידים האבן דעריבער געקוקט איינער אויפן
אנדערן, מסופק וועגן וועמען ער זאגט עס. 23 און
איינער פון זיינע תלמידים, וועמען יהושע/ישוע האט
(באזונדערס) ליב געהאט, איז געווען אנגעלענט אויף
ישועס ברוסט. 24 האט שמעון פעטרוס געוואונקען

צו דעם דאזיקן, און צו אים געזאגט: זאג ווער עס איז,
וועגן וועמען ער רעדט. 25 נייגנדיק זיך אזוי צו ישועס
ברוסט, זאגט יענער צו אים: האר, ווער איז עס?
26 יהושע/ישוע האט געענטפערט: יענער איז עס,
פאר וועמען איך וועל איינטונקען דעם ביסן און אים
געבן. און איינטונקענדיק דעם ביסן, נעמט ער און
גיט אים צו יהודה בן שמעון איש-קריות. 27 און נאך
דעם ביסן איז דער שטן דעמאלט אריין אין אים.
יהושע/ישוע האט דעריבער צו אים געזאגט: וואס דו
טוסט, טו גיך. 28 און קיינער ארום דעם טיש האט
נישט פארשטאנען, פארוואס ער האט דאס געזאגט
צו אים. 29 ווארום אייניקע האבן געמיינט, ווייל
יהודה האט געהאט די פושקע, זאגט יהושע/ישוע
צו אים: קויף איין, וואס מיר ברויכן אויף יום טוב;
אדער אז ער זאל עפעס געבן צו די ארעמעלייט.
30 און ווי ער האט געהאט גענומען דעם ביסן, איז
ער גלייך ארויסגעגאנגען; און עס איז געווען נאכט.
31 און ווען ער איז ארויסגעגאנגען, האט יהושע/ישוע
געזאגט: איצט איז דער בר אנש פארהערלעכט, און
ה׳ איז פארהערלעכט אין אים; 32 און אויב ה׳ איז
פארהערלעכט אין אים, וועט ה׳ אים פארהערלעכן
אין זיך אליין, און באלד וועט ער אים פארהערלעכן.
33 קינדער, נאך א קורצע צייט בין איך מיט אייך.
איר וועט מיך זוכן, און ווי איך האב געזאגט צו די
יידן: וואוהין איך גיי, קענט איר נישט קומען, אזוי
זאג איך אויך אייך איצט. 34 א נייע מצווה גיב איך
אייך, אז איר זאלט ליב האבן איינער דעם אנדערן;
ווי איך האב אייך ליב געהאט, אזוי זאלט איר אויך
ליב האבן איינער דעם אנדערן. 35 דורך דעם
דאזיקן וועלן אלע דערקענען, אז איר זענט מיינע
תלמידים, אויב איר וועט האבן ליבע איינער פאר
דעם אנדערן. 36 זאגט שמעון פעטרוס צו אים: האר,
וואוהין גייסטו? האט יהושע/ישוע געענטפערט:
וואוהין איך גיי, קענסטו מיר איצט נישט נאכפאלגן,
שפעטער אבער וועסטו מיר נאכפאלגן. 37 זאגט
פעטרוס צו אים: האר, פארוואס קען איך דיר איצט
נישט נאכפאלגן? מיין לעבן וועל איך אנידערלייגן
פאר דיינעטוועגן. 38 ענטפערט יהושע/ישוע: דיין
לעבן וועסטו אנידערלייגן פאר מיינעטוועגן? באמת,
באמת זאג איך דיר: איידער נאך דער האן וועט
קרייען, וועסטו מיך דריי מאל פארלייקענען!

14 זאל אייער הארץ זיך נישט באאומרואיקן;
איר גלויבט אין ה׳, גלויבט אויך אין מיר. 2 אין
מיין פאטערס הויז איז דא א סך וואוינונגען; וואלט
עס נישט אזוי געווען, וואלט איך עס אייך געזאגט;
ווייל איך גיי צוגרייטן אן ארט פאר אייך. 3 און ווען
איך גיי און גרייט צו אן ארט פאר אייך, וועל איך
ווידער קומען, און אייך נעמען צו מיר, כדי וואו איך
בין, זאלט איר אויך זיין. 4 און וואוהין איך גיי,
ווייסט איר, און איר קענט דעם וועג. 5 זאגט תומא צו
אים: האר, מיר ווייסן נישט וואוהין דו גייסט; און
וויאזוי קענען מיר וויסן דעם וועג? 6 זאגט צו אים
יהושע/ישוע: איך בין דער דרך (ה׳) און דער אמת
און דאס לעבן; קיינער קומט נישט צום פאטער,
אחוץ דורך מיר. 7 אויב איר וואלט מיך געקענט,
וואלט איר אויך געקענט מיין פאטער; און פון איצט
אָן קענט איר אים און האט אים געזען. 8 זאגט פיליפוס
צו אים: האר, ווייז אונדז דעם פאטער, און עס וועט
זיין גענוג פאר אונדז. 9 זאגט יהושע/ישוע צו אים: אזא
לאנגע צייט בין איך שוין מיט אייך, און דו קענסט
מיך נישט, פיליפוס? ווער עס האט מיך געזען, דער
האט געזען דעם פאטער; און וויאזוי זאגסטו: ווייז

אונדז דעם פאטער? 10 צי גלויבסטו דען נישט, אז
איך בין אין דעם פאטער און דער פאטער איז אין
מיר? די ווערטער וואס איך רעד צו אייך, רעד
איך נישט פון מיר אליין; נאר דער פאטער, וואס
וואוינט אין מיר, טוט זיינע מעשים. 11 גלויבט מיר,
אז איך בין אין דעם פאטער און דער פאטער אין
מיר; און אויב נישט, גלויבט צוליב די מעשים אליין.
12 באמת, באמת זאג איך אייך: דער, וואס גלויבט אין
מיר, די מעשים וואס איך טו, וועט ער אויך טאן; און
גרעסערע ווי די דאזיקע וועט ער טאן, ווייל איך גיי
צו דעם פאטער. 13 און וואס איר וועט נאר בעטן
אין מיין נאמען, וועל איך דאס דאזיקע טאן, כדי
דער פאטער זאל פארהערלעכט ווערן אין דעם זון.
14 אויב איר וועט מיך עפעס בעטן אין מיין נאמען,
וועל איך עס טאן. 15 אויב איר האט מיך ליב, זאלט
איר האלטן מיינע געבאטן! 16 און איך וועל בעטן
דעם פאטער, און ער וועט אייך געבן אן אנדערן
פרקליט, כדי ער זאל זיין מיט אייך אויף אייביק;
(aiōn g165) 17 דעם גייסט פון אמת, וואס די וועלט קען
אים נישט אויפנעמען, מחמת זי זעט אים נישט און
קען אים נישט; איר קענט אים יא, ווייל ער בלייבט
ביי אייך און וועט זיין אין אייך. 18 איך וועל אייך
נישט איבערלאזן ווי יתומים; איך וועל קומען צו
אייך. 19 נאך א קליינע ווײַלע און די וועלט זעט מיך
מער נישט, איר אבער זעט מיך; ווייל איך לעב, וועט
איר לעבן אויך. 20 אין יענעם טאג וועט איר וויסן, אז
איך בין אין מיין פאטער, און איר זענט אין מיר, און
איך בין אין אייך. 21 ווער עס האט מיינע געבאטן
און האלט זיי, דער איז עס, וואס האט מיך ליב; און
דער, וואס האט מיך ליב, וועט זיין געליבט פון מיין
פאטער, און איך וועל אים ליב האבן, און וועל מיך
אנטפלעקן צו אים. 22 זאגט צו אים יהודה, נישט
דער איש-קריות: האר, וואס איז געשען, אז דו וועסט
דיך אנטפלעקן צו אונדז און נישט צו דער וועלט?
23 האט יהושע/ישוע געענטפערט און געזאגט צו אים:
אויב עמיצער האט מיך ליב, וועט ער האלטן מיין
ווארט; און מיין פאטער וועט אים ליב האבן; און
מיר וועלן קומען צו אים און מאכן א וואוינונג (פאר
אונדז) ביי אים. 24 ווער עס האט מיך נישט ליב, דער
האלט נישט מיינע ווערטער; און דאס ווארט, וואס
איר הערט, איז נישט מיין, נאר פון דעם פאטער,
וואס האט מיך געשיקט. 25 דאס האב איך צו אייך
גערעדט, זייענדיק ביי אייך. 26 דער פרקליט אבער,
דער רוח הקודש, וועמען דער פאטער וועט שיקן
אין מיין נאמען, ער וועט אייך אלץ לערנען, און
אייך דערמאנען אלץ, וואס איך האב אייך געזאגט.
27 שלום לאז איך איבער מיט אייך; מיין שלום גיב
איך אייך; נישט ווי די וועלט גיט, גיב איך אייך. זאל
זיך אייער הארץ נישט באאומרואיקן, און זאל עס
נישט ווערן פארצאגט. 28 איר האט געהערט, אז איך
האב אייך געזאגט; איך גיי אוועק, און קום (ווידער)
צו אייך. אויב איר וואלט מיך ליב געהאט, וואלט
איר זיך געפריידט, אז איך גיי צו דעם פאטער, ווייל
דער פאטער איז גרעסער פון מיר. 29 און איצט האב
איך עס אייך געזאגט, איידער עס געשעט, כדי איר
זאלט גלויבן, ווען עס וועט געשען. 30 איך וועל מער
נישט רעדן קיין סך מיט אייך; ווארום דער שר פון
דער וועלט קומט; און אין מיר האט ער גארנישט;
31 נאר כדי די וועלט זאל וויסן, אז איך האב ליב דעם
פאטער, און ווי דער פאטער האט מיר געבאטן, אזוי
טו איך. שטייט אויף; לאמיר אוועקגיין פונדאנען.

15 איך בין דער ווארהאפטיקער ווײנשטאק, און
מײן פאטער איז דער גערטנער. 2 יעדע צווײג אין
מיר, וואס ברענגט נישט קײן פירות, נעמט ער אוועק;
און יעדע, וואס ברענגט יא פירות, ער אפשנײדן רײן
(צווײג), כדי זי זאל ברענגען מער פירות. 3 איר
זענט שוין רײן, דורך דעם ווארט, וואס איך האב צו
אײך גערעדט. 4 בלײבט אין מיר, און איך אין אײך,
ווי די צווײג קען נישט ברענגען קײן פירות פון זיך
אליין, אויב זי בלײבט נישט אינם ווײנשטאק, אזוי
(קענט) איר נישט, אויב איר בלײבט נישט אין מיר.
5 איך בין דער ווײנשטאק; איר זענט די צווײגן; ווער
עס בלײבט אין מיר, און איך אין אים, דער ברענגט
א סך פירות; ווײל אָן מיר קענט איר גארנישט טאן.
6 אויב עמיצער בלײבט נישט אין מיר, ווערט ער
ארויסגעווארפן אינדרויסן, ווי די צווײג, און ווערט
פארדארט; און מען זאמלט זיי אײן און ווארפט זיי
אין פײער ארײן, און זיי ווערן פארברענט. 7 אויב
איר בלײבט אין מיר, און מײנע ווערטער בלײבן
אין אײך, מעגט איר בעטן וואס איר ווילט נאר, און
עס וועט אײך געטאן ווערן. 8 אין דעם דאזיקן ווערט
מײן פאטער פארהערלעכט, אז איר זאלט ברענגען
א סך פירות; און זײן מײנע תלמידים. 9 ווי דער
פאטער האט מיך ליב געהאט, אזוי האב איך אײך
ליב געהאט; פארבלײבט אין דער ליבע מײנער!
10 אויב איר וועט האלטן מײנע געבאטן, וועט איר
בלײבן אין מײן ליבע, ווי איך האב געהאלטן די
געבאטן פון מײן פאטער, און בלײב אין דער ליבע
זײנער. 11 דאס האב איך גערעדט צו אײך, כדי
מײן פרײד זאל זײן אין אײך, און אײער פרײד
זאל ווערן פול. 12 דאס דאזיקע איז מײן געבאט,
אז איר זאלט ליב האבן אײנער דעם אנדערן, ווי
איך האב אײך ליב געהאט. 13 קײנער האט נישט
קײן גרעסערע ליבע ווי די דאזיקע, אז ער זאל
אנידערלײגן זײן לעבן פאר זײנע פרײנד. 14 איר
זענט מײנע פרײנד, אויב איר טוט, וואס איך באפעל
אײך. 15 איך רוף אײך מער נישט קנעכט, ווײל
דער קנעכט ווײסט נישט וואס זײן האר טוט; איך
רוף אײך אבער פרײנד, ווײל אלץ, וואס איך האב
געהערט ביי מײן פאטער, האב איך אײך צו ווײסן
געטאן. 16 נישט איר האט מיך אויסדערווײלט, נאר
איך האב אײך אויסדערווײלט, און אײך באשטימט,
אז איר זאלט גײן און ברענגען פירות, און אז אײערע
פירות זאלן בלײבן; כדי וואס איר וועט בעטן דעם
פאטער אין מײן נאמען, זאל ער אײך געבן. 17 דאס
באפעל איך אײך, כדי איר זאלט ליב האבן אײנער
דעם אנדערן. 18 אויב די וועלט האסט אײך, ווײסט
איר, אז זי האט מיך, קודם כל, געהאסט פאר אײך.
19 אויב איר וואלט געווען פון דער וועלט, וואלט
די וועלט ליב געהאט דאס, וואס איז איר אײגנס;
ווײל אבער איר זענט נישט פון דער וועלט, נאר איך
האב אײך אויסדערווײלט פון דער וועלט, צוליב
דעם האט די וועלט אײך פײנט. 20 געדענקט דאס
ווארט, וואס איך האב אײך געזאגט: א קנעכט איז
נישט גרעסער ווי זײן האר. אויב מען האט מיך
גערודפט, וועט מען אײך אויך רודפן; אויב מען
האט געהאלטן מײן ווארט, וועט מען אויך אײערס
האלטן. 21 אבער דאס אלץ וועט מען אײך טאן
צוליב מײן נאמען, ווײל זיי קענען נישט אים, וואס
האט מיך געשיקט. 22 אויב איך וואלט נישט געקומען
און גערעדט צו זיי, וואלטן זיי נישט געהאט קײן
זינד; איצט אבער האבן זיי נישט קײן אנטשולדיקונג
פאר זײער זינד. 23 ווער עס האט מיך פײנט, דער

האט אויך פיינט דעם פאטער מיינעם. 24 אויב איך
וואלט נישט געטאן צווישן זיי די מעשים, וואס קיין
אנדערער האט נישט געטאן, וואלטן זיי נישט געהאט
קיין זינד; איצט אבער האבן זיי געזען (די דאזיקע)
און האבן מיך דאך פיינט און דעם פאטער מיינעם.
25 נאר (דאס געשעט), כדי עס זאל מקוים ווערן דאס
ווארט, וואס שטייט געשריבן אין זייער תורה: מיט א
שנאת חנם האבן זיי מיך פיינט געהאט. 26 ווען אבער
דער פרקליט וועט קומען, וועמען איך וועל שיקן
צו אייך פון מיין פאטער, דעם גייסט פון אמת, וואס
קומט ארויס פון דעם פאטער, וועט ער עדות זאגן
וועגן מיר; 27 און איר וועט אויך עדות זאגן, ווייל
איר זענט געווען מיט מיר פון אנהויב אָן.

16 דאס האב איך צו אייך גערעדט, כדי איר
זאלט נישט ניכשול ווערן. 2 מען וועט אייך לייגן
אין חרם אריין; יא, עס קומט אָן א שעה, אז יעדער
איינער, וואס וועט אייך הרגענען, וועט מיינען, ער
דינט ה׳ מיט דעם. 3 און דאס וועלן זיי טאן, ווייל
זיי האבן נישט געקענט דעם פאטער, און נישט מיך.
4 און דאס האב איך גערעדט צו אייך, כדי ווען די
שעה וועט קומען, זאלט איר זיך דערמאנען דערין,
אז איך האב עס אייך געזאגט. אין אנהויב אבער האב
איך עס אייך נישט געזאגט, ווייל איך בין געווען מיט
אייך. 5 און איצט גיי איך צו אים, וואס האט מיך
געשיקט; און קיין איינער פון אייך פרעגט מיך נישט:
וואוהין גייסטו? 6 נאר ווייל איך האב דאס גערעדט
צו אייך, האט עצבות אנגעפילט אייער הארץ. 7 איך
זאג אייך אבער דעם אמת: עס איז גוט פאר אייך, אז
איך גיי אוועק; ווארום אויב איך זאל נישט אוועקגיין,
וועט דער פרקליט בשום אופן נישט קומען צו אייך;
און אויב איך גיי יא, וועל איך אים שיקן צו אייך.
8 און ווען ער וועט קומען, וועט ער איבערצייגן די
וועלט וועגן זינד און וועגן צדקות און וועגן משפט:
9 וועגן זינד, ווייל זיי האבן נישט געגלויבט אין מיר;
10 און וועגן צדקות, ווייל איך גיי צום פאטער, און
איר וועט מיך מער נישט זען; 11 און וועגן משפט,
ווייל דער שר פון דער דאזיקער וועלט איז געמשפט
געווארן. 12 נאך א סך האב איך אייך צו זאגן, נאר
איר קענט עס איצט נישט דערטראגן. 13 דאך ווען
ער וועט קומען, דער גייסט פון אמת, וועט ער אייך
פירן אין דעם גאנצן אמת אריין; ווארום ער וועט
נישט רעדן פון זיך אליין, נאר אלץ, וואס ער הערט,
וועט ער רעדן; און ער וועט אייך אנזאגן דאס, וואס
דארף ערשט קומען. 14 ער וועט מיך פארהערלעכן,
ווייל ער וועט באקומען פון דעם, וואס איז מיין
און וועט עס אייך דערקלערן. 15 אלץ, וואס דער
פאטער האט, איז מיין; דערפאר האב איך געזאגט,
אז ער נעמט פון דעם, וואס איז מיין, און וועט עס
אייך אנזאגן. 16 נאך א קליינע ווײַלע, און איר זעט
מיך מער נישט; און ווידער א קליינע ווײַלע, און איר
וועט מיך יא זען. 17 אייניקע פון זיינע תלמידים האבן
דעריבער געזאגט איינער צום אנדערן: וואס איז
דאס דאזיקע, וואס ער זאגט אונדז: א קליינע ווײַלע,
און איר זעט מיך נישט; און ווידער א קליינע ווײַלע,
און איר וועט מיך יא זען? און: ווייל איך גיי צו דעם
פאטער? 18 דעריבער האבן זיי געזאגט: וואס איז
דאס דאזיקע, וואס ער זאגט: א קליינע ווײַלע? מיר
פארשטייען נישט, וואס ער רעדט. 19 יהושע/ישוע
האט געמערקט, אז זיי ווילן אים פרעגן, און ער האט
צו זיי געזאגט: איר פרעגט זיך נאך, איינער ביים
אנדערן, וועגן דעם דאזיקן, וואס איך האב געזאגט:
א קליינע ווײַלע, און איר זעט מיך נישט, און ווידער

א קליינע ווײַלע, און איר וועט מיך זען? 20 באמת,
באמת זאג איך אײַך: איר וועט וויינען און קלאגן,
אבער די וועלט וועט זיך פרייען; איר וועט זיין
טרויעריק, נאר אייער טרויער וועט ווערן א שמחה.
21 א פרוי, ווען זי גייט צו קינד, איז טרויעריק, ווייל
איר שעה איז געקומען; ווען אבער זי האט געבוירן
דאס קינד, געדענקט זי מער נישט די אנגסט, צוליב
דער פרייד, אז א מענטש איז געבוירן געווארן אין
דער וועלט ארײַן. 22 אזוי האט איר אויך איצט צער;
איך וועל אײַך אבער ווידער זען, און אייער הארץ
וועט זיך פרייען, און די שמחה אייערע וועט קיינער
נישט אוועקנעמען פון אײַך. 23 און אין יענעם טאג
וועט איר מיך גארנישט מער פרעגן. באמת, באמת
זאג איך אײַך: וואס איר וועט נאר בעטן דעם פאטער
וועט ער אײַך געבן אין מיין נאמען. 24 ביז אצונד
האט איר גארנישט געבעטן אין מיין נאמען; בעט, און
איר וועט באקומען, כדי אייער פרייד זאל ווערן
פול. 25 די דאזיקע זאכן האב איך גערעדט צו אײַך
אין משלים; עס קומט אָן א שעה, ווען איך וועל מער
נישט רעדן צו אײַך אין משלים, נאר אײַך אנזאגן אפן
וועגן דעם פאטער. 26 אין יענעם טאג וועט איר בעטן
אין מיין נאמען; און איך זאג אײַך נישט, אז איך וועל
בעטן דעם פאטער פאר אייערטוועגן; 27 ווארום
דער פאטער אליין האט אײַך ליב, ווייל איר האט
מיך ליב, און גלויבט, אז איך בין ארויסגעקומען פון
ה׳. 28 איך בין ארויסגעקומען פון דעם פאטער, און
בין געקומען אין דער וועלט ארײַן; ווידער פארלאז
איך די וועלט, און גיי צו דעם פאטער. 29 זאגן זיינע
תלמידים: זע, איצט רעדסטו אפן, און זאגסט נישט
קיין משל. 30 איצט ווייסן מיר, אז דו ווייסט אלץ, און
דארפסט נישט, אז עמיצער זאל דיך פרעגן; דורך
דעם גלויבן מיר, אז דו ביסט ארויסגעקומען פון ה׳.
31 האט יהושע/ישוע זיי געענטפערט: איצט גלויבט
איר? 32 זע, עס קומט א שעה, און איז שוין אנגעקומען,
אז איר זאלט צעשפרייט ווערן, יעדער איינער צו די
זייניקע, און מיך וועט איר איבערלאזן איינעם אליין;
און איך בין (דאך) נישט איינער אליין, ווייל דער
פאטער איז מיט מיר. 33 דאס האב איך גערעדט צו
אײַך, כדי אין מיר זאלט איר האבן שלום. אין דער
וועלט האט איר צרות; נאר זייט געטרייסט; איך
האב מנצח געווען די וועלט.

17 דאס האט יהושע/ישוע גערעדט; און
אויפהויבנדיק זיינע אויגן צום הימל, האט ער געזאגט;
פאטער, עס איז געקומען די שעה; פארהערלעך
דיין זון, כדי דער זון זאל דיך פארהערלעכן; 2 ווי
דו האסט אים געגעבן מאכט איבער יעדן בשר
(ודם), כדי ער זאל געבן אייביק לעבן צו אלעמען,
וואס דו האסט אים געגעבן. (aiōnios g166) 3 און דאס
איז דאס אייביקע לעבן, אז זיי זאלן דיך קענען,
דעם איינציק אמתן ג-ט, און יהושע/ישוע המשיחן,
וועמען דו האסט געשיקט. (aiōnios g166) 4 איך האב
דיך פארהערלעכט אויף דער ערד, איך האב
פארענדיקט דאס ווערק, וואס דו האסט מיר געגעבן
צו טאן. 5 און איצט, פאטער, פארהערלעך דו מיך,
מיט דער הערלעכקייט, וואס איך האב געהאט ביי
דיר, איידער די וועלט איז (באשאפן) געווארן.
6 איך האב אנטפלעקט דיין נאמען צו די מענטשן,
וועלכע דו האסט מיר געגעבן אויס דער וועלט; דיין
זענען זיי געווען, און דו האסט זיי מיר געגעבן; און
זיי האבן געהאלטן דיין ווארט. 7 איצט ווייסן זיי,
אז אלץ, וואס דו האסט מיר געגעבן, איז פון דיר;
8 ווייל די ווערטער, וואס דו האסט מיר געגעבן,

האב איך זיי געגעבן; און זיי האבן זיי אנגענומען,
און באמת דערקענט, אז איך בין ארויסגעגאנגען פון
דיר; און האבן געגלויבט, אז דו האסט מיך געשיקט.
9 איך בעט דיך פאר זייערטוועגן; איך בעט נישט
פאר דער וועלט, נאר פאר די, וועלכע דו האסט
מיר געגעבן, ווייל זיי זענען דיין; 10 און אלץ, וואס
איז מיין, איז דיין, און דיינס איז מיין; און איך בין
פארהערלעכט אין זיי. 11 און איך בין מער נישט
אין דער וועלט, און זיי זענען אין דער וועלט, און
איך קום צו דיר. הייליקער פאטער, באהיט זיי אין
דיין נאמען, וואס דו האסט מיר געגעבן, כדי זיי זאלן
זיין איינס, אזוי ווי מיר! 12 בשעת איך בין געווען
מיט זיי, האב איך זיי באהיט אין דיין נאמען, וועלכן
דו האסט מיר געגעבן; און האב געוואכט (איבער
זיי), און קיינער פון זיי איז נישט פארלוירן געגאנגען,
אחוץ דער בן האבדון (פארלוירענער זון), כדי
דער פסוק זאל מקוים ווערן. 13 איצט אבער גיי איך
צו דיר; און דאס זאג איך אין דער וועלט, כדי זיי
זאלן האבן מיין פרייד שלמותדיק אין זיך. 14 איך
האב זיי געגעבן דיין ווארט; און די וועלט האט זיי
פיינט, ווייל זיי זענען נישט פון דער וועלט, פונקט ווי
איך בין נישט פון דער וועלט. 15 איך בעט נישט, אז
דו זאלסט זיי ארויסנעמען אויס דער וועלט, נאר אז
דו זאלסט זיי אפהיטן פון בייז. 16 זיי זענען נישט
פון דער וועלט, פונקט ווי איך בין נישט פון דער
וועלט. 17 הייליק זיי אין דעם אמת; דיין ווארט איז
אמת. 18 ווי דו האסט מיך געשיקט אין דער וועלט
אריין, אזוי האב איך זיי געשיקט אין דער וועלט
אריין. 19 און פאר זייערטוועגן הייליק איך מיך,
כדי זיי זאלן זיין געהייליקט אין דעם אמת. 20 און
נישט נאר פאר די דאזיקע אליין בעט איך, נאר אויך
פאר יענע, וואס וועלן גלויבן אין מיר דורך זייער
ווארט, 21 כדי אלע זאלן זיין איינס; ווי דו, פאטער,
אין מיר, און איך אין דיר, אז אויך זיי זאלן זיין אין
אונדז; כדי די וועלט זאל גלויבן, אז דו האסט מיך
געשיקט. 22 און דעם כבוד, וואס דו האסט מיר
געגעבן, האב איך זיי געגעבן, כדי זיי זאלן זיין איינס
פונקט ווי מיר זענען איינס. 23 איך אין זיי, און דו אין
מיר, כדי זיי זאלן ווערן שלמותדיק אין איינעם, כדי
די וועלט זאל וויסן, אז דו האסט מיך געשיקט, און
האסט זיי ליב געהאט, פונקט אזוי ווי דו האסט מיך
ליב געהאט. 24 פאטער, איך וויל, אז וואו איך בין,
זאלן אויך זיין מיט מיר די, וועלכע דו האסט מיר
געגעבן, כדי זיי זאלן זען מיין כבוד, וואס דו האסט
מיר געגעבן; ווייל דו האסט מיך ליב געהאט פון
פאר דער גרינדונג פון דער וועלט. 25 גערעכטער
פאטער, די וועלט האט דיך נישט געקענט, איך
אבער האב דיך יא געקענט; און די דאזיקע ווייסן,
אז דו האסט מיך געשיקט; 26 און איך האב צו זיי
באקאנט געמאכט דיין נאמען, און וועל אים באקאנט
מאכן, כדי די ליבע, מיט וועלכער דו האסט מיך
ליב געהאט, זאל זיין אין זיי, און איך אין זיי.

18 האבנדיק דאס געזאגט, איז יהושע/ישוע
ארויסגעגאנגען צוזאמען מיט זיינע תלמידים איבער
דעם טייך קדרון, וואו עס איז געווען א גארטן, אין
וועלכן ער איז אריינגעגאנגען מיט זיינע תלמידים.
2 און אויך יהודה, וואס האט אים פאר־ראטן, האט
געקענט דאס ארט, ווייל א סך מאל איז יהושע/ישוע
זיך דארטן צוזאמענגעקומען מיט די תלמידים
זיינע. 3 און יהודה האט באקומען די אפטיילונג
(סאלדאטן) און משרתים פון די הויפט כהנים
און פרושים, און איז אהינגעקומען מיט פאקלען

און לאמפן און כלי זין. 4 און יהושע/ישוע האט
געוואוסט אלץ, וואס וועט קומען אויף אים; און איז
ארויסגעגאנגען און האט צו זיי געזאגט: וועמען זוכט
איר? 5 האבן זיי אים געענטפערט: יהושען/ישוען
פון נצרת! זאגט ער צו זיי: איך בין עס! און יהודה,
וואס האט אים פאר־ראטן, איז געשטאנען מיט זיי.
6 און ווי יהושע/ישוע האט צו זיי געזאגט: איך בין
עס! זענען זיי געגאנגען הינטער־ווייל־עכס און זענען
אנידערגעפאלן צו דער ערד. 7 און ער האט זיי
ווידער געפרעגט: וועמען זוכט איר? און זיי האבן
געזאגט: יהושען/ישוען פון נצרת! 8 האט יהושע/ישוע
געענטפערט: איך האב דאך אייך געזאגט, אז איך
בין עס! און אויב איר זוכט מיך, לאזט די דאזיקע
גיין; 9 כדי עס זאל מקוים ווערן דאס ווארט, וואס
ער האט געזאגט: די, וואס דו האסט מיר געגעבן,
פון זיי האב איך קיין איינעם נישט פארלוירן.
10 און שמעון פעטרוס, האבנדיק א שווערד, האט
זי ארויסגעצויגן, און געשלאגן דעם כהן גדולס
קנעכט און אים אפגעהאקט דאס רעכטע אויער. און
דער קנעכט האט געהייסן מלכוס. 11 יהושע/ישוע
האט דעריבער געזאגט צו פעטרוסן: לייג אריין די
שווערד אין דער שייד. דעם בעכער, וואס דער
פאטער האט מיר געגעבן, זאל איך אים דען נישט
טרינקען? 12 און די אפטיילונג (סאלדאטן) מיט
דעם אפיציר און די משרתים פון די יידן האבן
געכאפט יהושען/ישוען און אים געבונדן (עקידה),
13 און אים קודם כל אוועקגעפירט צו חנן; ווארום
ער איז געווען דער שווער פון קיפא, וועלכער איז
געווען כהן גדול אין יענעם יאר. 14 און עס איז
געווען קיפא, וואס האט געראטן די יידן, אז עס איז
גוט איין מענטש זאל שטארבן פאר דעם פאלק.
15 און שמעון פעטרוס און אן אנדערער תלמיד
האבן נאכגעפאלגט יהושען/ישוען. און יענער תלמיד
איז געווען באקאנט מיט דעם כהן גדול, און ער
איז אריינגעגאנגען מיט יהושען/ישוען אין הויף פון
דעם כהן גדול. 16 פעטרוס אבער איז געשטאנען
ביי דער טיר אינדרויסן. דער אנדערער תלמיד,
וואס איז געווען באקאנט מיט דעם כהן גדול, איז
דעריבער ארויסגעגאנגען און האט גערעדט מיט
דער טיר וועכטערין, און אריינגעפירט פעטרוסן.
17 און די שיפחה, די טיר וועכטערין, האט געזאגט צו
פעטרוסן: צי ביסטו דען נישט אויך פון די תלמידים
פון דעם דאזיקן מענטש? זאגט ער: איך בין נישט.
18 און די קנעכט און די משרתים זענען געשטאנען און
האבן זיך געווארעמט ביי א פייער, וואס זיי האבן
געמאכט פון האלצקוילן, ווייל עס איז געווען קאלט;
און פעטרוס איז אויך געווען מיט זיי, שטייענדיק
און ווארעמענדיק זיך. 19 און דער כהן גדול האט
אויסגעפרעגט יהושען/ישוען וועגן זיינע תלמידים
און וועגן זיין לערנונג. 20 האט יהושע/ישוע אים
געענטפערט: איך האב גערעדט בפרהסיא אין דער
וועלט; איך האב תמיד געלערנט אין שול און אינם
בית המקדש, וואו אלע יידן קומען זיך צונויף, און
אין פארבארגעניש האב איך גארנישט גערעדט.
21 וואס פרעגסטו מיך? פרעג די צוהערער וואס איך
האב צו זיי גערעדט; זע, זיי ווייסן, וואס איך האב
געזאגט. 22 און בשעת ער האט אזוי גערעדט, האט
איינער פון די משרתים, וואס זענען דארט געשטאנען,
געגעבן יהושען/ישוען א פאטש, זאגנדיק: אָט אזוי
ענטפערסטו דעם כהן גדול? 23 האט יהושע/ישוע
אים געענטפערט: אויב איך האב שלעכט גערעדט,
זאג עדות וועגן דעם שלעכטן; אויב אבער (איך

האב גערעדט) גוט, וואס שלאגסטו מיך? 24 און חנן
האט אים אוועקגעשיקט א געבונדענעם (עקידה) צו
קיפא דעם כהן גדול. 25 שמעון פעטרוס אבער איז
געשטאנען און זיך געווארעמט. און מען האט צו אים
געזאגט: צי ביסטו דען נישט אויך פון זיינע תלמידים?
האט ער געלייקנט און געזאגט: איך בין נישט!
26 זאגט צו אים איינער פון דעם כהן גדולס קנעכט,
וואס איז געווען א קרוב פון דעם, וועמען פעטרוס
האט אפגעהאקט דאס אויער: צי האב איך דיך
דען נישט געזען אינם גארטן מיט אים? 27 פעטרוס
האט דעריבער ווידער געלייקנט; און גלייך האט
א האן געקרייעט. 28 דאן האט מען יהושען/ישועו
אוועקגעפירט פון קיפא צום פרעטאריום; און עס
איז געווען פרי; און זיי זענען נישט אריינגעגאנגען אין
פרעטאריום, כדי זיי זאלן זיך נישט מטמא זיין, נאר
זאלן (קענען) עסן דאס קרבן פסח. 29 פילאטוס
איז דעריבער ארויסגעגאנגען צו זיי אינדרויסן, און
געזאגט; וואס פאר א באשולדיקונג ברענגט איר
קעגן דעם דאזיקן מענטשן? 30 האבן זיי געענטפערט
און געזאגט צו אים: אויב דער דאזיקער וואלט
נישט געווען טאן קיין בייז, וואלטן מיר אים נישט
איבערגעגעבן צו דיר. 31 פילאטוס האט דעריבער
צו זיי געזאגט: נעמט איר אים, און משפט אים לויט
אייער תורה. האבן די יידן צו אים געזאגט: מיר
האבן נישט קיין רשות עמיצן צו טייטן; 32 כדי עס
זאל דערפילט ווערן ישועס ווארט, וואס ער האט
געזאגט, מרמז זייענדיק, מיט וועלכן טויט ער גייט
שטארבן. 33 פילאטוס איז צוריק אריינגעגאנגען אין
פרעטאריום אריין, און האט גערופן יהושען/ישועו,
און געזאגט צו אים: צי ביסט דו דער מלך פון די
יידן? 34 האט יהושע/ישוע געענטפערט: זאגסטו דאס
דאזיקע פון דיר אליין, אדער האבן אנדערע עס דיר
געזאגט וועגן מיר? 35 פילאטוס האט געענטפערט:
בין איך דען א ייד? דאס פאלק דיינס און די הויפט
כהנים האבן דאך דיך איבערגעגעבן צו מיר; וואס
האסטו געטאן? 36 האט יהושע/ישוע געענטפערט:
מיין מלכות איז נישט פון דער דאזיקער וועלט;
אויב מיין מלכות וואלט יא געווען פון דער דאזיקער
וועלט, וואלטן מיינע משרתים געקעמפט, כדי איך
זאל נישט איבערגעגעבן ווערן צו די יידן; איצט
אבער איז מיין מלכות נישט פונדאנען. 37 פילאטוס
האט דעריבער צו אים געזאגט: אויב אזוי ביסטו
טאקע א מלך? האט יהושע/ישוע געענטפערט: דו
זאגסט עס, אז איך בין א מלך. דערצו בין איך
געבוירן געווארן און דערצו בין איך געקומען אין
דער וועלט אריין, כדי איך זאל עדות זאגן אויף
דעם אמת. יעדער איינער, וואס איז פון דעם אמת,
הערט מיין קול. 38 זאגט פילאטוס צו אים: וואס איז
אמת? און האבנדיק דאס געזאגט, איז ער ווידער
ארויסגעגאנגען צו די יידן, און זאגט צו זיי: איך געפין
נישט קיין שום שולד אין אים! 39 עס איז אבער א
מנהג ביי אייך, אז איך זאל אייך אפלאזן איינעם אויף
פסח; צי ווילט איר איך זאל אייך אפלאזן דעם מלך
פון די יידן? 40 און זיי האבן ווידער א געשריי געטאן,
אזוי צו זאגן: נישט דעם דאזיקן, נאר בר-אבאן! און
דער בר-אבא איז געווען א בונטאר.

19 דעמאלט האט פילאטוס גענומען
יהושען/ישוען און אים געלאזט שמייסן. 2 און די
זעלנער האבן געפלאכטן א קרוין פון דערנער,
און זי ארויפגעזעצט אויף זיין קאפ, און האבן אים
אנגעטאן א פורפור מלבוש. 3 און זענען געקומען צו
אים און געזאגט: שלום דיר, מלך פון די יידן! און

האבן אים געגעבן פאטש. 4 און פילאטוס איז ווידער
ארויסגעגאנגען אינדרויסן און האט צו זיי געזאגט:
זע, איך פיר אים ארויס צו אייך, כדי איר זאלט
וויסן, אז איך געפין נישט קיין שום שולד אין אים.
5 און יהושע/ישוע איז ארויסגעקומען אינדרויסן,
טראגנדיק די דערנער קרוין און דאס פורפור
מלבוש. און ער (פילאטוס) זאגט צו זיי: זע, דער
מענטש! 6 ווען די הויפט כהנים און זייערע משרתים
האבן אים געזען, האבן זיי א געשריי געטאן, אזוי צו
זאגן: אויפהענגען אויף דער בוים אים! אויפהענגען
אויף דער בוים אים! (שמואל ב יח, ט-יד.) זאגט
פילאטוס צו זיי: נעמט איר און אויפהענגען אויף דער
בוים אים, ווארום איך געפין נישט אין אים קיין שולד.
7 האבן די יידן אים געענטפערט: מיר האבן א תורה,
און לויט דער תורה איז ער חייב מיתה, ווייל ער
האט זיך געמאכט פאר ה׳ס זון. 8 און ווען פילאטוס
האט געהערט דאס א דאזיקע ווארט, האט ער זיך
נאך מער געפארכטן; 9 און איז ווידער אריינגעגאנגען
אינם פרעטאריום און האט געזאגט צו יהושען/ישוען:
פונוואנען ביסטו? יהושע/ישוע אבער האט אים נישט
געגעבן קיין ענטפער. 10 פילאטוס זאגט דעריבער
צו אים: צו מיר רעדסטו נישט? ווייסטו דען נישט,
אז איך האב מאכט דיך צו באפרייען, און האב
מאכט דיך צו אויפהענגען אויף דער בוים? 11 האט
יהושע/ישוע געענטפערט: דו וואלסט נישט געהאט
קיין שום מאכט קעגן מיר, אויב עס וואלט דיר
נישט געגעבן געווארן פון אויבן; דערפאר האט א
גרעסערע זינד דער, וואס האט מיך איבערגעגעבן
צו דיר. 12 פון דעמאלט אָן האט פילאטוס געזוכט
אים צו באפרייען; די יידן אבער האבן געשריגן,
אזוי צו זאגן: אויב דו באפרייסט דעם דאזיקן, ביסטו
נישט דעם קיסרס פריינד; (ווארום) יעדער איינער,
וואס מאכט זיך פאר א מלך, ווידערשפעניקט קעגן
קיסר. 13 ווען זשע פילאטוס האט געהערט די דאזיקע
ווערטער, האט ער ארויסגעפירט יהושען/ישוען,
און זיך אנידערגעזעצט אויף דער טריבונאל שטול,
אויף דעם ארט, וואס הייסט ליטאסטראטאס, און
אויף לשון קודש גבתא (אויספלאסטערונג). 14 און
עס איז געווען ערב פסח, ארום דער זעקסטער שעה.
און ער האט געזאגט צו די יידן: זע, אייער מלך!
15 און זיי האבן א געשריי געטאן: אוועק, אוועק!
אויפהענגען אויף דער בוים אים! זאגט פילאטוס
צו זיי: דעם מלך אייערן זאל איך אויפהענגען אויף
דער בוים אים? האבן די הויפט כהנים געענטפערט:
מיר האבן נישט קיין מלך אחוץ דעם קיסר! 16 האט
ער דעמאלט אים איבערגעגעבן צו זיי, אז ער זאל
אויפהענגען אויף א בוים ווערן. זיי האבן דעריבער
גענומען יהושען/ישוען; 17 און טראגנדיק אליין זיין
בוים, איז ער ארויסגעגאנגען צו אן ארט, וואס הייסט
דאס ארט פון א שארבן, אויף לשון קודש הייסט עס
גלגלתא; 18 וואו זיי האבן אים אויפהענגען אויף דער
בוים, און מיט אים אנדערע צוויי, אויף ביידע זייטן,
און יהושען/ישוען אין דער מיט. 19 און פילאטוס
האט אויך געשריבן א טיטל און אים ארויפגעזעצט
אויפן בוים. און עס איז געווען געשריבן: יהושע/ישוע
פון נצרת מלך היהודים. 20 און א סך פון די יידן
האבן געלייענט דעם דאזיקן טיטל, ווייל דאס ארט,
וואו יהושע/ישוע איז אויפגעהאנגען אויף דער בוים
געווארן, איז געווען נאענט צו דער שטאט; און עס
איז געווען געשריבן אויף לשון קודש, לאטייניש און
גריכיש. 21 און די הויפט כהנים פון די יידן האבן
געזאגט צו פילאטוסן: שרייב נישט: דער מלך פון די

יידן; נאר אז ער האט געזאגט: איך בין דער מלך
פון די יידן. 22 האט פילאטוס געענטפערט: וואס
איך האב געשריבן, האב איך געשריבן! 23 און די
זעלנער, ווען זיי האבן אויפגעהאנגען אויף דער בוים
יהושען/ישועון, האבן גענומען זיינע מלבושים, און
געמאכט פיר חלקים, פאר יעדן זעלנער א חלק, און
אויך דאס אויבערמלבוש. און דאס אויבערמלבוש
איז נישט געווען געגייט, נאר איינגאנצן געוועבט פון
אויבן (ביז אראפ). 24 זיי האבן דעריבער געזאגט
איינער צום אנדערן: לאמיר עס נישט צערייסן, נאר
ווארפן גורל ווענן דעם, וועמעס עס זאל זיין; כדי
דער פסוק זאל מקוים ווערן: זיי האבן צעטיילט
מיינע קליידער צווישן זיך, און אויף מיין לבוש האבן
זיי געווארפן גורל. (תהלים כב, יט.) און די דאזיקע
זאכן האבן די זעלנער געטאן. 25 און ביים בוים פון
יהושען/ישועון זענען געשטאנען זיין מוטער און זיין
מוטערס שוועסטער, מרים דאס ווייב פון קלאפאס
(לוקאס כד, יח.), און מרים פון מגדלה. 26 און ווען
יהושע/ישוע האט געזען זיין מוטער און דעם תלמיד,
וועלכן ער האט ליב געהאט, שטיין דערנעבן, זאגט
ער צו דער מוטער: אשה, זע, דיין זון! 27 דערנאך
זאגט ער צו דעם תלמיד: זע, דיין מוטער! און פון
יענער שעה האט יענער תלמיד זי גענומען צו זיך.
28 נאך דעם, אזוי־ווי יהושע/ישוע האט געוואוסט,
אז אלץ האט זיך שוין געענדיקט, כדי דער פסוק
זאל מקוים ווערן, זאגט ער: איך בין דארשטיק!
29 דארט איז געשטאנען א געפעס פול מיט עסיק.
און זיי האבן ארויפגעלייגט אויף אן היזאפ שטענגל
א שוואם אנגעפילט מיט עסיק און אים דערלאנגט
צום מויל. 30 און ווען יהושע/ישוע האט גענומען
דעם עסיק, האט ער געזאגט: עס איז געענדיקט, און
האט געגייגט דעם קאפ און אויפגעגעבן די נשמה.
31 און ווייל עס איז געווען ערב שבת, כדי די גופים
זאלן נישט בלייבן דעם שבת אויפן בוים—ווארום
יענער שבת איז געווען שבת הגדול—האבן די יידן
געבעטן פילאטוסן, אז מען זאל צעברעכן די ביינער
פון די גופים, און זיי אראפנעמען. 32 זענען געקומען
די זעלנער און האבן דעם ערשטן צעבראכן די
ביינער און דעם אנדערן, וואס איז אויפגעהאנגען
געווארן מיט אים אויף דער בוים. 33 קומענדיק
אבער צו יהושען/ישוען, ווי זיי האבן געזען, אז ער
איז שוין געשטארבן, האבן זיי אים נישט צעבראכן
די ביינער. 34 נאר איינער פון די זעלנער האט
אים דורכגעשטאכן די זייט מיט א שפיז; און גלייך
איז ארויסגעקומען בלוט און וואסער. 35 און דער,
וואס האט עס געזען, האט עדות געזאגט, און זיין
עדות זאגן איז וואר; און ער ווייסט, אז ער זאגט דעם
אמת, כדי אויך איר זאלט גלויבן. 36 ווארום דאס
איז געשען, כדי דער פסוק זאל דערפילט ווערן:
קיין ביין זאלט איר אים נישט צעברעכן. 37 און
ווידער אן אנדערער פסוק זאגט: זיי וועלן קוקן
אויף אים, וועמען זיי האבן דורכגעשטאכן. 38 און
נאך דעם האט יוסף הרמתי, וועלכער איז געווען
א פארבארגענער תלמיד פון יהושען/ישוען, אויס
מורא פאר די יידן, געבעטן פילאטוסן, אז ער זאל
מען אוועקנעמען ישועס גוף; און פילאטוס האט עס
דערלויבט. ער איז דעריבער געקומען און האט
אוועקגענומען זיין גוף. 39 און נקדימון איז אויך
געקומען, (דער, וואס איז דאס ערשטע מאל געקומען
צו יהושען/ישוען ביינאכט) ברענגענדיק צו טראגן
א געמישטע זאלב פון מירע און אלאע, אן ערך
הונדערט פונט. 40 און זיי האבן גענומען ישועס גוף, און

און אים איינגעוויקלט אין תכריכים מיט די געווירצן
לויט דעם מנהג ביי יידן מקבר צו זיין. 41 און אויף
דעם ארט, וואו ער איז אויפגעהאנגען אויף דער בוים
געווארן, איז געווען א גארטן, און אין דעם גארטן א
ניי קבר, אין וועלכן עס איז נאך קיינמאל קיינער
נישט געלייגט געווארן. 42 און דארטן—צוליב דעם
ערב שבת ביי יידן, ווייל דאס קבר איז געווען
נאענט—האבן זיי געלייגט יהושען/ישוען.

20 און דעם ערשטן טאג פון דער וואך אינדערפרי,
בשעת עס איז נאך געווען פינסטער, קומט מרים פון
מגדלה צום קבר, און זעט דעם שטיין אוועקגענומען
פון קבר. 2 לויפט זי דעריבער און קומט צו
שמעון פעטרוסן און צום אנדערן תלמיד, וועמען
יהושע/ישוע האט ליב געהאט, און זאגט צו זיי:
מען האט אוועקגענומען דעם האר פון דעם קבר
ארויס, און מיר ווייסן נישט, וואו מען האט אים
געלייגט. 3 און פעטרוס איז ארויסגעגאנגען און דער
אנדערער תלמיד, און זענען אוועק צום קבר. 4 און
ביידע זענען געלאפן צוזאמען; און דער אנדערער
תלמיד איז געלאפן פארויס, גיכער ווי פעטרוס
און איז דער ערשטער אנגעקומען צום קבר. 5 און
איינבייגנדיק זיך, האט ער געזען די תכריכים ליגן;
ער איז אבער נישט אריינגעגאנגען. 6 דאן קומט
אויך שמעון פעטרוס, נאכפאלגנדיק אים, און איז
אריינגעגאנגען אין קבר אריין; און זעט די תכריכים
ליגן, 7 און דאס טיכל (מצנפת), וואס איז געווען
אויף זיין קאפ, איז נישט געלעגן צוזאמען מיט די
תכריכים, נאר באזונדער צונויפגעוויקלט אויף איין
ארט. 8 און דעמאלט איז אויך דער אנדערער תלמיד
אריינגעגאנגען, ער, וואס איז געקומען דער ערשטער
צום קבר, און האט געזען און געגלויבט. 9 ווארום
זיי האבן נאך נישט פארשטאנען די שריפט, אז ער
מוז אויפשטיין פון די טויטע. 10 און די תלמידים
זענען ווידער אוועק צו זיך אהיים. 11 מרים אבער
איז געשטאנען אינדרויסן ביים קבר וויינענדיק; און
בשעת זי האט געוויינט, האט זי זיך אראפגעבויגן
צום קבר, 12 און זעט צוויי מלאכים אין ווייסן
זיצן, איינעם צוקאפנס און איינעם צופוסנס, וואו
ישועס גוף איז געלעגן. 13 און יענע זאגן צו איר:
אשה, וואס וויינסטו? זאגט זי צו זיי: ווייל מען האט
אוועקגענומען דעם האר מיינעם, און איך ווייס
נישט, וואו מען האט אים געלייגט. 14 דאס זאגנדיק,
האט זי זיך אויסגעדרייט הינטער זיך, און זעט
יהושען/ישוען שטיין, און האט נישט געוואוסט, אז
עס איז יהושע/ישוע. 15 זאגט יהושע/ישוע צו איר:
אשה, וואס וויינסטו? וועמען זוכסטו? און מיינענדיק,
אז ער איז דער גערטנער, זאגט זי צו אים: האר,
אויב דו האסט אים אוועקגעטראגן, זאג מיר, וואו דו
האסט אים געלייגט, און איך וועל אים אוועקנעמען.
16 זאגט יהושע/ישוע צו איר: מרים! זי האט זיך
אויסגעדרייט און זאגט צו אים: אויף לשון קודש:
רבוני! (דאס הייסט לערער!) 17 זאגט יהושע/ישוע
צו איר: ריר מיך נישט אָן; ווארום איך בין נאך
נישט ארויפגעגאנגען צום פאטער; נאר גיי צו מיינע
ברידער און זאג זיי, איך גיי ארויף צו מיין פאטער און
אייער פאטער, און צו מיין ג-ט און אייער ג-ט. 18 קומט
מרים פון מגדלה און דערציילט די תלמידים, אז זי
האט געזען דעם האר, און דאס האט ער איר געזאגט.
19 און אין יענעם טאג אין אוונט, דעם ערשטן פון
דער וואך, בשעת די טירן זענען געווען פארשלאסן,
וואו די תלמידים האבן זיך געפונען, אויס מורא
פאר די יידן, איז יהושע/ישוע געקומען און האט

זיך געשטעלט אין דער מיט, און זאגט צו זיי: שלום
עליכם! 20 און ווען ער האט דאס געזאגט, האט ער
זיי געוויזן די הענט און די זייט. און די תלמידים
האבן זיך געפריידט, זעענדיק דעם האר. 21 און
יהושע/ישוע האט ווידער צו זיי געזאגט: שלום
עליכם! ווי דער פאטער האט מיך געשיקט, אזוי
שיק איך אייך. 22 און דאס זאגנדיק, האט ער אויף
זיי געאטעמט, און זאגט צו זיי: זייט מקבל דעם רוח
הקודש! 23 וועמען איר וועט מוחל זיין די זינד,
וועט עס זיי זיין פארגעבן געווארן; וועמען איר
וועט צוריקהאלטן, וועלן זיי זיין צוריקגעהאלטן.
24 אבער תומא, איינער פון די צוועלף, וועמען מען
האט גערופן דידומאס, איז נישט געווען צוזאמען
מיט זיי, ווען יהושע/ישוע איז געקומען. 25 האבן די
אנדערע תלמידים דעריבער געזאגט צו אים: מיר
האבן געזען דעם האר! ער אבער האט צו זיי געזאגט:
אויב איך וועל נישט זען דעם צייכן פון די נעגל אין
זיינע הענט, און אריינשטעקן מיין פינגער אויף דעם
ארט פון די נעגל, און אריינטאן מיין האנט אין זיין
זייט, וועל איך בשום אופן נישט גלויבן! 26 און אין
אכט טעג ארום זענען זיינע תלמידים ווידער געווען
אינעווייניק (אינם הויז), און תומא איז געווען מיט
זיי. קומט יהושע/ישוע, בשעת די טירן זענען געווען
פארשלאסן, און האט זיך געשטעלט אין דער מיט
און געזאגט: שלום עליכם! 27 דאן זאגט ער צו תומא:
שטרעק אויס דיין פינגער אהער און זע מיינע הענט;
און שטרעק אויס דיין האנט און טו זי אריין אין מיין
זייט, און זיי נישט אומגלויביק, נאר זיי א מאמין!
28 האט תומא געענטפערט און געזאגט צו אים: מיין
האר און מיין ג-ט! 29 זאגט יהושע/ישוע צו אים:
ווייל דו האסט מיך געזען, גלויבסטו? וואויל איז
די, וואס האבן נישט געזען און גלויבן דאך! 30 און
נאך א סך אנדערע נסים האט יהושע/ישוע געטאן
פאר זיינע תלמידים, וואס שטייען נישט געשריבן אין
דעם דאזיקן ספר. 31 און די דאזיקע זענען געשריבן
געווארן, כדי איר זאלט גלויבן, אז יהושע/ישוע איז
דער משיח, דער זון פון דער אויבערשטער, און אז
גלויבנדיק, זאלט איר האבן לעבן אין זיין נאמען.

21 נאך דעם האט יהושע/ישוע זיך ווידער
באוויזן צו די תלמידים ביים ים פון טבריה; און
האט זיך באוויזן אויף אזא אופן: 2 עס זענען געווען
צוזאמען שמעון פעטרוס און תומא, וואס מען האט
אים גערופן דידומאס, און נתנאל פון קנה אין גליל,
און זבדיס זין, און אנדערע צוויי פון זיינע תלמידים.
3 זאגט שמעון פעטרוס צו זיי: איך גיי פאנגען פיש!
זאגן זיי צו אים: מיר וועלן אויך קומען מיט דיר.
און זיי זענען ארויסגעגאנגען, און זענען איינגעשטיגן
אינם שיפל; און אין יענער נאכט האבן זיי גארנישט
געכאפט. 4 און ווען עס איז שוין געווען אינדערפרי,
איז יהושע/ישוע געשטאנען ביים ברעג; דאך האבן
די תלמידים נישט געוואוסט, אז עס איז יהושע/ישוע.
5 און יהושע/ישוע זאגט צו זיי: קינדער, צי האט
איר נישט עפעס (פאנגען פיש) צו עסן? האבן זיי
אים געענטפערט: ניין! 6 ער אבער האט צו זיי
געזאגט: ווארפט אריין די נעץ אויף דער רעכטער
זייט פונם שיפל, און איר וועט געפינען. און זיי
האבן אריינגעווארפן און האבן זי מער נישט געקענט
ארויסציען, צוליב דער מאסע פיש. 7 זאגט יענער
תלמיד, וועלכן יהושע/ישוע האט ליב געהאט, צו
פעטרוסן: עס איז דער האר! און ווי שמעון פעטרוס
האט געהערט, אז עס איז דער האר, האט ער זיך
אנגעגורט זיין אויבערמלבוש—ווארום ער איז געווען

נאקעט—און האט זיך אריינגעווארפן אין ים אריין.
8 די אנדערע תלמידים אבער זענען געקומען אינם
שיפל, ווארום זיי זענען נישט געווען ווייט פון דער
יבשה, נאר אן ערך צוויי הונדערט איילן, שלעפנדיק
די נעץ מיט פיש. 9 און ווען זיי זענען ארויסגעשטיגן
אויפן לאנד, זען זיי א פייער פון קוילן אנגעלייגט און
א פיש ליגן דערויף און ברויט. 10 זאגט יהושע/ישוע
צו זיי: ברענגט אהער פון די פיש, וואס איר האט
איצט געכאפט. 11 איז שמעון פעטרוס איינגעשטיגן
און האט ארויסגעצויגן די נעץ אויף דער יבשה, פול
מיט גרויסע פיש, הונדערט דריי און פיפציק, און
הגם עס איז געווען אזויפיל, האט זיך די נעץ דאך
נישט צעריסן. 12 זאגט יהושע/ישוע צו זיי: קומט,
עסט אנבייסן! און קיינער פון די תלמידים האט
זיך נישט אונטערגעשטעלט אים צו פרעגן: ווער
ביסטו? ווייל זיי האבן געוואוסט, אז עס איז דער
האר. 13 קומט יהושע/ישוע און נעמט דאס ברויט און
גיט עס זיי, און אויך אזוי דעם פיש. 14 דאס דאזיקע
איז שוין דאס דריטע מאל ווי יהושע/ישוע האט
זיך באוויזן צו די תלמידים, נאך דעם ווי ער איז
אויפגעשטאנען פון די טויטע. 15 און ווען זיי האבן
אפגעגעסן אנבייסן, זאגט יהושע/ישוע צו שמעון
פעטרוסן: שמעון בן יונה, צי האסטו מיך ליב מער
ווי די דאזיקע? זאגט ער צו אים: יא, האר, דו ווייסט,
אז איך האב דיך ליב. זאגט ער צו אים: פאשע מיינע
לעמער. 16 ווידער צום צווייטן מאל זאגט ער צו
אים: שמעון בן יונה, צי האסטו מיך ליב? זאגט ער צו
אים: יא, האר, דו ווייסט, אז איך האב דיך ליב. זאגט
ער צו אים: פאשע מיינע שאף. 17 צום דריטן מאל
זאגט ער צו אים: שמעון בן יונה, צי האסטו מיך ליב?
איז פעטרוס טרויעריק געווארן, ווייל ער האט צו
אים געזאגט צום דריטן מאל: צי האסטו מיך ליב?
און ער האט צו אים געזאגט: האר, דו ווייסט אלץ;
דו ווייסט, אז איך האב דיך ליב. זאגט יהושע/ישוע
צו אים: פאשע מיינע שעפעלעך. 18 באמת, באמת
זאג איך דיר: ווען דו ביסט געווען יונג, האסטו
דיך ארומגעגארטלט און ביסט געגאנגען, וואו דו
האסט געוואלט; אבער ווען דו וועסט אלט ווערן,
וועסטו אויסשטרעקן דיינע הענט, און אן אנדערער
וועט דיך ארומגארטלען און פירן, וואוהין דו
וועסט נישט וועלן. 19 און דאס דאזיקע האט ער
געזאגט, מרמז זייענדיק, מיט וואס פאר א טויט ער
וועט פארהערלעכן ה׳. און נאך דעם ווי ער האט
דאס געזאגט, זאגט ער צו אים: פאלג מיר נאך!
20 אויסדרייענדיק זיך, זעט פעטרוס דעם תלמיד
נאכפאלגן, וועלכן יהושע/ישוע האט ליב געהאט
און וועלכער האט זיך אויך אנגעלענט אויף ישועס
ברוסט ביי דער סעודה, און האט געזאגט: האר, ווער
איז עס, וואס פאררראט דיך? 21 און ווען פעטרוס
האט אים דערזען, זאגט ער צו יהושען/ישוען: האר,
און וואס וועגן דעם דאזיקן? 22 זאגט יהושע/ישוע צו
אים: אויב איך וויל ער זאל בלייבן, ביז איך קום,
וואס גייט דאס דיך אָן? דו פאלג מיר נאך. 23 און
דאס דאזיקע ווארט איז ארויסגעגאנגען צווישן די
ברידער, אז יענער תלמיד וועט נישט שטארבן;
יהושע/ישוע אבער האט נישט געזאגט צו אים, אז ער
וועט נישט שטארבן, נאר: אויב איך וויל, אז ער זאל
בלייבן ביז איך קום, וואס גייט דאס דיך אָן? 24 דאס
איז דער תלמיד, וואס זאגט עדות וועגן די דאזיקע
זאכן, און האט זיי געשריבן; און מיר ווייסן, אז זיין
עדות זאגן איז אמת. 25 עס זענען אבער פאראן נאך
א סך אנדערע זאכן, וואס יהושע/ישוע האט געטאן,

וועלכע, אויב זיי זאלן באשריבן ווערן, איינע נאך דער אנדערער, בין איך מיך משער, אז אין דער וועלט וואלט נישט געווען גענוג ארט פאר די ספרים, וואס וואלטן אנגעשריבן געווארן.

די שליחים געשיכטע

1 דעם ערשטן באריכט האב איך געמאכט, אָ
טעאפילוס, וועגן אלעם, וואס יהושע/ישוע האט
אנגעהויבן צו טאן און צו לערנען, 2 ביז צום טאג,
ווען ער איז ארויפגענומען געווארן, נאך דעם ווי ער
האט דורך דעם רוח הקודש געבאטן די שליחים,
וועלכע ער האט אויסדערוויילט; 3 צו וועמען נאך
זיין ליידן ער האט זיך באוויזן לעבעדיק דורך א
סך זיכערע באווייזן, דערשיינענדיק צו זיי במשך
פון פערציק טעג און רעדנדיק וועגן דעם, וואס
האט א שייכות צום קעניגרייך פון ה׳; 4 און ווען
זיי זענען געווען פארזאמלט, האט ער זיי באפוילן
נישט אוועקצוגיין פון ירושלים, נאר צו ווארטן
אויף דער הבטחה פונם פאטער, וועלכע—האט
ער געזאגט—איר האט געהערט פון מיר; 5 ווייל
יוחנן האט געטובלט מיט וואסער אין דער מקווה,
איר אבער וועט געטובלט ווערן אין דער מקווה
מיט דעם רוח הקודש נישט אין פיל טעג ארום.
6 דעריבער, ווען זיי זענען זיך צוזאמענגעקומען,
האבן זיי אים געפרעגט, אזוי צו זאגן: האר, צי
וועסטו אין דער דאזיקער צייט ווידער אויפריכטן
דאס מלכות צו ישראל? 7 האט ער צו זיי געזאגט:
עס איז נישט אייער זאך צו וויסן די צייטן אדער
זמנים, וועלכע דער פאטער האט פעסטגעזעצט
אין זיין מאכט. 8 נאר איר וועט באקומען גבורה,
ווען דער רוח הקודש וועט קומען אויף אייך; און
וועט זיין מיינע עדות אין ירושלים און אין גאנץ
יהודה און אין שומרון און ביז צום עק פון דער ערד.
9 און האבנדיק דאס געזאגט, איז ער ארויפגענומען
געווארן, און זיי האבן עס געזען, און א וואלקן האט
אים אוועקגענומען פון זייערע אויגן. 10 און ווי זיי
האבן אזוי פעסט געקוקט צום הימל, בשעת ער
איז אוועק ארויף, זע, ביי זיי זענען געשטאנען צוויי
מענער אין ווייסע קליידער; 11 וועלכע האבן אויך
געזאגט: איר מענער פון גליל, וואס שטייט איר און
קוקט ארויף צום הימל? דער דאזיקער יהושע/ישוע,
וואס איז ארויפגענומען געווארן פון אייך אין הימל
אריין, וועט אויף אזא אופן קומען, ווי איר האט
אים געזען ארויפגיין אין הימל אריין. 12 דעמאלט
האבן זיי זיך אומגעקערט קיין ירושלים פונם בארג,
וואס הייסט הר הזיתים, וועלכער איז נאענט פון
ירושלים א שטח א תחום שבת. 13 און ווען זיי זענען
אריינגעקומען, זענען זיי ארויפגעגאנגען אין דער
אויבערשטוב, וואו פעטרוס און יוחנן און יעקב און
אנדריי, פיליפוס און תומא, בר-תלמי און מתתיהו,
יעקב בן חלפי און שמעון הקנאי און יהודה בן
יעקב האבן געוואוינט. 14 די אלע האבן איינשטימיק
אנגעהאלטן אין תפילה טאן, צוזאמען מיט די פרויען,
און מרים ישועס מוטער און מיט זיינע ברידער.
15 און אין די דאזיקע טעג איז פעטרוס אויפגעשטאנען
אין דער מיט פון די ברידער און האט געזאגט—אן
עולם אן ערך הונדערט און צוואנציק זענען דערביי
געווען פארזאמלט— 16 ברידער, עס האט געמוזט
דערפילט ווערן דער פסוק, וואס דער רוח הקודש
האט פארויסגעזאגט דורך דודס מויל וועגן יהודהן,
וועלכער איז געווארן א וועגווייזער פאר די, וואס
האבן געפאנגען גענומען יהושען/ישוען. 17 ווייל ער
איז געווען געציילט מיט אונדז און האט באקומען זיין
חלק אין דער דאזיקער עבודה. 18 דער דאזיקער
האט זיך דערווארבן א פעלד פארן שכר פון זיין
רשעות, און איז אנידערגעפאלן מיטן קאפ אראפ
און איז צעפלאצט געווארן אין דער מיט, און אלע

זיינע געדערעם זענען ארויס. 19 און דאס דאזיקע איז
באקאנט געווארן צו אלע איינוואוינער אין ירושלים,
אזוי, אז אין זייער אייגענעם דיאלעקט ווערט יענץ
פעלד אנגערופן חקל דמא, דאס הייסט א פעלד
פון בלוט. 20 ווארום עס שטייט געשריבן אין ספר
תהלים: זאל זיין וואוינונג ווערן א מדבר, און זאל
זיך קיין איינוואוינער נישט געפינען אין איר; און: זיין
אויפזיכט זאל אן אנדערער איבערנעמען. 21 עס איז
דעריבער נויטווענדיק, אז איינער פון די דאזיקע
מענער, וואס האבן אונדז באגלייט די גאנצע צייט, אין
וועלכער דער האר יהושע/ישוע איז אריינגעגאנגען
און ארויסגעגאנגען צווישן אונדז, 22 אנהויבנדיק
פון יוחננס מקווה ביז צום טאג, ווען ער איז פון
אונדז ארויפגענומען געווארן, זאל זיין אן עדות
מיט אונדז פון זיין תחית המתים. 23 און זיי האבן
געשטעלט צוויי, יוספן, וועמען מען האט גערופן
בר-שבא, און האט געהאט דעם צונאמען יוסטוס,
און מתיה. 24 און האבן תפילה געטאן און געזאגט:
דו, אָ האר, וואס ווייסט אלעמענס הערצער, ווייז
וועלכן דו האסט אויסדערוויילט פון די דאזיקע
צוויי, 25 איינעם, וואס זאל איבערנעמען דאס ארט
פון דער דאזיקער עבודה און שליחות, פון וועלכער
יהודה איז אפגעפאלן, כדי צו גיין אויף זיין אייגן
ארט. 26 און האבן געווארפן גורל פאר זיי, און
דאס גורל איז אויסגעפאלן אויף מתיה; און ער איז
צוגערעכנט געווארן צו די עלף שליחים.

2 און ווען עס איז געקומען דער טאג פון שבועות,
זענען אלע געווען פארזאמלט אויף איין ארט. 2 און
פלוצלונג איז געווארן א רעש פון הימל, ווי פון א גיכן
און געוואלדיקן שטורמווינט, און האט אנגעפילט
דאס גאנצע הויז, וואו זיי זענען געזעסן. 3 און עס האבן
זיך באוויזן צו זיי צעטיילטע צונגען ווי פון פייער,
און האבן זיך געזעצט אויף יעדן איינעם פון זיי. 4 און
אלע זענען פול געווארן מיט דעם רוח הקודש און
האבן אנגעהויבן רעדן אויף אנדערע לשונות, לויט
ווי דער גייסט האט זיי געגעבן זיך אויסצודריקן.
5 און אין ירושלים האבן געוואוינט יידן, יראישמים,
פון אלע פעלקער אונטערן הימל. 6 און ווען דאס
דאזיקע קול (פונם רעש) איז געקומען, האט זיך דער
המון עם פארזאמלט און איז צוטומלט געווארן, ווייל
יעדער איינער האט זיי געהערט רעדן אויף זיין אייגן
לשון. 7 און זיי זענען דערשטוינט געווארן און האבן
זיך געוואונדערט, אזוי צו זאגן: אָט זעט, צי זענען
דען נישט אלע די דאזיקע, וואס רעדן, מענטשן פון
גליל? 8 און וויאזוי (איז עס, אז) מיר הערן יעדער
איינער אין אונדזער אייגענער שפראך, אין וועלכער
מיר זענען געבוירן געווארן? 9 פרתיים און מעדער
און עלאמיטן, און די איינוואוינער פון ארם נהרים,
יהודה, קאפאדאציע, פאנטוס און (קליין) אזיען,
10 פריגיען און פאמפיליען, מצרים און די טיילן
פון ליביען ביי קירניה, און די געקומענע פון רוים,
11 יידן און גרים, קרעטער און אראבערן; מיר הערן
זיי רעדן אויף אונדזערע לשונות (וועגן) די גרויסע
מעשים פון ה׳. 12 און אלע זענען געווארן אויסער
זיך און צוטומלט, און האבן געזאגט איינער צום
אנדערן: וואס זאל דאס באטייטן? 13 אנדערע אבער,
אפשפאטנדיק, האבן געזאגט: זיי זענען פול מיט זיסן
וויין. 14 אבער פעטרוס, אויפשטעלנדיק זיך צוזאמען
מיט די עלף, האט אויפגעהויבן זיין קול און צו זיי
געזאגט: איר מענער פון יהודה און אלע איינוואוינער
פון ירושלים, זייט דאס וויסן, און נייגט אייערע
אויערן צו מיינע ווערטער. 15 ווארום די דאזיקע

זענען נישט, ווי איר מיינט, שכור, ווייל עס איז (איצט
בלויז) די דריטע שעה פון טאג. 16 נאר דאס איז,
וואס איז געזאגט געווארן דורך דעם נביא יואל: 17 און
עס וועט געשען אין די לעצטע טעג, זאגט ה׳, איך
וועל אויסגיסן פון מיין גייסט אויף יעדן בשר (ודם);
און אייערע זין און אייערע טעכטער וועלן נבואות
זאגן, און אייערע יונגעלייט וועלן זען חזיונות, און
אייערע זקנים וועלן חלומען חלומות. 18 און אפילו
אויף מיינע קנעכט און דינסטן וועל איך אויסגיסן
פון מיין גייסט אין יענע טעג, און זיי וועלן נבואות
זאגן. 19 איך וועל געבן מופתים אויבן אין הימל
און אותות אונטן אויף דער ערד, בלוט און פייער
און א וואלקן רויך. 20 די זון וועט פארקערט ווערן
אין פינצטערניש און די לבנה—אין בלוט, איידער
עס וועט קומען דער גרויסער און מוראדיקער טאג
פון דעם האר. 21 און עס וועט געשען, אז יעדער
איינער, וואס וועט אנרופן דעם נאמען פון דעם האר,
וועט געראטעוועט ווערן. 22 מענער פון ישראל,
הערט די דאזיקע ווערטער: יהושע/ישוע פון נצרת,
א מאן, וואס איז צו אייך געוויזן געווארן פון ה׳ דורך
גבורות, מופתים און אותות, וועלכע ה׳ האט געטאן
דורך אים אין אייער מיט, ווי איר ווייסט עס אליין,
23 דעם דאזיקן, וואס איז איבערגעגעבן געווארן
לויט ה׳ס אויסדריקלעכער עצה און פארויסוויסן,
האט איר גענומען און דורך די הענט פון רשעים
אויפגעהאנגען אויף דער בוים און אומגעברענגט;
24 אים האט ה׳ אויפגעוועקט, אויפלויזנדיק די יסורים
פון טויט, ווייל עס האט נישט געקענט זיין, אז ער זאל
פון אים געהאלטן ווערן. 25 ווארום דוד (המלך)
זאגט אויף אים: געזען האב איך דעם האר תמיד
פאר מיר, דען ער איז אויף מיין רעכטער האנט,
כדי איך זאל מיך נישט וואקלען. 26 דערפאר האט
מיין הארץ זיך משמח געווען און מיין צונג האט
זיך געפריידט, און עס וועט נאך מיין לייב רוען
אויף האפענונג; 27 ווייל דו וועסט נישט איבערלאזן
מיין נפש אין שאול (תחתית), דו וועסט אויך נישט
דערלאזן דיין הייליקן צו זען פארדארבונג. (Hadēs
g86) 28 דו האסט מיר באקאנט געמאכט די וועגן פון
לעבן, דו וועסט מיך זאט מאכן מיט פרייד פאר
דיין פנים. 29 ברידער, לאזט מיך רעדן צו אייך
מיט דרייסטקייט וועגן דעם שטאמפאטער דוד, אז
ער איז נפטר געווארן און מען האט אים באגראבן,
און זיין קבר איז ביי אונדז ביז צום היינטיקן טאג.
30 זייענדיק אבער א נביא און וויסנדיק, אז מיט א
שבועה האט ה׳ אים צוגעשוואירן, צו מאכן זיצן
אויף זיין טראן (איינעם) פון דער פרוכט פון זיינע
לענדן (תהלים קלב, יא; פט, ד-ה; שמואל ב ז, יב-
יג.), 31 פאר־ויסזעענדיק דאס, האט ער גערעדט
בנוגע דעם משיחס תחית המתים, אז ער איז נישט
איבערגעלאזט געווארן אין שאול, און אז זיין פלייש
האט נישט געזען פארדארבונג. (Hadēs g86) 32 דעם
דאזיקן יהושע/ישוע האט ה׳ אויפגעשטעלט, פון
וועלכן מיר אלע זענען עדות. 33 דעריבער, אזוי ווי
ער איז דערהויבן געווארן צו ה׳ס רעכטער האנט
און האט באקומען די הבטחה פונם פאטער וואס
שייך דעם רוח הקודש, האט ער דאס אויסגענאסן,
וואס איר זעט איצט און הערט. 34 ווארום דוד איז
נישט ארויפגעגאנגען אין הימל אריין, דען ער אליין
זאגט: דער האר האט געזאגט צו מיין האר: זיץ ביי
מיין רעכטער זייט, 35 ביז איך וועל אנידערלייגן
דיינע פיינט פאר א פוסבענקעלע צו דיינע פיס.
36 דעריבער זאל דאס גאנצע בית ישראל זיכער

וויסן, אז דעם דאזיקן יהושע/ישוע, וועמען איר האט
אויפגעהאנגען אויף דער בוים, האט ה׳ געמאכט סאי
פאר האר סאי פאר משיח. 37 און ווי זיי האבן דאס
געהערט, האבן זיי עס זיך גענומען צום הארצן, און
געזאגט צו פעטרוסן און צו די איבריקע שליחים:
ברידער, וואס זאלן מיר טאן? 38 און פעטרוס האט
צו זיי געזאגט: טוט תשובה, און זאל יעדער איינער
פון אייך זיך לאזן טובל זיין אין דער מקווה אינם
נאמען פון יהושע/ישוע המשיחן צו דער פארגעבונג
פון אייערע זינד, און איר וועט באקומען די מתנה
פון דעם רוח הקודש. 39 ווארום די הבטחה איז
צו אייך און צו אייערע קינדער, און צו אלע, וואס
זענען פון ווייטן, וועלכע דער האר אונדזער ג-ט
וועט רופן. 40 און מיט נאך א סך אנדערע רייד האט
ער עדות געזאגט און זיי מזהיר געווען, זאגנדיק:
ראטעוועט זיך פון דעם דאזיקן פארקרימטן דור.
41 און די, וואס האבן אנגענומען זיין ווארט, האבן
זיך געלאזט טובל זיין אין דער מקווה, און עס זענען
צוגעקומען יענעם טאג אן ערך דריי טויזנט נפשות.
42 און זיי האבן שטענדיק עוסק געווען אין דער
לערנונג פון די שליחים און אין דער חברותאשאפט,
אין ברויט ברעכן און אין די תפילות. 43 און עס איז
געקומען א מורא אויף יעדן נפש, און א סך מופתים
און אותות זענען געשען דורך די שליחים. 44 און
אלע מאמינים זענען געווען צוזאמען, און האבן אלץ
געהאט געמיינזאם; 45 און האבן פארקויפט זייער
האב און גוטס און עס צעטיילט צו אלעמען, לויט ווי
יעדער איינער האט זיך געגייטיקט. 46 און טאג אויס
טאג איין האבן זיי זיך געפלייסט צו זיין אין בית
המקדש, און געבראכן ברויט פון הויז צו הויז, און
געגעסן זייער שפייז מיט שמחה און אויפריכטיקייט
פונם הארצן, 47 לויבנדיק ה׳ און געפינענדיק חן
ביים גאנצן פאלק. און יעדן טאג האט דער האר
מוסיף געווען צו זיי די, וואס זענען געראטעוועט
געווארן.

3 און פעטרוס און יוחנן זענען ארויפגעגאנגען אין
בית המקדש אריין אין דער שעה פון תפילה, דער
ניינטער. 2 און א מאן, א לאמען פון זיין מוטערס לייב,
האט מען געברענגט צו טראגן, וועלכן מען פלעגט
אנידערזעצן יעדן טאג ביים טויער פון בית המקדש,
וואס האט געהייסן שער המהודר, צו בעטן נדבות
פון די, וואס זענען אריינגעגאנגען אין בית המקדש
אריין. 3 דערזעענדיק פעטרוסן און יוחנן, וועלכע
האבן געהאלטן ביים אריינגיין אין בית המקדש,
האט ער (זיי) געבעטן א נדבה. 4 פעטרוס אבער
האט אויף אים א בליק געטאן מיט יוחנן און געזאגט:
קוק אויף אונדז. 5 און ער האט געווענדט זיין פנים צו
זיי, האפנדיק עפעס פון זיי צו באקומען. 6 פעטרוס
אבער האט געזאגט: זילבער און גאלד האב איך
נישט, נאר וואס איך האב יא, דאס גיב איך דיר. אין
דעם נאמען פון יהושע/ישוע המשיח פון נצרת, שטיי
אויף און גיי. 7 און ער האט אים אנגעכאפט ביי דער
רעכטער האנט און אים אויפגעשטעלט; און אין אן
אויגנבליק זענען זיינע פיס און קנעכלעך געשטארקט
געווארן. 8 און ער איז אויפגעשפרונגען און האט
זיך אנידערגעשטעלט, און איז ארומגעגאנגען; און
איז אריינגעגאנגען מיט זיי אין בית המקדש אריין,
ארומגייענדיק און שפרינגענדיק און לויבנדיק ה׳.
9 און דאס גאנצע פאלק האט אים געזען ארומגיין
און לויבן ה׳. 10 און מען האט אים דערקענט, אז
דאס איז דער, וואס פלעגט זיצן אויף נדבות ביים
שער המהודר פון בית המקדש, און זיי זענען פול

געווארן מיט שטוינען און פארוואונדערונג איבער
דעם, וואס איז אים געשען. 11 און בשעת ער האט זיך
געהאלטן צו פעטרוסן און יוחנן, איז דער גאנצער
עולם זיך צוזאמענגעלאפן צו זיי צו דעם פאליש,
וואס האט געהייסן אולם של שלמה, אויסער זיך
פון שטוינען. 12 און זעענדיק דאס, האט פעטרוס
געענטפערט דעם עולם: איר מענער פון ישראל,
וואס וואונדערט איר זיך איבער דער דאזיקער
זאך? אדער וואס קוקט איר אזוי אויף אונדז, גלייך
ווי מיט אונדזער אייגענעם כוח אדער פרומקייט
האבן מיר אים געמאכט ארומגיין? 13 דער ג-ט פון
אברהם און יצחק און יעקב, דער ג-ט פון אונדזערע
אבות, האט פארהערלעכט זיין קנעכט יהושע/ישוע,
וועמען איר האט איבערגעגעבן, און פארלייקנט
פאר פילאטוסן, ווען ער האט באשלאסן אים צו
באפרייען. 14 איר אבער האט פארלייקנט דעם
קדוש און צדיק, און פארלאנגט אז א מאן א רוצח
זאל אייך באגנעדיקט ווערן, 15 און האט געטייט
דעם שר החיים, וועמען ה׳ האט אויפגעוועקט פון די
טויטע, פון וואס מיר זענען עדות. 16 און דורך דער
אמונה אין זיין נאמען, האט זיין נאמען געשטארקט
דעם דאזיקן, וואס איר זעט (דא) און קענט; און דער
גלויבן, וואס איז דורך אים, האט אים געגעבן די
פולע געזונטהייט פאר אייך אלעמען. 17 און איצט,
ברידער, איך ווייס, אז איר האט עס געטאן נישט
וויסנדיקערהייט, ווי אויך אייערע שרים. 18 אבער
ה׳ האט אויף אזא אופן דערפילט, וואס ער האט
פארויסגעזאגט דורך דעם מויל פון אלע נביאים, אז
זיין משיח וועט ליידן. 19 דעריבער טוט תשובה און
קערט אייך אום, כדי אייערע זינד זאלן אויסגעמעקט
ווערן, 20 אז עס זאלן קומען צייטן פון דערקוויקונג
פון דעם פנים פון דעם האר, און אז ער זאל אייך
שיקן דעם פארויסבאשטימטן משיח יהושע/ישוע,
21 וועמען דער הימל מוז אויפנעמען ביז צו דער
צייט, ווען אלץ וועט צוריקגעשטעלט ווערן, פון
וועלכן ה׳ האט גערעדט פון אייביק אָן דורך דעם
מויל פון זיינע הייליקע נביאים. (aiōn g165) 22 ווארום
משה (רבינו) האט געזאגט: א נביא, גלייך צו מיר,
וועט דער האר ג-ט אויפשטעלן צו אייך, פון צווישן
אייערע ברידער; אים זאלט איר הערן לויט אלעם,
וואס ער וועט צו אייך רעדן; 23 און עס וועט זיין,
אז יעדעס נפש, וואס וועט יענעם נביא נישט הערן,
זאל פארטיליקט ווערן פון דעם פאלק. 24 און אלע
נביאים פון שמואל אָן און די, וואס זענען געווען
נאך אים, וואס האבן גערעדט, האבן אויך אנגעזאגט
די דאזיקע טעג. 25 איר זענט די קינדער פון די
נביאים, און פון דעם בונד (ברית), וואס ה׳ האט
געמאכט מיט אייערע אבות, ווען ער האט געזאגט צו
אברהמען: און דורך דיין זאמען וועלן געבענטשט
ווערן אלע משפחות פון דער ערד. 26 צו אייך
קודם כל האט ה׳ אויפגעשטעלט זיין קנעכט און אים
געשיקט אייך צו בענטשן, ווען יעדער איינער פון
אייך וועט זיך אוועקקערן פון זיינע (מעשים) רעים.

4 און בשעת זיי האבן גערעדט צום עולם, זענען
אויף זיי געקומען די כהנים און דער מיליטערישער
הויפטמאן פונם בית המקדש און די צדוקים, 2 ווייל
זיי זענען געווען זייער אויפגעבראכט צוליב דעם,
וואס זיי לערנען דאס פאלק און זאגן אָן תחית המתים
דורך יהושען/ישוען. 3 און האבן ארויפגעלייגט די
הענט אויף זיי, און זיי איינגעזעצט אין תפיסה ביז
אינדערפרי; ווארום עס איז שוין געווען אוונט. 4 א
סך אבער וואס האבן געהערט דאס ווארט, האבן

געגלויבט; און די צאל פון די מענער איז געווען אן
ערך פינף טויזנט. 5 און עס איז געשען, אינדערפרי
זענען זיך צונויפגעקומען זייערע שרים און די זקנים
און די סופרים אין ירושלים 6 און חנן דער כהן גדול,
און קיפא און יוחנן און אלעקסאנדער, און אלע, וואס
זענען געווען פון דעם כהן גדולס משפחה. 7 און מען
האט זיי אוועקגעשטעלט אין דער מיט, און געפרעגט:
מיט וועלכן כוח, אדער מיט וועלכן שם האט איר
דאס געטאן? 8 דעמאלט איז פעטרוס פול געווארן
מיט דעם רוח הקודש און האט געזאגט צו זיי: איר
שרים פונם פאלק און זקנים פון ישראל, 9 אויב
מען איז אונדז היינט חוקר ודורש וועגן דער טובה
צום קראנקן מענטשן, דורך וואס ער איז געהיילט
געווארן, 10 זאלט איר אלע וויסן און דאס גאנצע
פאלק ישראל, אז אין דעם נאמען פון יהושע/ישוע
המשיח פון נצרת, וועמען איר האט אויפגעהאנגען
אויף דער בוים, וועמען ה׳ האט אויפגעוועקט פון די
טויטע, דורך דעם דאזיקן שטייט דער מאן געזונט
פאר אייך. 11 ער איז דאס דער שטיין, וואס איר,
די בוימייסטערס, האט פארווארפן, וועלכער איז
געווארן צום הויפט פונם ווינקל. 12 און עס איז נישט
פאראן קיין ישועה אין קיין אנדערן; ווארום עס
איז נישטא אונטערן הימל קיין אנדערער נאמען,
וואס איז געגעבן געווארן צווישן מענטשן, דורך
וועלכן מיר זאלן געראטעוועט ווערן. 13 און ווען זיי
האבן געזען דעם מוט פון פעטרוסן און יוחנן, און
האבן פארשטאנען, אז זיי זענען אומגעלערנטע און
איינפאכע מענטשן, האבן זיי זיך געוואונדערט, און
דערקענט, אז זיי זענען געווען מיט יהושען/ישוען.
14 און זעענדיק דעם מענטשן, וואס איז געהיילט
געווארן, שטיין מיט זיי, האבן זיי נישט געהאט וואס
אקיינגנצורעדן. 15 נאר באפעלנדיק זיי ארויסצוגיין
אינדרויסן פון סנהדרין, האבן זיי זיך באראטן
איינער מיטן אנדערן, 16 אזוי צו זאגן: וואס זאלן
מיר טאן מיט די דאזיקע מענטשן? ווארום אז א
באקאנט נס איז דורך זיי געשען, איז קלאר צו אלע
איינוואוינער פון ירושלים, און מיר קענען עס נישט
אפלייקענען. 17 נאר כדי עס זאל זיך נישט נאך
מער פארשפרייטן צווישן פאלק, לאמיר זיי מזהיר
זיין מער נישט צו רעדן צו קיינעם אין דעם דאזיקן
נאמען. 18 און האבן זיי גערופן, און באפוילן איינגאנצן
נישט צו רעדן און נישט צו לערנען אין דעם נאמען
פון יהושע/ישוע. 19 פעטרוס אבער און יוחנן האבן
ענטפערנדיק געזאגט צו זיי: משפט איר, צי עס איז
גערעכט פאר ה׳ אייך מער צו געהארכן ווי ה׳
(אליין); 20 ווארום מיר קענען נישט אנדערש ווי
רעדן דאס, וואס מיר האבן געזען און געהערט. 21 און
זיי האבן נאכאמאל זיי געווארנט, און אפגעלאזט,
נישט געפינענדיק עפעס, פארוואס זיי צו באשטראפן,
צוליב דעם פאלק; ווייל אלע האבן געלויבט ה׳
איבער דעם, וואס איז געשען. 22 ווארום דער מענטש
איז געווען עלטער ווי פערציק יאר, צו וועמען עס איז
געטאן געווארן דאס דאזיקע נס פון רפואה. 23 און
ווערנדיק באפרייט, זענען זיי געקומען צו זייערע
איינענע און האבן דערציילט אלץ, וואס די הויפט
כהנים און די זקנים האבן צו זיי געזאגט. 24 און
ווען זיי האבן דאס געהערט, האבן אלע צוזאמען
אויפגעהויבן זייער קול צו ה׳, און געזאגט: אָ האר, דו
ביסט עס, וואס האט באשאפן דעם הימל און די ערד
און דעם ים, און אלץ, וואס איז אין זיי; 25 דו האסט
געזאגט דורך דעם רוח הקודש דורך דעם מויל פון
אונדזער פאטער דוד, דיין קנעכט: פארוואס צארנען

די אומות (העולם), און די פעלקער טראכטן אויס
פוסטקייטן? 26 די מלכים פון דער ערד האבן זיך
אויפגעשטעלט, און די פירשטן האבן זיך אינאיינעם
פארזאמלט, קעגן דעם האר און קעגן זיין משיח.
27 ווארום באמת אין דער דאזיקער שטאט האבן זיך
פארזאמלט קעגן דיין הייליקן קנעכט יהושע/ישוע,
וועמען דו האסט געזאלבט, הורדוס און פאנטיוס
פילאטוס מיט די אומות (העולם) און די פעלקער
ישראל, 28 צו טאן וואס דיין האנט און עצה האט
פארויס גוזר געווען, אז עס זאל געשען. 29 און איצט
אָ האר, קוק אויף זייערע דראוננגען, און גיב דיינע
קנעכט צו רעדן דיין ווארט מיט א פולן דרייסטקייט.
30 בשעת דו טוסט אויסשטרעקן דיין האנט צו היילן,
און צו טאן אותות און מופתים דורך דעם נאמען פון
דיין הייליקן קנעכט יהושע/ישוע. 31 און בעת זיי
האבן תפילה געטאן, האט דאס ארט געציטערט,
אין וועלכן זיי זענען געווען פארזאמלט; און אלע
זענען פול געווארן מיט דעם רוח הקודש, און האבן
גערעדט דאס ווארט פון ה׳ מיט דרייסטקייט. 32 און
ביי דעם רוב מאמינים איז געווען איין הארץ און איין
גייסט, און קיינער האט נישט געזאגט, אז עפעס פון
זיין באזיץ איז זיין איינגנס; נאר אלץ איז ביי זיי געווען
געמיינשאפטלעך. 33 און מיט גרויס גבורה האבן די
שליחים אפגעגעבן דאס עדות זאגן פון דעם האר
ישועס אויפשטיין (תחית המתים); און גרויס חסד
איז געווען אויף זיי אלעמען. 34 און עס איז נישט
געווען קיין נויטליידנדער צווישן זיי, ווייל אלע,
וואס האבן פארמאגט פעלדער אדער הייזער, האבן
(די דאזיקע) פארקויפט, און געברענגט די פרייזן
פון די פארקויפטע זאכן 35 און אנידערגעלייגט
ביי די פיס פון די שליחים; און עס איז צעטיילט
געווארן צו יעדן איינעם, לויט זיינע באדערפענישן.
36 און יוסף, וואס האט געקריגן פון די שליחים דעם
ביינאמען בר-נבא (דאס הייסט, זון פון טרייסט), א
לוי, געבוירן אין קפריסין, 37 באזיצנדיק א פעלד,
האט עס פארקויפט, און געברענגט דאס געלט, און
עס אנידערגעלייגט ביי די פיס פון די שליחים.

5 א געוויסער מאן אבער מיטן נאמען חנניה, מיט
שפירה זיין ווייב, האט פארקויפט א פארמעגן, 2 און
אראפגענומען פון דעם פרייז, מיטן וויסן פון זיין
ווייב, און א חלק געברענגט און אנידערגעלייגט
ביי די פיס פון די שליחים. 3 פעטרוס אבער האט
געזאגט: חנניה, פארוואס האט דער שטן אנגעפילט
דיין הארץ, צו זאגן א ליגן צום רוח הקודש און
אראפצונעמען פונם פרייז פון פעלד? 4 צי איז עס
דען נישט געווען דיין איינגנס, ווען דו האסט עס
געהאט? און נאכן פארקויפן, צי איז עס דען נישט
געווען אין דיין רשות? פארוואס האסטו באשלאסן
אין דיין הארצן די דאזיקע זאך? דו האסט נישט
געלייקנט פאר מענטשן, נאר פאר ה׳. 5 און ווען
חנניה האט געהערט די דאזיקע ווערטער, איז ער
אנידערגעפאלן און אויסגעגאנגען; און א גרויסע מורא
איז געקומען איבער אלע, וואס האבן דאס געהערט.
6 און די יונגעלייט זענען אויפגעשטאנען, האבן אים
אנגעטאן תכריכים, און אים ארויסגעטראגן און קובר
געווען. 7 און נאך א פארלויף פון אן ערך דריי שעה
איז זיין ווייב אריינגעקומען, נישט וויסנדיק וואס
עס איז געשען. 8 און פעטרוס האט צו איר געזאגט:
זאג מיר, צי האט איר פאר כך-וכך פארקויפט
דאס פעלד? און זי האט געזאגט: יא, פאר כך-וכך.
9 האט פעטרוס צו איר געזאגט: פארוואס האט איר
איינגעשטימט צווישן זיך אויסצופרואוון דעם גייסט

פון דעם האר? אָט זע, די פיס פון די, וואס האבן
באגראבן דיין מאן, זענען ביי דער טיר, און זיי
וועלן דיך (אויך) ארויסטראגן. 10 און זי איז גלייך
אנידערגעפאלן צו זיינע פיס און אויסגעגאנגען; און די
יונגעלייט זענען אריינגעקומען און האבן זי געפונען
א טויטע, און, ארויסטראגנדיק, האבן זיי זי קובר
געווען ביי איר מאן. 11 און עס איז געקומען א גרויסע
מורא איבער דער גאנצער קהילה און איבער אלע,
וואס האבן דאס געהערט. 12 און דורך די הענט פון
די שליחים זענען געשען א סך אותות און מופתים
צווישן דעם פאלק; און אלע זענען געווען צוזאמען
אין דעם אולם של שלמה. 13 פון די איבריקע
אבער האט קיינער זיך נישט אונטערגעשטעלט צו
באהעפטן צו זיי, נאר דאס פאלק האט זיי געהאלטן
זייער טייער; 14 און די מאמינים אינם האר האבן
זיך פיל פארמערט, מאסן מענער און אויך פרויען;
15 אזוי, אז מען פלעגט ארויסטראגן קראנקע אויף
די גאסן, און זיי געלייגט אויף בעטן און געלעגערס,
כדי ווען פעטרוס וועט קומען, זאל ווייניקסטנס
זיין שאטן פאלן אויף עמיצן פון זיי. 16 און א המון
מענטשן איז זיך צוזאמענגעקומען אין ירושלים פון
די שטעט ארום, ברענגענדיק צו טראגן שלאפע און
געפלאגטע פון אומריינע גייסטער, וועלכע זענען
אלע געהיילט געווארן. 17 און דער כהן גדול איז
אויפגעשטאנען און אלע, וואס זענען געווען מיט
אים (דאס איז די כיתה פון די צדוקים), און זענען
פול געווארן מיט קנאה, 18 און האבן ארויפגעלייגט
די הענט אויף די שליחים, און זיי איינגעזעצט אין
דער שטאטישער תפיסה. 19 און א מלאך פון דעם
האר (ה׳) האט ביינאכט אויפגעעפנט די טירן פון
דעם געפענקעניש, און זיי ארויסגעפירט, און געזאגט:
20 גייט, שטעלט זיך און רעדט אין בית המקדש
צום פאלק אלע רייד פון דעם דאזיקן לעבן. 21 און
ווען זיי האבן דאס געהערט, זענען זיי אינדערפרי
אריינגעגאנגען אין בית המקדש אריין און האבן
געלערנט. אבער דער כהן גדול איז געקומען און די,
וואס זענען געווען מיט אים, און האבן צונויפגערופן
דאס סנהדרין און אלע זקנים פון די בני ישראל,
און געשיקט צו דער תפיסה, מען זאל זיי ברענגען.
22 און די משרתים זענען אהינגעגאנגען און האבן זיי
נישט געפונען אין תפיסה, און האבן זיך אומגעקערט
און דערציילט, אזוי צו זאגן: 23 מיר האבן געפונען
דאס געפענקעניש פעסט פארשלאסן און די שומרים
שטיין ביי די טירן; אבער אויפעפנענדיק, האבן
מיר אינעווייניק קיינעם נישט געפונען. 24 און ווי
דער מיליטערישער הויפטמאן פונם בית המקדש
און די הויפט כהנים האבן געהערט די דאזיקע
ווערטער, זענען זיי פארצווייפלט געווארן איבער
זיי, וואס עס וועט פון דעם דאזיקן ווערן. 25 דאן
איז עמיצער געקומען און זיי דערציילט: זע, די
מענער, וועמען איר האט איינגעזעצט אין תפיסה,
זענען אינם בית המקדש, און שטייען און לערנען
דאס פאלק. 26 דעמאלט איז דער מיליטערישער
הויפטמאן אוועק צוזאמען מיט די משרתים, און
זיי געברענגט, (דאך) נישט מיט געוואלד; ווארום
זיי האבן מורא געהאט פארן פאלק, מען זאל זיי
נישט שטייניקן. 27 און האבן זיי געברענגט און
אוועקגעשטעלט פארן סנהדרין. און דער כהן גדול
האט זיי געפרעגט, 28 אזוי צו זאגן: האבן מיר אייך
נישט שטרענג באפוילן, נישט צו לערנען אין דעם
דאזיקן נאמען, און זע, איר האט אנגעפילט ירושלים
מיט אייער לערנונג, און ווילט איר ברענגען אויף

אונדז דאס בלוט פון דעם דאזיקן מענטשן? 29 און
פעטרוס און די שליחים האבן ענטפערנדיק געזאגט:
ה׳ מוז מען מער געהארכן ווי מענטשן. 30 דער ג-ט פון
אונדזערע אבות האט אויפגעוועקט יהושען/ישועון,
וועמען איר האט גענומען און אויפגעהאנגען אויף א
בוים. 31 אים האט ה׳ דערהייבט מיט זיין רעכטער
האנט, (צו זיין) א שר און א גואל, צו געבן צו ישראל
תשובה און סליחת חטאים. 32 און מיר זענען עדות
פון די דאזיקע ווערטער, און דער רוח הקודש,
וועלכן ה׳ האט געגעבן צו די, וואס געהארכן אים.
33 און הערנדיק דאס, האט עס זיי געשטאכן אין
זייערע הערצער, און זיי האבן געוואלט זיי טייטן.
34 נאר עס איז אויפגעשטאנען א געוויסער מאן אינם
סנהדרין, א פרוש, וואס האט געהייסן גמליאל, א תנא,
הויך געאכט ביים גאנצן פאלק, און האט באפוילן
מען זאל די מענטשן ארויספירן אויף א ווײַלע.
35 דאן האט ער געזאגט צו זיי: מענער פון ישראל,
זייט פארזיכטיק וואס שייך די דאזיקע מענטשן, וואס
איר גייט טאן. 36 ווארום פאר די דאזיקע טעג איז
אויפגעשטאנען תודס, זאגנדיק, אז ער איז עפעס; צו
וועמען עס האבן זיך באהאפטן אין צאל אן ערך
פיר הונדערט מענטשן; ער איז געהרגעט געווארן;
און אלע, וואס האבן אים געפאלגט, זענען צעשפרייט
און צונישט געווארן. 37 נאך דעם איז אויפגעשטאנען
יהודה הגלילי, אין די טעג פון דער רעגיסטרירונג,
און האט פארפירט נאך זיך אן אנגעזעענעם טייל
פונם פאלק; אויך ער איז פארלוירן געווארן, און
אלע, וואס האבן אים געהארכט, זענען צעשפרייט
געווארן. 38 און איצט זאג איך אייך: האלט זיך צוריק
פון די דאזיקע מענטשן, און לאזט זיי אפ: ווייל
אויב די דאזיקע עצה אדער די דאזיקע זאך איז פון
מענטשן, וועט זי צעשטערט ווערן. 39 נאר אויב זי
איז פון ה׳, וועט איר זיי נישט קענען שטערן; טאמער
וועט איר געפונען ווערן ראנגלענדיק אויך קעגן ה׳.
און זיי האבן אים געהארכט; 40 און רופנדיק די
שליחים און שלאגנדיק זיי מלקות, האבן זיי באפוילן,
אז זיי זאלן נישט רעדן אין ישועס נאמען, און האבן
זיי אפגעלאזט. 41 און זיי זענען אוועקגעגאנגען פון
פאר דעם סנהדרין, פרייענדיק זיך וואס זיי האבן
ווערטיק געווען מבזה צו ווערן צוליב דעם נאמען.
42 און יעדן טאג, סאי אין בית המקדש סאי פון הויז
צו הויז, האבן זיי נישט אויפגעהערט צו לערנען און
אנצוזאגן די בשורה פון דעם משיח יהושע/ישוע.

6 און אין די דאזיקע טעג, ווען די תלמידים
האבן זיך געמערט, איז געווארן א געמורמל פון
די העלעניסטן קעגן די עברים, מחמת אין דער
טאג טעגלעכער באדינונג זענען זייערע אלמנות
פארנאכלעסיקט געווארן. 2 און די צוועלף האבן
גערופן דעם עולם תלמידים, צו זיך און געזאגט: עס
טויג נישט, אז מיר זאלן איבערלאזן ה׳ס ווארט און
זיך פארנעמען מיט דינען ביי טישן. 3 נאר זוכט זיך
אויס, ברידער, צווישן אייך זיבן מענער, וואס האבן
א גוטן נאמען און זענען פול מיט דעם רוח הקודש
און מיט חכמה, זיי וועלן מיר באשטימען איבער
דעם דאזיקן ענין; 4 מיר אבער וועלן אנהאלטן
אין תפילה און אין דער עבודה פון דעם ווארט.
5 און דאס ווארט איז געפעלן דעם גאנצן עולם;
און מען האט אויסדערוויילט סטעפאנוסן, א מאן
פול מיט אמונה און מיט דעם רוח הקודש, און
פיליפוסן און פראכארוסן און ניקאנאר און טימאן
און פארמענאס, און ניקאלאאסן, א גר פון אנטיוכיא.
6 זיי האט מען געשטעלט פאר די שליחים; און

מתפלל זייענדיק, האבן זיי ארויפגעלייגט די הענט
אויף זיי. 7 און ה׳ס ווארט איז געוואקסן, און די צאל
תלמידים אין ירושלים האט זיך שטארק פארמערט,
אפילו א גרויסע מאסע פון די כהנים איז געווארן
געהארכזאם צום אמונה. 8 און סטעפאנוס, פול
מיט גנאד און גבורה, האט געטאן גרויסע אותות
און מופתים צווישן דעם פאלק. 9 עס זענען אבער
אויפגעשטאנען אייניקע פון דעם בית הכנסת, וואס
האט געהייסן די שול פון די ליבערטינער, און פון
קירניה און אלעקסאנדרענער און פון די (לייט) פון
קיליקיען און אזיען; און האבן געהאלטן א וויכוח מיט
סטעפאנוסן, 10 און זיך נישט געקענט אקיינגשטעלן
דער חכמה און דעם גייסט, מיט וועלכן ער האט
גערעדט. 11 האבן זיי דעמאלט אונטערגעשטעלט
מענער, וואס האבן געזאגט: מיר האבן אים געהערט
רעדן לעסטערנדיקע ווערטער קעגן משהן און
ה׳. 12 און האבן אויפגעהעצט דאס פאלק און די
זקנים און די סופרים, און זענען אויפגעשטאנען און
אים גענומען מיט געוואלד, און אוועקגעפירט צום
סנהדרין, 13 און געשטעלט פאלשע עדות, וואס
האבן געזאגט: דער דאזיקער מענטש הערט נישט
אויף צו רעדן ווערטער קעגן דעם דאזיקן מקום
קדוש און דער תורה; 14 ווארום מיר האבן אים
געהערט זאגן, אז דער דאזיקער יהושע/ישוע פון
נצרת, וועט צעשטערן דאס ארט און ענדערן די
חוקים, וועלכע משה האט אונדז איבערגעגעבן.
15 און אלע, וואס זענען געזעסן אין סנהדרין, האבן
מיט שפאנונג געקוקט אויף אים, און געזען זיין פנים
ווי (עס וואלט געווען) דאס פנים פון א מלאך.

7 און דער כהן גדול האט געזאגט: צי איז עס
טאקע אזוי? 2 ער אבער האט געזאגט: ברידער
און פאטערס, הערט! דער ג-ט פון כבוד האט זיך
באוויזן צו אונדזער פאטער אברהם, בשעת ער איז
געווען אין ארם נהרים, איידער ער האט געוואוינט
אין חרן, 3 און געזאגט צו אים: גיי ארויס פון דיין
לאנד און פון דיין משפחה, און גיי אין דעם לאנד
אריין, וואס איך וועל דיר ווייזן. 4 איז ער דעמאלט
ארויסגעגאנגען אויס דעם לאנד פון די כשדים
און האט געוואוינט אין חרן, און פון דארטן, נאך
דעם ווי זיין פאטער איז געשטארבן, האט ער אים
אריבערגעברענגט אין דעם דאזיקן לאנד אריין, אין
וועלכן איר וואוינט איצט. 5 און האט אים דרינען
נישט געגעבן קיין ירושה, אפילו נישט אן ארט, וואו
א פוס אנידערצושטעלן, נאר עס אים צוגעזאגט צו
געבן פאר א באזיץ און צו זיין זאמען נאך אים, בשעת
ער האט נאך נישט געהאט קיין קינד. 6 און ה׳ האט
צו אים אזוי גערעדט: אז זיין זאמען וועט זיין א גר
אין א פרעמד לאנד, און מען וועט זיי פארקנעכטן
און פייניקן פיר הונדערט יאר לאנג. 7 און דאס
פאלק, וואס וועט זיי פארקנעכטן, וועל איך משפטן,
האט ה׳ געזאגט, און דערנאך וועלן זיי ארויסגיין און
מיך דינען אויף דעם דאזיקן ארט. 8 און האט אים
געגעבן דעם בונד (ברית) פון מילה; און אזוי האט
ער (אברהם) געבוירן יצחקן און אים מל געווען
דעם אכטן טאג, און יצחק האט געבוירן יעקבן, און
יעקב—די צוועלף ראשי האבות. 9 און די ראשי
האבות, מקנא זייענדיק יוספן, האבן אים פארקויפט
קיין מצרים; און ה׳ איז געווען מיט אים, 10 און
האט אים מציל געווען פון אלע זיינע צרות, און אים
געשענקט חן און חכמה פאר פרעהן, דעם מלך פון
מצרים; און ער האט אים באשטימט פאר א מושל
איבער מצרים און איבער זיין גאנץ הויז. 11 און

עס איז געווארן א הונגער איבער גאנץ מצרים און
כנען, און א גרויסע צרה, און אונדזערע עלטערן
האבן נישט געפונען קיין שפייז. 12 ווען אבער יעקב
האט געהערט, אז עס איז דא ווייץ אין מצרים, האט
ער דאס ערשטע מאל ארויסגעשיקט אונדזערע
פאטערס. 13 און דאס אנדערע מאל האט יוסף זיך
געלאזט דערקענען צו זיינע ברידער, און יוספס
אפשטאמונג איז באקאנט געווארן צו פרעהן. 14 און
יוסף האט געשיקט און גערופן זיין פאטער יעקב און
די גאנצע משפחה, (פינף און) זיבעציק נפשות. 15 און
יעקב האט אראפגענידערט קיין מצרים, און איז
געשטארבן און אונדזערע פאטערס. 16 און מען האט
זיי אריבערגעברענגט קיין שכם און געלייגט אין
דעם קבר, וואס אברהם האט געקויפט פאר א געלט
פרייז פון חמורס זין אין שכם. 17 און אזויווי עס האט
זיך דערנענטערט די צייט פון דער הבטחה, וועגן
וועלכער ה׳ האט צוגעשוואירן צו אברהמען, איז
דאס פאלק געוואקסן און זיך פארמערט אין מצרים.
18 ביז איבער מצרים איז אויפגעשטאנען אן אנדערער
קעניג, וועלכער האט נישט געקענט יוספן. 19 דער
דאזיקער האט געהאנדלט מיט כיטרעקייט קעגן
אונדזער פאלק, און געפייניקט אונדזערע עלטערן,
אז זיי זאלן ארויסווארפן זייערע נייגעבוירענע
קינדער, כדי זיי זאלן נישט בלייבן לעבן. 20 אין
דער צייט איז משה געבוירן געווארן, און געווען שיין
פאר ה׳, און איז דריי חדשים לאנג גענערט געווארן
אין זיין פאטערס הויז. 21 און ווען מען האט אים
ארויסגעווארפן, האט פרעהס טאכטער אים גענומען
און דערצויגן פאר זיך פאר א זון. 22 און משה איז
געלערנט געווארן אין יעדער חכמה פון די מצריים,
און געווען א גיבור אין זיינע ווערטער און מעשים.
23 און ווען ער איז אלט געווארן פערציק יאר, איז
אים געקומען אויפן הארצן צו באזוכן זיינע ברידער
די קינדער ישראל. 24 און זעענדיק איינעם ליידן אן
עוולה, האט ער זיך אנגענומען און נוקם געווען פאר
דעם געליטענעם, דערשלאגנדיק דעם מצרי. 25 און
האט געמיינט, אז זיינע ברידער וועלן פארשטיין, אז
ה׳ גיט זיי ישועה דורך זיין האנט, זיי אבער האבן
נישט פארשטאנען. 26 און דעם אנדערן טאג האט ער
זיך באוויזן צו זיי, בשעת זיי האבן זיך געקריגט, און
האט געוואלט מאכן שלום צווישן זיי, און געזאגט:
מענער, איר זענט (דאך) ברידער, פארוואס טוט
איר אן עוולה איינער דעם אנדערן? 27 און דער,
וואס האט באעוולט זיין חבר, האט אים אפגעשטויסן,
זאגנדיק: ווער האט דיך געשטעלט פאר א שר און א
שופט איבער אונדז? 28 צי ווילסטו מיך הרגענען,
אזוי, ווי דו האסט נעכטן געהרגעט דעם מצרי?
29 איז משה אנטלאפן איבער דעם דאזיקן ווארט
און געווען א פרעמדער אינם לאנד פון מדין, וואו
ער האט געבוירן צוויי זין. 30 און ווען פערציק
יאר זענען דערפילט געווארן, האט זיך א מלאך
באוויזן צו אים אין דער מדבר ביים בארג סיני אין א
פלאם פייער פון דעם סנה. 31 און זעענדיק עס, האט
משה זיך געוואונדערט איבער דער דערשיינונג;
און בשעת ער איז צוגעגאנגען, זי צו באטראכטן,
איז געקומען דאס קול פונם האר (ה׳): 32 איך בין
דער ג-ט פון דיינע אבות, דער ג-ט פון אברהם, און
דער ג-ט פון יצחק, און דער ג-ט פון יעקב. און משה
האט געציטערט און זיך נישט אונטערגעשטעלט צו
קוקן. 33 און דער האר האט צו אים געזאגט: נעם
אראפ די שיך פון דיינע פיס, ווארום דאס ארט, אויף
וועלכן דו שטייסט, איז הייליקע ערד. 34 זען האב

איך געזען דאס ליידן פון מיין פאלק, וועלכעס איז
אין מצרים, און האב געהערט זייער זיפצן, און בין
אראפגענידערט זיי אויסצולייזן; און איצט קום, איך
וועל דיך שיקן קיין מצרים. 35 דעם דאזיקן משה,
וועמען זיי האבן פארלייקנט, זאגנדיק: ווער האט
דיך געשטעלט פאר א שר און א שופט? אים האט
ה׳ געשיקט ווי א שר און גואל, דורך דער האנט פון
דעם מלאך, וואס האט זיך באוויזן צו אים אין דעם
סנה. 36 ער האט זיי ארויסגעפירט, טוענדיק אותות
און מופתים אינם לאנד מצרים און אינם ים סוף און
אין דער מדבר פערציק יאר לאנג. 37 דאס איז דער
משה, וועלכער האט געזאגט צו די קינדער ישראל:
א נביא וועט דער האר אייער ג-ט אייך אויפשטעלן
פון אייערע ברידער, גלייך צו מיר; אים זאלט איר
הערן. (דברים יח, טו.) 38 ער איז עס, וואס איז געווען
אין דער עדה אין דער מדבר מיט דעם מלאך,
וועלכער האט גערעדט צו אים אויפן בארג סיני, און
מיט אונדזערע עלטערן; ער האט באקומען דברים
חיים צו געבן צו אונדז; 39 צו וועמען אונדזערע
פאטערס האבן נישט געוואלט זיין געהארכזאם, נאר
האבן אים אפגעשטויסן און אין זייערע הערצער זיך
געקערט קיין מצרים, 40 און געזאגט צו אהרנען: מאך
אונדז ג-טער, וואס זאלן גיין פאר אונדז; ווארום דער
דאזיקער משה, וועלכער האט אונדז ארויסגעפירט
אויס דעם לאנד מצרים, ווייסן מיר נישט וואס עס
איז געשען צו אים. 41 און האבן געמאכט א קאלב אין
יענע טעג, און געברענגט א קרבן צום אפג-ט און זיך
געפריידט מיט די מעשים פון זייערע הענט. 42 און
ה׳ האט זיך אוועקגעקערט און זיי איבערגעגעבן
צו דינען די הערשאפן פון הימל, אזויווי עס שטייט
געשריבן אינם ספר פון די נביאים: צי האט איר מיר
(דען) מקריב געווען זבחים און מנחות פערציק
יאר אין דער מדבר, אָ בית ישראל? 43 און איר
האט אויפגענומען דאס געצעלט פון מולך און דעם
שטערן פון דעם ג-ט רמפן (ראמפאן), די בילדער,
וואס איר האט געמאכט, זיך צו בוקן צו זיי. און
איך וועל אייך פארטרייבן אויף יענער זייט בבל.
44 דאס מישכן העדות איז געווען ביי אונדזערע
עלטערן אין דער מדבר, אזוייווי ער האט באפוילן,
וועלכער האט גערעדט צו משהן, אז ער זאל עס
מאכן לויט דעם געשטאלט, וואס ער האט געזען.
45 וועלכעס אונדזערע עלטערן מיט יהושע האבן
גענומען און אויך אריינגעברענגט אין דעם איינגנטום
פון די פעלקער, וואס ה׳ האט ארויסגעטריבן פון
פאר אונדזערע עלטערנס פנים, ביז צו די טעג פון
דוד; 46 וועלכער האט געפונען חן ביי ה׳, און האט
געבעטן צו געפינען א געצעלט פאר דעם ג-ט פון
יעקב. 47 שלמה אבער האט געבויט פאר אים א
הויז. 48 נאר דער אויבערשטער וואוינט נישט אין
(הייזער), וואס זענען פון הענט געמאכט, ווי דער
נביא זאגט: 49 דער הימל איז מיין טראן, און די
ערד—דאס פוסבענקעלע פאר מיינע פיס; וואס פאר
א הויז וועט איר מיר בויען? זאגט דער האר (ג-ט);
אדער וועלכעס איז דאס ארט פון מיין מנוחה? 50 צי
האט דען נישט מיין האנט געמאכט די דאזיקע אלע
זאכן? 51 איר הארטנעקיקע און (וואס האבן) נישט
געמלטע הערצער און אויערן, איר שטעלט זיך תמיד
אנטקעגן דעם רוח הקודש; ווי די עלטערן אייערע,
אזוי איר. 52 וועמען פון די נביאים האבן אייערע
עלטערן נישט גערודפט? און האבן געטייט די, וואס
האבן פארויסגעזאגט וועגן דעם קומען פון דעם
צדיק, וועמעס מוסרים און רוצחים איר זענט איצט

געווארן; 53 איר, וועלכע האבן מקבל געווען די תורה
דורך דער פארמיטלונג פון מלאכים, און האבן זי
(דאך) נישט געהאלטן! 54 און הערנדיק דאס, האט
עס זיי געשטאכן אין זייערע הערצער, און זיי האבן
געקריצט מיט די ציין אויף אים. 55 און ער, זייענדיק
פול מיט דעם רוח הקודש, האט ארויפגעבליקט צום
הימל, און געזען דעם כבוד פון ה׳, און יהושען/ישועען
שטיין אויף ה׳ס רעכטער זייט, 56 און האט געזאגט:
אָט זע איך די הימלען געעפנט און דעם בר אנש
שטיין אויף דער רעכטער זייט פון ה׳. 57 און זיי
האבן א געשריי געטאן מיט א הויך קול און זיך
פארשטאפט די אויערן, און אלע אינאיינעם האבן זיך
א ווארף געטאן אויף אים. 58 און אים ארויסגעשטויסן
אויסער דער שטאט און געשטייניקט; און די עדות
האבן אוועקגעלייגט זייערע מלבושים ביי די פיס
פון א יונגנמאן, וואס האט געהייסן שאול. 59 און האבן
געשטייניקט סטעפאנוסן, בשעת ער האט אויסגערופן
און געזאגט: האר יהושע/ישוע, נעם אויף מיין גייסט.
60 און האט אנידערגעקניט און א געשריי געטאן מיט
א הויך קול: האר, רעכן זיי נישט צו די דאזיקע זינד.
און דאס זאגנדיק, איז ער איינגעשלאפן.

8 און שאול האט מסכים געווען צו זיין טויט.
און יענעם טאג האט זיך אויפגעהויבן א גרויסע
רדיפה אויף דער קהלה אין ירושלים; און אלע זענען
צעשפרייט געווארן איבער די געגנטן פון יהודה
און שומרון, מיטן אויסנאם פון די שליחים. 2 און
ג-טספארכטיקע לייט האבן גענומען סטעפאנוסן און
אים קובר געווען, און געמאכט א גרויס הספד אויף
אים. 3 שאול אבער האט חרוב געמאכט די קהלה,
איז אריינגעגאנגען אין יעדן הויז, און געשלעפט
מענער און פרויען און זיי איבערגעגעבן אין תפיסה
אריין. 4 און די, וואס זענען צעשפרייט געווארן, זענען
ארומגעגאנגען מבשר זייענדיק דאס ווארט. 5 און
פיליפוס איז אראפגעגאנגען אין דער שטאט שומרון
אריין, און האט אויסגערופן צו זיי דעם משיח. 6 און
די מאסן האבן אלע אינאיינעם פארנומען מיט פלייס
פיליפוסנס רייד, הערנדיק און זעענדיק די אותות,
וואס ער האט געטאן. 7 ווארום פון א סך פון די,
וואס האבן געהאט אומריינע גייסטער, זענען (די
דאזיקע) ארויס, שרייענדיק מיט א הויך קול, און
א סך פאראליזשירטע און לאמע זענען געהיילט
געווארן. 8 און עס איז געווארן א גרויסע שמחה אין
יענער שטאט. 9 און א געוויסער מאן מיטן נאמען
שמעון, וועלכער פלעגט זיך פריער אפגעבן מיט
כשוף אין דער שטאט און האט דערשטוינט דאס
פאלק פון שומרון, אויסגעבנדיק זיך פאר עפעס
גרויס; 10 וואס צו אים האבן זיך אלע צוגעהערט,
פון קליין ביז גרויס, און געזאגט: דער דאזיקער
(מאן) איז די קראפט פון ג-ט, וואס מען רופט די
גרויסע. 11 און זיי האבן זיך צוגעהערט צו אים,
ווייל במשך פון א לענגערער צייט האט ער זיי
דערשטוינט מיט די כישופים. 12 ווען אבער זיי האבן
געגלויבט פיליפוסן, וועלכער האט זיי אנגעזאגט די
גוטע בשורה וועגן דעם קעניגרייך פון ה׳ און דעם
נאמען פון יהושע/ישוע המשיח, האבן זיי זיך געלאזט
טובל זיין אין דער מקווה, מענער און פרויען. 13 און
דער שמעון אליין האט אויך געגלויבט; און ווערנדיק
געטובלט אין דער מקווה, האט ער זיך באהאפטן צו
פיליפוסן, און זעענדיק אותות און גרויסע מופתים
געשען, האט ער זיך שטארק געוואונדערט. 14 און ווען
די שליחים אין ירושלים האבן געהערט, אז שומרון
האט אנגענומען ה׳ס ווארט, האבן זיי געשיקט צו

זיי פעטרוסן און יוחנן; 15 וועלכע, אראפקומענדיק,
האבן מתפלל געווען פאר זיי, אז זיי זאלן באקומען
דעם רוח הקודש. 16 ווארום דער רוח הקודש איז
נאך נישט געהאט געפאלן אויף קיין איינעם פון זיי;
זיי זענען בלויז געווען געטובלט אין דער מקווה
אינם נאמען פון דעם האר יהושע/ישוע. 17 דאן
האבן זיי ארויפגעלייגט די הענט אויף זיי, און זיי
האבן באקומען דעם רוח הקודש. 18 און ווי שמעון
האט געזען, אז דער רוח הקודש איז געגעבן געווארן
דורך דעם ארויפלייגן די הענט פון די שליחים,
האט ער געברענגט געלט צו זיי, 19 און געזאגט:
גיט מיר אויך די דאזיקע מאכט, כדי ווען איך וועל
ארויפלייגן די הענט אויף עמיצן, זאל ער באקומען
דעם רוח הקודש. 20 פעטרוס אבער האט צו אים
געזאגט: דיין זילבער זאל בלייבן ביי דיר צו (דיין)
פארדארבונג, ווייל דו האסט בדעה געהאט צו
קויפן די מתנה פון ה׳ מיט געלט. 21 דו האסט נישט
קיין חלק און נישט קיין נחלה אין דער דאזיקער
זאך, ווארום דיין הארץ איז נישט אויפריכטיק פאר
ה׳. 22 דעריבער טו תשובה פון דער דאזיקער
שלעכטסקייט דיינער, און טו תפילה צום האר (ה׳),
אפשר וועט דיר פארגעבן ווערן די מחשבה פון דיין
הארץ. 23 ווארום איך זע, אז דו ביסט אין דער גאל
פון ביטערקייט (ראש ולענה), און אין דעם בונד
פון רשעות. (דברים כט, יז.) 24 און שמעון האט
ענטפערנדיק געזאגט: זייט איר מתפלל פאר מיר
צום האר (ג-ט), אז קיין זאך זאל נישט קומען אויף
מיר, פון וועלכע איר האט גערעדט. 25 און עדות
זאגנדיק און רעדנדיק דאס ווארט פונם האר, האבן
זיי זיך אומגעקערט קיין ירושלים, און אנגעזאגט
(אונטערוועגנס) די גוטע בשורה אין פיל שומרונישע
דערפער. 26 און א מלאך פון האר (ג-ט) האט
גערעדט צו פיליפוסן, אזוי צו זאגן: שטיי אויף, און
גיי קיין דרום זייט אויף דעם וועג, וואס פירט אראפ
פון ירושלים קיין עזה; דער זעלביקער איז וויסט.
27 און ער איז אויפגעשטאנען, און געגאנגען; און זע,
א מאן, אן עטיאפיער, א סריס, א הויפט באאמטער
ביי קאנדאקע, קעניגין פון די עטיאפיער—ער איז
געווען איבער אלע אירע אוצרות—איז געקומען זיך
צו בוקן (פאר ה׳) אין ירושלים; 28 און אומקערנדיק
זיך (אהיים), און זיצנדיק אויף זיין רייטוואגן, האט
ער געלייענט (דאס ספר פון) דעם נביא ישעיה.
29 און דער גייסט האט געזאגט צו פיליפוסן: גיי צו,
און באהעפט דיך צו דעם דאזיקן רייטוואגן. 30 און
פיליפוס איז צוגעלאפן, און געהערט אים לייענען
דאס (ספר פון) ישעיה הנביא, און האט געזאגט: צי
פארשטייסטו וואס דו לייענסט? 31 האט ער געזאגט:
וויאזוי זאל איך קענען, ווען קיינער לערנט מיך
נישט? און האט געבעטן פיליפוסן איינצושטייגן און
זיך אנידערצוזעצן מיט אים. 32 און דער תוכן פון
דער שריפט, וואס ער האט געלייענט איז געווען דאס
דאזיקע: ווי א שאף צו דער שחיטה איז ער געפירט
געווארן; און ווי א לאם פאר זיין שערער איז שטום,
אזוי האט ער נישט אויפגעמאכט זיין מויל; 33 אין
זיין דערנידריקונג איז זיין משפט אוועקגענומען
געווארן; און ווער וועט בארעכענען זיין דור? ווייל
זיין לעבן איז אוועקגענומען געווארן פון דער ערד.
34 און דער סריס האט ענטפערנדיק געזאגט צו
פיליפוסן: איך בעט דיך, וועגן וועמען רעדט דאס
דער נביא? וועגן זיך אליין אדער וועגן אן אנדערן?
35 און פיליפוס האט אויפגעמאכט זיין מויל, און
אנהויבנדיק פון דער דאזיקער שריפט, האט ער

אים אנגעזאגט די גוטע בשורה פון יהושען/ישוען.
36 און ווי זיי זענען אזוי געפארן אויפן וועג, זענען
זיי געקומען צו א וואסער; און דער סריס האט
געזאגט: זע, א וואסער; וואס שטערט מיר געטובלט
צו ווערן אין דער מקווה? 37 האט פיליפוס צו
אים געזאגט: אויב דו גלויבסט מיטן גאנצן הארצן,
מעגסטו. און ער האט ענטפערנדיק געזאגט: איך
גלויב, אז יהושע/ישוע המשיח איז דער זון פון דער
אויבערשטער. 38 און האט באפוילן אפצושטעלן
דעם רייטוואגן, און ביידע זענען אראפגעגאנגען אין
וואסער אריין, פיליפוס און דער סריס; און ער האט
אים געטובלט אין דער מקווה. 39 און ווען זיי זענען
ארויסגעשטיגן פונם וואסער, האט דער גייסט פון
דעם האר פארטראגן פיליפוסן, און דער סריס האט
אים שוין מער נישט געזען, און א פריילעכער איז ער
זיך געפארן אויף זיין וועג. 40 פיליפוס אבער האט
זיך געפונען אין אשדוד; און איז ארומגעגאנגען און
האט אנגעזאגט די גוטע בשורה אין אלע שטעט, ביז
ער איז געקומען קיין קיסריה.

9 שאול אבער האט נאך אלץ געאטעמט מיט
דראונג און רציחה קעגן די תלמידים פון דעם האר,
און איז געגאנגען צום כהן גדול, 2 און ביי אים געבעטן
בריוו צו די שולן אין דמשק, כדי ווען ער וועט
געפינען אייניקע, וואס האלטן זיך ביי דעם דרך
(ה׳), סאי מענער סאי פרויען, זאל ער זיי ברענגען
אין קייטן קיין ירושלים. 3 און בשעת ער איז געפארן,
איז געשען, אז ווען ער האט זיך דערנענטערט
צו דמשק, האט פלוצלונג א ליכט פון הימל אים
ארומגעשטראלט; 4 און ער איז אנידערגעפאלן
אויף דער ערד, און געהערט א קול, וואס האט
געזאגט צו אים: שאול, שאול, וואס פארפאלגסטו
מיך? 5 האט ער געזאגט: ווער ביסטו, האר? און ער
(האט געזאגט): איך בין יהושע/ישוע, וועמען דו
פארפאלגסט. 6 נאר שטיי אויף, און גיי אריין אין
דער שטאט, און עס וועט דיר געזאגט ווערן, וואס דו
זאלסט טאן. 7 און די לייט, וואס האבן מיטגערייזט
מיט אים, זענען (דערנאך) געבליבן שטיין אָן לשון,
הערנדיק דאס קול, און נישט זעענדיק קיינעם. 8 און
שאול האט זיך אויפגעהויבן פון דער ערד; און הגם
די אויגן האבן זיך אים אויפגעמאכט, האט ער דאך
גארנישט געזען; און מען האט אים אנגענומען ביי
דער האנט, און אריינגעפירט קיין דמשק. 9 און דריי
טעג איז ער געווען אָן ראיה; און האט נישט געגעסן
און נישט געטרונקען. 10 און אין דמשק איז געווען
א געוויסער תלמיד מיטן נאמען חנניה; און דער
האר האט צו אים געזאגט אין א חזיון: חנניה! און ער
האט געזאגט: אָט בין איך, האר! 11 און דער האר
האט צו אים געזאגט: שטיי אויף, און גיי צו דער גאס,
וואס מען רופט זי די גלייכע, און זוך אין יהודהס
הויז שאולן מיטן צונאמען הטרסי, ווארום זע, ער
טוט תפילה, 12 און האט געזען אין א חזיון א מאן,
וועלכער הייסט חנניה, אריינקומען און ארויפלייגן
די הענט אויף אים, כדי ער זאל ווידער זען. 13 האט
חנניה געענטפערט: האר, איך האב געהערט פון
פילע וועגן דעם דאזיקן מאן, וויפל שלעכטס ער
האט געטאן צו דיינע קדושים אין ירושלים; 14 אויך
דא האט ער רשות פון די הויפט כהנים צו בינדן
אלע, וואס רופן אָן דיין נאמען. 15 דער האר אבער
האט צו אים געזאגט: גיי, ווייל ער איז פאר מיר א
כלי חפץ, צו טראגן מיין נאמען פאר די אומות און
מלכים און קינדער ישראל; 16 ווארום איך וועל
אים ווייזן וואס ער וועט מוזן ליידן צוליב מיין

נאמען. 17 און חנניה איז אוועק, און אריינגעגאנגען
אין דעם הויז, האט ארויפגעלייגט די הענט אויף
אים און געזאגט: ברודער שאול, דער האר האט
מיך געשיקט, יהושע/ישוע, וואס האט זיך צו דיר
באוויזן אויפן וועג, אויף וועלכן דו ביסט געפארן,
כדי דו זאלסט ווידער זען און פול ווערן מיט דעם
רוח הקודש. 18 און גלייך זענען אראפגעפאלן פון
זיינע אויגן עפעס ווי שופן, און ער האט ווידער געזען,
און איז אויפגעשטאנען און זיך געלאזט טובל זיין
אין דער מקווה; 19 און האט גענומען שפייז און זיך
געשטארקט. און ער איז געווען אייניקע טעג מיט די
תלמידים אין דמשק. 20 און האט גלייך אויסגערופן
אין די שולן, אז יהושע/ישוע איז דער זון פון דער
אויבערשטער. 21 און אלע, וואס האבן (אים)
געהערט, זענען דערשטוינט געווארן, און האבן
געזאגט: צי איז ער דען נישט דער דאזיקער, וואס
פלענט פארטיליקן אין ירושלים די, וועלכע האבן
אנגערופן דעם דאזיקן נאמען? און איז אהערגעקומען
פאר דעם זעלביקן צוועק, כדי זיי אוועקצופירן אין
קייטן צו די הויפט כהנים? 22 שאול אבער האט זיך
נאך מער געשטארקט, און האט צעמישט די יידן,
וועלכע האבן געוואוינט אין דמשק, אויפווייזנדיק,
אז דער דאזיקער איז דער משיח. 23 און ווען עס
זענען פארביי א סך טעג, האבן די יידן זיך באראטן
אים אומצוברענגען; 24 נאר זייער פארשווערונג איז
באקאנט געווארן צו שאולן. און זיי האבן אפילו
באוואכט די טויערן בייטאג און ביינאכט, כדי אים צו
טייטן. 25 זיינע תלמידים אבער האבן אים גענומען
ביינאכט, און אראפגעלאזט פון דער שטאטמויער,
אראפנידערנדיק אים אין א קארב. 26 און ווען ער
איז געקומען קיין ירושלים, האט ער געפרואווט
זיך צו באהעפטן צו די תלמידים; און אלע האבן
מורא געהאט פאר אים, נישט גלויבנדיק, אז ער איז א
תלמיד. 27 בר-נבא אבער האט אים גענומען, און
אוועקגעפירט צו די שליחים, און זיי דערציילט,
וויאזוי ער האט געזען דעם האר אויפן וועג, און
אז ער האט צו אים גערעדט, און ווי ער האט מיט
דרייסטקייט גערעדט אין דמשק אין ישועס נאמען.
28 און ער איז געווען מיט זיי, א יוצא ונכנס אין
ירושלים, אויפטרעטנדיק מיט דרייסטקייט אין דעם
הארס נאמען; 29 און האט גערעדט און זיך מתווכח
געווען מיט גריכישע יידן; זיי אבער האבן געזוכט
אים א מעשה אנצוטאן. 30 און ווי די ברידער האבן
זיך דערוואוסט, האבן זיי אים אראפגעפירט קיין
קיסריה און אים אוועקגעשיקט קיין טרסוס. 31 און
די קהילה איבער גאנץ יהודה און גליל און שומרון
האט געהאט שלום. איז דערבויט געווארן; און איז
געגאנגען אין דער פורכט פון דעם האר; און דורך
דער טרייסט פון דעם רוח הקודש האט זי זיך
פארמערט. 32 און עס איז געשען, בשעת פעטרוס איז
געגאנגען פון ארט צו ארט, איז ער אויך געקומען צו די
קדושים, וואס האבן געוואוינט אין לוד. 33 און דארטן
האט ער געפונען א געוויסן מענטשן מיטן נאמען
ענעאס, וועלכער איז שוין געלעגן אכט יאר לאנג
צו בעט; ווייל ער איז געווען פאראליזשירט. 34 און
פעטרוס האט צו אים געזאגט: ענעאס, יהושע/ישוע
המשיח מאכט דיך געזונט; שטיי אויף און מאך דיר
דאס בעט! און ער איז גלייך אויפגעשטאנען. 35 און
אלע איינוואוינער פון לוד און שרון האבן אים געזען
און האבן זיך געקערט צום האר (אין גלויבן).
36 און אין יפו איז געווען א תלמידה מיטן נאמען
טביתא, אויף א (גריכישער) איבערזעצונג האט מען

זי גערופן דארקאס; זי איז געווען פול מיט מעשים
טובים און צדקות, וואס זי האט געטאן. 37 און עס איז
געשען אין יענע טעג, (דאס) זי איז קראנק געווארן
און געשטארבן, און מען האט זי אפגעוואשן און
געלייגט אין אן אויבערשטיבל. 38 און אזויווי לוד איז
נאענט ביי יפו, ווייל די תלמידים האבן געהערט, אז
פעטרוס געפינט זיך דארטן, האבן זיי געשיקט צוויי
מענער צו אים און געבעטן: פארזאם דיך נישט צו
קומען צו אונדז. 39 און פעטרוס איז אויפגעשטאנען
און מיטגעגאנגען מיט זיי. ווען ער איז אהינגעקומען,
האבן זיי אים ארויפגעפירט אין אויבערשטיבל
אריין; און אלע אלמנות האבן זיך ארומגעשטעלט
ארום אים, ווייענדיק און ווייזנדיק אים העמדער
און קליידער, וואס דארקאס האט געמאכט, ווען
זי איז נאך געווען מיט זיי. 40 פעטרוס אבער האט
אלעמען ארויסגעשיקט אינדרויסן, האט געניינט די
קניען און תפילה געטאן, און זיך דאן געווענדט צום
קערפער און געזאגט: טביתא, שטיי אויף! און זי האט
אויפגעמאכט אירע אויגן, און זעענדיק פעטרוסן,
האט זי זיך אויפגעזעצט. 41 און ער האט איר געגעבן
די האנט און זי אויפגעשטעלט, און גערופן די קדושים
און די אלמנות, און זי אוועקגעשטעלט פאר זיי א
לעבעדיקע. 42 און דאס איז באקאנט געווארן איבער
גאנץ יפו, און א סך האבן געגלויבט אין דעם האר.
43 און עס איז געשען, אז במשך פון מערערע טעג איז
ער איינגעשטאנען אין יפו ביי א געוויסן שמעון, א
גארבער.

10 און עס איז געווען א מאן אין קיסריה מיטן
נאמען קארנעליוס, אן אפיציר פון דער אפטיילונג,
וואס האט געהייסן די איטאליענישע, 2 א פרומער
(מענטש) און א ירא שמים מיט זיין גאנץ בני בית,
טוענדיק פיל צדקה צום פאלק און תמיד מתפלל
זייענדיק צו ה׳. 3 ער האט באשיימפערלעך געזען
אין א חזיון, ווי ארום דער ניינטער שעה פונם טאג
איז א מלאך פון ה׳ אריינגעקומען צו אים, און צו
אים געזאגט: קארנעליוס! 4 און ער האט א בליק
געטאן אויף אים און זיך געפארכטן, און געזאגט:
וואס איז עס, האר? און ער האט צו אים געזאגט:
דיינע תפילות און דיינע צדקות זענען ארויפגעקומען
לזכרון פאר ה׳. 5 און איצט שיק מענער קיין יפו
און לאז רופן שמעונען, וועלכן מען רופט פעטרוס;
6 ער שטייט איין ביי א געוויסן שמעון, א גארבער,
וועמעס הויז איז ביים ים. 7 און ווי דער מלאך, וואס
האט גערעדט צו אים, איז אוועק, האט ער גערופן
צוויי פון זיינע דינער, און א ג-טספארכטיקן זעלנער
פון די, וועלכע זענען תמיד ביי אים געווען; 8 און
האט זיי אלץ דערקלערט, און זיי אוועקגעשיקט
קיין יפו. 9 און אויף צומארגנס, בשעת זיי זענען
געווען אויפן וועג, און האבן זיך דערנענטערט צו
דער שטאט, איז פעטרוס ארויפגעשטיגן אויפן דאך,
תפילה צו טאן, ארום דער זעקסטער שעה; 10 און
איז הונגעריק געווארן, און געוואלט (עפעס) טועם
זיין; נאר בשעת מען האט צוגעגרייט (דאס עסן),
איז געפאלן אויף אים אן טראנס; 11 און ער האט
געזען דעם הימל אויפגעמאכט, און עפעס א געפעס
אראפקומען, ווי א גרויס ליילעך, אנגעבונדן אויף די
פיר עקן, און אראפגעלאזט אויף דער ערד; 12 אין
וועלכן עס האבן זיך געפונען אלע פירפיסיקע חיות
און שרצים פון דער ערד און פייגל פון הימל. 13 און
עס איז געקומען א קול צו אים: שטיי אויף, פעטרוס,
שחט און עס. 14 פעטרוס אבער האט געזאגט: האר,
בשום אופן נישט, ווייל איך האב נאך קיינמאל נישט

געגעסן וואס איז טמא און טריפה. 15 און ווידער
איז א קול געקומען צו אים צום צווייטן מאל: וואס
ה׳ האט ריין געמאכט, דאס זאלסטו נישט (רופן)
טמא. 16 און דאס איז געשען דריי מאל; און גלייך איז
דאס געפעס ארויפגענומען געווארן אין הימל אריין.
17 און בשעת פעטרוס האט נישט געוואוסט וויאזוי
זיך צו דערקלערן, וואס עס קען זיין די דערשיינונג,
וועלכע ער האט געזען, זע, די מענער, וואס זענען
געשיקט געווארן פון קארנעליוסן, האבנדיק זיך
נאכגעפרעגט וועגן שמעונס הויז, זענען געשטאנען
ביים טויער, 18 און האבן גערופן און געפרעגט, צי
שמעון, וועמען מען רופט פעטרוס, שטייט דא איין.
19 און בשעת פעטרוס האט נאכגעטראכט וועגן דעם
חזיון, האט דער גייסט צו אים געזאגט: זע, דריי
מענער זוכן דיך. 20 נאר שטיי אויף, גיי אראפ, און
פאר מיט זיי, צווייפל גארנישט; ווייל איך האב זיי
געשיקט. 21 און פעטרוס איז אראפגעגאנגען צו די
מענער, און האט געזאגט: אָט בין איך, וועמען איר
זוכט; וואס פאר א סיבה איז עס, צוליב וועלכער
איר זענט געקומען? 22 האבן זיי געזאגט: קארנעליוס,
אן אפיציר, אן איש צדיק און ירא שמים, און וואס
האט א גוטן שם ביים גאנצן יידישן פאלק, האט
באקומען א באפעל פון א הייליקן מלאך, צו שיקן
דיך רופן אין זיין הויז אריין, און צו הערן רייד פון
דיר. 23 דעמאלט האט פעטרוס זיי אריינגערופן און
אויפגענומען גאסטפריינדלעך. און צומארגנס איז
ער אויפגעשטאנען און איז אוועק מיט זיי, און אייניקע
פון די ברידער אין יפו זענען מיטגעגאנגען מיט אים.
24 און דעם אנדערן טאג זענען זיי אריינגעקומען
קיין קיסריה. קארנעליוס אבער האט שוין געווארט
אויף זיי, האבנדיק צוזאמענגערופן זיינע קרובים און
די אינטימע פריינד. 25 און עס איז געשען, בשעת
פעטרוס איז אריינגעקומען, אז אנטקעגנגייענדיק
אים, איז קארנעליוס אנידערגעפאלן פאר זיינע פיס
און האט זיך געבוקט. 26 פעטרוס אבער האט אים
אויפגעהויבן, און געזאגט: שטיי אויף; איך אליין
בין אויך נאר א מענטש. 27 און רעדנדיק מיט
אים, איז ער אריינגעגאנגען, און האט געפונען א סך
צונויפגעקומענע; 28 און האט צו זיי געזאגט: איר
ווייסט אליין ווי עס איז אסור פאר א יידן זיך צו
באהעפטן אדער צו קומען צו איינעם פון א פרעמד
פאלק; נאר ה׳ האט מיר געוויזן, קיין מענטשן נישט
צו רופן געמיין אדער טמא. 29 היות איך בין גערופן
געווארן, בין איך דערפאר געקומען אָן איינוועגד.
איך פרעג דעריבער, צוליב וואס האט איר מיך
געלאזט רופן? 30 און קארנעליוס האט געזאגט: מיט
פיר טעג צוריק ביז צו דער דאזיקער שעה, דער
ניינטער, האב איך תפילה געטאן אין מיין הויז; און
זע פאר מיר איז געשטאנען א מאן אין שיינענדיקע
מלבושים, 31 און האט געזאגט; קארנעליוס, דיין
תפילה איז דערהערט געווארן, און דיינע צדקות
זענען דערמאנט געווארן פאר ה׳. 32 שיק דעריבער
קיין יפו, און לאד איין שמעונען, וועלכן מען רופט
פעטרוס; ער שטייט איין אינם הויז פון שמעון, א
גארבער, ביים ים. 33 דעריבער האב איך גלייך
געשיקט צו דיר; און דו האסט גוט געטאן, וואס ביסט
געקומען. און איצט זענען מיר אלע דא פאר ה׳, כדי
צו הערן אלץ, וואס איז דיר באפוילן געווארן פונם
האר. 34 און פעטרוס, האט אויפגעמאכט זיין מויל
און געזאגט: אויף אן אמת בין איך משיג, אז ה׳ איז
נישט קיין נושא פנים; 35 נאר אין יעדן פאלק, ווער עס
פארכט זיך פאר אים און טוט צדקה, איז אנגענומען

ביי אים. 36 דאס ווארט, וואס ער האט געשיקט צו
די קינדער ישראל, מבשר זייענדיק שלום דורך
יהושע/ישוע המשיחן—ער איז האר איבער אלע—
37 קענט איר; און איר קענט די זאך, וואס איז געשען
איבערן גאנצן (לאנד) יהודה, וועלכע האט זיך
אנגעהויבן פון גליל נאך דער מקווה, וואס יוחנן האט
אויסגערופן— 38 ווי ה׳ האט געזאלבט יהושען/ישוען
פון נצרת מיט דעם רוח הקודש און מיט גבורה;
וועלכער איז ארומגעגאנגען, טוענדיק גוטס און
היילנדיק אלע, וואס זענען געווען אונטער דער
מאכט פונם שׂטן, ווייל ה׳ איז געווען מיט אים. 39 און
מיר זענען עדות וועגן אלעם, וואס ער האט געטאן
אין דעם לאנד יהודה און אין ירושלים; אים האבן
זיי אויך אומגעבראכט, אויפהענגענדיק אים אויף
א בוים. 40 דעם דאזיקן האט ה׳ אויפגעוועקט דעם
דריטן טאג, און אים געגעבן אנטפלעקט צו ווערן,
41 (דאך) נישט צום גאנצן פאלק, נאר צו עדות,
וועלכע זענען פארויס אויסדערוויילט געווארן פון
ה׳, צו אונדז, וואס האבן געגעסן און געטרונקען מיט
אים נאך זיין אויפשטיין פון די טויטע. 42 און ער
האט אונדז באפוילן אויסצורופן צום פאלק און
עדות צו זאגן, אז ער איז דער פון ה׳ באשטימטער
שופט פון די לעבעדיקע און טויטע. 43 אויף אים זאגן
אלע נביאים עדות, אז יעדערער, וואס גלויבט אין
אים, וועט דורך זיין נאמען באקומען די פארגעבונג
פון זינד. 44 בשעת פעטרוס האט נאך גערעדט די
דאזיקע ווערטער, איז דער רוח הקודש געפאלן
אויף אלע, וואס האבן געהערט דאס ווארט. 45 און
די געמלטע (ד. ה. די יידישע) מאמינים, וועלכע
זענען מיטגעקומען מיט פעטרוסן, האבן געשטוינט,
אז אפילו אויף די אומות (העולם) איז אויסגעגאסן
געווארן די מתנה פון דעם רוח הקודש. 46 ווארום
זיי האבן זיי געהערט רעדן מיט לשונות און אפגעבן
כבוד צו ה׳. דעמאלט האט פעטרוס געענטפערט:
47 צי קען דען עמיצער פארווערן דאס וואסער, אז
עס זאלן נישט געטובלט ווערן אין דער מקווה די
דאזיקע, וועלכע האבן באקומען דעם רוח הקודש,
פונקט אזוי ווי מיר? 48 און ער האט זיי באפוילן זיך
צו לאזן טובל זיין אין דער מקווה אין דעם נאמען
פון יהושע/ישוע המשיחן. דעמאלט האבן זיי אים
געבעטן, נאך צו פארבלייבן אייניקע טעג.

11 און די שליחים און די ברידער, וועלכע זענען
געווען אין יהודה, האבן געהערט, אז אויך די אומות
(העולם) האבן אנגענומען ה׳ס ווארט. 2 און ווען
פעטרוס איז ארויפגעקומען קיין ירושלים, האבן
די געמלטע זיך געצאנקט מיט אים, זאגנדיק: 3 דו
ביסט אריינגעגאנגען צו ערלים, און האסט געגעסן
מיט זיי. 4 פעטרוס אבער האט אנגעהויבן און זיי
דערציילט כסדר, אזוי צו זאגן: 5 איך בין געווען אין
דער שטאט יפו און האב תפילה געטאן, און אין א
טראנס האב איך געזען א חזיון, עפעס א געפעס איז
אראפגעקומען ווי א גרויס ליילעך, אראפגעלאזט
פון הימל ביי די פיר עקן; און עס איז געקומען צו
מיר; 6 אין וועלכן איך האב זיך איינגעקוקט און
באמערקט, און געזען די פירפיסיקע (בהמות) פון
דער ערד און די חיות און שרצים און די פייגל
פון הימל. 7 און האב געהערט א קול זאגן צו מיר:
שטיי אויף, פעטרוס, שעכט און עס. 8 איך אבער
האב געזאגט: בשום אופן נישט, האר, ווייל קיין שום
טמא אדער טריפה זאך איז (נאך) קיינמאל נישט
אריינגעגאנגען אין מיין מויל. 9 און צום צווייטן
מאל האט א קול פון הימל מיר געענטפערט: וואס

ה׳ האט ריין געמאכט, זאלסטו נישט מטמא זיין.
10 דאס דאזיקע איז געשען דריימאל, און אלץ איז
ווידער ארויפגענומען געווארן אין הימל אריין.
11 און זע, אין אן אויגנבליק זענען געשטאנען דריי
מענטשן ביים הויז, אין וועלכן מיר זענען געווען,
וואס זענען געשיקט געווארן פון קיסריה צו מיר.
12 און דער גייסט האט געזאגט צו מיר, איך זאל
מיטגיין מיט זיי, און זיך גארנישט ווייגערן. און די
דאזיקע זעקס ברידער זענען מיטגעגאנגען מיט מיר,
און מיר זענען אריינגעגאנגען אין דעם מאנס הויז;
13 און ער האט אונדז דערציילט, ווי ער האט געזען
דעם מלאך אין זיין הויז שטיין און זאגן: שיק קיין
יפו און ברענג שמעונען, וועמען מען רופט פעטרוס,
14 וועלכער וועט רעדן צו דיר ווערטער, דורך
וועלכע דו וועסט געהאלפן ווערן און דיין גאנץ הויז.
15 און ווען איך האב אנגעהויבן צו רעדן, איז דער
רוח הקודש געפאלן אויף זיי, פונקט אזוי ווי אין
אנהויב אויף אונדז. 16 און איך האב מיך דערמאנט
דעם הארס ווארט, ווי ער האט געזאגט: יוחנן האט
טאקע געטובלט מיט וואסער אין דער מקווה, איר
אבער וועט געטובלט ווערן אין דער מקווה מיט
דעם רוח הקודש. 17 דעריבער אויב ה׳ האט זיי
געגעבן די זעלביקע מתנה, ווי אויך צו אונדז, די
מאמינים אין דעם הארן יהושע/ישוע המשיח, ווער
בין איך, וואס זאל קענען פארווערן ה׳? 18 און
הערנדיק דאס, זענען זיי שטיל געווארן און האבן
געלויבט ה׳, אזוי צו זאגן: באמת, ה׳ האט אויך צו
אומות (העולם) געגעבן די תשובה צום לעבן. 19 און
די, וועלכע זענען צעשפרייט געווארן צוליב דער
רדיפה, וואס איז געשען איבער סטעפאנוסן, זענען
אוועק ביז פעניציען און קפריסין און אנטיאכיען,
נישט רעדנדיק דאס ווארט צו קיינעם אחוץ בלויז
צו יידן. 20 עס זענען אבער געווען אייניקע פון זיי,
מענער פון קפריסין און קירניה, וואס, ווען זיי זענען
געקומען קיין אנטיאכיען, האבן גערעדט אפילו צו
גריכן, אנזאגנדיק די גוטע בשורה פון דעם הארן
יהושע/ישוע. 21 און די האנט פון דעם הארן איז
געווען מיט זיי, און א גרויסע צאל האבן געגלויבט
און זיך געקערט צום הארן. 22 און די זאך ווען
זיי איז געהערט געווארן אין די אויערן פון דער
קהילה, וועלכע איז געווען אין ירושלים, און זיי האבן
ארויסגעשיקט בר-נבאן קיין אנטיאכיען; 23 וועלכער
האט זיך געפריידט, ווען ער איז אהינגעקומען און
געזען דעם חסד פון ה׳; און האט אלעמען מזהיר
געווען, זיך צו באהעפטן צום הארן מיט אן אנטשלאסן
הארץ; 24 ווייל ער איז געווען אן איש טוב און
אנגעפילט מיט דעם רוח הקודש און מיט אמונה; און
אן אנגעזעענער המון מענטשן האט זיך אונטערטעניק
געמאכט צום הארן. 25 און ער איז ארויסגעגאנגען
קיין טרסוס אויפצוזוכן שאולן; 26 און געפינענדיק
אים, האט ער אים אוועקגעפירט קיין אנטיאכיען. און
עס איז געשען, במשך פון א גאנץ יאר האבן זיי זיך
פארזאמלט אין דער קהלה און געלערנט א גרויסן
עולם מענטשן; און צוערשט אין אנטיאכיען האט מען
די תלמידים גערופן משיחיסטים. 27 אין די דאזיקע
טעג זענען אראפגעקומען נביאים פון ירושלים קיין
אנטיאכיען. 28 און איינער פון זיי מיטן נאמען אגאבוס
איז אויפגעשטאנען און האט געוויזן דורך דעם רוח
הקודש, אז עס וועט זיין א גרויסער הונגער אין דער
גאנצער וועלט; וואס איז געקומען אין די טעג פון
קלוידיוס. 29 און די תלמידים האבן באשלאסן, אז
יעדער איינער פון זיי, לויט זיינע מעגלעכקייטן,

זאל שיקן צו דער אונטערשטיצונג פון די ברידער,
וועלכע וואוינען אין יהודה. 30 דאס האבן זיי אויך
געטאן, שיקנדיק עס צו די זקנים דורך דער האנט
פון בר-נבא און שאול.

12 און ארום יענער צייט האט דער קעניג
הורדוס אויסגעשטרעקט די הענט צו פייניקן אייניקע
פון דער קהלה. 2 און האט געטייט יעקבן, יוחננס
ברודער, מיט דער שווערד. 3 און זעענדיק, אז עס
איז געפעלן די יידן, האט ער געמערט צו ארעסטירן
פעטרוסן אויך. און עס זענען (דעמאלט) געווען
די טעג פונם חג המצות. 4 און נעמענדיק אים
געפאנגען, האט ער אים איינגעזעצט אין תפיסה,
איבערגעבנדיק אים צו פיר אפטיילונגען זעלנער,
יעדע פון פיר מאן, צו היטן, האבנדיק בדעה נאך
פסח אים ארויסצופירן פארן פאלק. 5 פעטרוס איז
דעריבער באוואכט געווארן אין דעם געפענקעניש,
און די קהלה האט זייער ערנסט מתפלל געווען פאר
אים צו ה׳. 6 און ווען הורדוס האט אים שוין געזאלט
ארויספירן, איז פעטרוס יענע נאכט געשלאפן צווישן
צוויי זעלנער, מיט צוויי קייטן געבונדן; און לייט
אויף דער וואך ביי דער טיר האבן געהיטן די
תפיסה. 7 און זע, א מלאך פונם האר איז געקומען,
און א ליכט האט אויפגעלויכטן אין דער קאמער;
און ער האט א קלאפ געטאן פעטרוסן אויף דער
זייט און אים אויפגעוועקט, און געזאגט: שטיי אויף
געשווינד. און די קייטן זענען אים אראפגעפאלן פון
די הענט. 8 און דער מלאך האט צו אים געזאגט:
גארטל דיך אונטער און טו אָן דיינע שיך. און ער
האט אזוי געטאן. און ער האט צו אים געזאגט: היל
דיך איין אין דיין מלבוש און פאלג מיר נאך. 9 און
ער איז ארויסגעגאנגען און האט נאכגעפאלגט; און
נישט געוואוסט, אז עס איז אמת, וואס איז געשען
דורך דעם מלאך, נאר האט געמיינט, ער זעט א
חזיון. 10 און ווען זיי זענען דורכגעגאנגען די ערשטע
וואך און די צווייטע, זענען זיי געקומען צו דעם
אייזערנעם טויער, וואס פירט אין דער שטאט אריין;
פון זיך אליין האט עס זיך אויפגעמאכט פאר זיי;
און זיי זענען ארויסגעגאנגען אינדרויסן און זענען
דורכגעגאנגען איין גאס; און פלוצלונג האט זיך דער
מלאך אפגעשיידט פון אים. 11 און קומענדיק צו זיך,
האט פעטרוס געזאגט: איצט ווייס איך באמת, אז
דער האר האט ארויסגעשיקט זיין מלאך און מיך
מציל געווען פון דער האנט פון הורדוס און דעם
גאנצן פלאן פון יידישן פאלק. 12 און ער האט זיך
מישב געווען, און איז אוועק צום הויז פון מרים, די
מוטער פון יוחנן, וועמען מען האט גערופן מארקוס,
וואו א סך זענען געווען פארזאמלט און האבן תפילה
געטאן. 13 און ווען ער האט אנגעקלאפט אין דער טיר
פונם טויער, איז א דינסטמיידל—זי האט געהייסן
ראדא—ארויסגעקומען הערן. 14 און דערקענענדיק
פעטרוסנס קול, האט זי אויס פרייד אים נישט
אויפגעמאכט דאס טויער, נאר איז אריינגעלאפן און
האט דערציילט, אז פעטרוס שטייט ביים טויער.
15 זיי אבער האבן צו איר געזאגט: דו ביסט משוגע.
און זי האט זיך געהאלטן ביי אירס, אז עס איז אזוי (ווי
זי האט געזאגט). האבן זיי געזאגט: עס איז זיין מלאך.
16 פעטרוס אבער האט געהאלטן אין איין קלאפן, און
ווען זיי האבן אויפגעעפנט און אים דערזען, זענען
זיי דערשטוינט געווארן. 17 און ער האט זיי געגעבן
א צייכן מיט דער האנט, זיי זאלן שווייגן, און זיי
דערציילט, וויאזוי דער האר האט אים ארויסגעפירט
פון תפיסה. און האט געזאגט: זאגט עס יעקבן און די

ברידער. און ארויסגייענדיק, איז ער אוועק אויף
אן אנדער ארט. 18 ווען אבער עס איז געווארן טאג,
איז געווארן נישט קיין קליינע בהלה צווישן די
זעלנער, וואס האט עס געקענט געשען מיט פעטרוסן?
19 הורדוס אבער, זוכנדיק אים און נישט געפינענדיק,
האט אויסגעפארשט די שומרים, און געגעבן א
באפעל, מען זאל זיי אוועקפירן געטייט צו ווערן.
און איז אראפגעגאנגען פון יהודה קיין קיסריה און
האט זיך דארט אויפגעהאלטן. 20 און ער איז געווען
שרעקלעך אויפגעבראכט אויף די לייט פון צור און
צידון, און אלע צוזאמען זענען געקומען צו אים, און
נאך דעם ווי זיי האבן איבערגערעדט בלאסטוס,
דעם שר איבער דעם מלכס שלאפצימער, האבן זיי
געבעטן צו מאכן שלום, צוליב דעם וואס זייער לאנד
איז געגערט געווארן פון דעם קעניגס לאנד. 21 און
אין א פעסטגעזעצטן טאג האט הורדוס, געקליידט
אין קעניגלעכע מלבושים, זיך אנידערגעזעצט אויפן
טראן און געהאלטן א רעדע פאר זיי. 22 און דאס
פאלק האט געשריגן: עס איז דאס קול פון א ג-ט
און נישט פון קיין מענטשן! 23 און פלוצלונג האט א
מלאך פון דעם האר אים א שלאג געטאן, דערפאר
וואס ער האט נישט אפגעגעבן דעם כבוד צו ה׳;
און ווערנדיק אויפגעפרעסן פון ווערעם, איז ער
אויסגעגאנגען. 24 ה׳ס ווארט אבער איז געוואקסן
און זיך פארמערט. 25 און בר-נבא און שאול האבן
זיך אומגעקערט פון ירושלים, האבנדיק דערפילט
זייער שליחות, און מיטנעמענדיק דעם יוחנן, וועמען
מען האט גערופן מארקוס.

13 און עס זענען געווען אין אנטיאכיען, אין דער
דארטיקער קהילה, נביאים און מלמדים, בר-נבא און
שמעון, וואס האט געהייסן ניגער, און לוקיוס דער פון
קירניה און מנחם, וועלכער איז דערצויגן געווארן
צוזאמען מיט הורדוסן דעם טעטראך, און שאול.
2 און בשעת זיי האבן געדינט ה׳ און געפאסט, האט
דער רוח הקודש געזאגט: שיידט מיר אפ בר-נבאן
און שאולן צו דער ארבעט, צו וועלכער איך האב
זיי גערופן. 3 דעמאלט, נאכן תענית און תפילה
טאן, האבן זיי ארויפגעלייגט די הענט אויף זיי, און
זיי אוועקגעשיקט. 4 און ווערנדיק ארויסגעשיקט
דורך דעם רוח הקודש, זענען זיי אראפגעגאנגען
קיין סעלעאוציען, און פון דארטן האבן זיי זיך
אוועקגעשיפט קיין קפריסין. 5 און ווען זיי זענען
אנגעקומען קיין סאלאמיס, האבן זיי אנגעזאגט ה׳ס
ווארט אין די יידישע שולן; און האבן אויך געהאט
יוחנן אלס משרת. 6 און ווען זיי זענען דורכגעגאנגען
די גאנצע אינדזל ביז פאפוס, האבן זיי געפונען א
געוויסן מאן, א כישוף מאכער, א ייד, א פאלשער
נביא, מיטן נאמען בר-ישוע, 7 וועלכער איז געווען ביי
דעם פראקאנסול סערגיוס פוילוס, אן אינטעליגענט
מאן. דער דאזיקער האט גערופן צו זיך בר-נבאן און
שאולן און פארלאנגט צו הערן ה׳ס ווארט. 8 נאר
עלימאס, דער כישוף מאכער (ווארום דאס איז די
אראביש גריכישע באטייטונג פון זיין נאמען), האט
זיך זיי אקייגנגעשטעלט, זוכנדיק אוועקצוקערן דעם
פראקאנסול פון דער אמונה. 9 שאול אבער, וועלכער
הייסט אויך פוילוס, אנגעפילט מיט דעם רוח הקודש,
האט שארף געקוקט אויף אים, 10 און געזאגט: דו,
וועלכער ביסט פול מיט יעדער כיטרעקייט און
נידערטרעכטיקייט, דו זון פון דעם טייוול, שונא פון
יעדער גערעכטיקייט, צי וועסטו נישט אויפהערן צו
פארקרימען די רעכטע וועגן פון דעם האר (ה׳)?
11 און איצט אָט זע, די האנט פון דעם האר איז אויף

דיר, און דו וועסט זיין בלינד, וועסט נישט זען די זון
ביז אויף א צייט. און אין אן אויגנבליק איז אויף אים
געפאלן א טונקלקייט און א פינצטערניש, און ער איז
ארומגעגאנגען און האט געזוכט (אזעלכע, וואס) זאלן
אים פירן ביי דער האנט. 12 און דעמאלט, ווי דער
פראקאנסול האט געזען וואס איז פארגעקומען, האט
ער געגלויבט, שטוינענדיק איבער דער לערנונג פון
דעם האר. 13 און פוילוס און זיינע באגלייטער האבן
זיך אוועקגעשיפט פון פאפוס און זענען געקומען
קיין פערגא אין פאמפיליען, און יוחנן האט זיך
אפגעטיילט פון זיי און אומגעקערט קיין ירושלים.
14 זיי אבער זענען ווייטער געגאנגען פון פערגא,
און זענען געקומען קיין אנטיאכיען אין (לאנד)
פיסידיען; און שבת זענען זיי אריינגעגאנגען אין
דער שול און האבן זיך אנידערגעזעצט. 15 און נאכן
לייענען די תורה און די נביאים, האבן די גבאים
פון דער שול געשיקט צו זיי, אזוי צו זאגן: ברידער,
אויב איר האט עפעס א ווארט פון מוסר פאר דעם
עולם, זאגטס. 16 און פוילוס האט זיך אויפגעשטעלט
און געמאכט א צייכן מיט דער האנט, און געזאגט:
אנשי ישראל, און איר, וואס האבן מורא פאר ה׳,
הערט! 17 דער ג-ט פון דעם דאזיקן פאלק ישראל
האט אויסדערוויילט אונדזערע אבות און דאס
פאלק דערהייבט בשעת זיי האבן זיך אויפגעהאלטן
אינם לאנד מצרים, און מיט א הויכן ארעם זיי
ארויסגעפירט פון דארטן. 18 און כמעט פערציק יאר
לאנג האט ער זיי געטראגן אין דער מדבר. 19 און
פארטיליקנדיק זיבן פעלקער אינם לאנד כנען, האט
ער זיי געמאכט ירשענען דאס לאנד זייערס, אן ערך
פיר הונדערט און פיפציק יאר לאנג. 20 און דערנאך
זיי געגעבן שופטים ביז שמואל הנביא. 21 און פון
דעמאלט אָן האבן זיי פארלאנגט א מלך, און ה׳ האט
זיי געגעבן שאולן, דעם זון פון קיש, א מאן פון דעם
שבט בנימין, במשך פון פערציק יאר. 22 און ווען ער
האט אים אראפגעזעצט, האט ער זיי אויפגעשטעלט
דודן פאר א מלך, וועגן וועמען ער האט עדות
געזאגט: איך האב געפונען דודן, דעם בן ישי, א
מאן נאך מיין הארץ, וועלכער וועט טאן יעדן רצון
מיינעם. 23 פון דעם דאזיקנס זאמען, לויט א הבטחה,
האט ה׳ געבערענגט צו ישראל א גואל—יהושע/ישוע
(ישעיהו יא, א; זכריה ו, יא-יב; עזרא ג, ב.), 24 וואס
פאר זיין קומען האט יוחנן אויסגערופן א מקווה
פון תשובה צום גאנצן פאלק ישראל. 25 און ווען
יוחנן האט געהאלטן ביים ענדיקן זיין לויף, האט
ער געזאגט: וואס איר מיינט איך בין, דאס בין איך
נישט; נאר זע, עס קומט נאך מיר דער, וועמען איך
בין נישט ווערט אויפצובינדן די שיך פון זיינע פיס.
26 ברידער, קינדער פון אברהמס שטאם און די,
צווישן אייך, וואס האבן מורא פאר ה׳, צו אונדז
איז דאס ווארט פון דער דאזיקער ישועה געשיקט
געווארן. 27 ווארום די איינוואוינער פון ירושלים
און זייערע שרים, פארמשפטנדיק אים, וועמען זיי
האבן נישט דערקענט, האבן דערפילט די רייד
פון די נביאים, וואס ווערן געלייענט יעדן שבת.
28 און הגם זיי האבן נישט געפונען קיין טויטשולד
אין אים, האבן זיי דאך פארלאנגט פון פילאטוסן,
אז ער זאל אומגעברענגט ווערן. 29 און ווען זיי
האבן אויסגעפירט אלץ, וואס שטייט געשריבן וועגן
אים, האבן זיי אים אראפגענומען פון דעם בוים
און אים אריינגעלייגט אין א קבר. 30 ה׳ אבער
האט אים אויפגעוועקט פון די טויטע; 31 און ער
האט זיך באוויזן במשך פון א סך טעג צו די, וואס

זענען ארויפגעגאנגען צוזאמען מיט אים פון גליל
קיין ירושלים, און זיי זענען איצט זיינע עדות צום
פאלק. 32 און מיר זאגן אייך אָן די גוטע בשורה,
אז די הבטחה, וואס איז געגעבן געווארן צו די
אבות, 33 די דאזיקע (הבטחה) האט ה׳ מקיים
געווען צו אונדז, זייערע קינדער, דערמיט וואס ער
האט אויפגעוועקט יהושען/ישוען, ווי עס שטייט אויך
געשריבן אין דעם צווייטן (קאפיטל) תהלים: דו
ביסט מיין זון, איך האב דיך היינט געבוירן. 34 און
אז ער האט אים אויפגעוועקט פון די טויטע, כדי ער
זאל זיך מער נישט אומקערן צו פארדארבונג, האט
ער אזוי געזאגט: איך וועל אייך געבן די הייליקע
און באגלויבטע חסדים פון דוד. 35 דערפאר זאגט
ער אויך אויף אן אנדער שטעלע: דו וועסט נישט
געבן דיין חסיד צו זען פארדארבונג. 36 ווארום
דוד, נאך דעם ווי ער האט געדינט זיין דור לויט
ה׳ס עצה, איז איינגעשלאפן, און איז געליגט געווארן
צו זיינע אבות און האט געזען פארדארבונג; 37 ער
אבער, וועמען ה׳ האט אויפגעוועקט, האט נישט געזען
קיין פארדארבונג. 38 דעריבער זאלט איר וויסן
זיין, ברידער, אז דורך דעם דאזיקן ווערט אייך
אנגעזאגט די פארגעבונג פון זינד; 39 און יעדער, וואס
גלויבט אין אים, ווערט גערעכטפערטיקט פון אלעם,
פון וואס איר האט נישט געקענט גערעכטפערטיקט
ווערן דורך תורת משה. 40 גיט זשע אכטונג, אז עס
זאל נישט קומען אויף אייך דאס, וואס איז געזאגט
געווארן און די נביאים: 41 זעט, איר פאראכטער,
און וואונדערט זיך און פארגייט, ווייל איך טו א
ווערק אין אייערע טעג, א ווערק, וואס איר וועט
נישט גלויבן, ווען עמיצער וועט עס אייך דערציילן.
42 און בשעת זיי זענען ארויסגעגאנגען (פון שול),
האט מען זיי געבעטן, אז דעם קומענדיקן שבת זאלן
די זעלביקע רייד גערעדט ווערן צו זיי. 43 און
ווען קהל איז זיך צעגאנגען, האבן א סך פון די
יידן און פון די פרומע גרים נאכגעפאלגט פוילוסן
און בר-נבאן, וועלכע האבן גערעדט צו זיי און זיי
מזהיר געווען צו פארבלייבן אין דעם חסד פון ה׳.
44 און דעם פאלגענדיקן שבת איז כמעט די גאנצע
שטאט זיך צוזאמענגעקומען, צו הערן ה׳ס ווארט.
45 און ווי די (אומגלויביקע) יידן האבן געזען די
מאסן מענטשן, זענען זיי פול געווארן מיט קנאה און
האבן אקיינגערעדט דעם, וואס פוילוס האט געזאגט,
און האבן געלעסטערט. 46 און רעדנדיק אפן מיט
דרייסטקייט, האבן פוילוס און בר-נבא געזאגט: עס
איז געווען נויטיק, אז צו אייך זאל קודם כל גערעדט
ווערן ה׳ס ווארט; נאר ווייל איר פארשטויסט עס
און האלט זיך נישט פאר ראוי אויף דעם אייביקן
לעבן, זע, ווענדן מיר זיך צו די אומות (העולם).
(aiōnios g166) 47 ווארום אזוי האט אונדז דער האר
באפוילן: איך האב דיך געזעצט פאר א ליכט צו די
פעלקער, אז דו זאלסט זיין א ישועה ביז צום סוף
פון דער ערד. 48 און ווי די אומות (העולם) האבן
דאס געהערט, האבן זיי זיך געפריידט און ערלעך
געהאלטן דאס ווארט פון דעם האר; און וויפל עס
זענען געווען באשטימט צום אייביקן לעבן אזויפיל
האבן געגלויבט. (aiōnios g166) 49 און דאס ווארט פון
דעם האר האט זיך פאנאנדערגעטראגן איבערן
גאנצן לאנד. 50 די יידן אבער האבן אונטערגעהעצט
די פרומע און אנגעזעענע פרויען און די פארנעמע לייט
פון דער שטאט, און האבן אויפגעוועקט א רדיפה
אויף פוילוסן און בר-נבאן, און זיי ארויסגעטריבן
פון זייערע גרענעצן. 51 און זיי האבן אפגעשאקלט

דעם שטויב פון זייערע פיס קענן זיי, און זענען אוועק
קיין איקאניען. 52 און די תלמידים זענען געווארן
פול מיט פרייד און מיט דעם רוח הקודש.

14 און דאס זעלביקע איז געשען אין איקאניען. זיי
זענען אריינגעגאנגען אין דער יידישער שול און האבן
אזוי גערעדט, אז עס האט געגלויבט פון יידן און
גריכן א גרויסער המון. 2 די אומגלויביקע יידן אבער
האבן אויפגעהעצט און פארביטערט די זעלן פון
די אומות (העולם) קעגן די ברידער. 3 דעריבער
האבן זיי דארטן פארברענגט א לענגערע צייט,
רעדנדיק מיט דרייסטקייט פון דעם האר, וועלכער
האט מעיד געווען אויף דעם ווארט פון זיין חסד,
געבנדיק, אז עס זאלן געשען אותות און מופתים דורך
זייערע הענט. 4 און די מאסע פון דער שטאט האט
זיך געשפאלטן, א טייל זענען געווען מיט די יידן, און
א טייל מיט די שליחים. 5 און ווי עס איז געמאכט
געווארן א פיינטלעכער פארזוך מצד די אומות
(העולם) און די יידן, מיט זייערע ראשים, זיי צו טאן
שלעכטס און צו שטייניקן, 6 האבן זיי זיך דערפון
דערוואוסט, און זענען אנטלאפן אין די שטעט אריין
פון ליקאאניען, ליסטרא און דערבע און דער גענגט
ארום; 7 און האבן דארטן אנגעזאגט די גוטע בשורה.
8 און אין ליסטרא פלעגט זיצן א מאן, וואס איז געווען
שוואך אויף די פיס, לאם פון זיין מוטערס לייב,
וועלכער איז קיינמאל נישט ארומגעגאנגען. 9 דער
דאזיקער האט זיך צו געהערט צו פוילוסן רעדן,
וואס, ווען קוקנדיק אויף אים און זעענדיק, אז ער
האט אמונה גענעזן צו ווערן, 10 האט געזאגט מיט א
הויך קול: שטעל דיך גלייך אויף דיינע פיס! און
ער האט א שפרונג געטאן און איז ארומגעגאנגען.
11 און די המונים, זעענדיק וואס פוילוס האט געטאן,
האבן אויפגעהויבן זייער קול אויף דעם ליקאאנישן
לשון, אזוי צו זאגן: די ג-טער אין געשטאלט פון
מענטשן האבן אראפגענידערט צו אונדז. 12 און האבן
גערופן בר-נבאן צעאוס (יופיטער) און פוילוסן
הערמעס (מערקוריוס), ווייל ער איז געווען דער
הויפט רעדנער. 13 און דער פריסטער פון צעאוס,
וועמעס (טעמפל) איז געווען אויסער דער שטאט,
האט געברענגט צו פירן אקסן און גירלאנדן צו
די טויערן, און געוואלט מקריב זיין מיט די מאסן.
14 הערנדיק אבער דערפון, האבן די שליחים, פוילוס
און בר-נבא, צעריסן זייערע קליידער און זענען
ארויסגעלאפן צווישן דעם המון מענטשן, שרייענדיק
און זאגנדיק: 15 מענער, פארוואס טוט איר דאס?
אויך מיר זענען מענטשן מיט געפילן ענלעך צו אייך,
און זאגן אייך אָן א בשורה טובה, זיך אפצוקערן
פון די דאזיקע נישטיקייטן צום לעבעדיקן ג-ט,
וועלכער האט באשאפן הימל און ערד און דעם ים
און אלץ, וואס (געפינט זיך) אין זיי; 16 וועלכער
האט אין פארגאנגענע דורות געלאזט אלע פעלקער
גיין אין זייערע אייגענע דרכים. 17 און דאך האט
ער זיך נישט איבערגעלאזט אָן אן עדות, מחמת ער
האט געטאן גוטס, געבנדיק אייך רעגן פון הימל און
פרוכטבארע צייטן, און אנגעפילט אייערע הערצער
מיט שפייז און מיט שמחה. 18 און דאס זאגנדיק,
האבן זיי קוים איינגעהאלטן די מאסן מענטשן, נישט
מקריב צו זיין צו זיי. 19 עס זענען אבער געקומען יידן
פון אנטיאכיען און איקאניען און איבעררעדנדיק
די מאסן און שטייניקנדיק פוילוסן, האבן זיי אים
ארויסגעשלעפט אויסער דער שטאט, מיינענדיק, אז
ער איז טויט. 20 ווען אבער די תלמידים האבן זיך
ארומגעשטעלט ארום אים, האט ער זיך אויפגעהויבן

און איז אריינגעגאנגען אין דער שטאט אריין; און
אויף צומארגנס איז ער ארויס צוזאמען מיט בר-נבאן
קיין דערבע. 21 און האבן אנגעזאגט די גוטע בשורה
אין יענער שטאט, און געוואונען אן אנגעזענע צאל
תלמידים, און זיך אומגעקערט קיין ליסטרא און
קיין איקאניען און קיין אנטיאכיען, 22 שטארקענדיק
די זעלן פון די תלמידים, און מזהיר זייענדיק
זיי צו בלייבן אין דער אמונה, און אז דורך פיל
צרות מוזן מיר אריינקומען אין דעם מלכות פון
ה׳. 23 און אויסדערוויילנדיק פאר זיי זקנים אין
יעדער קהילה, און תפילה טוענדיק מיט פאסטן,
האבן זיי זיי איבערגעלאזט אויף דעם בארא פון
דעם האר, אין וועמען זיי האבן געגלויבט. 24 און
זענען דורכגעגאנגען פיסידיען, און זענען געקומען
קיין פאמפיליען. 25 און האבן גערעדט דאס ווארט
אין פערגא, און זענען אראפ קיין אטאליא; 26 און פון
דארטן זיך אוועקגעשיפט קיין אנטיאכיען, פונוואנען
זיי זענען איבערגעגעבן געווארן צו ה׳ס חסד צו
(טאן) די ארבעט, וואס זיי האבן דערפילט. 27 און
אנקומענדיק אהין, האבן זיי צוזאמענגעברענגט די
קהלה, און דערציילט אלץ, וואס ה׳ האט מיט זיי
געטאן, און אז ער האט אויפגעעפנט פאר די אומות
(העולם) א טיר פון אמונה. 28 און האבן פארברענגט
נישט קיין קליינע צייט צוזאמען מיט די תלמידים.

15 און אייניקע זענען אראפגעקומען פון (דעם
לאנד) יהודה און האבן געלערנט די ברידער (אזוי
צו זאגן): אויב איר וועט זיך נישט לאזן מל זיין כדת
משה, קענט איר נישט געראטעוועט ווערן. 2 און
ווען עס איז געווארן א מהומה און נישט קיין קליינע
מחלוקה צווישן פוילוסן און בר-נבאן מיט זיי, האט
מען באשלאסן, אז פוילוס און בר-נבא און אייניקע
אנדערע פון זיי זאלן ארויפגיין קיין ירושלים צו
די שליחים און זקנים וועגן דער דאזיקער שאלה.
3 און ווערנדיק באגלייט פון דער קהלה, זענען
זיי דורכגעגאנגען פעניציען און שומרון, און האבן
דערציילט וועגן דער באקערונג (צו ה׳) פון די
אומות (העולם), און פארשאפט א גרויסע פרייד צו
אלע ברידער. 4 אנקומענדיק אבער קיין ירושלים,
זענען זיי אויפגענומען געווארן פון דער קהלה און
די שליחים און די זקנים, און האבן דערציילט
אלץ, וואס ה׳ האט מיט זיי געטאן. 5 נאר עס זענען
אויפגעשטאנען אייניקע מאמינים פון דער כיתה פון
די פרושים, וועלכע האבן געזאגט: מען מוז זיי (די
אומות (העולם)) מל זיין, און אנזאגן אפצוהיטן
תורת משה (די תרי״ג מצוות). 6 און די שליחים און
די זקנים זענען זיך צוזאמענגעקומען, אריינצוקוקן
אין דעם דאזיקן ענין. 7 און ווען עס איז געווארן א
גרויסע מחלוקה, האט פעטרוס זיך אויפגעשטעלט
און געזאגט צו זיי: ברידער, איר ווייסט, אז פון די
פריעסטע טעג אָן האט ה׳ (מיך) אויסדערוויילט
צווישן אייך, כדי דורך מיין מויל זאלן די אומות
(העולם) הערן דאס ווארט פון דער בשורה טובה
און זאלן גלויבן. 8 און ה׳, וועלכער קען די הערצער,
האט מעיד געווען צו זיי, געבנדיק זיי דעם רוח
הקודש פונקט אזוי ווי אויך אונדז; 9 און נישט
געמאכט קיין חילוק צווישן אונדז און זיי, רייניקנדיק
זייערע הערצער דורך דער אמונה. 10 פארוואס
זשע פרואווט איר איצט אויס ה׳, מיטן ארויפלייגן
אויף דעם האלדז פון די תלמידים אן עול, וואס
נישט אונדזערע עלטערן, נישט מיר אליין האבן
געקענט דערטראגן? 11 ניין, נאר דורך דעם חסד
פון דעם האר יהושע/ישוע גלויבן מיר דערלייזט צו

ווערן אויף דעם זעלביקן אופן ווי יענע. 12 און דער
גאנצער עולם האט געשוויגן; און זיך צוגעהערט צו
בר-נבאן און פוילוסן, וועלכע האבן דערציילט וואס
פאר אותות און מופתים ה׳ האט געטאן צווישן די
אומות (העולם) דורך זיי. 13 און נאך דעם ווי זיי
זענען אנטשוויגן געווארן, האט יעקב געענטפערט,
אזוי צו זאגן: 14 ברידער, הערט זיך צו צו מיר;
שמעון האט (אונדז) דערציילט, וויאזוי ה׳ האט צום
ערשט געבליקט, צו נעמען פון צווישן די אומות
(העולם) א פאלק צו זיין נאמען. 15 און צו דעם
דאזיקן שטימען איין די ווערטער פון די נביאים,
ווי עס שטייט געשריבן: 16 נאך דעם וועל איך מיך
אומקערן און ווידער אויפבויען דאס איינגעפאלענע
געצעלט פון דוד, און די חורבות דערפון וועל
איך ווידער אויפבויען און עס ווידער אויפשטעלן
גלייך; 17 כדי די איבערגעבליבענע מענטשן זאלן
זוכן דעם האר, און אלע פעלקער, וואס מיין נאמען
ווערט גערופן אויף זיי, זאגט דער האר, וועלכער
טוט די דאזיקע זאכן, 18 וואס זענען באקאנט פון
אייביק אָן. (aiōn g165) 19 דערפאר באשליס איך, מען
זאל נישט מחמיר זיין אויף די, וואס קערן זיך צו
ה׳ פון צווישן די אומות; 20 נאר צו שרייבן צו זיי,
זיך אפצוהאלטן פון טומאה פון די אפג-טער, און
פון זנות, און פון (דעם פלייש פון א בהמה) וואס
איז דערווארגן געווארן, און פון בלוט. 21 ווארום
משה האט פון לאנגע דורות אָן אין יעדער שטאט
די, וואס דרשענען אים, מחמת (זיין תורה) ווערט
געלייענט אין די שולן יעדן שבת. 22 דעמאלט
איז עס וואוילגעפעלן די שליחים און די זקנים
מיט דער גאנצער קהלה צו שיקן אויסדערוויילטע
מענער פון זייער מיט קיין אנטיאכיען מיט פוילוסן
און בר-נבאן: (נעמלעך,) יהודהן, וואס מען האט
אים גערופן בר-שבא, און סילא, מענער מנהיגים
צווישן די ברידער; 23 שרייבנדיק דורך זייער
האנט: די שליחים און די זקנים און ברידער צו די
ברידער, וועלכע זענען פון די אומות העולם, און
געפינען זיך אין אנטיאכיען און סיריען און קיליקיען,
שלום! 24 אזוי ווי מיר האבן געהערט, אז אייניקע
פון אונדז האבן אייך באאומרואיקט מיט ווערטער,
וואס פארשאפן אייך עגמת נפש; וועמען מיר האבן
עס נישט באפוילן, 25 איז עס אונדז וואוילגעפעלן,
האבנדיק געקומען צו א הסכם, צו שיקן צו אייך
אויסדערוויילטע מענער צוזאמען מיט אונדזערע
געליבטע בר-נבא און פוילוס, 26 מענטשן, וואס
האבן זיך מוסר נפש געווען פאר דעם נאמען פון
אונדזער האר יהושע/ישוע המשיח. 27 מיר האבן
דעריבער געשיקט יהודהן און סילאן, און זיי וועלן
אייך ווארט ווערטלעך דערציילן דאס זעלביקע.
28 ווארום עס איז וואוילגעפעלן דעם רוח הקודש און
אונדז, נישט ארויפצולייגן אויף אייך קיין ווייטערע
משא, אחוץ די דאזיקע נויטווענדיקע זאכן; 29 זיך
אפצוהאלטן פון קרבנות צו אפג-טער און פון בלוט
און (פון פלייש פון בהמות) דערווארגענע און
פון זנות, פון וועלכע אויב איר וועט זיך אפהיטן,
וועט אייך גיין גוט. שלום צו אייך. 30 און אזוי
זענען זיי אוועקגעשיקט געווארן און זענען אראפ
קיין אנטיאכיען, האבן פארזאמלט דעם עדה און
איבערגעגעבן דעם בריוו. 31 און איבערלייענענדיק
אים, האבן זיי זיך געפריידט איבער דער נחמה.
32 און יהודה און סילא, וועלכע זענען אליין אויך
געווען נביאים, האבן געטרייסט די ברידער מיט
פיל ווערטער, און זיי געשטארקט. 33 און נאך דעם

ווי זיי האבן פארבראכט א געוויסע צייט, זענען זיי
אוועקגעלאזט געווארן בשלום פון די ברידער צו
די, וואס האבן זיי געשיקט. 34 (סילאן אבער איז
עס וואוילגעפעלן, דארטן איבערצובלייבן.) 35 און
פוילוס און בר-נבא זענען פארבלייבן אין אנטיאכיען,
לערנענדיק און אנזאגנדיק מיט נאך א סך אנדערע
דאס ווארט פון דעם האר. 36 און אין אייניקע טעג
ארום האט פוילוס געזאגט צו בר-נבאן: לאמיר זיך
אומקערן און באזוכן די ברידער אין אלע שטעט, אין
וועלכע מיר האבן אנגעזאגט דאס ווארט פון דעם
האר, (און זען) ווי עס דערגייט זיי. 37 בר-נבא אבער
האט געוואלט מיטנעמען אויך דעם יוחנן, וועמען
מען האט גערופן מארקוס. 38 נאר פוילוס האט עס
נישט געהאלטן פאר טויגבאר מיטצונעמען דעם,
וואס האט זיך אפגעקערט פון זיי פון פאמפיליען, און
איז נישט מיטגעגאנגען מיט זיי צו דער ארבעט. 39 און
עס איז געקומען צו א פארביטערונג, אזוי, אז זיי האבן
זיך אפגעטיילט איינער פון אנדערן, און בר-נבא
האט גענומען מארקוסן און זיך אוועקגעשיפט קיין
קפריסין; 40 און פוילוס האט אויסדערוויילט סילאן
און איז אוועקגעגאנגען, ווערנדיק איבערגעגעבן פון
די ברידער צו דעם חסד פון דעם האר. 41 און
איז דורכגעגאנגען סיריען און קיליקיען און האט
געשטארקט די קהלות.

16 און ער איז געקומען אויך קיין דערבע און
ליסטרא, און זע, דארטן איז געווען א געוויסער
תלמיד, מיטן נאמען טימאטעוס, א זון פון א יידישער
גלויביק געווארענער פרוי, זיין פאטער אבער איז
געווען א גריך; 2 און ער האט געהאט א גוטן שם
ביי די ברידער אין ליסטרא און איקאניען. 3 אים
האט פוילוס געוואלט האבן מיט זיך ארויסצוגיין,
אויף דער נסיעה, און האט גענומען און אים מל
געווען צוליב די יידן, וואס האבן זיך געפונען אין
יענע מקומות; ווארום אלע האבן געוואוסט, אז זיין
פאטער איז געווען א גריך. 4 און ווי זיי זענען געגאנגען
איבער די שטעט, האבן זיי איבערגעגעבן צו זיי
אפצוהיטן די חוקים, וואס זענען באשלאסן געווארן
פון די שליחים און זקנים אין ירושלים. 5 און אזוי
זענען די קהלות געשטארקט געווארן אין דער
אמונה און האבן זיך פארמערט אין צאל פון טאג
צו טאג. 6 און זיי זענען דורכגעגאנגען פריגיען און
דאס לאנד גאלאטיען, ווייל עס איז זיי פארווערט
געווארן פון דעם רוח הקודש צו רעדן דאס ווארט
אין אזיען; 7 אנקומענדיק אבער קיין מיסיען, האבן
זיי פארזוכט צו רייזן קיין ביטיניען, און דער גייסט
פון יהושען/ישועו האט זיי נישט געלאזט; 8 זענען
זיי, פארבייגייענדיק מיסיען, אראפגעקומען קיין
טראאס. 9 און א חזיון האט זיך באוויזן צו פוילוסן
ביינאכט: א מאצעדאניער איז געשטאנען און האט אים
געבעטן און געזאגט: קום אריבער קיין מאצעדאניען
און העלף אונדז. 10 און נאך דעם ווי ער האט געזען
דעם חזיון, האבן מיר גלייך געזוכט ארויסצוגיין קיין
מאצעדאניען, ארויסדרינגענדיק, אז ה׳ האט אונדז
גערופן אנצוזאגן צו זיי די גוטע בשורה. 11 מיר האבן
דעריבער געזעגלט פון טראאס און זענען געפארן
אין א גראדער ריכטונג קיין סאמאטראציען, און
דעם אנדערן טאג קיין נעאפאליס; 12 און פונדאנען
קיין פיליפי, וואס איז די ערשטע שטאט פון דעם
טייל מאצעדאניען, א (רוימישע) קאלאניע, און
אין דער דאזיקער שטאט האבן מיר פארברענגט
אייניקע טעג. 13 און דעם טאג פון שבת זענען מיר
ארויסגעגאנגען אויסער דעם טויער צו א טייך, וואו

מיר האבן זיך משער געווען, אז עס איז א בית
התפילה; און האבן זיך אנידערגעזעצט און גערעדט
מיט די פרויען, וואס זענען זיך צוזאמענגעקומען.
14 און א ג-טספארכטיקע פרוי, מיטן נאמען לידיא,
א פארקויפערין פון פורפור, אויס דער שטאט
טיאטירא, האט זיך צוגעהערט; וואס דער האר האט
איר אויפגעמאכט דאס הארץ צו פארנעמען די רייד
פון פוילוסן. 15 און ווען זי איז געטובלט געווארן אין
דער מקווה, און איר הויזגעזינד, האט זי (אונדז)
געבעטן, אזוי צו זאגן: אויב איר האלט מיך פאר א
גלויביקע אינם האר, קומט און שטייט איין אין מיין
הויז. און האט אונדז שטארק געבעטן. 16 און עס איז
געשען, בשעת מיר זענען געגאנגען צום בית התפילה,
אז א דינסטמיידל, וואס האט געהאט א גייסט פון
נחוש (כישוף) פון ווארזאגער, האט אונדז באגעגנט;
וואס פלעגט אריינגעברענגען אירע בעלי בתים א
סך פארדינסט פון איר ווארזאגן. 17 די זעלביקע
האט נאכגעפאלגט פוילוסן און אונדז, און געשריגן,
אזוי צו זאגן: די דאזיקע מענטשן זענען קנעכט פון
דעם אלערהעכסטן ג-ט, וועלכע זאגן אייך אָן א וועג
פון רעטונג. 18 דאס האט זי אבער געטאן במשך
פון פיל טעג. און פוילוס איז דערפון טרויעריק
געווארן, און האט זיך א קער געטאן און געזאגט צום
גייסט: איך באפעל דיר אינם נאמען פון יהושע/ישוע
המשיחן ארויסצוגיין פון איר. און ער איז ארויס פון
איר אין דער זעלביקער שעה. 19 און זעענדיק, אז
די האפענונג פון זייער פארדינסט איז פארשוונדן,
האבן אירע בעלי בתים געכאפט פוילוסן און סילאן,
און זיי געשלעפט אין מארק אריין צו די מושלים.
20 און ברענגענדיק זיי צו די פרעטארן, האבן זיי
געזאגט: די דאזיקע מענטשן, וואס זענען יידן, שטערן
די רו פון אונדזער שטאט, 21 און לערנען מנהגים,
וועלכע מיר טארן נישט אננעמען, אויך נישט האלטן,
ווייל מיר זענען רוימער. 22 און דער המון איז
אויפגעשטאנען קעגן זיי, און די פרעטארן האבן פון
זיי אראפגעריסן די מלבושים, און באפוילן מען
זאל זיי שמייסן מיט ריטער. 23 און באלייגנדיק זיי
מיט א סך שלעק, האט מען זיי אריינגעווארפן אין
תפיסה, באפעלנדיק דעם שומר זיי גוט צו היטן;
24 וועלכער, באקומענדיק אזא באפעל, האט זיי
אריינגעווארפן אין דעם אינערן געפענקעניש און
פארגעשרויפט זייערע פיס אין דעם שטאק. 25 ארום
האלבער נאכט אבער בעת פוילוס און סילא האבן
תפילה געטאן און געזונגען צו ה׳, און די געפאנגענע
האבן זיך צוגעהערט צו זיי, 26 איז פלוצלונג געווארן
א גרויסע ערדציטערניש, אזוי, אז די פונדאמענטן
פון דער תפיסה זענען דערשיטערט געווארן, און
אין אן אויגנבליק האבן זיך אלע טירן אויפגעעפנט,
און אלעמענס קייטן זענען לויז געווארן. 27 און ווי
דער תפיסה שומר האט זיך אויפגעכאפט פון שלאף
און געזען די טירן פון דער תפיסה אפן, האט ער
ארויסגעצויגן זיין שווערד און זיך געוואלט דאס
לעבן נעמען, מיינענדיק, אז די געפאנגענע זענען
אנטלאפן. 28 פוילוס אבער האט אויסגערופן מיט א
הויך קול, אזוי צו זאגן: טו דיר נישט קיין מעשה אָן,
ווארום מיר זענען אלע דא. 29 און ער האט פארלאנגט
א ליכט, איז אריינגעשפרונגען, און ציטערנדיק איז
ער אנידערגעפאלן פאר פוילוסן און סילאן, 30 און
האט זיי ארויסגעפירט אינדרויסן, און געזאגט: מיינע
הארן, וואס זאל איך טאן, כדי געראטעוועט צו
ווערן? 31 און זיי האבן געזאגט: גלויב אין דעם
האר יהושע/ישוע, און דו וועסט געראטעוועט ווערן

און (אויך) דיין הויזגעזינד. 32 און האבן גערעדט
צו אים ה׳ס ווארט און צו אלעמען אין זיין הויז.
33 און ער האט זיי גענומען אין יענער שעה פון דער
נאכט און זיי אפגעוואשן די שלעק; און זיך גלייך
געלאזט טובל זיין אין דער מקווה, ער אליין און
אלע זיינע בני בית. 34 און האט זיי אריינגעפירט
אין זיין הויז, און געדעקט א טיש (פאר זיי), און זיך
זייער געפריידט מיט זיין גאנץ הויזגעזינד, אז ער איז
געווארן א מאמין אין ה׳. 35 און ווען עס איז געווארן
טאג, האבן די פרעטארן (שופטים) געשיקט די
ליקטארן (פאליציי), אזוי צו זאגן: לאז ארויס יענע
מענטשן. 36 און דער תפיסה שומר האט דערציילט
די דאזיקע ווערטער צו פוילוסן: די פרעטארן האבן
געשיקט, אז מען זאל אייך אפלאזן; קומט זשע איצט
ארויס, און גייט אייך לשלום. 37 פוילוס אבער האט
צו זיי געזאגט: זיי האבן אונדז געשלאגן עפנטלעך
מיט ריטער, אָן א משפט, אונדז, וואס מיר זענען
רוימישע מענטשן, און אונדז אריינגעווארפן אין
תפיסה אריין, און איצט ווארפן זיי אונדז ארויס
שטילערהייט? אזוי נישט, נאר טאקע זיי אליין זאלן
קומען און אונדז ארויספירן. 38 און די ליקטארן
האבן דערציילט די דאזיקע רייד צו די פרעטארן,
און זיי האבן מורא געהאט, הערנדיק, אז זיי זענען
רוימער. 39 און זענען געקומען און זיי מפייס געווען,
און האבן זיי ארויסגעפירט און געבעטן, אז זיי זאלן
אוועקגיין פון דער שטאט. 40 און ווי זיי זענען ארויס
פון דעם געפענקעניש, זענען זיי אריינגעגאנגען צו
לידיאן; און זעענדיק זיך מיט די ברידער, האבן זיי
זיי געטרייסט, און זענען ארויסגעגאנגען.

17 און רייזנדיק דורך אמפיפאליס און אפאלאניע,
זענען זיי געקומען קיין טעסאלאניקא, וואו עס איז
געווען א יידישע שול. 2 און לויט זיין געוואוינהייט
איז פוילוס אריינגעגאנגען צו זיי, און במשך פון דריי
שבתים האט ער זיך מיט זיי מתווכח געווען פון די
כתבי (הקודש), 3 אויפעפענדיק און דערווייזנדיק,
אז דער משיח האט געדארפט ליידן און אויפשטיין
פון די טויטע, און אז דער דאזיקער יהושע/ישוע,
וועלכן איך זאג אייך אָן, איז דער משיח. 4 און
אייניקע פון זיי האבן זיך איבערצייגט, און זיך
באהאפטן צו פוילוסן און סילאן; און פון די יראת
שמימדיקע גריכן א גרויסער עולם, און פון די
פארנעמע פרויען נישט ווייניקע. 5 די יידן אבער
זענען געווארן אייפערזיכטיק און האבן גענומען
אייניקע פארשוינען פון דעם גאסנגעזינדל, און
איינגעזאמלט א המון, און געמאכט א מהומה אין דער
שטאט; און שטעלנדיק זיך ארום יאזאנס הויז, האבן
זיי געזוכט זיי ארויסצוברענגען פארן פאלק. 6 און ווי
זיי האבן זיי נישט געפונען, האבן זיי ארויסגעשלעפט
יאזאנען און אייניקע ברידער צו די מנהיגים פון דער
שטאט, שרייענדיק: די דאזיקע לייט, וועלכע האבן
אויפגעברויזט די וועלט, זענען אויך אהערגעקומען;
7 וועמען יאזאן האט אויפגענומען; און זיי אלע
האנדלען קעגן דעם קיסרס געזעצן, זאגנדיק, אז
עס איז פאראן אן אנדערער קעניג, יהושע/ישוע.
8 און האבן צארנדיק געמאכט דעם המון און די
שטאט מנהיגים, ווען זיי האבן דאס געהערט. 9 און
באקומענדיק א פארזיכערונג פון יאזאנען און פון
די איבריקע, האבן זיי זיי אפגעלאזט. 10 און די
ברידער האבן גלייך ארויסגעשיקט פוילוסן און
סילאן ביינאכט קיין בערעא; און ווען זיי זענען
אהינגעקומען, זענען זיי אריינגעגאנגען אין דער
יידישער שול אריין. 11 און די דאזיקע (יידן)

זענען געווען איידעלער ווי די אין טעסאלאניקא,
ווייל זיי האבן אנגענומען דאס ווארט מיט יעדער
גרייטווילקייט, און טאג טעגלעך געפארשט די כתבי
(הקודש), צי עס איז אזוי. 12 דעריבער האבן אויך
א סך פון זיי געגלויבט, און נישט ווייניקע פון די
פארנעמע גריכישע פרויען און מענער. 13 נאר ווי די
יידן פון טעסאלאניקא האבן זיך דערוואוסט, אז אויך
אין בערעא איז ה׳ס ווארט אנגעזאגט געווארן פון
פוילוסן, זענען זיי אויך אהינגעקומען, אויפרעגנדיק
און אויפהעצנדיק די מאסן. 14 און דעמאלט האבן
די ברידער גלייך ארויסגעשיקט פוילוסן צו גיין
ביז צום ים; און סילא און טימאטעוס זענען דארטן
איבערגעבליבן. 15 און פוילוסנס באגלייטער האבן
אים געפירט ביז אטען, און באקומענדיק א באפעל
צו סילא און טימאטעוסן, אז זיי זאלן קומען צו אים
ווי צום געשווינדסטן, זענען זיי אוועקגעגאנגען. 16 און
בשעת פוילוס האט געווארט אויף זיי אין אטען,
האט זיך זיין גייסט פארביטערט אין אים, זעענדיק
ווי די שטאט איז פול מיט אפג-טער. 17 דעריבער
פלעגט ער רעדן מיט די יידן אין שול און מיט
די יראת שמימדיקע (גריכן), און יעדן טאג אויפן
מארק מיט די לייט, וועמען ער האט געטראפן.
18 און אויך אייניקע פון די עפיקורעישע און סטאישע
פילאזאפן האבן זיך געפלפולט מיט אים. און אייניקע
האבן געזאגט: וואס וויל דער דאזיקער פלאפלער
זאגן? אנדערע אבער (האבן געזאגט): ער שיינט
אויס צו זיין א מגיד פון פרעמדע ג-טער—ווייל ער
האט אנגעזאגט די גוטע בשורה פון יהושען/ישוען
און תחית המתים. 19 און האבן אים גענומען און
אוועקגעפירט צום ארעאפאגוס, און געזאגט: צי
קענען מיר וויסן, וואס פאר א נייע לערנונג עס איז
די דאזיקע, פון וועלכער דו רעדסט? 20 ווארום
דו ברענגסט עפעס פרעמדע זאכן צו אונדזערע
אויערן; מיר ווילן דעריבער וויסן, וואס דאס זאל
זיין. 21 און אלע אטענער און די פרעמדע, וואס
האבן דארטן געוואוינט, פלעגן פארברענגען די
צייט נישט מיט קיין שום אנדערס ווי אדער מיט
זאגן אדער מיט הערן עפעס נייעס. 22 און פוילוס
האט זיך אנידערגעשטעלט אין דער מיט פונם
ארעאפאגוס און געזאגט: מענער פון אטען, פון אלעם
זע איך ווי איר זענט פול מיט רעליגיע. 23 ווארום
פארבייגייענדיק און זעענדיק אייערע הייליקטימער,
האב איך אויך געפונען א מזבח, אויף וועלכן עס איז
געווען אויפגעשריבן: צום אומבאקאנטן ג-ט. זעט,
דאס דאזיקע, וואס איר קענט נישט און דינט, זאג
איך אייך אָן. 24 דער ג-ט, וועלכער האט באשאפן
די וועלט און אלץ, וואס איז אין איר, ער, וואס
איז האר פון הימל און ערד, וואוינט נישט אין
טעמפלען האנטגעמאכטע; 25 ער ווערט אויך נישט
באדינט פון מענטשלעכע הענט, פונקט ווי ער וואלט
עפעס געדארפט, ווארום ער גיט אלעמען לעבן און
אטעם און אלץ; 26 און האט פון איין בלוט געמאכט
אלע מענטשלעכע פעלקער, צו וואוינען אויף דער
גאנצער אייבערפלאך פון דער ערד, באשטימענדיק
פעסטגעזעצטע צייטן און די גרענעצן פון זייער
וואוינונג; 27 כדי זיי זאלן זוכן ג-ט, אפשר וועלן זיי
אים דערפילן און געפינען, הגם ער איז נישט ווייט
פון יעדן איינעם פון אונדז; 28 ווארום אין אים לעבן
מיר און באוועגן זיך און האבן א קיום, אזויווי אויך
אייניקע פון אייערע פאעטן האבן געזאגט: ווארום אן
אפשטאם פון אים זענען מיר. 29 זייענדיק דעריבער
פון ג-טס אפשטאמונג, געשיקט עס זיך נישט (פאר

אונדז) צו מיינען, אז די ג-טהייט איז ענלעך צו
גאלד אדער זילבער אדער שטיין, צו א בילד פון
מענטשלעכער קונסט און דערפינדונג. 30 און אויף
די צייטן פון אומוויסן האט ה׳ אוועקגעקוקט, איצט
אבער באפעלט ער אלע מענטשן אומעטום, תשובה
צו טאן; 31 ווייל ער האט פעסטגעזעצט א טאג, אין
וועלכן ער וועט משפטן די וועלט מיט גערעכטיקייט
דורך א מאן, וועמען ער האט באשטימט דערצו; און
האט אלעמען געגעבן א פארזיכערונג, אויפוועקנדיק
אים פון די טויטע. 32 און ווי זיי האבן געהערט
פון תחית המתים, האבן א טייל זיך אויסגעלאכט;
אנדערע אבער האבן געזאגט: מיר וועלן דיך הערן
נאכאמאל וועגן דער דאזיקער זאך. 33 און אזוי איז
פוילוס ארויסגעגאנגען פון זייער מיט. 34 אייניקע
מענער אבער האבן זיך באהאפטן צו אים, און
געגלויבט, צווישן וועלכע (עס האבן זיך) אויך
(געפונען) דיאניזיוס, דער ארעאפאגיטיקער, און א
פרוי, מיטן נאמען דאמאריס, און אנדערע מיט זיי.

18 נאך דעם איז ער ארויסגעגאנגען פון אטען,
און איז געקומען קיין קארינט. 2 און האט געפונען
א געוויסן יידן מיטן נאמען אקווילא, געבוירן אין
פאנטוס, נאר וואס אנגעקומען פון איטאליען, מיט
פריסקילא זיין פרוי, צוליב דעם, וואס קלוידיוס
האט באפוילן, אז אלע יידן זאלן פארלאזן רוים; און
ער איז געגאנגען צו זיי. 3 און ווייל ער איז געווען
פונם זעלביקן פאך, איז ער ביי זיי פארבלייבן,
און זיי האבן געארבעט, ווארום זיי זענען געווען
געצעלטנמאכער פון דער מלאכה. 4 און יעדן שבת
האט ער גערעדט אין שול, און געזוכט איבערצוצייגן
יידן און גריכן. 5 ווי אבער סילא און טימאטעוס
זענען אנגעקומען פון מאצעדאניען, האט פוילוס זיך
אינגאנצן געווידמעט דעם ווארט, עדות זאגנדיק צו
יידן, אז יהושע/ישוע איז דער משיח. 6 ווען אבער זיי
האבן זיך אקיינגעשטעלט און געלעסטערט, האט
ער אפגעשאקלט די מלבושים און געזאגט צו זיי:
אייער בלוט אויף אייער קאפ; איך בין ריין; פון
איצט אָן וועל איך גיין צו די אומות העולם. 7 און איז
אוועקגעגאנגען פון דארטן, און איז אריינגעגאנגען
אין הויז פון א געוויסן (מאן), מיטן נאמען טיציוס
יוסטוס, א יראת שמימדיקער (גר), וועמעס הויז
איז געווען ביי דער שול. 8 קריספוס אבער, דער
גבאי פון דער שול, האט געגלויבט אין דעם האר
צוזאמען מיט זיין גאנץ הויזגעזינד; און א סך פון די
קארינטער, וועלכע האבן געהערט, האבן געגלויבט
און זיך געלאזט טובל זיין אין דער מקווה. 9 און
דער האר האט געזאגט צו פוילוסן דורך א חיזיון
ביינאכט: האב נישט קיין מורא, נאר רעד, און שווייג
נישט; 10 ווייל איך בין מיט דיר, און קיינער וועט
דיך נישט אנרירן, דיר שלעכטס צו טאן; מחמת איך
האב א גרויס פאלק אין דער דאזיקער שטאט. 11 און
ער האט (דארטן) זיך אויפגעהאלטן א יאר מיט
זעקס חדשים, לערנענדיק צווישן זיי דאס ווארט פון
ה׳. 12 ווען אבער גאליאן איז געווען פראקאנסול פון
אכאיא, האבן די יידן זיך איינשטימיק אויפגעשטעלט
קעגן פוילוסן, און אים געפירט צו דער כסא המשפט,
13 און געזאגט: דער דאזיקער מאן רעדט איבער די
מענטשן צו דינען ה׳ להיפך דער תורה. 14 און ווי
פוילוס האט געוואלט אויפעפענען זיין מויל, האט
גאליאן געזאגט צו די יידן; אויב עס וואלט טאקע
געווען עפעס אן עוולה אדער א בייזע געמיינהייט,
יידן, פארשטייט זיך, אז איך וואלט געווען געדולדיק
מיט אייך; 15 אויב אבער עס זענען שאלות וועגן

ווערטער און נעמען אין דער תורה אייערער, זעט
איר אליין דערצו; קיין שופט פון די דאזיקע זאכן
וויל איך נישט זיין. 16 און האט זיי פארטריבן פון דער
כסא המשפט. 17 און אלע האבן געכאפט סאסטענעסן,
דעם גבאי פון שול, און אים געשלאגן פאר דער כסא
המשפט; און גאליאן האט זיך נישט אנגענומען (פון
דער אנטיסעמיטיזם). 18 און פארבלייבנדיק נאך
דארטן א סך טעג, האט פוילוס זיך געזעגנט מיט
די ברידער, און איז אוועקגעפארן מיט דער שיף
קיין סיריען, און מיט אים פריסקילא און אקווילא;
נאכן אפגאלן זיך (אלס פרומער ייד) דעם קאפ
אין קענקרעא, ווארום ער האט געהאט געטאן א
נדר. 19 און זיי זענען געקומען קיין עפעזוס, און ער
האט זיי דארטן איבערגעלאזט; אליין אבער איז
ער אריינגעגאנגען אין דער שול און האט גערעדט
צו די יידן. 20 און ווען זיי האבן אים געבעטן צו
בלייבן אויף א לענגערער צייט, האט ער נישט
איינגעשטימט; 21 נאר האט זיך געזעגנט און געזאגט:
איך וועל ווידער קומען צו אייך, אם ירצה ה׳,
און האט זיך אוועקגעשיפט פון עפעזוס. 22 און
קומענדיק קיין קיסריה, איז ער אויסגעשטיגן און
האט אפגעגעבן שלום דער קהלה, און איז אראפ קיין
אנטיאכיען. 23 און נאך דעם ווי ער האט (דארטן)
פארברענגט א געוויסע צייט, איז ער אוועק, און
איז דורכגעגאנגען כסדר די געגנט פון גאלאטיען
און פריגיען, שטארקנדיק אלע תלמידים. 24 און א
געוויסער ייד, מיטן נאמען אפאלאס, געבוירן אין
אלעקסאנדריען, א געלערנטער מאן, מעכטיק אין די
כתבי (הקודש), איז געקומען קיין עפעזוס. 25 דער
דאזיקער איז געווען געלערנט אין דעם דרך ה׳; און
זייענדיק אייפערדיק אין גייסט, האט ער גערעדט
און געלערנט געגוי וואס שייך יהושען/ישוען, הגם
ער האט בלויז געקענט די מקווה (פון תשובה)
פון יוחנן; 26 און האט אנגעהויבן צו רעדן מיט
דרייסטקייט אין שול. ווי אבער פריסקילא און
אקווילא האבן אים געהערט, האבן זיי אים גענומען
צו זיך, און אים נאך געגוייער קלאר געמאכט דעם
דרך ה׳. 27 וועלנדיק אבער גיין קיין אכאיא, האבן
די ברידער אים צוגעגעבן מוט, און געשריבן צו די
תלמידים, אז מען זאל אים אויפנעמען; און ווען ער
איז אהינגעקומען, האט ער פיל געהאלפן די, וואס
האבן געגלויבט דורך דעם חסד; 28 ווארום מיטן
גאנצן כוח האט ער געהאלטן וויכוחים מיט די יידן,
אויפווייזנדיק עפנטלעך פון די כתבי (הקודש), אז
יהושע/ישוע איז דער משיח.

19 און עס איז געשען, בשעת אפאלאס איז
געווען אין קארינט, איז פוילוס, נאכן דורכגיין די
אינלענדישע טיילן פון (קליין) אזיען, געקומען
קיין עפעזוס; און ווען ער האט (דארט) געפונען
אייניקע תלמידים, 2 האט ער צו זיי געזאגט: צי
האט איר מקבל געווען דעם רוח הקודש, ווען איר
זענט געווארן מאמינים? האבן זיי געזאגט צו אים:
מיר האבן אפילו נישט געהערט, אויב עס געפינט
זיך א רוח הקודש. 3 האט ער געזאגט: אויף וואס
דען האט איר זיך מקווה געטובלט? און זיי האבן
געזאגט: אויף דער מקווה פון תשובה פון יוחנן.
4 האט פוילוס געזאגט: יוחננס מקווה איז געווען א
מקווה פון תשובה, זאגנדיק צום פאלק, אז זיי זאלן
גלויבן אין דעם, וועלכער וועט קומען נאך אים,
דאס הייסט אין יהושען/ישוען. 5 און הערנדיק דאס,
האבן זיי זיך געלאזט טובל זיין אין דער מקווה אין
דעם נאמען פון דעם האר יהושע/ישוע. 6 און ווי

פוילוס האט ארויפגעלייגט אויף זיי די הענט, איז
דער רוח הקודש געקומען אויף זיי; און זיי האבן
גערעדט מיט לשונות און נבואות געזאגט. 7 און זיי
אלע זענען געווען אן ערך צוועלף מענער. 8 און ער
איז אריינגעגאנגען אין שול, און האט גערעדט מיט
דרייסטקייט במשך פון דריי חדשים, האלטנדיק
וויכוחים און איבערצייגנדיק בנוגע דעם מלכות
פון ה׳. 9 ווען אבער אייניקע האבן הארט געמאכט
זייערע הערצער און נישט געגלויבט, רעדנדיק
שלעכטס לגבי דעם דרך (ה׳) פאר דעם עולם,
איז ער אוועק פון זיי, און האט אפגעשיידט די
תלמידים, און טאג טעגלעך גערעדט אין דער בית
המדרש ישיבה פון א געוויסן טיראנוס. 10 דאס
דאזיקע איז אנגעגאנגען צוויי יאר לאנג, אזוי, אז אלע
איינוואוינער פון (קליין) אזיען, יידן און גריכן, האבן
געהערט דאס ווארט פון דעם האר. 11 און ה׳ האט
געטאן אויסערגעוויינלעכע וואונדער דורך די הענט
פון פוילוסן; 12 אזוי, אז מען פלעגט אוועקטראגן
פון זיין לייב טיכלעך אדער פארטיכער צו די
שלאפע, און די חלאתן האבן זיי פארלאזט, און די
בייזע גייסטער זענען ארויס. 13 און אייניקע פון די
יידישע וואנדערער, בעלי שם, האבן אונטערגענומען
אנצורופן דעם נאמען פון דעם האר יהושע/ישוע
אויף די, וואס האבן געהאט בייזע גייסטער, אזוי צו
זאגן: איך באשווער אייך ביי יהושען/ישוען, וועמען
פוילוס רופט אויס! 14 און די, וואס האבן דאס
געטאן זענען געווען זיבן בנים פון געוויסן סקעווא,
א ייד, איינער פון די"גרויסע כהנים". 15 און דער
בייזער גייסט האט געענטפערט און געזאגט צו זיי:
יהושען/ישוען קען איך, פוילוסן קען איך אויך; ווער
אבער זענט איר? 16 און דער מענטש, אין וועמען
עס איז געווען דער בייזער גייסט, האט אויף זיי א
שפרונג געטאן, און איבערגעוועלטיקט צוויי פון זיי,
און זיי (אזוי) ביינגעקומען, אז זיי זענען אנטלאפן פון
יענעם הויז נאקעט און פארוואונדעט. 17 און דאס
דאזיקע איז באקאנט געווארן צו אלע יידן און גריכן,
וועלכע האבן געוואוינט אין עפעזוס; און א מורא איז
געפאלן אויף זיי אלע, און דעם האר ישועס נאמען איז
דערהייבט געווארן. 18 און א סך פון די, וואס האבן
געגלויבט, זענען געקומען און זיך מתוודה געווען
און דערציילט פון זייערע (פריערדיקע) מעשים.
19 און א סך פון די, וואס האבן זיך פארנומען מיט
כישוף, האבן צוזאמענגעברענגט זייערע ביכער,
און זיי פארברענט פאר אלעמען אין די אויגן; און
מען האט באדרעכנט זייער ווערט, און געפונען (אז
עס האט באטראפן) פיפציק טויזנט שטיק זילבער.
20 אזוי מעכטיק איז געוואקסן דאס ווארט פון דעם
האר און האט זיך געשטארקט. 21 און נאך דעם
ווי די דאזיקע זאכן זענען געשען, האט פוילוס
פארגענומען אין זיין גייסט, אז ווען ער וועט האבן
דורכגעגאנגען מאצעדאניען און אכאיא, צו פארן
קיין ירושלים, און האט געזאגט: נאך דעם ווי איך
וועל דארטן זיין, מוז איך אויך זען רוים. 22 און
אוועקשיקנדיק קיין מאצעדאניען צוויי פון די, וואס
האבן אים באדינט, טימאטעוסן און עראסטוסן,
איז ער אליין נאך פארבלייבן א געוויסע צייט אין
(קליין) אזיען. 23 און ארום יענער צייט איז געשען
נישט קיין קליינע מהומה וועגן דעם (משיחיסטים)
דרך (ה׳). 24 ווארום א געוויסער מאן, מיטן נאמען
דימעטריוס, א זילבערשמיד, וועלכער פלעגט
מאכן זילבערנע טעמפלען פון ארטעמיס, און געבן
די האנטווערקער נישט קיין קליינעם פארדינסט;

25 האט זיי פארזאמלט און די (אנדערע) בעלי
מלאכות פון אזעלכע זאכן, און געזאגט: מענער, איר
ווייסט, אז פון דער דאזיקער ארבעט האבן מיר
אונדזער וואוילשטאנד. 26 און איר זעט און הערט, אז
נישט נאר אין עפעזוס, נאר כמעט אין גאנץ (קליין)
אזיען האט דער דאזיקער פוילוס איבערגערעדט און
אפגעקערט אן אנגעזעענעם המון מענטשן, זאגנדיק,
אז דאס זענען נישט קיין ג-טער, וואס ווערן געמאכט
מיט הענט; 27 און עס איז א סכנה, אז נישט בלויז
אונדזער פאך וועט ווערן צו שפאט, נאר אפילו דער
טעמפל פון דער גרויסער ג-טין ארטעמיס וועט פאר
נישט געאכט ווערן; און עס קען נאך זיין, אז עס וועט
אוועקגענומען ווערן די מאיעסטעט פון איר, וועמען
גאנץ (קליין) אזיען און די באוואוינטע וועלט דינט.
28 און ווי זיי האבן דאס געהערט, זענען זיי געווארן
פול מיט צארן, און האבן געשריגן, אזוי צו זאגן: גרויס
איז די ארטעמיס פון די עפעזער! 29 און די שטאט
איז פול געווארן פון דער מהומה; און אלע צוזאמען
האבן געשטורמט צום טעאטער, מיטשלעפנדיק
גאיוסן און אריסטארכוסן, מאצעדאניער, פוילוסנס
באגלייטער אויף דער נסיעה. 30 ווי אבער פוילוס
האט געוואלט אריינגיין צווישן דעם פאלק, האבן
די תלמידים אים נישט געלאזט. 31 און אויך
אייניקע פון די הויכע באאמטע פון (קליין) אזיען,
זייענדיק זיינע פריינד, האבן געשיקט צו אים, און
געבעטן ער זאל זיך נישט איינשטעלן צו קומען
אין טעאטער אריין. 32 און זיי האבן געשריגן, א
טייל איין זאך, אנדערע עפעס אנדערש, ווארום די
פארזאמלונג איז געווען צעטומלט; און די מערסטע
האבן נישט געוואוסט, צוליב וועלכן זיי זענען זיך
צוזאמענגעקומען. 33 און פון דעם המון האט מען
ארויסגעשלעפט אלעקסאנדערן, וועמען די יידן
האבן געשטופט פארויס. און אלעקסאנדער האט
געמאכט א צייכן מיט דער האנט, און געוואלט האלטן
א פארטיידיקונג רעדע פארן פאלק. 34 דערוויסנדיק
(אין אנטיסעמיטיזם) זיך אבער, אז ער איז א ייד,
האבן אלע געשריגן מיט איין קול במשך פון כמעט
צוויי שעה: גרויס איז ארטעמיס (די ג-טין) פון די
עפעזער! 35 און דער שטאט שרייבער, באראיקנדיק
דעם המון מענטשן, האט געזאגט: אָ מענער פון
עפעזוס, צי געפינט זיך דען עמיצער צווישן מענטשן,
וואס ווייסט נישט, אז די שטאט פון די עפעזער איז
די טעמפל היטערין פון דער גרויסער ארטעמיס
און פון איר בילד, וואס איז אראפגעפאלן פון הימל?
36 דעריבער, אזוי ווי מען קען די דאזיקע זאכן
נישט סותר זיין, האט איר זיך געזאלט פארהאלטן
רואיק, און גארנישט טאן אין איילעניש. 37 ווארום
איר האט אהערגעברענגט די דאזיקע מענטשן,
וועלכע זענען נישט קיין טעמפל רויבער, נישט קיין
לעסטערער פון אונדזער ג-טין. 38 דעריבער, אויב
דימעטריוס און די האנט ווערקער מיט אים האבן
טאקע עפעס א טענה קעגן עמיצן, ווערן (דאך)
געהאלטן עפנטלעכע טעג פון משפטים, און עס
זענען דא פראקאנסולן; זאלן זיי אנקלאגן איינס דאס
אנדערע. 39 אויב אבער איר זוכט עפעס אנדערש,
וועט עס געלייזט ווערן אויף דער געזעצלעכער
פארזאמלונג. 40 ווארום מיר זענען אויך אין א סכנה,
אנגעקלאגט צו ווערן וועגן א מרידה צוליב דער
היינטיקער מעשה, ווייל עס איז נישטא קיין סיבה,
מיט וועלכער מיר זאלן קענען פארענטפערן דאס
דאזיקע מהומה. 41 און ווען ער האט דאס געזאגט,
האט ער פאנאנדערגעלאזט די פארזאמלונג.

20 און נאך דעם ווי די מהומה האט
זיך איינגעשטילט, האט פוילוס געשיקט נאך די
תלמידים און גערעדט טרייסטווערטער צו זיי,
האט זיך געזעגנט און איז ארויסגעגאנגען צו גיין קיין
מאצעדאניען. 2 און דורכגייענדיק יענע פראווינצן,
און טרייסטנדיק זיי (ד. ה. די דארטיקע מאמינים)
מיט א סך ווערטער, איז ער געקומען קיין גריכנלאנד.
3 און איז (דארט) פארבלייבן במשך פון דריי
חדשים; און היות א פארשווערונג איז געמאכט
געווארן פון די יידן קעגן אים, ווען ער האט בדעה
געהאט זיך אוועקצושיפן קיין סיריען, האט ער
באשלאסן זיך אומצוקערן איבער מאצעדאניען. 4 און
ביז (קליין) אזיען האבן אים באגלייט סאפאטרוס
בן פורוס פון בערעא; און פון די טעסאלאניקער,
אריסטארכוס און סעקונדוס; און גאיוס פון דערבע,
און טימאטעוס; און טיכיקוס און טראפימוס, פון
(קליין) אזיען. 5 די דאזיקע אבער זענען געגאנגען
פארויס, און האבן געווארט אויף אונדז אין טראאס.
6 און נאך פסח זענען מיר אוועקגעפארן מיט דער שיף
פון פיליפיען, און זענען אין פינף טעג ארום געקומען
צו זיי קיין טראאס, וואו מיר זענען פארבלייבן זיבן
טעג. 7 און דעם ערשטן טאג פון דער וואך, ווען
מיר זענען זיך צונויפגעקומען צו ברעכן ברויט,
האט פוילוס געדרשנט צו זיי, האבנדיק בדעה
צומארגנס אפצופארן; און האט מאריך געווען די
דרשה ביז האלבער נאכט. 8 און עס זענען געווען
א סך לאמפן אין דער אויבערשטוב, וואו מיר
זענען געווען פארזאמלט. 9 און אויפן פענצטער איז
געזעסן א געוויסער בחור, מיטן נאמען עווטיכוס,
(וועלכער) איז אריינגעפאלן אין א טיפן שלאף;
און בשעת פוילוס האט נאך אלץ פארצויגן מיט זיין
דרשענען, האט דער שלאף אים בייגעקומען, און
ער איז אראפגעפאלן פונם דריטן שטאק, און מען
האט אים אויפגעהויבן א טויטן. 10 פוילוס אבער איז
אראפגעגאנגען, און איז ארויפגעפאלן אויף אים, און
ארומגעמענדיק אים, האט ער געזאגט: באאומרואיקט
זיך נישט, ווארום די נשמה זיינע איז (נאך) אין
אים. 11 און איז ארויפגעגאנגען, האט געבראכן דאס
ברויט, און (אליין) טועם געווען, און נאך לאנג מיט
זיי גערעדט, ביז עס איז געווארן שחרית, און אזוי
איז ער אוועקגעגאנגען. 12 און דאס בחור האט מען
געברענגט צופירן א לעבעדיקן, און זיי האבן זיך
נישט ווייניק געטרייסט. 13 מיר אבער זענען געגאנגען
פארויס צו דער שיף, און האבן זיך אוועקגעשיפט
קיין אסוס, כדי דארטן אויפצונעמען פוילוסן; ווארום
אזוי האט ער באפוילן, ווייל אליין האט ער געוואלט
גיין צופוס. 14 און ווען ער האט זיך מיט אונדז
געטראפן אין אסוס, האבן מיר אים אויפגענומען,
און זענען געקומען קיין מיטילענע. 15 און ווייטער
פארנדיק פון דארטן, זענען מיר דעם נעכסטן טאג
אנגעקומען אנטקעגנאיבער כיוס; און דעם אנדערן
טאג זענען מיר געקומען קיין סאמאס; און דעם
פאלגענדיקן טאג זענען מיר געקומען קיין מילעטוס.
16 ווארום פוילוס האט באשלאסן פארבייצופארן
עפעזוס, כדי ער זאל נישט דארפן פארלירן קיין
צייט אין (קליין) אזיען; ווייל ער האט זיך געאיילט,
ווי ווייט מעגלעך פאר אים, צו זיין אין ירושלים
אויף שבועות. 17 און פון מילעטוס האט ער געשיקט
קיין עפעזוס, און געלאזט רופן די זקנים פון דער
קהלה. 18 און ווען זיי זענען געקומען צו אים, האט
ער צו זיי געזאגט: איר ווייסט אליין, וויאזוי איך האב
מיך אויפגעפירט צווישן אייך די גאנצע צייט, פון

דעם ערשטן טאג אָן, ווען איך בין געקומען קיין
אזיען, 19 דינענדיק דעם האר מיט יעדער עניוות
און מיט טרערן און נסיונות, וועלכע זענען געקומען
אויף מיר דורך די פארשווערונגען פון יידן; 20 ווי
איך האב גארנישט פארהוילן פון אייך פון דעם,
וואס איז נוצלעך, אז איך זאל עס נישט האבן געזאגט
צו אייך, און אייך געלערנט, סאי עפנטלעך סאי
פון הויז צו הויז, 21 עדות זאגנדיק צו יידן און צו
גריכן וועגן תשובה צו ה׳ און אמונה אין אונדזער
האר יהושע/ישוע המשיח. 22 און זע, איצט, געבונדן
אינם גייסט, גיי איך קיין ירושלים, נישט וויסנדיק,
וואס עס וועט מיך דארטן באגעגענען, 23 אחוץ דעם,
וואס דער רוח הקודש איז מעיד צו מיר אין יעדער
שטאט, אזוי צו זאגן, אז עס ווארטן אויף מיר קייטן
און צרות. 24 נאר איך האלט, אז מיין לעבן איז נישט
ווערט די רייד, אזוי טייער איז עס פאר מיר, אויב
איך זאל נאר קענען פארענדיקן דעם לעבנס לויף
מיינעם, און די עבודה, וואס איך האב באקומען
פון דעם האר יהושע/ישוע, עדות צו זאגן פון דער
גוטער בשורה פון ה׳ס חסד. 25 און זע, איצט ווייס
איך, אז איר וועט מער קיינמאל נישט זען מיין פנים,
איר אלע, צווישן וועמען איך בין ארומגעגאנגען,
אויסרופנדיק דאס קעניגרייך פון ה׳. 26 דערפאר
בין איך מעיד צו אייך דעם היינטיקן טאג, אז איך בין
ריין פון דעם בלוט פון אלע (מענטשן). 27 ווארום
איך האב מיך נישט צוריקגעהאלטן, אייך נישט
אנצוזאגן דעם גאנצן ראט ווילן פון ה׳. 28 היט זשע
זיך און די גאנצע סטאדע, אויף וועלכער דער רוח
הקודש האט אייך באשטימט פאר משגיחים, כדי צו
פאשען ה׳ס קהלה, וועלכע ער האט געקויפט מיט
זיין אייגן בלוט. 29 איך ווייס, אז נאך מיין אוועקגיין
וועלן אריינקומען צווישן אייך בייזע וועלף, וואס
וועלן נישט האבן קיין רחמנות אויף דער סטאדע;
30 און פון אייך אליין וועלן אויפשטיין מענער, וואס
רעדן פארקערטע זאכן, אפצונייגן די תלמידים נאך
זיך. 31 צוליב דעם זאלט איר שטיין אויף דער וואך,
געדענקענדיק, אז במשך פון דריי יאר האב איך
נישט אויפגעהערט, בייטאג און ביינאכט, צו זאגן
מוסר צו יעדן איינעם פון אייך מיט טרערן. 32 און
איצט לאז איך אייך איבער אויף ה׳ס בארעט און
צום ווארט פון זיין חסד, וועלכער האט די מאכט
אייך צו דערבויען און אייך צו געבן די ירושה צווישן
אלע געהייליקטע. 33 זילבער, אדער גאלד, אדער
מלבושים, האב איך פון קיינעם נישט באגערט.
34 איר אליין ווייסט, אז די דאזיקע הענט מיינע האבן
מיר געדינט פאר מיינע הצטרכותן און פאר די
הצטרכותן פון מיינע באגלייטער. 35 אלץ האב איך
אייך געוויזן, אז הארעווענדיק אויף אזא אופן, דארף
מען העלפן די שוואכע, און געדענקען דעם האר
ישועס ווערטער, ווייל ער אליין האט געזאגט: עס
איז ווייל ער צו געבן ווי צו נעמען. 36 און נאך דעם
ווי ער האט דאס געזאגט, האט ער געניינגט זיינע
קניען, און מתפלל געווען מיט זיי אלעמען. 37 און עס
איז געווארן צווישן אלע א שטארק געוויין, און זיי
זענען געפאלן פוילוסן אויפן האלדז און האבן אים
געקושט, 38 זייענדיק שמערצלעך באטריבט, אם
מערסטן איבער דעם ווארט, וואס ער האט געזאגט,
אז זיי וועלן מער נישט זען זיין פנים—און האבן אים
באגלייט צו דער שיף.

21 און עס איז געשען, ווען מיר האבן זיך
אפגעשיידט און זענען אוועקגעפארן פון זיי, פארנדיק
אין א גראדער ריכטונג, זענען מיר געקומען קיין קאס,

און דעם נעכסטן טאג קיין ראדאס, און פון דארטן
קיין פאטארא; 2 און אזויווי מיר האבן געפונען א
שיף, וואס איז געגאנגען קיין פעניציען, זענען מיר
איינגעשטיגן און אפגעפארן. 3 און דערזעענדיק
די (אינדזל) קפריסין, און איבערלאזנדיק זי אויף
לינקס, האבן מיר זיך אוועקגעשיפט קיין סיריען,
און זענען אנגעקומען קיין צור; ווארום דארטן האט
די שיף געזאלט אויסלאדן איר פראכט. 4 און נאך
דעם ווי מיר האבן אויפגעזוכט די תלמידים, זענען
מיר דארט פארבלייבן זיבן טעג; און זיי האבן
גערעדט צו פוילוסן דורך דעם רוח (הקודש), נישט
ארויפצוגיין קיין ירושלים. 5 און ווען מיר האבן
געהאט געענדיקט די טעג, זענען מיר ארויסגעגאנגען
און אוועקגעפארן; און אלע האבן אונדז באגלייט
מיט די פרויען און קינדער ביז אויסער דער שטאט;
און מיר האבן געקניט אויפן ים ברעג און תפילה
געטאן; 6 דערנאך האבן מיר זיך געזעגנט איינס
מיטן אנדערן, און זענען איינגעשטיגן אויף דער שיף,
זיי אבער האבן זיך אומגעקערט אהיים. 7 און מיר
האבן פארענדיקט די ים רייזע פון צור, און זענען
אנגעקומען קיין פטאלעמייס; און אפגעגעבנדיק שלום
צו די ברידער, זענען מיר פארבלייבן ביי זיי איין
טאג. 8 און צומארגנס זענען מיר ארויסגעגאנגען, און
זענען געקומען קיין קיסריה; און זענען אריינגעגאנגען
אין דעם הויז פון פיליפוס דעם מבשר, איינער
פון די זיבן, און איינגעשטאנען ביי אים. 9 דער
דאזיקער (פיליפוס) האט געהאט פיר טעכטער
בתולות, וועלכע האבן נבואות געזאגט. 10 און בשעת
מיר זענען (דארט) פארבלייבן א סך טעג, איז
אראפגעקומען פונם (לאנד) יהודה א געוויסער
נביא, מיטן נאמען אגאבוס. 11 און קומענדיק צו אונדז,
האט ער גענומען פוילוסנס גארטל, האט זיך געבונדן
די פיס און די הענט, און געזאגט: דאס זאגט דער רוח
הקודש: דעם מאן, וועמעס גארטל דער איז, וועלן די
יידן אין ירושלים אזוי בינדן, און (אים) איבערגעבן
אין גויישע הענט אריין. 12 און ווען מיר האבן דאס
געהערט, האבן מיר און די דארטיקע אים געבעטן,
אז ער זאל נישט ארויפגיין קיין ירושלים. 13 דעמאלט
האט פוילוס געענטפערט: וואס טוט איר, וואס איר
וויינט און צעברעכט מיר דאס הארץ? ווארום איך
בין גרייט נישט בלויז געבונדן צו ווערן, נאר אויך
צו שטארבן אין ירושלים פאר דעם נאמען פונם
האר יהושע/ישוע. 14 און אזויווי ער האט זיך נישט
געלאזט איבערדעדן, האבן מיר שטיל געשוויגן, אזוי
צו זאגן: זאל געשען דעם הארס רצון! 15 און נאך
די דאזיקע טעג האבן מיר איינגעפאקט אונדזערע
זאכן, און זענען ארויפגעגאנגען קיין ירושלים. 16 און
עס זענען אויך מיטגעגאנגען מיט אונדז אייניקע פון
די תלמידים פון קיסריה, מיטפירנדיק א געוויסן
מנאזאן, פון קפריסין, אן אלטער תלמיד, ביי וועמען
מיר האבן געזאלט וואוינען. 17 און ווען מיר זענען
געקומען קיין ירושלים, האבן די ברידער אונדז
אויפגענומען מיט שמחה. 18 און דעם נעכסטן טאג
איז פוילוס מיט אונדז אריינגעגאנגען צו יעקבן, און
אלע זקנים זענען אהינגעקומען. 19 און אפגעגעבנדיק
זיי שלום, האט ער באריכות דערציילט אלץ, וואס
ה׳ האט געטאן צווישן די אומות העולם דורך זיין
עבודה. 20 און הערנדיק דאס, האבן זיי געלויבט
ה׳; און צו אים געזאגט: דו זעסט, ברודער, וויפל
טויזנטער יידן עס זענען, וועלכע גלויבן, און אלע
זענען קנאים פאר דער תורה; 21 און מען האט
זיי (פאלשע קלאנג) דערציילט ווענן דיר, אז דו

לערנסט אלע יידן, וועלכע געפינען זיך צווישן
די אומות העולם, זיך אפפאלן פון (תורת) משה,
זאגנדיק, אז זיי זאלן נישט מל זיין די קינדער, און זיך
נישט נוהג זיין לויט די (יידישע) מנהגים. 22 וואס
זשע וועט זיין? אין יעדן פאל וועלן זיי (דאך) הערן,
אז דו ביסט געקומען. 23 טו דעריבער דאס, וואס מיר
וועלן דיר זאגן: ביי אונדז געפינען זיך פיר מענער,
וועלכע האבן א נדר אויף זיך; 24 נעם די דאזיקע
און רייניק דיך מיט זיי, און באצאל פאר זיי, כדי זיי
זאלן זיך לאזן אפגאלן דעם קאפ; און אלע וועלן
וויסן, אז אין דעם, וואס זיי האבן געהערט וועגן דיר,
איז גאר נישטא (קיין אמת). נאר אז דו אליין גייסט
אויך אויפן דרך הישר (דרך ה׳), און היטסט אפ די
תורה. 25 און וואס שייך די גויישע מאמינים, האבן
מיר שוין געשריבן א בריוו, באשליסנדיק, אז זיי זאלן
זיך אפהיטן (צו עסן) פון קרבנות צו אפג-טער און
פון בלוט און פון דערווארגן (פלייש) און פון זנות.
26 פוילוס האט דעמאלט גענומען די מענער, האט
זיך גערייניקט מיט זיי דעם אנדערן טאג, און איז
אריינגעגאנגען אין בית המקדש אריין, און געלאזט
וויסן די דערפילונג פון די טעג פון רייניקונג, ביז עס
זאל געברענגט ווערן דאס קרבן פאר יעדן איינעם
פון זיי. 27 און ווי די זיבן טעג האבן זיך שוין באלד
געהאט געענדיקט, האבן יידן פון (קליין) אזיען אים
דערזען אין בית המקדש, און האבן אויפגעהעצט
דעם גאנצן המון, און ארויפגעלייגט זייערע הענט
אויף אים, 28 שרייענדיק, אנשי ישראל, העלפט:
דער דאזיקער מענטש איז עס, וואס לערנט אלעמען
אומעטום קעגן דעם (יידישן) פאלק און דער תורה
און דעם דאזיקן מקום (קדוש), נאכמער, ער האט
אפילו אריינגעפירט גריכן אין בית המקדש אריין און
פארשוועכט דאס דאזיקע מקום קדוש. 29 ווארום זיי
האבן פריער געהאט געזען טראפימוסן דעם עפעזער
אין דער שטאט מיט אים; און געמיינט, אז פוילוס האט
אים אריינגעפירט אין בית המקדש אריין. 30 און די
גאנצע שטאט האט זיך באוועגט, און עס איז געווארן
א צוזאמענגעלויף פון פאלק; און זיי האבן געכאפט
פוילוסן און אים ארויסגעשלעפט אויסער דעם בית
המקדש; און גלייך האבן זיך די טירן געשלאסן.
31 און ווי זיי האבן אים געוואלט טייטן, איז געקומען
א שמועה צום הויפטמאן פון דער אפטיילונג, אז
גאנץ ירושלים איז אין אן אויפברויז. 32 האט ער גיך
גענומען זעלנער און אפיצירן, און איז אראפגעלאפן
צו זיי; און דערזעענדיק דעם הויפטמאן און די
זעלנער, האבן זיי אויפגעהערט צו שלאגן פוילוסן.
33 דאן איז דער הויפטמאן צוגעגאנגען, האט אים
ארעסטירט, און באפוילן מען זאל אים בינדן מיט
צוויי קייטן, און האט געפרעגט, ווער ער איז, און וואס
ער האט געטאן. 34 און יעדער איינער אינם המון
האט עפעס אנדערש געשריגן; און נישט קענענדיק
זיך דערוויסן אויף זיכער, צוליב דעם געטומל,
האט ער באפוילן, מען זאל אים אוועקפירן אין דער
פעסטונג אריין. 35 און ווען ער איז געקומען צו די
טרעפ, האבן די זעלנער אים געטראגן צוליב דעם
געדרענג פון דעם המון; 36 ווארום די פאלקסמאסע
האט נאכגעפאלגט, שרייענדיק: אוועק מיט אים!
37 און בשעת פוילוס האט געזאלט אריינגעפירט
ווערן אין דער פעסטונג אריין, האט ער געזאגט צום
הויפטמאן: צי איז עס מיר דערלויבט עפעס צו זאגן
צו דיר? און ער האט געזאגט: דו קענסט גריכיש?
38 צי ביסטו דען נישט דער מצרי, וועלכער האט
מיט א געוויסער צייט צוריק געמאכט א מרידה, און

ארויסגעפירט אין דער מדבר אריין די פיר טויזנט
מענער פון די סיקרים? 39 האט פוילוס געזאגט: איך
בין א ייד פון טארסוס אין קיליקיען, א בירגער פון
אן אנגעזעענער שטאט; בעט איך דיך, דערלויב
מיר צו רעדן צום פאלק. 40 און ווען ער האט עס
אים דערלויבט, האט פוילוס זיך געשטעלט אויף די
טרעפ, און געמאכט א צייכן מיט דער האנט צום
פאלק; און אז עס איז געווארן א גרויסע שטילקייט,
האט ער געדרעדט צו זיי אויף לשון קודש, אזוי צו
זאגן:

22 ברידער און פאטערס, הערט איצט אויס
מיין פארטיידיקונג פאר אייך— 2 און ווי זיי האבן
דערהערט, אז ער רעדט צו זיי אויף לשון קודש,
האבן זיי זיך נאך רואיקער פארהאלטן; און ער האט
געזאגט— 3 איך בין א ייד, געבוירן אין טרסוס אין
קיליקיען, דערצויגן אבער בין איך געווארן (דא)
אין דער דאזיקער שטאט, ביי די פיס פון (תנא רבן)
גמליאל, און מען האט מיך פלייסיק געלערנט די
תורה פון אונדזערע אבות, און א קנאי בין איך געווען
פאר ה׳, ווי איר אלע זענט עס ביים היינטיקן טאג.
4 און דעם דאזיקן (דרך ה׳) דרך האב איך גערודפט
ביז צום טויט, בינדנדיק און איבערגעבנדיק אין
תפיסה אריין מענער און פרויען. 5 ווי אפילו דער
כהן גדול וועט עס מיר עדות זאגן און דאס גאנצע
בית הזקנים, פון וועמען איך האט באקומען בריוו
צו די ברידער, און בין געגאנגען קיין דמשק צו
ברענגען אויך די, וואס זענען דארטן געווען, געבונדן
קיין ירושלים, כדי זיי זאלן באשטראפט ווערן. 6 און
עס איז געשען, בשעת איך בין געווען אויפן וועג און
האב מיך דערנענטערט צו דמשק, ארום האלבן
טאג האט מיך פלוצלונג ארומגעלויכטן א גרויס
ליכט פון הימל. 7 און איך בין אנידערגעפאלן אויף
דער ערד, און האב געהערט א קול זאגן צו מיר:
שאול, שאול, וואס פארפאלגסטו מיך? 8 און איך
האב געענטפערט: ווער ביסטו, האר? און ער האט
צו מיר געזאגט: איך בין יהושע/ישוע פון נצרת,
וועמען דו פארפאלגסט. 9 און די, וואס זענען מיט
מיר געווען, האבן געזען דאס ליכט, נאר דאס קול,
וואס האט גערעדט מיט מיר, האבן זיי נישט (מיט
פארשטענדיקייט) געהערט. 10 און איך האב געזאגט:
וואס זאל איך טאן, האר? און דער האר האט צו מיר
געזאגט: שטיי אויף, גיי קיין דמשק; און דארטן וועט
דיר (שוין) געזאגט ווערן וועגן אלעם, וואס איז דיר
באשטימט געווארן, צו טאן. 11 אזויווי אבער איך
האב נישט געקענט זען צוליב דעם גלאנץ פון יענעם
ליכט, בין איך געקומען קיין דמשק, געפירט ביי דער
האנט פון די, וואס זענען מיט מיר געווען. 12 און א
געוויסער חנניה, א ג-טספארכטיקער מאן לויט דער
תורה, וועלכער האט געהאט א גוטן שם ביי אלע
יידן, וואס האבן דארט געוואוינט, 13 איז געקומען צו
מיר, און איז געשטאנען לעבן מיר, געזאגט: ברודער
שאול, ווער ווידער זעענדיק! און אין דער זעלביקער
שעה האב איך געקוקט אויף אים. 14 און ער האט
געזאגט: דער ג-ט פון אונדזערע אבות האט דיך
אויסדערוויילט, צו וויסן זיין רצון און צו זען דעם
צדיק און צו הערן א קול פון זיין מויל ארויס.
15 מחמת דו וועסט זיין אן עדות פאר אים צו אלע
מענטשן פון דעם, וואס דו האסט געזען און געהערט.
16 און איצט וואס צעגערסטו? שטיי אויף, לאז דיך
טובל זיין אין דער מקווה, און וואש אפ דיינע זינד,
אנרופנדיק זיין נאמען. 17 און עס איז געשען, בעת איך
האב מיך אומגעקערט קיין ירושלים און האב תפילה

געטאן אין בית המקדש, בין איך אריינגעפאלן אין א
טראנס, 18 און האב אים געזען זאגן צו מיר: ∧ אייל
דיך, און גיי ארויס געשווינט פון ירושלים, ווייל זיי
וועלן (דא) נישט אננעמען דיין עדות זאגן וועגן מיר.
19 און איך האב געזאגט: האר, זיי אליין ווייסן (דאך),
אז איך פלעג איינזעצן אין תפיסה און שלאגן אין
אלע שולן די, וועלכע גלויבן אין דיר; 20 און בשעת
דאס בלוט פון דיין עדות סטעפאנוס איז פארגאסן
געווארן, בין איך אליין געשטאנען דערביי מסכים
זייענדיק (דערצו), און אכטונג געבנדיק אויף די
מלבושים פון די, וואס האבן אים געהרגעט. 21 און
ער האט צו מיר געזאגט: גיי; ווייל איך וועל דיך
שיקן ווייט צו די אומות העולם. 22 און זיי האבן
אים אויסגעהערט ביז צו דעם דאזיקן ווארט; און
האבן אויפגעהויבן זייער קול, זאגנדיק: פארטיליק
אזא מענטשן פון דער ערד; ווארום ער איז נישט
ווערט וואס ער לעבט! 23 און בשעת זיי האבן (אזוי)
געשריגן און אראפגעווארפן די מלבושים (פון זיך)
און געווארפן שטויב אינדערלופטן, 24 האט דער
הויפטמאן באפוילן, ער זאל אריינגעפירט ווערן אין
דער פעסטונג אריין, און האט געהייסן, מען זאל אים
אויספארשן מיט שמיץ, כדי זיך צו דערוויסן, צוליב
וועלכער סיבה זיי האבן אזוי געשריגן קעגן אים.
25 ווי אבער מען האט אים אויסגעצויגן צום שמייסן,
האט פוילוס געזאגט צום אפיציר, וואס איז געשטאנען
דערנעבן: צי איז אייך דען דערלויבט צו שמייסן א
מענטשן, וואס איז א רוימישער בירגער און וועלכער
איז נישט פארמשפט? 26 און ווי דער אפיציר האט
דאס געהערט, איז ער צוגעגאנגען צום הויפטמאן און
אים דערציילט, אזוי צו זאגן: וואס גייסטו טאן? דער
דאזיקער מענטש איז דאך א רוימער! 27 און דער
הויפטמאן איז צוגעקומען און געזאגט צו אים: זאג
מיר, דו ביסט (טאקע) א רוימער? האט ער געזאגט:
יא. 28 האט דער הויפטמאן געענטפערט: פאר א
גרויסן פרייז האב איך מיר דערווארבן די דאזיקע
בירגערשאפט. און פוילוס האט געזאגט: איך אבער
בין געבוירן געווארן (א רוימער). 29 און די, וואס
האבן אים געזאלט אויספארשן, זענען דעריבער
גלייך אוועקגעגאנגען פון אים; און דער הויפטמאן
האט זיך געפארכטן, דערוויסנדיק זיך, אז ער איז
א רוימער, און אז ער האט אים געלאזט בינדן.
30 צומארגנס אבער, וועלנדיק זיך דערוויסן אויף
זיכער, וועגן וואס ער איז באשולדיקט געווארן פון
די יידן, האט ער אים באפרייט פון די קייטן, און
באפוילן, אז די הויפט כהנים זאלן זיך צוזאמענקומען
און דאס גאנצע סנהדרין; און האט אראפגעפירט
פוילוסן, און אים אוועקגעשטעלט פאר זיי.

23 און פוילוס האט זיך איינגעקוקט אויפן
סנהדרין, און געזאגט: ברידער, איך האב געלעבט
פאר ה׳ מיט א גאנץ און גוט געוויסן ביז צום היינטיקן
טאג. 2 אבער דער כהן גדול חנניה האט באפוילן
די, וואס זענען דארט ביי אים געשטאנען, אים צו
שלאגן אויפן מויל. 3 האט פוילוס דעמאלט צו אים
געזאגט: ה׳ וועט דיך שלאגן, דו ווייס געקאלכטע
וואנט; און דו זיצט מיך צו משפטן לויט דער תורה,
און באפעלסט מען זאל מיך שלאגן להיפך דער
תורה? 4 אבער די, וואס זענען דארט געשטאנען
האבן געזאגט: דעם כהן גדול פון ה׳ זידלסטו?
5 האט פוילוס געזאגט: ברידער, איך האב נישט
געוואוסט, אז עס איז דער כהן גדול; ווארום עס
שטייט געשריבן: א נשיא ביי דיין פאלק זאלסטו
נישט פלוכן. (שמות כב, כז.) 6 און וויסנדיק, אז איין

טייל איז צדוקים און די אנדערע טייל פרושים, האט
פוילוס א געשריי געטאן אין דעם סנהדרין: ברידער,
איך בין א פרוש בן פרושים; וועגן דער האפענונג פון
תחית המתים ווער איך געמשפט! 7 און ווען ער האט
דאס געזאגט, איז געווארן א מחלוקה פון די פרושים
מיט די צדוקים, און די מאסע האט זיך געשפאלטן.
8 ווארום די צדוקים זאגן, אז עס איז נישטא קיין
תחית המתים, נישט קיין מלאך, נישט קיין גייסט; די
פרושים אבער זענען מודה אויף ביידע. 9 און עס איז
געווארן א גרויס געשריי; און עס זענען אויפגעשטאנען
אייניקע סופרים פון דעם צד פון די פרושים, און
האבן געהאלטן א וויכוח, אזוי צו זאגן: מיר געפינען
נישט קיין שום שלעכטס אין דעם דאזיקן מענטשן;
און (וואס איז) אויב א גייסט אדער א מלאך האט
צו אים גערעדט? 10 און ווען דאס מחלוקה איז
געווארן (גאר) גרויס, האט דער הויפטמאן, מורא
האבנדיק, אז פוילוס זאל פון זיי נישט צעריסן ווערן,
באפוילן דאס מיליטער אראפצוגיין און אים א כאפ
צו טאן פון זייער מיט, און אריינצופירן אין דער
פעסטונג אריין. 11 און אין דער פאלגענדיקער נאכט
איז דער האר געשטאנען ביי אים, און געזאגט: זיי
שטארק; ווארום ווי דו האסט עדות געזאגט וועגן
מיר אין ירושלים, אזוי דארפסטו אויך עדות זאגן
אין רוים. 12 און ווען עס איז געווארן טאג האבן די
יידן געמאכט א פארשווערונג, און זיך געבונדן מיט א
פייערלעכער שבועה, און געזאגט, אז זיי וועלן נישט
עסן און נישט טרינקען ביז זיי וועלן נישט הרגענען
פוילוסן. 13 און עס זענען געווען מער ווי פערציק,
וועלכע האבן געמאכט די דאזיקע שבועה. 14 און זיי
זענען געקומען צו די הויפט כהנים און צו די זקנים,
און האבן געזאגט: מיט א פייערלעכער שבועה האבן
מיר זיך געבונדן גארנישט טועם צו זיין, ביז מיר
וועלן נישט טייטן פוילוסן. 15 דעריבער לאזט איצט
מיט דעם סנהדרין וויסן דעם הויפטמאן, אז ער זאל
אים אראפברענגען צו אייך, פונקט ווי איר וואלט
געוואלט געגוייער אויספארשן וועגן אים; און איידער
ער וועט זיך דערנענטערן צו אייך, זענען מיר גרייט
אים אומצוברענגען. 16 נאר פוילוסנס שוועסטערן-זון
האט געהערט פון דער לויערונג, און איז געקומען,
און אריינגעגאנגען אין דער פעסטונג אריין, און
האט עס דערציילט פוילוסן. 17 און פוילוס האט
גערופן איינעם פון די אפיצירן, און געזאגט: פיר דעם
דאזיקן יונגנמאן צום הויפטמאן, ווארום ער האט אים
עפעס צו דערציילן. 18 און ער האט אים גענומען
און אוועקגעפירט צום הויפטמאן, און געזאגט: דער
ארעסטאנט פוילוס האט מיך גערופן און געבעטן,
איך זאל ברענגען צו דיר דעם דאזיקן יונגנמאן,
וועלכער האט עפעס צו דיר צו זאגן. 19 און דער
הויפטמאן האט אים גענומען ביי דער האנט, האט
אים אוועקגעפירט אויף א זייט, און (אים) געפרעגט:
וואס איז עס, וואס דו האסט מיר צו דערציילן?
20 האט ער געזאגט: די יידן האבן איינגעשטימט
דיך צו בעטן, אז דו זאלסט צומארגנס אראפפירן
פוילוסן צום סנהדרין, פונקט ווי זיי וואלטן געוואלט
עפעס גענויער אויספארשן וועגן אים. 21 דו זאלסט
דיך אבער נישט לאזן איבערredן פון זיי, ווארום
מער ווי פערציק (מענטשן) פון זיי לאקערן אויף
אים, און האבן זיך פייערלעך געשוואוירן, נישט
צו עסן און נישט צו טרינקען, ביז זיי וועלן אים
נישט האבן אומגעברענגט; און זענען איצט גרייט
און ווארטן (בלויז) אויף דיין הבטחה. 22 און
דער הויפטמאן האט אוועקגעשיקט דעם יונגנמאן,

אנזאגנדיק אים: זאלסט קיינעמען נישט אויסזאגן, אז
דו האסט מיר דאס צו וויסן געטאן. 23 און האט גערופן
צוויי פון די אפיצירן, און געזאגט: גרייט צו צוויי
הונדערט זעלנער, וואס זאלן גיין קיין קיסריה, און
זיבעציק רייטער, און צוויי הונדערט שפיזנטרעגער,
אין דער דריטער שעה פון דער נאכט; 24 און
(ער האט באפוילן) זיי זאלן צוגרייטן בהמות,
כדי ארויפצוזעצן פוילוסן און אים אוועקפירן אין
זיכערהייט צו פעליקסן דעם גובערנאטאר. 25 און
האט געשריבן א בריוו, אויף דעם אופן: 26 קלוידיוס
ליזיאס צום חשובסטן גובערנאטאר פעליקס, שלום.
27 דער דאזיקער מאן איז געפאנגען געווארן פון
די יידן, און זיי האבן אים געוואלט טייטן; (נאר)
איך בין געקומען מיטן מיליטער און האב אים
אפגעראטעוועט, דערוויסנדיק זיך, אז ער איז א
רוימער. 28 און וועלנדיק וויסן די סיבה, פארוואס זיי
האבן אים אנגעקלאגט, האב איך אים אראפגעפירט
צו זייער סנהדרין; 29 און האב געפונען, אז ער
ווערט אנגעקלאגט וועגן שאלות פון זייער תורה,
און האט נישט קיין שום באשולדיקונג, אז ער זאל
זיין חייב מיתה אדער קייטן. 30 ווי אבער עס איז
מיר געוויזן געווארן, אז עס וועט זיין א פארשווערונג
אויף דעם מאן, האב איך אים תיכף געשיקט צו
דיר, באפעלנדיק אויך די באשולדיקער צו רעדן
פאר דיר קעגן אים. 31 די זעלנער האבן דעריבער
גענומען פוילוסן, לויט ווי עס איז זיי באפוילן געווארן,
און אים אוועקגעפירט ביינאכט קיין אנטיפאטריס.
32 און צומארגנס, לאזנדיק די רייטער גיין מיט אים,
האבן זיי זיך אומגעקערט אין דער פעסטונג אריין;
33 און זיי זענען אריינגעגאנגען קיין קיסריה און האבן
איבערגעגעבן דעם בריוו צום גובערנאטאר, און
אויך אוועקגעשטעלט פוילוסן פאר אים. 34 און
נאכן איבערלייענען, האט ער אים געפרעגט פון
וועלכער פראווינץ ער איז; און אז ער האט געהערט,
אז פון קיליקיען, 35 האט ער געזאגט: איך וועל דיך
אויסהערן, ווען די אנקלאגער דיינע וועלן אויך
(אהער) קומען; און האט באפוילן, מען זאל אים
באוואכן אין הורדוסנס פאלאץ.

24 און פינף טעג שפעטער איז דער כהן גדול חנניה
אראפגעקומען מיט אייניקע זקנים, און א רעדנער,
א געוויסער טערטולוס; און זענען דערשינען פארן
גובערנאטאר קעגן פוילוסן. 2 און ווען ער איז
געפרופן געווארן, האט טערטולוס אנגעהויבן אים
צו באשולדיקן, זאגנדיק: אז מיר געניסן פיל פרידן
דורך דיר, און אז א סך פארבעסערונגען זענען געטאן
געווארן צו דעם דאזיקן פאלק דורך דיין השגחה,
3 (דאס) אנערקענען מיר אלעמאל און אומעטום, אָ
נאבעלער פעליקס, מיט פיל דאנקבארקייט. 4 נאר
כדי איך זאל דיך נישט צופיל באלעסטיקן, בעט
איך דיך אין דיין באשיידנקייט אונדז אויסצוהערן
בקיצור. 5 ווארום מיר האבן געפונען דעם דאזיקן
מאן ווי א פעסט, און אן אויפהעצער צו מחלוקת
צווישן אלע יידן איבער דער גאנצער באוואוינטער
וועלט, א מנהיג פון דער כיתה פון די נוצרים; 6 וואס
ער האט אויך געמאכט א פארזוך מחלל צו זיין דאס
בית המקדש; און מיר האבן אים ארעסטירט און
געוואלט משפטן לויט אונדזער תורה. 7 נאר ליזיאס
דער הויפטמאן איז געקומען און מיט געוואלד אים
ארויסגעריסן פון אונדזערע הענט, 8 באפעלנדיק
זיינע באשולדיקער צו קומען צו דיר; פון וועמען, נאך
א חקירה ודרישה, דו וועסט זיך קענען דערוויסן,
אלע די דאזיקע זאכן, וועגן וועלכע מיר באשולדיקן

אים. 9 און די יידן האבן מסכים געווען, זאגנדיק,
אז עס איז אזוי. 10 און פוילוס האט געענטפערט,
נאך דעם ווי דער גובערנאטאר האט אים געגעבן
א צייכן צו רעדן. וויסנדיק, אז דו ביסט שוין פון
כמה יארן א שופט ביים דאזיקן פאלק, פארטיידיק
איך מיך מיט גוטן מוט; 11 ווייל דו קענסט זיך
דערוויסן, אז עס איז נישט מער ווי צוועלף טעג,
זינט איך בין ארויפגעגאנגען קיין ירושלים, זיך צו
בוקן צו ה׳; 12 און נישט האבן זיי מיך געפונען
האלטנדיק א וויכוח מיט עמיצן אדער מאכנדיק א
מחלוקה ביים המון אינם בית המקדש, נישט אין
די שולן, נישט אין דער שטאט. 13 און זיי קענען
דיר אפילו נישט באווייזן דאס, וועגן וועלכן זיי
באשולדיקן מיך איצט. 14 נאר דאס דאזיקע בין
איך זיך פאר דיר מתוודה, אז לויט דעם (דרך
ה׳) דרך, וועלכן זיי רופן אן כיתה, אזוי־אָ דין איך
דעם ג-ט פון אונדזערע אבות, גלויבנדיק אלץ, וואס
שטייט געשריבן אין דער תורה און אין די נביאים;
15 און האב א האפענונג צו ה׳, וועלכע זיי אליין
דערווארטן, אז עס וועט זיין א תחית המתים פון
צדיקים און רשעים. 16 דעריבער באמי איך מיך
תמיד צו האבן א לויטער געוויסן פאר ה׳ און פאר
לייטן. 17 און נאך פיל יארן בין איך געקומען צו
ברענגען נדבות צו מיין פאלק, און קרבנות; 18 מיט
וועלכע זיי האבן מיך געפונען, נאך דעם ווי איך האב
מיך געהייליקט אינם בית המקדש, נישט מיט קיין
המון מענטשן און נישט מיט קיין געטומל; נאר עס
זענען דא אייניקע יידן פון (קליין) אזיען, 19 וועלכע
וואלטן געדארפט דערשיינען פאר דיר און מאכן
א באשולדיקונג, אויב זיי האבן עפעס קעגן מיר.
20 אדער זאלן די דאזיקע (מענטשן) אליין זאגן, וואס
פאר אן אומגערעכטיקייט זיי האבן געפונען אין מיר,
בשעת איך בין געשטאנען פארן סנהדרין, 21 אחוץ
וועגן דעם דאזיקן איינעם ווארט, וואס איך האב
אויסגעשריגן, שטייענדיק צווישן זיי: וועגן תחית
המתים ווער איך היינט געמשפט פון אייך. 22 פעליקס
אבער, קענענדיק דעם (דרך ה׳) דרך גענויער,
האט זיי אפגעלייגט, און געזאגט: ווען ליזיאס דער
הויפטמאן וועט אראפקומען, וועל איך אנטשיידן
אייער זאך. 23 און האט באפוילן דעם אפיציר אים צו
היטן מיט מילדקייט, און נישט צו שטערן קיינעם פון
זיינע פריינד אים צו באדינען. 24 און אין אייניקע טעג
ארום איז פעליקס געקומען מיט זיין פרוי דרוסילא,
וועלכע איז געווען א יידישקע, און געלאזט רופן
פוילוסן, און אים אויסגעהערט וועגן דער אמונה
(דרך ה׳) אינם משיח יהושע/ישוע. 25 און בשעת ער
האט גערעדט וועגן צדקות, און נצחון איבער יצר
הרע, און דעם משפט לעתיד לבוא (יום הדין), האט
פעליקס זיך געפארכטן, און געענטפערט: איצט גיי
דיר שוין; און ווען איך וועל האבן א באקוועמערע
צייט, וועל איך דיך ווידער לאזן רופן. 26 צוגלייך
האט ער אויך געהאפט, אז עס וועט אים געגעבן
ווערן געלט פון פוילוסן, כדי ער זאל אים באפרייען,
צוליב דעם האט ער אויך עפטערס געלאזט שיקן
נאך אים און מיט אים גערעדט. 27 און ווען צוויי יאר
זענען פארפלאסן, האט פעליקס באקומען פארציוס
פעסטוסן צום נאכפאלגער; און וועלנדיק ארויסווייזן
די יידן א חסד, האט פעליקס איבערגעלאזט פוילוסן
אין תפיסה.

25 און פעסטוס, קומענדיק אין דער פראווינץ
אריין, איז אין דריי טעג ארום ארויפגעגאנגען פון
קיסריה קיין ירושלים. 2 און די הויפט כהנים און די

פארנעמסטע יידן זענען דערשינען פאר אים קעגן
פוילוסן, און האבן אים געבעטן, 3 פארלאנגענדיק
א געפעליקייט קעגן אים (ד. ה. פוילוסן), אז ער
זאל אים לאזן ברענגען קיין ירושלים; ווייל זיי
האבן געמאכט א פארשווערונג אים צו הרגענען
אונטערוועגנס. 4 פעסטוס אבער האט געענטפערט,
אז פוילוס בלייבט אונטער וואך אין קיסריה, און
אליין וועט ער אין גיכן ארויספארן אהין. 5 דעריבער
זאלן די באפולמעכטיקטע צווישן אייך, האט ער
געזאגט, מיטאראפקומען (מיט מיר), אויב עס איז
דא עפעס אן אומרעכט אין דעם מאן, זאלן זיי
אים אנקלאגן. 6 און נאכן פארבלייבן ביי זיי נישט
מער ווי אכט אדער צען טעג, איז ער אראפ קיין
קיסריה; צומארגנס האט ער זיך אנידערגעזעצט
אויף דער ריכטער שטול, און באפוילן, מען זאל
ברענגען פוילוסן. 7 און ווען ער איז געקומען,
האבן זיך די יידן, וועלכע זענען אראפגעקומען
פון ירושלים, געשטעלט ארום אים, ברענגענדיק
א סך און שווערע באשולדיקונגען, וואס זיי האבן
נישט געקענט באווייזן; 8 בעת פוילוס האט זיך
פארטיידיקט: נישט קעגן דער יידישער תורה, נישט
קעגן דעם בית המקדש, נישט קעגן קיסר האב
איך עפעס געזינדיקט. 9 פעסטוס אבער, וועלנדיק
געפינען חן ביי די יידן, האט ענטפערנדיק פוילוסן
געזאגט: צי ווילסטו ארויפגיין קיין ירושלים, און
דארטן פון מיר געמשפט ווערן וועגן די דאזיקע
זאכן? 10 האט פוילוס געזאגט: איך שטיי פארן
קיסרס טריבונאל שטול, וואו איך דארף געמשפט
ווערן; יידן האב איך נישט געטאן קיין שום עוולה,
ווי אפילו דו ווייסט עס גאנץ גוט. 11 און אויב איך
בין דאך באגאנגען א פארברעך, און האב געטאן
עפעס, פאר וועלכן איך בין חייב מיתה, אויסמיידן
איך מיך נישט צו שטארבן; אויב אבער קיין זאך איז
נישט (אמת), פון וועלכע זיי באשולדיקן מיך, קען
מיך קיינער נישט איבערגעבן צו זיי. איך אפעליר
צום קיסר. 12 דעמאלט האט פעסטוס זיך באראטן
מיט זיינע יועצים, און האט געענטפערט: צום קיסר
האסטו אפעלירט, צום קיסר וועסטו גיין! 13 און נאכן
אפלויף פון אייניקע טעג, איז דער קעניג אגריפא
מיט בערעניקא געקומען קיין קיסריה און האבן
באגריסט פעסטוסן. 14 און היות זיי האבן דארט
פארברענגט א סך טעג, האט פעסטוס געלייגט
פארן קעניג פוילוסנס זאך, זאגנדיק: פעליקס האט
איבערגעלאזט א געוויסן מאן אין קייטן, 15 ווענן
וועמען, ווען איך בין געקומען קיין ירושלים, די
יידישע הויפט כהנים און זקנים זענען דערשינען פאר
מיר, פארלאנגענדיק אן אורטייל קעגן אים; 16 וועמען
איך האב געענטפערט, אז עס איז נישט דער מנהג
ביי רוימער איבערצוגעבן א מענטשן (צום טויט)
איידער דער באשולדיקטער האט די באשולדיקער
פאר זיך פנים אל פנים, און באקומט א געלעגנהייט
זיך צו פארטיידיקן אויף דער באשולדיקונג. 17 ווען
דעריבער זיי זענען זיך אהער צוזאמענגעקומען, האב
איך נישט געמאכט קיין אויפהאלט, (נאר גלייך)
דעם אנדערן טאג מיך געזעצט אויף דער ריכטער
שטול און באפוילן, מען זאל ברענגען דעם מאן.
18 קעגן וועמען די באשולדיקער, אוועקשטעלנדיק
זיך, האבן נישט געברענגט קיין שום באשולדיקונג
פון פארברעכנס, ווי איך האב חושד געווען, 19 נאר
האבן געהאט געוויסע טענות צו אים וועגן זייער
אייגענער אמונה, און ווענן א געוויסן יהושע/ישוע,
וועלכער איז געשטארבן, און וואס פוילוס זאגט, אז

ער לעבט. 20 און איך, זייענדיק אין ספק בנוגע דער
אויספארשונג פון אזעלכע שאלות, האב געפרעגט,
צי ער וויל גיין קיין ירושלים און דארטן געמשפט
ווערן וועגן די דאזיקע זאכן. 21 אזויווי אבער פוילוס
האט אפעלירט, צו בלייבן אין ארעסט ביז צו דעם
קיסרס אנטשיידונג, האב איך באפוילן, ער זאל
באוואכט ווערן, ביז איך וועל אים שיקן צום קיסר.
22 און אגריפא האט געזאגט צו פעסטוסן: איך אליין
וואלט אויך געוואלט הערן דעם מענטשן. צומארגנס,
האט ער געזאגט, וועסטו אים הערן. 23 צומארגנס
דעריבער, ווען אגריפא איז געקומען מיט בערעניקא
מיט גרויס פאראד, און זענען אריינגעגאנגען אינם
געריכטזאל מיט די הויפטלייט און אנגעזעענסטע
מענער פון דער שטאט, האט פעסטוס געגעבן א
באפעל, מען זאל ברענגען פוילוסן. 24 און פעסטוס
האט געזאגט: קעניג אגריפא, און איר אלע מענער,
וועלכע זענען (דא) אנוועזנד ביי אונדז, איר זעט
דעם דאזיקן (מענטשן), וועגן וועמען די גאנצע
מאסע פון די יידן האט מיך געבעטן אין ירושלים
און אויך דא, שרייענדיק, אז ער טאר לענגער נישט
לעבן. 25 איך האב אבער פארשטאנען, אז ער האט
גארנישט געטאן, פאר וועלכן ער זאל זיין חייב
מיתה; נאר ווייל ער אליין האט אפעלירט צום קיסר,
האב איך באשלאסן אים צו שיקן. 26 איך האב אבער
נישט עפעס געגוויעס צו שרייבן וועגן אים צו מיין
האר. דערפאר האב איך אים געברענגט פאר אייך,
און איבערהויפט פאר דיר, קעניג אגריפא, כדי נאך
דער אויספארשונג זאל איך האבן וואס צו שרייבן.
27 ווארום עס שיינט מיר אויס נישט לאגיש, צו שיקן א
געפאנגענעם, און נישט אנצוגעבן די באשולדיקונגען
קעגן אים.

26 און אגריפא האט געזאגט צו פוילוסן: עס איז
דיר דערלויבט צו רעדן פאר דיר אליין. דעמאלט
האט פוילוס אויסגעשטרעקט די האנט און זיך
פארטיידיקט: 2 איך שעץ מיך גליקלעך, אָ קעניג
אגריפא, וואס איך דארף מיך היינט פארטיידיקן
פאר דיר וועגן אלעם, וואס די יידן קלאגן מיך אָן;
3 איבערהויפט ווייל דו ביסט א קענער פון אלע
מנהגים און שאלות ביי יידן; דערפאר בעט איך דיך,
דו זאלסט מיך אויסהערן מיט געדולד. 4 וואס שייך
מיין שטייגער לעבן פון דער יוגנט אָן, וועלכער איז
געווען פונם סאמע אנהויב צווישן מיין פאלק אין
ירושלים, ווייסן אלע יידן, 5 און קענען מיך שוין פון
לאנג, זיי זאלן נאר וועלן עדות זאגן, אז לויט דער
שטרענגסטער כיתה פון אונדזער אמונה האב איך
געלעבט, א פרוש. 6 און איצט שטיי איך געמשפט
צו ווערן צוליב דער האפענונג פון דער הבטחה,
וועלכע ה׳ האט געמאכט צו אונדזערע אבות, 7 צו
וועלכער אונדזערע צוועלף שבטים, דינענדיק ה׳
בהתמדה יומם ולילה, האפן צו דערגרייכן. וועגן
דער האפענונג ווער איך אנגעקלאגט פון די יידן,
אָ קעניג! 8 פארוואס האלט מען עס ביי אייך פאר
אומגלויבלעך, אז ה׳ וועקט אויף טויטע? 9 איך
אליין טאקע האב מיר געטראכט, אז איך מוז א
סך טאן קעגן דעם נאמען פון יהושע/ישוע פון
נצרת. 10 און האב עס אויך געטאן אין ירושלים;
און פיל פון די הייליקע האב איך איינגעשלאסן אין
תפיסות, האבנדיק באקומען מאכט פון די הויפט
כהנים; און ווען מען האט זיי אומגעבראכט האב
איך צוגעשטימט דערצו. 11 און אין אלע שולן האב
איך זיי אפט באשטראפט, און זיי געצוואונגען צו
לעסטערן; און זייענדיק אויסערסט צארנדיק אויף

זיי, האב איך זיי געדרודפט אפילו ביז אין שטעט
חוץ לארץ. 12 און בשעת איך בין געפארן וועגן
דעם קיין דמשק מיט רשות און אויפטראג פון די
הויפט כהנים, 13 האב איך אין מיטן טאג געזען
אונטערוועגנס, אָ קעניג, א ליכט פון הימל, העלער
ווי די זון, (וואס) האט מיך ארומגעלויכטן און די,
וואס זענען געפארן מיט מיר. 14 און ווען מיר אלע
זענען אנידערגעפאלן אויף דער ערד. האב איך
געהערט א קול, וואס האט צו מיר געזאגט אויף לשון
קודש: שאול, שאול וואס פארפאלגסטו מיך? עס איז
שווער פאר דיר צו שטויסן קעגן שפיציקע שטעקנס.
15 און איך האב געזאגט: ווער ביסטו, האר? און דער
האר האט געזאגט: איך בין יהושע/ישוע, וועמען דו
פארפאלגסט. 16 נאר הויב דיך אויף, און שטעל דיך
אויף דיינע פיס; ווארום פאר דעם דאזיקן האב איך
מיך צו דיר באוויזן, דיך צו מאכן פאר א דינער און
עדות פון דעם, וואס דו האסט געזען פון מיר, און פון
די זאכן, אין וועלכע איך וועל מיך צו דיר באווייזן;
17 איך וועל דיך מציל זיין פון דעם (יידישן) פאלק
און פון די אומות (העולם), צו וועלכע איך שיק
דיך, 18 אויפצועפענען זייערע אויגן, אז זיי זאלן זיך
אומקערן פון דער פינצטערניש צום ליכט, און פון
דער מאכט פונם שטן צו ה׳, כדי זיי זאלן באקומען
פארגעבונג פון זינד, און א ירושה צווישן די, וועלכע
זענען געהייליקט געווארן דורך (דרך ה׳) אמונה
אין מיר. 19 דערפאר, אָ קעניג אגריפא, בין איך נישט
געווארן אומגעהארכזאם צו דעם חיזיון פון הימל;
20 נאר ערשטנס צו די אין דמשק און אין ירושלים,
און איבערן גאנצן לאנד יהודה, און צו די אומות
העולם האב איך געדרשנט, אז זיי זאלן תשובה טאן
און זיך אומקערן צו ה׳, און טאן מעשים (טובים),
וואס זענען ראוי פון תשובה. 21 צוליב דעם דאזיקן
האבן מיך יידן געכאפט אינם בית המקדש, און
האבן פארזוכט מיך צו טייטן. 22 דעריבער אזויווי
איך האב באקומען די הילף, וואס איז פון ה׳, שטיי
איך ביז צום היינטיקן טאג, עדות זאגנדיק פאר
קליין און פאר גרויס, און זאג נישט קיין שום זאך
אחוץ דאס, וואס די נביאים און משה (רבינו) האבן
געזאגט, אז עס וועט געשען: 23 אז דער משיח וועט
ליידן, און אז ער, דער ערשטער אויפצושטיין תחית
המתים, וועט אנזאגן א ליכט צום (יידישן) פאלק
און צו די אומות (העולם). 24 און בשעת ער האט
אזוי גערעדט צו זיין פארטיידיקונג, האט פעסטוס
געזאגט מיט א הויך קול: פוילוס, דו ביסט אראפ
פונם זינען; דאס פילע לערנען דערפירט דיך צו
משוגעת. 25 פוילוס אבער האט געזאגט: איך בין
נישט משוגע, אָ נאבעלער פעסטוס, נאר איך רעד
ווערטער פון אמת און ניכטערקייט. 26 ווארום וועגן
די דאזיקע זאכן, ווייסט דער קעניג, צו וועמען איך
רעד אויך מיט דרייסטקייט; ווארום איך בין בטוח,
אז פון די דאזיקע זאכן איז אים גארנישט פארהוילן,
ווייל עס איז נישט געטאן געווארן אין א (געהיים)
ווינקל. 27 קעניג אגריפא, צי גלויבסטו די נביאים?
איך ווייס, אז דו גלויבסט! 28 און אגריפא (האט
געזאגט) צו פוילוסן: עס פעלט נישט קיין סך, און דו
האסט מיך איבערגערעדט צו ווערן א (דרך ה׳)
משיחיסט! 29 און פוילוס (האט געזאגט): הלוואי,
זאל ה׳ געבן, צי מיט ווייניק צי מיט א סך, אז נישט
נאר דו אליין, נאר אויך אלע, וועלכע הערן מיך
היינט, זאלן ווערן אזעלכע, ווי איך בין, (נאר) אָן די
דאזיקע קייטן. 30 און דער קעניג איז אויפגעשטאנען
און דער גובערנאטאר און בערעניקא און די, וואס

זענען געזעסן מיט זיי; 31 און בשעתן אוועקגיין, האבן
זיי גערעדט איינס מיטן אנדערן, אזוי צו זאגן: דער
דאזיקער מענטש האט גארנישט געטאן, פאר וועלכן
ער זאל זיין חייב מיתה אדער קייטן. 32 און אנריפא
האט געזאגט צו פעסטוסן: דער דאזיקער מענטש
וואלט געקענט באפרייט ווערן, אויב ער וואלט נישט
אפעלירט צום קיסר.

27 און ווי עס איז באשלאסן געווארן, אז
מיר זאלן זיך אוועקשיפן קיין איטאליען, האט
מען איבערגעגעבן פוילוסן מיט אייניקע אנדערע
געפאנגענע צו אן אפיציר, מיטן נאמען יוליוס, פון
דער (אוגוסטישן) קיסרס אפטיילונג. 2 און נאכן
איינשטייגן אויף א שיף פון אדראמיציום, וועלכע
האט געזאלט גיין צו די מקומות פון די (קליין)
אזיאטישע ים ברעגעס, זענען מיר אפגעפארן, און
מיט אונדז איז געווען אריסטארכוס, א מאצעדאניער
פון טעסאלאניקא. 3 און דעם אנדערן טאג זענען מיר
אנגעקומען קיין צידון; און יוליוס האט זיך באצויגן
מענטשלעך צו פוילוסן, און אים דערלויבט צו גיין
צו זיינע פריינד, כדי צו קומען צו זיך. 4 און פון
דארטן זענען מיר אוועק און זיך פארבייגעשיפט
(די אינדזל) קפריסין, צוליב דעם, וואס די ווינטן
זענען געווען קעגן אונדז. 5 און אריבערפארנדיק
דעם ים ביי קיליקיען און פאמפיליען, זענען מיר
געקומען קיין מירא אין ליציען. 6 און דארטן האט
דער אפיציר געפונען אן אלעקסאנדרינישע שיף,
וואס איז געפארן קיין איטאליען, און האט אונדז
ארויפגעזעצט אויף דער דאזיקער. 7 און במשך
פון א סך טעג זענען מיר געפארן פאמעלעך און
זענען קוים אנגעקומען קיין קנידוס, און ווייל דער
ווינט האט אונדז נישט דערלאזט, זענען מיר געפארן
פארביי דער (אינדזל) קרעטא, אנטקעגנאיבער
סאלמאנע; 8 און פארנדיק מיט מי ביים ים ברעג,
זענען מיר געקומען צו אן ארט, וואס האט געהייסן
שיינער האפן נאענט פון דער שטאט לאזעא. 9 און
ווען א סך צייט איז פארגאנגען, און די נסיעה איז
שוין געווארן געפערלעך, צוליב דעם וואס אויך
דער תענית (יום כיפור) איז שוין געווען פארביי,
האט פוילוס זיי געווארנט, 10 זאגנדיק צו זיי: מענער,
איך זע איין, אז די רייזע וועט זיין פארבונדן מיט
סכנה און פיל שאדן, נישט בלויז פון דער לאדונג
און דער שיף, נאר אויך פון אונדזערע לעבנס.
11 דער אפיציר אבער האט מער געגלויבט דעם
שטייערמאן און דעם איינגנטימער פון דער שיף, ווי
פוילוסנס רייד. 12 און היות דער פארט איז נישט
געווען געראם, דארטן איבערצואווינטערן, האט די
מערהייט געראטן פון דארטן אוועקצופארן, אפשר
וועלן זיי קענען אנקומען קיין פעניקס—א האפן פון
קרעטא, וועלכער ליגט (געשיצט) קעגן די צפון
מערב און דרום מערב ווינטן—און איבערווינטערן.
13 און בשעת דער דרום ווינט האט זאנפט געבלאזן,
מיינענדיק אז זיי האבן דערגרייכט זייער ציל, האבן
זיי ארויפגעצויגן דעם אנקער, און זענען געפארן
פארביי קרעטא, נאענט ביים ברעג. 14 נאר נישט
לאנג דערנאך האט זיך אויפגעהויבן קעגן איר (דער
שיף) א שטורמווינט, וועלכער הייסט עוואקלידאן;
און האט א כאפ געטאן די שיף, 15 און אז זי האט זיך
שוין מער נישט געקענט אקייגנשטעלן דעם ווינט,
האבן מיר נאכגעגעבן און זענען געטראגן געווארן
(פון די כוואליעס). 16 און לויפנדיק אזוי הינטער
אן אינדזעלע, וואס האט געהייסן קלוידא, איז עס
אונדז קוים געלונגען מיט גרויסער מי איינצוהאלטן

דאס (רעטונגס) שיפל; 17 און ווען מען האט עס
ארויפגעצויגן, האט מען באנוצט הילפסמיטלען,
אונטערצונארטלען די שיף; און פארכטנדיק זיך,
טאמער וועט מען ארויפגעווארפן ווערן אויף דער
סירטע, האט מען אראפגעלאזט די זעגל און מען
איז אזוי געטריבן געווארן. 18 און ווייל מיר האבן
שווער געליטן פונם שטורמווינט, האט מען דעם
אנדערן טאג ארויסגעווארפן די לאדונג; 19 און
דעם דריטן טאג האט מען מיט די אייגענע הענט
ארויסגעווארפן דאס שיפסגעצייג. 20 און אזויווי
במשך פון מערערע טעג נישט די זון נישט די שטערן
האבן זיך באוויזן, און דער שטורם, נישט קיין
קליינער, איז (אויף אונדז) פארלייגט זיך, איז סוף
כל סוף פארשוווּנדן יעדע האפענונג, אז מיר זאלן
געראטעוועט ווערן. 21 און היות מען האט שוין לאנג
נישט געהאט געגעסן, האט פוילוס זיך געשטעלט
אין זייער מיט און געזאגט: אָ מענער, איר האט מיך
געדארפט הערן, זיך נישט אוועקצושיפן פון קרעטא,
און איר וואלט זיך איינגעשפארט דאס דאזיקע ליידן
און דעם שאדן. 22 איצט אבער פאדער איך אייך
אויף, זיך צו שטארקן; ווארום עס וועט קיין נפש פון
אייך נישט פארלוירן ווערן, אחוץ די שיף. 23 ווארום
אין דער דאזיקער נאכט איז ביי מיר געשטאנען
א מלאך פון ה׳, וועמעס איך בין און וועמען איך
דין, 24 אזוי צו זאגן: פארכט דיך נישט, פוילוס; דו
דארפסט שטיין פארן קיסר; און זע, ה׳ האט דיר
געשענקט אלע, וואס פארן מיט דיר. 25 דערפאר,
מענער, האט מוט; ווייל איך גלויב ה׳, אז עס וועט
זיין פונקט אזוי, ווי עס איז מיר געזאגט געווארן.
26 מיר מוזן אבער געווארפן ווערן אויף עפעס אן
אינדזל. 27 און ווען עס איז געקומען די פערצענטע
נאכט, און מיר זענען געטריבן געווארן איבער דעם
אדריאטישן ים, האבן די שיפסלייט באמערקט ארום
האלבער נאכט, אז זיי דערנענטערן זיך צו עפעס א
יבשה; 28 האבן זיי אראפגעלאזט דאס זינקבליי און
געפונען צוואנציק קלאפטער (טיף); זענען אביסל
ווייטער געפארן און ווידער געזונקען דאס בליי, און
האבן געפונען פופצן קלאפטער (טיף). 29 און מורא
האבנדיק, מיר זאלן נישט פאלן אויף פעלדזיקע
ערטער, האבן זיי ארויסגעווארפן פיר אנקערס פון
דעם הינטערטייל פון דער שיף, און תפילה געטאן,
אז עס זאל (שוין) ווערן טאג. 30 נאר ווי די שיפסלייט
האבן געזוכט צו אנטלויפן פון דער שיף, און האבן
שוין געהאט אראפגעלאזט דאס (רעטונגס) שיפל
אונטערן אויסרייד, אז זיי גייען אראפלאזן אנקערס
פון דעם פאדערטייל, 31 האט פוילוס געזאגט צום
אפיציר און צו די זעלנער: אויב די דאזיקע וועלן
נישט איבערבלייבן אויף דער שיף, קענט איר נישט
געראטעוועט ווערן. 32 האבן די זעלנער דעמאלט
אפגעהאקט די שטריק פונם שיפל, און עס געלאזט
אראפפאלן. 33 נאר ביז עס וועט נישט ווערן טאג,
האט פוילוס אלעמען געבעטן, צו נעמען עפעס עסן,
זאגנדיק: היינט איז (שוין) דער פערצענטער טאג
ווי איר ווארט אומגעגעסן, און האט גארנישט טועם
געווען. 34 דערפאר בעט איך אייך, צו נעמען שפייז,
ווייל דאס דאזיקע האט צו טאן מיט אייער רעטונג;
ווארום קיינעם פון אייך וועט קיין איין האר פונם קאפ
נישט פארלוירן ווערן. 35 און האבנדיק דאס געזאגט,
האט ער גענומען ברויט, און געדאנקט ה׳ פאר
אלעמען; און האט עס צעבראכן, און אנגעהויבן עסן.
36 און אלע האבן זיך געשטארקט, און אויך גענומען
שפייז. 37 און מיר אלע אין דער שיף זענען געווען

צווייי הונדערט און זעקס און זיבעציק נפשות. 38 און
נאך דעם ווי זיי האבן געגעסן צו דער זעט, האבן זיי
לייכטער געמאכט די שיף, און ארויסגעווארפן דעם
ווייץ אין ים אריין. 39 ווען אבער עס איז געווארן טאג,
האבן זיי נישט דערקענט דאס לאנד; האבן אבער
באמערקט א בוכטע מיט א ברעג, און באשלאסן,
אויב מעגלעך ארויפצופירן די שיף אויפן ברעג.
40 און האבן אפגעהאקט די אנקערס, איבערלאזנדיק
זיי אין ים, און צוגלייך האבן זיי לויז געמאכט די
בענדער פון די רודערס; און ארויפגעצויגן דעם
זעגל קעגן ווינט, און זיך א לאז געטאן צום ברעג צו.
41 ארויפפאלנדיק אבער אויף א זאמד באנק, האבן
זיי ארויפגעפירט די שיף אויפן גרונט; און דער
פאדערטייל איז געבליבן פעסט, אומבאוועגלעך,
דער הינטערטייל אבער האט זיך צעבראכן דורך
דער געוואלדיקייט פון די כוואליעס. 42 און די
זעלנער האבן בדעה געהאט צו טייטן די געפאנגענע,
כדי קיינער זאל נישט אוועקשווימען און אנטלויפן.
43 נאר דער אפיציר, וועלנדיק אפראטעווען פוילוסן,
האט זיי געשטערט אין דער עצה, און באפוילן,
אז יענע, וואס קענען שווימען, זאלן די ערשטע זיך
אריינווארפן (אין ים אריין) און קומען צום לאנד;
44 און די איבריקע, ווער אויף ברעטער, ווער אויף
עפעס (אנדערש) פון דער שיף. און אזוי איז עס
געשען, אז אלע האבן זיך געראטעוועט אויף דער
יבשה ארויף.

28 און נאך דעם ווי מיר זענען געראטעוועט
געווארן, האבן מיר זיך דעמאלט דערוואוסט, אז
די אינדזל הייסט מעליטא. 2 און די בארבארן
האבן אונדז ארויסגעוויזן אן אויסערגעוויינלעכע
מענטשלעכקייט; ווארום זיי האבן אנגעצונדן א
פייער און אונדז אלעמען אויפגענומען צוליב דעם
רעגן, וואס האט געהאלטן אין איין פאלן און צוליב
דער קעלט. 3 און פוילוס האט צונויפגעזאמלט א
בינטל ריטער און עס ארויפגעלייגט אויפן פייער,
און א שלאנג איז ארויסגעקומען, מחמת דער היץ,
און האט זיך אנגעהאנגען אויף זיין האנט. 4 און ווי די
בארבארן האבן געזען די חיה הענגען אויף זיין האנט,
האבן זיי געזאגט איינער צום אנדערן: דער דאזיקער
מענטש איז זיכער א מערדער, וועלכער, הגם ער איז
אנטרונען פונם ים, לאזט אים דאך די גערעכטיקייט
נישט לעבן. 5 ער אבער האט אראפגעשאקלט די
חיה אין פייער אריין, און עס האט אים גארנישט
געשאדט. 6 און זיי האבן דערווארט, אז ער וועט
געשוואלן ווערן אדער פלוצלונג אנידערפאלן טויט;
ווי אבער זיי האבן לאנג געווארט, און געזען, אז
עס געשעט אים נישט קיין שום שלעכטס, האבן זיי
געענדערט זייער מיינונג, און געזאגט, אז ער איז א
ג-ט. 7 און נאענט פון יענעם ארט איז געווען ערד
(אייגנטימער), לאנד וואס האט געהערט צום ראש
פון דער אינדזל, מיטן נאמען פובליוס; וועלכער
האט אונדז אויפגענומען און דריי טעג פריינדלעך
באקעסטיקט. 8 און פובליוסנס פאטער איז (גראד)
געלעגן קראנק אויף א פיבער און דיזענטעריע;
צו וועמען פוילוס איז אריינגעגאנגען און מתפלל
געווען, און ארויפגעלייגנדיק די הענט אויף אים,
האט ער אים געהיילט. 9 און ווי דאס דאזיקע איז
געשען, זענען אויך די איבריקע חולאים אויף דער
אינדזל געקומען, און זיך געלאזט היילן; 10 און
האבן אונדז צוגעטיילט גרויס כבוד; און ווען מיר
זענען אוועקגעפארן, האבן זיי אונדז מיטגעגעבן
אלדאס נויטיקע. 11 דריי חדשים שפעטער זענען

מיר אפגעפארן אין אן אלעקסאנדרינישער שיף,
וועלכע האט איבערגעווינטערט אויף דער אינדזל;
איר צייכן איז געווען די צווילינג ברידער. 12 און
מיר זענען געקומען קיין סיראקוס, און זענען דארט
פארבלייבן דריי טעג. 13 פון דארטן זענען מיר
ארומגעפארן און זענען געקומען קיין רעגיום; און
איין טאג דערנאך האט זיך אויפגעהויבן א דרום
ווינט, און דעם אנדערן טאג זענען מיר געקומען
קיין פוטעאלי, 14 וואו מיר האבן געפונען ברידער,
וועלכע האבן אונדז געבעטן צו בלייבן ביי זיי זיבן
טעג, און אזוי זענען מיר געקומען קיין רוים. 15 און
פון דארטן זענען די ברידער, הערנדיק וועגן אונדז,
אונדז אקייננגעקומען ביז צום אפיוס פארום און
טרעסטאבערנע; זעענדיק זיי, האט פוילוס אפגעגעבן
א שבח צו ה׳ און זיך געשטארקט. 16 און ווען מיר
זענען אריינגעקומען קיין רוים, האט מען פוילוסן
דערלויבט צו וואוינען אליין מיט דעם זעלנער,
וועלכער האט אים באוואכט. 17 און עס איז געשען,
אין דריי טעג ארום האט ער צונויפגערופן די,
וועלכע זענען געווען די חשובסטע צווישן די יידן;
און ווען זיי זענען זיך צוזאמענגעקומען, האט ער צו
זיי געזאגט: ברידער, הגם איך האב גארנישט געטאן
קעגן אונדזער פאלק אדער די מנהגים פון אונדזערע
אבות, בין איך דאך איבערגעגעבן געווארן ווי א
געפאנגענער פון ירושלים צו די רוימער אין די
הענט אריין. 18 וועלכע, נאך דעם ווי זיי האבן מיך
חוקר געווען, האבן געוואלט מיך אפלאזן, ווייל
עס אין מיר נישט געווען קיין טויט שולד. 19 נאר
אזויווי די יידן האבן זיך אקייننגעשטעלט, בין איך
געווען געצוואונגען צו אפעלירן צום קיסר; נישט
ווי איך וואלט געהאט עפעס וואס אנצוקלאגן מיין
פאלק. 20 און צוליב דער דאזיקער סיבה האב
איך אייך גערופן, כדי אייך צו זען און צו אייך צו
רעדן, ווארום וועגן דער האפענונג פון ישראל בין
איך געבונדן מיט דער דאזיקער קייט. 21 און זיי
האבן צו אים געזאגט: נישט מיר האבן דערהאלטן
בריוו פונם (לאנד) יהודה וועגן דיר, נישט איז
עמיצער פון די ברידער געקומען, וועלכער האט
דערציילט אדער געזאגט עפעס שלעכטס אויף
דיר. 22 מיר ווילן אבער הערן פון דיר, וואס דו
דענקסט; ווארום וואס שייך דער דאזיקער כיתה,
איז אונדז באקאנט, אז אומעטום רעדט מען קעגן
איר. 23 און נאך דעם ווי זיי האבן אים באשטימט א
טאג, זענען זיי געקומען צו אים אין גאסטהויז אריין
אין גרעסערער צאל; וועמען ער האט דערקלערט,
עדות זאגנדיק וועגן דעם קעניגרייך פון ה׳, און
אויפווייזנדיק וועגן יהושען/ישועען פון תורת משה
און פון די נביאים, פון אינדערסרי ביז אין אוונט.
24 און א טייל האבן זיך געלאזט איבערצייגן פון
דעם געזאגטן, אנדערע אבער האבן נישט געגלויבט.
25 און אזוי זיי זענען נישט געווען איינשטימיק
צווישן זיך, זענען זיי אוועקגעגאנגען, נאך דעם ווי
פוילוס האט נאך געזאגט איין ווארט: גוט האט דער
רוח הקודש גערעדט דורך דעם נביא ישעיה צו
אייערע עלטערן, אזוי צו זאגן: 26 גיי צו דעם דאזיקן
פאלק און זאג: מיטן געהער וועט איר הערן און
נישט משיג זיין; און קוקנדיק וועט איר קוקן און נישט
זען; 27 ווייל פעט געווארן איז דאס הארץ פון דעם
דאזיקן פאלק, און מיט די אויערן הערן זיי שווער,
און די אויגן זייערע האבן זיי געשלאסן, טאמער
וואלטן זיי געזען מיט די אויגן, און מיט די אויערן
געהערט, און וואלטן פארשטאנען מיטן הארצן און

תשובה געטאן (צו דרך ה׳). און איך וואלט זיי
געהיילט. 28 דעריבער זייט וויסן, אז די דאזיקע
ישועה פון ה׳ ווערט געשיקט צו די אומות העולם;
און זיי וועלן (זי) הערן. 29 (און ווען ער האט דאס
געזאגט, זענען די יידן אוועקגעגאנגען, האלטנדיק א
גרויסן וויכוח צווישן זיך.) 30 און ער איז פארבלייבן
גאנצע צוויי יאר אין זיין איינענער געדוננענער דירה,
און אויפגענומען אלע, וואס זענען אריינגעקומען צו
אים, 31 האט אויסגערופן דאס קעניגרייך פון ה׳ און
געלערנט פון דעם האר יהושע/ישוע המשיח גאנץ
אפן, פון קיינעם נישט געשטערט.

רוימער בריוו

1 פוילוס, א קנעכט פון יהושע/ישוע המשיחן,
בארופן צו זיין א שליח, אפגעשיידט פאר דער
בשורה טובה פון ה׳, 2 וועלכע ער האט פון פריער
צוגעזאגט דורך זיינע נביאים אין די כתבי הקודש,
3 וועגן זיין זון, וואס איז געבוירן געווארן פון דער
זרע דוד לויטן פלייש, 4 אנטשיידן באוויזן אלס
דער זון פון דער אויבערשטער מיט מאכט, לויט
דעם גייסט פון קדושה דורך דעם אויפשטיין פון די
טויטע—יהושע/ישוע המשיח אונדזער האר, 5 דורך
וועמען מיר האבן מקבל געווען חסד און די שליחות
צו דער געהארכזאמקייט פון דער אמונה צווישן אלע
פעלקער דורך זיין נאמען, 6 צווישן וועלכע אויך
איר זענט בארופן פון יהושע/ישוע המשיחן; 7 צו
אלע, וואס זענען אין רוים, געליבטע פון ה׳, בארופן
(צו זיין) הייליקע: חסד צו אייך און שלום פון ה׳
אונדזער פאטער און פון דעם האר יהושע/ישוע
המשיח. 8 קודם כל גיב איך אפ א שבח צו מיין ג-ט
דורך יהושע/ישוע המשיחן פאר אייך אלע, ווייל
איבער אייער (דרך ה׳) אמונה ווערט גערעדט אין
דער גאנצער וועלט. 9 ווארום ה׳, וועמען איך דין
אין מיין גייסט אין דער בשורה טובה פון זיין זון,
איז מיין עדות ווי איך דערמאן אייך אָן אויפהער
10 אין מיינע תפילות, בעטנדיק אלעמאל, אז עס זאל
מיר שוין געלינגען, אם ירצה ה׳, צו אייך צו קומען.
11 ווארום מיין פארלאנג איז אייך צו זען, כדי אייך
איבערצוגעבן עפעס א רוחניותדיקע מתנה צו אייער
שטארקונג; 12 דאס הייסט, איך זאל מיטגעטרייסט
ווערן אין אייך דורך דער געמיינזאמער (דרך ה׳)
אמונה, אייערער און מיינער. 13 און איך וויל נישט,
ברידער, איר זאלט זיין אומוויסנד, אז אפטמאל
האב איך שוין געוואלט קומען צו אייך (און בין
ביז איצט געשטערט געווארן), כדי איך זאל האבן
פירות אויך צווישן אייך, ווי צווישן די איבריקע
פעלקער. 14 איך בין א בעל חוב צו גריכן און צו
בארבארן, צו חכמים און צו נאראנים. 15 אזוי זשע
בין איך גרייט לויט מיינע מעגלעכקייטן אנצוזאגן
די בשורה טובה אויך צו אייך אין רוים. 16 ווארום
איך שעם זיך נישט מיט דער (דרך ה׳) בשורה
טובה פון דעם משיח, ווייל זי איז ה׳ס גבורה צו
ישועה פאר יעדן איינעם מאמין, דעם ייד קודם
כל און אויך דעם גריך. 17 ווארום אין איר (דרך
ה׳) איז גערעכטיקייט פון ה׳ אנטפלעקט געווארן
פון גלויבן צו גלויבן, ווי עס שטייט געשריבן: דער
צדיק וועט דורך זיין גלויבן לעבן. (חבקוק ב,
ד.) 18 ווארום ה׳ס צארן אנטפלעקט זיך פון הימל
אויף יעדער רשעות און עולה פון מענטשן, וואס
האלטן דעם אמת אין אומגערעכטיקייט; 19 ווייל
דאס וויסן פון ה׳ איז באקאנט געמאכט צו זיי,
ווארום ה׳ האט עס זיי מגלה געווען. 20 ווארום די
אומזיכטבארע זאכן זיינע, זינט דער וועלטבאשאפונג,
ווערן זיכטבאר דורך באשאפענע זאכן, (נעמלעך)
זיין אייביקע קראפט און ג-טהייט, כדי זיי זאלן זיין
אָן א תירוץ: (aïdios g126) 21 צוליב דעם, וואס קענענדיק
ה׳, האבן זיי אים נישט פארהערלעכט אלס ה׳ אדער
(אים) געדאנקט, נאר האבן זיך צו נאר געמאכט
מיט זייער דענקען און זייער זינלאז הארץ איז
פארפינסטערט געווארן. 22 מיינענדיק, אז זיי זענען
קלוגע, האבן זיי זיך באנארישט, 23 און פארביטן
די הערלעכקייט פון דעם אומשטארבלעכן ג-ט
מיט דער ענלעכקייט פון דעם געשטאלט פון א
שטערבלעכן מענטשן און פון פייגל און פון פיר

פיסיקע און קריכנדיקע ברואים. 24 דערפאר האט זיי
ה׳ איבערגעגעבן אין די תאוות פון זייערע הערצער,
צו שמוציקייט, צו שענדן זייערע קערפערס צווישן
זיך אליין; 25 וועלכע האבן פארביטן דעם (דרך
ה׳) אמת פון ג-ט מיט א שקר און פארערט און
געדינט דאס באשאפענע אנשטאט דעם באשעפער,
הקדוש ברוך הוא לעולמים. אמן. (aiōn g165) 26 צוליב
דעם האט ה׳ זיי איבערגעגעבן צו שענדלעכע
תאוות; ווארום זייערע ווייבער האבן פארביטן
דעם נאטירלעכן געברויך מיט אן אומנאטירלעכן;
27 און אזוי אויך די מענער, פארלאזנדיק דעם
נאטירלעכן געברויך פון דער פרוי, האבן זיך אין
זייערע פארלאנגען דערהיצט איינער מיט דעם
אנדערן, מענער מיט מענער טועגדיק געמיינהייטן,
און האבן דערהאלטן אין זיך אליין דעם געהעריקן
שכר פון זייער פארפירטקייט. 28 און אזויווי זיי
האבן נישט געוואלט האבן ה׳ אין זייער וויסן,
האט ה׳ זיי איבערגעגעבן צו א פארדארבענעם
פארשטאנד, צו טאן דאס, וואס מען טוט נישט;
29 זיי זענען אנגעפילט געווארן מיט יעדער רישעות,
שלעכטסקייט, זנות, גלוסטשאפיק תאוות גייציקייט,
בייזווילקייט, פול מיט קינאה, מערדערי, קריג,
אפנארערי, כיטרעקייט, רכילות, 30 לשון הרע,
פיינד פון ה׳, עזות פנימער, פארריסן, באריימער,
אויסגעפינעריש פון שלעכטס, אומגעהארכזאמע צו
עלטערן, 31 אומפארשטאנדיקע, בונד-ברעכער, אָן
נאטירלעכע געפילן, אומרחמנותדיקע; 32 וועלכע,
הגם וויסנדיק פון ה׳ס משפט, אז די, וואס טאן די
דאזיקע זאכן, זענען חייב מיתה, האבן זיי נישט נאר
די דאזיקע זאכן געטאן, נאר זענען נאך צופרידן מיט
די, וואס טאן זיי.

2 דערפאר ביסטו, אָ מענטש, ווער דו זאלסט נישט
זיין, וואס משפטסט, אָן א תירוץ; ווארום מיט וואס דו
משפטסט דעם אנדערן, פארמשפטסטו דיך אליין,
ווייל דו, וועלכער משפטסט, טוסט די דאזיקע זאכן;
2 און מיר ווייסן אז ה׳ס משפט איז לויט דעם אמת
אויף די, וואס טאן די דאזיקע זאכן. 3 צי מיינסטו דען,
אָ מענטש, וואס משפטסט די, וואס טאן די דאזיקע
זאכן און טוסט זיי אליין, אז דו וועסט אויסמיידן ה׳ס
משפט? 4 אדער ביסטו מבזה די עשירות פון זיין
גוטסקייט, געדולד און צוריקגעהאלטנקייט, נישט
וויסנדיק, אז די גוטסקייט פון ה׳ זאל דיך פירן צום
תשובה טאן? 5 דו אבער, לויט דיין הארטקייט און
דיין נישט תשובהדיקן הארץ, זאמלסט דיר איין
צארן אינם טאג פון צארן און אנטפלעקונג פון ה׳ס
גערעכטן משפט, 6 וואס וועט יעדן פארגעלטן לויט
זיינע מעשים: (משלי כד, ב.) 7 צו די, וואס זוכן
מיט סבלנות דורך מעשים טובים—הערלעכקייט,
כבוד און אומשטערבלעכקייט, אייביק לעבן; (aiōnios
g166) 8 אבער צו די ווידערשפעניקע און וואס זענען
אומגעהארכזאם צום אמת נאר זענען געהארכזאם צו
רשעות—צארן און גרימצארן; 9 ליידן און אנגסט
אויף יעדן מענטשלעכן נפש, וואס טוט שלעכטס,
קודם כל דעם ייד און אויך דעם גריך. 10 אבער
הערלעכקייט און כבוד און שלום צו יעדן, וואס
טוט גוטס, קודם כל דעם ייד און אויך דעם גריך;
11 ווארום ה׳ איז נישט קיין נושא פנים. (דברים י,
יז.) 12 ווארום אלע, וואס האבן געזינדיקט אָן א
תורה, וועלן אויך אָן א תורה פארלוירן ווערן; און
אלע, וואס האבן געזינדיקט אונטער דער תורה,
וועלן געמשפט ווערן דורך דער תורה; 13 ווייל
נישט די, וואס הערן די תורה, זענען גערעכט ביי ה׳,

נאר די, וואס טאן (וואס) די תורה (זאגט), וועלן
געערעכטפערטיקט ווערן; 14 ווארום ווען די אומות
העולם, נישט האבנדיק די תורה, טאן פון זייער
טבע לויט (ווי) די תורה (שרייבט פאר), זיי, הגם
נישט האבנדיק קיין תורה, זענען א תורה פאר זיך
אליין. 15 זיי ווייזן, אז דאס טאן (וואס שטייט אין)
דער תורה איז געשריבן אויף זייערע הערצער,
ווען זייער געוויסן זאגט עדות און זייערע געדאנקען
אדער באשולדיקן זיך אדער רעכטפערטיקן זיך
קעגנזייטיק; 16 אינם טאג ווען ה׳ וועט משפטן די
פארבארגענע זאכן פון מענטשן, לויט מיין בשורה
טובה דורך דעם משיח יהושע/ישוע. 17 אבער אויב
דו רופסט דיך ייד און שטיצטסט דיך אויף דער
תורה און באַרימסט דיך מיט ה׳, 18 און קענסט זיין
רצון און, ווייסט אונטערצושיידן צווישן גוטס און
שלעכטס, זייענדיק געלערנט אין דער תורה, 19 און
ביסט איבערצייגט, אז דו אליין ביסט א פירער
פון בלינדע—א ליכט פאר די, וואס זענען אין דער
פינסטער, 20 א דערציער פאר די אומזיניקע, א
דרדקי-מלמד, האבנדיק די פארם פון וויסן און
פון אמת אין דער תורה; 21 דעריבער דו, וואס
לערנסט אן אנדערן, פארוואס לערנסטו נישט דיך
אליין? דו דרשנסט, מען זאל נישט גנבענען, און
אליין גנבעסטו! 22 דו, וואס זאגסט, מען זאל נישט
מזנה זיין, ביסטו מזנה! דו פאראומווירדיקסט די
געצן, באַרויבסטו דעם געצן טעמפל? 23 דו, וואס
באַרימסט דיך מיט דער תורה, שענדסט דו ה׳ דורך
עובר זיין די תורה! 24 ווארום ה׳ס נאמען ווערט
דורך אייך געלעסטערט צווישן די פעלקער, אזוי ווי
עס שטייט געשריבן. (ישעיהו נב, ה.) 25 ווארום דאס
געמלט זיין האט טאקע א ווערט, אויב דו טוסט וואס
די תורה זאגט; אבער אויב דו ביסט עובר די תורה
איז דיין מילה געווארן אן ערלה. 26 דעריבער,
ווען דער נישט געמלטער וועט אפהיטן די משפטים
פון דער תורה, צי וועט אים דען נישט זיין ערלה
פאררעכנט ווערן צו מילה? 27 און וועט דער מן-
הטבע נישט געמלטער, וואס איז מקיים די תורה,
דיך נישט משפטן, וואס האסט דאס אות און די מילה
און ביסט עובר די תורה? 28 ווייל נישט דער איז א
ייד, וואס איז (א ייד) אויסערלעך, מילה איז אויך
נישט דאס, וואס איז בלויז אויסערלעך אינם גוף;
29 נאר א ייד איז דער, וואס איז אינערלעך אזעלכער,
און מילה איז אינם הארצן לויטן גייסט, נישט לויט
דעם אות, וועמעס לויב איז נישט פון מענטשן, נאר
פון ה׳.

3 דעריבער, וואס פאר א מעלה האט דער ייד,
אדער וואס איז דער נוצן פון דער מילה? 2 א סך
אויף יעדן פאל—קודם כל טאקע ווייל צו זיי (די
יידן) איז אנפארטרויט געווארן דאס וואס ה׳ האט
גערעדט. 3 און אויב א טייל האבן נישט געגלויבט,
וואס מאכט עס דען אויס? צי מאכט דען זייער
אומגלויבן צונישט די געטריישאפט פון ה׳? 4 חס
ושלום! זאל זיך ה׳ ארויסווייזן אלס ווארהאפטיק
און יעדער מענטש א ליגנער, ווי עס שטייט געשריבן:
כדי דו זאלסט זיין גערעכט אין דיינע רייד און זיגן
ווען דו ווערסט געמשפט. (תהלים נא, ה.) 5 אויב
אבער אונדזער רשעות ווייזט אויף די צדקות פון
ה׳, וואס וועלן מיר זאגן? אז ה׳ איז אומגערעכט,
ברענגענדיק צארן? איך רעד ווי א מענטש. 6 חס
ושלום! ווייל אויב אזוי, ווי וואלט ה׳ געקענט משפטן
די וועלט? 7 אויב אבער דורך מיין שקר האט
זיך דער אמת פון ה׳ געשטארקט צו זיין כבוד,

פארוואס זאל איך נאך געמשפט ווערן ווי א חוטא?
8 און פארוואס זאלן מיר נישט טאקע—ווי די, וואס
באליידיקן אונדז באהויפטן, אז מיר זאגן—טאן
דאס שלעכטע, כדי דאס גוטע זאל קומען? זייער
משפט איז גערעכט. 9 דעריבער וואס? צי האבן מיר
דען עפעס א מעלה? בשום אופן נישט! ווארום מיר
האבן שוין פריער באוויזן, אז סאי דער ייד און סאי
דער גריך זענען אלע אונטער דער זינד; 10 אזוי
ווי עס שטייט געשריבן: עס איז נישט פאראן קיין
צדיק, קיין איינער נישט; 11 עס איז נישט פאראן
קיין פארשטענדיקער, עס איז נישט פאראן קיין
איינער, וואס זוכט ה׳; 12 אלע האבן אפגענייגט, זיי
זענען צוזאמען נוצלאז געווארן; עס איז נישט פאראן
קיינער, וואס טוט גוטס, ניין, נישט איינער. (תהלים
יד, ב-ד.) 13 זייער קעל איז אן אפן קבר, מיט
זייערע צונגען האבן זיי פארראטעריש געהאנדלט,
שלאנגענגיפט איז אונטער זייערע ליפן (תהלים ה,
ח; קמ, ד.); 14 וועמעס מויל איז פול מיט פלוך און
ביטערקייט (תהלים י, ז.); 15 זייערע פיס איילן
צו פארגיסן בלוט; 16 צעשטערונג און ליידן זענען
אויף זייערע וועגן; 17 און דעם וועג פון שלום האבן
זיי נישט דערקענט (ישעיהו נט, ז-ח.); 18 די מורא
פאר ה׳ איז נישט פאר זייערע אויגן. (תהלים לו,
ב.) 19 מיר אבער ווייסן, אז וואס די תורה זאגט, איז
עס גערעדט געווארן צו די, וועלכע זענען אונטער
דער תורה, כדי איטלעכס מויל זאל פארשטאפט
ווערן און די גאנצע וועלט זאל זיין שולדיק פאר
ה׳; 20 צוליב דעם, וואס דורך די מעשים פון
(מחמיר חומרא) געזעץ וועט קיין בשר (ודם) נישט
גערעכטפערטיקט ווערן פאר אים; ווארום דורך
דער תורה קומט די פולע דערקענטעניש פון זינד.
21 איצט אבער האט זיך, אויסער דער תורה, באוויזן
די גערעכטיקייט פון ה׳, וועגן וועלכער סאי די
תורה סאי די נביאים האבן עדות געזאגט: 22 די
גערעכטיקייט פון ה׳, דורך אמונה אין יהושען/ישועו
דעם משיח, פאר אלע, וואס גלויבן, ווייל עס איז
נישטא קיין חילוק; 23 ווארום אלע האבן געזינדיקט
און געפעלט אין דער הערלעכקייט פון ה׳; 24 און
ווערן גערעכטפערטיקט פריי דורך זיין חסד דורך
דער אויסלייזונג פונם משיח יהושע/ישוע; 25 וועמען
ה׳ האט ארויסגעשטעלט אלס א כפורת אין זיין
בלוט צו זיין באקומען דורך אמונה. דאס איז
געווען כדי צו ווייזן ה׳ס גערעכטיקייט ווייל אין
זיין צוריקגעהאלטנקייט ער האט פסח פריער
באגאנגענע זינד 26 כדי צו ווייזן זיין גערעכטיקייט אין
דער איצטיקער צייט און אז ער אליין איז גערעכט
און דער גערעכטפערטיקער פון דעם, וואס גלויבט
אין יהושען/ישוען. 27 וואו זשע איז די באר׳מערייי?
זי איז אויסגעשלאסן. דורך וואס פאר א תורה? צי
פון מעשים? ניין, נאר דורך דער תורה פון אמונה.
28 ווארום מיר דרינגען ארויס, אז א מענטש ווערט
גערעכטפערטיקט דורך אמונה אָן די מעשים פון
דער תורה. 29 צי איז דען ג-ט בלויז דער ג-ט פון די
יידן? צי איז ער דען נישט אויך (דער ג-ט) פון די
אומות העולם? געוויס, אויך פון די אומות העולם;
30 ווייל ה׳ איז איינער, וואס וועט גערעכטפערטיקן
דעם געמלטן פון אמונה און דעם נישט געמלטן
דורך אמונה. 31 צי מאכן מיר דען די תורה בטל
דורך אמונה? חס ושלום! נאר מיר באשטעטיקן די
תורה.

4 וואס זשע זאלן מיר זאגן וועגן אברהם אבינו? וואס
האט ער דען דערגרייכט לויטן פלייש? 2 ווארום

אויב אברהם איז גערעכטפערטיקט געווארן דורך
מעשים (טובים), האט ער עפעס, מיט וואס זיך צו
בארימען, אבער נישט פאר ה׳. 3 ווייל וואס זאגן
די כתבי (הקודש)? אברהם האט געגלויבט ה׳ און
דאס איז אים פארר עכנט געווארן צו גערעכטיקייט.
(בראשית טו, ו.) 4 דעם ארבעטער אבער ווערט
דער לוין נישט פארר עכנט אלס חסד נאר אלס א
חוב. 5 אבער דעם, וואס ארבעט נישט, נאר גלויבט
אין אים, וואס מאכט גערעכט דעם רשע, ווערט זיין
אמונה אים פארר עכנט צו גערעכטיקייט. 6 דוד
רעדט אויך אזוי איבער דער גליקלעכקייט פון דעם
מענטשן, וועמען ה׳ פארר עכנט גערעכטיקייט אָן
(פארלאזן זיך אויף) מעשים (טובים): 7 וואויל
איז די, וועמעס אומגערעכטיקייטן זענען פארגעבן
געווארן און וועמעס זינד זענען פארדעקט געווארן;
8 וואויל איז דעם מענטש, וועמען דער האר ג-ט
רעכנט נישט צו קיין זינד. (תהלים לב, ב, ג.)
9 צי איז דען די דאזיקע גליקלעכקייט פאר דעם
געמלטן אליין אדער אויך פאר דעם נישט געמלטן?
ווארום מיר זאגן דאך, אז אברהמען איז דער גלויבן
פארר עכנט געווארן אלס גערעכטיקייט. 10 וויאזוי
זשע איז עס אים פארר עכנט געווארן? זייענדיק
געמלט, אדער איידער ער האט זיך מל געווען?
ניין, נישט ווען ער איז שוין געווען געמלט, נאר
ווען ער איז נאך געווען אין ערלה; 11 און דעם
צייכן פון מילה האט ער באקומען ווי א חתימה
פון דער גערעכטיקייט פון אמונה, וואס ער האט
געהאט איידער נאך ער האט זיך מל געווען; כדי
ער זאל זיין דער פאטער פון אלע נישט געמלטע
מאמינים, אז עס זאל אויך זיי פארר עכנט ווערן צו
גערעכטיקייט; 12 און דער פאטער פון די געמלטע,
צו זיי, וואס נישט נאר זענען זיי געמלט, נאר גייען אין
די פוסטריט פון דער אמונה, וועלכע אברהם אבינו
האט געהאט נאך איידער ער האט זיך מל געווען.
13 ווארום די הבטחה, אז אברהם אדער זיין זאמען
וועט ירשענען די וועלט, איז נישט געווען דורך דער
געזעץ, נאר דורך דער צדקות פון אמונה. 14 ווארום
אויב נאר די געזעץ לייט זענען יורשים, דאן האט
די אמונה פארלוירן די ווערט און די הבטחה איז
בטל; 15 ווייל די געזעץ ווירקט צארן (שטראף);
און וואו עס איז נישטא קיין געזעץ, דארט איז אויך
נישט פאראן קיין עבירה. 16 צוליב דעם דורך
אמונה, כדי עס זאל זיין לויט חסד, אז די הבטחה
זאל זיין פארזיכערט צו דעם גאנצן זאמען; נישט
נאר צו די פון דער געזעץ אליין, נאר אויך צו די
פון דעם גלויבן פון אברהם, וועלכער איז אונדזער
אלעמענס פאטער— 17 ווי עס שטייט געשריבן:
איך האב דיך באשטימט פאר א פאטער פון פיל
פעלקער (בראשית יז, ה.) —פאר ה׳, וועמען ער
האט געגלויבט, אז ער מאכט לעבעדיק די טויטע
און רופט דאס נישט עקזיסטירנדיקע פונקט ווי
עס וואלט שוין עקזיסטירט. 18 וואס, ווען עס איז
נישט געווען קיין גרונט פאר האפענונג, האט דאך
געגלויבט אין דער האפענונג, אז ער וועט ווערן א
פאטער פון פיל פעלקער, ווי עס איז אים צוגעזאגט
געווארן: אזוי וועט זיין דיין זאמען. (בראשית טו,
ה.) 19 און איז נישט שוואך געווארן אין גלויבן, ווען
ער האט נאכגעדענקט איבער זיין אייגענעם שוין
כמעט טויטן גוף—ער איז דעמאלט אלט געווען
באלד הונדערט יאר—און שרהס אפגעשטארבענער
מוטערטראכט; 20 און האט נישט געצווייפלט דורך
אומגלויבן אין ה׳ס הבטחה, נאר זיך געשטארקט

אין אמונה, אפגעבנדיק כבוד צו ה׳, 21 און זייענדיק
פולשטענדיק איבערצייגט, אז ער איז אימשטאנד צו
טאן וואס ער האט צוגעזאגט. 22 דערפאר איז עס
אים פאררעכנט געווארן צו גערעכטיקייט. 23 נישט
נאר פאר אים אליין איז עס געשריבן געווארן; עס
איז אים פאררעכנט געווארן, 24 נאר אויך פאר
אונדזערטוועגן, וועמען עס וועט פאררעכנט ווערן,
וואס גלויבן אין אים, וועלכער האט אויפגעוועקט פון
די טויטע יהושען/ישוען אונדזער האר, 25 וועלכער
איז איבערגעגעבן געווארן (צום טויט) צוליב
אונדזערע עבירות און אויפגעוועקט געווארן פאר
אונדזער גערעכטפערטיקונג.

5 זייענדיק דעריבער גערעכטפערטיקט דורך
אמונה, האבן מיר שלום מיט ה׳ דורך אונדזער האר
יהושע/ישוע המשיח, 2 דורך וועמען מיר האבן אויך
באקומען דעם צוגאנג דורך אמונה צום דאזיקן חסד,
אין וועלכן מיר שטייען; און לאמיר זיך משמח זיין
אין דער האפענונג פון דעם כבוד פון ה׳. 3 און נישט
נאר דאס, נאר לאמיר זיך אויך פרייען אין די צרות,
וויסנדיק אז צרות פירן צו סבלנות; 4 און סבלנות
צו דערפארונג, און די דערפארונג צו האפענונג;
5 די האפענונג אבער אנטוישט נישט, ווייל ה׳ס ליבע
איז אויסגענאסן אין אונדזערע הערצער דורך דעם
רוח הקודש, וועלכער איז אונדז געגעבן געווארן.
6 ווייל ווען מיר זענען נאך געווען שוואך, איז דער
משיח, אין דער געהעריקער צייט, געשטארבן פאר
די רשעים. 7 ווארום זעלטן וועט זיך עמיצער
אונטערנעמען צו שטארבן פאר א צדיק; דאך פאר
א גוטן מענטשן וועט אפשר ווער האבן דעם מוט
צו שטארבן. 8 אבער ה׳ באווייזט זיין ליבע צו
אונדז, אז משיח איז פאר אונדז געשטארבן, ווען
מיר זענען נאך געווען חוטאים. 9 אויף וויפל זשע
מער, זייענדיק איצט גערעכטפערטיקט דורך זיין
בלוט (כפרה), וועלן מיר געראטעוועט ווערן דורך
אים פונם צארן. 10 ווארום אויב מיר, זייענדיק
שונאים, זענען שלום-מאכן געווארן מיט ה׳ דורכן
טויט פון זיין זון, אויף וויפל מער, זייענדיק שוין
שלום-מאכן, וועלן מיר געראטעוועט ווערן דורך
זיין לעבן; 11 נישט נאר דאס, נאר מיר זענען זיך
משמח אין ה׳ דורך אונדזער האר יהושע/ישוע
המשיח, דורך וועמען מיר האבן איצט באקומען די
שלום-מאכן. 12 דערפאר, אזוי־ווי דורך איין מענטשן
איז די זינד געקומען אין דער וועלט אריין, און
דורך דער (איינגעבוירן חטא קדמון) זינד דער
טויט, און אזוי איז דער טויט דורכגעדרונגען צו
אלע מענטשן, ווייל אלע האבן געזינדיקט; 13 ווארום
ביז דער תורה איז די זינד שוין געווען אין דער
וועלט, אבער עבירה ווערט נישט פאררעכנט, ווען
עס איז נישטא קיין געזעץ. 14 דאך האט דער טויט
געקעניגט פון אדמען ביז משהן אויך אויף די, וואס
האבן נישט געזינדיקט ענלעך צו דער עבירה פון
אדם, וועלכער איז א פארבילד פון אים, וואס האט
געזאלט קומען. 15 אבער נישט ווי די עבירה, אזוי
איז די מתנה. ווארום, אויב דורך דער עבירה פון
דעם איינעם זענען די פילע געשטארבן, וויפל מער
זענען ה׳ס חסד און די מתנה דורך דעם איינעם
מענטשן, יהושע/ישוע המשיח, איבערגעפלאסן צו
די פילע! 16 און נישט אזוי ווי דורך דעם איינעם,
וואס האט געזינדיקט, איז די מתנה; ווארום דאס
משפט איז געקומען דורך איינעם צו פאראורטיילונג,
אבער די מתנה איז צו גערעכטפערטיקונג פון א
סך זינד. 17 ווייל אויב דורך דער עבירה פון

דעם איינעם, האט דער טויט געהערשט דורך
דעם דאזיקן איינעם, וויפל מער וועלן די, וואס
זענען מקבל די שפע פון חסד און דער מתנה
פון גערעכטיקייט, הערשן אין לעבן דורך דעם
איינעם—יהושע/ישוע המשיח. 18 דעריבער, אזוי ווי
דורך איין עבירה איז געקומען די פאראורטיילונג
אויף אלע מענטשן, אזוי אויך דורך איין טאט פון
צדקות, איז געקומען די גערעכטפערטיקונג פון
לעבן צו אלע מענטשן. 19 ווארום אזוי ווי דורך
דער ווידערשפעניקייט פון דעם איינעם מענטשן
זענען א סך געמאכט געווארן פאר חוטאים, אזוי
אויך דורך דער געהארכזאמקייט פון דעם איינעם
(יהושע/ישוע) וועלן א סך געמאכט ווערן פאר
צדיקים. 20 די תורה אבער איז אריינגעקומען,
כדי די עבירות זאלן זיך פארמערן; און וואו די
זינד האט זיך פארמערט, איז דער חסד נאך מער
איבערגעפלאסן, 21 כדי, ווי די זינד האט געהערשט
אינם טויט, אזוי זאל דער חסד הערשן דורך צדקות
צום אייביקן לעבן דורך יהושען/ישוען דעם משיח
אונדזער האר. (aiōnios g166)

6 וואס זשע זאלן מיר זאגן? זאלן מיר בלייבן אין
דער זינד, כדי דער חסד זאל זיך פארמערן? 2 חס
ושלום! וויאזוי וועלן מיר, וואס זענען געשטארבן צו
דער זינד, נאך לעבן אין איר? 3 אדער ווייסט איר
נישט, אז מיר אלע, וואס זענען געטובלט געווארן
אין דער מקווה צום משיח יהושע/ישוע, זענען
געטובלט געווארן אין דער מקווה צו זיין טויט?
4 מיר זענען דעריבער נקבר געווארן מיט אים
דורך דער מקווה צום טויט, כדי, ווי משיח איז
אויפגעוועקט געווארן פון די טויטע דורך דעם כבוד
פונם פאטער, אזוי זאלן אויך מיר גיין באנייטע אין
לעבן. 5 ווארום אויב מיר זענען צוזאמען געפלאנצט
געווארן אין דער ענלעכקייט פון זיין טויט, וועלן
מיר אויך זיין אין דער ענלעכקייט פון זיין תחית
המתים. 6 וויסנדיק דאס דאזיקע, אז אונדזער אלטער
מענטש איז צוזאמען מיט אים אויפגעהאנגען אויף
דער בוים געווארן, כדי דער גוף פון זינד זאל
פארניכטעט ווערן און מיר זאלן מער נישט זיין
פארשקלאפט צו דער זינד; 7 ווארום דער ניפטר
איז גערעכטפערטיקט פון דער זינד. 8 אבער אויב
מיר זענען געשטארבן מיט משיחן, גלויבן מיר,
אז מיר וועלן אויך לעבן מיט אים; 9 וויסנדיק,
אז משיח, זייענדיק אויפגעשטאנען פון די טויטע,
שטארבט מער נישט; דער טויט האט נישט מער קיין
שליטה איבער אים. 10 ווארום שטארבנדיק, איז ער
געשטארבן צו דער זינד איינמאל פאר אלעמאל,
אבער לעבנדיק, לעבט ער צו ה׳. 11 אזוי זאלט איר
זיך אויך באטראכטן ווי טויט צו דער זינד, אבער
לעבעדיק צו ה׳ אינם משיח יהושע/ישוע אונדזער
האר. 12 זאל זשע די זינד נישט קעניגן אין אייער
שטערבלעכן קערפער צו געהארכן זיינע תאוות;
13 אויך זאלט איר נישט איבערגעבן אייערע אברים
ווי כלי זין פון רשעות צו זינד, נאר גיט אייך איבער
צו ה׳, ווי לעבעדיק פון די טויטע און אייערע אברים
ווי כלי זין פון צדקות צו ה׳. 14 ווייל די זינד וועט
נישט קעניגן איבער אייך, ווארום איר זענט נישט
אונטער דער (מחמיר חומרא) געזעץ, נאר אונטער
דעם חסד. 15 דעריבער וואס? זאלן מיר זינדיקן,
ווייל מיר זענען נישט אונטער דער (מחמיר חומרא)
געזעץ נאר אונטער דעם חסד? חס ושלום! 16 צי
ווייסט איר דען נישט, אז וועמען איר גיט זיך איבער
ווי קנעכט צו געהארכן, זענט איר קנעכט (פון דעם),

וועמען איר געהארכט: אדער פון זינד צום טויט,
אדער פון געהארכזאמקייט צו צדקות? 17 אבער
געלויבט זיי ה׳, אז איר וואס זענט געווען קנעכט פון
דער זינד, זענט געווארן געהארכזאם פונם הארצן
צו דעם פארבילד פון דער לערנונג, וואס איז אייך
איבערגעגעבן געווארן; 18 און זייענדיק באפרייט
פון דער זינד, זענט איר משועבד געווארן צו צדקות.
19 איך רעד מענטשלעך צוליב דער שוואכקייט פון
אייער פלייש; ווארום ווי איר האט איבערגעגעבן
אייערע אברים ווי קנעכט צו טומאה און הפקר
ביז הפקר, אזוי אויך איצט זאלט איר איבערגעבן
אייערע אברים ווי קנעכט צו צדקות ביז קדושה.
20 ווארום ווען איר זענט געווען קנעכט פון זינד זענט
איר געווען פריי פון צדקות. 21 וואס פאר א פרוכט
האט איר דען דעמאלט געהאט? זאכן, מיט וועלכע
איר שעמט זיך איצט; ווייל דער סוף זייערער איז
דער טויט. 22 אבער איצט, זייענדיק באפרייט פון
דער זינד און זענט געווארן קנעכט צו ה׳, האט איר
אייער פרוכט צו קדושה און צום סוף דאס אייביקע
לעבן. (aiōnios g166) 23 ווארום דער שכר פון זינד איז
דער טויט, אבער דאס אייביקע לעבן איז ה׳ס מתנה
אינם משיח יהושע/ישוע אונדזער האר. (aiōnios g166)

7 אדער צי ווייסט איר נישט, ברידער—ווארום
איך רעד צו די, וואס קענען די תורה—אז די
תורה הערשט איבער דעם מענטשן כל זמן ער
לעבט? 2 ווארום די פארהייראטע פרוי איז מן
התורה געבונדן צום מאן ביים לעבן; ווען אבער
דער מאן שטארבט, איז זי פטור פונם געזעץ פון
מאן. 3 דעריבער, ווען ביים מאנס לעבן זי וועט
זיך איבערגעבן צו אן אנדערן מאן, וועט זי גערופן
ווערן נואפת; אבער אויב דער מאן שטארבט, איז זי
פריי פון דעם געזעץ, און נישט קיין נואפת, ווען זי
ווערט (דאס ווייב) פון אן אנדערן מאן. 4 אזוי אויך,
ברידער מיינע, זענט איר טויט געמאכט געווארן צו
דער געזעץ דורך דעם גוף פונם משיח, אז איר זאלט
געהערן צו אן אנדערן, צו דעם אויפגעשטאנענעם
פון די טויטע, כדי מיר זאלן ברענגען פירות צו
ה׳. 5 ווארום ווען מיר זענען געווען אינם פלייש,
האבן די זינדיקע תאוות, וואס זענען דורך דער
געזעץ, געווירקט אין אונדזערע אברים צו ברענגען
פירות צו דעם טויט. 6 איצט אבער זענען מיר פטור
פון דער געזעץ, זייענדיק געשטארבן וואס שייך
דעם, צו וועלכן מיר זענען געווען געבונדן, כדי מיר
זאלן דינען אין דער באנייאונג פונם גייסט, און נישט
לויט דער אלטקייט פונם אות. 7 וואס וועלן מיר
דעריבער זאגן? אז די געזעץ איז זינד? חס ושלום!
נאר ווען נישט דורך דער געזעץ, וואלט איך נישט
געוואוסט פון דער זינד; ווייל, וואלט די געזעץ נישט
געזאגט: דו זאלסט נישט גלוסטן (שמות כ. יז.),
וואלט איך פון גלוסטיקייט תאווה נישט געוואוסט;
8 און די זינד, געפינענדיק א סיבה דורך דעם געבאט,
האט אויפגעוועקט אין מיר יעדע תאווה; ווארום אָן
א געזעץ איז די זינד טויט. 9 און אמאל האב איך
געלעבט אָן א געזעץ; איז געקומען דאס געבאט, האט
די זינד אויפגעלעבט, און איך בין געשטארבן; 10 און
עס האט זיך ארויסגעוויזן, אז דאס געבאט, וואס האט
געזאלט זיין צום לעבן (ויקרא יח. ה.), איז מיר
געווארן צום טויט; 11 ווארום די זינד, געפינענדיק א
סיבה אינם געבאט, האט מיך פארפירט און דאדורך
מיך געטייט. 12 אזוי ארום איז די תורה הייליק, און
דאס געבאט איז הייליק און גערעכט און גוט. 13 צי
איז דען דאס גוטע געווארן פאר מיר דער טויט? חס

ושלום! נאר די זינד, כדי זי זאל דערשיינען אלס
זינד, ווירקנדיק פאר מיר דעם טויט דורך דעם
גוטן—כדי דורך דעם געבאט זאל זיך ארויסווייזן
ווי זייער זינדיק זינד איז. 14 ווארום מיר ווייסן, אז די
תורה איז רוחניותדיק; אבער איך בין גשמיותדיק
און פארקויפט אונטער דער זינד. 15 ווארום איך
ווייס נישט וואס, איך טו; ווייל איך טו נישט דאס,
וואס איך וויל, נאר וואס איך האס, דאס טו איך.
16 און אויב איך טו דאס, וואס איך וויל נישט, בין
איך מודה, אז די תורה איז גוט. 17 און איצט בין איך
עס מער נישט, וואס טוט דאס, נאר די זינד, וואס
וואוינט אין מיר. 18 ווארום איך ווייס, אז אין מיר,
דאס הייסט אין מיין פלייש, וואוינט נישט קיין שום
גוטס; ווייל ביי מיר איז פאראן דער רצון, אבער
דאס ווירקן דאס גוטע—נישט. 19 ווארום דאס גוטע,
וואס איך וויל, טו איך נישט; נאר דאס שלעכטע,
וואס איך וויל נישט, דאס טו איך יא. 20 אבער אויב
איך טו דאס, וואס איך וויל נישט, ווירק איך עס נישט
מער, נאר די זינד, וואס וואוינט אין מיר. 21 אזוי
ארום געפין איך דאס געזעץ, ווען איך וויל טאן דאס
גוטע, אז דאס שלעכטע איז ביי מיר. 22 ווארום לויט
מיין אינערלעכן מענטשן פריי איך מיך מיט דער
תורה פון ה׳; 23 איך זע אבער אין מיינע אברים אן
אנדער געזעץ, וואס האלט מלחמה מיט דעם געזעץ
פון מיין פארשטאנד, וואס נעמט מיך געפאנגען צום
געזעץ פון זינד, וואס איז אין מיינע אברים. 24 אָ, איך
עלנטער מענטש! ווער וועט מיך באפרייען פונם
גוף פון דעם דאזיקן טויט? 25 געלויבט זיי ה׳, דורך
יהושען/ישוען דעם משיח אונדזער האר. אזוי ארום
דין איך אליין מיטן פארשטאנד די תורה פון ה׳,
אבער מיטן גוף דעם געזעץ פון זינד.

8 אזוי ארום איז נישטא מער קיין שום
פאראורטיילונג פאר די, וואס זענען אינם משיח
יהושע/ישוע. 2 ווייל די תורה פונם גייסט פון לעבן
אין משיח יהושע/ישוע האט דיך באפרייט פונם
געזעץ פון זינד און טויט. 3 ווארום וואס די תורה האט
נישט געקענט טאן, ווייל זי איז אפגעשוואכט געווארן
דורכן פלייש, האט ה׳ שיקנדיק זיין אייגענעם זון
אין דעם געשטאלט פון זינדיק פלייש און וועגן דער
זינד, פאראורטיילט די זינד אינם פלייש; 4 כדי די
צדקות פון דער תורה זאל דערפילט ווערן אין
אונדז, וואס לעבן נישט לויטן פלייש נאר לויטן
גייסט. 5 ווארום די, וואס זענען לויטן פלייש, דענקען
פון פליישלעכע זאכן, אבער די, וואס זענען לויטן
גייסט, גייסטלעכע זאכן. 6 ווארום דאס טראכטן פון
דעם פלייש איז דער טויט, אבער דאס טראכטן פונם
גייסט איז לעבן און שלום; 7 ווייל דאס טראכטן פונם
פלייש איז שנאה צו ה׳, מחמת עס אונטערטעניקט
זיך נישט צו ה׳ס תורה און עס קען אויך טאקע
נישט; 8 און די, וואס זענען אינם פלייש, קענען נישט
געפעלן ה׳. 9 אבער איר זענט נישט אינם פלייש
נאר אינם גייסט, אויב ה׳ס גייסט וואוינט באמת אין
אייך. און אויב עמיצער האט נישט משיחס גייסט,
געהערט דער דאזיקער נישט צו אים. 10 אויב אבער
משיח איז יא אין אייך, איז דער גוף טויט דורך זינד,
אבער דער גייסט איז לעבן דורך צדקות. 11 און
אויב דער גייסט פון אים, וואס האט אויפגעוועקט
יהושען/ישוען פון די טויטע, וואוינט אין אייך, וועט
ער, וואס האט אויפגעוועקט משיח יהושען/ישוען,
אויך לעבעדיק מאכן אייערע שטערבלעכע גופים
דורך זיין גייסט, וואס וואוינט אין אייך. 12 צוליב
דעם, ברידער, זענען מיר בעלי חוב, נישט צום

פלייש, צו לעבן לויטן פלייש; 13 ווארום אויב איר
לעבט לויטן פלייש, מוזט איר שטארבן; אויב אבער
איר וועט דורכן גייסט אפטייטן די מעשים פונם גוף,
וועט איר לעבן. 14 ווארום אלע, וואס ווערן געפירט
פון ה׳ס גייסט, זענען ה׳ס קינדער. 15 ווייל איר
האט נישט באקומען דעם גייסט פון קנעכטשאפט
ווידער מורא צו האבן, נאר איר האט באקומען דעם
גייסט פון אדאפטירונג, דורך וועלכן מיר רופן:
אבא, טאטע פאטער. 16 אָט דער זעלביקער גייסט
זאגט עדות צוזאמען מיט אונדזער גייסט, אז מיר
זענען ה׳ס קינדער. 17 און אויב קינדער, זענען מיר
אויך יורשים, יורשים פון ה׳, מיטיורשים פונם משיח;
אויב מיר ליידן ווירקלעך מיט אים, כדי מיר זאלן
אויך צוזאמען פארהערלעכט ווערן. 18 ווארום איך
האלט, אז די עינויים פון דער איצטיקער צייט זענען
נישט ווערט פארגלייכט צו ווערן מיט דעם כבוד,
וואס וועט אנטפלעקט ווערן צו אונדז. 19 ווארום
די ערנסטע בענקשאפט פון דער באשאפונג ווארט
אויפן אנטפלעקט ווערן פון ה׳ס קינדער. 20 ווארום
די באשאפונג איז אונטערטעניק געווארן צו הבל
הבלים, נישט פרייוויליק, נאר דורך אים, וואס
האט זי אונטערטעניק געמאכט, מיט א האפענונג.
21 אז אויך די באשאפונג אליין וועט באפרייט
ווערן פון דער פארקנעכטונג פון פארדארבונג, צו
דער פרייהייט פון דעם כבוד פון ה׳ס קינדער.
22 ווארום מיר ווייסן, אז די גאנצע באשאפונג זיפצט
און האט געבורטסווייען ביז איצט. 23 און נישט
נאר דאס, נאר מיר אליין, וואס האבן די ביכורים
פונם גייסט, זיפצן אין זיך, ווארטנדיק אויף דער
אדאפטירונג, (נעמלעך), די אויסלייזונג פון אונדזער
גוף. 24 ווארום מיר זענען גערעטעוועט געווארן אין
דער האפענונג; א האפענונג אבער, וואס מען זעט,
איז נישט קיין האפענונג; ווייל ווער האפט עס אויף
דעם, וואס ער זעט? 25 אבער אויב מיר האפן אויף
דעם, וואס מיר זען נישט, ווארטן מיר דערויף מיט
סבלנות. 26 און אויף אזא אופן קומט אונדז אויך דער
גייסט צו הילף אין אונדזער שוואכקייט; ווייל מיר
ווייסן נישט וויאזוי תפילה צו טאן ווי עס געהער צו
זיין, נאר דער גייסט אליין, איז א מליץ יושר פאר
אונדז מיט אומאויסדריקבארע זיפצן; 27 און דער,
וואס פארשט די הערצער, ווייסט דאס טראכטן פונם
גייסט, ווייל ער איז זיך משתדל פאר די קדושים לויט
ה׳ס רצון. 28 און מיר ווייסן, אז פאר אלע, וואס האבן
ליב ה׳, ווירקט אלץ צוזאמען צום גוטן, צו די, וואס
זענען גערופן לויט זיין ציל. 29 ווייל וועמען ער האט
פון פריער געקענט (פעטרוס א א, ב.), זיי האט ער
פון פריער באשטימט צו זיין ענלעך צום געשטאלט
פון זיין זון, אז ער זאל זיין דער בכור צווישן א סך
ברידער; 30 און וועמען ער האט פארויסבאשטימט,
זיי האט ער אויך גערופן; און וועמען ער האט גערופן,
זיי האט ער אויך גערעכטפערטיקט; און וועמען
ער האט גערעכטפערטיקט, די דאזיקע האט ער
אויך פארהערלעכט. 31 וואס זאלן מיר דעריבער
זאגן צו דעם אלעם? אויב ה׳ איז מיט אונדז, ווער
קען זיין קעגן אונדז? 32 ער (ה׳), וואס האט נישט
געשפארט זיין אייגענעם זון, נאר אים געגעבן פאר
אונדז אלעמען, וויאזוי זשע וועט ער נישט מיט אים
אונדז אלץ געבן פריי? 33 ווער וועט פארקלאגן ה׳ס
אויסדערוויילטע? ה׳ איז דער גערעכטפערטיקער;
34 ווער וועט פאראורטיילן? משיח יהושע/ישוע איז
עס וועלכער איז געשטארבן, און נאכמער, ער איז
אויפגעשטאנען, וועלכער איז אויף ה׳ס רעכטער זייט,

און איז זיך אויך משתדל פאר אונדז. 35 ווער וועט
אונדז אפשיידן פון דעם משיחס ליבע? צרות, אדער
אנגסט, אדער פארפאלגונג, אדער הונגער, אדער
נאקעטקייט, אדער סכנה, אדער א שווערד? 36 ווי
עס שטייט געשריבן: פאר דיינעטוועגן ווערן מיר
געטייט דעם גאנצן טאג לאנג, מיר זענען גערעכנט ווי
שאף צו דער שחיטה. (תהלים מד, כג.) 37 אבער
אין דעם אלעם זענען מיר נאך מער ווי גובר דורך
אים, וואס האט אונדז ליב געהאט. 38 ווארום איך בין
בטוח, אז נישט דער טויט, נישט דאס לעבן, נישט
מלאכים, נישט מושלים, נישט די קעגנווארט, נישט
די צוקונפט, נישט ממשלות, 39 נישט הויכקייט, נישט
טיפעניש, נישט קיין שום אנדער באשעפעניש וועט
זיין אימשטאנד אונדז צו שיידן פון ה׳ס ליבע אינם
משיח יהושע/ישוע אונדזער האר.

9 איך זאג דעם אמת אינם משיח, איך זאג
נישט קיין שקר, מיין געוויסן זאגט מיר עדות דורך
דעם רוח הקודש, 2 אז מיין טרויער איז גרויס
און דער יסורים אין מיין הארצן אָן אן אויפהער.
3 איך וואלט געוואלט זיין אין חרם פונם משיח
פאר מיינע ברידער, מיינע קרובים לויטן פלייש;
4 וועלכע זענען בני ישראל, וועמען עס געהערן דאס
אדאפטירונג, און דער כבוד און די בונדן און מתן
תורה און די עבודה און די הבטחות; 5 צו זיי געהערן
די אבות, און פון זיי איז לויטן פלייש דער משיח,
ווער איז ג-ט איבער אלע, מיט לויב אויף אייביק.
אמן. (aiōn g165) 6 אבער דאס באטייט נישט, אז ה׳ס
ווארט איז צונישט געווארן. ווארום נישט אלע זענען
ישראל, וואס זענען פון ישראל; 7 אויך נישט, ווייל זיי
שטאמען פון אברהמען זענען אלע קינדער, נאר: אין
יצחקן וועט דיר גערופן ווערן זאמען. (בראשית כא,
יב.) 8 דאס באטייט, אז נישט די קינדער פונם פלייש
זענען ה׳ס קינדער, נאר די קינדער פון דער הבטחה
ווערן פאררעכנט ווי זאמען. 9 ווארום דאס איז
דאס ווארט פון דער הבטחה: לויט דער דאזיקער
צייט וועל איך קומען, און צו שרהן וועט זיין א
זון. (בראשית יח, יד; לוקאס א, לה.) 10 און נישט
נאר דאס, נאר רבקה ווען זי איז מעוברת געווארן
פון איינעם, יצחק אבינו— 11 איידער זיי זענען
נאך געבוירן געווארן און האבן נאך נישט געהאט
געטאן עפעס גוטס אדער שלעכטס, כדי ה׳ס ציל
זאל באשטיין לויט זיין אויסדערוויילן, נישט דורך
מעשים (טובים), נאר דורך אים, וואס רופט 12 —איז
איר געזאגט געווארן: דער גרעסערער וועט דינען
דעם קלענערן. (בראשית כה, כג.) 13 ווי עס שטייט
געשריבן: יעקבן האב איך ליב געהאט, אבער עשיון
האב איך געהאסט. (מלאכי א, ב-ג.) 14 וואס זשע
זאלן מיר זאגן? אז ביי ה׳ גיבט אומגערעכטיקייט?
חס ושלום! 15 ווארום צו משהן האט ער געזאגט:
איך וועל זיין בארמהערציק צו וועמען איך בין
בארמהערציק, און וועל מיך דערבארמען אויף
וועמען איך דערבארם מיך. (שמות לג, יט.) 16 אזוי
ארום איז עס נישט אפהענגיק פון דעם, וואס וויל
און נישט פון דעם, וואס לויפט, נאר פון דעם אל
רחום. 17 ווארום דער פסוק זאגט צו פרעהן: טאקע
דעריבער האב איך דיך אויפגעשטעלט, אז איך
זאל ווייזן אין דיר מיין כוח, אז מיין נאמען זאל
באקאנט ווערן אין דער גאנצער ערד. (שמות ט,
טז.) 18 אזוי ארום איז ער בארמהערציק צו וועמען
ער וויל, וועמען אבער ער וויל, פארהארטעוועט
ער. 19 דו וועסט מיר דעריבער זאגן: טא פארוואס
באשולדיקט ער נאך? ווארום ווער שטעלט זיך

אנטקייגן זיין רצון? 20 אבער, מענטש, ווער ביסטו,
וואס האסט א טענה קעגן ה׳? וועט דען א געמאכטע
זאך זאגן צו דעם בעל מלאכה: פארוואס האסטו מיך
אזוי געמאכט? (ישעיהו מה, ט.) 21 אדער, צי האט
דען נישט דער טעפער א רשות איבערן ליים צו
מאכן פון דער זעלביקער מאסע א געפעס צו כבוד
און א געפעס צו אומכבוד? 22 און אויב ה׳, ווילנדיק
ווייזן זיין צארן און באקאנט מאכן זיין קראפט, האט
מיט פיל געדולד דערטראגן געפעסן פון צארן, וואס
זענען צוגעגרייט געווארן צום פארדארבן; 23 און
כדי באקאנט צו מאכן די עשירות פון זיין כבוד
אויף די געפעסן פון בארעמהארציקייט, וועלכע
ער האט פארויס צוגעגרייט צו כבוד, 24 וועלכע ער
האט אויך גערופן, (נעמלעך) אונדז, נישט נאר פון
יידן נאר אפילו פון נישט יידן? 25 ווי ער זאגט אויך
אין הושע: איך וועל רופן דאס, וואס איז נישט מיין
פאלק, מיין פאלק, און די נישט געליבטע, געליבטע.
26 און עס וועט זיין, אז אויף דעם ארט, וואו עס
איז געזאגט געווארן צו זיי: איר זענט נישט מיין
פאלק, אז דארט וועלן זיי גערופן ווערן קינדער
פונם לעבעדיקן ג-ט. (הושע ב, כה.) 27 און ישעיה
רופט אויס איבער ישראל: אויב די צאל פון די
בני ישראל וועט זיין ווי דאס זאמד פונם ים, וועט
דאך (נאר) אן איבערבלייבונג געראטעוועט ווערן;
28 ווארום דער האר וועט אויספירן זיין ווארט
אויף דער ערד, וועט עס ענדיקן און באשרענקען.
(ישעיהו י, כב-כג.) 29 און ווי ישעיה האט געזאגט
פריער: אויב דער האר צבאות וואלט אונדז נישט
איבערגעלאזט זאמען, וואלטן מיר געווארן ווי סדום,
און גלייך געווארן צו עמורה. (ישעיהו א, ט.) 30 וואס
זשע זאלן מיר זאגן? אז די נישט יידן, וועלכע
האבן נישט נאכגעפאלגט צדקות, האבן דערגרייכט
צדקות, אבער די צדקות פון אמונה; 31 און ישראל,
נאכפאלגנדיק א תורה פון צדקות, האט צו דער
תורה נישט דערגרייכט. 32 פארוואס? ווייל זיי האבן
זי געזוכט נישט דורך אמונה נאר דורך מעשים, האבן
זיי געשטרויכלט ביים שטיין פון שטרויכלונג; 33 ווי
עס שטייט געשריבן: אָט לייג איך אין ציון אן אבן
נגף און א פעלדזן פון שטרויכלונג; און יעדער, וואס
וועט גלויבן אין אים, וועט נישט פארשעמט ווערן.
(ישעיהו ח, יד; כח, טז.) (לויטן תרגום השבעים.)

10 ברידער, דער באגער פון מיין הארצן און מיין
תפילה צו ה׳ איז פאר זייער ישועה. 2 ווארום איך
זאג זיי עדות, אז זיי האבן א קנאות פאר ה׳, אבער
נישט לויט דערקענטעניש. 3 ווארום נישט קענענדיק
די צדקות פון ה׳ און זוכנדיק אויפצושטעלן זייער
איינענע, האבן זיי זיך נישט אונטערטעניק געמאכט צו
דער צדקות פון ה׳, 4 ווארום דער תכלית פון דער
תורה איז דער משיח צו צדקות פאר יעדן איינעם,
וואס גלויבט. 5 ווארום משה שרייבט איבער דער
צדקות פון דער תורה, אז דער מענטש, וואס וועט זי
טאן, וועט דורך איר לעבן. (ויקרא יח, ה.) 6 אבער
די צדקות פון אמונה זאגט אזוי: זאג נישט אין דיין
הארצן, ווער וועט ארויפגיין אין הימל אריין? דאס
הייסט, אראפצובערענגען משיחן, 7 אויך נישט: ווער
וועט אראפנידערן אין דער טיפעניש (אפגרונט)?
דאס הייסט, ארויפצובערענגען משיחן פון די טויטע.
8 נאר וואס זאגט זי? דאס ווארט איז (Abyssos g12)
נאענט צו דיר, עס איז אין דיין מויל, אין דיין הארצן;
דאס הייסט, דאס ווארט פון אמונה, וואס מיר רופן
אויס; 9 ווייל אויב דו וועסט מודה זיין מיט דיין מויל
יהושען/ישועון אלס האר, און גלויבן מיט דיין הארץ,

אז ה׳ האט אים אויפגעוועקט פון די טויטע, וועסטו
געראטעוועט ווערן. 10 ווארום מיטן הארץ גלויבט
מען צו צדקות (ישעיהו נג, יא; בראשית טו, ו.), און
מיטן מויל איז מען מודה צו ישועה. 11 ווארום דער
פסוק זאגט: יעדער, וואס גלויבט אין אים, וועט נישט
ווערן צו שאנד. (ישעיהו כח, טז.) 12 ווארום עס איז
נישטא קיין חילוק צווישן ייד און גריך, ווייל דער
זעלביקער האר פון אלע איז רייך צו אלע, וואס
רופן צו אים; 13 ווארום יעדער איינער, וואס וועט
אנרופן דעם הארס נאמען, וועט געראטעוועט ווערן.
(יואל ג, ה.) 14 וויאזוי זשע זאלן זיי אנרופן אים, אין
וועמען זיי האבן נישט געגלויבט? און וויאזוי זאלן זיי
גלויבן אין אים, פון וועמען זיי האבן נישט געהערט?
און וויאזוי זאלן זיי הערן אָן א בעל דרשן? 15 און
וויאזוי זאל מען דרשענען, אויב מען ווערט נישט
געשיקט? ווי עס שטייט געשריבן: ווי שיין זענען די
פיס פון די, וואס ברענגען א בשורה פון גוטע זאכן.
(ישעיהו נב, ז.) 16 אבער נישט אלע האבן געהארכט
דער בשורה טובה; ווארום ישעיה זאגט: האר, ווער
האט געגלויבט וואס מיר האבן געהערט? (ישעיהו
נג, א.) 17 אזוי ארום איז דער גלויבן פון הערן, און
דאס הערן דורך משיחס ווארט. 18 אבער איך זאג:
האבן זיי דען נישט געהערט? געוויס: זייער קלאנג
איז ארויסגעגאנגען איבער דער גאנצער ערד, און
ביז צו די עקן פון דער באוואוינטער וועלט—זייערע
ווערטער. (תהלים יט, ה.) 19 אבער איך זאג: צי
האט דען ישראל נישט געוואוסט? שוין משה זאגט:
איך וועל אייך מאכן אייפערן מיט דעם, וואס איז
נישט קיין פאלק, מיט א נאריש פאלק וועל איך אייך
דערצערנען. 20 ישעיה אבער פאסט מוט און זאגט:
איך בין געפונען געווארן פון די, וואס האבן מיך
נישט געזוכט, איך בין אנטפלעקט געווארן צו די,
וואס האבן נישט געפרעגט נאך מיר. (ישעיהו סה,
א.) 21 אבער וועגן ישראל זאגט ער; דעם גאנצן
טאג האב איך אויסגעשטרעקט מיינע הענט צו א
ווידערשפעניק און אקייגנרעדנדיק פאלק. (ישעיהו
סה, ב.)

11 איך זאג דעריבער, האט דען ה׳ פארשטויסן
זיין פאלק? חס ושלום! ווארום אויך איך בין א בן
ישראל, פון אברהמס זאמען, פונם שבט בנימין. 2 ה׳
האט נישט פארווארפן זיין פאלק, וועלכעס ער האט
געקענט פון פריער. אדער צי ווייסט איר נישט, וואס
דער פסוק זאגט וועגן אליהו, ווען ער ווענדט זיך צו
ה׳ קעגן ישראל, זאגנדיק: 3 אָ האר, זיי האבן געטייט
דיינע נביאים, זיי האבן צעשטערט דיינע מזבחות,
און איך בין איבערגעבליבן איינער אליין, און זיי
זוכן מיין נפש. (מלכים א יט, יד.) 4 אבער וואס זאגט
אים דאס קול פון ה׳? איך האב מיר איבערגעלאזט
זיבן טויזנט מענער, וואס האבן נישט געבויגן קיין קני
צום בעל. (מלכים א יט, יח.) 5 דעריבער אויך אזוי
אין דער איצטיקער צייט איז דא אן איבערבלייבונג
לויט דער בחירה פון חסד. 6 אויב אבער דורך
חסד, איז נישט מער פון מעשים; ווייל חסד וואלט
דאן נישט מער געווען חסד. 7 וואס דען? וואס ישראל
זוכט, דאס האט ער נישט דערגרייכט, אבער די
אויסדערוויילטע האבן עס יא דערגרייכט, און די
איבריקע זענען פארהארטעוועט געווארן; 8 ווי עס
שטייט געשריבן: ה׳ האט זיי געגעבן א גייסט פון טיפן
שלאף, אויגן, נישט צום זען, און אויערן, נישט צום
הערן, ביז צום היינטיקן טאג. (ישעיהו כט, י; דברים
כט, ג.) 9 און דוד זאגט: זאל זייער טיש ווערן צו א
פאסטקע, און צו א נעץ, און צו א שטרויכלונג, און א

פארגעלטונג צו זיי; 10 זאלן זייערע אויגן פינסטער
ווערן, נישט צו זען, און זייער רוקן בויג אלעמאל
אראפ. (תהלים סט, כג-כד.) 11 דעריבער זאג איך,
האבן זיי דען געשטרויכלט, כדי זיי זאלן פאלן?
חס ושלום! נאר דורך זייער איבערטרעטונג איז די
ישועה געקומען צו די נישט יידן, כדי זיי אייפערדיק
צו מאכן. 12 אבער אויב זייער איבערטרעטונג איז
געווארן דאס עשירות פון דער וועלט און זייער
היזק דאס עשירות פון די פעלקער, וויפל מער
זייער פולקייט! 13 איך זאג אבער צו אייך נישט
יידן, אויף וויפל איך בין דער שליח צו די נישט
יידן—איך פארהערלעך מיין עבודה— 14 אויב
איך זאל נאר קענען ווי עס איז אייפערדיק מאכן די,
וואס זענען מיין פלייש (און בלוט) און ראטעווען
א טייל פון זיי. 15 ווארום אויב זייער פארווארפן
ווערן איז די (סיבה פון) איבערבעטונג פאר דער
וועלט, וואס וועט שוין זיין זייער אויפגענומען ווערן,
אויב נישט לעבן פון די טויטע? 16 און אויב די
תרומת העיסה איז הייליק, אזוי איז דאס גאנצע טייג
אויך הייליק; און אויב דער ווארצל איז הייליק,
אזוי זענען די צווייגן אויך הייליק. 17 און אויב
אייניקע פון די צווייגן זענען אפגעבראכן געווארן, דו
אבער, זייענדיק א ווילדער איילבערט בוים, ביסט
צוגעזעצט געווארן צווישן זיי און ביסט געווארן
מיט זיי אן אנטיילנעמער פונם ווארצל פון דעם
איילבערט בוים און זיין פעטקייט, 18 בארים זשע
דיך נישט קעגן די צווייגן; בארימסטו דיך אבער
שוין יא, (געדענק זשע, אז) נישט דו טראגסט דעם
ווארצל, נאר דער ווארצל דיך. 19 וועסט דעריבער
זאגן: די צווייגן זענען אפגעבראכן געווארן, כדי
איך זאל צוגעזעצט ווערן. 20 גוט, דורך אומגלויבן
זענען זיי אפגעבראכן געווארן, און דו שטייסט דורך
גלויבן. האלט זשע דיך נישט גרויס, נאר האב
מורא; 21 ווארום אויב ה׳ האט נישט געשוינט די
נאטירלעכע צווייגן, וועט ער אויך דיך נישט שוינען!
22 זע דעריבער די גוטסקייט און שטרענגקייט פון
ה׳; אויף די געפאלענע—שטרענגקייט, אבער אויף
דיר—גוטסקייט פון ה׳, אויב דו וועסט בלייבן אין
דער גוטסקייט; אנישט וועסטו אויך אפגעהאקט
ווערן. 23 און יענע, אויב זיי וועלן נישט בלייבן אינם
אומגלויבן, וועלן אויך צוגעזעצט ווערן; ווארום ה׳
קען זיי ווידער צוזעצן. 24 ווארום אויב דו ביסט
אויסגעשניטן געווארן פון אן איילבערט בוים, וואס
איז בטבע ווילד, און אומנאטירלעך צוגעזעצט
געווארן צו א גוטן איילבערט בוים, אויף וויפל
מער וועלן די דאזיקע אויף א נאטירלעכן אופן
צוגעזעצט ווערן צו זייער אייגענעם איילבערט
בוים?! 25 ווארום איך וויל נישט, ברידער, אז איר
זאלט נישט וויסן דעם דאזיקן סוד, כדי איר זאלט
זיך נישט האלטן פאר קיין חכמים, אז א טיילווייזע
פארהארטונג איז געקומען איבער ישראל, ביז די
פולקייט פון די אומות העולם וועט אריינקומען;
26 און אזוי וועט כל ישראל ווערן דערלייזט, ווי עס
שטייט געשריבן: דער גואל וועט קומען פון ציון,
ער וועט אפווענדן ג-טלאזיקייט פון יעקב. 27 און
דאס איז מיין בונד מיט זיי, ווען איך וועל זיי מוחל
זיין זייערע זינד. (ישעיהו נט, כ-כא; תהלים יד, ז.)
28 וואס שייך דער בשורה טובה, זענען זיי שונאים
צוליב אייך, אבער וואס שייך דער בחירה זענען זיי
געליבטע צוליב די אבות. 29 ווארום ה׳ האט נישט
קיין חרטה אויף זיינע מתנות און רוף. 30 ווארום
אזוי ווי איר זענט אמאל געווען אומגעהארכזאם צו

ה׳, איצט אבער האט איר באקומען רחמים דורך
זייער אומגעהארכזאמקייט, 31 אזוי זענען אויך
זיי איצט אומגעהארכזאם געווארן, כדי דורך די
רחמים צו אייך זאלן זיי איצט אויך דערלאנגען
רחמים. 32 ווארום ה׳ האט אלעמען איינגעשלאסן
אין דער אומגעהארכזאמקייט, כדי ער זאל זיין
רחמנותדיק צו אלעמען. (eleēsē g1653) 33 אָ, וואס פאר
א טיפקייט פון רייכטום און חכמה און וויסן פון
ה׳! ווי אומפארשטענדלעך זענען זיינע משפטים און
אומאויספארשבאר זיינע דרכים! 34 ווארום ווער
האט געוואוסט די מחשבה פון דעם האר? אדער
ווער איז געווען זיין ראטגעבער? 35 אדער ווער האט
אים פריער געגעבן, און עס זאל אים צוריקגעגעבן
ווערן? (ישעיהו מ, יג.) 36 אז אלץ איז פון אים און
דורך אים און צו אים; אים זיי כבוד אויף אייביק.
אמן. (aiōn g165)

12 איך בעט אייך דעריבער, ברידער, דורך די
רחמים פון ה׳, אז איר זאלט געגעבן אייערע גופים ווי
א לעבעדיק, הייליק קרבן, וואס איז וואוילגעפעלן
צו ה׳, ווארום דאס איז אייער גייסטיקע עבודה. 2 און
זייט נישט געגליכן צו דער דאזיקער וועלט, נאר
פארענדערט זיך דורך דער באנייאונג פון אייער
געמיט, כדי פעסטצושטעלן וואס עס איז ה׳ס גוטער
און וואוילגעפעלענער און פאלקאמענער רצון. (aiōn
g165) 3 ווארום איך רעד צו יעדן צווישן אייך, דורך
דעם חסד, וואס איז מיר געגעבן געווארן, נישט צו
דענקען פון זיך העכער ווי עס געהער צו זיין, נאר
צו דענקען באשיידן, יעדער איינער לויט דער מאס
אמונה, וואס איז אים צוגעטיילט געווארן פון ה׳.
4 ווארום ווי אין איין גוף האבן מיר א סך אברים,
און נישט אלע אברים האבן די זעלביקע אויפגאבע,
5 אזוי זענען מיר, די פילע, איין גוף אינם משיח, און
יעדער באזונדער גלידער איינער פונם אנדערן.
6 און האבנדיק פארשיידענע מתנות לויט דעם חסד,
וואס איז אונדז געגעבן געווארן, אויב נבואה, (לאמיר
נבואות זאגן) לויט דער מאס פון אונדזער אמונה;
7 אויב באדינען, אין דער באדינונג; אויב א לערנער,
אין דער לערנונג; 8 אויב א מוכיח, אינם מוסר זאגן;
דער געבער, מיט פרייגעביקייט, דער מנהיג, מיט
פלייס; דער גומל חסד מיט מונטערקייט. 9 זאל די
ליבע זיין אָן פאלשקייט; האט פיינט דאס שלעכטע,
באהעפט זיך צו דעם גוטן. 10 האט ליב איינער
דעם אנדערן מיט ברידערלעכער ליבע; אינם
צוטיילן כבוד, זאל יעדער איינער פריער אין זינען
האבן דעם אנדערן; 11 ווערט נישט אפהענטיק אין
פלייסיקייט, זייט אייפערדיק אינם גייסט; דינט דעם
האר; 12 אין דער האפענונג, זייט פריילעך; אין א
צרה, זייט געדולדיק; אינם תפילה טאן, האלט אָן;
13 זייט מנדב פאר די נויטן פון די הייליקע, פלייסיקט
אייך צו זיין מכניסי אורחים. 14 בענטשט די, וואס
רודפן אייך; בענטשט, שעלט נישט. 15 פריידט זיך
מיט די, וואס פרייען זיך, וויינט מיט די, וואס וויינען.
16 האט אחדות צווישן זיך. טראכט נישט פון הויכע
זאכן, נאר לאזט זיך אראפ צו די נידריקע. האלט זיך
נישט פאר קיין חכמים. 17 צאלט נישט אפ קיינעמען
מיט שלעכטס פאר שלעכטס. טראכט איבער די
זאכן, וואס זענען גוט פאר אלע מענטשן. 18 אויף
וויפל עס ליגט אין אייך, אויב מעגלעך, זעט צו לעבן
בשלום מיט אלע מענטשן. 19 געליבטע, זייט זיך
נישט נוקם, נאר מאכט אן ארט פאר דעם צארן,
ווארום עס שטייט געשריבן: ביי מיר איז נקמה איך
וועל פארגעלטן, זאגט דער האר ג-ט. (דברים לב,

לה.) 20 דעריבער, אויב דיין שונא איז הונגעריק,
גיב אים צו עסן; אויב ער איז דורשטיק, גיב אים צו
טרינקען; ווארום טוענדיק דאס דאזיקע, זאמלסטו
פייערדיקע קוילן אויף זיין קאפ. (משלי כה, כא-
בב.) 21 לאז דיך נישט באזיגט פונם שלעכטן, נאר
זיי גובר דאס שלעכטע מיט דעם גוטן.

13 זאל יעדער איינער זיך אונטערטעניקן
צו די העכערע ממשלות, ווארום עס איז נישטא
קיין ממשלה, אחוץ פון ה׳, און די עקזיסטירנדיקע
ממשלות זענען באשטימט געווארן פון ה׳. 2 בכן,
דער, וואס שטעלט זיך קעגן דער מאכט, דער
שטעלט זיך אנטקעגן ה׳ס ארדנונג; און די מורדים,
וועלן איבער זיך באקומען א משפט. 3 ווארום די
מושלים זענען נישט קיין שרעק פאר דעם, וואס
טוט גוטס, נאר פאר דעם, וואס טוט שלעכטס.
ווילסטו אבער נישט מורא האבן פאר דער מאכט?
דאן טו דאס גוטע, און דו וועסט האבן פון איר א
לויב; 4 ווארום זי איז ה׳ס דינערין פאר דיינעטווענען
צום גוטן. ווען אבער דו טוסט דאס שלעכטע, דאן
האב מורא; ווארום נישט אומזיסט טראגט זי די
שווערד; ווארום זי איז ה׳ס דינערין אויסצופירן
צארן (שטראף) אויף דעם, וואס טוט שלעכטס.
5 דערפאר מוז מען זיך אונטערטעניקן, נישט נאר
צוליב דעם צארן, נאר אויך צוליב דעם געוויסן.
6 ווארום דערפאר צאלט איר אויך שטייערן, ווייל
זיי (די מאכטהאבער) זענען ה׳ס משרתים און
פארנעמען זיך מיט דער דאזיקער זאך. 7 גיט אפ
יעדן איינעם דאס, וואס איר זענט מחייב: שטייער,
צו וועמען שטייער געהערט, צאל, צו וועמען צאל
געהערט, מורא דעם, וועמען מורא געהערט, כבוד,
צו וועמען כבוד געהערט. 8 זייט קיינעם גארנישט
שולדיק, אחוץ ליב צו האבן איינער דעם אנדערן;
ווארום דער, וואס האט ליב דעם אנדערן, האט
מקיים געווען די תורה. 9 ווארום דו זאלסט נישט
מזנה זיין, דו זאלסט נישט מארדן, דו זאלסט נישט
גנבענען, דו זאלסט נישט גלוסטן (שמות כ, יג-יז.),
און יעדעס אנדערע געבאט, זענען צוזאמענגעפאסט
אין דעם דאזיקן ווארט: דו זאלסט ליב האבן דיין
חבר ווי דיך אליין. (ויקרא יט, יח.) 10 די ליבע טוט
דעם נאנטן קיין שום שלעכטס נישט; דעריבער איז
די ליבע די דערפילונג פון דער תורה. 11 און דאס
דאזיקע זאלט איר טאן, קענענדיק די צייט, אז די שעה
איז שוין אנגעקומען, אויפצושטיין פון שלאף; ווארום
איצט איז אונדזער ישועה נענטער, ווי ווען מיר האבן
אנגעהויבן צו גלויבן. 12 די נאכט איז פארגאנגען
און דער טאג האט זיך דערנענטערט; לאמיר זשע
אראפווארפן די מעשים פון דער פינצטערניש און
אנטאן די כלי-זין פונם ליכט. 13 לאמיר גיין באשיידן,
ווי בייטאג, נישט פרעסנדיק און זויפנדיק, נישט אין
זנות און צעלאזנקייט, נישט אין מחלוקת און אין
קנאה. 14 נאר טוט אָן דעם האר יהושע/ישוע המשיח,
און זעט, אז אייער זארגן פאר קערפער זאל נישט
דערפירן צום באפרידיקן די תאוות.

14 דעם שוואכן אין דער אמונה זאלט איר
מקרב זיין, נאר נישט צו האלטן וויכוחים איבער
צווייפלהאפטע מיינונגען. 2 איינער גלויבט, אז ער
מעג אלץ עסן, דער שוואכער אבער עסט בלויז
גרינווארג. 3 דער, וואס עסט, זאל נישט מבזה זיין
דעם, וואס עסט נישט; און דער, וואס עסט נישט, זאל
נישט משפטן דעם, וואס עסט יא; ווארום ה׳ האט
אים מקבל געווען. 4 ווער ביסטו, וואס משפטסט א
פרעמדן קנעכט? ער שטייט אדער פאלט פאר זיין

איינענעם האר! ער וועט אבער אויפגעשטעלט ווערן,
ווארום דער האר איז אימשטאנד אים אויפצושטעלן.
5 איינער מאכט א חילוק צווישן איין טאג און אן
אנדערן, און אן אנדערער האלט אלע טעג פאר
גלייך; זאל יעדער זיין גאנץ זיכער ביי זיך אין
דער מחשבה. 6 דער, וואס האלט (א געוויסן) טאג,
האלט ער אים פאר דעם האר; און דער, וואס עסט,
עסט פאר דעם האר, ווארום ער דאנקט דאך ה׳
דערפאר; און דער, וואס עסט נישט, עסט נישט
פאר דעם האר; און דאנקט אויך ה׳ דערפאר.
7 ווארום קיינער פון אונדז לעבט נישט פאר זיך
אליין, און קיינער שטארבט נישט פאר זיך אליין.
8 ווארום ווען מיר לעבן, לעבן מיר צום האר,
און ווען מיר שטארבן, שטארבן מיר צום האר;
דעריבער, צי מיר לעבן צי מיר שטארבן, זענען
מיר דעם הארס. 9 ווארום פאר דעם דאזיקן צוועק
איז משיח געשטארבן און לעבעדיק געווארן, כדי
ער זאל זיין האר איבער טויטע און לעבעדיקע.
10 אבער דו, פארוואס משפטסטו דיין ברודער?
אדער דו, פארוואס ביסטו מבזה דיין ברודער?
ווארום מיר אלע וועלן שטיין פאר ה׳ס כסא המשפט.
11 ווארום עס שטייט געשריבן: אזוי ווי איך לעב,
זאגט דער האר ג-ט, צו מיר וועט זיך ביינן יעדע
קני, און יעדע צונג וועט לויבן ג-ט. (ישעיהו מה,
כג.) 12 אָט אזוי ארום וועט יעדער איינער פון אונדז
מוזן אפגעבן א דין וחשבון צו ה׳ פאר זיך אליין.
13 טוט זשע מער נישט משפטן איינער דעם אנדערן.
נאר האלט ליבער דאס פאר רעכט, נישט צו לייגן
קיין מיכשול אדער א פאסטקע פאר דעם ברודער.
14 איך ווייס, און בין בטוח אינם האר יהושע/ישוע,
אז וועזנטלעך איז קיין זאך נישט טמא; אחוץ פאר
אים, וואס באטראכט עפעס ווי טמא, פאר אים איז
עס טמא. 15 ווארום אויב דיין ברודער ווערט מצער
דורך א מאכל, (וואס דו עסט), גייסטו מער נישט
לויט דער ליבע. זאל יענער, פאר וועמען משיח
איז געשטארבן, נישט פארלוירן ווערן דורך דיין
שפייז! 16 זאל דעריבער אייער גוטס נישט ווערן
קיין סיבה צו לעסטערונג; 17 ווארום דאס קעניגרייך
פון ה׳ באשטייט נישט אין עסן און טרינקען, נאר
אין צדקות און שלום און שמחה אינם רוח הקודש.
18 ווארום דער, וואס דינט דעם משיח אינם דאזיקן,
איז וואוילגעפעלן צו ה׳ און איז באוויליקט ביי
מענטשן. 19 לאמיר זשע זיך נאכיאגן נאך די זאכן
פון שלום און נאך די זאכן, דורך וועלכע מיר וועלן
דערבויען איינער דעם אנדערן. 20 צעשטערט נישט
ה׳ס זאך צוליב א מאכל. אלץ איז טהור; נאר עס איז
שלעכט פאר דעם מענטשן, וואס ווען ער עסט עס,
ווערט ער א מיכשול (פאר אן אנדערן). 21 עס איז
גוט נישט צו עסן קיין פלייש, און נישט צו טרינקען
קיין וויין, און נישט צו טאן דאס, דורך וועלכן דיין
ברודער שטרויכלט. 22 די אמונה, וואס דו האסט,
האב דיר פאר ה׳. וואויל איז דעם, וואס פארמשפט
זיך נישט אליין דערמיט, וואס ער דערלויבט זיך.
23 דער אבער, וואס איז מסופק, ווען ער עסט, איז
פארמשפט ווייל ער טוט עס נישט פון אמונה; און
אלץ, וואס איז נישט פון אמונה איז א חטא.

15 מיר, די שטארקע, האבן א חוב, סובל
צו זיין די שוואכקייטן פון די שוואכע, און נישט
זיך אליין צו באפרידיקן. 2 זאל יעדער איינער
פון אונדז זוכן צו געפעלן זיין חבר צום גוטן, צו
דערבויאונג. 3 ווארום משיח האט אויך נישט געזוכט
זיך אליין צו געפעלן, נאר ווי עס שטייט געשריבן:

די חרפות, וואס דיינע באליידיקער האבן דיר
אנגעטאן, זענען געפאלן אויף מיר. (תהלים סט,
י.) 4 ווארום אלץ, וואס איז פון פריער געשריבן,
איז געשריבן געווארן פאר אונדזער באלערנונג,
כדי דורך סבלנות און דער טרייסט פון די כתבי
(הקודש) זאלן מיר האבן די האפענונג. 5 און דער
ג-ט פון סבלנות און פון נחמה זאל אייך געבן, אז
איר זאלט האבן צווישן זיך איין מחשבה לויט דעם
משיח יהושע/ישוע; 6 כדי איר זאלט איינשטימיק,
מיט איין מויל, אפגעבן כבוד דעם ג-ט און פאטער
פון אונדזער האר יהושע/ישוע המשיח. 7 דערפאר
זאלט איר מקרב זיין איינער דעם אנדערן, ווי אויך
דער משיח האט אונדז מקרב געווען, צו ה׳ס כבוד.
8 ווארום איך זאג, משיח איז געבוירן געווארן צו
זיין א משרת פון די געמלטע צוליב דעם אמת פון
ה׳, כדי צו באשטעטיקן די הבטחות צו די אבות,
9 און כדי די אומות העולם זאלן אפגעבן כבוד צו ה׳
פאר זיינע רחמים, ווי עס שטייט געשריבן: דערפאר
וועל איך דיך לויבן צווישן די פעלקער, און צו
דיין נאמען זינגען. (תהלים יח, נ.) 10 און ווידער
ווערט געזאגט: פריידט זיך, איר אומות (העולם),
מיט זיין פאלק. (דברים לב, מג.) 11 און ווידער:
לויבט דעם האר (ג-ט), איר אלע אומות (העולם),
און גיט אים א שבח, אלע פעלקער. (תהלים קיז,
א.) 12 און ווידער ישעיהו זאגט: עס וועט זיין דער
ווארצל פון ישי, און דער, וואס שטייט אויף צו
הערשן איבער די אומות (העולם); צו אים וועלן די
פעלקער האפן. (ישעיהו יא, א, י.) 13 און דער ג-ט
פון האפענונג זאל אייך אנפילן מיט יעדער שמחה
און שלום אינם גלויבן, כדי איר זאלט זיין רייך אין
דער האפענונג דורך דער גבורה פונם רוח הקודש.
14 מיינע ברידער, איך אליין בין בטוח ווענן אייך, אז
איר זענט פול מיט גוטסקייט, אנגעפילט מיט יעדן
וויסן, און זענט אימשטאנד צו זאגן שטראף רייד
איינער דעם אנדערן. 15 איך אבער האב געשריבן צו
אייך, טיילווייז דרייסט, אזוי ווי אייך צו דערמאנען
דורך דעם חסד, וואס איז מיר געגעבן געווארן פון
ה׳, 16 צו זיין א קנעכט פונם משיח יהושע/ישוע צו די
אומות העולם, דינענדיק ווי א כהן אין דער בשורה
טובה פון ה׳, כדי דאס קרבן פון די אומות העולם
זאל ווערן באווייליקט, געהייליקט דורך דעם רוח
הקודש. 17 איך האב דעריבער עפעס, מיט וואס זיך
צו בארימען אינם משיח יהושע/ישוע, מיט די ענינים,
וואס זענען שייך ה׳. 18 ווארום איך וועל מיך נישט
אונטערשטעלן צו רעדן פון עפעס אחוץ פון דעם,
וואס משיח האט געווירקט דורך מיר, צו ברענגען
די אומות העולם צו געהארכזאמקייט, אין ווארט
און בפועל ממש, 19 מיט דער גבורה פון אותות און
מופתים, מיט דער גבורה פונם רוח הקודש, אזוי,
אז איך האב פון ירושלים און דער געגנט ארום ביז
איליריקיען אומעטום פולשטענדיק אנגעזאגט די
בשורה טובה פונם משיח; 20 פלייסנדיק מיך אזוי,
אנצוזאגן די בשורה טובה וואו משיחס נאמען איז נאך
נישט געווען באקאנט, כדי איך זאל נישט בויען אויף
אן אנדערנס יסוד, 21 נאר ווי עס שטייט געשריבן:
זיי, וועמען עס איז נישט דערציילט געווארן וועגן
אים, וועלן זען, און די, וואס האבן נישט געהערט,
וועלן פארשטיין. (ישעיהו נב, טו.) 22 צוליב וועלכן
איך בין טאקע מערערע מאל געשטערט געווארן צו
קומען צו אייך. 23 אבער איצט, שוין נישט האבנדיק
קיין ארט אין די דאזיקע מקומות און לעכצנדיק
יארנלאנג צו קומען צו אייך, 24 וועל איך צו אייך

קומען, ווען איך וועל זיין אויפן וועג קיין שפאניען.
ווארום איך האף אייך צו זען אויף דער דורכרייזע,
און פון אייך געשיקט צו ווערן דארטן אהין, ווען
איך וועל מיך צום ערשט אביסל זעטיקן פון אייך.
25 איצט אבער פאר איך קיין ירושלים, צו דינען די
קדושים. 26 ווארום עס איז מאצעדאניען און אכאיא
וואוילגעפעלן צו מאכן א געמיינזאמע נדבה לטובת
די ארעמע צווישן די קדושים אין ירושלים. 27 ווארום
עס איז זיי וואוילגעפעלן, און זיי זענען זייערע בעלי
חוב. ווייל אויב די אומות העולם האבן א חלק אין
זייערע רוחניותדיקע זאכן, זענען זיי מחייב זיי צו
דינען אין גשמיותדיקע זאכן. 28 דעריבער ווען איך
וועל האבן געענדיקט דאס דאזיקע, און האבנדיק
פארחתמעט פאר זיי די דאזיקע פרוכט, וועל איך
דורכרייזן אייער לאנד קיין שפאניען. 29 און איך
ווייס, אז קומענדיק צו אייך, וועל איך קומען מיט
דער פולקייט פון משיחס ברכה. 30 איך בעט אייך
אבער, ברידער, דורך אונדזער האר יהושע/ישוע
המשיח און דורך דער ליבע פונם גייסט, אז איר
זאלט מיטקעמפן מיט מיר אין אייערע תפילות פאר
מיר צו ה׳, 31 כדי איך זאל ניצול ווערן פון די
ווידערשפעניקע אין יהודה, און אז מיין דינסט אין
ירושלים זאל זיין אנגענעם צו די קדושים; 32 כדי
איך זאל קומען מיט שמחה צו אייך, אם ירצה ה׳, און
זיך אפרוען ביי אייך. 33 און דער ג-ט פון שלום זאל
זיין מיט אייך אלעמען. אמן.

16 איך דערמאן צו אייך צום גוטן אונדזער
שוועסטער פעבע, וועלכע איז אויך א שמשית אין
דער קהלה פון קענקרעא, 2 כדי איר זאלט זי
אזוי אויפנעמען אינם האר ווי עס שטייט אָן פאר
קדושים, אז איר זאלט איר העלפן אין אלעם,
אין וואס זי וועט אייך נאר ברויכן; ווארום זי איז
אויך געווען א העלפערין פאר פילע, און פאר מיר
אליין. 3 גיט אפ שלום פריסקאן און אקווילאן, מיינע
מיטארבעטער אינם משיח יהושע/ישוע, 4 וועלכע
האבן געלייגט זייער אייגענעם האלדז פאר מיין
לעבן; וועמען נישט נאר איך בין דאנקבאר, נאר
אויך אלע קהלות פון די אומות העולם; 5 און גיט
אפ שלום דער קהלה אין זייער הויז און גיט אפ
שלום מיין געליבטן עפאנעטוס, וואס איז די ערשטע
פרוכט צום משיח אין אזיען. 6 גיט אפ שלום מרימען,
וועלכע האט פיל געארבעט פאר אייערטוועגן. 7 גיט
אפ שלום אנדראניקוסן און יוניוסן, מיינע קרובים
און מיינע מיטגעפאנגענע, וועלכע זענען באריימט
צווישן די שליחים, און זענען שוין געווען אינם
משיח פאר מיר. 8 גיט אפ שלום אמפליאטוסן, מיין
געליבטן אינם האר. 9 גיט אפ שלום אורבאנוסן,
אונדזער מיטארבעטער אינם משיח, און מיין
געליבטן סטאכיס. 10 גיט אפ שלום אפעלעסן,
דעם אויסגעפרואווטן (מאמין) אינם משיח. גיט אפ
שלום דעם הויזגעזינד פון אריסטאבולוס. 11 גיט
אפ שלום מיין קרוב העראדיאן. גיט אפ שלום די
פון דעם הויזגעזינד פון נארציסוס, וואס זענען אינם
האר. 12 גיט אפ שלום טריפיינא און טריפאסא,
וואס האבן שווער געארבעט אינם האר. גיט אפ
שלום די געליבטע פערסיס, וועלכע האט זייער
פיל געארבעט אינם האר. 13 גיט אפ שלום רופוסן,
דעם אויסדערוויילטן אינם האר, און די מוטער
זיינע און מיינע. 14 גיט אפ שלום אסינקריטוסן,
פלעגאנען, הערמעסן, פאטראבאסן, הערמאסן, און
די ברידער ביי זיי. 15 גיט אפ שלום פילאלאגוסן
און יוליאן, נערעאוסן און זיין שוועסטער, אויך

אלימפאסן, און אלע הייליקע, וואס זענען מיט זיי.
16 גיט אפ שלום איינער דעם אנדערן מיט א הייליקן
קוש. אלע קהלות פונם משיח גיבן אייך אפ שלום.
17 און איך בעט אייך, ברידער, אכטונג צו געבן
אויף די, וואס מאכן אָן מחלוקת און מיכשולים
להיפך צו דעם לערנען, וואס איר זענט געלערנט
געווארן; און מיידט זיי אויס. 18 ווארום אזעלכע
מענטשן דינען נישט אונדזער האר משיח, נאר זייער
איינענעם בויך; און דורך שיינע און גלאטע רייד
פארפירן זיי די הערצער פון די פשוטע מענטשן.
19 ווארום אייער געהארכזאמקייט איז אלעמען
באקאנט. דעריבער פריי איך מיך איבער אייך; נאר
איך וויל, אז איר זאלט זיין חכמים וואס שייך דעם
גוטן און תמימים וואס שייך דעם שלעכטן. 20 און
דער ג-ט פון שלום וועט אין ניכן צעטרעטן דעם שטן
אונטער אייערע פיס. זאל דער חסד פון אונדזער
האר יהושע/ישוע המשיח זיין מיט אייך אלעמען.
21 טימאטעוס, מיין מיטארבעטער, און לוקיוס און
יאזאן און סאסיפאטער, מיינע קרובים, גיבן אייך אפ
שלום. 22 איך, טערציוס, דער שרייבער פון דעם
בריוו, גיב אייך אפ שלום אינם האר. 23 גאיוס, וועמעס
גאסטפריינדשאפט איך און די גאנצע קהלה געניסן,
גיט אייך אפ שלום. עראסטוס, דער שאצמייסטער
פון דער שטאט, און קווארטוס דער ברודער, גיבן
אייך אפ שלום. 24 דער חסד פון אונדזער האר
יהושע/ישוע המשיח זאל זיין מיט אייך אלעמען.
אמן. 25 צו אים אבער, וואס קען אייך שטארקן
לויט מיין בשורה טובה און דאס דרשענען פון
יהושע/ישוע המשיחן, לויט דער אנטפלעקונג פון
דעם סוד, וואס איז געווען פארבארגן פון אייביקע
צייטן אָן, (aiōnios g166) 26 איז אבער איצט נתגלה
געווארן, און דורך די שריפטן פון די נביאים אויף
באפעל פונם אייביקן ג-ט באקאנט געמאכט צו אלע
פעלקער צו דער געהארכזאמקייט פון דער אמונה;
(aiōnios g166) 27 צו ה׳ דעם איינציקן חכם זאל זיין
כבוד דורך יהושע/ישוע המשיחן לעלמי עולמים!
אמן. (aiōn g165)

א קאָרינטער בריוו

1 פוילוס, באַרופן צו זיין א שליח פון יהושע/ישוע
המשיח, דורך ה׳ס רצון, און סאָסטענעס, דער
ברודער, 2 צו דער קהלה פון ה׳, וועלכע איז אין
קאָרינט, צו די געהייליקטע אינם משיח יהושע/ישוע,
צו די באַרופענע קדושים, צוזאַמען מיט אַלע,
וואָס רופן אָן דעם נאָמען פון אונדזער האַר
יהושע/ישוע המשיח אויף יעדן אָרט, זייער (האַר)
און אונדזערער; 3 חסד צו אייך און שלום פון ג-ט,
אונדזער פאָטער, און פון דעם האַר יהושע/ישוע
המשיח. 4 איך דאַנק ה׳ תמיד פאַר אייך, פאַר
דעם חסד פון ה׳, וואָס איז אייך געגעבן געוואָרן
אינם משיח יהושע/ישוע; 5 אַז אין אַלעם זענט איר
רייך געוואָרן אין אים, אין יעדן וואָרט און אין
יעדן וויסן; 6 לויט ווי דאָס עדות זאָגן פונם משיח
האָט זיך געגרונטפעסטיקט אין אייך; 7 אַזוי, אַז איר
זענט נישט הינטערשטעליק געבליבן אין קיין שום
מתנה; וואַרטנדיק אויף דער אָנטפּלעקונג פונם האַר
אונדזערן יהושע/ישוע המשיח, 8 וועלכער וועט
אייך אויך גרונטפעסטיקן ביז צו סוף, (כדי איר
זאָלט זיין) אומשולדיק אין דעם טאָג פון אונדזער
האַר יהושע/ישוע המשיח. 9 יאָ, ה׳ איז געטריי,
דורך וועמען איר זענט גערופן געוואָרן צו דער
חברותאשאַפט פון זיין זון יהושע/ישוע המשיח דעם
האַר אונדזערן. 10 איך בעט אייך אַבער, ברידער,
דורך דעם נאָמען פון אונדזער האַר יהושע/ישוע
המשיח, אַז איר זאָלט אַלע רעדן (איינס און) דאָס
זעלביקע, און אַז עס זאָלן נישט זיין צווישן אייך קיין
מחלוקת; נאָר אַז איר זאָלט זיין באַפעסטיקט אין
דעם זעלביקן זין און אין דער זעלביקער מחשבה.
11 וואָרום וועגן אייך, ברידער, בין איך געוואָר
געוואָרן דורך כלאָעס (בני בית), אַז עס זענען דאָ
שטרייטיקייטן ביי אייך. 12 און איך זאָג דאָס, ווייל
יעדער איינער פון אייך זאָגט: איך בין פון פוילוסן
(ד. ה. פוילוס איז מיין רבי אא״וו.); און איך פון
אַפּאָלאָסן; און איך פון כיפאַ; און איך פון דעם
משיח. 13 צי איז דען דער משיח צעטיילט געוואָרן?
איז פוילוס פאַר אייך אויפגעהאַנגען אויף דער בוים
געוואָרן? אָדער זענט איר געטובלט געוואָרן אין
דער מקווה אין דעם נאָמען פון פוילוסן? 14 איך
דאַנק ה׳, וואָס איך האָב קיינעם פון אייך נישט טובל
געווען אין אַ מקווה אָחוץ קריספּוסן און גאַיוסן;
15 כדי קיינער זאָל נישט זאָגן, אַז איר זענט געטובלט
געוואָרן אין דער מקווה אין מיין נאָמען. 16 און איך
האָב אויך געטובלט אין דער מקווה די בני בית
פון סטעפאַנאָסן; ווייטער ווייס איך נישט, צי איך
האָב טובל געווען אין דער מקווה עמיצן אַנדערש.
17 וואָרום דער משיח האָט מיך נישט געשיקט טובל
צו זיין אין אַ מקווה, נאָר אַנצוזאָגן די גוטע בשורה;
נישט מיט קיין געקליגלט וואָרט, כדי משיחס בוים
זאָל נישט אַנטקרעפטיקט ווערן. 18 וואָרום דאָס
וואָרט פונם בוים איז נאַרישקייט צו די, וועלכע
ווערן פאַרלוירן; פאַר אונדז אָבער, וואָס ווערן
געראַטעוועט, איז עס ה׳ס גבורה. 19 וואָרום עס
שטייט געשריבן: איך וועל צונישט מאַכן די חכמה
פון די חכמים, און וועל פאַרוואַרפן דעם פאַרשטאַנד
פון די פאַרשטאַנדיקע. 20 וואו איז דער חכם? וואו
דער סופר? וואו דער בעל וויכוח פון דער דאָזיקער
וועלט? צי האָט דען ה׳ נישט צו נאָר געמאַכט די
חכמה פון דער וועלט? (aiōn g165) 21 וואָרום אַזוי ווי
אין דער חכמה פון ה׳ האָט די וועלט נישט דערקענט
ה׳ דורך חכמה, האָט ה׳ באַווילליקט דורך דער

נארישקייט פון דרשענען צו ראטעווען די, וואס
גלויבן. 22 און בעת יידן פארלאנגען אותות און גריכן
זוכן חכמה, 23 רופן מיר אויס א משיח אויפגעהאנגען
אויף דער בוים, פאר יידן טאקע א מיכשול, און פאר
גריכן א נארישקייט; 24 אבער פאר די גערופענע
אליין, סאי יידן סאי גריכן, משיח די גבורה פון ה׳ און
די חכמה פון ה׳. 25 ווייל ה׳ס נארישקייט איז קליגער
ווי מענטשן; און ה׳ס שוואכקייט שטארקער ווי
מענטשן. 26 ווארום איר זעט (דאך) אייער בארופונג,
ברידער, אז עס איז נישטא (צווישן אייך) קיין סך
חכמים לויט דעם פלייש, נישט פיל מעכטיקע, נישט
פיל איידעלע; 27 נאר די נארישע זאכן פון דער
וועלט האט ג-ט אויסדערוויילט, כדי צו פארשעמען
די חכמים; און די שוואכע זאכן פון דער וועלט האט
ה׳ אויסדערוויילט, כדי צו פארשעמען די שטארקע;
28 און דאס נישט איידעלע פון דער וועלט, און דאס
פאראכטעטע האט ה׳ אויסדערוויילט, אפילו דאס,
וואס איז נישט, כדי מבטל צו זיין דאס, וואס איז יא;
29 אזוי, אז קיין בשר (ודם) זאל זיך נישט בארימען
פאר ה׳. 30 פון אים אבער זענט איר אינם משיח
יהושע/ישוע, וועלכער איז פאר אונדז געווארן חכמה
פון ה׳, און צדקות און קדושה, און גאולה; 31 כדי, ווי
עס שטייט געשריבן: ווער עס בארימט זיך, דער זאל
זיך בארימען אינם האר (ג-ט). (ירמיהו ט, כג.)

2 און איך, ברידער, קומענדיק צו אייך, בין נישט
געקומען מיט הויכער מליצה אדער חכמה, אייך
אנצוזאגן דאס עדות פון ה׳. 2 ווארום איך האב מיר
פארגענומען גארנישט צו וויסן צווישן אייך, אחוץ
יהושע/ישוע המשיחן, און אים אלס אויפגעהאנגען
אויף דער בוים. 3 און בין געווען ביי אייך אין
שלאפקייט און אין פורכט און אין גרויס ציטערניש.
4 און דאס ווארט מיינס און מיין דרשענען זענען
נישט געווען מיט איבעררעדנדיקע ווערטער פון
חכמה, נאר מיט דערווייזונג פון גייסט און גבורה,
5 כדי אייער אמונה זאל נישט זיין אין מענטשלעכער
חכמה, נאר אין דער גבורה פון ה׳. 6 חכמה אבער
רעדן מיר צווישן די שלמותדיקע, דאך נישט די
חכמה פון עולם הזה, אויך נישט פון די מושלים
פון דער דאזיקער וועלט, וועלכע ווערן פארלוירן;
(aiōn g165) 7 נאר מיר רעדן די חכמה פון ה׳ אין א
סוד, די פארבארגענע (חכמה), וועלכע ה׳ האט
פון פארצייטנס פארויסבאשטימט פאר אונדזער
כבוד וועגן; (aiōn g165) 8 וואס קיינער פון די מושלים
פון דער דאזיקער וועלט האט זי נישט געקענט;
ווייל וואלטן זיי זי יא געקענט, וואלטן זיי נישט
אויפגעהאנגען אויף דער בוים דעם האר פון כבוד;
(aiōn g165) 9 נאר ווי עס שטייט געשריבן: וואס אויג
האט נישט געזען, און אויער האט נישט געהערט, און
עס איז נישט געקומען אויף א מענטשנס הארצן, דאס
האט ה׳ צוגעגרייט פאר די, וועלכע האבן אים ליב.
10 צו אונדז אבער האט ה׳ עס אנטפלעקט דורך זיין
גייסט; ווארום דער גייסט פארשט אלץ אויס, אפילו
די טיפענישן פון ה׳. 11 ווארום ווער צווישן מענטשן
ווייסט וואס (עס טוט זיך) אין א מענטשן, אויב נישט
דעם מענטשנס גייסט אין אים? אויך אזוי ווייסט
קיינער נישט וואס עס איז אין ה׳, אחוץ ה׳ס גייסט.
12 און מיר האבן נישט באקומען דעם גייסט פון דער
וועלט, נאר דעם גייסט, וואס איז פון ה׳; כדי מיר
זאלן וויסן, וואס עס איז אונדז געשענקט געווארן פון
ה׳. 13 דערפון רעדן מיר אויך מיט ווערטער, וועלכע
נישט מענטשלעכע חכמה לערנט, נאר וועלכע דער
רוח הקודש לערנט; פארגלייכנדיק רוחניותדיקע

זאכן מיט רוחניותדיקע. 14 דער נאטירלעכער
מענטש אבער נעמט נישט אָן דאס (וואס קומט) פון
ה׳ס גייסט; ווייל עס איז א נארישקייט פאר אים; און
ער קען עס (גאר) נישט פארשטיין ווייל עס מוז
געמשפט ווערן אויף א רוחניותדיקן אופן. 15 דער
רוחניותדיקער (מענטש)—(איש הרוח)—אבער
משפט אלץ, און ווערט אליין פון קיינעם נישט
געמשפט. 16 ווארום ווער האט געקענט דעם גייסט
פון דעם האר (ג-ט), אז ער זאל אים (עפעס)
לערנען? מיר אבער האבן דעם גייסט פונם משיח.
(ישעיהו מ, יג.)

3 און איך, ברידער, האב נישט געקענט רעדן
צו אייך ווי צו רוחניותדיקע (מענטשן) נאר ווי צו
פליישלעכע, ווי צו זיינעדיקע קינדער אינם משיח.
2 מילך האב איך אייך געגעבן צו טרינקען, נישט
קיין מאכל; ווארום איר האט עס נישט געקענט
פארטראגן; און אפילו איצט קענט איר עס נאך
אויך נישט פארטראגן; 3 ווייל איר זענט נאך אלץ
פליישלעך; ווארום כל זמן עס איז דא צווישן אייך
קנאה און קריגעריי, זענט איר דען נישט פליישלעך
און לעבט ווי (פשוטע) מענטשן? 4 ווארום ווען
איינער זאגט: איך בין פון פוילוסן; און אן אנדערער:
איך בין פון אפאלאסן: זענט איר (דען) נישט
(פשוטע) מענטשן? 5 וואס איז דען אפאלאס? און
וואס פוילוס? נאר משרתים, דורך וועלכע איר האט
געגלויבט; און יעדער איינער, ווי דער האר האט
אים געגעבן. 6 איך האב געפלאנצט, אפאלאס האט
באוואסערט; ה׳ אבער האט געמאכט וואקסן. 7 אזוי
ארום איז שוין דער פלאנצער גארנישט, און דער
באוואסערער גארנישט; נאר ה׳, וועלכער מאכט
וואקסן. 8 דער פלאנצער און דער באוואסערער
זענען איינס; און יעדער וועט באקומען זיין איינענעם
שכר לויט זיין איינענער פראצע. 9 ווארום מיר
זענען ה׳ס מיטארבעטער: ה׳ס אקערפעלד, ה׳ס
בנין זענט איר. 10 לויט דעם חסד פון ה׳, וואס
איז מיר געגעבן געווארן, האב איך ווי א קלוגער
בוימייסטער געלייגט א יסוד; אן אנדערער אבער
בויט (דערויף). זאל זשע יעדער אכטונג געבן,
וויאזוי ער טוט דערויף בויען. 11 ווארום קיינער
קען נישט לייגן קיין אנדערן יסוד, אחוץ דעם, וואס
ליגט (שוין), וועלכער איז יהושע/ישוע המשיח.
12 אויב אבער עמיצער בויט אויף דעם דאזיקן
יסוד גאלד, זילבער, טייערע שטיינער, האלץ, היי,
שטרוי, 13 וועט יעדנס ארבעט אנטפלעקט ווערן;
ווארום דער טאג וועט עס מאכן (באשיימפערלעך)
קלאר, ווייל עס וועט זיך אנטפלעקן דורך פייער;
און דאס פייער אליין וועט אויספרובירן יעדנס
ארבעט, פון וואס פאר א מין זי איז. 14 וועט עמיצנס
ארבעט, וואס ער האט דערויף געבויט, בלייבן
(שטיין), וועט ער באקומען א שכר. 15 וועט עמיצנס
ארבעט פארברענט ווערן, וועט ער ליידן שאדן;
אליין אבער וועט ער ניצול ווערן; דאך ווי דורך
פייער. 16 צי ווייסט איר (דען) נישט, אז איר זענט
ה׳ס היכל, און אז דער גייסט פון ה׳ וואוינט אין
אייך? 17 אויב עמיצער צעשטערט ה׳ס היכל, וועט
ה׳ אים צעשטערן; ווייל ה׳ס היכל איז הייליק, און
איר זענט עס. 18 זאל זיך קיינער נישט באטריגן.
אויב עמיצער צווישן אייך מיינט, אז ער איז א חכם
אין דער וועלט, זאל ער ווערן צו נאר, כדי ער
זאל ווערן קלוג. (aiōn g165) 19 ווארום די חכמה פון
דער דאזיקער וועלט איז טפשות ביי ה׳; ווייל עס
שטייט געשריבן: ער פאנגט די חכמים אין זייער

כיטרעקייט; (איוב ה, יג.) 20 און ווידער: דער האר
ווייסט די מחשבות פון די חכמים, אז זיי זענען פוסט.
(תהלים צד, יא.) 21 זאל זיך דערפאר קיינער נישט
באַרימען מיט מענטשן. ווארום אלץ איז אייערס,
22 צי פוילוס, צי אפאלאס, צי כיפא, צי די וועלט, צי
דאס לעבן, צי דער טויט, צי דאס קעגנווערטיקע, צי
דאס צוקונפטיקע: אלץ געהערט צו אייך, 23 און איר
צום משיח, און דער משיח צו ה׳.

4 אזוי זשע זאל אונדז (יעדער) מענטש באטראכטן,
ווי משרתים פונם משיח און ווי פארוואלטער פון די
סודות פון ה׳. 2 דא איבריקנס ווערט פארלאנגט ביי
פארוואלטער, אז יעדער איינער זאל געפונען ווערן
געטריי. 3 פאר מיר אבער איז עס א קלייניקייט
געמשפט צו ווערן פון אייך, אדער פון א מענטשלעכן
יום (הדין); אפילו אליין משפט איך מיך אויך נישט.
4 ווייל איך ווייס גארנישט קעגן מיר אליין; נאר מיט
דעם דאזיקן בין איך (נאך) נישט גערעכטפערטיקט;
עס איר אבער דער האר, וועלכער איז מיך דן.
5 דערפאר זאלט איר גארנישט משפטן פאר דער
וועט צייט, ביז דער האר וועט קומען, וועלכער
אויך באלויכטן די פארבארגענע זאכן פון דער
פינצטערניש און אנטפלעקן די פארלאנגען פון
די הערצער; און דעמאלט וועט יעדער איינער
באקומען זיין לויב פון ה׳. 6 און דאס, ברידער, האב
איך אנגעווענדט אויף מיר אליין און אויף אפאלאסן
פון אייערטוועגן; כדי איר זאלט אין אונדז לערנען
(וואס עס באטייט): נישט אויסער פון דעם, וואס
עס שטייט געשריבן! כדי קיינער זאל זיך נישט
אויפבלאזן פאר דעם איינעם קעגן דעם אנדערן.
7 ווארום ווער מאכט דיך אויסגעצייכנטער? און וואס
(אזוינס) האסטו, וועלכעס דו האסט נישט באקומען?
אויב אבער דו האסט (עס שוין יא) באקומען, וואס
באַרימסטו זיך, ווי דו וואלסט עס נישט מקבל
געווען? 8 שוין, איר זענט שוין זאט געווארן, איר
זענט שוין רייך געווארן, איר קעניגט שוין—אָן אונדז;
און הלוואי וואלט איר געקעניגט, כדי מיר זאלן
מיטקעניגן מיט אייך. 9 ווארום עס שיינט מיר אויס,
אז ה׳ האט אונדז, די שליחים, אויסגעשטעלט אלס
(סאמע) לעצטע, ווי פארמשפטע צום טויט; ווייל
מיר זענען געווארן א ספעקטאקל פאר דער וועלט
און פאר מלאכים און פאר מענטשן. 10 מיר (זענען)
די נאראנים צוליב משיחן, איר אבער (זענט) חכמים
אינם משיח; מיר—שוואכע, איר אבער—גיבורים;
איר האט כבוד, מיר אבער (ווערן) מבזה. 11 ביז
צו דער איצטיקער שעה הונגערן מיר און דורשטן,
און זענען נאקעט, און ווערן געשלאגן און האבן
נישט קיין היים; 12 און הארעווען, ארבעטנדיק
מיט (אונדזערע) איינענע הענט; שעלט מען אונדז,
בענטשן מיר, ווערן מיר גערודפט, האלטן מיר אויס;
13 באליידיקט מען אונדז, רעדן מיר זיסע רייד;
ווי דאס אויסקערעכץ פון דער וועלט זענען מיר
געווארן, אלעמענס אפפאל ביז אצונד. 14 נישט אייך
צו פארשעמען שרייב איך דאס, נאר, ווי געליבטע
קינדער מיינע, אייך צו זאגן מוסר. 15 ווארום ווען
אפילו איר וואלט געהאט צען טויזנט מדריכים
אינם משיח, האט איר אבער נישט געהאט קיין סך
פאטערס; ווייל אינם משיח יהושע/ישוע האב איך
אייך געבוירן דורך דער בשורה טובה. 16 דעריבער
בעט איך אייך, זייט מיינע נאכפאלגער. 17 אָט צוליב
דעם האב איך געשיקט צו אייך טימאטעוסן, וועלכער
איז מיין געליבט און געטריי קינד אינם האר, וואס
וועט אייך דערמאנען מיינע דרכים אינם משיח

יהושע/ישוע, ווי אזוי איך לערן אומעטום אין יעדער
קהלה. 18 אייניקע האבן זיך אנגעבלאזן, גלייך ווי
איך וואלט נישט געקומען צו אייך. 19 איך וועל
אבער באלד קומען צו אייך, אם ירצה ה׳, און וועל
אויסגעפונען, נישט די רייד פון די אנגעבלאזענע,
נאר די גבורה זייערע. 20 ווארום דאס קעניגרייך פון
ה׳ איז נישט אין ווארט, נאר אין גבורה. 21 וואס ווילט
איר? זאל איך קומען צו אייך מיט א רוט, אדער מיט
ליבע און מיט דעם גייסט פון ענווה?

5 אומעטום הערט מען וועגן זנות ביי אייך, און אזא
זנות, וואס (טרעפט זיך) אפילו נישט ביי די אומות
(העולם), אז עמיצער זאל האבן דעם פאטערס
ווייב. 2 און איר זענט אויפגעבלאזן? האט איר נישט
ליבער געדארפט טרויערן, כדי דער, וועלכער
טוט אזא מעשה, זאל אוועקגענומען ווערן פון אייער
מיט? 3 ווארום איך, הגם ווייט פון אייך וואס שייך
דעם גוף, אבער מיט אייך אינם גייסט, האב שוין
געמשפט, גלייך ווי איך וואלט געווען אנוועזנד, דעם,
וועלכער האט דאס דאזיקע אזוי געטאן, 4 אז אין
דעם נאמען פון אונדזער האר יהושע/ישוע, בשעת
איר וועט זיך צוזאמענקומען און מיין גייסט מיט
אייך מיט דער גבורה פון דעם האר אונדזערן
יהושע/ישוע, 5 איבערצוגעבן אזא מענטשן צום שטן
צו דער פארדארבונג פונם פלייש, כדי דער גייסט
זאל ניצול ווערן אינם טאג פון דעם האר. 6 אייער
באַרימען זיך איז נישט גוט. צי ווייסט איר דען נישט,
אז א קליין ביסל חמץ מאכט זויער דאס גאנצע טייג?
7 רוימט זשע אויס דאס אלטע חמץ, כדי איר זאלט
ווערן א ניי טייג; אזוי ווי איר זענט מצות. ווארום אויך
אונדזער (קרבן) פסח איז מקריב געווארן, דער
משיח; 8 לאמיר זשע אזוי האלטן יום טוב, נישט מיטן
אלטן חמץ, אויך נישט מיטן חמץ פון רשעות און בייז,
נאר מיט די מצות פון ליטערקייט און אמת. 9 איך
האב אייך געשריבן אין א בריוו, אז איר זאלט זיך
נישט מישן מיט זונים; 10 דאך (הייסט דאס נישט)
בכלל נישט מיט די זונים פון דער וועלט, אדער מיט
די געלטנייציקע און גזלנים, אדער געצנדינער; ווייל
איר וואלט דאן געדארפט ארויסגיין פון דער וועלט;
11 איצט אבער האב איך אייך געשריבן, אז איר
זאלט זיך נישט מישן, ווען עמיצער, וועלכער רופט
זיך ברודער, איז א נואף, אדער א געלטנייציקער,
אדער א געצנדינער, אדער א לעסטערער, אדער א
שכור, אדער א גזלן; מיט אזעלכן זאלט איר אפילו
נישט עסן צוזאמען. 12 ווארום וואס האט עס צו טאן
מיט מיר צו משפטן די, וואס זענען אויסערהאלב
(פון דער קהלה)? איר משפט דאך אפילו נישט די,
וועלכע זענען אינעווייניק! 13 די אבער אינדרויסן
וועט ה׳ משפטן. רוימט אויס דעם שלעכטן מענטשן
פון צווישן אייך.

6 ווי וואגט עס דער פון אייך, וואס האט עפעס
קעגן אן אנדערן, זיך צו לאדענען פאר די רשעים,
און נישט פאר די קדושים? 2 אדער ווייסט איר נישט,
אז די קדושים וועלן משפטן די וועלט? און אויב די
וועלט וועט געמשפט ווערן דורך אייך, צי זענט איר
דען נישט ראוי צו משפטן אין קלייניקייטן? 3 צי
ווייסט איר דען נישט, אז מיר וועלן משפטן מלאכים?
אפשיטא שוין וואס איז נוגע דיני ממונות! 4 און איר,
אויב איר האט עפעס (צו אנטשיידן) וואס שייך דיני
ממונות, זעצט איר די נישט אנגעזענע אין דער קהלה
פאר שופטים? 5 צו אייער חרפה זאג איך עס. אזוי,
עס געפינט זיך טאקע נישט קיין איין חכם צווישן
אייך, וועלכער וואלט געקענט אויסגלייכן צווישן

ברודער און ברודער? 6 נאר א ברודער משפט זיך
מיט א ברודער, און דאס דאזיקע (טוט ער) פאר די
אומגלויביקע! 7 איבערהויפט איז עס שוין א ירידה
פאר אייך, אז איר האט צווישן זיך משפטים. פארוואס
ליידט איר נישט ליבער אן עוולה? פארוואס לאזט
איר זיך נישט ליבער בארויבן? 8 נאר איר אליין
טוט עוולות און בארויבט, און דאס דאזיקע (טוט
איר צו) ברידער! 9 אדער ווייסט איר נישט, אז
רשעים וועלן נישט ירשענען דאס קעניגרייך פון
ה׳? באטריגט זיך נישט אליין: נישט קיין זונים, נישט
קיין געצנדינער, נישט קיין נואפים, נישט קיין בעלי
תאוות, נישט קיין מענטשנשענדער, 10 נישט קיין
גנבים, נישט קיין (געלט) גיריקע, נישט קיין זויפער,
נישט קיין לעסטערער, נישט קיין רויבער, וועלן
ירשענען דאס קעניגרייך פון ה׳. 11 און אזעלכע
זענען אייניקע פון אייך געווען; נאר איר זענט געוואשן
געווארן, נאר איר זענט געהייליקט געווארן, נאר איר
זענט גערעכטפערטיקט געווארן אין דעם נאמען פון
דעם האר יהושע/ישוע המשיח און אין דעם גייסט
פון אונדזער ג-ט. 12 אלץ איז מיר מותר (ציטירן
ניטציטירן); אבער נישט אלץ איז גוט (פאר מיר).
אלץ איז מיר מותר (ציטירן ניטציטירן); אבער
איך וויל פון גארנישט ווערן באהערשט. 13 מאכלים
פארן בויך, און דער בויך פאר די מאכלים (ציטירן
ניטציטירן); ה׳ וועט אבער דאס און יענע פארניכטן.
דער גוף איז נישט פאר זנות, נאר פאר דעם האר; און
דער האר פאר דעם גוף; 14 און ה׳ האט אויפגעוועקט
דעם האר (פון די טויטע), און וועט אונדז אויך
אויפוועקן דורך זיין גבורה. 15 צי ווייסט איר דען
נישט, אז אייערע גופים זענען אברים פון דעם משיח?
זאל איך זשע נעמען די אברים פון משיח און זיי מאכן
פאר די אברים פון א זונה? חס ושלום! 16 אדער
ווייסט איר נישט, אז דער, וואס באהעפט זיך מיט
א זונה, איז איין גוף (מיט איר)? ווארום ער זאגט:
די צוויי וועלן זיין איין פלייש. (בראשית ב, כד.)
17 דער אבער, וועלכער באהעפט זיך מיט דעם
האר, איז איין גייסט. 18 אנטרינט זשע פון זנות. יעדע
זינד, וואס א מענטש באגייט, איז אויסער דעם גוף
(ציטירן ניטציטירן); דער אבער, וועלכער איז
מזנה, זינדיקט קעגן זיין אייגענעם גוף. 19 אדער
ווייסט איר נישט, אז אייער גוף איז א היכל פאר
דעם רוח הקודש, וועלכער איז אין אייך, וועמען
איר האט פון ה׳? און איר געהערט נישט צו זיך
אליין, 20 ווארום איר זענט טייער געקויפט געווארן;
דעריבער זאלט איר אפגעבן כבוד צו ה׳ אין אייער
גוף!

7 און וואס שייך דעם, וואס איר האט געשריבן;
עס איז גוט פאר א מענטשן נישט אנצורירן א פרוי
(ציטירן ניטציטירן). 2 נאר צוליב זנות זאל יעדער
(מאן) האבן זיין אייגן ווייב, און יעדע פרוי איר
אייגענעם מאן. 3 זאל דער מאן אפגעבן זיין חוב
צו דער פרוי; און פונקט אזוי די פרוי דעם מאן.
4 די פרוי האט נישט קיין דעה צו זאגן איבער איר
אייגן לייב, נאר דער מאן; און פונקט אזוי האט דער
מאן נישט קיין דעה צו זאגן איבער זיין אייגן לייב,
נאר די פרוי. 5 שיידט זיך נישט אפ איינס פונם
אנדערן, אחוץ אויב איר זענט מרוצה דערויף ביז
צו א געוויסער צייט, כדי איר זאלט זיך אפגעבן
מיט תפילה, און קומט זיך ווידער צונויף, כדי דער
שטן זאל אייך נישט ברענגען צו קיין נסיון דורך
אייער נישט איינגעהאלטנקייט. 6 און דאס דאזיקע
זאג איך בדרך רשות, נישט ווי א געבאט. 7 איך

וואלט געוואלט, אז אלע מענטשן זאלן זיין ווי איך
בין אליין. נאר יעדער איינער האט זיין אייגענע
מתנה פון ה׳, דער אזוי, און דער אזוי. 8 און צו די
נישט חתונה געהאטע און צו די אלמנות זאג איך: עס
איז גוט פאר זיי צו בלייבן אזוי, ווי איך בין. 9 נאר
אויב זיי קענען זיך נישט איינהאלטן, זאלן זיי חתונה
האבן; ווארום עס איז בעסער חתונה צו האבן ווי
צו ברענען (פון תאווה). 10 און די פארהייראטע
זאג איך אָן, נישט איך, נאר דער האר, אז א פרוי
זאל זיך נישט אפשיידן פונם מאן; 11 נאר אויב זי
האט זיך געשיידט, זאל זי בלייבן נישט פארהייראט,
אדער זיך איבערבעטן מיטן מאן; און א מאן זאל
נישט פארלאזן זיין ווייב. 12 צו די איבריקע אבער
זאג איך, נישט דער האר, אויב א ברודער האט אן
אומגלויביק ווייב, און זי איז מסכים צו וואוינען מיט
אים, זאל ער זי נישט פארלאזן. 13 און אויב א פרוי
האט אן אומגלויביקן מאן, און ער שטימט איין מיט
איר צו וואוינען, זאל זי נישט פארלאזן דעם מאן.
14 ווארום דער אומגלויביקער מאן ווערט געהייליקט
דורך דער פרוי, און די אומגלויביקע פרוי ווערט
געהייליקט דורך דעם ברודער; ווייל ווען נישט,
וואלטן אייערע קינדער געווען טמאים, זיי זענען איצט
אבער הייליק. 15 אויב אבער דער אומגלויביקער
וויל זיך שיידן, זאל ער זיך שיידן: אין אזעלכע
פאלן איז דער ברודער אדער די שוועסטער נישט
קנעכטיש געבונדן; דען ה׳ האט אייך גערופן (צו
לעבן) בשלום. 16 ווארום וואס ווייסטו, פרוי, אפשר
וועסטו ראטעווען דעם מאן? אדער וואס ווייסטו,
מאן, אפשר וועסטו ראטעווען דיין ווייב? 17 נאר ווי
דער האר האט יעדן צוגעטיילט, ווי ה׳ האט יעדן
בארופן, אזוי זאל ער זיך נוהג זיין. און אזוי באפעל
איך אין אלע קהלות. 18 איז דער בארופענער א
געמלטער? זאל ער נישט ווערן אומגעמלט, איז
עמיצער בארופן געווארן אלס אן ערל? זאל ער
זיך נישט מל זיין. 19 די מילה איז גארנישט, און די
ערלה איז גארנישט; נאר דאס אפהיטן די מצוות פון
ה׳. 20 זאל יעדער איינער בלייבן אין דער דאזיקער
בארופונג, אין וועלכער ער איז בארופן געווארן.
21 ביסטו בארופן געווארן אלס א קנעכט? מאך דיר
נישט קיין דאגות דעריבער; נאר אויב דו קענסט
באפרייט ווערן, נוץ עס ליבער אויס. 22 ווארום ווער
עס איז בארופן געווארן אינם האר אלס א קנעכט,
דער איז דעם הארס א באפרייטער (מענטש); פונקט
אזוי איז דער, וועלכער איז בארופן געווארן אלס
א פרייער (מענטש), א קנעכט פונם משיח. 23 איר
זענט טייער געקויפט געווארן; ווערט זשע נישט קיין
קנעכט פון מענטשן. 24 ברידער, זאל יעדער איינער
פארבלייבן אין דעם שטאנד, אין וועלכן ער איז
בארופן געווארן פאר ה׳. 25 און וואס שייך בתולות,
האב איך נישט קיין געבאט פון דעם האר; איך גיב
נאר מיין מיינונג, ווי אזעלכער, וואס האט דערלאנגט
רחמים דורך דעם האר, צו זיין געטריי. 26 איך
האלט דעריבער דאס דאזיקע פאר גוט צוליב דער
איצטיקער שווערער צייט, אז עס איז גוט פאר א
מענטשן אזוי צו בלייבן: 27 ביסטו געבונדן צו א
פרוי? זוך נישט פריי צו ווערן. ביסטו פריי געווארן
פון א פרוי? זוך נישט קיין ווייב. 28 און ווען דו זאלסט
אפילו חתונה האבן, האסטו (אויך) נישט געזינדיקט;
און ווען די בתולה האט חתונה, האט זי (אויך) נישט
געזינדיקט. אזעלכע וועלן אבער האבן צרות אינם
לייב; און איך וויל עס אייך איינשפארן. 29 איך זאג
אבער דאס דאזיקע, ברידער: די צייט איז קורץ,

כדי פון איצט אָן זאלן די, וועלכע האבן פרויען, זיין,
ווי זיי וואלטן נישט געהאט; 30 און די ווייענדיקע,
ווי זיי וואלטן נישט געוויינט; און די, וועלכע זענען
זיך משמח, ווי זיי וואלטן זיך נישט משמח געווען;
און די, וועלכע קויפן איין, ווי זיי וואלטן גארנישט
פארמאגט; 31 און די, וועלכע געברויכן די וועלט, ווי
זיי וואלטן זי נישט געברויכט; ווארום דאס געשטאלט
פון דער דאזיקער וועלט פארגייט. 32 און איך וויל
איר זאלט זיין אָן דאגות. דער נישט פארהייראטער
קימערט זיך פאר די זאכן פונם האר, וויאזוי ער זאל
וואוילגעפעלן דעם האר; 33 דער חתונה געהאטער
קימערט זיך וועגן די זאכן פון דער וועלט, וויאזוי
ער זאל וואוילגעפעלן זיין ווייב; 34 און ער איז
צעטיילט. און די נישט פארהייראטע פרוי און די
בתולה זארגט זיך פאר די זאכן פונם האר, כדי זי
זאל זיין הייליק סאי אינם קערפער סאי אינם גייסט;
די חתונה געהאטע (פרוי) אבער זארגט זיך וועגן די
זאכן פון דער וועלט, וויאזוי זי זאל וואוילגעפעלן
דעם מאן. 35 און איך זאג דאס דאזיקע פאר אייער
איגענעם נוצן; נישט כדי צו ווארפן א נעץ אויף אייך,
נאר ווי עס איז בכבודיק, און איר זאלט קענען דינען
דעם האר אומגעשטערט. 36 אויב אבער עמיצער
מיינט, אז ער טוט אָן זיין בתולה א חרפה, אויב
זי זאל פארבייגיין אירע רייפע יארן, און עס איז
אזוי ארום א חוב, זאל ער טאן, וואס ער וויל; ער
באגייט נישט קיין זינד; זיי מעגן חתונה האבן. 37 ווער
אבער עס שטייט פעסט אין זיין הארצן, ווייל ער
איז נישט געצוואונגען, און האט מאכט איבער זיין
איגענעם ווילן, און האט דאס דאזיקע באשלאסן אין
זיין איגענעם הארצן אפצוהיטן זיין בתולה, טוט
ער וואויל. 38 אזוי ארום אויך דער, וועלכער מאכט
חתונה זיין בתולה, טוט וואויל; און דער, וועלכער
מאכט זי נישט חתונה, וועט טאן בעסער. 39 א פרוי
איז געבונדן כל זמן דער מאן אירער לעבט; און ווען
איר מאן שטארבט, איז זי פריי חתונה צו האבן מיט
וועמען זי וויל; נאר אינם האר. 40 ווייל אבער איז
איר, לויט מיין מיינונג, ווען זי בלייבט אזוי; און מיר
שיינט אויס, אז אויך איך האב דעם גייסט פון ה׳.

8 און וואס שייך קרבנות צו אפג-טער: ווייסן
מיר, אז מיר אלע האבן דערקענטעניש (ציטירן
ניטציטירן). די דערקענטעניש בלאזט אויף, די
ליבע אבער בויט אויף. 2 אויב איינער רעדט זיך
איין, אז ער קען עפעס, ווייסט ער נאך נישט, וויאזוי
ער דארף קענען; 3 ווער אבער עס האט ליב ה׳,
דער איז פון אים דערקענט. 4 דעריבער, וועגן
דעם עסן פון קרבנות צו אפג-טער, ווייסן מיר, אז
אן אפג-ט איז גארנישט אין דער וועלט, און אז עס
איז נישטא קיין ג-ט אחוץ דעם איינעם. 5 און ווען
אפילו עס געפינען זיך אזוי גערופענע ג-טער, צי
אין הימל, צי אויף דער ערד, ווי עס זענען טאקע
פאראן א סך ג-טער און א סך הארן, 6 דאך פאר
אונדז—נאר איין ג-ט, דער פאטער, פון וועמען אלץ
איז, און מיר פאר אים; און איין האר, יהושע/ישוע
המשיח, דורך וועמען אלץ איז, און מיר דורך אים.
7 די (דאזיקע) דערקענטעניש איז אבער נישט אין
אלעמען; נאר אייניקע, אין דער געוואוינהייט ביז
איצט צום אפג-ט, עסן עס ווי א קרבן צו אפג-טער; און
ווייל זייער געוויסן איז שוואך, ווערט עס באפלעקט.
8 שפייז אבער ברענגט אונדז נישט נענטער צו ה׳;
נישט מיר פארלירן, ווען מיר עסן נישט, נישט מיר
געווינען, ווען מיר עסן יא. 9 זעט אבער אז די דאזיקע
פרייהייט אייערע זאל נישט ווערן קיין מיכשול

פאר די שוואכע. 10 ווארום אויב עמיצער זעט
דיך, וועלכער האסט דערקענטעניש, זיצן (ביים
טיש) אין דעם געצנטעמפל, צי וועט דען נישט דאס
געוויסן פון דעם, וואס איז שוואך, זיך דערמוטיקן
צו עסן פון די קרבנות צו די אפג-טער? 11 און
דורך דיין דערקענטעניש ווערט דער שוואכער
פארלוירן, דער ברודער, פאר וועמען דער משיח
איז געשטארבן. 12 און זינדיקנדיק אזוי קעגן די
ברידער, און פארוואונדנדיק זייער שוואך געוויסן,
זינדיקט איר קעגן דעם משיח. 13 דערפאר, אויב א
מאכל פארפירט מיין ברודער צום שטרויכלען,
וועל איך אויף אייביק בשום אופן מער נישט עסן קיין
פלייש, כדי איך זאל נישט פארפירן מיין ברודער
צום שטרויכלען. (aiōn g165)

9 צי בין איך דען נישט פריי? צי בין איך דען
נישט קיין שליח? צי האב איך דען נישט געזען
אונדזער האר יהושע/ישוע? צי זענט איר דען נישט
מיין ווערק אינם האר? 2 אויב פאר אנדערע בין
איך נישט קיין שליח, דאך פאר אייך בין איך יא;
ווארום די חתימה פון מיין שליחות זענט איר אינם
האר. 3 מיין פארטיידיקונג פאר די, וועלכע משפטן
מיך, איז דאס: 4 צי האבן מיר דען נישט קיין רשות
צו עסן און צו טרינקען? 5 צי האבן מיר דען נישט
קיין רשות ארומצופירן א שוועסטער אלס א ווייב?
ווי אויך די איבעריקע שליחים און די ברידער פון
דעם האר און כיפא. 6 אדער בין איך עס אליין
און בר-נבא, וואס מיר האבן נישט קיין רשות נישט
צו ארבעטן? 7 ווען דינט עס א זעלנער אויף זיינע
אייגענע הוצאות? ווער פלאנצט עס א ווייננארטן,
און עסט נישט זיין פרוכט? אדער ווער פאשעט א
סטאדע, און עסט נישט פון דער מילך פון דער
סטאדע? 8 איך רעד דאס פשוט ווי א מענטש?
צי זאגט עס דען נישט אפילו די תורה? 9 ווארום
אין תורת משה שטייט געשריבן: דו זאלסט נישט
פארשליסן אן אקס דאס מויל, ווען ער דרעשט.
(דברים כה, ד.) צי זארגט זיך דען ה׳ (נאר) פאר
אקסן? 10 אדער זאגט ער עס פאר אונדזערטוועגן
בכלל? יא, פאר אונדזערטוועגן איז עס געשריבן
געווארן; ווייל דער אקערער דארף אקערן מיט
האפענונג, און דער דרעשער מיט האפענונג צו
האבן א חלק. 11 אויב מיר האבן אייך פארזייט
רוחניותדיקע זאכן, איז עס אזא גרויסע זאך, אויב
מיר זאלן שניידן אייערע גשמיותדיקע זאכן? 12 אויב
אנדערע האבן א חלק אינם רשות איבער אייך, האבן
מיר דען נישט מער (רשות)? מיר אבער האבן נישט
אויסגענוצט דאס דאזיקע רשות, נאר מיר שטייען
אלץ אויס, כדי מיר זאלן נישט פארשאפן קיין שום
שטערונג פאר דער בשורה טובה פונם משיח. 13 צי
ווייסט איר דען נישט, אז די, וועלכע באשעפטיקן
זיך מיט הייליקע עבודות, עסן פון די זאכן אין בית
המקדש, און די, וועלכע באדינען ביים מזבח, האבן
א חלק אין מזבח? 14 און אזוי האט אויך דער האר
מתקן געווען פאר די, וועלכע זאגן אָן די בשורה
טובה, צו לעבן פון דער בשורה טובה. 15 איך אבער
האב מיך נישט באנוצט מיט קיינס פון די דאזיקע
זאכן; און האב דאס נישט געשריבן, כדי מען זאל עס
אזוי טאן לגבי מיר; ווארום עס איז מיר ליבער צו
שטארבן, ווי עמיצער זאל צונישט מאכן מיין רום.
16 ווארום אויב איך זאג אָן די גוטע בשורה, האב איך
נישט מיט וואס זיך צו בארימען, ווייל עס ליגט אויף
מיר א חוב; ווארום ווי איז מיר, ווען איך זאג נישט אָן
די גוטע בשורה! 17 ווארום אויב איך טו דאס דאזיקע

פרייוויליק, האב איך א שכר; אויב אבער נישט
גערן—איז עס א פארוואלטונג מיר אנפארטרויט.
18 וואס זשע איז מיין שכר? אז אנזאגנדיק די בשורה
טובה, זאל איך פארלייגן די בשורה טובה בחינם,
און נישט מאכן קיין געברויך פון מיין רשות אין
דער גוטער בשורה. 19 ווארום זייענדיק פריי פון
אלעמען, האב איך מיך געמאכט פאר אלעמענס
קנעכט, כדי איך זאל מער (מענטשן) געווינען.
20 און צו יידן בין איך געווארן ווי א ייד, כדי איך
זאל געווינען יידן; צו די, וואס זענען אונטער דער
(מחמיר חומרא) תורה, ווי אונטער דער (מחמיר
חומרא) תורה, נישט זייענדיק אליין אונטער דער
(מחמיר חומרא) תורה, כדי איך זאל געווינען די,
וואס זענען אונטער דער (מחמיר חומרא) תורה;
21 צו די, וואס זענען אָן א תורה, ווי אָן א תורה, דאך
נישט זייענדיק ווי אָן א תורה פאר ה׳, נאר אין דער
תורה פון דעם משיח, כדי איך זאל געווינען די, וואס
זענען אָן א תורה. 22 איך בין געווארן צו די שוואכע
א שוואכער, כדי איך זאל געווינען די שוואכע; איך
בין געווארן אלץ צו אלעמען, כדי אויף יעדן אופן
זאל איך ראטעווען אייניקע. 23 און אלץ טו איך
צוליב דער גוטער בשורה, כדי איך זאל האבן א
חלק אין איר. 24 צי ווייסט איר דען נישט, אז די,
וואס לויפן אויף דער ארענע, לויפן טאקע אלע,
איינער אבער דערלאנגט דעם פריז? אזוי זאלט איר
לויפן, כדי איר זאלט עס באקומען. 25 און יעדער
באקסער באהערשט זיך אין אלעם. און זיי (טאן עס)
כדי זיי זאלן באקומען א פארדארבלעכע קרוין;
מיר אבער אן אומפארדארבלעכע. 26 דעריבער
לויף איך אזוי, נישט ווי אין דער פינסטער; אזוי
באקס איך, נישט ווי איינער, וואס שלאגט די לופט;
27 נאר איך אונטערדריק מיין גוף און האלט אים אין
קנעכטשאפט, כדי בשעת איך האב געדרשנט צו
אנדערע, זאל איך אליין נישט פארווארפן ווערן.

10 ווארום איך וויל נישט פון אייך פארהוילן,
ברידער, אז אלע אונדזערע פאטערס זענען
געווען אונטער דעם וואלקן, און אלע זענען
אריבערגעגאנגען דעם ים; 2 און אלע זענען מקווה
געטובלט געווארן צו משהן אין דעם וואלקן און
אין דעם ים; 3 און אלע האבן געגעסן די זעלביקע
רוחניותדיקע שפייז; 4 און אלע האבן געטרונקען דאס
זעלביקע רוחניותדיקע געטראנק; ווארום זיי האבן
געטרונקען פון דעם רוחניותדיקן פעלדזנשטיין,
וועלכער האט זיי באגלייט; און דער פעלדזנשטיין
איז געווען דער משיח. 5 נאר אין די מערסטע פון
זיי האט ה׳ נישט געהאט קיין וואוילגעפעלן; ווארום
זיי זענען אומגעקומען אין דער מדבר. 6 און די
דאזיקע זאכן זענען געשען אלס פארבילדער פאר
אונדזערטוועגן, כדי מיר זאלן נישט גלוסטן צום
בייזן, ווי יענע האבן געגלוסט. 7 און איר זאלט
אויך נישט זיין קיין געצנדינער, ווי א טייל פון
זיי; ווי עס שטייט געשריבן: דאס פאלק האט זיך
אנידערגעזעצט צו עסן און טרינקען, און זענען
אויפגעשטאנען צו שפילן. (שמות לב, ו.) 8 און
לאמיר אויך נישט מזנה זיין, ווי א טייל פון זיי האבן
מזנה געווען, און עס זענען געפאלן אין איין טאג
דריי און צוואנציק טויזנט. 9 לאמיר אויך נישט
אויספרואוון דעם האר (ג-ט), ווי א טייל פון זיי
האבן אויסגעפרואווט, און זענען אומגעקומען פון
די שלאנגען. 10 מורמלט אויך נישט, ווי א טייל
פון זיי האבן געמורמלט, און זענען אומגעקומען
דורך דעם משחית. 11 דאס אלץ איז צו יענע געשען

פאר א פארבילד, און עס איז געשריבן געווארן
ווי א מוסר פאר אונדזערטוועגן, צו וועמען די
וועלט צייטן האבן דערגרייכט זייער ציל. (aiōn g165)
12 דעריבער דער, וואס מיינט, אז ער שטייט, זאל
אכטונג געבן, אז ער זאל נישט פאלן. 13 קיין נסיון
האט אייך נישט אנגעכאפט, אחוץ וואס א מענטש קען
פארטראגן; ה׳ אבער איז געטריי, וועלכער וועט אייך
נישט לאזן אויסגעפרואווט ווערן איבער אייערע
כוחות; נאר צוזאמען מיט דעם נסיון וועט ער אויך
מאכן אן אויסוועג, כדי איר זאלט קענען ביישטיין.
14 דערפאר, געליבטע מיינע, זאלט איר אנטלויפן
פון געצנדינסט. 15 איך רעד ווי צו פארשטאנדיקע;
משפט איר אליין, וואס איך זאג. 16 דער כוס פון
ברכה, אויף וועלכן מיר מאכן א ברכה, צי איז ער
דען נישט חברותאשאפט מיט דעם בלוט פון דעם
משיח? דאס ברויט, וואס מיר ברעכן, צי איז עס דען
נישט חברותאשאפט מיט דעם גוף פון דעם משיח?
17 ווייל עס איז איין ברויט, זענען מיר, די פילע, איין
גוף; ווארום מיר אלע האבן א חלק אין דעם איינעם
ברויט. 18 קוקט אויף ישראל לויטן פלייש: צי זענען
דען נישט די, וועלכע עסן די קרבנות, אנטיילנעמער
אין דעם מזבח? 19 וואס זשע איז עס דען וואס איך
זאג? אז א קרבן צו אן אפג-ט איז עפעס? אדער אז
דער אפג-ט (אליין) איז עפעס? 20 נאר אז וואס די
אומות (העולם) זענען מקריב, זענען זיי מקריב צו
טייוולאנים און נישט צו ה׳; און איך וויל נישט, אז איר
זאלט קומען אין חברותאשאפט מיט טייוולאנים.
21 איר קענט נישט טרינקען דעם כוס פון דעם האר
און דעם בעכער פון טייוולאנים; איר קענט נישט
טיילנעמען ביים טיש פון דעם האר און ביים טיש
פון טייוולאנים. 22 אדער זאלן מיר דערצערנען
דעם האר? צי זענען מיר דען שטארקער פון אים?
23 אלץ איז מותר (ציטירן ניטציטירן); נישט אלץ
אבער טויג. אלץ איז מותר (ציטירן ניטציטירן);
נישט אלץ אבער בויט אויף. 24 זאל קיינער נישט זוכן
דאס זייניקע, נאר יענעמס (טובה). 25 אלץ, וואס מען
פארקויפט אין דער יאטקע, זאלט איר עסן, און נישט
חוקר זיין צוליב דעם געוויסן; 26 ווארום די ערד איז
דעם הארס (ה״ס), און איר פולקייט. (תהלים כד,
א.) 27 און אויב עמיצער פון די אומגלויביקע וועט
אייך פארבעטן אויף א סעודה, און איר ווילט גיין,
זאלט איר עסן אלץ, וואס מען וועט אוועקשטעלן
פאר אייך, און נישט נאכפרעגן צוליב דעם געוויסן.
28 אויב אבער עמיצער וועט צו אייך זאגן: דאס
דאזיקע איז א געצנקרבן—זאלט איר עס נישט עסן
צוליב יענעם, וועלכער האט עס אייך דערמאנט, און
צוליב דעם געוויסן: 29 געוויסן, זאג איך אבער, נישט
דיין אייגנס נאר דעם אנדערנס; ווארום פארוואס
זאל מיין פרייהייט געמשפט ווערן פון אן אנדערנס
געוויסן? 30 אויב איך געניס עפעס מיט א ברכה,
הלמאי זאל ארויסגיין א שם רע אויף מיר וועגן דעם,
אויף וועלכן איך מאך א ברכה? 31 דעריבער, אויב
איר עסט אדער טרינקט, אדער וואס איר זאלט
נישט טאן, טוט אלץ צו ה״ס כבוד. 32 זייט נישט קיין
מיכשול פאר יידן, נישט פאר גריכן און נישט פאר
דער קהלה פון ה׳; 33 אזוי ווי אויך איך (באמי זיך)
צו געפעלן אלעמען אין אלעם, נישט זוכנדיק מיין
איינענעם נוצן, נאר דעם (נוצן) פון א סך (אנדערע),
כדי זיי זאלן געראטעוועט ווערן.

11 זייט מיינע נאכפאלגער, אזוי, ווי אויך איך בין
פונם משיח. 2 איך לויב אייך, ברידער, וואס איר
געדענקט מיך אין אלעם, און איר האלט פעסט די

קבלות, ווי איך האב זיי אייך איבערגעגעבן. 3 איך
וויל אייך אבער לאזן וויסן, אז דער קאפ פון יעדן
מאן איז דער משיח; און דער קאפ פון דער פרוי
איז דער מאן; און דער קאפ פון דעם משיח איז
ה׳. 4 יעדער מאן, ווען ער טוט תפילה אדער זאגט
נבואות און זיין קאפ איז צוגעדעקט, פארשעמט זיין
קאפ. 5 און יעדע פרוי, ווען זי טוט תפילה אדער זאגט
נבואות און איר קאפ איז אפגעדעקט, פארשעמט
איר קאפ; ווארום עס איז איינס און דאס זעלביקע
ווי זי וואלט זיך אפגעגאלט. 6 ווארום אויב א פרוי
פארהילט זיך נישט, זאל זי זיך אויך אפשערן; און
אויב עס איז א בזיון פאר א פרוי זיך אפצושערן
אדער אפצוגאלן (די האר), זאל זי זיך פארהילן.
7 ווארום דער מאן טאקע איז נישט מחייב זיך צו
פארדעקן דעם קאפ, ווייל ער איז ה׳ס אפבילד און
כבוד; די פרוי אבער איז דער כבוד פון דעם מאן.
8 ווארום נישט דער מאן איז פון דער פרוי, נאר
די פרוי פון דעם מאן; 9 אויך איז דער מאן נישט
באשאפן געווארן צוליב דער פרוי, נאר די פרוי
צוליב דעם מאן; 10 דערפאר איז די פרוי מחייב צו
האבן (א צייכן פון מאנס) הערשאפט אויפן קאפ
פאר די מלאכימס וועגן. 11 דאך איז נישט די פרוי אָן
דעם מאן, נישט דער מאן אָן דער פרוי אינם האר.
12 ווייל ווי די פרוי איז פון דעם מאן, אזוי איז דער
מאן אויך דורך דער פרוי; אלץ אבער איז פון ה׳.
13 משפט איר ביי זיך אליין: איז עס שיין, אז א פרוי
זאל תפילה טאן צו ה׳ אומפארהילטערהייט? 14 צי
לערנט דען אייך נישט די נאטור אליין, אז אויב א
מאן האט לאנגע האר, איז עס אן אומכבוד פאר אים?
15 א פרוי אבער, אויב זי האט לאנגע האר, איז עס
איר פראכט; ווייל די לאנגע האר זענען איר געגעבן
געווארן ווי א שלייער. 16 אויב אבער עמיצער האט
בדעה צו זיין א ליבהאבער פון מחלוקת, האבן מיר
נישט אזא געוואוינהייט, די קהלות פון ה׳ אויך נישט.
17 און אנזאגנדיק אייך דאס דאזיקע, לויב איך אייך
נישט, ווייל איר קומט זיך צונויף נישט צום בעסערן,
נאר צום ערגערן. 18 ווארום ערשטנס הער איך,
אז ווען איר פארזאמלט זיך אין דער קהלה, זענען
פאראן מחלוקת צווישן אייך; און א טייל דערפון
גלויב איך. 19 ווארום עס איז נויטווענדיק, אז עס
זאלן זיין ביי אייך כתות, כדי די אויסגעפרואווטע
זאלן באקאנט ווערן צווישן אייך. 20 און ווען איר
קומט זיך צוזאמען, איז עס נישט כדי צו עסן די
סעודה פון דעם האר; 21 ווארום יעדער איינער
נעמט פארויס זיין אייגן מאלצייט בשעת דעם עסן;
און איינער איז הונגעריק, און אן אנדערער איז שכור.
22 צי האט איר דען נישט קיין הייזער, (וואו) צו
עסן און טרינקען? אדער זענט איר מבזה די קהלה
פון ה׳? און פארשעמט די, וואס האבן נישט? וואס
זאל איך אייך זאגן? זאל איך אייך לויבן? פאר
דעם לויב איך אייך נישט. 23 ווארום איך האב
עס בקבלה פון דעם האר, וואס איך האב אייך
אויך איבערגעגעבן, אז דער האר יהושע/ישוע האט
אין דער נאכט, אין וועלכער ער איז איבערגעגעבן
געווארן, גענומען ברויט; 24 און מאכנדיק א ברכה,
האט ער עס צעבראכן און געזאגט: דאס איז מיין
גוף, וועלכער ווערט געבראכן פאר אייערטוועגן;
טוט דאס דאזיקע לזכרון פון מיר. 25 אויך אזוי דעם
בעכער נאך דער סעודה, זאגנדיק: דער דאזיקער
כוס איז דער נייער בונד אין מיין בלוט; דאס טוט
יעדעס מאל, ווען איר טרינקט (דערפון), לזכרון
פון מיר. 26 ווארום יעדעס מאל, ווען איר עסט דאס

ברויט און טרינקט דעם דאזיקן כוס, זאגט איר אָן
דעם הארס טויט, ביז ער וועט קומען. 27 פאלגלעך,
ווער עס עסט דאס ברויט אדער טרינקט דעם
כוס פון דעם האר אומווירדיק, דער פארזינדיקט
זיך קעגן דעם גוף און דעם בלוט פון דעם האר.
28 נאר זאל זיך א מענטש אליין אויספרואוון, און
אזוי עסן פון דעם ברויט און טרינקען פון דעם כוס.
29 ווארום ווער עס עסט און טרינקט אומווירדיק,
דער עסט און טרינקט א משפט פאר זיך, ווייל
ער האט נישט געמאכט קיין הבדל צווישן דעם
הארס גוף. 30 צוליב דעם געפינען זיך צווישן אייך א
סך שלאפע און קראנקע, און נישט ווייניקע זענען
איינגעשלאפן (דעם שלאף פון טויט). 31 אויב אבער
מיר וואלטן זיך אליין אויסגעפארשט, וואלטן מיר
נישט געמשפט געווארן. 32 ווערן מיר אבער געמשפט
פון דעם האר, ווערן מיר געציכטיקט, כדי מיר זאלן
נישט פארמשפט ווערן צוזאמען מיט דער וועלט.
33 דערפאר, ברידער מיינע, ווען איר קומט זיך
צונויף צו עסן, ווארט איינער אויף דעם אנדערן.
34 און אויב עמיצער איז הונגעריק, זאל ער עסן
אינדערהיים, כדי איר זאלט זיך נישט צוזאמענקומען
צו א משפט. און דאס איבריקע וועל איך מתקן זיין,
ווי נאר איך וועל קומען.

12 און וואס שייך (מתנות) פונם גייסט, ברידער,
וויל איך נישט, איר זאלט זיין אומוויסנד. 2 איר
ווייסט (דאך), אז ווען איר זענט געווען אומות
(העולם), ווי איר האט זיך געלאזט פירן צו שטומע
אפג-טער, און מען האט אייך געפירט. 3 דערפאר
לאז איך אייך וויסן, אז קיינער, וועלכער רעדט
דורך ה׳ס גייסט, זאגט נישט: פארפלוכט זאל זיין
יהושע/ישוע; און קיינער קען נישט זאגן: יהושע/ישוע
איז האר, אחוץ דורך דעם רוח הקודש. 4 די מתנות
אבער זענען פארשיידן, נאר דער גייסט איז דער
זעלביקער. 5 און די עבודות זענען פארשיידן, דאך
איז עס דער זעלביקער האר. 6 און די ווירקונגען,
זענען פארשיידן אבער דער זעלביקער ה׳, וועלכער
ווירקט אלץ אין אלעם. 7 יעדן איינעם אבער ווערט
געגעבן די אנטפלעקונג פון דעם רוח (הקודש)
צום נוצן. 8 ווארום איינעם ווערט געגעבן דורך
דעם גייסט א ווארט פון חכמה; און אן אנדערן א
ווארט פון דערקענטעניש, לויט דעם זעלביקן גייסט;
9 אן אנדערן אמונה אין דעם זעלביקן גייסט; און
אן אנדערן מתנות פון רפואות, דורך דעם איינעם
גייסט; 10 און אן אנדערן צו טאן וואונדער; און אן
אנדערן, נבואה; און אן אנדערן, אונטערצושיידן
גייסטער; אן אנדערן, מינים לשונות; און אן אנדערן,
פארטייטשונג פון די לשונות; 11 דאס אלץ אבער
ווירקט איין און דער זעלביקער רוח (הקודש),
וועלכער טיילט אויס יעדן איינעם באזונדער, ווי ער
וויל. 12 ווארום ווי דער גוף איז איינער, און האט
א סך אברים, און די אלע אברים פונם קערפער,
(הגם) זיי זענען א סך, זענען איין גוף; אזוי אויך איז
דער משיח. 13 ווארום אין איין גייסט זענען מיר אלע
געטובלט געווארן אין דער מקווה צו איין גוף, סאי
יידן סאי גריכן, סאי קנעכט סאי פרייע (מענטשן);
און מיר זענען אלע אנגעטרונקען געווארן מיט איין
גייסט. 14 דען דער גוף איז נישט איין אבר, נאר א
סך. 15 אויב דער פוס זאל זאגן: ווייל איך בין נישט
קיין האנט, געהער איך נישט צום קערפער, געהערט
ער דען נישט צוליב דעם צום קערפער? 16 און
אויב דאס אויער זאל זאגן: ווייל איך בין נישט קיין
אויג, געהער איך נישט צום קערפער; צי געהערט

עס דען נישט צוליב דעם צום קערפער? 17 אויב
דער גאנצער גוף וואלט געווען אן אויג, וואו וואלט
געווען דער חוש השמיעה? און אויב ער וואלט
איינגאנצן געווען שמיעה, וואו וואלט געווען דער
חוש הריח? 18 איצט אבער האט ה׳ געזעצט די
אברים, יעדעס איינע פון זיי אין דעם גוף אזוי ווי
ער האט געוואלט. 19 און אויב אלע וואלטן געווען
איין אבר, וואו וואלט געווען דער גוף? 20 איצט
אבער זענען עס טאקע א סך אברים, נאר איין גוף.
21 און דאס אויג קען נישט זאגן צו דער האנט: איך
דארף דיך נישט האבן; אדער ווידער דער קאפ
צו די פיס; איך דארף אייך נישט האבן! 22 נאר
להיפך, די אברים פונם גוף, וואס שיינען אויס צו זיין
די שוואכערע, זענען (גראד) נויטווענדיק. 23 און
די (טיילן) פונם גוף, וועלכע מיר האלטן פאר
נישט אזוי איידל, די דאזיקע באקליידן מיר מיט
מער כבוד; און אונדזערע נישט אנשטענדיקע צירן
מיר אמערסטן; 24 אונדזערע אנשטענדיקע אבער
דארפן עס נישט; יא, ה׳ האט (אזוי) צוזאמענגעזעצט
דעם גוף, אז ער האט צוגעטיילט מער כבוד צו
דעם ווייניקער וויכטיקן (אבר), 25 כדי עס זאל
נישט זיין קיין מחלוקה אינם גוף; נאר אז די אברים
זאלן פארזארגן איינס דאס אנדערע. 26 און אויב
איין אבר ליידט, ליידן אלע אברים מיט; און אויב
איין אבר באקומט כבוד, פרייען זיך אלע אברים
מיט. 27 און איר זענט משיחס גוף, און אברים יעדער
באזונדער. 28 און ה׳ האט אייניקע באשטימט אין
דער קהלה, ערשטנס שליחים, צווייטנס נביאים,
דריטנס מלמדים, דערנאך וואונדער, דערנאך
מתנות פון רפואה, הילף, פארוואלטונג, מינים
לשונות. 29 צי זענען דען אלע שליחים? צי זענען
דען אלע נביאים? צי זענען דען אלע מלמדים? צי
(טאן) דען אלע וואונדער? 30 צי האבן דען אלע די
מתנות פון רפואות? צי רעדן דען אלע מיט לשונות?
צי פארטייטשן דען אלע? 31 שטרעבט אבער צו
דערגרייכן די גרעסערע מתנות. און נאך א דרך, אן
אויסגעצייכנטערן, ווייז איך אייך.

13 אויב איך רעד שוין מיט די לשונות פון
מענטשן און מלאכים, האב אבער נישט קיין ליבע,
בין איך א שאלנדיק קופער אדער א קלינגענדיקער
צימבל. 2 און ווען איך האב נבואה און קען אלע
סודות און יעדע דערקענטעניש; און האב אפילו די
גאנצע אמונה, אזש צו קענען איבערשטעלן בערג,
האב אבער נישט קיין ליבע, בין איך גארנישט. 3 און
ווען איך טייל אויס מיין גאנץ פארמעגן צו שפייזן די
הונגעריקע, און ווען איך גיב איבער מיין גוף צום
פארברענען, האב אבער נישט קיין ליבע, העלפט
עס מיר גארנישט. 4 די ליבע איז סבלנותדיק, גנעדיק;
די ליבע איז נישט מקנא; די ליבע בארימט זיך
נישט, בלאזט זיך נישט אָן; 5 פירט זיך נישט אויף
אומבאשיידן, זוכט נישט דאס איריקע, דערצערנט
זיך נישט, טראכט נישט קיין בייז. 6 פריידט זיך
נישט אויף קיין עוולה, נאר פריידט זיך יא מיט דעם
אמת; 7 זי פארדעקט אלץ; גלויבט אלץ, האפט אלץ;
טראגט אלץ איבער. 8 די ליבע גייט קיינמאל נישט
אונטער; נאר אויב עס זענען פאראן נבואות, וועלן זיי
בטל ווערן; אויב לשונות, וועלן זיי אויפהערן; אויב
דערקענטעניש, וועט זי אפגעשאפט ווערן. 9 ווארום
מיר דערקענען טיילווייז, און אונדזער נבואות זאגן
איז טיילווייז; 10 ווען אבער דאס שלמותדיקע וועט
קומען, וועט דאס טיילווייזע בטל ווערן. 11 ווען איך
בין געווען א קינד, האב איך גערעדט ווי א קינד,

האב פארשטאנען ווי א קינד, האב געטראכט ווי א
קינד; ווען אבער איך בין געווארן א מאן, האב איך
אוועקגעלייגט די קינדישע זאכן. 12 ווארום איצט
זען מיר אין א שפיגל, און אין רעטענישן; דעמאלט
אבער פנים אל פנים; איצט דערקען איך טיילווייז,
דעמאלט אבער וועל איך דערקענען, פונקט אזוי
ווי איך בין אויך דערקענט. 13 און איצט בלייבט
אמונה, האפענונג, ליבע, די דאזיקע דריי; אבער
דאס גרעסטע פון די דאזיקע איז די ליבע.

14 שטרעבט נאך דער ליבע; און באגערט די
רוחניותדיקע מתנות, נאר ליבער, אז איר זאלט
נבואות זאגן. 2 ווארום דער, וואס רעדט אויף אן
(אומבאקאנט) לשון, רעדט נישט צו מענטשן, נאר
צו ה׳; ווייל קיינער איז נישט משיג, און ער רעדט
סודות אינם גייסט. 3 דער אבער, וועלכער זאגט
נבואות, רעדט צו מענטשן צו דערבויאונג, און מוסר,
און טרייסט. 4 ווער עס רעדט אויף א לשון, דער
דערבויט זיך אליין; און דער, וואס זאגט נבואות,
דערבויט די קהלה. 5 און איך וויל, אז איר זאלט
אלע רעדן מיט לשונות, אבער נאך מער, אז איר
זאלט נבואות זאגן; און גרעסער איז דער, וואס זאגט
נבואות, ווי דער, וואס רעדט מיט לשונות, אחוץ
אז ער זאל אויך פארטייטשן, כדי די קהלה זאל
באקומען דערבויאונג. 6 און איצט, ברידער, ווען
איך זאל קומען צו אייך, רעדנדיק מיט לשונות, וואס
וועל איך אייך (דערמיט) העלפן, אויב איך וועל
נישט רעדן צו אייך, צי דורך אן אנטפלעקונג, אדער
דורך דערקענטעניש, אדער מיט נבואה, אדער
לערנונג? 7 יא, אפילו די נישט לעבעדיקע זאכן,
וואס געבן ארויס א קלאנג, זאל עס זיין די פלייט
אדער די הארפע, ווען זיי מאכן נישט קיין חילוק אין
די קלאנגען, וויאזוי וועט מען דערקענען, וואס מען
שפילט אויף דער פלייט אדער הארפע. 8 ווארום
ווען דער טרומייט זאל געבן אן אומדייטלעכן טאָן,
ווער וועט זיך צוגרייטן צו דער מלחמה? 9 און אויך
אזוי איר, ווען איר זאלט נישט געבן דורך דער צונג
א לייכט פארשטענדלעך ווארט, ווי אזוי וועט מען
וויסן, וואס עס ווערט גערעדט? איר וועט דאך רעדן
(סתם) אינדערלופטן. 10 עס זענען פאראן ווער
ווייס וויפל מינים קולות אין דער וועלט, און קיינס
איז נישט אָן א זין. 11 ווען דעריבער איך ווייס נישט
די באטייטונג פון דעם קול, וועל איך זיין פאר דעם
רעדנער א פרעמדער, און דער רעדנער וועט פאר
מיר זיין א פרעמדער. 12 אויך אזוי איר, ווייל איר
זענט אייפעריק אזוי נאך רוחניותדיקע מתנות, זוכט,
אז איר זאלט האבן א שפע פאר דער אויפבויאונג
פון דער קהלה. 13 דערפאר זאל דער, וואס רעדט
אויף א לשון, תפילה טאן, אז ער זאל פארטייטשן.
14 ווארום אויב איך בין מתפלל אויף א לשון, איז
מיין גייסט מתפלל, מיין פארשטאנד אבער בלייבט
אָן פירות. 15 ווי זשע זאל עס זיין? איך וועל תפילה
טאן מיט דעם גייסט, און וועל אויך תפילה טאן מיטן
שכל; איך וועל זינגען מיט דעם גייסט, און וועל אויך
זינגען מיטן פארשטאנד. 16 ווייל ווען דו מאכסט
א ברכה מיטן גייסט, וויאזוי וועט דער, וועלכער
פארנעמט דאס ארט פון א נישט געלערנטן, זאגן
אמן אויף דיין ברכה? ער ווייסט דאך נישט וואס
דו זאגסט. 17 ווארום דו מאכסט טאקע א ברכה ווי
עס געהער צו זיין, נאר דער אנדערער איז נישט
אויפגעבויט. 18 איך דאנק ה׳, אז איך רעד מיט
לשונות מער ווי איר אלע; 19 נאר אין דער קהלה
וויל איך (ליבער) רעדן פינף ווערטער מיט מיין

פארשטאנד, כדי איך זאל אויך אנדערע לערנען,
ווי צען טויזנט ווערטער אויף אן (אומבאקאנט)
לשון. 20 ברידער, זייט נישט קיין קינדער מיטן
פארשטאנד; נאר וואס שייך בייז זייט זייגעדיקע
קינדער, מיטן פארשטאנד אבער דערוואקסענע
(מענטשן). 21 אין דער תורה שטייט געשריבן: מיט
אנדערע לשונות און מיט אנדערע לעפצן וועל איך
רעדן צום דאזיקן פאלק; און אפילו אזוי וועלן זיי
מיך נישט הערן, זאגט דער האר (ג-ט). (ישעיהו כח,
יא-יב.) 22 אזוי ארום זענען (שוין) די לשונות ווי א
צייכן, נישט צו די מאמינים, נאר צו די אומגלויביקע;
די נבואה אבער איז נישט פאר די אומגלויביקע,
נאר פאר די, וועלכע גלויבן. 23 ווען דעריבער
די גאנצע קהלה פארזאמלט זיך, און אלע רעדן
מיט לשונות, און עס קומען אריין הדיוטים אדער
אומגלויביקע, צי וועלן זיי דען נישט זאגן, אז איר
זענט משוגע? 24 ווען אבער אלע זאגן נבואות, און
עס קומט אריין עמיצער אן אומגלויביקער אדער
א הדיוט, ווערט ער פון אלעמען געמוסרט, פון
אלעמען (ריכטיק) געמשפט; 25 די פארבארגענע
זאכן פון זיין הארצן ווערן אנטפלעקט; און אזוי
ארום, פאלנדיק אויפן פנים, וועט ער זיך בוקן צו
ה׳, מודה זייענדיק, אז ה׳ איז באמת צווישן אייך.
26 וואס זשע איז עס, ברידער? ווען איר פארזאמלט
אייך, האט יעדער איינער א מזמור, א לערנונג, אן
אנטפלעקונג, א לשון, א פארטייטשונג; זאל אלץ
געטאן ווערן צו דערבויאונג. 27 אויב עמיצער וויל
רעדן מיט א לשון, זאל עס זיין צווייענווייז, אדער
העכסטנס זאלבעדריט, און איינער נאכן אנדערן;
און איינער זאל פארטייטשן; 28 ווען אבער עס
געפינט זיך נישט קיין פארטייטשער, זאל מען שווייגן
אין דער קהלה; און רעדן צו זיך אליין און צו ה׳.
29 נביאים אבער זאלן רעדן צוויי אדער דריי, און די
אנדערע זאלן משפטן. 30 און ווען עס וועט עפעס
אנטפלעקט ווערן צו אן אנדערן, וועלכער זיצט
(דארטן), זאל דער ערשטער שווייגן. 31 ווארום
איר קענט אלע נבואות זאגן, איינער נאכן אנדערן,
כדי אלע זאלן לערנען און אלע געטרייסט ווערן;
32 און די גייסטער פון די נביאים זענען אונטערטעניק
צו די נביאים; 33 ווארום ה׳ איז נישט קיין ג-ט פון
אומארדנונג, נאר פון שלום. ווי אין אלע קהלות
פון די קדושים. 34 אזוי זאלן די פרויען שווייגן
אין די קהלות; ווארום זיי האבן נישט קיין רשות
צו רעדן, נאר זאלן זיין אונטערטעניק, פונקט ווי
אויך די תורה זאגט. 35 און אויב זיי ווילן עפעס
לערנען, זאלן זיי פרעגן זייערע אייגענע מענער
אינדערהיים; ווארום עס איז א חרפה פאר א פרוי
צו רעדן אין דער קהלה. 36 וואס? איז ה״ס ווארט
פון אייך ארויסגעגאנגען? אדער איז עס נאר צו אייך
אליין אנגעקומען? 37 אויב עמיצער מיינט, אז ער
איז א נביא אדער באשענקט מיט גייסט, זאל ער
דערקענען (אין דעם), וואס איך שרייב צו אייך, אז
עס איז דעם הארס געבאט. 38 אויב אבער עמיצער
ווייסט עס נישט, זאל ער נישט וויסן. 39 דעריבער,
ברידער מיינע, באגערט צו זאגן נבואות, און שטערט
נישט צו רעדן מיט לשונות. 40 אלץ אבער זאל געטאן
ווערן בכבודיק און אין ארדנונג.

15 און איך לאז אייך וויסן, ברידער, (נאכאמאל)
די גוטע בשורה, וואס איך האב אייך אנגעזאגט,
וועלכע איר האט אויך אנגענומען, און אין וועלכער
איר שטייט פעסט, 2 דורך וועלכער איר ווערט
אויך געראטעוועט; אויב איר האלט דאס ווארט,

וואס איך האב אייך אנגעזאגט; אחוץ, אז איר האט
אומזיסט געגלויבט. 3 ווארום קודם כל האב איך
אייך איבערגעגעבן, וואס אויך איך האב מקבל
געווען, אז משיח איז געשטארבן פאר אונדזערע זינד
לויט די כתבי (הקודש); (ישעיהו נג, ה-יב.) 4 און אז
ער איז נקבר געווארן; און אז ער איז אויפגעשטאנען
דעם דריטן טאג לויט די כתבי (הקודש); (תהלים
טז, י.) 5 און אז ער האט זיך באוויזן צו כיפאן;
שפעטער צו די צוועלף; 6 דערנאך האט ער זיך
באוויזן צו מער ווי פינף הונדערט ברידער אויף
איינמאל, דאס רוב פון וועלכע לעבט נאך ביז איצט,
אייניקע אבער זענען שוין איינגעשלאפן; 7 שפעטער
האט ער זיך באוויזן צו יעקבן; נאך דעם צו אלע
שליחים; 8 און צו לעצט נאך אלעמען האט ער זיך
באוויזן אויך צו מיר, וואס איך בין גלייך צו א מפיל
קינד. 9 ווארום איך בין דער סאמע קלענסטער פון
די שליחים, און בין נישט ווערט גערופן צו ווערן
שליח, ווייל איך האב פארפאלגט די קהלה פון ה׳.
10 נאר דורך ה׳ס חסד בין איך, וואס איך בין; און
זיין חסד צו מיר איז נישט געווען ארויסגעווארפן;
נאר איך האב געהארעוועט מער פון זיי אלעמען;
דאך נישט איך, נאר ה׳ס חסד, וואס איז מיט מיר.
11 דעריבער צי איך, צי זיי, אזוי דרשענען מיר,
און אזוי האט איר געגלויבט. 12 אויב אבער פון
משיח ווערט געדרשנט, אז ער איז אויפגעשטאנען
פון די טויטע, וויאזוי זאגן דאס אייניקע צווישן
אייך, אז עס איז נישטא קיין תחית המתים? 13 און
אויב עס איז נישטא קיין תחית המתים, איז אויך
משיח נישט אויפגעשטאנען; 14 און אויב משיח איז
נישט אויפגעשטאנען, איז טאקע אונדזער דרשענען
פוסט, און אייער אמונה איז אויך אומזיסט. 15 און
מיר געפינען זיך אויך ווי פאלשע עדות פון ה׳;
ווייל מיר האבן עדות געזאגט קעגן ה׳, אז ער האט
אויפגעוועקט דעם משיח; וועמען ער האט נישט
אויפגעוועקט, אויב די טויטע וועלן טאקע נישט
אויפשטיין. 16 ווארום אויב די טויטע וועלן נישט
אויפשטיין, איז אויך משיח נישט אויפגעשטאנען;
17 און אויב משיח איז נישט אויפגעשטאנען, איז אייער
אמונה, אָן א זין; און איר זענט נאך אין אייערע זינד.
18 אין דעם פאל זענען אפילו די איינגעשלאפענע אין
דעם משיח פארלוירן געווארן. 19 אויב מיר האבן
געזעצט אונדזער האפענונג אויף דעם משיח בלויז
אויף דעם דאזיקן לעבן, זענען מיר די עלנטסטע
פון אלע מענטשן. 20 איצט אבער איז משיח יא
אויפגעשטאנען פון די טויטע, אלס די ראשית בכורים
פון די איינגעשלאפענע. 21 ווארום ווי דער טויט
איז געקומען דורך א מענטשן, אזוי איז אויך תחית
המתים דורך א מענטשן. 22 ווארום ווי אין אדם
(הראשון) שטארבן אלע, אזוי וועלן אויך אין דעם
משיח אלע לעבעדיק געמאכט ווערן. 23 און יעדער
איינער אין זיין סדר: משיח אלס ערשטלינג, דאן
די, וועלכע זענען דעם משיחס, ביי זיין קומען.
24 נאך דעם דער קץ, ווען ער וועט איבערגעבן
דאס קעניגרייך צו ג-ט דעם פאטער; ווען ער וועט
בטל מאכן יעדע ממשלה און יעדע הערשאפט און
מאכט. 25 ווארום ער דארף קעניגן, ביז ער וועט
לייגן אלע זיינע פיינט אונטער זיינע פיס. (תהלים קי,
א.) 26 דער לעצטער שונא אפגעשאפט צו ווערן, איז
דער טויט. 27 ווארום אלץ האט ער געלייגט אונטער
זיינע פיס. און ווען ער זאגט, אז אלץ איז געלייגט,
איז קלאר, אז עס איז מיט דעם אויסנאם פון אים,
וועלכער האט אלץ געלייגט אונטער אים. 28 און

ווען אלץ וועט זיין געלייגט אונטער אים, דעמאלט
וועט אויך דער זון אליין זיך אונטערטעניקן צו אים,
וועלכער האט אלץ געלייגט אונטער אים, כדי ה׳
זאל זיין אלץ אין אלעם. 29 ווען נישט, וואס וועלן טאן
די, וועלכע זענען זיך טובל אין דער מקווה"פאר די
טויטע" (ציטירן ניטציטירן)? אויב די טויטע וועלן
גארנישט אויפשטיין, פארוואס זאל מען זיך נאך טובל
זיין אין דער מקווה"פאר זייערטוועגן" (ציטירן
ניטציטירן)? 30 און פארוואס שטייען מיר אין
סכנה יעדע שעה? 31 איך שטארב טאג טעגלעך,
איך פארזיכער עס ביי אייער בארימונג, ברידער,
וואס איך האב אינם משיח יהושע/ישוע דעם האר
אונדזערן. 32 אויב איך האב געקעמפט פשוט ווי
א מענטש מיט די ווילדע חיות אין עפעזוס, וואס
נוצט עס מיר? אויב די טויטע שטייען נישט אויף,
לאמיר עסן און טרינקען, ווארום מארגן שטארבן
מיר! (ישעיהו כב, יג.) 33 באטריגט זיך נישט אליין;
שלעכטע חברותא פארדארבן גוטע מידות. 34 ווערט
ניכטערן ווי עס געהער צו זיין, און זינדיקט נישט;
ווארום אייניקע (צווישן אייך) קענען נישט ה׳; צו
אייער חרפה זאג איך עס. 35 נאר עמיצער וועט זאגן:
וויאזוי שטייען די טויטע אויף? און מיט וואס פאר א
קערפער קומען זיי? 36 דו נאר, וואס דו פארזייסט,
ווערט נישט לעבעדיק געמאכט, ווען עס שטארבט
נישט; 37 און וואס דו פארזייסט, פארזייסט דו נישט
דעם קערפער, וואס וועט זיין, נאר בלויז א קערנדל,
פילייכט פון ווייץ, אדער פון עפעס אנדערש. 38 ה׳
אבער גיט אים א גוף, ווי ער וויל, און יעדן איינעם
זאמען זיין אייגענעם קערפער. 39 נישט יעדעס פלייש
איז (איין און) דאס זעלביקע פלייש; נאר אן אנדערס
(איז דאס פלייש) פון מענטשן, און אן אנדערס איז
דאס פלייש פון בהמות, און אן אנדערס איז דאס
פלייש פון עופות, און אן אנדערס פון פיש. 40 און עס
זענען פאראן גופים הימלישע און גופים ערדישע;
נאר דער כבוד פון די הימלישע איז אן אנדערער,
און פון די ערדישע אן אנדערער. 41 די זון האט
אן אנדערן כבוד, און די לבנה האט אן אנדערן
כבוד, און די שטערן האבן אן אנדערן כבוד; ווארום
איין שטערן אונטערשיידט זיך פון אן (אנדערן)
שטערן מיטן כבוד. 42 פונקט אזוי איז אויך תחית
המתים. עס ווערט פארזייט אין פארדארבלעכקייט,
עס שטייט אויף אין אומפארדארבלעכקייט. 43 עס
ווערט פארזייט אין אומכבוד, עס שטייט אויף אין
הערלעכקייט; עס ווערט פארזייט אין שלאפקייט,
עס שטייט אויף מיט גבורה; 44 עס ווערט פארזייט א
נאטירלעכער גוף, עס שטייט אויף א רוחניותדיקער
גוף. אויב עס איז פאראן א נאטירלעכער גוף, איז
אויך פאראן א רוחניותדיקער. 45 און אָט אזוי
שטייט טאקע געשריבן: דער ערשטער מענטש,
אדם, איז געווארן א לעבעדיקע זעל (בראשית ב,
ז.); דער אדם האחרון צו א לעבעדיק מאכנדיקן
גייסט. 46 אבער דער ערשטער איז נישט דער
רוחניותדיקער, נאר דער נאטירלעכער; דערנאך
דער רוחניותדיקער. 47 דער ערשטער מענטש איז
פון דער ערד, ערדיש; דער צווייטער מענטש איז מן
השמים. 48 ווי דער ערדישער איז, אזוי זענען אויך
די ערדישע; און ווי דער הימלישער איז, אזוי זענען
אויך די הימלישע. 49 און ווי מיר האבן געטראגן
דאס געשטאלט פון דעם ערדישן, אזוי וועלן מיר
אויך טראגן דאס געשטאלט פון דעם הימלישן.
50 און דאס דאזיקע זאג איך, ברידער, אז בשר
ודם קען נישט ירשענען דאס קעניגרייך פון ה׳;

אויך וועט דאס פארדארבלעכע נישט ירשענען די
אומפארדארבלעכקייט. 51 אָט זאג איך אייך א סוד:
נישט אלע וועלן מיר איינשלאפן, נאר מיר וועלן אלע
פארענדערט ווערן. 52 אין א רגע, אין אן אויגנבליק,
ביים לעצטן שופר; ווארום מען וועט בלאזן שופר,
און די טויטע וועלן אויפשטיין אומפארדארבלעכע,
און מיר וועלן פארענדערט ווערן. 53 ווארום
דאס דאזיקע פארדארבלעכע מוז זיך אנקליידן
מיט אומפארדארבלעכקייט, און דאס דאזיקע
שטערבלעכע מוז אנקליידן אומשטערבלעכקייט.
54 ווען אבער דאס דאזיקע פארדארבלעכע וועט
אנקליידן אומפארדארבלעכקייט, און דאס דאזיקע
שטערבלעכע וועט אנקליידן אומשטערבלעכקייט,
וועט דעמאלט מקוים ווערן דאס ווארט, וואס שטייט
געשריבן: פארשלוننען איז דער טויט אין זיג: 55 אָ
טויט, וואו איז דיין נצחון? אָ טויט, וואו איז דיין
גיפטיקער ביס? (Hadēs g86) 56 דער גיפטיקער ביס
פונם טויט איז די זינד; און דער כוח פון דער זינד
איז די געזעץ; 57 אבער אדאנק זיי ה׳, וועלכער גיט
אונדז דעם נצחון דורך אונדזער האר יהושע/ישוע
המשיח. 58 דערפאר, געליבטע ברידער מיינע, זייט
פעסט, אומבאוועגלעך, און מערט אייך תמיד אין
דער זאך פון דעם האר, ווייל איר ווייסט, אז אייער
פראצע איז נישט אומזיסט אינם האר.

16 און וואס שייך דער געלטזאמלונג פאר די
קדושים (אין ירושלים), ווי איך האב באפוילן די
קהלות פון גאלאטיען, פונקט אזוי זאלט איר אויך
טאן. 2 יעדן ערשטן טאג פון דער וואך, זאל יעדער
איינער פון אייך אוועקלייגן (עפעס) פאר זיך און
אפשפארן, אויף וויפל ער האט מצליח געווען, כדי
ווען איך וועל קומען, זאלן דעמאלט נישט געמאכט
ווערן קיין זאמלונגען. 3 און ווען איך וועל אנקומען,
וועל איך שיקן מיט בריוו די דאזיקע, וועלכע איר
וועט האלטן פאר ראוי אוועקצוטראגן אייער נדבה
קיין ירושלים; 4 און אויב עס וועט זיין ווערט די מי,
אז איך זאל אויך פארן, וועלן זיי פארן מיט מיר.
5 און איך וועל קומען צו אייך, ווען איך וועל האבן
דורכגעגאנגען מאצעדאניען; ווארום איך גיי איבער
מאצעדאניען; 6 ביי אייך אבער וועל איך אפשר
איבערבלייבן, אדער אפילו איבערווינטערן, כדי
איר זאלט מיך ארויסבאגלייטן, וואו איך זאל נאר
רייזן. 7 ווארום איך וויל אייך איצט נישט זען אויף
דער דורכרייזע; ווייל איך פארהאף צו בלייבן ביי
אייך א געוויסע צייט, אם ירצה ה׳. 8 אין עפעזוס
אבער וועל איך בלייבן ביז שבועות; 9 ווארום א
גרויסע טיר פון טעטיקייט איז מיר געעפנט געווארן,
און עס זענען דא א סך קעגנער. 10 ווען אבער
טימאטעוס וועט קומען, זאלט איר זען, אז ער זאל
זיין ביי אייך אָן מורא; ווייל ער טוט דעם הארס
ווערק, ווי איך אליין; 11 דעריבער זאל אים קיינער
נישט מבזה זיין. נאר איר זאלט אים אוועקשיקן
בשלום, כדי ער זאל קומען צו מיר; ווארום איך
ווארט אויף אים מיט די ברידער. 12 און וואס שייך
דעם ברודער אפאלאס, האב איך אים זייער פיל
געבעטן צו קומען צו אייך מיט די ברידער; און ער
האט בכלל איצט נישט געוואלט קומען; נאר ער
וועט קומען, ווען ער וועט האבן א געלעגנהייטלעכע
צייט. 13 וואכט, שטייט פעסט אין דער אמונה,
זייט מענער, שטארקט זיך. 14 זאלן אלע אייערע
(מעשים) געטאן ווערן מיט ליבע. 15 און איך בעט
אייך, ברידער, איר קענט (דאך) סטעפאנאסנס הויז,
אז עס איז געווען די ערשטע פרוכט פון אכאיא, און

זיי האבן זיך געווידמעט צו דער עבודה לטובת די
קדושים, 16 אז איר אויך זאלט זיך אונטערטעניקן
צו אזעלכע, און צו יעדן, וואס ארבעט מיט און
באמיט זיך. 17 און איך פריי מיך אויף דעם אנקומען
פון סטעפאנאסן און פארטונאטוסן און אכאיקוסן,
ווייל וואס עס פעלט מיר פון אייער צד, האבן זיי
ממלא געווען. 18 ווארום זיי האבן דערפרישט מיין
גייסט און אייערן; דעריבער זאלט איר אפגעבן
אנערקענונג צו אזעלכע. 19 די קהלות פון (קליין)
אזיען געבן אייך אפ שלום. אקווילא און פריסקא,
צוזאמען מיט דער קהלה אין זייער הויז, געבן אייך
אפ שלום זייער פיל אין דעם האר. 20 אלע ברידער
געבן אייך אפ שלום. גיט אפ שלום איינער דעם
אנדערן מיט דעם הייליקן קוש. 21 דער גרוס פון
מיר, פוילוס, מיט מיין אייגענער האנט. 22 אויב
עמיצער האט נישט ליב דעם האר, זאל ער זיין אין
חרם. מרן אתא. 23 זאל דער חסד פון דעם האר
יהושע/ישוע זיין מיט אייך. 24 מיין ליבע איז מיט
אייך אלעמען אינם משיח יהושע/ישוע. אמן.

ב קארינטער בריוו

1 פוילוס, א שליח פונם משיח יהושע/ישוע דורך
ה׳ס רצון, און טימאטעוס, דער ברודער, צו דער
קהלה פון ה׳, וועלכע געפינט זיך אין קארינט,
צוזאמען מיט אלע הייליקע, וואס זענען אין גאנץ
אכאיא: 2 חסד צו אייך און שלום פון ג-ט אונדזער
פאטער און פון דעם האר יהושע/ישוע המשיח.
3 געלויבט איז דער ג-ט און פאטער פון אונדזער
האר יהושע/ישוע המשיח, דער אב הרחמים און
ג-ט פון יעדער נחמה; 4 וועלכער טרייסט אונדז
אין אלע אונדזערע צרות, כדי מיר זאלן קענען
טרייסטן די, וואס געפינען זיך אין וועלכער נישט
איז צרה, מיט דער טרייסט, מיט וועלכער מיר
אליין ווערן געטרייסט פון ה׳. 5 ווייל פונקט ווי
דעם משיחס ליידן פארמערן זיך אויף אונדז, אזוי
פארמערט זיך אויך דורך דעם משיח אונדזער
נחמה. 6 און ליידן מיר צרות, איז עס פאר אייער
טרייסט און ישועה; ווערן מיר געטרייסט, איז עס
פאר אייער טרייסט, וואס באווייזט זיך ווירקזאם אין
דערטראגן סבלנותדיק די זעלביקע יסורים, וועלכע
מיר אליין ליידן אויך; 7 און אונדזער האפענונג
וועגן אייך שטייט פעסט, ווייל מיר ווייסן, אז ווי
איר זענט אנטיילנעמער אין די ליידן, אזוי וועט איר
אויך זיין (אנטיילנעמער) אין דער נחמה. 8 ווארום
מיר ווילן נישט, אז איר זאלט נישט וויסן, ברידער,
וועגן דער צרה, וואס איז אונדז געשען אין (קליין)
אזיען, אז זייער פיל איבער די כוחות זענען מיר
געדריקט געווארן, אזוי, אז מיר האבן זיך אפילו
מיאש געווען אפילו פונם לעבן; 9 יא, מיר אליין
האבן געהאט אין זיך דעם אורטייל פון טויט, כדי
מיר זאלן נישט האבן קיין בטחון אויף זיך אליין,
נאר אויף ה׳, וועלכער איז מחיה מתים; 10 וועלכער
האט אונדז מציל געווען פון אזא גרויסן טויט, און
וועט מציל זיין; צו וועמען מיר האבן געהאפט, אז
ער וועט נאך מציל זיין; 11 בשעת איר טוט אויך
מיטהעלפן מיט אייער תפילה טאן פאר אונדז; כדי
פאר דער מתנה, וואס איז אונדז געגעבן געווארן
פון א סך פערזאנען, זאלן א סך אפגעבן א שבח
פאר אונדזערטוועגן. 12 ווארום אָט דאס דאזיקע
איז אונדזער בארימונג, דאס עדות זאגן פון אונדזער
געוויסן, אז אין קדושה און אין אויפריכטיקייט פאר
ה׳, נישט אין פליישלעכער חכמה נאר אין ה׳ס חסד,
האבן מיר געלעבט אין דער וועלט, און דער עיקר
ביי אייך. 13 ווארום מיר שרייבן אייך נישט עפעס
אנדערש, נאר ווי איר לייענט אדער פארשטייט,
און איך בין בטוח, אז איר וועט עס פארשטיין ביז
צום סוף; 14 אזוי ווי איר האט אונדז שוין טיילווייז
פארשטאנען, אז מיר זענען אייער רום, ווי איר זענט
אויך אונדזער (רום) אין דעם טאג פון אונדזער האר
יהושע/ישוע. 15 און אין דעם דאזיקן בטחון האב
איך צום ערשט געוואלט קומען צו אייך, כדי איר
זאלט האבן א צווייפאכן חסד, 16 און דורך אייך צו
גיין קיין מאצעדאניען, און ווידער פון מאצעדאניען
צו קומען צו אייך, און פון אייך באגלייט צו ווערן
צו דעם (לאנד) יהודה. 17 און וועלנדיק דאס
דאזיקע, האב איך דען ארויסגעוויזן לייכטזיניקייט?
אדער די זאכן, וועלכע איך פלאן, צי פלאן איך דען
לויטן פלייש, כדי עס זאל זיין ביי מיר (אין דער
זעלביקער צייט) דאס יא, יא און דאס ניין, ניין?
18 נאר ה׳ איז געטריי, אז אונדזער ווארט צו אייך
איז נישט יא און ניין. 19 ווארום דער זון פון דער
אויבערשטער, יהושע/ישוע המשיח, וועלכער איז

דורך אונדז געדרשנט געווארן צווישן אייך, דורך
מיר און סילוואנוסן און טימאטעוסן, איז נישט געווען
יא און ניין; נאר עס איז (תמיד) געווען יא אין אים;
20 ווארום וויפל הבטחות פון ה׳ עס איז פאראן, אין
אים איז דאס יא; דערפאר איז אויך דורך אים דער
אמן, צו ה׳ס כבוד דורך אונדז. 21 און דער, וועלכער
האט אונדז צוזאמען מיט אייך געגרונטפעסטיקט אין
דעם משיח און אונדז געזאלבט, איז ה׳, 22 וועלכער
האט אונדז אויך געחתמעט און געגעבן אין אונדזערע
הערצער דעם ערבון פון דעם גייסט. 23 איך אבער
רוף ה׳ אלס עדות אויף מיין נשמה, אז כדי אייך
צו שוינען בין איך נאך נישט געקומען קיין קארינט.
24 נישט אז מיר הערשן איבער אייער אמונה, נאר
מיר זענען מיטהעלפער פון אייער שמחה; ווארום
איר שטייט פעסט אין דער אמונה.

2 און איך האב ביי מיר אפגעמאכט דאס דאזיקע,
נישט ווידער צו קומען צו אייך מיט עצבות. 2 ווארום
אויב איך מאך אייך טרויעריק, ווער זשע איז עס,
וואס איז מיך משמח, אויב נישט דער, וועלכער
איז טרויעריק איבער מיר? 3 און אָט דאס האב
איך געשריבן, כדי ווען איך וועל קומען, זאל איך
נישט האבן קיין טרויער פון די, וואס איך דארף זיך
פרייען מיט זיי; זייענדיק בטוח אויף אייך אלעמען,
אז מיין שמחה איז אייער אלעמענס שמחה. 4 ווארום
פון גרויס דריקונג און הארץ קלעמעניש האב איך
צו אייך געשריבן און מיט א סך טרערן, נישט כדי
אייך מצער צו זיין, נאר כדי איר זאלט דערקענען
די ליבע, וואס איך האב אין א שפעדיקער מאס לגבי
אייך. 5 נאר אויב עמיצער האט באטריבט, האט ער
באטריבט נישט מיך, נאר טיילווייז אייך אלע—כדי
איך זאל (אים) נישט צו שווער באלאסטן— 6 פאר
אזעלכן איז גענוג די שטראף, וואס ער האט באקומען
פון דער מערהייט; 7 אזוי, אז להיפך איר זאלט אים
ליבער מוחל זיין און טרייסטן, כדי דער זעלביקער
זאל נישט פארזינקען אין איבערמאסיקן צער.
8 דערפאר בעט איך אייך, איר זאלט באשטעטיקן
אים (ארויסצוואוייזן) ליבע. 9 ווארום פאר דעם
דאזיקן צוועק האב איך געשריבן, כדי איך זאל וויסן
אייער אויספרואוונג, צי איר זענט געהארכזאם
אין אלעם. 10 און וועמען איר זענט מוחל, בין איך
אויך (מוחל); ווארום וואס איך האב אויך מוחל
געווען, האב איך עס מוחל געווען צוליב אייך פאר
דעם משיח, 11 כדי מיר זאלן נישט באטריגט ווערן
פונם שטן, ווארום זיינע איינפאלן זענען אונדז נישט
אומבאקאנט. 12 און ווען איך בין געקומען קיין
טראאס פאר דער גוטער בשורה פון דעם משיח,
און א טיר איז מיר געעפנט געווארן אין דעם האר,
13 האב איך נישט געהאט קיין מנוחה אין מיין גייסט,
ווייל איך האב נישט געפונען מיין ברודער טיטוס;
נאר האב מיך געזעגנט מיט זיי און בין אוועק קיין
מאצעדאניען. 14 א דאנק אבער צו ה׳, וועלכער
גיט אונדז תמיד דעם נצחון אין דעם משיח, און
אנטפלעקט דורך אונדז אומעטום דעם ריח ניחוח
פון זיין דערקענטעניש. 15 ווייל מיר זענען א ריח
ניחוח פון דעם משיח פאר ה׳, צווישן די, וואס ווערן
געראטעוועט, און צווישן די, וואס ווערן פארלוירן;
16 צו די טאקע א ריח מות צום טויט; און צו די א ריח
חיים צום לעבן. און ווער איז ראוי צו דעם דאזיקן?
17 ווארום מיר זענען נישט ווי א סך אנדערע, וואס
מאכן שאכער-מאכער מיט ה׳ס ווארט; נאר ווי פון א
לויטער הארץ, נאר ווי פון ה׳ פאר ה׳ רעדן מיר
אינם משיח.

3 צי הויבן מיר שוין ווידער אָן זיך אליין
צו רעקאמענדירן? אדער נויטיקן מיר זיך, ווי
אייניקע (אנדערע), אין רעקאמענדירונגס בריוו צו
אייך, אדער פון אייך? 2 איר זענט אונדזער בריוו,
געשריבן אויף אונדזערע הערצער, באקאנט און
געלייענט פון אלע מענטשן; 3 ווייל איר האט זיך
ארויסגעוויזן, אז איר זענט משיחס בריוו דורך אונדז
צוגעגרייט, נישט מיט טינט, נאר מיט דעם גייסט
פון דעם לעבעדיקן ג-ט; נישט אויף שטיינערנע
לוחות, נאר אויף פליישערנע לוחות פון הערצער.
4 און אזא בטחון האבן מיר דורך דעם משיח צו
ה׳; 5 נישט אז פון זיך אליין זענען מיר פעאיק צו
דענקען ווי עפעס וואלט געווען פון אונדז אליין;
נאר אונדזער פעאיקייט איז פון ה׳, 6 וועלכער האט
אונדז אויך פעאיק געמאכט (צו זיין) דינער פונם
נייעם בונד, נישט פונם אות, נאר פונם גייסט; ווארום
דער בוכשטאב טייט, דער גייסט אבער מאכט
לעבעדיק. 7 און אויב די עבודה פון דעם טויט,
מיט אותיות אויסגעקריצט אויף שטיינער, איז געווען
מיט הערלעכקייט, אזוי, אז די בני ישראל האבן
נישט געקענט בליקן אויף משהס פנים צוליב דער
הערלעכקייט פון זיין פנים, וואס האט דאך געהאלטן
ביים פארגיין. (שמות לד, כט-לה.) 8 וויאזוי זשע
וועט דען נישט די עבודה פונם גייסט זיין מיט
מער הערלעכקייט? 9 ווארום אויב די עבודה פון
פאראורטיילונג האט געהאט הערלעכקייט, וויפל
מער שטייגט איבער די עבודה פון גערעכטיקייט
אין הערלעכקייט! 10 ווארום אפילו דאס הערלעכע
איז גארנישט געווען הערלעך אין דער מאס
צוליב דער איבערוועלטיקנדיקער הערלעכקייט.
11 ווארום אויב דאס, וואס פארגייט איז געווען מיט
הערלעכקייט, א סך מער מיט הערלעכקייט איז
דאס, וואס האט א קיום. 12 האבנדיק דעריבער אזא
האפענונג, רעדן מיר פיל דרייסטקייט, 13 און נישט ווי
משה, וועלכער האט אנגעטאן א מסוה אויף זיין פנים,
כדי די בני ישראל זאלן נישט בליקן אויף דעם סוף
פון דעם, וואס האט דאך געזאלט אויפהערן; 14 נאר
זייערע מחשבות זענען פארהארטעוועט געווארן?
ווארום ביז צום היינטיקן טאג בלייבט די זעלביקע
מסוה נישט אפגעדעקט ביים לייענען דעם ברית
הישנה (תנ״ך), ווייל זי ווערט אוועקגענומען (נאר)
אינם משיח. 15 יא ביז דעם היינטיקן טאג, ווען (תורת)
משה ווערט געלייענט, ליגט א מסוה אויף זייער
הארץ. 16 ווען אבער (דאס יידישע פאלק) וועט זיך
אומקערן צום האר, וועט די מסוה אוועקגענומען
ווערן. 17 דער האר אבער איז דער גייסט; און
וואו עס איז דער גייסט פון דעם האר, דארטן איז
פרייהייט. 18 און מיר אלע, אפשפיגלענדיק מיט אן
אפגעדעקט פנים די הערלעכקייט פון דעם האר,
ווערן פארענדערט אין דעם זעלביקן דמות פון
הערלעכקייט צו הערלעכקייט, אזוי ווי פון דעם
האר, וועלכער איז גייסט.

4 דערפאר, האבנדיק אָט די דאזיקע עבודה, אזוי ווי
מיר האבן מקבל געווען רחמים, פאלן מיר נישט
אראפ פארצווייפלט; 2 נאר האבן זיך אפגעזאגט פון
די פארבארגענע זאכן פון שאנדע, נישט לעבעדיק
מיט כיטרעקייט, און נישט פעלשנדיק ה׳ס ווארט, נאר
מיט דער ארויסווייזונג פון דעם אמת רעקאמענדירן
מיר זיך צו יעדן מענטשנס געוויסן פאר ה׳. 3 אויב
אבער אונדזער גוטע בשורה איז דאך פארהוילן, איז
זי פארהוילן פון די, וועלכע ווערן פארלוירן; 4 פאר
די אומגלויביקע, וואס דער ג-ט פון דער דאזיקער

וועלט האט אין זיי פארבלענדט די געדאנקען, כדי
עס זאל זיי נישט אויפגיין דאס ליכט פון דער גוטער
בשורה פון דער הערלעכקייט פון דעם משיח,
וועלכער איז דאס דמות פון ה׳. (aiōn g165) 5 ווארום
מיר דרשענען נישט זיך אליין, נאר דעם משיח
יהושע/ישוע אלס האר, און אונדז אליין ווי אייערע
קנעכט צוליב יהושען/ישוען. 6 ווייל דער ג-ט,
וועלכער האט געזאגט: פון חושך זאל ארויסשיינען
ליכט! האט געלויכטן אין אונדזערע הערצער אריין,
כדי צו געבן ליכט פון דער דערקענטעניש פון דעם
כבוד פון ה׳ אין דעם פנים פון משיח. 7 מיר האבן
אבער דעם דאזיקן אוצר אין ערדענע כלים, כדי די
איבערמאסיקע מאכט זאל זיין פון ה׳, און נישט פון
אונדז; 8 פון אלע זייטן ווערן מיר געדריקט, אבער
נישט דערדריקט; מיר זענען פארדאנהט, זענען זיך
אבער נישט מיאש; 9 מיר ווערן גערודפט, אבער
נישט פארלאזן; מיר ווערן אנידערגעווארפן, אבער
נישט פארלוירן ווערן; 10 תמיד טראגן מיר ארום אין
אונדזער לייב דאס שטארבן פון יהושען/ישוען, כדי
דאס לעבן פון יהושען/ישוען זאל אנטפלעקט ווערן
אין אונדזער גוף. 11 ווארום מיר, די לעבעדיקע,
ווערן צו יעדער צייט איבערגעגעבן צום טויט צוליב
יהושען/ישוען, כדי ישועס לעבן זאל זיך אנטפלעקן
אין אונדזער שטערבלעך פלייש. 12 אזוי ארום
ווירקט דער טויט אין אונדז, דאס לעבן אבער אין
אייך. 13 און האבנדיק דעם זעלביקן גייסט פון
אמונה, לויט וועלכן עס שטייט געשריבן; איך האב
געגלויבט, דערפאר האב איך גערעדט (תהלים
קטז, י.); גלויבן מיר אויך, און דעריבער רעדן מיר;
14 וויסנדיק, אז דער וועלכער האט אויפגעוועקט דעם
האר יהושע/ישוע (פון די טויטע), וועט אונדז אויך
אויפוועקן צוזאמען מיט יהושען/ישוען און שטעלן
מיט אייך. 15 ווארום אלץ איז פאר אייערטוועגן,
כדי דער חסד, וואס ווערט פארגרעסערט דורך
א סך, זאל פארמערן דעם שבח צום כבוד פון ה׳.
16 דערפאר פאלן מיר נישט אראפ ביי זיך; נאר
אויב אפילו אונדזער אויסערלעכער מענטש ווערט
פארדארבן, ווערט אבער אונדזער אינערלעכער
מענטש באנייט פון טאג צו טאג. 17 ווארום אונדזער
לייכטע און צייטווייליקע באדריקונג פארשאפט
אונדז, מער און מער איבער דער מאס, א משא פון
אייביקן כבוד; (aiōnios g166) 18 ווייל מיר קוקן נישט
אויף די זאכן, וואס מען קען זען, נאר אויף די, וואס
מען קען נישט זען; ווייל זאכן, וואס מען זעט, זענען
לפי שעה, אבער די זאכן, וואס מען זעט נישט, זענען
אייביק. (aiōnios g166)

5 ווארום מיר ווייסן, אז ווען דאס געצעלט, אונדזער
ערדיש הויז, וועט צעשטערט ווערן, האבן מיר א בנין
פון ה׳, א הויז, נישט מיט הענט געמאכט, אן אייביקס,
אין הימל. (aiōnios g166) 2 ווארום אין דעם דאזיקן זיפצן
מיר, בענקענדיק אנגעקליידט צו ווערן מיט אונדזער
וואוינונג, וואס איז פון הימל; 3 און אויב מיר וועלן
טאקע אנגעקליידט ווערן, וועלן מיר נישט געפונען
ווערן נאקעטע. 4 ווארום מיר, וואס זענען אין דעם
דאזיקן געצעלט, זיפצן אונטער א משא, ווייל מיר
ווילן נישט ווערן אויסגעטאן, נאר אנגעטאן כדי דאס
שטערבלעכע זאל איינגעשלונגען ווערן פון דעם
לעבן. 5 און דער, וועלכער האט אונדז צוגעגרייט
דערצו, איז ה׳, וואס האט אונדז אויך געגעבן דעם
ערבון פון דעם גייסט. 6 דעריבער זענען מיר תמיד
געטרייסט און ווייסן, אז כל זמן מיר וואוינען אינם
גוף, זענען מיר נישט אינדערהיים ביי דעם האר.

7 ווייל מיר לעבן אין גלויבן, נישט אין ראיה. 8 מיר
זענען געטרייסט, און ווילן ליבער אויסוואנדערן פון
דעם גוף און זיין אינדערהיים ביים האר. 9 דערפאר
שטרעבן מיר אויך, צי מיר זענען אינדערהיים צי
מיר זענען ווייט, צו זיין וואוילגעפעלן פאר אים.
10 ווארום מיר אלע מוזן דערשיינען פאר משיחס
כסא המשפט, כדי יעדער איינער זאל באקומען
דאס, וואס ער האט געטאן אין דעם גוף, גוטס אדער
שלעכטס. 11 דעריבער, וויסנדיק פון דער מורא
פאר דעם האר, זוכן מיר איבערצוצייגן מענטשן,
פאר ה׳ אבער זענען מיר אנטפלעקט; און איך האף,
אז מיר זענען אויך אנטפלעקט אין אייערע געוויסנס.
12 מיר רעקאמענדירן זיך נישט ווידער צו אייך,
נאר געבן אייך א געלעגנהייט זיך צו רימען מיט
אונדז, כדי איר זאלט האבן עפעס קענען די, וועלכע
באַרימען זיך מיטן פנים און נישט מיטן הארצן.
13 ווארום אויב מיר זענען אראפ פון זינען, איז עס
פאר ה׳; זענען מיר ביים קלארן פארשטאנד, איז
עס פאר אייערטוועגן. 14 ווארום די ליבע פון דעם
משיח צווינגט אונדז, וועלכע משפטן אזוי, אז אויב
איינער איז געשטארבן פאר אלעמען, זענען אלע
געשטארבן; 15 און ער איז געשטארבן פאר אלעמען,
כדי די לעבעדיקע זאלן מער נישט לעבן פאר
זיך אליין, נאר פאר דעם, וועלכער איז פאר זיי
געשטארבן און אויפגעשטאנען. 16 דערפאר פון
איצט אָן קענען מיר קיינעם נישט לויטן פלייש; און
אויב אפילו מיר האבן געקענט משיחן לויטן פלייש,
קענען מיר אים שוין נישט מער. 17 דערפאר, אויב
עמיצער איז אינם משיח, איז ער א נייע באשאפונג;
דאס אלטע איז פארגאנגען, זע, אלץ איז געווארן ניי!
18 און דאס אלץ איז פון ה׳, וועלכער האט אונדז
געמאכט שלום (ישעיהו נג, ה.) מיט זיך אליין דורך
דעם משיח און אונדז געגעבן די עבודה פון די מאכן
פון שלום; 19 ווייל ה׳ איז געווען אינם משיח, שלום
מאכן די וועלט מיט זיך אליין, נישט צורעכענענדיק
זיי זייערע זינד, און האט געלייגט אין אונדז דאס
ווארט פון דער שלום מאכן. 20 מיר זענען דעריבער
שלום אמבאסאדארן פאר דעם משיח, ווי ה׳ וואלט
דורך אונדז מזהיר געווען; מיר בעטן אין משיחס
נאמען, זייט זיך שלום מאכן מיט ה׳ (ישעיהו נג, ה.)!
21 ווארום דעם, וועלכער האט נישט געקענט קיין
חטא (ישעיהו נג, ט.), האט ה׳ געמאכט זינד (ישעיהו
נג, ו.) פאר אונדזערטוועגן (ישעיהו נג, ה.); כדי מיר
זאלן ווערן ה׳ס גערעכטיקייט אין אים (ישעיהו נג,
יא.).

6 און מיטארבעטנדיק מיט אים, זענען מיר
אייך אויך מזהיר, אז איר זאלט נישט מקבל זיין
דעם חסד פון ה׳ אומזיסט! 2 ווארום ער זאגט: אין
אן עת רצון האב איך דיך דערהערט, און אין א
טאג פון ישועה האב איך דיר געהאלפן; (ישעיהו
מט, ח.) זע, איצט איז די באוויליקטע צייט; אָט
איצט איז דער טאג פון ישועה; 3 נישט געבנדיק
קיינעם קיין מיכשול אין עפעס, כדי אונדזער עבודה
זאל נישט ווערן צו שאנד; 4 נאר אין אלעם ווייזן
מיר זיך ארויס ווי (כלי קודש) דינער פון ה׳, אין
גרויסער סבלנות, אין צרות, אין נויטן, אין יסורים,
5 אין שלעק, אין תפיסות, אין מהומות, אין ארבעט,
אין נאכט וואכן, אין תעניתים, 6 אין לויטערקייט,
אין דערקענטעניש, אין צוריקגעהאלטנקייט, אין
מילדקייט, אינם רוח הקודש, אין נישט צבועקישער
ליבע, 7 אין דעם ווארט פון אמת, אין דער גבורה פון
ה׳; דורך די כלי זין פון גערעכטיקייט אויף רעכטס

און לינקס. 8 דורך כבוד און בזיון, דורך א שם רע
און א שם טוב; ווי פארפירער (ציטירן ניטציטירן)
און דאך ווארהאפטיקע; 9 ווי אומבאקאנטע און
דאך באקאנט; ווי שטארבנדיקע און, זע, מיר לעבן;
ווי געציכטיקטע, און דאך נישט געטייטע; 10 ווי
טרויעריקע, אבער תמיד פריילעך; ווי ארעמעלייט,
וועלכע מאכן אבער א סך רייך; ווי אזעלכע, וואס
האבן גארנישט, און באזיצן דאך אלץ. 11 אונדזער
מויל האט זיך אויפגעמאכט צו אייך, אָ קארינטער,
אונדזער הארץ איז ברייט געווארן. 12 אייך איז
נישט ענג אין אונדז, איר אבער זענט באגרענעצט אין
אייערע אייגענע עמאציעס. 13 (ניט אונדז) אבער
די זעלביקע פארגעלטונג—ווי צו קינדער רעד
איך—ווערט אליין אויך ברייטהארציק. 14 ווערט
נישט איינגעשפאנט אין קיין פרעמדן יאך מיט
אומגלויביקע; ווארום וואס פאר א חברותאשאפט
האט צדקות מיט רשעות? אדער וואס פאר א
געמיינשאפט האט ליכט מיט פינצטערניש? 15 און
וואס פאר אן איינקלאנג גיבט עס צווישן משיח
און בליעל? אדער וואס פאר א חלק האט דער
מאמין מיט דעם אומגלויביקן? 16 און וואס פאר א
פארבינדונג האט ה׳ס היכל מיט אפג-טער? ווארום
מיר זענען דער היכל פון דעם לעבעדיקן ג-ט; ווי
ה׳ האט געזאגט: איך וועל וואוינען צווישן זיי און
אומגיין צווישן זיי; און וועל זיין זייער ג-ט, און זיי
וועלן זיין מיין פאלק. 17 דעריבער: גייט ארויס
פון זייער מיט, און שיידט אייך אפ, זאגט דער האר
(ג-ט), און רירט נישט אָן קיין טמא זאך; (ישעיהו נב,
יא; ירמיהו נא, מה.) און איך וועל אייך אויפנעמען,
18 און וועל זיין צו אייך א פאטער, און איר וועט זיין
צו מיר זין און טעכטער, זאגט דער האר (ג-ט), דער
אלמעכטיקער.

7 דעריבער, האבנדיק די דאזיקע הבטחות,
געליבטע, לאמיר זיך רייניקן פון יעדער באפלעקונג
פון דעם פלייש און פון דעם גייסט, משלים צו זיין
קדושה אין דער מורא פון ה׳. 2 גיט אונדז אן ארט
אין אייערע הערצער; מיר האבן קיינעם נישט געטאן
קיין עוולה, קיינעם נישט געטאן קיין שאדן, קיינעם
נישט אפגענארט. 3 איך זאג עס נישט, כדי (אייך) צו
פארמשפטן; ווארום איך האב שוין פריער געזאגט,
אז איר זענט אין אונדזערע הערצער, כדי צוזאמען
(מיט אייך) צו שטארבן און צוזאמען צו לעבן.
4 גרויס איז מיין בטחון בנוגע אייך, גרויס איז מיין
בארימען זיך וועגן אייך: איך בין פול מיט נחמה,
איך פליס איבער מיט שמחה אין אלע אונדזערע
צרות. 5 ווארום אפילו ווען מיר זענען געקומען קיין
מאצעדאניען, האבן מיר נישט געהאט קיין מנוחה
פאר אונדזער לייב, נאר זענען געקוועלט געווארן
פון אלע זייטן; פונדרויסן געראנגלטן, אינעווייניק
מורא. 6 נאר ה׳, וועלכער טרייסט די שפלדיקע,
האט אונדז געטרייסט מיט טיטוסנס אנקומען; 7 און
נישט בלויז מיט זיין אנקומען, נאר אויך מיט דער
נחמה, מיט וועלכער ער איז געטרייסט געווארן
ביי אייך. און ער האט אונדז דערציילט פון אייער
בענקשאפט, פון אייער עצבות, פון אייער אייפער
פאר מיר, אזוי, אז איך האב מיך נאך מער געפריידט.
8 ווייל אפילו אויב איך האב אייך באטריבט מיט
דעם בריוו, טו איך נישט קיין חרטה האבן דערויף,
הגם איך האב עס יא באדויערט; ווייל איך זע, אז
יענער בריוו האט אייך באטריבט נאר לפי שעה.
9 איצט פריי איך מיך, נישט ווייל איר זענט געווען

טרויעריק, נאר ווייל איר זענט געווען טרויעריק צו
תשובה; ווארום איר זענט טרויעריק געווארן לויט
ה׳, כדי איר זאלט נישט ליידן שאדן דורך אונדז אין
קיין שום זאך. 10 ווארום די עצבות לויט ה׳ איז גורם
תשובה צו ישועה, נישט צום באדויערן; די עצבות
אבער פון דער וועלט איז גורם דעם טויט. 11 ווארום
זע, דאס ערנסטקייט לויט ה׳, וואס פאר א פלייס עס
האט אויסגעווירקט אין אייך, צו דערצו התנצלות,
צארן, יראה, באנגער, אייפער, באשטראפונג! אין
אלעם האט איר זיך ארויסגעוויזן ריין אין דער זאך.
12 דעריבער, הגם איך האב געשריבן צו אייך, (האב
איך עס געטאן) נישט צוליב דעם, וועלכער האט
געטאן אן עוולה, אויך נישט צוליב דעם, וועלכער
איז באעוולט געווארן, נאר כדי אייער פלייס פאר
אונדזערטוועגן זאל זיך אנטפלעקן צו אייך פאר
ה׳. 13 דערפאר האבן מיר זיך געטרייסט; און אין
אונדזער טרייסט האבן מיר זיך נאך פיל, פיל מער
געפריידט איבער טיטוסנס שמחה, ווייל זיין גייסט
איז פון אייך אלעמען דערקוויקט געווארן. 14 ווייל
אויב איך האב מיך עפעס בארימט פאר אים ווענן
אייך, בין איך נישט פארשעמט געווארן; נאר ווי מיר
האבן צו אייך אלץ גערעדט ווארהאפטיק, אויך
אזוי איז אונדזער בארימען זיך פאר טיטוסן ווארן
געווארן. 15 און זיין הערצלעכע ליבע איז זייער גרויס
צו אייך, ווען ער דערמאנט זיך אייער אלעמענס
געהארכזאמקייט, ווי איר האט אים אויפגענומען מיט
יראה און מיט ציטערן. 16 איך פריי מיך, אז איך קען
מיך אין אלעם פארלאזן אויף אייך.

8 און מיר לאזן אייך וויסן, ברידער, דעם חסד
פון ה׳, וואס איז געגעבן געווארן אין די קהלות פון
מאצעדאניען; 2 אז אין א גרויסן נסיון פון צרות,
האט די שפע פון זייער פרייד און זייער טיפע
ארעמקייט איבערגעפלאסן צו אן עשירות פון זייער
מילדהארציקייט. 3 ווייל לויט זייערע כוחות, יא,
איך זאג עדות, איבער זייערע כוחות, האבן זיי מנדב
געווען, 4 בעטנדיק אונדז מיט פיל תחנונים פאר דעם
חסד און חברותאשאפט פון דער עבודה לטובת
די קדושים; 5 און נישט ווי מיר האבן געהאפט, נאר
זיך אליין האבן זיי קודם כל געגעבן צום האר, און
צו אונדז דורך ה׳ס רצון. 6 אז מיר האבן מזהיר
געווען טיטוסן, אז ווי ער האט פריער אנגעהויבן,
אזוי זאל ער אויך פארענדיקן אין אייך אויך דעם
דאזיקן חסד. 7 יא, ווי איר האט אין אלעם א שפע,
אין אמונה און אין ווארט און אין וויסן און אין יעדן
פלייס און אין אייער ליבע צו אונדז, אזוי זאלט איר
האבן א שפע אפילו אין דעם דאזיקן חסד. 8 איך
זאג עס נישט ווי א געבאט, נאר איך פרוביר אויס
דורך דעם פלייס פון אנדערע אויך די עכטקייט
פון אייער ליבע. 9 ווארום איר קענט דעם חסד
פון אונדזער האר יהושע/ישוע המשיח, אז הגם ער
איז געווען רייך, דאך פאר אייערטוועגן איז ער
געווארן ארעם, כדי דורך זיין ארעמקייט זאלט
איר ווערן רייך. 10 און אין דעם דאזיקן גיב איך
מיין מיינונג; ווארום דאס איז נוצלעך פאר אייך,
וועלכע האבן מיט א יאר צוריק אנגעהויבן נישט
בלויז צו טאן נאר אויך צו באגערן. 11 איצט אבער
פארענדיקט אויך דאס טאן; אז פונקט ווי איר האט
געהאט דעם חשק צום וועלן, אזוי זאל אויך זיין די
פארענדיקונג פון דעם, וואס איר האט. 12 ווארום
אויב דער גוטער ווילן איז דא, איז עס אנגענומען
לויט דעם, וויפל איינער האט, נישט לויט דעם, וואס
ער האט נישט. 13 ווארום (איך זאג) עס נישט, כדי

אנדערע זאלן האבן א דערלייכטערונג און איר
זאלט האבן באדריקונג, נאר אויס גלייכהייט: 14 אין
דער איצטיקער צייט זאל אייער שפע זיין פאר
זייער נויטבאדארפטיקייט, כדי אויך זייער שפע
זאל זיין פאר אייער נויטבאדארפטיקייט, אזוי, אז
עס זאל זיין גלייכהייט; 15 ווי עס שטייט געשריבן:
דער, וואס האט פיל (געזאמלט), האט נישט געהאט
איבעריק, און דער, וואס האט ווייניק (געזאמלט)
האט נישט געהאט נויט. (שמות טז, יח.) 16 א דאנק
אבער צו ה׳, וועלכער גיט די זעלביקע זארג אין
טיטוסנס הארץ פאר אייערטוועגן. 17 ווייל ער האט
טאקע אנגענומען אונדזער בקשה; נאר זייענדיק
זייער אייפערדיק, איז ער פרייוויליק אוועק צו אייך.
18 און מיר האבן מיטגעשיקט מיט אים דעם ברודער,
וועמעס לויב אין דער גוטער בשורה (נייט) איבער
אלע קהלות; 19 נישט בלויז דאס, נאר ער איז אפילו
אויסדערוויילט געווארן פון די קהלות אלס אונדזער
רייזע באגלייטער אין שייכות מיט דעם דאזיקן
חסד, וואס ווערט פון אונדז באזארגט צו דעם כבוד
פון דעם האר אליין, און צו אונדזער דערמוטיקונג,
20 אויסמיידנדיק דאס דאזיקע, אז קיינער זאל נישט
רעדן קיין שלעכטס אויף אונדז וואס שייך דער
דאזיקער רייכער מתנה, וואס ווערט פון אונדז
באזארגט; 21 ווארום מיר באמיען דיך (צו טאן)
גוטס נישט בלויז פאר דעם האר, נאר אויך פאר
מענטשן. 22 און האבן מיטגעשיקט מיט זיי אונדזער
ברודער, וועמען מיר האבן אפט אויסגעפרואווט
אין א סך זאכן, אז ער איז פלייסיק, איצט אבער
פיל פלייסיקער צוליב זיין גרויסן בטחון אין אייך.
23 און וואס שייך טיטוסן, איז ער מיין חבר און
מיטארבעטער צווישן אייך; און וואס שייך אונדזערע
ברידער, זענען זיי שליחים פון קהלות, משיחס
כבוד. 24 ווייזט זשע זיי ארויס פאר די קהלות דעם
באווייז פון אייער ליבע, און פון אונדזער בארימען
זיך וועגן אייך.

9 ווארום וואס שייך דער עבודה פאר די קדושים,
איז עס איבריק פאר מיר צו שרייבן צו אייך;
2 ווארום איך קען אייער גוטן ווילן, צוליב וועלכן
איך באריים מיך מיט אייך פאר די מאצעדאניער,
אז אכאיא איז שוין געווען גרייט פון פאראיארן;
און אייער אייפריקייט האט דערוועקט זייער פיל
פון זיי. 3 איך האב אבער געשיקט די ברידער,
כדי אונדזער בארימען זיך מיט אייך זאל נישט זיין
אומזיסט אין דער דאזיקער זאך, כדי, ווי איך האב
געזאגט, איר זאלט זיין צוגעגרייט, 4 טאמער וועלן
קומען מאצעדאניער מיט מיר און אייך געפינען נישט
צוגעגרייט, וועלן מיר פארשעמט ווערן—איך וויל
נישט זאגן: איר—אין דעם דאזיקן בטחון. 5 איך האב
עס דעריבער געהאלטן פאר נויטווענדיק צו בעטן
די ברידער, אז זיי זאלן גיין פארויס צו אייך, און
פון פריער צוגרייטן אייער שוין לאנגצוגעזאגטע
ברכה, אז די דאזיקע זאל זיין גרייט ווי א ברכה, און
נישט ווי אן אויספרעסונג. 6 (באדענקט אייך) אבער
דאס דאזיקע: ווער עס פארזייט מיט א קארגער
האנט, דער וועט אויך האבן א קארגן שניט; און דער,
וועלכער זייעט מיט ברכה, וועט אויך שניידן מיט
ברכה. 7 יעדער איינער (זאל טאן) ווי ער האט
זיך פארגענומען אין הארצן, נישט מיט באדויערן
אדער אויס צוואנג; ווארום א פריילעכן געבער
האט ה׳ ליב! 8 און ה׳ קען אייך משפיע זיין יעדן
חסד, כדי איר, האבנדיק תמיד אין אלעם גענוג,
זאלט זיך פיל מערן צו כלערליי מעשים טובים;

9 ווי עס שטייט געשריבן: ער האט צעשפרייט, ער
האט געגעבן צו די ארעמעלייט; זיין גערעכטיקייט
בלייבט אויף אייביק. (aiōn g165) 10 און דער, וועלכער
גיט זאמען דעם זייער און ברויט צום עסן, וועט געבן
און פארפילפאכן אייער זאמען, און מאכן וואקסן
די פרוכט פון אייער צדקה; 11 כדי איר זאלט
אין אלעם רייך ווערן צו יעדער וואוילטעטיקייט,
וועלכע ווירקט א שבח צו ה׳ דורך אונדז. 12 ווייל
דאס אפריכטן פון דער דאזיקער עבודה נישט נאר
פילט אָן די נויטן פון די קדושים, נאר עס פארמערט
זיך אויך דורך פיל דאנק צו ה׳; 13 און צוליב דעם
באווייז פון דער דאזיקער עבודה לויבן זיי ה׳ פאר
דער געהארכזאמקייט פון אייער מודה זיין זיך
פון דער גוטער בשורה פונם משיח, און פאר דער
אויפריכטיקייט פון דער חברותאשאפט לגבי זיי
און לגבי אלעמען; 14 און זיי אליין, דורך תפילות
פאר אייערטוועגן, בענקען זיי נאך אייך צוליב דעם
שפעדיקן חסד פון ה׳ אויף אייך. 15 א שבח צו ה׳
פאר זיין אומאויסשפרעכלעכער מתנה!

10 און איך אליין, פוילוס, בעט אייך דורך דער
עניוותדיקייט און באשיידנקייט פון דעם משיח, איך,
וואס פנים אל פנים בין א שפל רוח צווישן אייך,
פונדערווייטנס אבער מוטיק לגבי אייך: 2 איך בעט,
אז ווען איך וועל זיין אנוועזנד, זאל איך נישט מוזן זיין
מוטיק מיט דעם בטחון, מיט וועלכן איך האב בדעה
ארויסצוטרעטן קעגן אייניקע, וואס באטראכטן
אונדז ווי מיר וואלטן לעבן לויטן פלייש. 3 ווארום
הגם מיר לעבן אינם פלייש, פירן מיר דאך נישט
מלחמה לויטן פלייש; 4 ווייל די כלי זין פון אונדזער
מלחמה זענען נישט פליישלעך, נאר מעכטיק פאר
ה׳ צום צעשטערן פעסטונגען. 5 מיר ווארפן אום
תחבולות, און יעדע הויכקייט, וואס דערהייבט
זיך קעגן דער דערקענטעניש פון ה׳, און נעמען
געפאנגען יעדע מחשבה צו דער געהארכזאמקייט
פונם משיח, 6 און שטייען גרייט זיך אפצורעכענען
מיט יעדער ווידערשפעניקייט, ערשט ווען אייער
געהארכזאמקייט וועט ווערן פולשטענדיק. 7 איר
קוקט אויפן פנים? אויב עמיצער איז ביי זיך זיכער,
אז ער געהערט צום משיח, זאל ער זיך ווידער
דאס באדענקען, אז ווי ער געהערט צום משיח, אזוי
געהערן מיר אויך. 8 ווארום ווען איך זאל מיך אפילו
אביסל מער בארימען מיט אונדזער רשות, וואס
דער האר האט אונדז געגעבן צו אייער אויפבויאונג,
און נישט צו אייער צעשטערונג, וועל איך נישט
פארשעמט ווערן: 9 כדי איך זאל נישט אויסזען ווי
איך וואלט אייך געוואלט אפשרעקן דורך מיינע
בריוו. 10 ווייל מען זאגט: די בריוו טאקע זענען
וואגיק און שטארק; אבער ער אליין איז שוואך, און
זיין רעדן—פאראכטלעך (ציטירן ניטציטירן).
11 זאל אזעלכער דאס בארעכענען, אז וואס מיר
זענען פונדערווייטנס דורך דעם ווארט פון בריוו,
דאס זענען מיר אויך בפועל (ממש) ווען אנוועזנד.
12 ווארום מיר וואגן נישט זיך צו פאררעכענען אדער
פארגלייכן מיט אייניקע, וואס לויבן זיך אליין; נאר
מעסטנדיק זיך מיט זיך אליין און פארגלייכנדיק
זיך מיט זיך אליין, זענען זיי אומפארשטאנדיקע.
13 מיר אבער וועלן זיך נישט בארימען אָן א מאס,
נאר לויט דעם מאסשטאב, וועלכן ה׳ האט אונדז
אויסגעטיילט, ווי א מאס צו דערגרייכן אפילו ביז צו
אייך. 14 ווארום מיר שטרעקן זיך נישט צופיל אויס,
ווי מיר וואלטן נישט דערלאנגט צו אייך; ווארום
מיר זענען דאך געקומען אויך צו אייך אין דער

גוטער בשורה פון דעם משיח; 15 נישט בארימענדיק
זיך אָן א מאס אין דער ארבעט פון אנדערע, אבער
האבנדיק די האפענונג, בשעת אייער אמונה וואקסט,
אז מיר וועלן פארגרעסערט ווערן אין אייך לויט
אונדזער מאסשטאב צו א שפע, 16 אנצוזאגן די גוטע
בשורה אין (לענדער, וועלכע) ליגן אויסער אייך,
און זיך נישט צו בארימען וואס שייך דעם, וואס איז
שוין פארטיק אין אן אנדערנס גבול. 17 ווער אבער
עס בארימט זיך, דער זאל זיך בארימען אינם האר
(ג-ט). (ירמיהו ט, כג.) 18 ווארום נישט דער, וואס
לויבט זיך אליין, איז אנגענומען, נאר דער, וועמען
דער האר לויבט.

11 הלוואי וואלט איר אביסל אויסגעהאלטן
מיין נארישקייט; און דאך האלט איר עס אויס
פון מיר. 2 ווארום איך אייפער פאר אייך מיט
א ג-טלעכער אייפערזוכט, ווייל איך האב אייך
פארקנסט צו איין מאן, ווי א לויטערע בתולה
פארצושטעלן פאר דעם משיח. 3 איך פארכט
מיך אבער, טאמער, ווי די שלאנג האט פארפירט
חוהן מיט איר כיטרעקייט, וועלן אייערע געדאנקען
פארדארבן ווערן פון דער אויפריכטיקייט און
לויטערקייט לגבי דעם משיח. 4 ווארום אויב דער,
וועלכער קומט, דרשנט אן אנדערן יהושע/ישוע,
וואס מיר האבן נישט געדרשנט, אדער איר זענט
מקבל אן אנדערן גייסט, וועלכן איר האט נישט
מקבל געווען, אדער אן אנדערע גוטע בשורה וואס
איר האט נישט אנגענומען, דערטראגט איר (אים)
וואויל. 5 ווארום איך מיין, אז איך בין גארנישט
הינטערשטעליק די גרעסטע שליחים. 6 און אויב
אפילו איך בין פראסט אין רעדן, אבער נישט אין
וויסן; נאר אויף יעדן אופן האבן מיר זיך אנטפלעקט
אין אלעם צו אייך. 7 אדער האב איך דערמיט געטאן
א זינד, דערנידעריקנדיק זיך אליין, כדי איר זאלט
דערהייבט ווערן, ווייל איך האב אייך אנגעזאגט
די גוטע בשורה פון ה׳ בחינם? 8 אנדערע קהלות
האב איך בארויבט, נעמענדיק שכירות, כדי אייך
צו דינען; 9 און בשעת איך בין געווען ביי אייך און
האב געליטן נויט, בין איך קיינעם נישט געפאלן צו
לאסט; ווארום די ברידער, וואס זענען געקומען פון
מאצעדאניען, האבן פול אנגעפילט מיין נויט; און
אין אלעם האב איך מיך געהיטן נישט (צו זיין) קיין
לאסט פאר אייך, און וועל מיך נאך היטן. 10 אזוי
געוויס ווי משיחס אמת איז אין מיר, אז די דאזיקע
בארימונג וועט מיר קיינער נישט פארווערן אין די
געגנטן פון אכאיא. 11 פארוואס? ווייל איך האב אייך
נישט ליב? ה׳ ווייסט. 12 נאר וואס איך טו, וועל איך
אויך טאן, כדי איך זאל אפשניידן די געלעגנהייט
פון די, וואס זוכן א געלעגנהייט; כדי אין דעם, מיט
וועלכן זיי בארימען זיך, זאלן זיי געפונען ווערן
אויך אזוי, ווי מיר. 13 ווארום אזעלכע (מענטשן)
זענען פאלשע שליחים, באטריגערישע ארבעטער,
וואס פארשטעלן זיך פאר שליחים פון דעם משיח.
14 און עס איז נישט קיין וואונדער; ווייל דער שטן
אליין פארקליידט זיך פאר א מלאך פון ליכט.
15 עס איז דעריבער נישט קיין גרויסע זאך, אויב
אפילו זיינע משרתים פארקליידן זיך ווי משרתים
פון צדקות; וועמעס סוף וועט זיין לויט זייערע
מעשים. 16 ווידער זאג איך: זאל מיך קיינער נישט
האלטן פאר א נאר; און אויב דאך, טא זאלט איר
זשע מיך אויפנעמען ווי א נאר, כדי איך זאל מיך
אויך אביסל בארימען. 17 וואס איך רעד, רעד איך
נישט לויט דעם האר, נאר ווי אין נארישקייט, אין

דער דאזיקער כוונה פון באַרימונג. 18 ווייל א סך
באַרימען זיך לויט דעם פלייש, וועל איך מיך אויך
(אזוי) באַרימען. 19 ווארום איר פאַרטראָגט גערן
די נאַראַנים, זייענדיק (אַליין) חכמים. 20 ווארום
איר פאַרטראָגט עס, ווען איינער פאַרשקלאַפט אייך,
ווען איינער עסט אייך אויף, ווען איינער נעמט אייך
(געפאַנגען), ווען איינער דערהייבט (זיך), ווען
איינער שלאָגט אייך אין פּנים אריין. 21 צו אונדזער
חרפה זאָג איך עס, גלייך ווי מיר וואָלטן שוואַך
געוואָרן. נאָר מיט וועלכן עמיצער איז שטאָלץ, איך
רעד נאַרישקייט, (דערמיט) וועל איך אויך זיין
שטאָלץ. 22 זיי זענען עבּרים? איך בין אויך. זיי זענען
ישראלים? איך אויך. זיי זענען אברהמס זאַמען?
איך אויך. 23 זיי זענען משיחס דינער?—איך רעד ווי
פון משוגע—איך נאָך מער; א סך מער אין אַרבעט,
א סך מער אין תּפיסות, אין שלעק איבער דער
מאַס, פילמאָל אין סכנות נפשות. 24 פון יידן האָב
איך פינף מאָל באַקומען פערציק שלעק ווייניקער
איינעם. 25 דריי מאָל האָט מען מיך געשמיסן מיט
ריטער, איינמאָל בין איך געשטייניקט געוואָרן, דריי
מאָל האָב איך געליטן שיפבראָך, א טאָג מיט א
נאַכט האָב איך פאַרברענגט אין דער טיפעניש (פון
ים); 26 א סך מאָל אונטערוועגנס, אין סכנות פון
טייכן, אין סכנות פון גזלנים, אין סכנות פון (מיין
אייגן) פאָלק, אין סכנות פון אומות (העולם), אין
סכנות אין שטאָט, אין סכנות אין דער מדבּר, אין
סכנות אויפן ים, אין סכנות צווישן פאַלשע ברידער;
27 אין פּראַצע און האַרעוואַניע, אפטמאָל אָן שלאָף
ביינאַכט, אין הונגער און אין דורשט, אפטמאָל אין
תּעניתים, אין קעלט און נאַקעט (און בלויז). 28 אחוץ
די אויסערלעכע זאַכן, (נאָך דאָס), וואָס קומט אויף
מיר טאָג טעגלעך—די דאָגה פאַר אַלע קהלות.
29 ווער איז שלאָף, און איך בין נישט שלאָף? ווער
ווערט פאַרפירט צום שטרויכלען? און איך צינד
מיך נישט אָן? 30 אויב איך מוז מיך באַרימען, וועל
איך מיך באַרימען מיט מיין שלאַפקייט. 31 דער
ג-ט און פאַטער פון דעם האַר יהושע/ישוע, ער,
וועלכער איז געלויבט אויף אייביק, ווייסט, אז איך
זאָג נישט קיין שקר. (aiōn g165) 32 אין דמשק האָט דער
גובערנאַטאָר פון דעם קעניג אַרעטאַס באַוואַכט די
שטאָט דמשק, כדי מיך צו כאַפּן; 33 און מען האָט
מיך אַראָפּגעלאָזט דורך א פענצטער אין א קאָרב
איבער דער מויער, און איך בין אַנטרינען פון זיינע
הענט.

12 איך מוז מיך באַרימען, הגם עס נוצט נישט;
איך וועל אָבער קומען צו חזיונות און אַנטפּלעקונגען
פון דעם האַר. 2 איך קען א מענטשן אין דעם משיח,
וואָס פאַר פערצן יאָר—צי אינם גוף, ווייס איך נישט,
צי אויסער דעם גוף, ווייס איך נישט; ה׳ ווייסט—
איז דער זעלביקער אַרויפגענומען געוואָרן ביז צום
דריטן הימל; 3 און איך ווייס, אז דער זעלביקער
מענטש—צי אינם גוף, צי אויסער דעם גוף, ווייס איך
נישט; ה׳ ווייסט— 4 איז אַרויפגענומען געוואָרן אין גן
עדן אריין, און האָט געהערט אומאויסשפּרעכלעכע
ווערטער, וואָס קיין מענטש טאָר נישט אַרויסרעדן.
5 מיט אזעלכן וועל איך מיך באַרימען; אָבער מיט
מיר אַליין וועל איך מיך נישט באַרימען, אחוץ
מיט די שלאַפקייטן מיינע. 6 ווארום ווען איך זאָל
מיך וועלן באַרימען, וועל איך נישט זיין קיין נאַר;
ווייל איך וועל זאָגן דעם אמת; איך פאַרמייד עס
אָבער, כדי עס זאָל מיך קיינער נישט האַלטן פאַר
מער ווי ער זעט מיך, אָדער הערט פון מיר. 7 און

צוליב דער אויסערגעוויינלעכער גרויסקייט פון
די אנטפלעקונגען—כדי איך זאל מיך נישט צופיל
דערהייבן, איז מיר געגעבן געווארן א דארן אין
דעם לייב, א שליח פונם שטן, אז ער זאל מיך שלאגן
מיט דער פויסט, כדי איך זאל מיך נישט צופיל
דערהייבן. 8 פאר דעם דאזיקן האב איך דריי מאל
געבעטן דעם האר, אז ער זאל זיך אפטאן פון מיר.
9 און ער האט צו מיר געזאגט: מיין חסד איז גענוג
פאר דיר, ווארום מיין קראפט ווערט שלמותדיק אין
שוואכקייט. וועל איך מיך צום ליבסטן דעריבער
מער בארימען מיט מיינע שלאפקייטן, כדי משיחס
גבורה זאל רוען אויף מיר. 10 דערפאר האב איך א
וואוילגעפעלן אין שלאפקייטן, אין חרפות, אין נויטן,
אין רדיפות, אין אנגסטן, פון משיחס וועגן; ווארום
ווען איך בין שלאף, דעמאלט בין איך א גיבור.
11 איך האב מיך געמאכט צו נאר: איר האט מיך
געצוואונגען (דערצו); ווארום איך וואלט געדארפט
געלויבט ווערן פון אייך; ווייל איך בין אין קיין זאך
נישט הינטערשטעליק די גרעסטע שליחים, הגם איך
בין גארנישט. 12 די צייכנס פון א שליח זענען דאך
געווירקט געווארן צווישן אייך אין יעדער סבלנות,
אין אותות און מופתים און גבורות. 13 ווארום מיט
וואס זענט איר נידעריקער געשטעלט געווארן אין
פארגלייך מיט די איבריקע קהלות, אחוץ וואס איך
בין אייך נישט געפאלן צו לאסט? זייט מיר מוחל
די דאזיקע עוולה! 14 אָט בין איך שוין גרייט צו
קומען צו אייך צום דריטן מאל; און וועל אייך
נישט פאלן צו לאסט, ווייל איך זוך נישט אייערס,
נאר אייך; ווארום די קינדער זענען נישט מחייב
איינצוזאמלען אוצרות פאר די עלטערן, נאר די
עלטערן פאר די קינדער. 15 איך אבער וויל העכסט
גערן אויסלייגן (וואס איך האב) און אויסגעלייגט
ווערן פאר אייערע נפשות. אויב איך האב אייך
אזוי שפעדיק ליב, בין איך ווייניקער געליבט?
16 נאר זאל עס זיין אזוי, איך האב אייך פארט נישט
באלעסטיקט; נאר ווייל איך בין כיטרע, האב איך
אייך געפאנגען מיט כיטרעקייט. 17 צי האב איך
אייך דען אויסגענוצט דורך עמיצן פון די, וועמען
איך האב געשיקט צו אייך? 18 איך האב געבעטן
טיטוסן, און האב מיטגעשיקט דעם ברודער. צי
האט טיטוס אייך אויסגענוצט? צי האבן מיר דען
נישט געהאנדלט אין דעם זעלביקן גייסט? צי נישט
אין די זעלביקע פוסטריט? 19 שוין לאנג האלט
איר זיך ביי דער מיינונג, אז מיר פארטיידיקן זיך
פאר אייך. פאר ה׳ רעדן מיר אינם משיח. אלץ
אבער, געליבטע מיינע, איז פאר אייער אויפבויאונג.
20 ווארום איך האב מורא, טאמער, קומענדיק, וועל
איך אייך נישט געפינען אזוי ווי איך וויל; און איך זאל
געפונען ווערן אזוי, ווי איר ווילט נישט; טאמער וועט
זיין קריגערייען, קנאה, רוגז, מחלוקת, לשון הרע,
רכילות, גאווה, אומרוען; 21 טאמער, ווען איך וועל
קומען, וועט מיין ג-ט מיך דערנידעריקן פאר אייך,
און איך וועל טרויערן איבער א סך, וועלכע האבן
שוין פריער געהאט געזינדיקט און נישט תשובה
געטאן אויף זייער טומאה און זנות און צעלאזנקייט,
וואס זיי האבן געטריבן.

13 דאס דאזיקע איז דאס דריטע מאל, אז איך
קום צו אייך. דורך דעם מויל פון צוויי אדער דריי
עדות זאל יעדעס ווארט באשטעטיקט ווערן. 2 איך
האב פארויסגעזאגט, און זאג פארויס, ווי בשעת איך
בין געווען ביי אייך דאס צווייטע מאל, און איצט
פונדערווייטנס, צו די, וואס האבן פריער געזינדיקט

און צו די אלע איבריקע, אז ווען איך וועל ווידער
קומען, וועל איך נישט שוינען; 3 ווייל איר פארלאנגט
א באווייז, אז דורך מיר רעדט דער משיח, וועלכער
איז נישט שוואך לגבי אייך, נאר א גיבור צווישן אייך;
4 ווארום הגם ער איז אויפגעהאנגען אויף דער בוים
געווארן אויס שוואכקייט, לעבט ער אבער דורך
ה׳ס גבורה. ווארום אויך מיר זענען שוואך אין אים,
נאר מיר וועלן לעבן מיט אים דורך ה׳ס גבורה
לגבי אייך. 5 זוכט אייך אליין אונטער, צי איר זענט
אין דער אמונה; פרובירט אייך אליין אויס. אדער
ווייסט איר נישט אליין, אז יהושע/ישוע המשיח איז
אין אייך? אחוץ אויב איר זענט פארווארפענע. 6 איך
האף אבער, אז איר וועט זיך דערוויסן, אז מיר זענען
נישט קיין פארווארפענע. 7 מיר זענען מתפלל צו ה׳,
אז איר זאלט נישט טאן קיין שום שלעכטס; נישט
כדי מיר זאלן זיך ארויסווייזן אלס באוויליקטע,
נאר כדי איר זאלט טאן דאס גוטע, און מיר זאלן זיין
ווי פארווארפענע. 8 ווארום מיר קענען גארנישט
(טאן) קעגן דעם אמת, נאר פאר דעם אמת. 9 ווארום
מיר פרייען זיך, ווען מיר זענען שוואך און איר
זענט שטארק; דאס דאזיקע ווינטשן מיר אויך, איר
זאלט ווערן שלמותדיק. 10 צוליב דעם שרייב איך
דאס פונדערווייטנס, כדי ווען איך וועל זיין ביי
אייך, זאל איך מיך נישט מוזן אומגיין שטרענג, לויט
דער מאכט, וואס דער האר האט מיר געגעבן צום
אויפבויען און נישט צום צעשטערן. 11 צולעצט,
ברידער, פריידט זיך, זייט שלמותדיק, טרייסט זיך,
האט אחדות אין אייער מחשבה, לעבט בשלום; און
דער ג-ט פון ליבע און שלום וועט זיין מיט אייך.
12 גיט אפ שלום איינער דעם אנדערן מיט א הייליקן
קוש. 13 אלע קדושים געבן אייך אפ שלום. 14 זאל
דער חסד פון דעם האר יהושע/ישוע המשיח און די
ליבע פון ג-ט און די חברותאשאפט פון דעם רוח
הקודש זיין מיט אייך אלעמען.

גאלאטער

1 פוילוס, א שליח, נישט פון מענטשן, נישט דורך
א מענטשן, נאר דורך יהושע/ישוע המשיחן, און ג-ט
דעם פאטער, וועלכער האט אים אויפגעוועקט פון
די טויטע, 2 און אלע ברידער, וואס זענען מיט מיר,
צו די קהלות פון גאלאטיען: 3 חסד צו אייך און
שלום פון ג-ט אונדזער פאטער, און פון דעם האר
יהושע/ישוע המשיח, 4 וועלכער האט זיך געגעבן
פאר אונדזערע זינד, כדי אונדז ארויסצוראטעווען
פון דער איצטיקער בייזער וועלט, לויט דעם רצון
פון ג-ט און אונדזער פאטער; (aiōn g165) 5 צו וועמען
זאל זיין כבוד לעלמי עולמים. אמן. (aiōn g165) 6 איך
וואונדער מיך, וואס אזוי געשווינט נייגט איר זיך
אפ פון דעם, וועלכער האט אייך גערופן אין דעם
חסד פונם משיח, צו אן אנדערער בשורה טובה;
7 וואס איז נישט קיין אנדערע, אחוץ וואס עס געפינען
זיך אייניקע (לייט), וואס באאומרואיקן אייך און
ווילן פארדרייען די גוטע בשורה פון דעם משיח.
8 נאר אפילו ווען מיר (אליין), אדער א מלאך פון
הימל, זאל אייך אנזאגן א בשורה אויסער דער, וואס
מיר האבן אייך אנגעזאגט, זאל ער זיין אין חרם.
9 אזוי ווי מיר האבן פריער געזאגט, און איך זאג
עס איצט ווידער: אויב עמיצער זאגט אייך אָן א
בשורה אחוץ דער, וואס איר האט אנגענומען, זאל
ער זיין אין חרם. 10 ווארום זוך איך דען איצט
צו געווינען מענטשן, אדער ה׳? אדער זוך איך
צו געפינען חן ביי מענטשן? אויב איך וואלט נאך
געזוכט צו געפינען חן ביי מענטשן, וואלט איך נישט
געווען משיחס קיין קנעכט. 11 ווארום איך מאך
אייך באקאנט, ברידער, אז די גוטע בשורה, וואס
ווערט אנגעזאגט פון מיר, איז נישט לויט א מענטשן.
12 ווייל נישט האב איך זי באקומען פון א מענטשן,
נישט האט מען מיך זי אויסגעלערנט, נאר (זי איז)
דורך אן אנטפלעקונג פון יהושע/ישוע המשיחן.
13 ווארום איר האט דאך געהערט פון מיין התנהגות
אמאל אין דעם יידישן דת, אז איבער דער מאס
האב איך פארפאלגט די קהלה פון ה׳ און זי וויסט
געמאכט; 14 און בין איבערגעשטיגן אין דעם יידישן
דת העכער פון א סך מיינסגלייכן אין יארן צווישן
מיין פאלק, זייענדיק א זייער גרויסער קנאי פאר
דער מסורה פון מיינע אבות. 15 ווען אבער עס איז
וואוילגעפעלן דעם, וועלכער האט מיך אפגעשיידט
פון מיין מוטערס לייב און דורך זיין חסד מיך
גערופן, 16 צו אנטפלעקן זיין זון אין מיר, כדי איך
זאל אים אנזאגן צווישן די אומות העולם: האב איך
גלייך מיך נישט באראטן מיט בשר ודם, 17 און
בין אפילו נישט ארויפגעגאנגען קיין ירושלים צו
די, (וואס זענען געווען) שליחים פאר מיר, נאר
בין אוועק קיין אראביען, און האב מיך ווידער
אומגעקערט קיין דמשק. 18 שפעטער, אין דריי יאר
ארום, בין איך ארויפגעגאנגען קיין ירושלים זיך צו
באקענען מיט כיפא, און בין פארבלייבן ביי אים
פיפצן טעג. 19 און קיין אנדערן פון די שליחים האב
איך נישט געזען, אחוץ יעקבן, דעם הארס ברודער.
20 וואס אבער איך שרייב צו אייך, אָט פאר ה׳, אז
איך זאג נישט קיין שקר. 21 נאך דעם בין איך אוועק
אין די געגנטן פון סיריען און קיליקיען. 22 און איך
בין אבער געווען אומבאקאנט פנים אל פנים צו די
קהלות אין יהודה, וועלכע זענען אינם משיח; 23 זיי
האבן נאר בלויז געהערט: דער, וואס האט אונדז
אמאל פארפאלגט, זאגט איצט אָן די אמונה, וועלכע

ער האט פריער צעשטערט (ציטירן ניטציטירן);
24 און האבן פארהעלעכט ה׳ צוליב מיר.

2 דאן, נאך פערצן יאר, בין איך ווידער
ארויפגעגאנגען קיין ירושלים מיט בר-נבאן,
מיטנעמענדיק מיט מיר אויך טיטוסן. 2 איך בין
אבער ארויפגעגאנגען לויט אן אנטפלעקונג; און
האב פארגעלייגט פאר זיי די גוטע בשורה, וואס
איך רוף אויס צווישן די אומות העולם, און בפרט
באזונדער פאר די חשובים, כדי איך זאל נישט
לויפן אומזיסט, אדער האבן געלאפן. 3 דאך אפילו
טיטוסן, וועלכער איז געווען מיט מיר, הגם א גריך,
האט מען נישט געצוואונגען זיך צו לאזן מל זיין;
4 אבער מחמת די פאלשע ברידער, וואס האבן
זיך אריינגעגנבעט, וועלכע זענען אריינגעקומען
אויסצושפיאנירן אונדזער פרייהייט, וואס מיר
האבן אינם משיח יהושע/ישוע, כדי זיי זאלן אונדז
פארקנעכטן; 5 צו וועמען מיר האבן אפילו אויף קיין
איין שעה נישט נאכגעגעבן מיט הכנעה; כדי דער
אמת פון דער גוטער בשורה זאל פארבלייבן ביי
אייך. 6 אבער פון די, וואס האבן אויסגעזענען פאר
עפעס צו זיין—עס מאכט מיר גארנישט אויס, וואס
זיי זענען אמאל געווען: ה׳ איז נישט קיין נושא פנים
פון א מענטשן—מיר האבן די חשובים גארנישט
צוגעלייגט; 7 נאר להיפך, ווען זיי האבן געזען, אז
מיר איז אנפארטרויט געווארן די גוטע בשורה צו די
ערלים, פונקט אזוי, ווי פעטרוסן צו די געמלטע—
8 ווארום דער, וועלכער האט קרעפטיק געווירקט
אין פעטרוסן אין דער שליחות צו די געמלטע,
האט אויך קרעפטיק געווירקט אין מיר צווישן
די אומות (העולם)— 9 און דערקענענדיק דעם
חסד, וואס איז מיר געגעבן געווארן, האבן יעקב
און כיפא און יוחנן, וואס זענען פאררעכנט פאר
זיילן, מיר געגעבן און בר-נבאן די רעכטע האנט
פון חברותאשאפט, אז מיר זאלן (גיין) צו די אומות
העולם, און זיי צו די געמלטע; 10 רק, אז מיר
זאלן געדענקען די ארעמעלייט, וואס איך האב מיך
אויך געפלייסט דאס זעלבע צו טאן. 11 ווען אבער
כיפא איז געקומען קיין אנטיאכיען, האב איך מיך
אים אקיינגעשטעלט פנים אל פנים, ווייל ער איז
געווען שולדיק. 12 ווארום פריער, איידער עס זענען
אנגעקומען אייניקע (לייט) פון יעקבן, האט ער
געגעסן מיט די אומות (העולם); ווען אבער זיי זענען
געקומען, האט ער זיך דערווייטערט און אפגעשיידט
(פון זיי), מורא האבנדיק פאר די געמלטע. 13 און
צוזאמען מיט אים האבן זיך אויך די איבריקע יידן
פארשטעלט, אזוי, אז אפילו בר-נבא איז פארפירט
געווארן פון זייער צביעות. 14 נאר ווען איך האב
געזען, אז זיי גייען נישט ריכטיק לויט דעם אמת פון
דער בשורה טובה, האב איך געזאגט צו כיפאן פאר
אלעמען: אויב דו, זייענדיק א ייד, לעבסט גוייש
און נישט יידיש, וואס צווינגסטו די אומות (העולם)
זיך אויפצופירן ווי יידן? 15 מיר זענען בטבע יידן,
און נישט קיין חוטאים פון די אומות (העולם),
16 און ווייל מיר ווייסן, אז קיין מענטש ווערט נישט
גערעכטפערטיקט דורך מעשים פון דער תורה, נאר
דורך דער אמונה פונם משיח יהושע/ישוע, האבן
מיר אויך געגלויבט אין דעם משיח יהושע/ישוע, כדי
מיר זאלן גערעכטפערטיקט ווערן דורך אמונה אינם
משיח, און נישט דורך מעשים פון דער תורה; ווייל
דורך מעשים פון דער תורה וועט קיין בשר נישט
גערעכטפערטיקט ווערן. 17 אויב אבער, זוכנדיק
גערעכטפערטיקט צו ווערן אינם משיח, מיר אליין

ווערן אויך געפונען ווי חוטאים, איז דען משיח א
משרת פון זינד? חס ושלום! 18 ווארום אויב איך
בוי ווידער אויף דאס, וואס איך האב צעשטערט,
ווייז איך מיך ארויס פאר א פושע. 19 ווארום איך
בין געשטארבן צו דער געזעץ דורך דער תורה,
כדי איך זאל לעבן פאר ה׳. 20 מיט משיחן בין איך
אויפגעהאנגען אויף דער בוים געווארן, און לעב
שוין נישט מער, נאר משיח לעבט אין מיר; און וואס
איך לעב איצט אינם פלייש, לעב איך אין אמונה
פון דעם זון פון דער אויבערשטער, וועלכער האט
מיך ליב געהאט און זיך געגעבן פאר מיינעטוועגן.
21 איך בין נישט מבטל דעם חסד פון ה׳; ווארום
אויב גערעכטפערטיקונג (איז) דורך דער געזעץ,
דאן איז משיח געשטארבן אומזיסט.

3 אומפארשטאנדיקע גאלאטער! ווער האט
אייך פארכישופט, אייך, פאר וועמעס אויגן
יהושע/ישוע המשיח איז פריער געמאָלט געווארן
אלס אויפגעהאנגען אויף דער בוים? 2 בלויז דאס
דאזיקע וויל איך לערנען פון אייך: צי דורך ווערט
פון מעשים פון תרי״ג זכות האט איר באקומען דעם
רוח (הקודש), אדער דורך דער גלויבן (אמונה)
וואס טוט קומען פון הערן? 3 אזוי אומפארשטענדיק
זענט איר? אנהויבנדיק מיט דעם גייסט, לאזט איר
איצט אויס מיט דעם פלייש? 4 אזויפיל האט איר
געליטן אומזיסט? אויב עס איז ווירקלעך אומזיסט.
5 און ער, וועלכער גיט אייך דעם גייסט און טוט
אויף צווישן אייך גבורות, (צי טוט ער עס דען)
דורך ווערט פון תרי״ג זכות, אדער דער גלויבן
(אמונה) וואס טוט קומען פון הערן? 6 פונקט אזוי
ווי אברהם האט געגלויבט ה׳, און עס איז אים
צוגערעכנט געווארן פאר גערעכטיקייט. (בראשית
טו, ו.) 7 דעריבער זאלט איר וויסן זיין, אז די,
וועלכע זענען פון אמונה, זענען בני אברהם. 8 און
ווייל דער פסוק האט פארויסגעזען, אז ה׳ וועט
גערעכטפערטיקן די אומות (העולם) דורך אמונה,
האט ער פארויס אנגעזאגט די בשורה צו אברהמען:
אין דיר וועלן געבענטשט ווערן אלע פעלקער. 9 אזוי
ארום ווערן די, וואס זענען פון אמונה, געבענטשט
צוזאמען מיט אברהמען דעם מאמין. 10 ווארום
אלע, וואס זענען פארלאזן זיך אויף די מעשים פון
דער (מחמיר חומרא) געזעץ (אויף די ווערט פון
תרי״ג זכות), זענען אונטער א קללה; ווייל עס
שטייט געשריבן: פארשאלטן איז יעדער איינער,
וועלכער פארבלייבט נישט אין אלעם, וואס עס
שטייט געשריבן אין דער ספר תורה, עס צו טאן.
11 נאר אז דורך דער (מחמיר חומרא) געזעץ
ווערט קיינער נישט גערעכטפערטיקט פאר ה׳ איז
באשיימפערלעך קלאר; ווייל: דער צדיק וועט
דורך אמונה לעבן. 12 די (מחמיר חומרא) געזעץ
אבער איז נישט פון אמונה; נאר: ווער עס טוט זיי,
דער וועט דורך זיי לעבן. (ויקרא יח, ה.) 13 משיח
האט אונדז אויסגעלייזט פון דער קללה פון דער
תורה, ווערנדיק א קללה פאר אונדזערטוועגן;
ווייל עס שטייט געשריבן: פארשאלטן איז יעדער
איינער, וועלכער הענגט אויף א בוים; 14 כדי די
ברכה פון אברהמען זאל קומען צו די פעלקער
אין יהושע/ישוע המשיחן; כדי מיר זאלן באקומען
די הבטחה פון דעם גייסט דורך דער אמונה.
15 ברידער, איך רעד (פשוט) ווי א מענטש: אפילו א
מענטשנס באשטעטיקטע צוואה איז קיינער נישט
מבטל אדער זעצט (עפעס) צו (דערצו). 16 און צו
אברהמען זענען געזאגט געווארן די הבטחות און צו

זיין זאמען. ער זאגט נישט: און צו זאמענס, ווי ווענן א
סך; נאר ווי אויף א יחיד: און צו דיין זאמען (בראשית
כב, יח.), וועלכער איז דער משיח. 17 איך זאג אבער
דאס דאזיקע: א בונד (ברית), פריער באשטעטיקט
פון ה׳, קען די תורה, וועלכע איז געקומען פיר
הונדערט און דרייסיק יאר שפעטער, נישט אפשאפן,
אז די הבטחה זאל בטל ווערן. 18 ווארום אויב
די ירושה איז דורך דער געזעץ, איז זי מער נישט
דורך דער הבטחה; ה׳ אבער האט זי אברהמען
געשענקט דורך א הבטחה. 19 וואס זשע איז די
געזעץ? זי איז צוגעלייגט געווארן צוליב די זינד, ביז
דער זאמען וועט קומען, אויף וועמען די הבטחה
באציט זיך; זי (די געזעץ) איז פארארדנט געווארן
דורך מלאכים אין דער האנט פון א פארמיטלער.
20 דער פארמיטלער אבער איז נישט פון איינעם;
ה׳ אבער איז איינער. 21 צי איז דען דעריבער די
געזעץ קעגן די הבטחות פון ה׳? חס ושלום! ווארום
וואלט א געזעץ געגעבן געווארן, וועלכע וואלט
געווען בכוח לעבעדיק צו מאכן, וואלט באמת די
גערעכטיקייט געווען פון געזעץ. 22 דער פסוק האט
אבער אלעמען איינגעשלאסן אונטער דער זינד, כדי
די הבטחה דורך אמונה אין יהושע/ישוע המשיחן
זאל געגעבן ווערן צו די, וועלכע גלויבן. (תהלים
יד, א-ג.) 23 פריער אבער, איידער די אמונה איז
געקומען, זענען מיר געווען אונטער דער וואך פון
דער געזעץ, איינגעשלאסן פאר דער אמונה, וואס
האט געזאלט אנטפלעקט ווערן. 24 אזוי ארום איז די
געזעץ געווארן אונדזער דערציער פאר דעם משיח,
כדי מיר זאלן גערעכטפערטיקט ווערן דורך אמונה.
25 און אז די אמונה איז שוין געקומען, זענען מיר מער
נישט אונטער א דערציער. 26 ווארום אלע זענט איר
ה׳ס קינדער דורך אמונה אין יהושע/ישוע המשיחן.
27 ווארום איר אלע, וועלכע זענען געטובלט געווארן
אין דער מקווה צום משיח, האבן זיך אנגעטאן
משיחן. 28 עס גיבט מער נישט ייד נישט גריך, עס
גיבט מער נישט קנעכט נישט פרייער (מענטש), עס
גיבט מער נישט זכר און נקבה; ווארום אלע זענט
איר איינס אינם משיח יהושע/ישוע. 29 און אויב איר
געהערט צום משיח, זענט איר ווירקלעך אברהמס
זאמען—יורשים לויט דער הבטחה.

4 איך זאג אבער, אז כל זמן דער יורש איז א קינד,
אונטערשיידט ער זיך מיט גארנישט פון א קנעכט,
הגם ער איז האר פון אלעם; 2 נאר איז אונטער
אפוטרופסים און פארוואלטערס, ביז צו דער צייט
פארויסגעזעצט פון דעם פאטער. 3 פונקט אזוי אויך
מיר, בשעת מיר זענען געווען קינדער, זענען מיר
געווען אין קנעכטשאפט אונטער די עלעמענטארע
כללים פון דער וועלט; 4 ווען אבער עס איז געקומען
די דערפילונג פון דער צייט, האט ה׳ ארויסגעשיקט
זיין זון, געבוירן פון א פרוי, געבוירן אונטער דער
געזעץ, 5 כדי אויסצולייזן די, וואס זענען אונטער דער
געזעץ, כדי מיר זאלן באקומען דאס אדאפטירונג.
6 און ווייל איר זענט קינדער, האט ה׳ ארויסגעשיקט
דעם גייסט פון זיין זון אין אונדזערע הערצער אריין,
וואס רופט: אבא, טאטע פאטער! 7 דערפאר ביסטו
מער נישט קיין קנעכט, נאר א זון; און אויב א זון,
(דאן) אויך א יורש דורך ה׳. 8 נאר דעמאלט, ווען
איר האט נישט געקענט ה׳, האט איר געדינט צו די,
וואס מן הטבע זענען נישט קיין ג-טער; 9 איצט אבער,
קענענדיק ה׳, יא נאך מער, דערקענט פון ה׳, וויאזוי
קערט איר זיך עפעס ווידער אום צו די שוואכע
און ארעמע אנהויב יסודות, צו וועלכע איר ווילט

ווידער, אויפסניי זיין אין קנעכטשאפט? 10 טעג היט
איר אפ און חדשים און זמנים און יארן. 11 איך האב
מורא פאר אייך, טאמער האב איך געפראצעוועט
צווישן אייך אומזיסט. 12 איך בעט אייך, ברידער,
זייט ווי איך בין, ווייל איך בין אויך ווי איר זענט. איר
האט מיך גארנישט באעוולט; 13 נאר איר ווייסט, אז
צוליב א שלאפקייט אינם לייב האב איך אייך דאס
ערשטע מאל אנגעזאגט די גוטע בשורה; 14 און אייער
נסיון אין מיין לייב האט איר נישט מבזה געווען און
נישט פארווארפן, נאר ווי א מלאך פון ה׳ האט איר
מיך אויפגענומען, ווי דעם משיח יהושע/ישוע. 15 און
וואו איז (אהינגעקומען) אייער געבענטשטקייט?
ווארום איך זאג אייך עדות, אז אויב עס וואלט נאר
מעגלעך געווען, וואלט איר זיך ארויסגענומען די
אויגן און מיר געגעבן. 16 בין איך דערפאר געווארן
אייער שונא, ווייל איך האב אייך געזאגט דעם אמת?
17 זיי זענען אייפערדיק וועגן אייך, נישט צום גוטן;
זיי ווילן נאר אייך אויסשליסן, כדי איר זאלט זיין
אייפערדיק וועגן זיי. 18 עס איז אבער א גוטע זאך
תמיד צו אייפערן צום גוטן, און נישט נאר בשעת מיין
אנוועזנהייט ביי אייך. 19 קינדער מיינע, פאר וועמען
איך לייד ווידער געבורטסווייען, ביז משיח וועט
נישט געווינען אין אייך געשטאלט. 20 איך וואלט
איצט געוואלט זיין ביי אייך, און ענדערן מיין קול;
ווייל איך בין אין ספק וועגן אייך. 21 זאגט מיר, איר,
וועלכע ווילן זיין אונטער דער (מחמיר חומרא)
געזעץ, צי הערט איר נישט (וואס) די געזעץ (זאגט)?
22 ווארום עס שטייט געשריבן, אז אברהם האט
געהאט צוויי זין, איינעם פון דער דינסטמויד און
איינעם פון דער פרייער (פרוי). 23 נאר דער פון
דער דינסטמויד איז געבוירן געווארן לויטן פלייש,
דער אבער פון דער פרייער (פרוי) דורך דער
הבטחה. 24 די זאכן זענען א משל; ווארום דאס
זענען צוויי בריתות (בונדן), איינער פונם בארג
סיני, וואס מאכט געבוירן צו קנעכטשאפט, דאס איז
הגר. 25 און הגר איז דער בארג סיני אין אראביען,
און איז גלייך צום איצטיקן ירושלים, ווארום זי איז
אין קנעכטשאפט מיט אירע קינדער. 26 אבער דאס
ירושלים של מעלה איז פריי, דאס איז אונדזער
מוטער. 27 ווארום עס שטייט געשריבן: פריי דיך,
דו עקרה, וועלכע האט נישט געבוירן, ברעך אויס
אין געזאנג, און שריי, אָ דו, וועלכע האט נישט קיין
געבורטסווייען; ווייל פיל מער זענען די קינדער
פון דער פארלאזטער, ווי פון דער, וועלכע האט
דעם מאן. 28 איר אבער, ברידער, ווי יצחק, זענט
קינדער פון דער הבטחה. 29 נאר פונקט ווי דעמאלט
האט דער געבוירענער לויטן פלייש גערודפט דעם
(געבוירענעם) לויטן גייסט, אזוי אויך איצט. 30 נאר
וואס זאגט דער פסוק? טרייב ארויס די דינסטמויד
מיט איר זון; ווארום דער זון פון דער דינסטמויד
וועט נישט ירשענען מיט דעם זון פון דער פרייער
(פרוי). (בראשית כא, י.) 31 דעריבער, ברידער,
זענען מיר נישט קינדער פון דער דינסטמויד, נאר
פון דער פרייער (פרוי).

5 צו דער פרייהייט האט משיח אונדז פריי
געמאכט; שטייט זשע פעסט, און לאזט זיך נישט
ווידער איינשפאנען אין א יאך פון קנעכטשאפט.
2 אָט איך, פוילוס, זאג אייך, אז אויב איר (אומות
(העולם)) לאזט זיך מל זיין, העלפט אייך משיח
גארנישט. 3 נאכאמאל זאג איך עדות צו יעדן מענטשן,
וואס לאזט זיך מל זיין, אז ער איז מחייב צו האלטן די
תרי״ג מצוות. 4 איר האט זיך אפגעריסן פונם משיח,

איר, וועלכע ווילן גערעכטפערטיקט ווערן דורך
דער מצוות זכות; איר זענט אפגעפאלן פון דעם
חסד. 5 ווארום מיר ווארטן אינם גייסט אויף דער
האפענונג פון גערעכטיקייט דורך אמונה. 6 ווארום
אין משיח יהושע/ישוע נישט די מילה נישט די ערלה
גילט עפעס, נאר אמונה, וואס ווירקט דורך ליבע.
7 איר זענט גוט געלאפן; ווער האט אייך געהינדערט,
אז איר זאלט נישט געהארכן דעם אמת? 8 די
איינרעדונג איז נישט פון דעם, וועלכער רופט אייך.
9 א קליין ביסל חמץ מאכט זויער דאס גאנצע טייג.
10 איך בין בטוח וועגן אייך אין דעם האר, אז איר
וועט גארנישט אנדערש דענקען; דער אבער, וואס
באטריבט אייך, וועט טראגן זיין משפט, ווער עס זאל
נישט זיין. 11 איך אבער, ברידער, אויב איך דרשן
נאך די מילה (מצוות זכות), פארוואס ווער איך נאך
אלץ גערודפט? דאן האט דאך דאס מיכשול פון
דעם בוים אויפגעהערט! 12 הלוואי זאלן די, וואס
פארפירן אייך, זיך (איננאנצן) מסרס זיין. 13 ווארום
איר, ברידער, זענט גערופן געווארן צו פרייהייט;
בלויז די פרייהייט זאל נישט ווערן קיין תירוץ פאר
דעם פלייש, נאר דינט דורך ליבע איינער דעם
אנדערן. 14 ווארום די גאנצע תורה איז דערפילט
אין איין ווארט, אין דעם: דו זאלסט ליב האבן דיין
חבר ווי דיך אליין. (ויקרא יט, יח.) 15 אויב אבער
איר בייסט און פרעסט זיך איינס דאס אנדערע, גיט
אכטונג, איר זאלט נישט פארצערט ווערן איינער
פונם אנדערן. 16 איך זאג אבער: לעבט אינם גייסט
און דערפילט נישט די תאוות פונם פלייש. 17 ווארום
דאס פלייש גלוסט קעגן דעם גייסט, און דער גייסט
קעגן דעם פלייש; די דאזיקע שטעלן זיך אנטקעגן
איינס דאס אנדערע, כדי איר זאלט נישט טאן וואס
איר ווילט. 18 אויב אבער איר ווערט געפירט פונם
גייסט, זענט איר נישט אונטער דער (מחמיר חומרא)
געזעץ. 19 באשיימפערלעך, (קלאר) אבער זענען די
מעשים פון דעם פלייש, וועלכע זענען זנות, טומאה,
אויסגעלאסנקייט, 20 עבודה זרה, כישוף, שנאה,
צאנקעריי, אייפערזוכט, צארן, קריגעריי, מחלוקת,
כיתות, 21 קנאה, שכרות, פרעסעריי, און דאס גלייכן;
וואס איך זאג אייך אָן פארויס, ווי איך האב אייך
(שוין) פריער געזאגט, אז די, וואס טוען די דאזיקע
זאכן, וועלן נישט ירשענען דאס קעניגרייך פון ה׳.
22 די פירות אבער פון דעם גייסט זענען ליבע, שמחה,
שלום, סבלנות, פריינדלעכקייט, גוטסקייט, אמונה,
23 ענווה, שליטה איבער זיך; קעגן אזעלכע זאכן איז
נישט פאראן קיין געזעץ. 24 די אבער, וואס געהערן
צום משיח יהושע/ישוע האבן אויפגעהאנגען אויף
דער בוים דאס פלייש צוזאמען מיט די גלוסטונגען
און תאוות. 25 אויב מיר לעבן דורכן גייסט, לאמיר
אויך זיך אויפפירן אינם גייסט. 26 לאמיר זיך נישט
יאגן נאך פוסטן כבוד, צו דערצערנען איינער דעם
אנדערן און מקנא צו זיין איינער דעם אנדערן.

6 ברידער, ווען אפילו א מענטש ווערט געכאפט
אין עפעס אן עבירה, זאלט איר, די אנשי הרוח,
אזעלכן ווידער אויפשטעלן אין א גייסט פון ענווה;
אכטונג געבנדיק אויף דיר אליין, טאמער וועסטו
אויך קומען צו א נסיון. 2 טראגט איינער דעם
אנדערנס לאסטן, און אויף אזא אופן וועט איר מקיים
זיין די תורה פון דעם משיח. 3 ווארום אויב עמיצער
מיינט, אז ער איז עפעס, ווען ער איז גארנישט,
באטריגט ער זיך אליין. 4 נאר זאל יעדער איינער
אויספרובירן זיין אייגן טאן, און דעמאלט וועט ער
האבן דעם רום בלויז פאר זיך אליין, און נישט קעגן

דעם אנדערן. 5 ווארום יעדער איינער וועט טראגן
זיין אייגענע משא. 6 דער, וועלכער ווערט געלערנט
אין ווארט, זאל זיך טיילן מיט דעם, וואס לערנט
אים. 7 נארט זיך נישט אליין אפ; ה׳ לאזט נישט
אפשפאטן פון זיך; ווארום וואס א מענטש וועט נאר
זייען, דאס דאזיקע וועט ער אויך שניידן. 8 ווייל
דער, וועלכער זייעט אויף זיין פלייש, וועט פון דעם
פלייש שניידן פארדארבונג; דער אבער, וועלכער
זייעט אויף דעם גייסט, וועט פון דעם גייסט שניידן
אייביק לעבן. (aiōnios g166) 9 לאמיר נישט ווערן
מיד צו טאן גוטס; ווארום מיר וועלן שניידן אין
דער געהעריקער צייט, אויב מיר וועלן נישט מאט
ווערן. 10 דעריבער, אזוי ווי מיר האבן א געלעגנהייט,
לאמיר טאן גוטס צו אלעמען, און איבערהויפט צום
הויזגעזינד פון אונדזער אמונה. 11 זעט מיט וואס
פאר א גרויסע אותיות איך האב געשריבן צו אייך
מיט מיין (אייגענער) האנט. 12 אלע, וואס ווילן
מאכן א שיין פנים אינם פלייש, צווינגען אייך זיך
צו לאזן מל זיין; בלויז כדי זיי זאלן נישט גערודפט
ווערן פארן בוים פון משיח. 13 ווארום אפילו די
געמלטע אליין היטן נישט אפ די געזעץ (פון תרי״ג
פארדינען זיך זכות); נאר זיי ווילן, אז איר זאלט
זיך מל זיין, כדי זיי זאלן זיך בארימען מיט אייער
פלייש. 14 פאר מיר אבער חלילה זאל עס זיין זיך
צו בארימען, אחוץ מיט דעם בוים פון דעם האר
אונדזערן יהושע/ישוע המשיח, דורך וועלכן די
עולם הזה איז אויפגעהאנגען אויף דער בוים געווארן
צו מיר, און איך צו דער עולם הזה. 15 ווארום נישט
מילה נישט ערלה איז עפעס, נאר א נייע באשאפונג.
16 און וויפל עס וועלן לעבן לויט דעם דאזיקן כלל,
שלום אויף זיי און רחמים, און אויף דעם ישראל
פון ה׳. 17 איבריקנס זאל מיר קיינער (מער נישט)
פארשאפן קיין מידיקייט, ווארום איך טראג אין מיין
גוף די צייכנס פון דעם (האר) יהושע/ישוע. 18 דער
חסד פון דעם האר אונדזערן יהושע/ישוע המשיח
(זאל זיין) מיט אייער גייסט, ברידער. אמן.

עפעזער

1 פוילוס, א שליח פונם משיח יהושע/ישוע דורך
ה׳ס רצון צו די קדושים, וואס געפינען זיך אין
עפעזוס און צו די מאמינים אינם משיח יהושע/ישוע:
2 חסד צו אייך און שלום פון ג-ט אונדזער פאטער,
און פון דעם האר יהושע/ישוע המשיח. 3 געלויבט
זאל זיין דער ג-ט און פאטער פון אונדזער האר
יהושע/ישוע המשיח, וואס האט אונדז געבענטשט
מיט יעדער רוחניותדיקער ברכה אין די הימלישע
ערטער אינם משיח; 4 לויט ווי ער האט אונדז
אויסדערוויילט אין אים איידער נאך די וועלט איז
באשאפן געווארן, אז מיר זאלן זיין הייליק און אָן א
פעלער פאר אים אין ליבע; 5 פארויסבאשטימענדיק
אונדז צו אדאפטירונג צו אים דורך יהושע/ישוע
המשיחן לויט דעם וואוילגעפעלן פון זיין רצון,
6 צום לויב פון דעם כבוד פון זיין חסד, מיט וועלכן
ער האט אונדז באגנעדיקט אין זיין געליבטן זון;
7 אין וועמען מיר האבן די ישועה דורך זיין בלוט,
די פארגעבונג פון (אונדזערע) זינד, לויט דער
עשירות פון זיין חסד, 8 וואס ער האט פארמערט
לגבי אונדז אין יעדער חכמה און פארשטענדיקייט,
9 באקאנט מאכנדיק צו אונדז דעם סוד פון זיין רצון,
לויט זיין וואוילגעפעלן, וואס ער האט פון פריער
באשלאסן אין אים, 10 כדי אין דער פארוואלטונג
פון דער פולקייט פון די צייטן איינצוזאמלען אינם
משיח אלץ, וואס איז אויף די הימלען און אויף
דער ערד; 11 אין אים, אין וועמען אויך מיר זענען
געווארן יורשים, פארויס באשטימט לויט דער כוונה
פון אים, וואס ווירקט אלץ לויט דער עצה פון
זיין רצון; 12 כדי מיר זאלן זיין צום לויב פון זיין
כבוד, מיר, וואס האבן פון פריער געהאפט אין
דעם משיח; 13 אין וועמען אויך איר, האבנדיק
געהערט דאס ווארט פון אמת—די גוטע בשורה פון
אייער ישועה—אין וועמען אויך ווערנדיק מאמינים,
איר זענט פארחתמעט געווארן דורך דעם גייסט
פון דער הבטחה—דעם רוח הקודש, 14 וועלכער
איז דער ערבון פון אונדזער ירושה, ביז צו דער
אויסלייזונג פון דעם עם סגולה, צום לויב פון זיין
כבוד. 15 צוליב דעם אויך איך, האבנדיק געהערט
פון אייער גלויבן אין דעם האר יהושע/ישוע און
דער ליבע צו אלע הייליקע, 16 הער נישט אויף
אפצוגעבן א שבח פאר אייך, ווען איך דערמאן אייך
אין מיינע תפילות; 17 אז דער ג-ט פון אונדזער האר
יהושע/ישוע המשיח, דער פאטער פון כבוד, זאל
אייך געבן א גייסט פון חכמה און פון אנטפלעקונג
אין דער דערקענטעניש פון אים; 18 אז די אויגן פון
אייער הארץ זאלן דערלויכטן ווערן, כדי איר זאלט
וויסן וואס איז די האפענונג פון זיין רוף, און עשירות
פון זיין הערלעכער ירושה אין די הייליקע, 19 און
ווי אומפארגלייכלעכע גרויסקייט זיין מאכט איז
לגבי אונדז, די מאמינים, לויט דער ווירקונג פון זיין
מעכטיקן כוח, 20 וועלכן ער האט געווירקט אין דעם
משיח, ווען ער האט אים אויפגעוועקט פון די טויטע
און אים אנידערגעזעצט אויף זיין רעכטער זייט אין
די הימלען, 21 העכער פון יעדער הערשאפט און
ממשלה און מאכט און רעגירונג און יעדן נאמען,
וואס ווערט גערופן, נישט נאר אין דער דאזיקער
וועלט, נאר אויך לעולם הבא; (aiōn g165) 22 און אלץ
האט ער געלייגט אונטער זיינע פיס און אים אליין
געגעבן ווי א ראש איבער אלעם צו דער קהלה,
23 וועלכע איז זיין גוף, זיין פולקייט, וואס פילט אָן
אלץ אין אלעם.

2 און אייך, וואס איר זענט געווען טויט אין
אייערע עבירות און חטאים, 2 אין וועלכע איר זענט
אמאל געווען לויט דעם צייטלויף פון דער וועלט,
לויט דעם שר פון דער מאכט פון דער לופט, פון
דעם גייסט, וואס ווירקט איצט אין די קינדער פון
ווידערשפעניקייט— (aiōn g165) 3 צווישן וועלכע מיר
האבן אויך אמאל געלעבט אין די תאוות פון אונדזער
פלייש, טוענדיק דעם ווילן פון דעם פלייש און פון
דעם פארשטאנד, און לויט דער נאטור זענען מיר
געווען קינדער פון צארן פונקט אזוי ווי אפילו די
אנדערע— 4 ה׳ אבער, זייענדיק רייך אין רחמים,
האט צוליב זיין גרויסער ליבע, מיט וועלכער
ער האט אונדז ליב געהאט, 5 אפילו ווען מיר
זענען געווען טויט אין די עבירות, אונדז לעבעדיק
געמאכט צוזאמען מיט דעם משיח—מיט חסד זענט
איר געראטעוועט געווארן— 6 און האט אונדז
אויפגעוועקט און אונדז אוועקגעזעצט צוזאמען מיט
דעם משיח יהושע/ישוע אין די הימלישע ערטער;
7 כדי צו ווייזן אין די קומענדיקע וועלטצייטן די שפע
פון דער עשירות פון זיין חסד אין גוטסקייט לגבי
אונדז אינם משיח יהושע/ישוע: (aiōn g165) 8 ווארום
מיט חסד זענט איר געראטעוועט געווארן דורך
אמונה, און דאס נישט פון אייך אליין, עס איז א מתנה
פון ה׳; 9 נישט פון מעשים (טובים), כדי קיינער זאל
זיך נישט בארימען. 10 ווארום מיר זענען זיין ווערק,
באשאפן אינם משיח יהושע/ישוע צו מעשים טובים,
וועלכע ה׳ האט פארויס צוגעגרייט, אז מיר זאלן
לעבן אין זיי. 11 צוליב דעם זאלט איר געדענקען, אז
אמאל זענט איר געווען אומות (העולם) אינם פלייש,
וואס זענען גערופן געווארן ערלים פון די, וואס
הייסן נמולים—א מילה אינם פלייש, א מיט הענט
געמאכטע— 12 אז צו יענער צייט זענט איר געווען אָן
א משיח, אויסגעשלאסענע פון דעם בירגער רעכט
פון ישראל און פרעמדע וואס שייך די בריתות פון
דער הבטחה, אָן א האפענונג און אָן ג-ט אין דער
וועלט. 13 איצט אבער אינם משיח יהושע/ישוע
איר, וואס זענט אמאל געווען ווייט, זענט געווארן
נאענט דורך דעם (כפרה) בלוט פון דעם משיח.
14 ווארום ער איז אונדזער שלום, וועלכער האט
געמאכט די ביידע איינס און האט צעשטערט די
אפשיידנדיקע מחיצה, די שנאה, מיט זיין אייגן לייב,
15 בטל מאכנדיק די געזעץ פון מצוות און חוקות;
כדי אין זיך אליין צו באשאפן פון די צוויי איין נייעם
מענטשן, (און אזוי) מאכנדיק שלום; 16 און צו מאכן
שלום די ביידע אין איין גוף צו ה׳ דורך דעם בוים,
טייטנדיק די שנאה דורך אים; 17 און איז געקומען
און מבשר געווען שלום צו אייך, די ווייטע און שלום
צו אייך, די נאנטע; 18 ווייל דורך אים האבן מיר, די
ביידע, דעם צוטריט אין איין גייסט צום פאטער.
19 דעריבער זענט איר אזוי ארום מער נישט קיין
גרים און נכרים, נאר איר זענט מיטבירגער פון
די קדושים און ה׳ס בני בית, 20 אויפגעבויט אויף
דעם יסוד פון שליחים און נביאים, בשעת משיח
יהושע/ישוע אליין איז דער ווינקלשטיין; 21 אין
וועמען די גאנצע געביידע איז צוזאמענגעפאסט און
וואקסט אויס צו א בית המקדש אין דעם האר (ג-ט);
22 אין וועמען אויך איר ווערט מיטגעבויט פאר א
וואוינונג פון ה׳ אינם גייסט.

3 צוליב דעם בין איך, פוילוס—דער געפאנגענער
פון דעם משיח יהושע/ישוע פאר אייך אומות
(העולם)— 2 אויב איר האט געהערט פון דער
פארוואלטונג פון ה׳ס חסד, וואס איז מיר געגעבן

געווארן פאר אייערטוועגן, 3 אז לויט אן אנטפלעקונג
איז מיר נתגלה געווארן דער סוד, ווי איך האב אייך
שוין פריער געשריבן בקיצור, 4 כדי לייענענדיק
עס, זאלט איר קענען פארשטיין מיין השגה אין דעם
סוד פון דעם משיח, 5 וואס איז אין אנדערע דורות
נישט נתגלה געווארן צו די מענטשנקינדער ווי עס
איז איצט אנטפלעקט צו זיינע הייליקע, שליחים און
נביאים אינם גייסט, 6 אז די אומות (העולם) זענען
מיטיורשים און מיטגלידער און מיטאנטיילנעמער
פון דער הבטחה אינם משיח יהושע/ישוע דורך
דער בשורה טובה, 7 פון וועלכער איך בין געווארן
א משרת לויט דער מתנה פון ה׳ס חסד, וואס איז
מיר געגעבן געווארן לויט דער ווירקונג פון זיין
גבורה; 8 מיר, דעם קלענסטן פון אלע קדושים,
איז געגעבן געווארן דער דאזיקער חסד, אנצוזאגן
צו די אומות (העולם) די בשורה פון משיחס
נישט אויספארשבארער עשירות; 9 און אלעמען
צו באלויכטן, וואס עס איז דער רעיון פון דעם
סוד, וועלכער איז פון אייביקע צייטן אָן געווען
פארבארגן אין ה׳ דעם באשעפער פון אלעם; (aiōn
g165) 10 כדי איצט זאל נתגלה ווערן צו די ממשלות
און מאכטן אין די הימלישע ערטער דורך דער
קהלה די פילפאכיקע חכמה פון ה׳, 11 לויט דעם
אייביקן באשלוס, וואס ער האט געמאכט אין דעם
משיח יהושע/ישוע, דעם האר אונדזערן; (aiōn g165)
12 אין וועמען מיר האבן דעם דרייסטקייט און
דעם צוטריט מיט בטחון דורך אמונה אין אים.
13 דערפאר בעט איך מיך ביי אייך, איר זאלט
נישט אנטמוטיקט ווערן דורך מיינע צרות פאר
אייערטוועגן, וועלכע זענען א כבוד פאר אייך.
14 צוליב דעם בויג איך מיינע קני פאר דעם פאטער,
15 פון וועמען אלע משפחות אין הימל און אויף דער
ערד ווערן אנגערופן (מיט א נאמען), 16 אז ער זאל
אייך געבן לויט דער עשירות פון זיין כבוד, מיט
גבורה געשטארקט צו ווערן אין דעם אינערלעכן
מענטשן דורך זיין גייסט; 17 אז דורך אמונה זאל
דער משיח וואוינען אין אייערע הערצער; אז איר
זאלט זיין איינגעווארצלט און געגרונטפעסטיקט אין
ליבע, 18 כדי איר זאלט קענען משיג זיין צוזאמען
מיט אלע קדושים די ברייט און די לענג און די
הויך און די טיפעניש, 19 און צו דערקענען דעם
משיחס ליבע, וואס שטייגט איבער דערקענטעניש,
כדי איר זאלט אנגעפילט ווערן מיט יעדער שפע פון
ה׳. 20 און צו אים, וואס איז אימשטאנד צו טאן פיל
מער איבער אונדזער בעטן אדער טראכטן, לויט
דעם כוח, וואס ווירקט אין אונדז, 21 צו אים זאל זיין
כבוד אין דער קהלה און אינם משיח יהושע/ישוע
לדור דור לעלמי עולמים. אמן. (aiōn g165)

4 דעריבער בעט איך אייך, איך, דער געפאנגענער
אינם האר, אז איר זאלט לעבן ווי עס שטייט אָן
דעם רוף, מיט וועלכן איר זענט גערופן געווארן,
2 מיט יעדער הכנעה און עניוותדיקייט, מיט סבלנות,
דערטראגנדיק איינער דעם אנדערן אין ליבע, 3 און
זייט פלייסיק אפצוהיטן די אחדות פון דעם גייסט
אין דעם קנופ פון שלום: 4 איין גוף און איין גייסט, ווי
איר זענט אויך גערופן געווארן אין איין האפענונג פון
אייער רוף; 5 איין האר, איין אמונה, איין מקווה; 6 איין
ג-ט און פאטער פון אלעמען, וועלכער איז איבער
אלעמען און דורך אלעמען און אין אלעמען. 7 נאר
יעדן איינעם פון אונדז איז דער חסד געגעבן געווארן
לויט דער מאס פון דעם משיחס מתנה. 8 דערפאר
זאגט ער: ווען ער איז ארויפגעגאנגען אינדערהויך,

האט ער געפאנגענשאפט גענומען געפאנגען און
געגעבן מתנות צו די מענטשן. 9 און דאס ער איז
ארויפגעגאנגען, וואס באטייט עס, אויב נישט אז ער
איז אויך אראפגעגאנגען אין די נידריקסטע טיילן
פון דער ערד? 10 דער, וואס איז אראפגעגאנגען, איז
דער זעלביקער, וואס איז ארויפגעגאנגען העכער
פון אלע הימלען, כדי אלץ ממלא צו זיין. 11 און
האט געגעבן אייניקע פאר שליחים, און אייניקע פאר
נביאים, און אייניקע פאר מבשרים, און אייניקע פאר
פאסטוכער און מלמדים; 12 צו דער פארפאלקאמונג
פון די הייליקע פאר דעם טאן פון דער עבודה,
צום אויפבויען פון דעם משיחס גוף, 13 ביז מיר אלע
וועלן דערגרייכן צו דער אחדות פון אמונה און
דערקענטעניש פון דעם זון פון דער אויבערשטער,
צום פאלקאמענעם מענטשן, צו דער מאס פון דעם
וואוקס פון משיחס פולקייט; 14 כדי מיר זאלן מער
נישט זיין קיין קינדער, פון כוואליעס געשטויסן און
ארומגעטראגן פון יעדן ווינט פון לערנונג, דורך דער
באטריגערישקייט פון מענטשן, דורך כיטרעקייט
פון באטרוג צו פארפירן; 15 נאר, זאגנדיק דעם אמת
אין ליבע, לאמיר אין אלעם וואקסן אין אים, וואס איז
דער קאפ, דער משיח, 16 פון וועמען דער גאנצער
גוף, זייענדיק צוזאמענגעפאסט און צוזאמענגעבונדן,
דורך אלע געלענקען, וואס (איינס) העלפט (דאס
אנדערע), וואס לויט דעם כוח אין מאס פון יעדן אבר
באזונדער, מאכט וואקסן דעם גוף, זיך אויפצובויען
אין ליבע. 17 דאס דאזיקע זאג איך דעריבער און
באשווער אייך אינם האר, אז איר זאלט זיך מער
נישט אויפפירן, ווי די אומות (העולם) פירן זיך אויף
אין דער נישטיקייט פון זייער שכל, 18 וועלכע זענען
פארפינסטערט אין זייער פארשטאנד, פארפרעמדט
פון דעם לעבן פון ה׳, צוליב דעם אומוויסן, וואס איז
אין זיי, דורך דער פארטעמפטקייט פון זייער הארץ;
19 האבנדיק פארלוירן יעדעס געפיל, האבן זיי זיך
איבערגעגעבן צו צעלאזנקייט, צו טאן יעדע טומאה
אין (שייכות מיט) געלטגייציקייט. 20 איר אבער האט
נישט אזוי געלערנט דעם משיח; 21 אויב איר האט
באמת פון אים געהערט און זענט געלערנט געווארן
אין אים—ווי דער אמת איז אין יהושען/ישוען—
22 אז וואס שייך דעם פריערדיקן לעבנס־שטייגער
זאלט איר אפטאן דעם אלטן מענטשן, וועלכער
גייט צו גרונט פון די פארפירערישע תאוות, 23 און
באנייט ווערן אינם גייסט פון אייער פארשטאנד.
24 און זאלט זיך אנקליידן דעם נייעם מענטשן, וואס
איז באשאפן געווארן לויט (דעם דמות) אלקים אין
צדקות און קדושה פונם אמת. 25 דערפאר טוט אפ
פון אייך דעם שקר און רעדט דעם אמת, יעדער
איינער מיט זיין חבר, ווייל מיר זענען אברים איינער
פונם אנדערן. 26 צארנט און זינדיקט נישט. זאל די
זון נישט אונטערגיין אויף אייער רוגז; 27 און גיט
נישט דעם שטן קיין ארט. 28 זאל דער גנב מער נישט
גנבענען, נאר ליבער זאל ער ארבעטן, טוענדיק
גוטס מיט זיינע איינענע הענט, כדי ער זאל האבן
וואס צו געבן דעם, וואס האט נויט. 29 זאל קיין
געמיין ווארט נישט ארויסקומען פון אייער מויל
ארויס, נאר וואס איז גוט, וואו נויטיק, צום אויפבויען,
כדי עס זאל געבן חן צו די, וואס הערן עס. 30 און
באטריבט נישט ה׳ס רוח הקודש, אין וועמען איר
זענט פארחתמעט געווארן ביז צום טאג פון דער
גאולה. 31 יעדע ביטערקייט, און כעס און צארן און
געשריי און לעסטערונג זאלט איר אפטאן פון אייך,
צוזאמען מיט יעדער רשעות; 32 ווערט אבער גוט

איינער צום אנדערן, בארמהערציק, זייט זיך מוחל
איינער דעם אנדערן, ווי אויך ה׳ אינם משיח האט
אייך מוחל געווען.

5 גייט דעריבער אין די דרכים פון ה׳, ווי געליבטע
קינדער; 2 און לעבט אין ליבע, ווי אויך דער משיח
האט אייך ליב געהאט און זיך איבערגעגעבן פאר
אונדז אלס א קרבן און זבח צו ה׳ פאר א ריח ניחוח.
3 זנות אבער און יעדע טומאה אדער גייציקייט זאל
אפילו נישט דערמאנט ווערן ביים נאמען צווישן
אייך, ווי עס שטייט אָן פאר הייליקע; 4 אויך נישט
קיין ניבול-פה און נארישע רייד אדער צוויידייטיקע
וויצן, וואס פאסן זיך נישט; נאר ליבער (זאלט איר
אפנעבן) א שבח. 5 ווארום דאס דאזיקע זאלט איר
וויסן זיין, אז קיין נואף אדער אומזויבערער (מענטש)
אדער געלטגייציקער, וואס איז ווי א געצנדינער,
האט נישט קיין נחלה אין דעם מלכות פון דעם משיח
און ה׳. 6 זאל אייך קיינער נישט פארפירן מיט פוסטע
רייד; ווארום דורך די דאזיקע קומט ה׳ס צארן
אויף די קינדער פון ווידערשפעניקייט. 7 ווערט
דעריבער נישט קיין מיטאנטיילנעמער מיט זיי;
8 ווארום אמאל זענט איר געווען פינצטערניש, איצט
אבער (זענט איר) ליכט אין דעם האר, פירט זשע
זיך אויף ווי קינדער פונם ליכט— 9 ווארום די פירות
פון דעם ליכט באשטייען אין יעדער גוטסקייט
און גערעכטיקייט און ווארהאפטיקייט— 10 און
פרובירט אויס וואס עס איז וואוילגעפעלן פאר דעם
האר (ג-ט); 11 און האט נישט קיין חברותאשאפט מיט
די אומפרוכטבארע מעשים פון דער פינצטערניש,
נאר ליבער זאלט איר זיי שטראפן; 12 ווארום עס איז
אפילו א חרפה צו רעדן פון דעם, וואס זיי טאן אין
פארבארגעניש. 13 און אלץ, וואס ווערט געשטראפט
פונם ליכט, ווערט אנטפלעקט, 14 ווייל אלץ, וואס
ווערט אנטפלעקט, איז ליכט. דערפאר זאגט ער:
וואך אויף, דו שלאפנדיקער, און שטיי אויף פון די
טויטע, און דער משיח וועט דיך באלויכטן! 15 גיט
זשע גוט אכטונג וויאזוי איר לעבט, נישט ווי נאראנים,
נאר ווי חכמים; 16 אויסקויפנדיק די צייט, ווייל די
טעג זענען בייז. 17 צוליב דעם זאלט איר נישט זיין
נאריש, נאר איר זאלט פארשטיין וואס דעם האר
(ג-טס) רצון איז. 18 און שכורט זיך נישט אָן מיט
וויין, אין וועלכן עס איז צעלאזנקייט, נאר ווערט
אנגעפילט מיט דעם גייסט; 19 רעדנדיק איינער מיט
דעם אנדערן מיט שירות ותשבחות און רוחניותדיקע
שירים, און זינגט און שפילט אין אייער הארץ צום
האר; 20 גיט אלעמאל אפ א שבח צו ג-ט און דעם
פאטער פאר אלעם אין דעם נאמען פון אונדזער
האר יהושע/ישוע המשיח; 21 און אונטערטעניקט
זיך איינס צום אנדערן אין דער יראה פונם משיח.
22 זאלן די פרויען זיין (אונטערטעניק) צו זייערע
איינגענע מענער ווי צום האר, 23 ווייל דער מאן איז
דער קאפ פון דער פרוי, ווי אויך דער משיח איז דער
קאפ פון דער קהלה; ער אליין איז דער רעטער
פונם גוף. 24 נאר ווי די קהלה איז אונטערטעניק
צום משיח, אויך אזוי זאלן די פרויען (זיין) צו די
מענער אין אלעם. 25 איר מענער, האט ליב אייערע
פרויען, ווי אויך דער משיח האט ליב געהאט די
קהלה, און זיך אוועקגעגעבן פאר איר, 26 כדי ער
זאל זי הייליקן, האבנדיק זי טהור געמאכט דורך
דער מקווה פון וואסער מיט דעם ווארט, 27 כדי ער
זאל אוועקשטעלן פאר זיך די קהלה א הערלעכע,
וואס האט נישט קיין פלעק אדער קנייטש אדער
עפעס דאס גלייכן, נאר אז זי זאל זיין הייליק און

אָן א פעלער. 28 אויך אזוי זענען די מענער מחייב
ליב צו האבן זייערע פרויען ווי זייערע אייגענע
קערפערס. ווער עס האט ליב זיין אייגענע פרוי,
דער האט זיך אליין ליב; 29 ווארום קיינער האט
נאך קיינמאל נישט פיינט געהאט זיין אייגן לייב, נאר
ער שפייזט עס און פלעגט עס אזוי, ווי אויך דער
משיח די קהלה; 30 ווייל מיר זענען גלידער פון
זיין גוף. 31 דערפאר וועט א מענטש פארלאזן דעם
פאטער און די מוטער, און זיך באהעפטן מיט זיין
ווייב, און די צוויי וועלן זיין איין פלייש. (בראשית
ב, כד.) 32 דאס דאזיקע איז א גרויסער סוד, איך
רעד אבער פון דעם משיח און דער קהלה. 33 דאך
זאל אויך יעדער איינער פון אייך, איינער ווי דער
אנדערער, אזוי ליב האבן זיין ווייב, ווי זיך אליין;
און די פרוי זאל האבן ערעפורכט פארן מאן.

6 קינדער, געהארכט אייערע עלטערן אינם האר,
ווארום דאס איז יושרדיק. 2 האלט ערלעך דיין
פאטער און מוטער, דאס איז דאס ערשטע געבאט
מיט א הבטחה; 3 כדי עס זאל דיר גיין וואויל, און
דו זאלסט לעבן לאנג אויף דער ערד. (דברים ה,
טז.) 4 און איר, טאטעס, דערצערנט נישט אייערע
קינדער, נאר דערציט זיי אין דעם חינוך און אין
דעם מוסר פון דעם האר. 5 איר קנעכט, געהארכט
די, וואס לויטן פלייש זענען אייערע הארן, מיט
מורא און ציטערניש אין דער איינפאכקייט פון
אייער הארץ, ווי דעם משיח; 6 דינענדיק נישט
בלויז פארן אויג, ווי איר וואלט געוואלט מענטשן
געפעלן, נאר ווי משיחס קנעכט, וואס טאן ה׳ס רצון
פונם הארצן; 7 דינט מיט גוטן ווילן, ווי דעם האר
און נישט פאר מענטשן; 8 וויסנדיק, אז וואס פאר
א גוטס יעדער איינער וועט נישט טאן, וועט ער
דאס זעלביקע באקומען פונם האר, סאי קנעכט סאי
פרייער מענטש. 9 און איר הארן, טוט די זעלביקע
זאכן לגבי זיי, אויפהערנדיק צו דראען, ווייל איר
ווייסט, אז זייער האר און אייערער איז אין הימל,
און פאר אים גיבט נישט קיין נושא פנים זיין. 10 צום
סוף, ווערט שטארק אינם האר און אין דעם כוח
פון זיין גבורה. 11 טוט אָן די כלי זין פון ה׳, כדי
איר זאלט קענען ביישטיין די כיטרעקייטן פון
דעם שׂטן. 12 ווייל דער ראנגלעניש פאר אונדז איז
נישט קעגן בלוט און פלייש, נאר קעגן די ממשלות,
קעגן די מאכטן, קעגן די וועלטהערשער פון דער
דאזיקער פינצטערניש, קעגן די רוחות רעות אין די
הימלישע ערטער. (aiōn g165) 13 צוליב דעם נעמט
אייך די כלי זין פון ה׳, כדי איר זאלט זיך קענען
אקייגנשטעלן אין דעם בייזן טאג, און האבנדיק אלץ
געטאן, צו בלייבן שטיין. 14 דעריבער זאלט איר
שטיין מיט אייערע לענדן ארומגענארטלט מיט אמת,
און אנגעטאן מיט דעם ברוסט שילד פון צדקות,
15 און אייערע פיס באשוכט מיט גרייטקייט פאר דער
גוטער בשורה פון שלום; 16 און איבער אלעם נעמט
דעם שילד פון אמונה, מיט וועלכן איר וועט זיין
בכוח אויסצולעשן אלע ברענענדיקע פיילן פון דעם
בייזן (שׂטן). 17 און דעם העלם פון ישועה זאלט
איר נעמען, און די שווערד פון דעם גייסט, וואס איז
ה׳ס ווארט; 18 מתפלל זייענדיק צו יעדער צייט
אינם גייסט מיט תפילות און תחנונים, און צו דעם
צוועק וואכנדיק מיט יעדער התמדה און געבעט
פאר אלע קדושים, 19 און פאר מיר, אז עס זאל מיר
געגעבן ווערן א ווארט ביים אויפמאכן מיין מויל,
כדי מיט דרייסטקייט מגלה צו זיין דעם סוד פון
דער גוטער בשורה, 20 פאר וועלכער איך בין א

שליח (אן אמבאסאדאר) אין קייטן, אז דערין זאל
איך רעדן אזוי מוטיק, ווי עס איז מיין חוב. 21 און כדי
אויך איר זאלט וויסן וואס מיט מיר געשעט און וואס
איך טו, וועט טיכיקוס, דער געליבטער ברודער און
געטרייער משרת אינם האר, אייך אלץ צו וויסן טאן.
22 אים האב איך געשיקט צו אייך טאקע צוליב דעם
דאזיקן, כדי איר זאלט זיך דערוויסן ווי עס דערגייט
אונדז, און אז ער זאל טרייסטן אייערע הערצער.
23 שלום צו די ברידער, און ליבע מיט אמונה פון
ג-ט דעם פאטער און פון דעם האר יהושע/ישוע
המשיח. 24 זאל דער חסד זיין מיט אלע, וואס האבן
ליב דעם האר אונדזערן יהושע/ישוע המשיח מיט
אן אומפארדארבלעכער ליבע. אמן.

פיליפער

1 פוילוס און טימאטעוס, קנעכט פונם
משיח יהושע/ישוע, צו אלע הייליקע אינם משיח
יהושע/ישוע, וועלכע געפינען זיך אין פיליפיען,
מיט די משגיחים און שמשים: 2 חסד צו אייך און
שלום פון ג-ט אונדזער פאטער, און פון דעם האר
יהושע/ישוע המשיח. 3 איך דאנק מיין ג-ט אזוי אפט
ווי איך דערמאן מיך אין אייך, 4 אלעמאל אין אלע
מיינע תפילות פאר אייך אלעמען—תפילה טוענדיק
מיט פרייד— 5 צוליב אייער חברותאשאפט אין
דער בשורה טובה פון דעם ערשטן טאג אָן ביז
איצט; 6 זייענדיק בטוח אין דער דאזיקער זאך,
אז ער (ה׳), וואס האט אנגעהויבן א גוטע ארבעט
אין אייך, וועט זי פארפאלקאמענען ביז צום טאג
פונם משיח יהושע/ישוע; 7 ווי עס איז רעכט פאר
מיר דאס דאזיקע צו דענקען ווענן אייך אלע, ווייל
איך טראג אייך אין מיין הארץ, און אלע זענט
איר אנטיילנעמער מיט מיר אין דעם חסד און אין
מיינע קייטן, אין דער פארטיידיקונג און אין דער
באפעסטיקונג פון דער בשורה טובה. 8 ווארום ה׳ איז
מיין עדות, ווי איך בענק נאך אייך אלעמען אין דער
בארמהארציקייט פונם משיח יהושע/ישוע. 9 און
בין מתפלל אויף דעם דאזיקן, אז אייער ליבע זאל
זיך אלץ שטארקן מער און מער אין דערקענטעניש
און יעדער פארשטענדיקייט, 10 כדי אונטערשיידן
די פארשיידענע זאכן, כדי איר זאלט זיין לויטער
און וואס דערפירן נישט צום שטרויכלען ביז צום
טאג פונם משיח, 11 אנגעפילט מיט דער פרוכט פון
צדקות, וועלכע איז דורך יהושע/ישוע המשיחן, צו
ה׳ס כבוד און לויב. 12 און איך וויל אייך מודיע
זיין, ברידער, אז דאס, וואס איז מיר געשען, איז
גאר נאך מער אויסגעפאלן צום פארטשריט פון
דער בשורה טובה, 13 אזוי, אז מיינע קייטן צוליב
משיחן זענען אנטפלעקט געווארן אין דעם גאנצן
פרעטאריום און אין אלע אנדערע (ערטער); 14 און
דאס רוב פון די ברידער אינם האר איז דערמוטיקט
געווארן דורך מיינע קייטן, מיט נאך מער מוט,
אומדערשראקן צו רעדן ה׳ס ווארט. 15 אייניקע
טאקע צוליב קנאה און מחלוקת, און אנדערע פון גוטן
ווילן דרשענען דעם משיח; 16 די דאזיקע טאן עס פון
ליבע, וויסנדיק, אז איך בין באשטימט געווארן צום
פארטיידיקן די בשורה טובה; 17 אבער יענע מיט
אומריינע מאטיוון מאכן באקאנט דעם משיח, נישט
אויף ריכטיקערהייט, צילנדיק צוצולייגן א צרה צו
מיינע קייטן. 18 דעריבער וואס? נאר על כל פנים,
צי אלס אן אויסרייד אדער באמת, משיח ווערט
אויסגערופן: און אין דעם דאזיקן פריי איך מיך, און
וועל מיך נאך פרייען. 19 ווארום איך ווייס, אז דאס
דאזיקע וועט אויספאלן צו מיין ישועה, דורך אייער
מתפלל זיין און דורך דער הילף פון יהושע/ישוע
המשיחס גייסט, 20 לויט מיין ערנסטער דערווארטונג
און בטחון, אז איך וועל אין גארנישט פארשעמט
ווערן, נאר אין יעדער מוטיקייט, ווי אלעמאל, אזוי
אויך איצט, וועט משיח פארהערלעכט ווערן אין
מיין לייב, סאי דורכן לעבן און סאי דורכן טויט.
21 ווארום פאר מיר איז משיח דאס לעבן און דאס
שטארבן—א געווינס. 22 נאר אויב צו לעבן אין
דעם פלייש, איז דאס דאזיקע פאר מיר פרוכט פון
ארבעט; און איך ווייס נישט וואס אויסצודערוויילן.
23 און פון ביידע זייטן בין איך אין א פארלעגנהייט,
האבנדיק דעם פארלאנג נפטר צו ווערן און צו
זיין מיט משיחן, ווייל עס איז פיל בעסער; 24 צו

בלייבן אבער אינם פלייש איז פיל נויטיקער פאר
אייערטוועגן. 25 און דאס דאזיקע ווייס איך גאנץ
געוויס, אז איך וועל בלייבן און זיין מיט אייך
אלעמען צו אייער שטארקונג און שמחה פון גלויבן;
26 כדי אייער בארימען זיך אינם משיח יהושע/ישוע
זאל פארמערט ווערן דורך מיין קומען צו אייך
נאכאמאל. 27 נאר פירט זיך אויף ווי עס שטייט אָן
דער בשורה טובה פונם משיח, כדי צי איך קום און
זע אייך, אדער קום נישט און הער וועגן אייך, אז איר
שטייט אין איין גייסט, און ראנגלען צוזאמען מיט
איין נפש פאר דער אמונה פון דער בשורה טובה,
28 און אין גארנישט אנגעשראקן פון די קעגנער:
וועלכעס איז צו זיי א באווייז פון פארלוירן ווערן,
צו אייך אבער פון רעטונג, און דאס דאזיקע איז
פון ה׳; 29 ווייל צו אייך איז געגעבן געווארן פון
וועגן דעם משיח, נישט נאר צו גלויבן אין אים, נאר
אויך צו ליידן פאר אים; 30 האבנדיק דעם זעלביקן
ראנגלעניש, וועלכן איר האט געזען אין מיר, און
איצט הערט איר איז אין מיר.

2 אויב דעריבער סע געפינט זיך וואסער טרייסט
אין דעם משיח, אויב א מיטגעפיל פון ליבע, אויב
א חברותאשאפט פון דעם גייסט, אויב רחמים און
בארעמהארציקייט, 2 מאכט מיין שמחה פול, אז
איר זאלט דענקען דאס זעלביקע, האבנדיק די
זעלביקע ליבע, זייענדיק אייניק, האבנדיק איין
מחשבה; 3 גארנישט טוענדיק דורך צאנקעריי אדער
פוסטער גאווה, נאר עניוותדיקערהייט האלטנדיק
איינער דעם אנדערן ווי גרעסער פון זיך אליין;
4 נישט אכטונג געבנדיק נאר אויף זיין אייגנס, נאר
אויך אויף יענעמס. 5 זאל ביי אייך זיין די זעלביקע
מחשבה, וואס איז געווען אין דעם משיח יהושע/ישוע,
6 וועלכער, זייענדיק אין דעם געשטאלט פון ג-ט, האט
עס נישט באטראכט פאר א חזקה פעסטצוהאלטן
גלייך צו זיין צו ה׳, 7 נאר האט זיך אויסגעליידיקט,
נעמענדיק אויף זיך דאס געשטאלט פון א קנעכט,
ווערנדיק ענלעך צו מענטשן; 8 און געפונען ווערנדיק
אין מענטשלעכער פארם, האט ער זיך נידריק
געמאכט און איז געווארן געהארכזאם ביז צום
טויט—דעם טויט אויפן בוים. 9 דערפאר טאקע האט
אויך ה׳ אים זייער דערהייבט, און אים געשענקט
דעם נאמען, וואס איז איבער יעדן נאמען, 10 כדי אין
דעם נאמען יהושע/ישוע זאל זיך בייגן יעדע קני, וואס
איז אין הימל און אויף דער ערד און אונטער דער
ערד, 11 און יעדע צונג זאל מודה זיין, אז יהושע/ישוע
המשיח איז האר, צום כבוד פון ג-ט דעם פאטער.
12 דעריבער, מיינע געליבטע, ווי איר זענט תמיד
געווען געהארכזאם, נישט נאר אין מיין אנוועזנהייט
(ביי אייך), נאר פיל מער איצט אין מיין אפוועזנהייט,
אזוי ארבעט אויס אייער אייגענע ישועה מיט יראה
און מיט ציטערניש; 13 ווארום ה׳ איז עס, וואס ווירקט
אין אייך סאי צו וועלן סאי צו טאן לויט זיין רצון.
14 טוט אלץ אָן מורמלען און וויכוחים, 15 כדי איר
זאלט זיין אָן שולד און אָן פאלשקייט, קינדער פון
ה׳ אָן א מום אין דער מיט פון א פארקרימט און
א פארדרייט דור, צווישן וועלכע איר שיינט ווי
ליכט אין דער וועלט, 16 פעסטהאלטנדיק דאס
ווארט פון לעבן, מיר צום רום אינם טאג פון דעם
משיח, אז איך בין נישט אומזיסט געלאפן און האב
נישט אומזיסט געפראצעוועט. 17 נאר אויב איך
זאל אפילו אויסגעגאסן ווערן אויף דעם קרבן און
עבודה פון אייער אמונה, פריי איך מיך, און פריי
מיך מיט אייך אלע צוזאמען; 18 און איבער דעם

דאזיקן זאלט איר זיך אויך פרייען און מיטפרייען
מיט מיר. 19 און איך האף אין דעם האר יהושע/ישוע
צו שיקן טימאטעוסן צו אייך אין גיכן, כדי איך
זאל זיך אויך פילן בארואיקט, דערוויסנדיק זיך
ווי עס דערגייט אייך. 20 ווארום איך האב נישט
קיינעם, וואס איז גלייך צו אים אין גייסט, וועלכער
זאל ווירקלעך פאר אייך זארגן. 21 ווארום אלע
זוכן זייערע אייגענע עסקים, נישט דאס, וואס איז
שייך יהושע/ישוע המשיחן. 22 איר אבער ווייסט זיין
אויסגעפרואוטקייט, אז ווי א קינד צו זיין פאטער,
אזוי האט ער געארבעט ווי א קנעכט מיט מיר אין
דער בשורה טובה. 23 האף איך דעריבער אים
צו שיקן, אזוי גיך ווי נאר איך וועל זיך דערוויסן,
וואס מיט מיר וועט געשען, 24 און האב בטחון אין
דעם האר, אז איך אליין וועל אויך באלד קומען
צו אייך. 25 איך האב אבער געהאלטן פאר נויטיק
צו שיקן צו אייך עפאפראדיטוסן, מיין ברודער און
מיטארבעטער און מיטזעלנער, אייער שליח און
דינער אין מיין נויט; 26 ווייל ער האט געבענקט נאך
אייך אלעמען, און זיך שטארק מצער געווען צוליב
דעם, וואס איר האט געהערט, אז ער איז קראנק
געווען; 27 ווארום ער איז טאקע געווען טויטקראנק;
נאר ה׳ האט זיך מרחם געווען אויף אים, און נישט
נאר אויף אים אליין, נאר אויך אויף מיר, כדי איך
זאל נישט האבן טרויער אויף טרויער. 28 איך האב
אים דעריבער מער איילנדיק געשיקט, כדי איר
זאלט זיך פרייען, ווידער זעענדיק אים, און איך זאל
זיין אָן זארג. 29 זייט זשע אים מקבל אין דעם האר
מיט יעדער שמחה; און טיילט צו כבוד אזעלכע ווי
ער איז; 30 ווייל צוליב דעם ווערק פון משיח איז ער
געקומען נאענט צום טויט, ריזיקירנדיק מיטן לעבן
כדי צו דערפילן דאס, וואס האט געפעלט אין אייער
באדינונג פאר מיר.

3 ווייטער, ברידער מיינע, פריידט זיך אינם
האר. צו שרייבן צו אייך די זעלביקע זאכן איז פאר
מיר נישט קיין לאסט, פאר אייך אבער איז עס א
פארזיכערונג. 2 היט זיך פאר די כלבים, היט זיך
פאר די שלעכטע ארבעטער, היט זיך פאר דער
קערפערלעכער באשניידונג; 3 ווארום מיר זענען די
(פון דער אמתער) באשניידונג, וואס דינען ה׳ דורכן
גייסט, וואס באריימען זיך אינם משיח יהושע/ישוע,
און האבן נישט קיין בטחון אויף דעם גשמיותדיקן;
4 הגם איך וואלט אויך געקענט האבן בטחון אויף
דעם גשמיותדיקן; אויב אן אנדערער מיינט, ער קען
האבן בטחון אויף דעם גשמיותדיקן, קען איך פיל
מער; 5 מיך האט מען מל געווען דעם אכטן טאג, איך
בין פונם פאלק ישראל, פונם שבט בנימין, אן עברי
פון די עברים, א פרוש לויט דער תורה; 6 לויט
דער קנאות—א רודף פון דער קהלה; וואס שייך
דער צדקות, וועלכע קומט פון דער תורה, אָן א
מום. 7 נאר די זאכן, וואס זענען פאר מיר געווען
א געווינס, זיי האב איך באטראכט ווי א פארלוסט
פאר משיחס וועגן. 8 יא, איך באטראכט טאקע
אלץ ווי א פארלוסט פון וועגן דער דערהויבנקייט
פון דער דערקענטעניש פונם משיח יהושע/ישוע
מיין האר, צוליב וועמען איך האב אלץ פארלוירן,
און איך באטראכט אלץ ווי מיסט, כדי איך זאל
געווינען משיחן, 9 און געפינען ווערן אין אים, נישט
מיט מיין (אייגענער) צדקות, וועלכע איז פון דער
געזעץ, נאר מיט דער, וואס איז דורך גלויבן אינם
משיח—ה׳ס צדקות, וועלכע קומט דורך אמונה;
10 אז איך זאל אים קענען, און די מאכט פון זיין

אויפשטיין (תחית המתים), און די חברותאשאפט
פון זיינע עינויים, ענלעך ווערנדיק צו זיין טויט;
11 אפשר וועט זיך ווי עס איז דערגרייכן צו תחית
המתים. 12 נישט אז איך האב שוין דערגרייכט, אדער
בין שוין פולקום געווארן; נאר איך יאג נאך, אפשר
וועל איך אויך דערגרייכן, ווי איך בין דערגרייכט
געווארן פונם משיח יהושע/ישוע. 13 ברידער, איך
האלט מיך נישט ווי איך וואלט שוין דערגרייכט.
נאר איין זאך (טו איך): איך פארגעס דאס, וואס
פון הינטן, און שטרעק מיך אויס נאך דעם, וואס איז
פאר מיר, 14 איך יאג מיך צום ציל נאך דעם שכר
פון ה׳ס הויכער בארופונג אינם משיח יהושע/ישוע.
15 דעריבער, אזעלכע וואס זענען שוין שלמותדיק,
לאמיר דענקען דאס דאזיקע; און אויב איר דענקט
אנדערש וועגן עפעס, אויך דאס דאזיקע וועט ה׳
אייך אנטפלעקן; 16 דאך, לאמיר לעבן לויט דעם,
וואס מיר האבן שוין דערגרייכט. 17 ברידער,
זייט מיינע מיטנאכפאלגער; און פארקוקט זיך אויף
די, וואס לעבן אזוי, ווי איר האט אונדז פאר א
ביישפיל. 18 ווארום א סך לעבן, וועגן וועמען איך
האב אייך מערערע מאל געזאגט, און איצט זאג איך
אייך וויינענדיק, אז זיי זענען די שונאים פון משיחס
בוים; 19 זייער סוף איז פארדארבונג, זייער ג-ט
איז דער בויך, און זייער רום איז אין זייער חרפה,
זיי דענקען (נאר) פון ערדישע זאכן. 20 ווארום
אונדזער בירגער רעכט איז אין הימל, פונוואנען מיר
דערווארטן אויך דעם גואל, דעם האר יהושע/ישוע
המשיח, 21 וועלכער וועט איבעראנדערשן דעם גוף
פון אונדזער שיפלות, גלייך צו ווערן צום גוף פון
זיין כבוד, לויט דער קראפט, מיט וועלכער ער קען
אלץ אונטערטעניקן צו זיך אליין.

4 דערפאר, ברידער מיינע געליבטע, נאך וועמען
איך בענק (אזוי), מיין פרייד און מיין קרוין, שטייט
אזוי פעסט אינם האר, געליבטע מיינע. 2 איך בין
מזהיר די עוואדיא, און בין מזהיר די סינטיכע, אז זיי
זאלן זיין אייניק אין זייערע געדאנקען אינם האר.
3 יא, און דיך בעט איך אויך, געטרייער סיזיגוס,
העלף זיי, וועלכע האבן מיט מיר מיטגעארבעט אין
דער בשורה טובה, מיט קלעמענסן און די איבריקע
מיטארבעטער מיינע, וועמעס נעמען זענען אינם ספר
החיים. 4 פריידט זיך אלעמאל אינם האר; נאכאמאל
זאג איך: פריידט זיך. 5 זאל אייער באשיידנקייט
באקאנט ווערן צו אלע מענטשן. דער האר איז
נאענט. 6 זארגט נישט וועגן קיין שום זאך; נאר אין
אלעם, דורך תפילה און תחנונים מיט דאנק, זאלן
אייערע בקשות באקאנט ווערן צו ה׳. 7 און דער
שלום פון ה׳, וואס איז העכער פון יעדער שכל, וועט
באוואכן אייערע הערצער און אייערע מחשבות
אינם משיח יהושע/ישוע. 8 צום סוף, ברידער, אלץ
וואס איז נאר אמת, בכבודיק, גערעכט, לויטער,
ליבלעך, האט א גוטן שם; אויב א גוטע מידה און אויב
עפעס צום לויבן, זאלט איר דערפון נאכטראכטן.
9 די זאכן, וועלכע איר האט געלערנט און אנגענומען
און געהערט און געזען אין מיר, די דאזיקע זאלט
איר טאן: און דער ג-ט פון שלום וועט זיין מיט אייך.
10 און איך האב מיך זייער געפריידט אינם האר, אז
איר האט ווידעראמאל באלעבט אייער זארגן פאר
מיר; איר האט מיך טאקע תמיד אין זינען געהאט,
נאר עס האט אייך געפעלט א געלעגנהייט. 11 נישט
אויס נויט זאג איך דאס: ווארום איך האב געלערנט,
אין וואס פאר א מעמד איך זאל מיך נישט געפינען,
אויסצוקומען מיט דעם, וואס איך האב. 12 איך ווייס

(וואס עס איז) צו זיין דערנידעריקט, און ווייס (וואס
עס איז) צו האבן א שפע: איך האב געלערנט אין אלץ
און אין אלעם, סאי זאט צו זיין סאי צו ליידן הונגער,
סאי צו האבן א שפע סאי צו ליידן נויט. 13 איך קען
אלץ (פארטראגן) דורך אים, וועלכער שטארקט
מיך. 14 דאך האט איר גוט געטאן דערמיט, וואס איר
האט געהאט חברותאשאפט מיט מיר אין מיין ליידן.
15 און אפילו איר, פיליפער, ווייסט, אז אין אנהויב
פון דער בשורה טובה, ווען איך האב פארלאזט
מאצעדאניען, האט קיין איין קהלה מיט מיר נישט
געהאט קיין חברותאשאפט וואס שייך דער פראגע
פון געבן און נעמען, אחוץ איר אליין; 16 אז אפילו אין
טעסאלאניקא האט איר מיר געשיקט איינמאל און א
צווייטמאל פאר מיינע באדערפענישן. 17 נישט אז
איך בין אויסן די מתנה; נאר איך זוך די פרוכט, וואס
זאל זיך פארמערן צו אייער חשבון. 18 איצט האב
איך פון אלעם און (אפילו נאך) א שפע; איך בין
אנגעפילט, האבנדיק באקומען פון עפאפראדיטוסן
דאס, וואס איר האט געשיקט, א געשמאקן ריח, א
קרבן, וואס איז אנגענעם און וואוילגעפעלן צו ה׳.
19 און מיין ג-ט וועט אנפילן אלע אייערע נויטן לויט
זיין עשירות אין כבוד אינם משיח יהושע/ישוע.
20 און צו ג-ט אונדזער פאטער זאל זיין דער כבוד
לעלמי עולמים. אמן! (aiōn g165) 21 גיט אפ שלום
אלע הייליקע אינם משיח יהושע/ישוע. די ברידער,
וואס זענען מיט מיר געבן אייך אפ שלום. 22 אלע
הייליקע געבן אייך אפ שלום, נאר גאנץ באזונדערס
די פון קיסרס הויז. 23 זאל דער חסד פון דעם האר
יהושע/ישוע המשיח זיין מיט אייער גייסט. אמן.

קאלאסער בריוו

1 פוילוס, א שליח פון דעם משיח יהושע/ישוע
דורך ה׳ס רצון, און טימאטעוס דער ברודער,
2 צו די הייליקע און געטרייע ברידער אינם משיח,
וועלכע געפינען זיך אין קאלאסע: חסד צו אייך
און שלום פון ג-ט אונדזער פאטער. 3 מיר דאנקען
ג-ט דעם פאטער פון אונדזער האר יהושע/ישוע
המשיח, און זענען תמיד מתפלל פאר אייך, 4 ווייל
מיר האבן געהערט פון אייער אמונה אין דעם
משיח יהושע/ישוע און פון דער ליבע, וואס איר
האט צו אלע הייליקע, 5 צוליב דער האפענונג,
וועלכע ליגט פאר אייך באהאלטן אין הימל, וועגן
וועלכער איר האט פריער געהערט אין דעם ווארט
פון אמת פון דער גוטער בשורה, 6 וואס איז געקומען
צו אייך, ווי אויך אין דער גאנצער וועלט, און
פרוכפערט זיך און מערט זיך, פונקט ווי אויך ביי
אייך פון דעם טאג אָן, ווען איר האט געהערט און
דערקענט ה׳ס חסד אויף אן אמת; 7 לויט ווי איר
האט געלערנט פון עפאפראסן אונדזער געליבטן
מיטקנעכט, וועלכער איז א געטרייער משרת פון
דעם משיח פאר אייערטוועגן, 8 און וועלכער האט
אונדז אויך קלאר געמאכט אייער ליבע אינם גייסט.
9 דערפאר אויך מיר, פון דעם טאג אָן, ווען מיר
האבן עס געהערט, אויפהערן מיר נישט אויף תפילה
צו טאן פאר אייערטוועגן און צו בעטן, אז איר
זאלט אנגעפילט ווערן מיט דער דערקענטעניש
פון זיין רצון אין יעדער חכמה און רוחניותדיקער
פארשטענדיקייט, 10 צו לעבן ווי עס איז ראוי פאר
דעם האר, צו יעדער וואוילגעפעליקייט, און זיין
פרוכטבאר אין אלע מעשים טובים און וואקסן אין
דער דערקענטעניש פון ה׳; 11 געשטארקט מיט יעדן
כוח לויט דער מאכט פון זיין הערלעכקייט, צו
יעדער סבלנות און צוריקגעהאלטנקייט מיט שמחה;
12 און זאלט דאנקען דעם פאטער, וועלכער האט
אונדז מזכה געווען צו דעם חלק פון דער ירושה פון
די הייליקע אין ליכט, 13 וועלכער האט אונדז מציל
געווען פון דער ממשלה פון פינצטערניש, און אונדז
אריבערגעפירט אין דעם מלכות אריין פון זיין
געליבטן זון; 14 אין וועמען מיר האבן די ישועה, די
פארגעבונג פון אונדזערע זינד; 15 וועלכער איז דאס
געשטאלט פון דעם אומזיכטבארן ג-ט, דער בכור
פון דער גאנצער באשאפונג; 16 ווייל אין אים איז
באשאפן געווארן אלץ, וואס איז אין הימל און אויף
דער ערד, די זיכטבארע זאכן און די אומזיכטבארע,
סאי טראנען, סאי הערשאפטן, סאי מאכטן, סאי
ממשלות; אלץ איז דורך אים באשאפן געווארן, און
פאר זיינעטוועגן; 17 און ער איז פאר אלעם, און
אלץ האט א קיום אין אים. 18 און ער איז דער קאפ
פון דעם גוף, די קהלה; ער איז דער אנהויב, דער
בכור פון די טויטע, כדי ער זאל זיין אין אלעם
דער ערשטער. 19 ווייל עס איז (ג-ט) וואוילגעפעלן,
אז אין אים זאל וואוינען די גאנצע פולקייט; 20 און
דורך אים צו שלום מאכן מיט אלץ מיט זיך אליין,
האבנדיק געמאכט שלום דורך דעם (כפרה) בלוט
פון זיין בוים—דורך אים, סאי דאס, וואס אויף דער
ערד, סאי דאס, וואס אין הימל. 21 און אייך, וואס איר
זענט אמאל געווען פארפרעמדט און שונאים מיטן
פארשטאנד אין אייערע מעשים רעים, 22 האט ער
איצט שלום מאכן אין דעם גוף פון זיין פלייש דורך
דעם טויט, כדי אייך פארצושטעלן פאר אים הייליק
און אָן א מום און אומשולדיק; 23 אויב איר וועט
נאר פארבלייבן אין דער אמונה, געגרונטפעסטיקט

און פעסט, און נישט באוועגן זיך פון דער האפענונג
פון דער גוטער בשורה, וועלכע איר האט געהערט,
וועלכע איז אויסגערופן געווארן אין דער גאנצער
באשאפונג אונטערן הימל; פון וועלכער איך פוילוס
בין געווארן א משרת. 24 איצט פריי איך מיך אין
מיינע יסורים פאר אייערטוועגן, און איך פיל אָן
וואס עס פעלט נאך פון די חבלי המשיח אין מיין
לייב פאר זיין גוף, וואס איז די קהלה; 25 וועמעס
משרת איך בין געווארן לויט ה׳ס פלאן, וואס איז
מיר אנפארטרויט געווארן פאר אייך, צו דערפילן
ה׳ס ווארט, 26 דעם סוד, וואס איז געווען פארבארגן
פון אייביקע צייטן און פון דורות—איצט אבער איז
ער אנטפלעקט צו זיינע הייליקע, (aiōn g165) 27 צו
וועלכע ה׳ האט געוואלט לאזן וויסן, וואס איז דאס
עשירות פון דער הערלעכקייט פון דעם דאזיקן
סוד צווישן די אומות העולם; דאס איז משיח אין
אייך, די האפענונג פון הערלעכקייט; 28 פון אים
דרשענען מיר, מזהיר זייענדיק יעדן מענטשן און
לערנענדיק יעדן מענטשן מיט יעדער חכמה, כדי
מיר זאלן אפערשטעלן יעדן מענטשן ווי שלמותדיק
אינם משיח; 29 פאר דעם צוועק באמיען איך מיך
אויך און זיך געראנגלט לויט זיין כוח, וואס ווירקט
אין מיר מיט גבורה.

2 ווארום איך וויל אייך מודיע זיין, וואס פאר א
גרויסן ראנגלעניש איך פיר פאר אייערטוועגן, און
פאר די אין לאאדיצעא, און פאר אלע, וואס האבן
נישט געזען מיין פנים אינם פלייש; 2 כדי זייערע
הערצער זאלן געטרייסט ווערן, צונויפגעקניפט
אין ליבע און צו דער גאנצער עשירות פון דער
פולער געוויסהייט פונם פארשטאנד, כדי זיי זאלן
וויסן דעם סוד פון ה׳ און פון דעם משיח, 3 אין
וועמען עס זענען פארבארגן אלע אוצרות פון חכמה
און דערקענטעניש. 4 דאס דאזיקע זאג איך, כדי
קיינער זאל אייך נישט איבערדעדן מיט גלאטע
רייד. 5 ווארום הגם איך בין ווייט (פון אייך)
אינם פלייש, דאך אינם גייסט בין איך צוזאמען
מיט אייך, פרייענדיק זיך און זעענדיק אייער
ארדנונג און די פעסטקייט פון אייער אמונה אין
דעם משיח. 6 דעריבער, ווי איר האט אנגענומען
משיח יהושען/ישוען דעם האר, אזוי זאלט איר
לעבט אין אים, 7 איינגעווארצלט און אויפגעבויט
אין אים, און געגרונטפעסטיקט אין דער אמונה, לויט
ווי איר זענט געלערנט געווארן, און מיט א שפע פון
לויב. 8 גיט אכטונג, אז עס זאל אייך קיינער נישט
נעמען געפאנגען דורך דער פילאזאפיע און פוסטן
באטרוג, לויט דער קבלה פון מענטשן, לויט די
יסודותדיקע כללים פון דער וועלט, און נישט לויט
משיחן; 9 ווייל אין אים וואוינט די גאנצע פולקייט
פון דער ג-טהייט קערפערלעך, 10 און איר זענט
אנגעפילט אין אים, וועלכער איז דער קאפּ פון
יעדער ממשלה און מאכט; 11 אין וועמען איר זענט
אויך געמלט געווארן מיט א באשניידונג (מילה)
נישט מיט הענט געמאכט, דורך אויסטאן זיך פון
דעם גוף פון פלייש, אין דער באשניידונג (מילה)
פון דעם משיח; 12 בעת איר זענט נקבר געווארן
מיט אים אין דער מקווה, אין וועלכער איר זענט
אויך מיטאויפגעשטאנען דורך דעם גלויבן אין דער
קראפט פון ה׳, וועלכער האט אים אויפגעוועקט
פון די טויטע. 13 און אייך, וואס זענען געווען טויט
אין זינד און אין דעם ערלהצושטאנד פון אייער
פלייש, אייך האט ער לעבעדיק געמאכט מיט אים,
מוחל זייענדיק אונדז אלע עבירות; 14 אויסמעקנדיק

דאס כתב מיט די געזעצן, וואס איז געווען קעגן
אונדז, וואס איז געווען פיינטלעך צו אונדז, און האט
עס אוועקגענומען פון אונדזער מיט, צונאגלענדיק
עס צום בוים; 15 און אפוואפענען די מאכטן און
ממשלות, האט ער זיי געמאכט עפנטלעך צו שפאט,
טריומפירנדיק איבער זיי אין אים. 16 דעריבער זאל
אייך קיינער נישט משפטן וועגן מאכל און משקה,
אדער וואס שייך א יום טוב, אדער ראשי חדשים,
אדער שבתים; 17 וועלכע זענען א שאטן פון די
זאכן לעתיד לבוא, דער (עצם) גוף אבער איז פון
דעם משיח. 18 זאל אייך קיינער נישט בארויבן
אייער שכר דורך א שיפלות פון זיך אליין און א
דינען צו מלאכים, באשטייט זיך מיט דעם, וואס
ער האט געזען, און איז גאווהדיק אויפגעבלאזן מיט
זיין גשמיותדיקן שכל, 19 און האלט זיך נישט ביי
דעם קאפ, פון וועלכן דער גאנצער גוף, דורך
די געלענקען און פארבינדונגען, פארזארגט און
צוזאמענגעהאלטן, וואקסט מיט דעם וואוקס פון ה׳.
20 אויב איר זענט געשטארבן מיט משיחן לגבי די
יסודותדיקע כללים פון דער וועלט, פארוואס, ווי
לעבנדיק אין דער וועלט, אונטערטעניקט איר זיך צו
געזעצן: 21 נעם נישט אין דער האנט אריין, זיי נישט
טועם, ריר נישט אָן (ציטירן ניטציטירן)— 22 דאס
אלץ ווערט פארדארבן דורכן געברויך—לויט די
מצוות און לערנונגען פון מענטשן? 23 אזעלכעס האט
נאר דעם שיין פון חכמה אין א דינען פון דעם ווילן
און אין א שיפלות און אין א פייניקן דאס לייב, עס
האט אבער נישט קיין ווערט קעגן דער באפרידיקונג
פון דעם פלייש.

3 דעריבער, אויב איר זענט אויפגעשטאנען
צוזאמען מיט דעם משיח, זאלט איר זוכן דאס, וואס
איז אויבן, וואו דער משיח זיצט צו ה׳ס רעכטער
זייט. 2 טראכט פון דעם, וואס איז אויבן, נישט פון
דעם, וואס איז אויף דער ערד. 3 ווארום איר זענט
געשטארבן, און אייער לעבן איז פארבארגן מיט דעם
משיח אין ה׳. 4 ווען דער משיח, אונדזער לעבן, וועט
נתגלה ווערן, וועט איר דעמאלט אויך נתגלה ווערן
מיט אים אין כבוד. 5 טייט דעריבער אפ אייערע
אברים, וועלכע זענען אויף דער ערד: זנות, טומאה,
תאווה, בייזע גלוסטונג, און די געלטגייציקייט, וואס
איז עבודה זרה; 6 צוליב וועלכע דער גרימצארן
פון ה׳ קומט אויף די קינדער פון ווידערשפעניקייט;
7 אין וועלכע זאכן איר האט אויך געלעבט אמאל,
ווען איר האט געלעבט אין די דאזיקע. 8 איצט
אבער טוט אויך אפ (פון זיך) דאס אלץ: רוגז, כעס,
רשעות, לעסטערונג, שענדלעכע רייד פון אייער
מויל; 9 זאגט נישט קיין שקר איינס דעם אנדערן,
ווייל איר האט אויסגעטאן (פון זיך) דעם אלטן
מענטשן מיט זיינע מעשים, 10 און האט אנגעטאן דעם
נייעם, וועלכער ווערט באנייט צו דערקענטעניש
לויט דעם אפבילד פון זיין באשעפער; 11 וואו עס איז
נישטא קיין גריך און ייד, מילה און ערלה, בארבאר,
סקיטער, קנעכט, פרייער (מענטש), נאר משיח איז
אלץ און אין אלעם. 12 קליידט זיך אָן דעריבער,
ווי אויסדערוויילטע פון ה׳, הייליקע און געליבטע,
מיט א הארץ פון רחמנות, גוטסקייט, מיט א נידעריק
געמיט, ענווה, סבלנות; 13 פארטראגט איינער דעם
אנדערן און זייט זיך מוחל, ווען עמיצער האט עפעס
פארצווארפן אן אנדערן; פונקט ווי אויך דער האר
האט אייך מוחל געווען, אזוי (זאלט) איר אויך
(טאן); 14 און איבער אלעם (זאלט איר אנטאן)
ליבע, וואס איז דער בונד פון שלימות. 15 און זאל אין

אייערע הערצער הערשן דער שלום פון דעם משיח,
צו וועלכן איר זענט גערופן געווארן אין איין גוף,
און זייט דאנקבאר. 16 זאל משיחס ווארט וואוינען
בשפע אין אייך, אין יעדער חכמה; לערנט און זייט
מזהיר איינער דעם אנדערן מיט מזמורים, ליב
געזאנגען און רוחניותדיקע שירים, און זינגט מיט
דאנק אין אייערע הערצער צו ה׳. 17 און אלץ, וואס
איר טוט, סאי אין ווארט סאי אין טאט, (זאלט איר
טאן) אלץ אין דעם נאמען פונם האר יהושע/ישוע,
דאנקענדיק ג-ט דעם פאטער דורך אים. 18 איר
פרויען, אונטערטעניקט זיך צו אייערע מענער, ווי
עס שטייט אָן אינם האר. 19 איר מענער, האט ליב
אייערע ווייבער, און פארביטערט זיך נישט קעגן זיי.
20 קינדער, זייט געהארכזאם צו אייערע עלטערן אין
אלעם, ווארום דאס דאזיקע איז וואוילגעפעלן פאר
דעם האר. 21 טאטעס, דערצערנט נישט אייערע
קינדער, כדי זיי זאלן נישט פארלירן דעם מוט.
22 איר קנעכט, זייט געהארכזאם אין אלעם צו אייערע
הארן לויטן פלייש, נישט צו דינען נאר פארן אויג, ווי
די, וועלכע זענען אויסן חן ביי מענטשן, נאר מיט אן
אויפריכטיקייט פון דעם הארצן, פארכטנדיק זיך
פאר דעם האר; 23 און וואס איר וועט טאן, זאלט איר
טאן מיטן גאנצן הארצן, ווי פאר דעם האר, און נישט
פאר מענטשן, 24 וויסנדיק, אז פון דעם האר וועט
איר באקומען דעם שכר פון דער ירושה; ווארום
איר דינט דעם האר משיח! 25 און ווער עס טוט אן
עוולה, וועט ער באקומען דעם (עונש פאר דער)
עוולה, וואס ער האט געטאן, און עס גיבט נישט קיין
נושא פנים זיין.

4 איר הארן, גיט אייערע קנעכט דאס, וואס איז
גערעכט און יושרדיק, און זייט וויסן, אז אויך איר
האט א האר אין הימל. 2 האלט אָן אין מתפלל זיין,
און וואכט אין דעם מיט דאנק; 3 תפילה טוענדיק
צוגלייך אויך פאר אונדז, אז ה׳ זאל אויפעפענען א
טיר פאר דעם ווארט, צו רעדן דעם סוד פון משיח,
צוליב וועמען איך בין אויך געבונדן; 4 כדי איך
זאל עס מגלה זיין, ווי איך דארף רעדן. 5 פירט
זיך אין חכמה לגבי די, וואס זענען אין דרויסן,
אויסקויפנדיק די צייט. 6 אייער ווארט זאל תמיד
זיין מיט חן, געווירצט מיט זאלץ, כדי איר זאלט
וויסן וויאזוי איר האט יעדן איינעם צו ענטפערן.
7 אלץ, וואס מיך באטרעפט, וועט טיכיקוס דער
געליבטער ברודער און געטרייער משרת און מיין
מיטקנעכט אינם האר אייך צו וויסן טאן, 8 וועמען
איך האב געשיקט צו אייך פאר דעם זעלביקן צוועק,
כדי איר זאלט וויסן ווי עס דערגייט אונדז, און ער
זאל טרייסטן אייערע הערצער, 9 צוזאמען מיט
אנעסימוסן, דעם געטרייען און געליבטן ברודער,
וועלכער איז פון אייך. זיי וועלן אייך אלץ מודיע
זיין, וואס עס קומט דא פאר. 10 עס גיט אייך אפ
שלום אריסטארכוס דער מיטגעפאנגענער מיינער,
און מארקוס בר-נבאס שוועסטערן-זון (וועגן וועמען
איר האט באקומען באפעלן; אויב ער וועט קומען צו
אייך, זאלט איר אים אויפנעמען), 11 און יהושע/ישוע,
וועלכער ווערט גערופן יוסטוס, וואס זענען פון
די געמלטע; די דאזיקע זענען מיינע איינציקע
מיטארבעטער אין דעם קעניגרייך פון ה׳, וועלכע
זענען געווארן פאר מיר א נחמה. 12 עס גיט אייך אפ
שלום עפאפראס, וועלכער איז פון אייך, א קנעכט
פון דעם משיח יהושע/ישוע, תמיד ראנגלענדיק זיך
פאר אייערטוועגן אין זיינע תפילות, כדי איר זאלט
שטיין פולקום און פעליק געוויס אין דעם גאנצן רצון

פון ה׳. 13 ווארום איך זאג עדות ווענן אים, אז ער גיט
זיך פיל מי פאר אייך און פאר די אין לאאדיצעא און
אין היעראפאליס. 14 עס גיט אייך אפ שלום לוקאס
דער געליבטער רופא, און דעמאס. 15 גיט אפ שלום
די ברידער אין לאאדיצעא, און נימפאסן, און די
קהלה אין איר הויז. 16 און ווען דער בריוו וועט ביי
אייך פארגעלייענט ווערן, מאכט, אז ער זאל אויך
געלייענט ווערן אין דער קהלה אין לאאדיצעא;
און אז איר זאלט אויך לייענען דעם בריוו פון
לאאדיצעא. 17 און זאגט ארכיפוסן: גיב אכטונג אויף
דער עבודה, וואס דו האסט באקומען אינם האר,
אז דו זאלסט זי דערפילן. 18 דער גרוס מיט מיין
אייגענער האנט, פון (מיר) פוילוס. געדענקט מיינע
קייטן. זאל דער חסד זיין מיט אייך. אמן.

א טעסאלאניקער בריוו

1 פוילוס און סילוואנוס און טימאטעוס צו
דער קהלה פון די טעסאלאניקער אין ג-ט דעם
פאטער און דעם האר יהושע/ישוע המשיח: חסד
צו אייך און שלום. 2 מיר דאנקען ה׳ תמיד פאר
אייך אלעמען, געדענקענדיק אייך אין אונדזערע
תפילות; אָן אויפהער 3 דערמאנען מיר די פעולה
פון אייער אמונה און די באמיאונג פון אייער ליבע
און די סבלנות פון אייער האפענונג אויף אונדזער
האר יהושע/ישוע המשיח, פאר אונדזער ג-ט און
פאטער; 4 וויסנדיק, ברידער, געליבטע פון ה׳, פון
אייער אויסדערוויילונג, 5 ווייל די בשורה טובה
אונדזערע איז נישט געקומען צו אייך בלויז אין
ווארט אליין, נאר אויך מיט גבורה און מיט דעם
רוח הקודש און פולער געוויסהייט; לויט ווי איר
ווייסט, וואס פאר (א מענטשן) מיר זענען געווען
צווישן אייך צוליב אייך. 6 און איר זענט געווארן
אונדזערע נאכפאלגער און פון דעם האר, מקבל
געווען דאס ווארט אין פיל צרות, מיט שמחה פון
דעם רוח הקודש; 7 אזוי, אז איר זענט געווארן א
מוסטער פאר אלע מאמינים אין מאצעדאניען און
אין דעם (לאנד) אכאיא. 8 ווארום פון אייך איז דאס
ווארט פון דעם האר ארויסגעגאנגען נישט בלויז
קיין מאצעדאניען און אכאיא, נאר אויף יעדן ארט
האט זיך אייער אמונה צו ה׳ פארברייטערט, אזוי,
אז מיר דארפן גארנישט רעדן דערפון. 9 ווארום זיי
אליין דערציילן פון אונדז, וואס פאר אן אריינגאנג
מיר האבן געהאט ביי אייך; און וויאזוי איר האט זיך
געקערט צו ה׳ פון אייערע אפגו-טער, צו דינען דעם
לעבעדיקן און אמתן ג-ט, 10 און צו דערווארטן זיין
זון פון הימל, וועמען ער האט אויפגעוועקט פון די
טויטע, יהושען/ישוען, וועלכער איז אונדז מציל פון
דעם צארן, וואס קומט.

2 ווארום איר אליין, ברידער, ווייסט, אז
אונדזער אריינגאנג צו אייך איז נישט געווען אומזיסט;
2 נאר האבנדיק געליטן און געהאט אויסצושטיין
חרפות אין פיליפי, ווי איר ווייסט, האבן מיר זיך
דערמוטיקט אין אונדזער ג-ט אנצוזאגן צו אייך די
גוטע בשורה פון ה׳ אונטער גרויס געראנגל. 3 ווארום
אונדזער לערנונג איז נישט אויס באטרוג, נישט אויס
אומלויטערע (כוונות) אויך נישט מיט כיטרעקייט;
4 נאר ווי ה׳ האט אונדז אויסגעפרוביירט, אונדז צו
געטרויען די גוטע בשורה, רעדן מיר אזוי, נישט ווי
וואוילצוגעפעלן מענטשן, נאר ה׳, וועלכער פרובירט
אויס אונדזערע הערצער. 5 ווייל ווי איר ווייסט,
זענען מיר קיינמאל נישט געקומען מיט חניפהדיקע
רייד, אויך נישט מיט אן אויסרייד פון גייציקייט,
ה׳ איז אן עדות; 6 אויך נישט זוכנדיק כבוד פון
מענטשן, צי פון אייך צי פון אנדערע, 7 (הגם) מיר
וואלטן געקענט אויפטרעטן מיט ווערדע ווי שליחים
פונם משיח. מיר זענען אבער געווען מילד אין אייער
מיט, ווי א זייגערין דערנערנדיק אירע קינדער;
8 אזוי האט עס אונדז געצויגן צו אייך, אז מיר האבן
געוואלט זיך טיילן מיט אייך, נישט בלויז מיט דער
גוטער בשורה פון ה׳, נאר אפילו מיט אונדזער אייגן
לעבן, ווייל איר זענט אונדז געווארן זייער טייער.
9 ווארום איר געדענקט (דאך), ברידער, אונדזער
מי און מאטער: ארבעטנדיק ביינאכט און בייטאג,
כדי נישט צו פאלן צולאסט עמיצן פון אייך, האבן
מיר אייך געדרשנט די גוטע בשורה פון ה׳. 10 איר
זענט עדות, און ה׳ אויך, ווי הייליק און גערעכט
און אָן א פעלער מיר האבן זיך אויפגעפירט צווישן

אייך מאמינים; 11 ווי איר ווייסט, אז יעדן איינעם
פון אייך, ווי א פאטער זיינע קינדער, 12 האבן מיר
מזהיר געווען און דערמוטיקט, און אייך באשוואירן
צו לעבן ווי עס איז ראוי פאר ה׳, וועלכער רופט
אייך צו זיין קעניגרייך און כבוד. 13 און צוליב
דעם דאזיקן דאנקען מיר אויך ה׳ אָן אויפהער, אז
באקומענדיק ה׳ס ווארט, וואס איר האט געהערט פון
אונדז, האט איר עס אויפגענומען נישט אלס א ווארט
פון מענטשן, נאר ווי עס איז אינדעראמתן, דאס ווארט
פון ה׳, וועלכער ווירקט אויך אין אייך, וואס גלויבן.
14 ווארום איר, ברידער, זענט געווארן נאכפאלגער
פון די קהלות פון ה׳, וועלכע זענען אין (לאנד)
יהודה אינם משיח יהושע/ישוע; ווייל דאס זעלביקע
האט איר געליטן פון אייערע לאנדסלייט, ווי זיי פון
די יידן (יהודה, נישט אלע יידן), 15 וועלכע האבן
אפילו געטייט דעם האר יהושע/ישוע און די נביאים,
און אונדז האבן זיי ארויסגעיאגט, און זענען נישט
וואוילגעפעלן ביי ה׳, און זענען דערווידער אלע
מענטשן; 16 זיי פארווערן אונדז צו רעדן צו די אומות
(העולם), אז זיי זאלן געראטעוועט ווערן, כדי תמיד
אנצופילן זייערע זינד; דער צארן אבער איז געקומען
אויף זיי ביז צום סוף. 17 מיר אבער, ברידער, נאך
דעם ווי מיר זענען פון אייך פאריתומט געווארן לפי
שעה, פונם פנים, נישט אין הארצן, האבן מיר זיך פיל
מער באמיט צו זען אייער פנים מיט גרויס פארלאנג;
18 ווייל מיר האבן געוואלט קומען צו אייך; טאקע
איך, פוילוס, און איינמאל און א צווייטמאל; און
דער שטן האט אונדז געשטערט. 19 ווארום וואס איז
אונדזער האפענונג, אדער פרייד, אדער קרוין פון
באַרימונג? צי זענט איר עס דען נישט, פאר אונדזער
האר יהושע/ישוע ביי זיין אנקומען? 20 יא, איר זענט
אונדזער כבוד און שמחה.

3 דערפאר, נישט קענענדיק עס לענגער
אויסהאלטן, האבן מיר באשלאסן צו בלייבן אליין
אין אטען; 2 און האבן געשיקט טימאטעוסן דעם
ברודער אונדזערן און ה׳ס מיטארבעטער אין דער
גוטער בשורה פון דעם משיח, אייך צו שטארקן
און טרייסטן וועגן אייער אמונה, 3 כדי קיינער זאל
זיך נישט וואקלען אין די דאזיקע צרות; ווארום
איר ווייסט אליין, אז דערצו זענען מיר באשטימט.
4 ווארום אפילו ווען מיר זענען געווען ביי אייך,
האבן מיר אייך פארויסגעזאגט, אז מיר וועלן ליידן
צרות; און אזוי איז עס געשען, ווי איר ווייסט.
5 צוליב דעם, ווען איך האב עס שוין לענגער נישט
געקענט דערטראגן, האב איך אויך געשיקט זיך צו
דערוויסן וועגן אייער אמונה, טאמער האט אייך
דער אויספרואווער אויסגעפרואווט, און אונדזער
מי איז געווארן צו גארנישט. 6 איצט אבער ווען
טימאטעוס איז געקומען צו אונדז פון אייך, און אונדז
אנגעזאגט די גוטע נייעס וועגן אייער אמונה און
ליבע, און אז איר געדענקט אונדז שטענדיק צום
גוטן, בענקענדיק אונדז צו זען, ווי מיר אייך, 7 זענען
מיר דעריבער געטרייסט געווארן, ברידער, מיט
אייך, אין יעדער באדריקונג און צרה אונדזערער,
דורך אייער אמונה; 8 ווייל איצט לעבן מיר, ווען
איר שטייט פעסט אינם האר. 9 ווארום וואס פאר א
שבח קענען מיר אפגעבן צו ה׳ פאר אייך, פאר דער
גאנצער שמחה, מיט וועלכער מיר פרייען זיך צוליב
אייך פאר אונדזער ג-ט? 10 ביינאכט און בייטאג
טאן מיר זייער פיל מתפלל זיין, אז מיר זאלן זען
אייער פנים און פארפאלקאמענען דאס, וואס פעלט

(נאך) אין אייער אמונה. 11 און זאל אונדזער ג-ט
און פאטער אליין און אונדזער האר יהושע/ישוע
אונדז פירן אויף דעם וועג צו אייך; 12 און אייך
זאל דער האר מערן און איבערפליסן אין דער
ליבע איינער צום אנדערן און צו אלעמען, ווי אויך
אונדז צו אייך; 13 כדי ער זאל באפעסטיקן אייערע
הערצער, (צו זיין) אָן א מום אין קדושה פאר ג-ט און
אונדזער פאטער, ביים ווידערקומען פון אונדזער
האר יהושע/ישוע מיט אלע זיינע קדושים.

4 און ווייטער, ברידער, בעטן מיר און זענען
אייך מזהיר אינם האר יהושע/ישוע, אז ווי איר האט
מקבל געווען פון אונדז, וויאזוי איר דארפט זיך
לעבן וואוילגעפעלן צו ה׳—און טאקע אזוי ווי איר
טוט דאס, אז איר זאלט עס פיל פארמערן. 2 ווארום
איר ווייסט (דאך) וואס פאר א געבאטן מיר האבן
אייך געגעבן דורך דעם האר יהושע/ישוע. 3 ווארום
דאס דאזיקע איז ה׳ס רצון, אייער הייליקונג, אז איר
זאלט זיך אפהאלטן פון זנות; 4 אז יעדער איינער
פון אייך זאל וויסן ווי צו האלטן זיין איינענע כלי אין
קדושה און מיט כבוד, 5 נישט אין ליידנשאפטלעכע
תאוות, ווי די אומות (העולם), וועלכע קענען נישט
ה׳; 6 און אז קיינער זאל נישט עובר זיין און באטריגן
דעם ברודער זיינעם אין דער זאך; 7 ווייל דער
האר איז זיך נוקם אין אלע די דאזיקע פאלן, ווי מיר
האבן עס אייך פריער געזאגט און אויסדריקלעך
געווארנט. ווארום ה׳ האט אונדז נישט גערופן צו
טומאה, נאר צו קדושה. 8 דעריבער דער, וואס
פאראכט עס, פאראכט נישט א מענטשן, נאר ה׳,
וועלכער גיט אונדז אויך דעם רוח הקודש. 9 און
וואס שייך ברידערלעכער ליבע, באדארפט איר
נישט, מען זאל שרייבן צו אייך, ווייל איר אליין זענט
געלערנט פון ה׳, ליב צו האבן איינער דעם אנדערן;
10 ווארום איר טוט עס אויך צו אלע ברידער אין
גאנץ מאצעדאניען. נאר מיר בעטן אייך, אז איר
זאלט נאך פיל מער טאן, 11 און שטרעבן צו פירן א
שטיל לעבן, און טאן דאס אייעריקע, און ארבעטן
מיט אייערע אייגענע הענט, פונקט אזוי ווי מיר האבן
אייך געבאטן, 12 כדי איר זאלט פירן אנשטענדיק
קעגן די, וואס זענען אין דרויסן, און נישט דארפן
אנקומען צו קיינעם. 13 און מיר ווילן נישט איר
זאלט זיין אומוויסנד, ברידער, וועגן די, וועלכע
זענען איינגעשלאפן, כדי איר זאלט נישט טרויערן,
ווי די אנדערע, וואס האבן נישט קיין האפענונג.
14 ווארום ווי מיר גלויבן, אז יהושע/ישוע איז
געשטארבן און אויפגעשטאנען, אזוי וועט ה׳ ברענגען
די איינגעשלאפענע אין יהושען/ישוען צוזאמען מיט
אים. 15 ווארום דאס דאזיקע זאגן מיר אייך אין א
ווארט פון דעם האר, אז מיר, די לעבעדיקע, וואס
בלייבן איבער ביז צום קומען פון דעם האר, וועלן
בשום אופן נישט פארויסגיין די איינגעשלאפענע;
16 ווייל דער האר אליין וועט אראפנידערן פון
הימל, מיט א שאלן, מיט דעם קול פון דעם שר
המלאכים, און מיט דעם שופר פון ה׳; און די טויטע
אינם משיח וועלן אויפשטיין קודם כל; 17 דאן
מיר, די לעבעדיקע, וועלכע זענען איבערגעבליבן,
וועלן צוזאמען מיט זיי ארויפגעכאפט ווערן אין
די וואלקנס, צו באגעגענען דעם האר אין דער
לופט; און אזוי וועלן מיר תמיד זיין מיט דעם האר.
18 דערפאר זאלט איר טרייסטן איינער דעם אנדערן
מיט די דאזיקע ווערטער.

5 און וואס שייך די צייטן און זמנים, ברידער,
דארפט איר נישט, אז מען זאל שרייבן צו אייך.

2 ווארום איר אליין ווייסט גאנץ גענוי, אז דער
טאג פון דעם האר קומט ווי א גנב אין דער נאכט.
3 בשעת מען וועט זאגן: שלום און שלווה, וועט
דעמאלט פלוצלונג קומען אויף זיי זייער בראך, ווי
ווייען אויף א קימפעטארין, און זיי וועלן בשום אופן
נישט אנטרונען. 4 איר אבער זענט נישט אין דער
פינצטערניש, אז דער טאג זאל אייך איבערראשן ווי
א גנב; 5 ווארום אלע זענט איר קינדער פונם ליכט
און קינדער פונם טאג; מיר זענען נישט פון דער
נאכט, אויך נישט פונם חושך; 6 דעריבער לאמיר
נישט שלאפן ווי די אנדערע, נאר וואכן און זיין
ניכטער. 7 ווארום די, וואס שלאפן, שלאפן ביינאכט;
און די, וואס שכורן זיך אָן, שכורן זיך אָן ביינאכט.
8 נאר ווייל מיר זענען פונם טאג, לאמיר זיין ניכטער,
לאמיר זיך אנקליידן מיט דעם ברוסט שילד פון
אמונה און ליבע, און, אלס א העלם, די האפענונג פון
ישועה. 9 ווייל ה׳ האט אונדז נישט באשטימט צו
גרימצארן, נאר צום דערווערבן רעטונג דורך דעם
האר אונדזערן יהושע/ישוע המשיח, 10 וועלכער
איז געשטארבן פאר אונדזערטוועגן, כדי סאי צי
מיר וואכן סאי צי מיר שלאפן, זאלן מיר לעבן
צוזאמען מיט אים. 11 טרייסט זשע זיך און בויט אויף
איינער דעם אנדערן, ווי איר טוט עס אויך. 12 מיר
בעטן אייך אבער, ברידער, אז איר זאלט קענען
די, וועלכע באמיען זיך צווישן אייך, און זענען די
וואס זענען איבער אייך אינם האר און רעדן צו אייך
דברי מוסר, 13 און איר זאלט זיי צוטיילן זייער
פיל כבוד מיט ליבע צוליב זייער ארבעט. האט
שלום צווישן זיך. 14 און מיר זענען אייך מזהיר,
ברידער, איר זאלט ווארנען די אומרואיקע, שטארקן
די ווייכהארציקע, אונטערלענען די שוואכע, זיין
גרויסמוטיק לגבי אלעמען. 15 זעט, אז קיינער זאל
נישט אפצאלן קיינעמען שלעכטס פאר שלעכטס;
נאר תמיד זאלט איר נאכיאגן דאס גוטע איינער
פאר דעם אנדערן און פאר אלעמען. 16 פריידט זיך
תמיד; 17 טוט תפילה אָן אויפהער; 18 זייט דאנקבאר
פאר אלעם; ווארום דאס איז ה׳ס רצון אינם משיח
יהושע/ישוע פאר אייערטוועגן. 19 לעשט נישט דעם
גייסט; 20 פאראכט נישט נבואות (זאגן); 21 פרובירט
אלץ אויס, האלט פעסט דאס גוטע; 22 דערווייטערט
זיך פון בייז אין יעדער געשטאלט. 23 און דער
ג-ט פון שלום אליין זאל אייך הייליקן דורך און
דורך; און זאל אייער גאנצער גייסט און נפש און גוף
אפגעהיטן ווערן אָן א מום ביי דעם ווידערקומען פון
אונדזער האר יהושע/ישוע המשיח. 24 באגלויבט איז
דער, וועלכער רופט אייך, וועלכער וועט עס אויך
טאן. 25 ברידער, זייט מתפלל פאר אונדז. 26 גיט
אפ שלום אלע ברידער מיט א הייליקן קוש. 27 איך
באשווער אייך ביי דעם האר, אז דער בריוו זאל
איבערגעלייענט ווערן פאר אלע ברידער. 28 דער
חסד פון אונדזער האר יהושע/ישוע המשיח זאל זיין
מיט אייך.

ב טעסאלאניקער בריוו

1 פוילוס און סילוואנוס און טימאטעוס צו דער
קהלה פון די טעסאלאניקער אין ג-ט אונדזער
פאטער און אין האר יהושע/ישוע המשיח; 2 חסד צו
אייך און שלום פון ג-ט דעם פאטער און דעם האר
יהושע/ישוע המשיח. 3 מיר זענען מחייב תמיד צו
דאנקען ה׳ פאר אייך, ברידער, ווי עס פאסט זיך,
ווייל אייער גלויבן וואקסט זייער שטארק, און די
ליבע פון יעדן איינעם פון אייך אלעמען מערט זיך
לגבי די אנדערע, 4 אזוי, אז מיר אליין בארימען
זיך מיט אייך אין די קהלות פון ה׳, איבער אייער
סבלנות און אמונה אין אלע אייערע רדיפות און
צרות, וואס איר טראגט איבער; עס איז א באווייז פון
ה׳ס גערעכטן משפט; 5 כדי איר זאלט גערעכנט
ווערן ראוי צום קעניגרייך פון ה׳, פאר וועלכן
איר ליידט אויך; 6 ווייל עס איז דאך א גערעכטע
זאך ביי ה׳ צו פארגעלטן צרות צו די, וועלכע
טאן אייך אָן צרות, 7 און צו אייך, די געפייניקטע,
מנוחה מיט אונדז ביי דער אנטפלעקונג פון דעם
האר יהושע/ישוע פון הימל מיט די מלאכים פון
זיין מאכט 8 אין א פלאם פייער, געבנדיק א נקמה
פארגעלטונג די, וואס קענען נישט ה׳ און זענען נישט
געהארכזאם צו דער גוטער בשורה פון אונדזער
האר יהושע/ישוע; 9 די דאזיקע וועלן ליידן א
שטראף, אן אייביקע פארדארבונג פון דעם פנים פון
דעם האר און פון דער הערלעכקייט פון זיין מאכט,
10 ווען ער וועט קומען פארהערלעכט (aiōnios g166)
צו ווערן אין זיינע קדושים, און באוואונדערט צו
ווערן אין אלע מאמינים—ווייל אונדזער עדות זאגן
איז פון אייך געגלויבט געווארן—אין יענעם טאג.
11 דערפאר טאן מיר אויך תמיד מתפלל זיין פאר
אייערטוועגן, כדי אונדזער ג-ט זאל אייך מאכן ראוי
פון דעם רוף, און דערפילן מיט מאכט יעדן באגער
(אייערן) צום גוטן; און (יעדע) טאט פון אמונה;
12 כדי דער נאמען פון אונדזער האר יהושע/ישוע
זאל פארהערלעכט ווערן אין אייך, און איר אין
אים, לויט דעם חסד פון אונדזער ג-ט און דעם האר
יהושע/ישוע המשיח.

2 מיר בעטן אייך אבער, ברידער, וועגן דעם
קומען פון אונדזער האר יהושע/ישוע המשיח און
אונדזער פארזאמלען זיך ביי אים, 2 אז איר זאלט
זיך נישט לאזן גיך באוועגן אין אייער פארשטאנד,
און נישט דערשרעקן, נישט דורך קיין גייסט, נישט
דורך קיין ווארט, נישט דורך קיין בריוו ווי פון
אונדז, גלייך ווי דער טאג פון דעם האר וואלט
שוין דא געווען; 3 זאל אייך קיינער נישט פארפירן
בשום אופן; ווייל (ער וועט נישט קומען) אויב עס
וועט נישט קודם כל קומען די אפפאלן כפירה (פון
אמונה), און דער מענטש פון זינד וועט אנטפלעקט
ווערן, דער בן האבדון, 4 וועלכער שטעלט זיך
אנטקעגן און דערהייבט זיך איבער אלעם, וואס
מען רופט ג-ט אדער עבודה; אזוי, אז ער וועט זיך
אנידערזעצן אין דעם היכל פון ה׳, באווייזנדיק
זיך, אז ער איז ג-ט. 5 צי געדענקט איר דען נישט,
אז בשעת איך בין נאך געווען ביי אייך, האב איך
אייך דאס געזאגט? 6 און איצט ווייסט איר, וואס
עס האלט אפ, אז ער זאל אנטפלעקט ווערן אין
זיין געהעריקער צייט. 7 ווארום דער סוד פון
רשעות ווירקט שוין; בלויז דער, וועלכער שטערט
איצט, מוז אוועקגענומען ווערן פון דער מיט. 8 און
דעמאלט וועט אנטפלעקט ווערן דער רשע, וועמען
דער האר יהושע/ישוע וועט אומברענגען מיט דעם

אטעם פון זיין מויל און אים פארניכטן מיט דער
דערשיינונג פון זיין קומען; 9 וואס זיין קומען איז
לויט דער ווירקונג פון דעם שׂטן מיט פיל גבורה
און פאלשע אותות און מופתים, 10 און מיט יעדער
פארפירערישקייט פון אומגערעכטיקייט פאר די,
וואס ווערן פארלוירן, ווייל זיי האבן נישט אנגענומען
די ליבע פון אמת, כדי געראטעוועט צו ווערן. 11 און
צוליב דעם שיקט זיי ה׳ א קרעפטיקן באטרוג, אז זיי
זאלן גלויבן דעם שקר; 12 כדי אלע זאלן געמשפט
ווערן, וועלכע האבן נישט געגלויבט דעם אמת, נאר
האבן געהאט א וואוילגעפעלן אין רשעות. 13 מיר
אבער זענען מחייב תמיד צו דאנקען ה׳ פאר אייך,
ברידער, געליבטע פון ה׳, ווייל פון אנהויב אָן האט
ה׳ אייך אויסדערוויילט צו ישועה אין דער קדושה
פונם גייסט און אין דער אמונה פון אמת; 14 צו
וועלכער ער האט אייך אויך גערופן דורך אונדזער
בשורה טובה, צום דערווערבן די הערלעכקייט פון
אונדזער האר יהושע/ישוע המשיח. 15 שטייט זשע
פעסט, ברידער, און האלט די קבלות, וועלכע איר
זענט געלערנט געווארן, סאי דורך אונדזער ווארט,
סאי דורך אונדזערס א בריוו. 16 און אונדזער האר
יהושע/ישוע המשיח אליין און ג-ט דער פאטער
אונדזערער, וועלכער האט אונדז ליב געהאט און
אונדז געגעבן אן אייביקע נחמה און א גוטע האפענונג
אין זיין חסד, (aiōnios g166) 17 זאל טרייסטן אייערע
הערצער און (אייך) שטארקן אין כלערליי מעשים
טובים און יעדן גוטן ווארט.

3 צום סוף, ברידער, זייט מתפלל פאר אונדז,
אז דאס ווארט פון דעם האר זאל לויפן און
פארהערלעכט ווערן, ווי ביי אייך; 2 און אז מיר זאלן
ניצול ווערן פון פארדארבענע און בייזע מענטשן;
ווארום נישט אלע האבן די אמונה. 3 געטריי אבער
איז דער האר, וועלכער וועט אייך שטארקן און
אפהיטן פון בייז. 4 און מיר זענען בטוח ווענן אייך
אינם האר, אז וואס מיר געביטן אייך, דאס טוט
איר און וועט עס טאן. 5 און זאל דער האר פירן
אייערע הערצער צו דער ליבע פון ה׳ און צו דער
סבלנות פון דעם משיח. 6 און מיר באפעלן אייך,
ברידער, אין דעם נאמען פון דעם האר יהושע/ישוע
המשיח, אז איר זאלט זיך אפשיידן פון יעדן ברודער,
וואס פירט אן אומארנטלעך לעבן און נישט לויט
דער קבלה, וועלכע איר האט באקומען פון אונדז.
7 ווארום איר אליין ווייסט, ווי איר דארפט אונדז
נאכטאן; ווייל מיר האבן זיך נישט אויפגעפירט
אומארנטלעך צווישן אייך; 8 מיר האבן ביי קיינעם
נישט געגעסן קיין ברויט אומזיסט, נאר מיט מי און
מאטער, ארבעטנדיק ביינאכט און בייטאג, כדי מיר
זאלן נישט פאלן קיינעם פון אייך צו לאסט; 9 נישט
ווייל מיר האבן נישט קיין רעכט, נאר כדי מיר
אליין זאלן זיך אייך געבן פאר א ביישפיל, אונדז
נאכצוטאן. 10 ווארום אפילו ווען מיר זענען געווען
ביי אייך, האבן מיר אייך דאס דאזיקע באפוילן, אז
ווער עס וויל נישט ארבעטן, דער זאל אויך נישט
עסן. 11 ווארום מיר הערן, אז אייניקע צווישן אייך
פירן זיך אויף אומארנטלעך, זיי ארבעטן נישט, נאר
מישן זיך אין פרעמדע עסקים. 12 אזעלכע אבער
באפעלן מיר און ווארנען אינם האר יהושע/ישוע
המשיח, אז זיי זאלן ארבעטן שטיל און עסן זייער
אייגן ברויט. 13 איר אבער, ברידער, ווערט נישט
מיד צו טאן מעשים טובים. 14 און אויב עמיצער איז
נישט געהארכזאם צו אונדזער ווארט דורך דעם
בריוו, זאלט איר דעם דאזיקן פארצייכענען, און זיך

נישט מישן מיט אים, כדי ער זאל זיך שעמען. 15 דאך
זאלט איר אים נישט באטראכטן ווי קיין שונא, נאר
שטראפט אים ווי א ברודער. 16 און דער האר פון
שלום אליין זאל אייך תמיד געבן שלום און בכל
אופן. זאל דער האר זיין מיט אייך אלעמען. 17 דער
גרוס פון מיר, פוילוס, מיט מיין אייגענער האנט,
וואס איז א סימן אין יעדן בריוו; אזוי שרייב איך.
18 זאל דער חסד פון אונדזער האר יהושע/ישוע
המשיח זיין מיט אייך אלעמען!

א טימאטעוס בריוו

1 פוילוס, א שליח פונם משיח יהושע/ישוע לויט
דעם געבאט פון ה׳ אונדזער רעטער, און דעם משיח
יהושע/ישוע אונדזער האפענונג, 2 צו טימאטעוסן,
מיין ווארהאפטיקן זון אין דער אמונה: חסד, רחמים,
און שלום פון ג-ט דעם פאטער און פון דעם משיח
יהושע/ישוע דעם האר אונדזערן. 3 ווי איך האב דיך
געבעטן צו פארבלייבן אין עפעזוס, ווען איך בין
געגאנגען קיין מאצעדאניען, כדי דו זאלסט באפעלן
אייניקע (לייט), נישט צו לערנען אנדערע לערנונגען
(הטרודוקסיה), 4 און זיך נישט צו פארנעמען מיט
לעגענדעס און יחוס בריוו אָן א סוף, וועלכע פירן
צו וויכוחים מער ווי צו דערבויאונג פון ה׳ אין דער
אמונה; (אזוי זאלסטו טאן.) 5 דער תכלית אבער
פון דער געבאט איז ליבע אויס א לויטער הארץ און
גוט געוויסן און אויפריכטיקער אמונה; 6 פון וועלכע
אייניקע האבן אפגענייגט, און זיך געקערט צו פוסטע
רייד, 7 ווילנדיק זיין מורי תורה, הגם זיי פארשטייען
גארנישט, נישט וואס זיי זאגן, נישט וואס זיי באהויפטן.
8 מיר אבער ווייסן, אז די תורה איז גוט, ווען עמיצער
באנוצט זי לויט דער תורה, 9 וויסנדיק דאס דאזיקע,
אז די תורה איז נישט געזעצט געווארן פאר דעם
צדיק, נאר פאר די רשעים און ווידערשפעניקע, פאר
די ג-טלאזע און חוטאים, פאר די טמאים און חלל,
פאר די, וואס שלאגן פאטער און מוטער, רוצחים,
10 פאר זונים, שוכבי-זכר, מענטשנכאפער, ליגנער,
וואס שווערן פאלש, און וואס נאר עס איז להיפך
צו דער געזונטער לערנונג; 11 לויט דער בשורה
טובה פון הערלעכקייט פון דעם געבענטשטן ג-ט,
וועלכע איז מיר אנפארטרויט געווארן. 12 איך
דאנק אים, וועלכער האט מיך שטארק געמאכט,
משיח יהושע/ישוע אונדזער האר, ווייל ער האט
מיך געהאלטן פאר באגלויבט, באשטימענדיק מיך
צו (זיין) דינסט; 13 מיך, וואס איך בין פריער
געווען א לעסטערער און א פארפאלגער און אן
אפשפעטער; דאך האט ער זיך דערבארעמט אויף
מיר, ווייל איך האב עס געטאן נישט וויסנדיקערהייט
אין אומגלויבן; 14 און דער חסד פון אונדזער האר
האט זיך זייער פיל געמערט (אין מיר) מיט אמונה
און ליבע, וואס איז אין דעם משיח יהושע/ישוע.
15 באגלויבט איז דאס ווארט, און ראוי אינגאנצן
אנגענומען צו ווערן, אז משיח יהושע/ישוע איז
געקומען אין דער וועלט אריין צו ראטעווען חוטאים,
פון וועלכע איך בין דער ערשטער; 16 נאר דערפאר
האט ער אויף מיר רחמנות געהאט, כדי אין מיר
קודם כל זאל יהושע/ישוע המשיח ארויסווייזן זיין
גאנצע סבלנות, פאר א ביישפיל פאר יענע, וועלכע
וועלן ערשט גלויבן אין אים צום אייביקן לעבן.
17 אבער דעם מלך פון אייביקייט, דעם (aiōnios g166)
אומפארדארבלעכן, אומזיכטבארן, דעם איינציקן
ג-ט, זאל זיין כבוד און הערלעכקייט לעלמי עולמים.
אמן. (aiōn g165) 18 דאס דאזיקע געבאט לייג איך פאר
דיר, מיין זון טימאטעוס, לויט די נבואות, וואס זענען
פריער געגאנגען אויף דיר, אז דו זאלסט ראנגלען
דורך די דאזיקע דעם גוטן ראנגלעניש, 19 האבנדיק
אמונה און א גוט געוויסן, וועלכעס אייניקע האבן
אוועקגעשטויסן פון זיך און געליטן שיפבראך בנוגע
דער אמונה; 20 צווישן וועלכע איז הימענעוס און
אלעקסאנדער, וועלכע איך האב איבערגעגעבן צום
שטן, כדי זיי זאלן לערנען נישט צו לעסטערן.

2 איך בין דעריבער מזהיר, אז קודם כל זאלן
תחנונים, תפילות, בקשות, דאנק, געטאן ווערן פאר

אלע מענטשן; 2 פאר מלכים און אלע מושלים,
כדי מיר זאלן פירן א שטיל און רואיק לעבן אין
פולער ג-טספארכטיקייט און ערווירדיקייט. 3 דאס
דאזיקע איז גוט און אנגענומען פאר ה׳ אונדזער גואל,
4 וועלכער וויל, אז אלע מענטשן זאלן געראטעוועט
ווערן, און קומען צו דער דערקענטעניש פונם
אמת. 5 ווארום עס איז (דא) איין ג-ט, און איין
פארמיטלער צווישן ה׳ און מענטשן, דער מענטש,
משיח יהושע/ישוע, 6 וועלכער האט זיך געגעבן
פאר אן אויסלייזונג פאר אלעמען; דאס עדות זאגן
דערפון זאל געגעבן ווערן אין דער געהעריקער
צייט; 7 פאר וועלכן איך בין באשטימט געווארן אלס
מבשר און שליח (דעם אמת זאג איך, און נישט קיין
שקר) א מורה תורה פון די אומות העולם אין דער
אמונה און אמת. 8 דעריבער וויל איך, אז די מענער
זאלן תפילה טאן אויף יעדן ארט, אויפהויבנדיק
הייליקע הענט אָן צארן און מחלוקת. 9 אויך אזוי די
פרויען זאלן זיך צירן מיט באשיידענע קליידער,
מיט שעמעוודיקייט און צניעותדיקייט; נישט מיט
פלעכטן די האר, נישט מיט גאלד, אדער פערל,
אדער טייערע מלבושים; 10 נאר מיט מעשים טובים,
ווי עס פאסט פאר פרויען, וואס דערקלערן זיך פאר
יראת שמים. 11 א פרוי זאל לערנען שטילערהייט
מיט פולער הכנעה. 12 און איך גיב נישט קיין פרוי
רשות צו זיין מלמד תורה און נישט צו הערשן
איבער (איר) מאן, נאר צו זיין שטיל. 13 ווארום
אדם איז צום ערשט באשאפן געווארן, שפעטער
חוה; 14 און אדם האט זיך נישט געלאזט פארפירן;
נאר די פרוי, לאזנדיק זיך פארפירן, איז געקומען צו
אן עבירה; 15 זי וועט אבער דערלייזט ווערן דורך
געבוירן קינדער, אויב זיי וועלן בלייבן אין דער
אמונה און ליבע און קדושה מיט צניעותדיקייט.

3 עס איז א באגלויבט ווארט: אויב איינער
שטרעבט צו דער שטעלע פון א משגיח, באגערט ער
א גוטע זאך. 2 דער משגיח דארף דעריבער זיין אָן
א פעלער, א מאן פון איין פרוי, ניכטער, באשיידן,
אן ענוו, א מכניס אורח, מסוגל לערער; 3 נישט
קיין טרינקער, נישט קיין שלעגער; נאר מילד, נישט
קיין בעל מחלוקת, נישט קיין געלטליבהאבער;
4 וואס הערשט וואויל מיט זיין אייגן הויז, האלטנדיק
זיינע קינדער אין אונטערטעניקייט, מיט פולער
ערווירדיקייט 5 (אויב אבער איינער ווייסט נישט ווי
צו הערשן איבער זיין אייגן הויז, וויאזוי זשע וועט
ער זארגן איבער דער קהלה פון ה׳?); 6 נישט קיין
נייער תלמיד, כדי ער זאל נישט ווערן אויפגעבלאזן
און אריינפאלן אין דעם משפט פון שטן. 7 און ער
דארף אויך האבן א גוטן שם פון די אינדרויסן, כדי
ער זאל נישט אריינפאלן אין קיין חרפה און אין
דעם שטנס נעץ. 8 אויך אזוי מוזן די שמשים זיין
ערווירדיקע (לייט), נישט קיין טאפלצונגיקע, נישט
קיין ליבהאבער פון פיל וויין, נישט געגייגט נאך
שענדלעכן געווין; 9 וואס האלטן דעם סוד פון דער
אמונה אין א לויטער געוויסן. 10 און זאלן די דאזיקע
קודם כל ווערן אויסגעפרובירט; שפעטער זאלן
זיי דינען ווי שמשים, אויב זיי זענען אָן א פעלער.
11 אויך אזוי דארפן די פרויען זיין ערווירדיק,
נישט קיין רכילות רעדנערינס, ניכטער, געטריי
אין אלעם. 12 שמשים זאלן זיין מענער פון איין
פרוי, וואס הערשן גוט איבער זייערע קינדער און
איבער זייערע אייגענע הייזער; 13 ווארום אויב
זיי האבן גוט געדינט אלס שמשים, דערווערבן זיי

זיך א גוטע שטופע און גרויס דרייסטקייט אין דער
אמונה, וואס איז אינם משיח יהושע/ישוע. 14 דאס
שרייב איך דיר, האפנדיק צו דיר צו קומען אין
גיכן, 15 און אויב איך וועל מיך פארזאמען, כדי דו
זאלסט וויסן וויאזוי מען דארף זיך אויפפירן אין ה׳ס
הויז, וועלכעס איז די קהלה פון דעם לעבעדיקן
ג-ט, דער זייל און פונדאמענט פונם אמת. 16 און
נישט אפצולייקענען גרויס איז דער סוד פון יראת
שמים: ער, וואס האט זיך אנטפלעקט אינם פלייש,
איז גערעכטפערטיקט געווארן אינם גייסט, האט
זיך באוויזן צו מלאכים, איז אנגעזאגט געווארן צו
די אומות (העולם), געגלויבט אין דער וועלט,
ארויפגענומען געווארן אין הערלעכקייט.

4 דער גייסט אבער זאגט אויסדריקלעך, אז אין
שפעטערע צייטן וועלן אייניקע אפפאלן פון דער
אמונה, האלטנדיק זיך צו פארפירערישע גייסטער
און טייוולאנישע לערנונגען 2 דורך דער צביעות
פון ליגנער, וואס טראגן אין זייער אייגן געוויסן
א צייכן אויסגעברענט ווי מיט א גליענדיק אייזן,
3 פארווערנדיק חתונה צו האבן, און (באפעלנדיק)
מען זאל זיך צוריקהאלטן פון (געוויסע) מאכלים,
וועלכע ה׳ האט באשאפן צום געניסן מיט דאנק
פאר די מאמינים און וואס האבן דערקענט דעם
אמת. 4 ווייל איטלעכעס באשעפעניש פון ה׳ איז
גוט (הערה: פסוק זאגט"גוט"; נישט"עסנווארג"),
און גארנישט איז אפצווארפן, אויב מען נעמט
עס נאר אָן מיט א ברכה. 5 ווארום עס ווערט
געהייליקט דורך ה׳ס ווארט און דורך תפילה.
6 אויב דו וועסט פארלייגן די דאזיקע זאכן פאר די
ברידער, וועסטו זיין א גוטער משרת פון דעם משיח
יהושע/ישוע, דערצויגן אין די ווערטער פון דער
אמונה און פון דער גוטער לערנונג, וועלכער דו
האסט שוין נאכגעפאלגט; 7 נאר די חלל און אלט
ווייבערישע לעגענדעס זאלסטו אויסמיידן. איב דיך
אבער צו יראת שמים; 8 ווארום די קערפערלעכע
איבונג ברענגט ווייניק נוצן; יראת שמים אבער איז
נוצלעך צו אלעם, האבנדיק א הבטחה אויף דעם
איצטיקן לעבן און אויף (עולם) הבא. 9 באגלויבט
איז דאס ווארט, און ווערט איננאנצן אנגענומען
צו ווערן; 10 ווארום פאר דעם דאזיקן באמיען
מיר זיך און ווערן באליידיקט, ווייל מיר האבן
געזעצט אונדזער האפענונג אויף דעם לעבעדיקן
ג-ט, וועלכער איז דער העלפער פון אלע מענטשן,
הויפטזאכלעך פון די מאמינים. 11 דאס זאלסטו
באפעלן און לערנען. 12 זאל קיינער נישט מבזה זיין
דיין יוגנט, נאר זיי א ביישפיל פאר די מאמינים, אין
ווארט, אין אויפפירונג, אין ליבע, אין גלויבן, אין
לויטערקייט. 13 ביז איך וועל קומען, גיב אכטונג
אויף דעם לייענען, אויף דעם מוסר זאגן, אויף דער
לערנונג. 14 פארנאכלעסיק נישט אין דיר די מתנה
פון חסד, וועלכע איז דיר געגעבן געווארן דורך
א נבואה, מיט סמיכה פון די הענט פון די זקנים.
15 זארג וועגן די דאזיקע זאכן; באשעפטיק דיך מיט
זיי, כדי דיין פארטשריט זאל זיין באשיימפערלעך
קלאר פאר יעדן (איינעם). 16 גיב אכטונג אויף דיר
אליין און אויף דער לערנונג. פארבלייב אין זיי;
ווארום טוענדיק דאס דאזיקע, וועסטו ראטעווען
דיך אליין, און די, וועלכע הערן דיך.

5 אויף א זקן זאלסטו דיך נישט בייזערן, נאר זיי
אים מזהיר, ווי א פאטער; די יונגערע (מענער), ווי
ברידער; 2 אלטע פרויען, ווי מוטערס; די יונגערע,
ווי שוועסטערס, אין פולער לויטערקייט. 3 גיב

אפ כבוד צו אלמנות, וועלכע זענען ווירקלעך
אלמנות. 4 אויב אבער א געוויסע אלמנה האט
קינדער אדער אייניקלעך, זאלן זיי קודם כל לערנען
צו זיין ג-טספארכטיק אין זייער אייגן הויז און
אפצוצאלן גוטס צו די עלטערן; ווארום דאס דאזיקע
איז אנגענומען פאר ה׳. 5 די ווירקלעכע אלמנה
אבער און איינזאם האט בטחון אויף ה׳, און האלט
אָן מיט תחינות און תפילות ביינאכט און בייטאג.
6 און די, וועלכע לעבט אין תענוגים, איז לעבעדיק
טויט. 7 דאס זאלסטו באפעלן, כדי זיי זאלן זיין אָן א
פעלער. 8 אויב אבער עמיצער זארגט נישט פאר
זיינע קרובים, און איבערהויפט פאר זיינע בני בית,
האט ער פארלייקנט די אמונה, און איז ערגער פון
אן אומגלויביקן. 9 אלס אן אלמנה זאל פאררעכנט
ווערן די, וואס איז נישט ווייניקער ווי זעכציק יאר
אלט, דאס ווייב פון איין מאן, 10 וועגן וועלכער מען
זאגט עדות אויף אירע מעשים טובים, צי זי האט
דערצויגן קינדער, אויפגענומען אורחים, געוואשן
די פיס פון די קדושים, געהאלפן די ליידנדיקע,
נאכגעפאלגט כלערליי מעשים טובים. 11 די יונגערע
אלמנות אבער זאלסטו נישט אננעמען; ווארום ווען
זיי לעבן אין פארגעניגנס קעגן דעם משיח, ווילן
זיי חתונה האבן; 12 זיי פארדינען א משפט, ווייל
זיי האבן פארווארפן זייער ערשטן גלויבן. 13 און
אין דער זעלביקער צייט לערנען זיי צו זיין פויל,
ארומגייענדיק פון הויז צו הויז; און נישט בלויז צו
זיין פויל, נאר זענען אויך פלוידערינס און מישן זיך
אין יענעמס געשעפטן, רעדנדיק וואס מען דארף
נישט. 14 איך וויל דעריבער, אז די יונגע זאלן חתונה
האבן, געבוירן קינדער, פירן א הויז, און נישט געבן
דעם קעגנער קיין שום געלעגנהייט צו לעסטערן;
15 ווארום אייניקע האבן זיך שוין אוועקגעקערט
נאך דעם שטן. 16 אויב א גלויביקע (פרוי) האט
אלמנות ביי זיך, זאל זי זיי פארזארגן, און נישט פאלן
צו לאסט דער קהלה; כדי צו קענען פארזארגן די
ווירקלעכע אלמנות. 17 די זקנים, וועלכע הערשן
גוט, זאלן באטראכט ווערן ווי ראוי א טאפלטן כבוד,
איבערהויפט די, וועלכע באמיען זיך אין ווארט און
אין דער לערנונג. 18 ווארום דער פסוק זאגט: אן אקס
ביים דרעשן זאלסטו נישט פארבינדן דאס מויל
(דברים כה, ד.), און: דער ארבעטער איז ווערט
דעם לוין זיינעם. 19 קעגן א זקן זאלסטו נישט אננעמען
קיין אנקלאג, אחוץ סיידן לויט צוויי אדער דריי
עדות. 20 די חוטאים זאלסטו שטראפן פאר אלעמען,
כדי אפילו די איבריקע זאלן מורא האבן. 21 איך
באשווער דיך פאר ה׳ און דעם משיח יהושע/ישוע און
די אויסדערוויילטע מלאכים, אז דו זאלסט אפהיטן
די דאזיקע זאכן אָן פאראורטייל, און גארנישט טאן
מיט פארטייאישקייט. 22 גיב קיינעם נישט קיין סמיכת
ידים צו גיך, באטייליק דיך נישט אין די זינד פון
אנדערע; האלט דיך ריין. 23 טרינק נישט מער קיין
וואסער, נאר געברויך אביסל וויין צוליב דיין מאגן
און די אפטע שלאפקייטן דיינע. 24 די חטאים פון
אייניקע מענטשן זענען באשיימפערלעך קלאר, און
גייען פארויס צום משפט; אנדערע מענטשן אבער
פאלגן זיי נאך. 25 און אויך אזוי די מעשים טובים
זענען באשיימפערלעך קלאר פארויס, און די, וואס
זענען נישט אזוי, קענען דאך נישט פארבארגן ווערן.

6 אלע, וואס זענען קנעכט אונטערן יאך, זאלן
באטראכטן זייערע הארן ווי ראוי פון יעדן כבוד, כדי
ה׳ס נאמען און די לערנונג זאלן נישט געלעסטערט
ווערן. 2 און די, וועלכע האבן הארן מאמינים, זאלן

זיי נישט מבזה זיין, ווייל זיי זענען ברידער, נאר
זאלן זיי נאך מער דינען, ווייל זיי זענען מאמינים
און געליבטע. וועלכע האבן א חלק אין דער מתנה
(פון ה׳). דאס זאלסטו לערנען און מזהיר זיין.
3 אויב עמיצער לערנט אנדערש און שטימט נישט
איין מיט געזונטע ווערטער, די (ווערטער) פון
דעם האר אונדזערן יהושע/ישוע המשיח, און דער
לערנונג, וועלכע איז לויט יראת שמים, 4 איז ער
אויפגעבלאזן, ווייסט גארנישט, נאר קרענקט אויף
שאלות און מחלוקת איבער ווערטער, פון וועלכע
עס קומען ארויס קנאה, מחלוקת, לעסטערונגען,
בייזע חשדים, 5 וויכוחים פון מענטשן מיט א
פארדארבענעם פארשטאנד און וואס עס פעלט זיי
דער אמת, וועלכע מיינען, אז יראת שמים איז א מיטל
צום געווין. 6 יראת שמים אבער מיט צופרידנקייט
איז א גרויס געווינס; 7 ווארום מיר האבן גארנישט
אריינגעברענגט אין דער וועלט, און קענען גארנישט
ארויסטראגן; 8 האבנדיק אבער שפייז און מלבושים,
לאמיר זיין צופרידן מיט די דאזיקע. 9 אבער די,
וואס ווילן רייך ווערן, פאלן אריין אין א נסיון און
אין א נעץ און אין פיל אומזיניקע און שעדלעכע
פארלאנגען, וועלכע דערטרענקען די מענטשן אין
אונטערגאנג און פארדארבונג. 10 ווארום דער שורש
פון אלעם שלעכטן איז די ליבע צו געלט; וואס
אייניקע האבן געגלוסט און זענען פארפירט געווארן
פון דער אמונה און האבן זיך אליין געקוועלט מיט א
סך יסורים. 11 דו אבער, ה״ס מענטש, אנטרין פון
די דאזיקע זאכן, און יאג נאך צדקות, יראת שמים,
אמונה, ליבע, סבלנות, ענווה. 12 אזוי געראנגלן
זיך דעם גוטן געראנגל פון דער אמונה, כאפ אָן
דאס אייביקע לעבן, צו וועלכן דו ביסט גערופן
געווארן און האסט באקענט די גוטע באקענונג פאר
א סך עדות. (aiōnios g166) 13 איך באפעל דיר פאר
ה׳, וועלכער מאכט אלץ לעבעדיק, און פאר משיח
יהושע/ישוע, וועלכער האט עדות געזאגט פאר
פאנטיוס פילאטוסן די גוטע באקענונג, 14 אז דו
זאלסט אפהיטן דאס געבאט אָן א פלעק און אָן א
פעלער, ביז צום נתגלה ווערן פון אונדזער האר
יהושע/ישוע המשיח, 15 וואס עס וועט ווייזן אין דער
געהעריקער צייט דער געבענטשטער און איינציק
מעכטיקער, דער מלך המלכים און אדון האדונים,
16 וואס נאר ער אליין האט אומשטארבלעכקייט,
און וואוינט אין א ליכט, צו וועלכן מען קען נישט
דערגרייכן, וועמען קיין מענטש האט נישט געזען
און קען נישט זען; כבוד צו אים און די אייביקע
מאכט, אמן. (aiōnios g166) 17 די עשירים אין דער
איצטיקער וועלט זאלסטו באפעלן, אז זיי זאלן
זיך נישט דערהייבן, און אז זיי זאלן נישט זעצן
זייער בטחון אויף אומזיכערע עשירות, נאר אויף
דעם לעבעדיקן ג-ט, וועלכער גיט אונדז אלץ די
והותר צום געניסן; (aiōn g165) 18 אז זיי זאלן טאן גוטס,
רייך ווערן אין מעשים טובים, זיין גוטע געבער,
גרייט צו העלפן; 19 אנזאמלענדיק זיך אן אוצר
ווי א גוטן יסוד אויף לעתיד לבוא, כדי זיי זאלן
דערלאנגען דאס אמתע לעבן. 20 אָ טימאטעוס,
היט אפ דעם פקדון, אויסמיידנדיק חלל און פוסטע
רייד און די קעגנערישע מיינונגען פון דער פאלש
גערופענער דערקענטעניש (ציטירן ניטציטירן);
21 צו וועלכער אייניקע האבן זיך דערקלערט און
האבן פארבלאנדזשעט פון דער אמונה. זאל דער
חסד זיין מיט אייך.

ב טימאטעוס בריוו

1 פוילוס, א שליח פונם משיח יהושע/ישוע, דורך
ה׳ס רצון, לויט דער הבטחה פון דעם לעבן, וואס
איז אינם משיח יהושע/ישוע, 2 צו טימאטעוסן, מיין
געליבטן זון: חסד, רחמים און שלום פון ג-ט דעם
פאטער און דעם משיח יהושע/ישוע אונדזער האר.
3 איך דאנק ה׳, וועמען איך דין פון מיינע אבות אָן
מיט א לויטער געוויסן, אז אָן אויפהער האב איך דיך
אין זכרון אין מיינע תפילות, ביינאכט און בייטאג.
4 איך בענק דיך צו זען, געדענקענדיק דיינע טרערן,
כדי איך זאל אנגעפילט ווערן מיט שמחה, 5 ווען איך
דערמאן מיך אין דיין אויפריכטיקער אמונה, וואס
האט קודם כל געוואוינט אין דיין באבע לואיס און
אין דיין מוטער עוניקע, און האב מיך איבערצייגט,
אז אויך אין דיר. 6 צוליב דער סיבה דערמאן איך
דיך, אז דו זאלסט ווידער אונטערפאכן (ביז צו
א פלאם) די מתנה, פון ה׳, וועלכע איז אין דיר
דורך דער סמיכה פון מיינע הענט. 7 ווארום ה׳
האט אונדז נישט געגעבן קיין גייסט פון פחד, נאר
פון גבורה און ליבע און שליטה איבער זיך אליין.
8 דעריבער זאלסטו דיך נישט שעמען מיט דעם
עדות זאגן פון אונדזער האר, און אויך נישט מיט מיר,
זיין געפאנגענעם; נאר דערטראג די ליידן פאר דער
בשורה טובה לויט דער קראפט פון ה׳, 9 וועלכער
האט אונדז געראטעוועט און גערופן מיט א הייליקן
רוף, נישט לויט אונדזערע מעשים, נאר לויט זיין
איינענער עצה און חסד, וואס איז אונדז געשענקט
געווארן אינם משיח יהושע/ישוע פאר אייביקע צייטן,
(aiōnios g166) 10 און איז איצט אנטפלעקט געווארן
דורך דער דערשיינונג פון אונדזער גואל משיח
יהושע/ישוע, וועלכער האט צונישט געמאכט דעם
טויט און געברענגט צום ליכט דאס לעבן און די
אומפארדארבלעכקייט דורך דער בשורה טובה,
11 פאר וועלכער איך בין באשטימט געווארן אלס אן
מבשר, און שליח, און מורה תורה. 12 צוליב דער
סיבה לייד איך טאקע די דאזיקע זאכן; דאך שעם
איך מיך נישט; ווארום איך ווייס אין וועמען איך
האב געגלויבט, און האב מיך איבערצייגט, אז ער איז
אימשטאנד אפצוהיטן מיין פקדון ביז צו יענעם טאג.
13 האלט דיך ביים פארבילד פון געזונטע ווערטער,
וועלכע דו האסט געהערט פון מיר, אין גלויבן און
אין ליבע, וואס איז אין משיח יהושע/ישוע. 14 היט אפ
דעם גוטן פקדון דורך דעם רוח הקודש, וועלכער
וואוינט אין אונדז. 15 דאס דאזיקע ווייסטו, אז פון
מיר האבן זיך אפגעקערט אלע, וואס געפינען זיך אין
(קליין) אזיען, צווישן וועלכע עס זענען פיגעלוס און
הערמאגענעס. 16 זאל דער האר שענקען רחמים צו
דעם הויזגעזינד פון אנעסיפארוס; ווייל א סך מאל
האט ער מיך דערקוויקט, און זיך נישט געשעמט מיט
מיינע קייטן, 17 נאר קומענדיק קיין רוים, האט ער
מיך פלייסיק אויפגעזוכט און געפונען— 18 זאל אים
דער האר (יהושע/ישוע) געבן, אז ער זאל געפינען
רחמים ביים האר (ג-ט) אין יענעם טאג—און וויפל
ער האט מיר געדינט אין עפעזוס, ווייסטו גאנץ גוט.

2 דעריבער דו, מיין זון, שטארק דיך אין דעם חסד,
וואס איז אין משיח יהושע/ישוע. 2 און וואס דו האסט
געהערט פון מיר פאר א סך עדות, דאס גיב איבער
צו באגלויבטע מענטשן, וועלכע וועלן זיין פעאיק
צו לערנען אויך אנדערע. 3 לייד מיט ווי א גוטער
זעלנער פונם משיח יהושע/ישוע. 4 קיין זעלנער
פארוויקלט זיך נישט אין די עסקים פון דעם לעבן;
כדי ער זאל וואוילגעפעלן דעם אפיציר, 5 וואס

האט אים גענומען צום מיליטער. און ווען עמיצער
ראנגלט זיך ווי אן אטלעט, ווערט ער נישט געקריינט,
אויב ער האט זיך נישט געראנגלט לויט דעם געזעץ.
6 דער פארמער, וואס פראצעוועט, זאל צום ערשט
געניסן פון די פירות. 7 פארשטיי וואס איך זאג;
ווארום דער האר וועט דיר געבן חכמה אין יעדער
זאך. 8 געדענק יהושע/ישוע המשיחן, וועלכער איז
אויפגעשטאנען פון די טויטע, איז פון דער זרע דוד,
לויט מיין בשורה טובה; 9 פאר וועלכער איך לייד
אזש ביז קייטן, ווי א פארברעכער; נאר ה׳ס ווארט
איז נישט געבונדן. 10 דערפאר טראג איך אלץ
איבער צוליב די אויסדערוויילטע, כדי זיי אויך
זאלן דערגרייכן די ישועה אינם משיח יהושע/ישוע
מיט אייביקן כבוד. (aiōnios g166) 11 עס איז א באגלויבט
ווארט: ווארום אויב מיר זענען געשטארבן צוזאמען
מיט אים, וועלן מיר אויך לעבן צוזאמען מיט אים;
12 אויב מיר האבן סבלנות, וועלן מיר אויך קעניגן
צוזאמען מיט אים; אויב מיר וועלן אים פארלייקענען,
וועט ער אויך אונדז פארלייקענען; 13 אויב מיר
גלויבן נישט, בלייבט ער (אלץ) געטריי; ווארום
ער קען זיך נישט פארלייקענען. 14 דאס ברענג
אלע צום זכרון, באשווערנדיק זיי פאר ה׳, זיך
נישט צו צאנקען איבער ווערטער, וואס נוצט צו
גארנישט, (בלויז) צום פארדארבן די צוהערער.
15 גיב דיר די מי, זיך פארצושטעלן פאר ה׳ ווי אן
אויסגעפרואוטער ארבעטער, וועלכער דארף זיך
נישט שעמען, וואס טיילט אויס ריכטיק דאס ווארט
פון אמת. 16 מייד אבער אויס די אומווירדיקע און
פוסטע רייד; ווארום זיי דערפירן נאך צו א סך מער
רשעות, 17 און זייער ווארט צעפרעסט ווי בראנד;
פון זיי זענען הימענעוס און פילעטוס, 18 וועלכע
האבן אפגענייגט פון דעם אמת, זאגנדיק, אז עס איז
שוין געווען תחית המתים; און קערן איבער די אמונה
פון אייניקע. 19 דאך ה׳ס שטארקער יסוד שטייט
פעסט, האבנדיק דעם דאזיקן חותם: דער האר קען
די, וועלכע זענען זיין, און: זאל זיך אפקערן פון
אומגערעכטיקייט יעדער איינער, וואס רופט אָן
דעם הארס נאמען. 20 אין א גרויס הויז געפינען זיך
נישט בלויז גאלדענע און זילבערנע כלים, נאר אויך
הילצערנע און ליימענע; און די ערשטע צו כבוד און
די לעצטע צו אומכבוד. 21 ווען דעריבער עמיצער
וועט זיך לייטערן פון די דאזיקע, וועט ער זיין א
כלי צו כבוד, געהייליקט, נוצלעך פאר דעם האר,
גרייט צו כלערליי מעשים טובים. 22 אנטלויף אבער
פון די יוגנטלעכע תאוות, און יאג נאך צדקות, אמונה,
ליבע, שלום מיט די, וועלכע רופן אָן דעם האר אויס
א לויטער הארץ. 23 אבער נארישע און קינדישע
מחלוקת זאלסטו אויסמיידן, וויסנדיק, אז זיי ברענגען
ארויס קריגערייען. 24 דעם הארס קנעכט אבער זאל
זיך נישט קריגן, נאר זיין פריינדלעך לגבי אלעמען,
פעאיק צו לערנען (אנדערע), א סבלן, 25 וואס זאגט
מיט עניוות שטראפרייד צו די ווידערשפעניקע;
אפשר וועט ה׳ זיי שענקען תשובה, צום דערקענען
דעם אמת, 26 און ווידער ניכטער צו ווערן אויס דעם
שׂטנס פאסטקע ארויס, וואס ער האט זיי געפאנגען צו
זיין ווילן.

3 דאס דאזיקע אבער זאלסטו וויסן, אז אין די
לעצטע טעג וועלן קומען שווערע צייטן. 2 ווארום
די מענטשן וועלן זיין ליבהאבער פון זיך אליין,
ליבהאבער פון געלט, באר‌ימער, חוצפהדיק,
לעסטערער, אומגעהארכזאם צו עלטערן,
אומדאנקבאר, ג-טלאז, 3 אומ‌מענטשלעך, נישט

געניינט מוחל צו זיין, טייוולאנים, נישט איינגעהאלטן,
אכזרים, שונאים פון גוטס. 4 פאררעטעריש,
לייכטזיניק, אנגעבלאזן, וואס האבן ליב פארגעניגנס
מער ווי זיי האבן ליב ה׳; 5 וואס האבן א געשטאלט
פון יראת שמים, פארלייקענען אבער די קראפט
דערפון; אויך פון די דאזיקע קער דיך אפ. 6 ווארום
פון די דאזיקע זענען די, וואס גנבענען זיך אריין
אין הייזער און נעמען געפאנגען נארישע ווייבלעך,
וועלכע זענען באלאדן מיט זינד און ווערן פארפירט
פון פארשיידענע תאוות, 7 וואס תמיד לערנען זיי, און
קענען קיינמאל נישט קומען צו דער דערקענטעניש
פון דעם אמת. 8 און פונקט ווי יאנעס און יאמברעס
האבן זיך אקייגנגעשטעלט משה (רבינו), אזוי
שטעלן זיך אויך די דאזיקע אנטקעגן דעם אמת:
מענטשן מיט א פארדארבענעם פארשטאנד,
פארווארפן וואס שייך דער אמונה. 9 זיי וועלן אבער
ווייטער נישט קומען; ווארום זייער נארישקייט וועט
ווערן באשיימפערלעך קלאר פאר אלעמען, ווי
עס איז אויך געשען מיט יענע. 10 דו אבער האסט
נאכגעפאלגט מיין לערנונג, מיין אויפפירונג, מיין
מיינונג, מיין אמונה, מיין צוריקגעהאלטנקייט, מיין
ליבע, מיין סבלנות, 11 מיינע פארפאלגונגען, עינויים,
וועלכע זענען געקומען אויף מיר אין אנטיאכיען,
אין איקאניום, אין ליסטרא; וואס פאר א רדיפות
איך האב איבערגעטראגן; און פון אלע האט מיך
דער האר מציל געווען. 12 יא, אלע, וועלכע ווילן
לעבן ג-טספארכטיק אין משיח יהושע/ישוע, וועלן
פארפאלגט ווערן. 13 שלעכטע מענטשן אבער און
באטריגער וועלן ווערן ערגער און ערגער, וועלן
פארפירן און פארפירט ווערן. 14 דו אבער בלייב
אין דעם, וואס דו האסט געלערנט, און וואס איז
דיר אנפארטרויט געווארן, וויסנדיק פון וועמען דו
האסט עס געלערנט, 15 און ווייל פון קינדווייז אויף
האסטו געקענט די כתבי הקודש, וועלכע קענען
דיך מאכן קלוג צו ישועה דורך אמונה, וואס איז אין
משיח יהושע/ישוע. 16 אלע כתבי (הקודש) זענען
אינספירירט פון ה׳ס גייסט, און זענען נוצלעך צו
לערנונג, צו מוסר, ארויפצופירן אויפן דרך הישר,
צו דערציאונג אין צדקות; 17 כדי דער מענטש
פון ג-ט זאל זיין שלמותדיק, פעליק צוגעגרייט צו
כלערליי מעשים טובים.

4 איך באשווער דיך פאר ה׳ און פאר משיח
יהושע/ישוע, וועלכער וועט משפטן די לעבעדיקע
און די טויטע, און פאר זיין דערשיינונג און זיין
מלכות; 2 רוף אויס דאס ווארט; טרעט אויף אין
געלעגענער צייט, אין אומגעלעגענער צייט; זאג
מוסר, שריי אָן, זיי מזהיר, מיט פולער געדולד און
לערנונג. 3 ווארום עס וועט זיין א צייט, ווען זיי
וועלן נישט פארטראגן קיין געזונטע לערנונג; נאר
וועלן זיך איינזאמלען לערער לויט זייערע איינענע
גלוסטיקייטן, האבנדיק קיצלדיקע אויערן; 4 און
וועלן אפקערן זייער אויער פון דעם אמת, און זיך
ווענדן צו לעגענדעס. 5 דו אבער זיי ניכטער אין
אלעם, דערטראג ליידן, טו די ארבעט פון א מבשר,
זיי ממלא דיין עבודה. 6 ווארום איך ווער שוין
געברענגט ווי א קרבן נסך, און די צייט פון מיין
פטירה איז געקומען. 7 איך האב זיך געראנגלט דעם
גוטן געראנגל, האב פארענדיקט דעם וועטגעלאף,
די אמונה אפגעהיטן; 8 פון איצט אָן ליגט פאר
מיר אוועקגעלייגט די קרוין פון צדקות, וועלכע
דער האר, דער שופט צדק, וועט מיר געבן אין
יענעם טאג; און נישט בלויז מיר אליין, נאר אויך

אלעמען, וועלכע האבן ליב געהאט זיין נתגלה ווערן.
9 ∧ אייל דיך באלד צו קומען צו מיר; 10 ווארום
דעמאס האט מיך פארלאזן, ליב האבנדיק עולם
הזה, און איז אוועק קיין טעסאלאניקא; קרעסצענס
קיין גאלאטיען, טיטוס קיין דאלמאטיען. (aiōn g165)
11 לוקאס אליין איז מיט מיר. נעם מארקוסן און
ברענג (אים) מיט דיר, ווארום ער איז מיר זייער
נוצלעך צו דער עבודה. 12 טיכיקוסן אבער האב איך
אוועקגעשיקט קיין עפעזוס. 13 דעם מאנטל, וואס איך
האב איבערגעלאזט אין טראאס ביי קארפוסן, ברענג
(מיט), ווען דו קומסט, און די ספרים, איבערהויפט
די פארמעטן. 14 אלעקסאנדער דער קופערשמיד
האט מיר געטאן פיל בייז; דער האר וועט אים
פארגעלטן לויט זיינע מעשים; 15 פון וועמען אויך
דו זאלסט דיך אויסהיטן, ווארום ער האט זיך
זייער אקיינגעשטעלט אונדזערע רייד. 16 ביי מיין
ערשטער פארטיידיקונג איז קיינער נישט געשטאנען
ביי מיר, נאר אלע האבן מיך פארלאזט; זאל עס זיי
נישט צוגערעכנט ווערן! 17 דער האר אבער איז
געשטאנען ביי מיר, און האט מיך געשטארקט, כדי
די בשורה טובה זאל באשטעטיקט ווערן דורך מיר,
און אלע אומות (העולם) זאלן זי הערן; און איך בין
ניצול געווארן פון דעם לייבס מויל. 18 דער האר
וועט מיך מציל זיין פון יעדער מעשה רע, און מיך
ראטעווען אין זיין מלכות שמים אריין; צו אים זאל
זיין דער כבוד לעלמי עולמים. אמן. (aiōn g165) 19 גיב
אפ שלום פריסקאן און אקווילאן און די (בני) בית
פון אנעסיפארוס. 20 עראסטוס איז פארבלייבן אין
קארינט; טראפימוסן אבער האב איך איבערגעלאזן
קראנק אין מילעטוס. 21 ∧ אייל דיך צו קומען פאר
דעם ווינטער. עס געבן דיר אפ שלום עווּבולוס און
פודענס און לינוס און קלוידא און אלע ברידער.
22 זאל דער האר זיין מיט דיין גייסט. דער חסד מיט
אייך.

טיטוס בריוו

1 פוילוס, א קנעכט פון ה׳ און א שליח פון
יהושע/ישוע המשיחן, לויט דער אמונה פון די
אויסדערווײַלטע פון ה׳, און דער דערקענטעניש
פונם אמת, וואס איז לויט יראת שמים, 2 אין דער
האפענונג אויף אייביק לעבן, וואס ה׳, וועלכער זאגט
נישט קיין שקר, האט פאַרשפּראָכן פון אייביקע
צײַטן אָן, (aiōnios g166) 3 און אין דער געהעריקער
צײַט אנטפּלעקט זיין וואָרט אין דעם אויסרופן,
וואס איז מיר אנפאַרטרויט געוואָרן לויט א געבאָט
פון ה׳ אונדזער רעטער— 4 צו טיטוסן, מיין
וואָרהאַפטיקן זון לויט אונדזער געמיינזאַמער אמונה:
חסד און שלום פון ג-ט דעם פאָטער און משיח
יהושע/ישוע אונדזער רעטער. 5 דערפאַר האָב
איך דיך איבערגעלאָזט אין קרעטאַ, כדי דו זאָלסט
ברענגען אין אָרדנונג, וואס עס פעלט נאָך, און
באַשטימען זקנים אין יעדער שטאָט, ווי איך האָב
דיר באַפוילן; 6 אויב איינער איז אָן א פעלער,
דער מאַן פון איין ווײַב, האָט גלויביקע קינדער,
וועמען מען באַשולדיקט נישט אין צעלאָזנקייט,
אָדער אומגעהאָרכזאַמקייט. 7 ווארום דער משגיח
דאַרף זיין אָן א פעלער, אלס ה׳ס פאַרוואַלטער;
נישט איינגעעקשנט, נישט קיין רגזן, נישט קיין שכור,
נישט קיין שלעגער, נישט געגייגט צו שענדלעכן
געווין; 8 נאָר א מכניס אורח, וואס האָט ליב גוטס, מיט
שליטה איבער זיך, א צדיק, א קדוש, 9 וואס האַלט
זיך ביים באַגלויבטן וואָרט לויט דער לערנונג,
כדי ער זאָל זיין אימשטאַנד סאַי מזהיר צו זיין אין
דער געזונטער לערנונג, סאַי צו רעדן שטראַפרייד
צו די קעגנער. 10 ווארום עס זענען פאַראַן א
סך ווידערשפּעניקע, פּלאַפּלער און באַטריגער,
מערסטנס די פון די געמלטע, 11 וועמען מען דאַרף
פאַרשטאָפּן דאס מויל; וועלכע קערן איבער גאַנצע
הייזער און לערנען וואס טויג נישט צוליב שענדלעכן
געווין. 12 איינער פון זיי, זייער איינענער נביא, האָט
געזאָגט: די קרעטער זענען תמיד ליגנער, חיות
רעות, פּוילע פרעסערס. 13 דאס דאָזיקע עדות זאָגן
איז אמת. צוליב דער סיבה זאָלסטו זיי שאַרף זאָגן
מוסר, כדי זיי זאָלן זיין געזונט אין דער אמונה, 14 און
זיך נישט האַלטן צו יידישע לענענדעס און מצוות
פון מענטשן, וועלכע קערן אָפּ פון דעם אמת. 15 פאַר
די ריינע (מענטשן) איז אַלץ טהור; פאַר די אבער,
וועלכע זענען טמא און אומגלויביק איז קיין זאַך
נישט טהור; נאָר זייער פאַרשטאַנד און געוויסן איז
טמא. 16 זיי זאָגן, אַז זיי קענען ה׳, פאַרלייקענען אים
אבער מיט זייערע מעשים, זייענדיק אומווירדיקע
און ווידערשפּעניקע און וואס טויגן נישט צו קיין שום
מעשים טובים.

2 דו אבער רעד וואס עס פּאַסט פאַר דער
געזונטער לערנונג. 2 אַז זקנים זאָלן זיין ניכטער,
אויפריכטיק, פאַרשטענדיק, געזונט אין דער אמונה,
אין ליבע, אין סבלנות. 3 אַז די זקנות זאָלן דעסגלייכן
זיך אויפפירן, ווי עס פּאַסט פאַר קדושה, נישט רעדן
קיין רכילות, נישט זיין פאַרשקלאַפט צו א סך וויין,
נאָר לערערינס פון גוטס; 4 כדי זיי זאָלן מאַכן די
יונגע פרויען פאַרשטענדיק, ליב צו האָבן זייערע
מענער, ליב צו האָבן זייערע קינדער, 5 זאָלן זיין מיט
שליטה איבער זיך, צניעות, לויטער, אכטונג געבן
אויפן הויז, גוט, אונטערטעניק צו זייערע איינענע
מענער, כדי ה׳ס וואָרט זאָל נישט געלעסטערט
ווערן; 6 דעסגלייכן זאָלסטו מזהיר זיין די יונגעלייט,
אַז זיי זאָלן זיין פאַרשטענדיק מיט שליטה איבער

זיך; 7 אין אלעם זאלסטו דיך אליין האלטן פאר א
פארבילד פון מעשים טובים, (ארויסווייזנדיק) אין
דער לערנונג אומפאר־דארבנקייט, ווירדיקן ערנסט,
8 א געזונט ווארט, וואס קען נישט באשולדיקט
ווערן; כדי דער קעגנער זאל זיך פארשעמען, נישט
האבנדיק קיין שום שלעכטס צו זאגן פון אונדז.
9 קנעכט זאלן זיין אונטערטעניק צו זייערע הארן און
וואוילגעפעליק אין אלעם; נישט אקייגנרעדן, 10 נישט
גנבענען, נאר ארויסווייזן יעדע גוטע געטריישאפט,
כדי זיי זאלן באצירן די לערנונג פון ה׳ אונדזער
רעטער אין אלעם. 11 ווארום ה׳ס חסד איז דערשינען,
ברענגענדיק די ישועה צו אלע מענטשן, 12 און
לערנט אונדז, אז פארלייקענענדיק רשעות און די
וועלטלעכע תאוות, זאלן מיר לעבן מיט שליטה
איבער זיך, און גערעכט, און ג-טספארכטיק אין דער
דאזיקער וועלט, (aiōn g165) 13 און ווארטן אויף דער
געבענטשטער האפענונג און דערשיינונג פון דעם
כבוד פון דעם גרויסן ג-ט און אונדזער גואל משיח
יהושע/ישוע, 14 וועלכער האט זיך געגעבן פאר
אונדזערטוועגן, כדי אונדז אויסצולייזן פון יעדער
רשעות און צו רייניקן פאר זיך אן עם סגולה, וואס
איז אייפעריק פאר מעשים טובים. 15 די דאזיקע
זאכן זאלסטו זאגן, און מזהיר זיין און שטראפן מיט
יעדער שטרענגקייט. קיינער זאל דיך נישט מבזה
זיין.

3 דערמאן זיי צו זיין אונטערטעניק צו מושלים
און ממשלות, צו זיין געהארכזאם, צו זיין גרייט
צו כלערליי מעשים טובים, 2 נישט צו רעדן קיין
שלעכטס אויף קיינעמען, נישט צו זיין קריגעריש,
נאר באשיידן, ארויסווייזנדיק יעדע עניוותדיקייט
צו אלע מענטשן. 3 ווארום מיר אליין זענען אויך
אמאל געווען אָן פארשטאנד, ווידערשפעניק, האבן
געבלאנדזשעט, געדינט צו פארשיידענערליי תאוות
און פארגעניגנס, געפירט א לעבן פון קנאה שנאה,
(געווען) פארהאסט, האבן פיינט געהאט איינס דאס
אנדערע. 4 ווען אבער עס האט זיך באוויזן די
גוטסקייט פון ה׳ אונדזער רעטער, און זיין ליבע
צו מענטשן, 5 נישט דורך (מחמיר חומרא געזעץ)
מעשים פון צדקות, וואס מיר האבן געטאן, נאר לויט
זיין בארעמהארציקייט האט ער אונדז דערלייזט,
דורך דער מקווה פון ווידערגעבורט און באנייאונג
פון דעם רוח הקודש, 6 וועלכן ער האט רייכלעך
אויסגעגאסן אויף אונדז דורך יהושע/ישוע המשיחן
אונדזער גואל; 7 כדי זייענדיק גערעכטפערטיקט
דורך זיין חסד, זאלן מיר ווערן יורשים לויט דער
האפענונג פון אייביקן לעבן. (aiōnios g166) 8 עס איז א
באגלויבט ווארט, און איך וויל, אז וועגן די דאזיקע
זאכן זאלסטו רעדן מיט זיכערקייט, כדי די, וועלכע
האבן געגלויבט אין ה׳, זאלן האבן אין זינען, עוסק
צו זיין אין מעשים טובים—דאס איז שיין און גוט
פאר מענטשן; 9 נארישע מחלוקת אבער און יחוס
בריוו און צאנקעריי און קריגערייען וועגן דער
תורה זאלסטו אויסמיידן, ווייל זיי זענען אומנוצלעך
און פוסט. 10 א מענטשן וועלכער ברענגט אריין
כיתות, מייד אויס נאך אן איינמאליקער אדער
צוויימאליקער ווארנונג, 11 וויסנדיק, אז אזעלכער
איז פארקערט און זינדיקט, און איז פון זיך אליין
פאראורטיילט. 12 ווען איך וועל שיקן ארטעמאסן צו
דיר אדער טיכיקוסן, זאלסטו דיך איילן צו קומען
צו מיר קיין ניקאפאליס; ווארום איך האב באשלאסן
דארטן איבערצואווינטערן. 13 זענאסן, דעם בעל
תורה, און אפאלאסן שיק געשווינט פארויס, כדי עס

זאל זיי גארנישט פעלן. 14 און זאלן אויך אונדזערע
(לייט) לערנען עוסק צו זיין אין מעשים טובים, אויף
וואס מען דארף נייטיק האבן, כדי זיי זאלן נישט זיין
אומפרוכטבאר. עס גענען דיר אפ שלום אלע, וואס
זענען מיט מיר. 15 גיב אפ שלום צו די, וועלכע האבן
אונדז ליב אין דער אמונה. זאל דער חסד זיין מיט
אייך אלעמען.

פילעמאן בריוו

1 פוילוס, א געפאנגענער פונם משיח יהושע/ישוע,
און טימאטעוס דער ברודער, צו פילעמאן דעם
געליבטן (מאן) און אונדזער מיטארבעטער, 2 און
צו אפפיא אונדזער שוועסטער, און צו ארכיפוסן
אונדזער מיטזעלנער, און צו דער קהלה אין דיין
הויז: 3 חסד צו אייך און שלום פון ג-ט אונדזער
פאטער און פון דעם האר יהושע/ישוע המשיח.
4 איך דאנק ה׳ אין יעדער צייט, דערמאנענדיק דיך
אין מיינע תפילות, 5 ווייל איך האב געהערט פון
דיין ליבע און דער אמונה, וואס דו האסט צום
האר יהושע/ישוע און צו אלע הייליקע; 6 כדי די
חברותאשאפט פון דיין אמונה זאל ווערן ווירקזאם
אין דער דערקענטעניש פון אלעם גוטן, וואס איז
אין אונדז, צום משיח. 7 ווארום איך האב געהאט
א גרויסע פרייד און טרייסט איבער דיין ליבע,
ווייל די הערצער פון די קדושים זענען דערקוויקט
געווארן דורך דיר, מיין ברודער. 8 דעריבער, הגם
איך האב די פולע פרייהייט אינם משיח דיר צו
באפעלן וואס איז רעכט, 9 (דאך) צוליב דער ליבע,
וועל איך ליבער בעטן, אזעלכער בין איך, פוילוס
דער זקן, און איצט אויך א געפאנגענער פונם משיח
יהושע/ישוע; 10 איך בעט דיך פאר מיין זון, וועלכן
איך האב געבוירן אין מיינע קייטן, פאר אנעסימוסן,
11 וואס אמאל איז ער פאר דיר געווען אומנוצלעך,
איצט אבער זייער נוצלעך סאי פאר דיר סאי פאר
מיר; 12 איך האב אים צוריקגעשיקט צו דיר, אים
אליין, דאס הייסט מיין הארץ; 13 איך האב אים
גערן געוואלט האלטן ביי מיר, כדי ער, אלס דיין
פארטרעטער, זאל מיר דינען אין די קייטן פון דער
בשורה טובה; 14 אָן דיין וויסן אבער האב איך
גארנישט געוואלט טאן; כדי דיין טובה זאל נישט זיין
געצוואונגען, נאר פון גוטן ווילן. 15 ווארום אפשר
האט ער זיך צוליב דעם אפגעשיידט (פון דיר) לפי
שעה, כדי דו זאלסט אים באקומען אויף אייביק;
(aiōnios g166) 16 נישט מער ווי א קנעכט, נאר העכער
פון א קנעכט, ווי א געליבטן ברודער, איבערהויפט
פאר מיר, און וויפל מער פאר דיר סאי אין דעם
פלייש סאי אין דעם האר. 17 אויב דעריבער דו
האלטסט מיך פאר א חבר, נעם אים אויף ווי מיך
אליין. 18 און אויב ער האט דיך עפעס באעוולט,
אדער איז דיר שולדיק, רעכן דאס דאזיקע מיר צו;
19 איך, פוילוס, האב עס געשריבן מיט מיין אייגענער
האנט, איך וועל עס אפצאלן; הגם איך זאג דיר
נישט, אז דו ביסט אפילו דיך אליין מיר שולדיק.
20 יא, מיין ברודער, לאז מיך א הנאה האבן פון דיר
אינם האר; דערקוויק מיין הארץ אין דעם משיח.
21 איבערצייגט פון דיין געהארכזאמקייט, האב איך
געשריבן צו דיר, ווייל איך ווייס, אז דו וועסט טאן
מער ווי איך זאג. 22 און אין דער זעלביקער צייט
גרייט אויך צו פאר מיר א גאסטשטיבל; ווארום איך
האף, אז דורך אייערע תפילות, וועל איך געשענקט
ווערן צו אייך. 23 עפאפראס, מיין מיטגעפאנגענער
אינם משיח יהושע/ישוע, לאזט דיר אפגעבן שלום,
24 (אויך) מארקוס, אריסטארכוס, דעמאס, לוקאס,
מיינע מיטארבעטער. 25 זאל דער חסד פון דעם
האר יהושע/ישוע המשיח זיין מיט אייער גייסט.

בריוו צו די יידן

1 נאכדעם ווי ה׳ האט פארצייטנס אין אפט
מאל און אויף פארשיידענע אופנים גערעדט צו
אונדזערע אבות אין די נביאים, 2 האט ער אין
די דאזיקע לעצטע טעג גערעדט צו אונדז אינם
זון, וועמען ער האט באשטימט פאר א יורש פון
אלעם, דורך וועמען ער האט אויך באשאפן די
וועלטן, (aiōn g165) 3 וועלכער, זייענדיק די אפשפיגלונג
פון זיין הערלעכקייט און דאס אויסדריקלעכע
געשטאלט פון זיין מהות, און האלט אויף אלץ מיט
דעם ווארט פון זיין מאכט, ווען ער האט געמאכט א
רייניקונג פון אונדזערע זינד דורך זיך אליין, האט
זיך אנידערגעזעצט אויף דער רעכטער זייט פון
דער (ג-טלעכער) מאיעסטעט אין די הויכקייטן;
4 ווערנדיק אויף אזויפיל דערהויבענער פון די
מלאכים אויף וויפל דער נאמען, וועלכן ער האט
געירשנט, איז חשובער פון זיי. 5 ווארום צו וועמען
פון די מלאכים האט ער ווען נישט איז געזאגט:
דו ביסט מיין זון, איך האב דיך היינט געבוירן?
(תהלים ב, ז.) און ווידער: איך וועל זיין צו אים א
פאטער, און ער וועט זיין צו מיר א זון? 6 און ווידער,
ווען ער ברענגט אריין דעם בכור אין דער וועלט,
זאגט ער: און זאלן זיך צו אים בוקן אלע מלאכים פון
ה׳. 7 און בנוגע די מלאכים זאגט ער: ער מאכט זיינע
מלאכים ווינטן און זיינע משרתים—א פלאם פייער;
8 אבער אין באצוג אויף דעם זון: דיין טראן, אָ ג-ט,
איז פון אייביקייט ביז אייביקייט, און א סקעפטער
פון יושר איז דער סקעפטער פון דיין קעניגרייך.
(aiōn g165) 9 דו האסט ליב געהאט גערעכטיקייט
און געהאסט רשעות, צוליב דעם האט דיך ג-ט
דיין ג-ט געזאלבט מיטן אייל פון פרייד איבער
דיינע חברים. 10 און דו, האר, האסט אין אנהויב
געגרונטפעסטיקט די ערד, און די הימלען זענען
די ווערק פון דיינע הענט; 11 זיי וועלן פארלוירן
ווערן, אבער דו בלייבסט; און אלע וועלן אלט
ווערן, ווי א קלייד, 12 און ווי א מאנטל וועסטו זיי
איינוויקלען און זיי וועלן פארביטן ווערן, אבער
דו ביסט (אלעמאל) דער זעלביקער, און דיינע
יארן וועלן ער נישט אויפהערן. 13 אבער צו וועמען
פון די מלאכים האט ער ווען נישט איז געזאגט: זיץ
ביי מיין רעכטער זייט, ביז איך וועל אנידערלייגן
דיינע פיינט פאר א פוסבענקעלע צו דיינע פיס?
14 צי זענען זיי דען נישט אלע רוחות משרתים, וואס
ווערן געשיקט צו דינען די, וועלכע וועלן ירשענען
די גאולה?

2 צוליב דעם מוזן מיר לייגן מער
אכט אויף די זאכן, וואס מיר האבן געהערט,
טאמער וועלן מיר אפפאלן. 2 ווארום אויב
דאס ווארט, וואס איז גערעדט געווארן דורך
מלאכים, איז געווען פעסט, און יעדע עבירה און
ווידערשפעניקייט האט באקומען א גערעכטע
פארגעלטונג, 3 וויאזוי זשע וועלן מיר אנטרינען (א
שטראף) פארנאכלעסיקנדיק אזא גרויסע ישועה?
וועלכע איז מתחילת אנגעזאגט געווארן דורך דעם
האר און באשטעטיקט געווארן צו אונדז דורך
די, וואס האבן אים געהערט, 4 בשעת ה׳ האט
דערויף מעיד געווען מיט אותות און מופתים און מיט
פארשיידענע גבורות און מתנות פון רוח הקודש,
וואס ער האט אויסגעטיילט לויט זיין רצון. 5 ווארום
די צוקונפטיקע וועלט, פון וועלכער מיר רעדן, האט
ער נישט אונטערטעניק געמאכט אונטער מלאכים.
6 נאר עמיצער האט אין א געוויסער שטעלע עדות

געזאגט, אזוי צו זאגן: וואס איז א מענטש, אז דו
זאלסט אים געדענקען? אדער דער זון פון א מענטש,
אז דו זאלסט אכטונג געבן אויף אים? 7 דו האסט
אים אביסל קלענער געמאכט פון מלאכים, מיט
כבוד און הערלעכקייט אים געקריינט, 8 און אים
געשטעלט איבער די מעשים פון דיינע הענט: אלץ
האסטו אונטערטעניק געמאכט אונטער זיינע פיס.
(תהלים ח, ה-ז.) ווארום אונטערטעניקנדיק אלץ צו
אים, האט ער נישט איבערגעלאזט קיין זאך, וואס
איז אים נישט אונטערטעניק. נאר איצט זען מיר
נאך נישט אלץ אונטערטעניק צו אים. 9 מיר זען
אבער יהושען/ישועו, אים, וואס איז אביסל קלענער
געמאכט פון מלאכים דורך די יסורים פון טויט,
געקריינט מיט כבוד און הערלעכקייט, אז ער זאל,
דורך ה׳ס חסד, טועם זיין דעם טויט פאר יעדן
(מענטשן). 10 ווייל עס איז געווען פאסן פאר אים,
פאר וועמען אלץ איז און דורך וועמען אלץ איז,
פירנדיק א סך זין צו הערלעכקייט, שלמותדיק צו
מאכן דורך ליידן דעם גרינדער פון זייער ישועה.
11 ווארום דער, וואס מאכט הייליק און די, וואס ווערן
געהייליקט, זענען אלע פון איינעם; צוליב וועלכער
סיבה ער שעמט זיך נישט זיי צו רופן ברידער,
12 זאגנדיק: איך וועל דערציילן דיין נאמען צו מיינע
ברידער, אין מיטן דער עדה וועל איך צו דיר זינגען.
13 און ווידער: איך וועל האפן צו אים. (ישעיהו ח,
יז.) און ווידער: אָט בין איך און די קינדער, וואס ה׳
האט מיר געגעבן. 14 דעריבער, אזוי ווי די קינדער
נעמען אן אנטייל אין פלייש און בלוט, האט ער אויך
ענלעך אנטייל גענומען אין זיי, כדי דורך דעם טויט
זאל ער צונישט מאכן דעם, וואס האט די מאכט
פון טויט, דאס הייסט דעם שטן, 15 און באפרייען
די דאזיקע, וועלכע זענען דורך דער מורא פארן
טויט געווען אונטערגעווארפן צו קנעכטשאפט אלע
טעג פון זייער לעבן. 16 ווארום ער נעמט זיך באמת
נישט אָן פאר קיין מלאכים, נאר פאר אברהמס
זאמען נעמט ער זיך יא אָן. 17 צוליב וועלכן ער האט
געמוזט אין אלעם ענלעך ווערן צו זיינע ברידער,
כדי ער זאל ווערן רחמנותדיק און א געטרייער כהן
גדול אין די זאכן, וואס האבן א שייכות צו ה׳, מכפר
צו זיין פאר די זינד פונם פאלק. 18 ווייל דערמיט,
וואס ער אליין האט געליטן, זייענדיק אין א נסיון,
קען ער העלפן די, וואס געפינען זיך אין א נסיון.

3 דעריבער, הייליקע ברידער, חברים אינם
הימלישן רוף, טראכט איבער דעם שליח און כהן
גדול פון אונדזער אמונה, יהושען/ישועו, 2 וואס איז
געווען געטריי צו אים, וועלכער האט אים באשטימט,
פונקט ווי אויך משה אין זיין גאנץ הויז. 3 ווארום ער
איז ראוי געווען אויף מער כבוד ווי משה, פונקט ווי
דער, וואס האט געבויט א הויז, האט מער כבוד ווי
דאס הויז אליין. 4 ווארום יעדעס הויז איז פון עמיצן
געבויט געווארן, אבער דער, וואס האט אלץ געבויט
איז ה׳. 5 און משה איז טאקע געווען געטריי אין זיין
גאנץ הויז ווי א דינער, פאר אן עדות פון די זאכן,
וואס האבן געזאלט גערעדט ווערן; 6 אבער משיח,
ווי א זון איבער זיין הויז; וועמעס הויז מיר זענען,
אויב מיר וועלן האלטן פעסט דעם בטחון און דעם
רום פון דער האפענונג ביז צום סוף. 7 דעריבער,
אזוי ווי דער רוח הקודש זאגט: היינט, אויב איר
וועט הערן זיין קול, 8 זאלט איר נישט הארט מאכן
אייערע הערצער ווי אין מריבה, אין דעם טאג פון
אויספרואוון אין דער מדבר, 9 וואו אייערע אבות
האבן מיך אויסגעפרואווט מיט נסיונות און געזען

מיינע מעשים פערציק יאר לאנג. 10 דעריבער האב
איך געצארנט אויף דעם דאזיקן דור, און געזאגט:
תמיד גייען זיי ארום מיט טועה אינם הארץ, און האבן
נישט געקענט מיינע וועגן; 11 אזוי האב איך געשוואירן
אין מיין צארן, אז זיי וועלן נישט אריינקומען אין
מיין מנוחה אריין. 12 גיט זשע אכטונג, ברידער,
טאמער איז פאראן אין איינעם פון אייך א בייז און
אומגלויביק הארץ, אפפאלן פון דעם לעבעדיקן ג-ט;
13 נאר זייט מזהיר איינער דעם אנדערן יעדן טאג כל
זמן עס הייסט נאך היום (היינט), כדי קיין איינער
פון אייך זאל נישט פארהארטעוועט ווערן דורך
דער פארפירערישקייט פון דער זינד; 14 ווארום
מיר זענען געווארן אנטיילנעמער אין דעם משיח,
ווען מיר האלטן פעסט דעם אנהויב פון דעם בטחון
ביז צום סוף; 15 אזוי ווי עס איז געזאגט געווארן:
היינט אויב איר וועט הערן זיין קול, זאלט איר
נישט הארט מאכן אייערע הערצער ווי אין מריבה.
16 ווארום ווער זענען די, וואס האבן געהערט און
האבן געקריגט? צי דען נישט אלע, וואס זענען
ארויסגעגאנגען פון מצרים דורך משהן? 17 און קעגן
וועמען האט ער געצארנט פערציק יאר לאנג? צי דען
נישט קעגן די, וואס האבן געזינדיקט, וועמעס פגרים
זענען געפאלן אין דער מדבר? 18 און צו וועמען
האט ער געשוואירן, אז זיי וועלן נישט אריינקומען
אין זיין מנוחה, אויב נישט צו די ווידערשפעניקע?
19 און מיר זען, אז צוליב אומגלויבן האבן זיי נישט
געקענט אריינקומען.

4 לאמיר דעריבער זיך פארכטן, טאמער, בשעת
עס בלייבט פאר אונדז א הבטחה, אריינצוקומען
אין זיין מנוחה, ווייזט זיך ארויס, אז עמיצער פון
אייך בלייבט הינטערשטעליק. 2 ווארום אויך אונדז,
פונקט ווי צו יענע, איז א בשורה טובה אנגעזאגט
געווארן; נאר דאס געהערטע ווארט האט זיי גארנישט
געגנוצט, ווייל עס איז נישט געווען פארבונדן מיט
אמונה ביי די צוהערער. 3 ווארום מיר, די מאמינים,
קומען אריין אין דער מנוחה, ווי ער האט געזאגט:
אזוי האב איך געשוואירן אין מיין צארן, אז זיי וועלן
נישט אריינקומען אין מיין מנוחה אריין; הגם די
מעשים זענען געווען פארענדיקט פונם אנהויב פון
דער וועלט. 4 ווארום וועגן דעם זיבעטן טאג האט ער
אין א געוויסער שטעלע אזוי געזאגט: און דעם זיבעטן
טאג האט ה׳ גערוט פון אלע זיינע ווערק; 5 און
אין דער דאזיקער שטעלע ווידער: זיי וועלן נישט
אריינקומען אין מיין מנוחה. 6 דעריבער, אזוי ווי עס
איז געבליבן פאר אייניקע אריינצוקומען אין דער
מנוחה, און די, צו וועמען די בשורה טובה איז צום
ערשט אנגעזאגט געווארן, זענען נישט אריינגעקומען
דורך אומגלויבן, 7 האט ער ווידער באשטימט א
טאג, א היום (ציטירן ניטציטירן), זאנגדיק דורך
דודן נאך א לאנגער צייט; לויט ווי עס איז פריער
געזאגט געווארן: היינט אויב איר וועט הערן זיין
קול, זאלט איר נישט הארט מאכן אייערע הערצער.
8 ווארום אויב יהושע וואלט זיי געהאט פארשאפט
מנוחה, וואלט ער שפעטער נישט גערעדט פון אן
אנדערן טאג. 9 אזוי ארום בלייבט נאך א מנוחת
שבת פאר ה׳ס פאלק. 10 ווארום דער, וואס איז
אריינגעקומען אין זיין מנוחה, האט אויך גערוט
פון זיינע ווערק, ווי ה׳ פון זיינע. 11 לאמיר זשע
זיך פלייסן אריינצוקומען אין יענער מנוחה, כדי
קיינער זאל נישט פאלן לויט דעם זעלביקן ביישפיל
פון ווידערשפעניקייט. 12 ווארום ה׳ס ווארט איז
לעבעדיק און ענערגיש און שארפער ווי יעדע צוויי-

שארפיקע שווערד און דרינגט אדורך ביז צום
אפשיידן פון נפש און גייסט, מארך און ביין, און
מישפטן די מחשבות און צילן פון דעם הארצן.
13 און פאר אים איז נישט פאראן קיין באהאלטענע
באשעפעניש, נאר אלץ איז בולט און אויפגעדעקט
פאר זיינע אויגן, פאר וועמען מיר וועלן אפגעבן דין
וחשבון. 14 דעריבער, האבנדיק א דערהויבענעם
כהן גדול, וואס איז דורכגעגאנגען די הימלען,
יהושען/ישועע דעם זון פון דער אויבערשטער,
לאמיר האלטן פעסט אונדזער אני-מאמין. 15 ווארום
מיר האבן נישט קיין כהן גדול, וואס קען נישט
מיטפילן מיט אונדזערע שוואכקייטן, נאר וואס איז
אין אלעם אויף אן ענלעכן אופן אויסגעפרואווט
געווארן, דאך אָן א חטא. 16 לאמיר זשע קומען
מיט בטחון צום טראן פון חסד, כדי מיר זאלן
דערלאנגען רחמים און געפינען חסד אלס א הילף
אין דער ריכטיקער צייט.

5 ווארום יעדער כהן גדול, וואס איז גענומען
פון מענטשן, איז באשטימט פאר מענטשן אין די
זאכן, וואס האבן א שייכות צו ה׳, כדי מקריב צו זיין
מנחות און זבחים פאר זינד; 2 קען מיטפילן מיט די
אומוויסנדע און בלאנדזשענדיקע, ווייל אויך ער איז
ארומגערינגלט מיט שוואכקייט; 3 און צוליב דעם
מוז ער, פונקט ווי פאר דעם פאלק, אזוי אויך פאר
זיך אליין מקריב זיין פאר זינד. 4 און קיינער נעמט
נישט פאר זיך דעם דאזיקן כבוד, נאר דער, וואס איז
בארופן פון ה׳, פונקט ווי אויך עס איז אויך געווען
דער פאל מיט אהרנען. 5 אזוי האט דער משיח זיך
אויך אליין נישט פארהערלעכט, צו ווערן א כהן
גדול, נאר ער, וואס האט צו אים געזאגט: דו ביסט
מיין זון, איך האב דיך היינט געבוירן; 6 ווי ער זאגט
אויך אויף אן אנדער שטעלע: דו ביסט א כהן אויף
אייביק לויט דער ארדנונג פון מלכי-צדק. (aiōn g165)
7 וועלכער, אין די טעג פון זיין פלייש, האט מקריב
געווען תפילות און תחנונים מיט גרויס געשריי און
מיט טרערן צו אים, וואס האט אים געקענט מציל
זיין פון טויט און איז דערהערט געווארן צוליב
זיין ג-טספארכטיקייט. 8 און הגם ער איז געווען
א זון, האט ער דאך געלערנט געהארכזאמקייט
דורך די זאכן, וועלכע ער האט געליטן; 9 און
ווערנדיק שלמותדיק, איז ער געווארן די סיבה פון
אן אייביקער ישועה צו די אלע, וואס געהארכן אים;
(aiōnios g166) 10 ווערנדיק אנגערופן פון ה׳ כהן גדול
לויט דער ארדנונג פון מלכי-צדק. 11 וועגן וועמען
מיר האבן א סך צו זאגן און וואס איז שווער צו
דערקלערן, ווייל איר זענט געווארן פויל צו הערן.
12 ווארום נאך דער צייט האט איר שוין באדארפן
זיין מלמדים, נויטיקט איר זיך גאר, אז מען זאל
אייך ווידער לערנען וואס עס זענען די יסודותדיקע
כללים פון דעם אנהויב פון ה׳ס אנטפלעקונגען, און
זענט געווארן אזעלכע, וואס נויטיקן זיך אין מילך,
נישט אין שטארקע מאכלים. 13 ווארום יעדער, וואס
דערנערט זיך פון מילך איז אומדערפארן וואס
שייך דעם ווארט פון צדקות; ווארום ער איז א
זויגנדיק קינד. 14 שטארקע מאכלים אבער זענען
פאר דערוואקסענע, וועלכע האבן דורך געברויך
אויסגעאיבטע חושים, אונטערצושיידן צווישן גוטס
און שלעכטס.

6 דערפאר, איבערלאזנדיק דעם אנהויב פון
משיחס ווארט, לאמיר זיך דערנענטערן צו שלימות,
נישט לייגנדיק נאכאמאל דעם יסוד פון תשובה
פון טויטע מעשים און פון אמונה אין ה׳, 2 פון

דער לערנונג פון דער הלכות פון דער מקווה,
פון סמיכת ידים, תחית המתים און פון אייביקן
משפט. (aiōnios g166) 3 און דאס דאזיקע וועלן מיר
טאן, אם ירצה ה׳. 4 ווארום עס איז אוממעגלעך
פאר די, וואס זענען איינמאל אויפגעקלערט געווארן
און האבן טועם געווען פון דער הימלישער מתנה,
און זענען געווארן אנטיילנעמער אינם רוח הקודש,
5 און האבן טועם געווען דאס גוטע ווארט פון ה׳,
און די כוחות פון דער קומענדיקער וועלט, (aiōn
g165) 6 און זענען אפגעפאלן, זיי ווידער צו באנייען
צו תשובה, ווייל זיי אויפהענגען אויף דער בוים
אויפסניי צו זיך אליין דעם זון פון דער אויבערשטער
און מאכן אים צו שאנד בפרהסיא. 7 ווארום די
ערד, וועלכע טרינקט דעם רעגן, וואס קומט אפט
אויף איר און גיט ארויס גרייטעכצער, וואס איז גוט
פאר די, וועלכע באארבעטן זי, באקומט א ברכה
פון ה׳; 8 אבער אויב זי גיט ארויס דערנער און
שטעכלקעס, איז זי פארשטויסן און נאענט צו א
קללה; איר סוף איז פארברענט צו ווערן. 9 מיר
אבער זענען זיכער, געליבטע, וועגן בעסערס ביי
אייך און וואס איז באגלייטן צו ישועה, הגם מיר
רעדן אזוי; 10 ווארום ה׳ איז נישט אומגערעכט
צו פארגעסן אייערע מעשים און די ליבע, וועלכע
איר האט ארויסגעוויזן צו זיין נאמען דערמיט,
וואס איר האט באדינט די קדושים און באדינט זיי
נאך. 11 נאר מיר באגערן, אז יעדער איינער פון
אייך זאל ארויסווייזן די זעלביקע אייפריקייט צו
דער דערפילונג פון דער האפענונג ביז צום סוף;
12 כדי איר זאלט נישט ווערן שטומפיק, נאר זיין
נאכפאלגער פון די, וואס דורך אמונה און סבלנות
זענען געווארן יורשים פון די הבטחות. 13 ווארום
ווען ה׳ האט געמאכט די הבטחה צו אברהמען,
אזוי ווי ער האט נישט געהאט קיין גרעסערן, ביי
וועמען צו שווערן, האט ער געשוואירן ביי זיך
אליין, 14 און געזאגט: בענטשנדיק, וועל איך דיך
בענטשן און פארמערנדיק, וועל איך דיך פארמערן.
15 און אזוי, אויסהאלטנדיק געדולדיק, האט ער
דערגרייכט די הבטחה. 16 ווארום מענטשן שווערן
ביי א גרעסערן, און די שבועה, ווי א באשטעטיקונג,
איז ביי זיי דער סוף אין יעדן סכסוך. 17 און ה׳,
ווילנדיק נאכמער ארויסווייזן צו די יורשים פון דער
הבטחה, די נישטפארענדערלעכקייט פון זיין עצה,
האט צוגעלייגט דערצו א שבועה, 18 כדי דורך
צוויי אומפארענדערלעכע זאכן, אין וועלכע עס איז
אוממעגלעך פאר ה׳ צו זאגן ליגן, זאלן מיר האבן א
שטארקע טרייסט, מיר, וואס זענען אנטרונען, כדי
אנצונעמען די האפענונג, וואס איז געלייגט געווארן
פאר אונדזערטוועגן 19 וועלכע איז ווי א פעסטער
און זיכערער אנקער פאר אונדזער נשמה און וואס
גייט אריין אינעווייניק פונם פרוכת; 20 וואוהין
יהושע/ישוע, אלס איינער וואס לויפט פארויס, איז
פאר אונדזערטוועגן אריינגעגאנגען, ווערנדיק א כהן
גדול אויף אייביק לויט דער ארדנונג פון מלכי-צדק.
(תהלים קי, ד.) (aiōn g165)

7 ווארום דער דאזיקער מלכי-צדק, קעניג פון
שלם, א כהן פון ג-ט דעם אויבערשטער, וואס
איז אנטקעגנגעגאנגען אברהמען, ווען ער האט
זיך אומגעקערט פונם שלאגן די מלכים און אים
געבענטשט, 2 צו וועמען אברהם האט אויסגעטיילט
מעשר פון אלעם—ערשטנס באטייט זיין נאמען
קעניג פון גערעכטיקייט (ציטירן ניטציטירן) און
דערנאך אויך מלך שלם (ציטירן ניטציטירן),

דאס הייסט קעניג פון פרידן (ציטירן ניטציטירן);
(בראשית יד, יח-כ.) 3 אָן א פאטער, אָן א מוטער, אָן
א יחוס, האט נישט קיין אנהויב פון טעג און נישט
קיין סוף פון לעבן, אבער ענלעך צום זון פון דער
אויבערשטער, בלייבט א כהן אויף אייביק. 4 נו,
באטראכט ווי גרויס עס איז געווען דער דאזיקער
מענטש, צו וועמען אברהם אבינו האט געגעבן מעשר
פון דעם מלחמה-געווינסט. 5 און די, פון די בני
לוי, וואס האבן באקומען די כהונה, האבן א מצווה
פון דער תורה, צו נעמען מעשר פון פאלק, דאס
הייסט זייערע ברידער, הגם זיי קומען ארויס פון
אברהמס לענדן; 6 אבער ער, וואס שטאמט נישט
אפ פון זיי, האט גענומען מעשר פון אברהמען און
געבענטשט אים, וואס האט געהאט די הבטחות. 7 און
עס איז דאך אָן ווידערשפרוך, אז דער קלענערער
ווערט געבענטשט פונם גרעסערן. 8 און דא נעמען
שטערבלעכע מענטשן מעשרות, דארטן אבער
איינער, וועגן וועמען עס ווערט עדות געזאגט, אז ער
לעבט. 9 און, עס איז אזוי צו זאגן, דורך אברהמען
האט אויך לוי, ער, וואס נעמט מעשר, געגעבן מעשר;
10 ווארום ער איז נאך דאן געווען אין די לענדן פון זיין
פאטער, ווען מלכי-צדק איז אים אנטקעגנגעגאנגען.
11 דעריבער, אויב די שלימות וואלט טאקע געווען
דורך דער כהונה פון די לוויים, אונטער וועלכער
די תורה איז געגעבן געווארן צום פאלק, צו וואס
איז נאך נויטיק, אז אן אנדערער כהן גדול זאל
אויפשטיין לויט דער ארדנונג פון מלכי-צדק, און
נישט גערופן ווערן לויט דער ארדנונג פון אהרן?
12 ווארום מיט דער ענדערונג אין דער כהונה מוז
אויך זיין אן ענדערונג אין דער תורה. 13 ווייל ער,
פון וועמען די דאזיקע זאכן זענען געזאגט געווארן,
האט באלאנגט צו אן אנדער שבט, פון וועלכן קיינער
האט נישט געדינט ביים מזבח. 14 ווארום עס איז
קלאר, אז אונדזער האר האט געשטאמט פון יהודה,
וועגן וועלכן שבט משה האט גארנישט געזאגט וואס
שייך כהנים. 15 און עס איז נאכמער קלאר, אויב אן
אנדערער כהן שטייט אויף לויט דער ענלעכקייט
פון מלכי-צדק, 16 וועלכער איז נישט געווארן לויט
א געזעץ פון א פליישלעך געבאט, נאר לויט דער
קראפט פון אן אומענדלעך לעבן; 17 ווארום עס איז
עדות געזאגט געווארן וועגן אים: דו ביסט א כהן אויף
אייביק, לויט דער ארדנונג פון מלכי-צדק. (aiōn g165)
18 ווארום עס געשעט טאקע, אז א פריערדיק געבאט
ווערט בטל צוליב זיין שוואכקייט און נוצלאזיקייט.
19 ווארום די תורה האט קיין זאך נישט שלמותדיק
געמאכט, נאר דאס אריינפירן פון א גרעסערער
האפענונג, דורך וועלכער מיר דערנענטערן זיך
צו ה׳. 20 און היות ער איז עס נישט געווארן אָן א
שבועה, ווארום זיי טאקע זענען געווארן כהנים אָן א
שבועה, 21 אבער ער מיט א שבועה דורך אים, וואס
האט צו אים געזאגט: דער האר האט געשוואוירן, און
וועט נישט קיין חרטה האבן: דו ביסט א כהן אויף
אייביק; (aiōn g165) 22 אזוי איז יהושע/ישוע געווארן אן
ערב פון א בעסערן בונד. 23 און יענע אבער זענען
געווארן מערצאליקע כהנים צוליב דעם, וואס דער
טויט האט זיי געשטערט צו בלייבן; 24 אבער ער,
צוליב דעם וואס ער בלייבט אויף אייביק, האט א
כהונה אומפארענדערלעך. (aiōn g165) 25 פאלגלעך
קען ער אויך פולקום דערלייזן די, וואס קומען צו
ה׳ דורך אים, ווארום ער לעבט אייביק, כדי זיך
משתדל צו זיין פאר זיי. 26 ווארום פאר אונדז איז
געווען פאסן אזא כהן גדול, (וואס איז) הייליק,

אומשולדיק, לויטער, אפגעזונדערט פון חוטאים און
דערהייבט איבער די הימלען; 27 וועלכער נויטיקט
זיך נישט טאג אויס טאג איין, ווי יענע כהנים גדולים,
קודם כל מקריב צו זיין קרבנות פאר אייגענע זינד,
דערנאך פאר די זינד פונם פאלק; דאס דאזיקע האט
ער געטאן איינמאל פאר אלעמאל, מקריב זייענדיק
זיך אליין. 28 ווארום די תורה האט באשטימט
פאר כהנים גדולים מענטשן, וואס האבן געהאט
שוואכקייט; אבער דאס ווארט פון דער שבועה,
וואס איז שפעטער ווי די תורה, באשטימט דעם זון,
וואס איז געמאכט פולקום אויף אייביק. (aiōn g165)

8 נו, דאס איז דער סך הכל פון דעם געזאגטן:
מיר האבן אזא כהן גדול, וועלכער האט זיך
אנידערגעזעצט אויף דער רעכטער זייט פון כסא
הכבוד פון דער (ג-טלעכער) מאיעסטעט אין די
הימלען, 2 א דינער פונם מקדש און פון דעם
אמתן משכן, וואס דער האר (ג-ט) האט געבויט
און נישט קיין מענטש. 3 ווארום יעדער כהן גדול
איז באשטימט מקריב צו זיין מנחות און קרבנות;
דערפאר איז נויטווענדיק, אז אויך ער זאל האבן וואס
מקריב צו זיין. 4 דעריבער, אויב ער וואלט געווען
אויף דער ערד, וואלט ער גארנישט געווען קיין כהן,
ווייל עס זענען דאך פאראן אזעלכע, וואס זענען
מקריב מנחות לויט דער תורה; 5 וועלכע דינען צו
א סקיצע און א שאטן פון הימלישע זאכן, לויט ווי
משה איז באפוילן געווארן, ווען ער האט געזאלט
פארענדיקן דאס משכן; ווארום ער האט צו אים
געזאגט: זע, דו זאלסט אלץ מאכן לויט דעם מוסטער,
וואס איז דיר געוויזן געווארן אויפן בארג. 6 אבער
איצט האט ער דערגרייכט א בעסערע עבודה אויף
אזויפיל, אויף וויפל אויך דער ברית, פון וועלכן ער
איז דער פארמיטלער, איז גרעסער, וועלכער איז
פעסטגעזעצט אויף גרעסערע הבטחות. 7 ווארום
אויב יענער ערשטער (בונד) וואלט געווען אָן א
פגם, וואלט נישט געזוכט געווארן קיין ארט פאר א
צווייטן. 8 ווייל ווען מאכנדיק פארוואורפן צו זיי,
זאגט ער: אָט קומען טעג, זאגט דער האר (ג-ט) און
איך וועל מאכן מיט דעם בית ישראל און בית יהודה
א נייעם בונד, 9 נישט לויט דעם בונד, וועלכן איך
האב געמאכט מיט זייערע אבות אינם טאג, ווען איך
האב זיי אנגענומען ביי דער האנט זיי ארויסצופירן
פון מצרים, ווייל זיי זענען נישט געבליבן אין מיין
בונד און איך האב זיי פארווארפן, זאגט דער האר
(ג-ט). 10 ווארום דאס איז דער בונד, וואס איך וועל
מאכן מיט דעם בית ישראל נאך יענע טעג, זאגט
דער האר (ג-ט): איך וועל געבן מיינע געזעצן אין
זייער פארשטאנד, און אויף זייער הארץ וועל איך
זיי שרייבן; און וועל זיין זייער ג-ט, און זיי וועלן זיין
מיין פאלק. 11 און וועלן מער נישט לערנען יעדער
איינער זיין חבר, און יעדער איינער דעם ברודער
זיינעם, אזוי צו זאגן: דערקען דעם האר (ג-ט), ווייל
אלע וועלן מיך קענען, פון דעם קלענסטן ביז צום
גרעסטן פון זיי; 12 ווייל איך וועל זיין רחמנותדיק
אויף זייערע אומגערעכטיקייטן, און זייערע זינד
וועל איך מער נישט געדענקען. 13 און דערמיט, וואס
ער זאגט א נייעם (ציטירן ניטציטירן), האט ער אלט
געמאכט דעם ערשטן (בונד, ברית); דאס אלטע
און פארעלטערטע אבער איז נאענט פארשוווּנדן צו
ווערן.

9 אבער אויך דער ערשטער (בונד) האט געהאט
דינים פון עבודה און א וועלטלעך מקדש. 2 ווארום
א משכן איז געבויט געווארן; דאס ערשטע, אין

וועלכן עס איז געווען די מנורה און דער שולחן און
דאס לחם הפנים; וואס האט געהייסן קודש; 3 און פון
אינעווייניק פון צווייטן פרוכת א משכן, וואס האט
געהייסן קדשי קדשים, 4 וואס האט אנטהאלטן דעם
גאלדענעם מזבח פון קטורת און דעם ארון הברית,
וואס איז אינגאנצן געווען באדעקט מיט גאלד, אין
וועלכן (עס איז געווען) א גאלדענער קרוג, וואס
האט אנטהאלטן מן, און אהרנס שטעקן, וואס האט
געבליט, און די לוחות הברית, 5 און פון אויבן,
(איבער דעם ארון) די כרובים פון הערלעכקייט,
וואס האבן באשאטנט דאס כפורת, וועגן וועלכן עס
איז איצט נישט צו רעדן איינצלהייטלעך. 6 און דאס
דאזיקע איז געווען אזוי איינגעארדנט, אז אין ערשטן
(אויסגווייניקסטן) משכן זענען די כהנים אלעמאל
אריינגעגאנגען, טוענדיק די עבודה; 7 אבער אין
דעם צווייטן, נאר דער כהן גדול אליין, איין איינציק
מאל אין יאר, נישט אָן בלוט, וואס ער איז מקריב
פאר זיך און פאר די שגגות פון פאלק; 8 דערמיט
ווייזט דער רוח הקודש אויף, אז דער וועג צום קדשי
קדשים איז נאך נישט געווען אנטפלעקט, בשעת
דאס ערשטע משכן האט געהאט א קיום; 9 וואס
איז א משל פאר דער איצטיקער צייט; אין וועלכן
מען איז מקריב מנחות און זבחים, וועלכע קענען
נישט לויט דעם געוויסן שלמותדיק מאכן דעם,
וואס ריכט אפ די עבודה, 10 נאר זענען, מיט שפייזן
און געטראנקען און פארשיידענע הלכות מקוואות,
פליישלעכע דינים, און ארויפגעלייגט ביז צו דער
צייט פון תיקון העולם. 11 אבער משיח, קומענדיק
ווי א כהן גדול פון די גוטע קומענדיקע זאכן, דורך
דעם גרעסערן און מער פאלקאמענעם משכן, דעם
נישט מיט הענט געמאכטן, דאס הייסט נישט פון
דער דאזיקער באשאפונג, 12 אויך נישט מיט דעם
בלוט פון בעק און קעלבער, נאר מיט זיין אייגן
בלוט, איז אריינגעגאנגען איינמאל פאר אלעמאל
אינם קדשי קדשים, און געפונען אן אייביקע ישועה.
(aiōnios g166) 13 ווארום אויב דאס בלוט פון בעק און
רינדער און דאס אש פון א יונגער קו, ווערנדיק
געשפריצט אויף טמאים, מאכט הייליק צום רייניקן
דאס לייב, 14 אויף וויפל מער וועט דאס בלוט פון
דעם משיח, וואס האט זיך מקריב געווען, דורך
דעם אייביקן גייסט, אָן א מום צו ה׳, רייניקן אייער
געוויסן פון טויטע מעשים צו דינען דעם לעבעדיקן
ג-ט? (aiōnios g166) 15 און צוליב דעם איז ער דער
פארמיטלער פון דעם נייעם בונד, כדי נאכדעם ווי
זיין טויט איז געווארן פאר אן אויסלייזונג פון די
עבירות, וואס זענען אונטער דעם ערשטן בונד, זאלן
די גערופענע באקומען די אייביקע ירושה. (aiōnios
g166) 16 ווארום וואו עס איז דא א צוואה, דארט מוז
געשען דער טויט פון דעם, וואס האט געמאכט די
צוואה. 17 ווייל א צוואה טרעט ערשט אריין אין
קראפט, ווען מען איז שוין געשטארבן, אנדערש האט
זי נישט קיין מאכט ווען דער, וואס האט געמאכט די
צוואה, לעבט. 18 דעריבער איז אויך דער ערשטער
בונד נישט איינגעווייט געווארן אָן בלוט. 19 ווארום
משה, האבנדיק געזאגט אלע געבאטן פון דער תורה
צום גאנצן פאלק, האט גענומען דאס בלוט פון די
קעלבער און פון די בעק מיט וואסער און רויטער
וואל און היזאפ און באשפריצט דאס ספר און דאס
גאנצע פאלק, 20 זאגנדיק: דאס דאזיקע איז דאס
בלוט פון דעם בונד, וואס ה׳ האט אייך באפוילן.
21 און אויך דאס משכן און אלע כלים פון דער
עבודה האט ער אויף אן ענלעכן אופן באשפריצט

מיט בלוט. 22 און לויט דער תורה ווערט כמעט אלץ
געריינינקט מיט בלוט; און אָן בלוט פארגיסונג גיבט
נישט קיין פארגעבונג. 23 דעריבער איז עס טאקע
געווען נויטווענדיק, אז די מוסטערן פון די הימלישע
זאכן זאלן געריינינקט ווערן מיט די דאזיקע, אבער
די הימלישע זאכן אליין מיט בעסערע קרבנות,
ווי די דאזיקע. 24 ווארום דער משיח איז נישט
אריינגעגאנגען אין א מקדש, וואס איז געווען געמאכט
פון מענטשלעכע הענט, א בילד פון דעם אמתן; נאר
ממש אין הימל אריין, איצט צו דערשיינען פאר ה׳ס
פנים פאר אונדזערטוועגן; 25 נישט כדי מערערע
מאל זיך אליין מקריב צו זיין, ווי דער כהן גדול
גייט אריין אין דעם קדשי קדשים יאר איין יאר אויס
מיט פרעמד בלוט; 26 ווייל אויב אזוי, וואלט ער
באדארפן מערערע מאל ליידן זינט דעם אנהויב פון
דער וועלט; איצט אבער ביים די סוף פון די צייטן
איז ער דערשינען צו פארטיליקן די זינד דורך
דעם קרבן פון זיך אליין. (aiōn g165) 27 און ווי עס איז
נגזר געווארן פאר מענטשן איינמאל צו שטארבן
און נאכדעם דער יום הדין; 28 אזוי איז אויך דער
משיח איינמאל מקריב געווארן, צו טראגן די זינד
פון פילע, און א צווייט מאל וועט ער דערשיינען אָן
זינד צו די, וואס דערווארטן אים, צו ישועה.

10 ווארום די געזעץ, האבנדיק נאר א שאטן
פון די קומענדיקע גוטע זאכן, נישט דאס רעאל
סובסטאנץ פון די זאכן אליין, קען קיינמאל נישט
מאכן שלמותדיק די, וואס קומען מיט די קרבנות,
וואס מען איז מקריב אָן אויפהער יאר איין יאר
אויס. 2 ווייל אין קעגנפאל וואלט מען דען נישט
אויפגעהערט זיי צו ברענגען? צוליב דעם וואס די,
וועלכע ריכטן אפ די עבודה, זייענדיק איינמאל
געריינינקט געווארן, וואלטן מער נישט געהאט קיין
געוויסן פון זינד. 3 נאר אין די דאזיקע (קרבנות)
איז פאראן א יערלעכע דערמאנונג פון זינד. 4 ווייל
דאס בלוט פון רינדער און בעק האט נישט דעם כוח
אוועקצונעמען זינד. 5 דערפאר, אריינקומענדיק אין
דער וועלט, זאגט ער: א זבח און א מנחה האסטו
נישט פארלאנגט, נאר א גוף האסטו מיר צוגעגרייט;
6 עולות און קרבנות פאר זינד זענען דיר נישט
וואוילגעפעלן. 7 דעמאלט האב איך געזאגט: אָט בין
איך געקומען, אין דער מגילת ספר שטייט געשריבן
וועגן מיר, צו טאן דיין רצון, אָ ג-ט! 8 זאגנדיק אויבן
(ציטירן ניטציטירן) א זבח און א מנחה און עולות
און קרבנות פאר זינד האסטו נישט פארלאנגט,
נישט זענען זיי דיר וואוילגעפעלן, וועלכע זענען
מקריב געווארן לויט דער געזעץ. 9 האט ער דאן
געזאגט: אָט בין איך געקומען צו טאן דיין רצון. ער
האט אפגעשאפט דאס ערשטע, כדי דאס צווייטע
צו באשטעטיקן. 10 אין וועלכן רצון מיר זענען
געהייליקט געווארן דורך דעם מקריב זיין פון דעם
קערפער פון יהושע/ישוע המשיחן איינמאל פאר
אלעמאל. 11 און איטלעכער כהן שטייט טאג אויס
טאג איין, דינענדיק און מקריב זייענדיק די זעלביקע
קרבנות, וועלכע קענען קיינמאל נישט אוועקנעמען
זינד; 12 ער אבער, האבנדיק מקריב געווען איין קרבן
פאר זינד, האט זיך אויף אייביק אנידערגעזעצט אויף
ה׳ס רעכטער זייט; 13 ווארטנדיק פון דעמאלט אָן ביז
זיינע פיינט וועלן געלייגט ווערן ווי א פוסבענקעלע
צו זיינע פיס. 14 ווארום ער האט מיט איין קרבן
שלמותדיק געמאכט אויף אייביק די, וואס זענען
געהייליקט געווארן. 15 און אויך דער רוח הקודש
זאגט עדות צו אונדז; ווארום נאכדעם ווי ער האט

געזאגט: 16 דאס איז דער בונד, וואס איך וועל
מאכן מיט זיי נאך יענע טעג, זאגט דער האר (ג-ט),
איך וועל געבן מיין תורה אין זייערע הערצער און
אויף זייער פארשטאנד וועל איך זי שרייבן; 17 און
זייערע זינד און זייערע חטאים וועל איך מער נישט
געדענקען. 18 און וואו עס איז פאראן א פארגעבונג פון
די דאזיקע, דארט גיבט מער נישט קיין קרבן פאר
זינד. 19 דעריבער, ברידער, האבנדיק דרייסטקייט
אריינצוגיין אינם קדשי קדשים דורך דעם בלוט
פון יהושען/ישועו, 20 פון (יהדות) דרך (ה׳),
וועלכן ער האט פאר אונדז איינגעווייט, א נייעם
און לעבעדיקן דורך דעם פרוכת, דאס הייסט זיין
פלייש, 21 און (האבנדיק) א כהן גדול איבער דעם
הויז פון ה׳, 22 לאמיר קומען מיט אן אויפריכטיק
הארץ אין דער פולקייט פון אמונה מיט אונדזערע
הערצער געריינקט פון א בייז געוויסן און מיט
גופים געוואשענע אין ריין וואסער; 23 לאמיר האלטן
פעסט, אָן צאנקעניק, די אמונה פון דער האפענונג;
ווייל געטריי איז דער, וואס האט צוגעזאגט; 24 און
לאמיר סטימולירן איינער פון דעם אנדערן, צו
וועקן צו ליבע און צו מעשים טובים; 25 נישט צו
פארנאכלעסיקן אונדזער פארזאמלען זיך, ווי עס
איז די געוואוינהייט פון אייניקע; נאר לאמיר מזהיר
זיין איינער דעם אנדערן, און דאס אויף אזויפיל מער
אויף וויפל איר זעט דעם טאג זיך דערנענטערן.
26 ווארום אויב מיר זינדיקן במזיד, נאכדעם ווי
מיר האבן באקומען די דערקענטעניש פונם אמת,
בלייבט מער נישט קיין קרבן פאר זינד, 27 נאר א
שרעקלעך ווארטן אויף דעם משפט און געפערלעך
פייער, וואס וועט פארצערן די ווידערשפעניקע.
28 עמיצער, וואס איז עובר תורת משה, מוז אָן רחמנות
שטארבן אויפן עדות זאגן פון צוויי אדער דריי;
29 וואס פאר א הארבערע שטראף איז ווערט דער,
וואס האט דעם זון פון דער אויבערשטער געטרעטן
מיט די פיס און געהאלטן פאר טמא דאס בלוט
פון דעם בונד, דורך וועלכן ער איז געהייליקט
געווארן, און געלעסטערט דעם גייסט פון חסד.
30 ווארום מיר קענען אים, וואס האט געזאגט: צו
מיר געהערט נקמה, איך וועל באצאלן. און ווידער:
דער האר (ג-ט) וועט משפטן זיין פאלק. 31 עס
איז שרעקלעך אריינצופאלן אין די הענט פון דעם
לעבעדיקן ג-ט. (דברים ד, כד.) 32 דערמאנט
זיך אבער די ערשטע טעג, אין וועלכע דאס ליכט
איז אייך אויפגעגאנגען, דעם ראנגלעניש פון ליידן,
וואס איר האט דערטראגן; 33 טיילווייז זענט איר
געווארן א ספעקטאקל דורך חרפות און צרות,
און טיילווייז דורכן נעמען אן אנטייל מיט די, וואס
זענען אזוי באהאנדלט געווארן. 34 ווארום איר האט
געהאט מיטלייד מיט די געפאנגענע און מיט פרייד
אנגענומען דאס אויסרויבן פון אייער האב און גוטס,
וויסנדיק, אז איר האט א גרעסער פארמעגן, וואס
האט א קיום. 35 ווארפט זשע נישט אוועק אייער
בטחון, וועלכער האט א גרויסן שכר. 36 ווארום איר
נויטיקט זיך אין סבלנות, כדי ווען איר וועט האבן
געטאן ה׳ס רצון, זאלט איר באקומען די הבטחה.
37 ווארום נאך א קליינע, קליינע ווייל, דער, וואס
קומט, וועט קומען און זיך נישט זוימען. 38 און מיין
צדיק וועט דורך אמונה לעבן; און אויב ער וועט זיך
צוריקציען, האט מיין נפש נישט קיין וואוילגעפעלן
אין אים. 39 מיר אבער זענען נישט פון די, וואס ציען
זיך צוריק צו פארדארבונג, נאר וואס דורך אמונה
ראטעווען זייער נפש.

11 אמונה אבער איז דער בטחון פון די זאכן, אויף
וועלכע מען האפט, אן איבערצייגונג פון זאכן, וואס
מען זעט נישט. 2 ווארום דורך דער דאזיקער האבן
די זקנים באקומען אן עדות. 3 דורך אמונה זענען
מיר משיג, אז די וועלטן זענען געמאכט געווארן
דורך דעם ווארט פון ה׳, אזוי, אז וואס סע ווערט
געזען איז נישט געמאכט געווארן פון דעם, וואס
דערשיינט. (aiōn g165) 4 דורך אמונה האט הבל מקריב
געווען א בעסער קרבן צו ה׳ ווי קין, דורך וועלכן ער
האט דערהאלטן אן עדות, אז ער איז א צדיק, ווען
ה׳ האט עדות געזאגט אויף זיינע מתנות; און דורך
וועלכן הגם ער איז געשטארבן רעדט ער דאך נאך
אלץ. 5 דורך אמונה איז חנוך אוועקגענומען געווארן,
אז ער זאל נישט זען דעם טויט, און איז נישט געפונען
געווארן, ווייל ה׳ האט אים אוועקגענומען; ווארום
איידער ער איז אוועקגענומען געווארן, האט ער
באקומען דאס עדות, אז ער איז געווען וואוילגעפעלן
צו ה׳; 6 אָן אמונה אבער איז נישט מעגלעך אים
וואוילצוגעפעלן; ווייל דער, וואס דערנענטערט זיך
צו ה׳ מוז גלויבן, אז ער איז, און אז ער וועט זיין
א גומל שכר צו די, וואס זוכן אים. 7 דורך אמונה
האט נוח, ווען ער איז געווארנט געווארן פון ה׳ בנוגע
זאכן, וואס מען האט נאך נישט געזען, מיט יראת
שמים געבויט א תיבה צו ראטעווען זיין הויזגעזינד;
דורך וועלכער ער האט פאראורטיילט די וועלט
און איז געווארן א יורש פון דער צדקות, וואס איז
פון אמונה. 8 דורך אמונה האט אברהם געהארכט,
ווען ער איז גערופן געווארן, ארויסצוגיין צו אן ארט,
וואס ער האט געזאלט באקומען פאר א ירושה; און
איז ארויסגעגאנגען, נישט וויסנדיק, וואוהין ער
גייט. 9 דורך אמונה האט ער זיך אויפגעהאלטן
אין דעם לאנד פון דער הבטחה ווי א פרעמדער
אין א פרעמד לאנד, וואוינענדיק אין געצעלטן
מיט יצחקן און יעקבן, די מיטיורשים פון דער
זעלביקער הבטחה; 10 ווארום ער האט געהאפט
אויף דער שטאט, וואס האט פעסטע יסודות, וועמעס
ארכיטעקט און בוימייסטער איז ה׳. 11 דורך אמונה
האט אויך שרה באקומען די קראפט טראגנדיק
צו ווערן און צו געבוירן, הגם זי האט שוין געהאט
דערגרייכט א טיפע עלטער, ווייל זי האט געהאלטן,
אז דער, וואס האט צוגעזאגט, איז באגלויבט; 12 אלס
פועל יוצא זענען אויך פון איינעם, שוין כמעט א
טויטן, געבוירן געווארן אזוי פיל, ווי די מאסע שטערן
פון הימל און ווי דאס זאמד ביים ברעג ים—נישט
צום איבערציילן. (בראשית כב, יז.) 13 זיי אלע
זענען געשטארבן אין גלויבן און האבן נישט באקומען
די הבטחות, נאר בלויז זיי געזען פונדערווייטנס,
און זיך געפריידט מיט זיי, און האבן מודה געווען,
אז זיי (אליין) זענען פרעמדע און וואנדערער אויף
דער ערד. 14 ווארום די, וואס זאגן אזעלכעס, מאכן
קלאר, אז זיי זוכן א היימלאנד. 15 און וואלטן זיי
אין זינען געהאט יענץ לאנד, פון וועלכן זיי זענען
ארויסגעגאנגען, וואלטן זיי געהאט גענוג געלעגנהייט
זיך צוריקצוקערן. 16 זיי באגערן אבער איצט א
בעסערס, דאס הייסט א הימליש (לאנד); צוליב
וואס ה׳ שעמט זיך נישט מיט זיי, גערופן צו ווערן
זייער ג-ט; ווארום ער האט צוגעגרייט פאר זיי א
שטאט. 17 דורך אמונה האט אברהם מקריב געווען
יצחקן, ווען ער איז אויסגעפרואווט געווארן; דער,
וואס האט אנגענומען די הבטחות, האט געברענגט
צו (דער עקידה) זיין בן יחיד; 18 צו וועמען עס
איז געזאגט געווארן: אין יצחקן וועט דיר גערופן

ווערן זאמען; 19 רעכענענדיק, אז ה׳ איז אימשטאנד
אים אויפצוועקן אויך פון די טויטע; פונוואנען
ער האט אים טאקע צוריקבאקומען בדרך משל.
20 דורך אמונה האט אויך יצחק געבענטשט יעקבן
און עשיון וועגן צוקונפטיקע זאכן. 21 דורך אמונה
האט יעקב ביים שטארבן געבענטשט יעדן פון יוספס
זין, און זיך געבוקט, (אנגעלענט) אויפן קאפ פון
זיין שטעקן (תרגום השבעים). 22 דורך אמונה
האט יוסף ביים שטארבן דערמאנט די קינדער
ישראל פון זייער ארויסגיין (פון מצרים); און זיי
באפוילן וועגן זיינע ביינער. 23 דורך אמונה איז
משה באהאלטן געווארן פון זיינע עלטערן דריי
חדשים לאנג, ווייל זיי האבן געזען, אז ער איז א שיין
קינד, און האבן זיך נישט געשראקן פאר דעם קעניגס
באפעל. 24 דורך אמונה האט משה, ווען ער איז גרויס
געווארן, זיך אפגעזאגט צו הייסן פרעהס טאכטערס
זון, 25 אויסווייילנדיק א סך ליבער צו ליידן מיט
ה״ס פאלק, ווי א הנאה צו האבן אויף א געוויסער
צייט פון דעם פארגעניגן פון זינד, 26 האלטנדיק די
חרפה פונם משיח פאר א גרעסער עשירות ווי די
אוצרות פון מצרים, ווייל ער האט געבליקט אויף
דער שכר פארגעלטונג. 27 דורך אמונה האט ער
פארלאזט מצרים, נישט שרעקנדיק זיך פאר דעם
קעניגס גרימצארן; ווארום ער האט זיך געשטארקט,
ווי ער וואלט געזען אים, וועמעס פנים מען קען נישט
זען. 28 דורך אמונה האט ער געמאכט דעם פסח און
דאס שפריצן דאס בלוט, כדי דער משחית פון די
בכורים זאל זיי נישט אנרירן. 29 דורך אמונה זענען
זיי אריבערגעגאנגען דעם ים סוף, ווי אויף טרוקענער
ערד, וואס די מצריים האבן פארזוכט און זענען
דערטרונקען געווארן. 30 דורך אמונה זענען די
מויערן פון ירישו איינגעפאלן, נאכדעם ווי מען האט
זיי ארומגערינגלט זיבן טעג. 31 דורך אמונה איז
רחב הזונה נישט אומגעקומען מיט די אומגלויביקע,
ווייל זי האט אויפגענומען די מרגלים בשלום. 32 און
וואס נאך זאל איך זאגן? ווארום עס וועט מיר
פעלן צייט צו דערציילן וועגן גדעון, ברק, שמשון,
יפתח, דוד און שמואל און די נביאים; 33 וועלכע
האבן דורך אמונה איינגענומען קעניגרייכן, געטאן
גערעכטיקייט, דערגרייכט הבטחות, פארשטאפט
די מיילער פון לייבן, 34 אויסגעלאשן די קראפט פון
פייער, אנטלאפן פון דער שארף פון דער שווערד,
שטארק געווארן פון שוואכקייט, געווארן גיבורים
אין מלחמה, געמאכט פרעמדע חיילות אנטלויפן.
35 פרויען האבן צוריקבאקומען זייערע טויטע דורך
תחית המתים; און אנדערע זענען געפייניקט געווארן,
נישט אננעמענדיק קיין באפרייאונג, כדי זיי זאלן
דערגרייכן א בעסער תחית המתים; 36 און אנדערע
זענען אויסגעפרואווט געווארן דורך שפאט און
שלעק און אויך דורך קייטן און תפיסה; 37 זיי
זענען געשטייניקט געווארן, אויסגעפרואווט געווארן,
דורכגעזעגט געווארן, געשטארבן דעם טויט פון
דער שווערד, ארומגעגאנגען אין שאפן און אין ציגן
פעל, געווען אין נויט, אונטערגעדריקט, שלעכט
באהאנדלט, 38 וואס די וועלט איז זיי נישט ווערט
געווען; זיי האבן געבלאנדזשעט אין מדבריות: און
אויף בערג, אין היילן און אין די לעכער פון דער
ערד. 39 און זיי אלע, וועמען עס איז געגעבן געווארן
אן עדות דורך אמונה, האבן נישט מקבל געווען
די הבטחה, 40 ווייל ה׳ האט פארויסגעזען עפעס
בעסערס פאר אונדז, כדי זיי זאלן נישט ווערן
שלמותדיק אָן אונדז.

12 דעריבער אויך מיר, האבנדיק ארום
זיך אזא וואלקן פון עדות (מארטירער), לאמיר
אפטאן פון זיך יעדע לאסט און די זינד, וואס
רינגלט אונדז אזוי לייכט ארום, און לאמיר לויפן
סבלנותדיק דעם וועטלויף, וואס ליגט פאר אונדז,
2 און קוקן אויף יהושען/ישוען, דעם גרינדער און
פארענדיקער פון אונדזער אמונה, וואס פאר דער
פרייד, וועלכע איז געלייגט געווארן פאר אים, האט
ער דערטראגן דעם בוים. פאראכטנדיק די חרפה,
און זיך אנידערגעזעצט אויף דער רעכטער זייט
פון ה׳ס כסא הכבוד. 3 ווארום באטראכט אים,
וואס איז אויסגעשטאנען אזא אפאזיציע פון חוטאים
קעגן אים, כדי איר זאלט נישט מיד און מאט ווערן
אין אייערע זעלן. 4 איר האט נאך אלץ נישט זיך
אנטקעגנגעשטעלט ביז בלוט, ראנגלענדיק מיט דער
זינד; 5 און האט פארגעסן די ווארנונג, וועלכע רעדט
צו אייך ווי צו זין: מיין זון, פאראכט נישט דעם מוסר
פון דעם האר (ג-ט), פאל נישט ביי זיך אראפ, ווען דו
ווערסט פון אים געשטראפט; 6 ווארום וועמען דער
האר (ג-ט) האט ליב, דעם מוסרט ער, און שלאגט
יעדן זון, וועמען ער נעמט אָן. 7 אויב איר האלט אויס
מוסר, באציט זיך ה׳ צו אייך ווי צו זין; ווארום וואס
פאר א זון איז דאס, וועמען דער פאטער מוסרט
נישט? 8 אבער אויב איר זענט יא אָן מוסר, פון וועלכן
אלע זענען אנטיילנעמער, אזוי זענט איר ממזרים
און נישט קיין זין. 9 מיר האבן דאך אויך געהאט
לייבלעכע פאטערס, וואס האבן אונדז באשטראפט,
און מיר האבן זיי אפגעגעבן כבוד; צי זאלן מיר דען
נישט פיל מער זיך אונטערטעניקן צו דעם פאטער
פון די גייסטער און לעבן? 10 ווארום במשך טאקע
פון ווייניקע טעג האבן זיי אונדז געציכטיקט און
לויט זייער איינזען; ער אבער פאר אונדזער נוצן,
כדי מיר זאלן האבן א חלק אין זיין קדושה. 11 יעדע
באשטראפונג אין איר צייט שיינט טאקע אויס צו זיין
נישט קיין פרייד נאר א טרויער; שפעטער אבער
גיט זי די פרידלעכע פרוכט פון גערעכטיקייט צו
די, וואס זענען אויסגעאיבט דורך איר. 12 דערפאר
זאלט איר אויפהייבן די הענט, וואס הענגען אראפ
און די קניען, וואס זענען שוואך געווארן; 13 און
גלייכע שטעגלעך זאלט איר מאכן פאר אייערע
פיס, כדי דאס לאמע זאל זיך נישט אפנייגן, נאר
גיכער זאל עס געהיילט ווערן. 14 יאגט נאך שלום
מיט אלעמען און די הייליקונג, אָן וועלכער קיינער
וועט נישט זען דעם האר; 15 און גיט אכטונג, אז
קיינער זאל נישט אפפאלן פון ה׳ס חסד, אז קיין
ביטערע ווארצל זאל נישט אויפוואקסן צו באטריבן
און אז דורך איר זאלן א סך טמא ווערן; 16 אז עס
זאל נישט זיין קיין נואף אדער חלל, ווי עשיו, וואס
האט פאר אן איין איינציקע שפייז אוועקגעגעבן זיין
בכורה. 17 ווארום איר ווייסט, אז אפילו שפעטער,
ווען ער האט געוואלט ירשענען די ברכה, איז ער
פארווארפן געווארן; ווארום ער האט נישט געפונען
קיין מעגלעכקייט פון תשובה, הגם ער האט זי געזוכט
מיט טרערן. 18 ווארום איר זענט נישט געקומען צו
קיין בארג, וואס מען קען אנרירן און וואס ברענט
מיט פייער, און צו טונקלקייט און צו פינצטערניש
און שטורם, 19 און דעם קול פון א שופר און א קול
פון ווערטער, וואס די צוהערער האבן געבעטן, אז
קיין ווארט זאל מער צו זיי נישט גערעדט ווערן,
20 ווארום זיי האבן נישט געקענט דערטראגן דאס,
וואס איז געבאטן געווארן; (ציטירן ניטציטירן)
אפילו אויב א בהמה וועט אנרירן דעם בארג, זאל

מען זי שטייניקן; 21 און, די דערשיינונג איז געווען
אזוי שרעקלעך, אז משה האט געזאגט: איך בין פול
מיט מורא און ציטער; 22 נאר איר זענט געקומען
צום הר ציון און צו דער שטאט פונם לעבעדיקן ג-ט,
דעם הימלישן ירושלים און צו צענער טויזנטער פון
מלאכים, 23 צו א פייערלעכער עדה און קהלה פון
בכורים, וואס זענען איינגעשריבן אין הימל, און צו
ה׳ (זענט איר געקומען), דעם שופט פון אלעמען,
און צו די גייסטער פון צדיקים מושלמים, 24 און צו
יהושען/ישועו דעם פארמיטלער פונם נייעם בונד
(ברית חדשה), און צום בלוט פון באשפריצן, וואס
רעדט בעסערס ווי הבלס (בלוט). 25 היט זשע זיך,
נישט צו פאראכטן דעם, וואס רעדט. ווארום אויב
יענע זענען נישט ניצול געווארן, וואס האבן פאראכט
דעם, וואס האט גערעדט אויף דער ערד, אויף וויפל
ווייניקער וועלן מיר (ניצול ווערן), וואס וועלן זיך
אפקערן פון אים, וואס (רעדט) פון הימל, 26 וועמעס
קול האט אמאל געמאכט ציטערן די ערד; און איצט
האט ער מבטיח געווען, זאגנדיק: נאכאמאל וועל
איך מאכן ציטערן נישט בלויז די ערד, נאר אויך
דעם הימל. 27 און דאס ווארט נאכאמאל (ציטירן
ניטציטירן) מאכט קלאר די פארענדערונג פון זאכן,
וואס ציטערן אלס זאכן געשאפענע, כדי די, וואס
ציטערן נישט, זאלן בלייבן. 28 דערפאר, ווייל מיר
באקומען א מלכות, וואס קען נישט דערשיטערט
ווערן, לאמיר האבן דאנקבארקייט, דורך וועלכער
מיר זאלן דינען וואוילגעפעליק צו ה׳ מיט יראה און
מיט פחד; 29 ווארום אונדזער ג-ט איז א פארצערנדיק
פייער.

13 זאל די ברידערלעכע ליבע בלייבן.
2 פארגעסט נישט די גאסט פריינדלעכקייט; ווארום
דאדורך האבן אייניקע מכניס אורח געווען מלאכים
נישט וויסנדיקערהייט. 3 געדענקט די געפאנגענע,
ווי איר אליין וואלט געווען מיטגעפאנגענע, און די
ליידנדיקע, אזוי־ווי איר זענט אויך נאך אין דעם גוף.
4 די חתונה זאל געהאלטן ווערן טייער פון אלעמען
און דאס בעט—נישט באפלעקט; ווארום די זונים
און נואפים וועט ה׳ משפטן. 5 אייער ליבע זייט—אָן
געלטגייציקייט; זייט צופרידן מיט דעם, וואס איר
האט; ווארום ער אליין האט געזאגט: איך וועל דיך
אויף קיין פאל נישט פארוואַרפן, איך וועל אויך אויף
קיין פאל דיך נישט פארלאזן. 6 אזוי, אז מיר קענען
זאגן בטחון פול: דער האר (ג-ט) איז מיין העלפער,
איך וועל מיך נישט שרעקן; וואס וועט א מענטש מיר
טאן? 7 געדענקט אייערע מנהיגים, וועלכע האבן
צו אייך געגעבן דעם ווארט; און טוט זיי נאך אין
אמונה; קוקט זיך צו צו דעם תכלית פון זייער לעבן.
8 יהושע/ישוע המשיח איז דער זעלביקער נעכטן,
און היינט, און אויף אייביק. (aiōn g165) 9 לאזט זיך נישט
פארפירן פון פארשיידענע און פרעמדע תורות;
עס איז גוט, אז דאס הארץ זאל באפעסטיקט ווערן
מיט חסד, נישט מיט מאכלים; פון וועלכע די, וואס
זענען זיך מיט זיי פארנומען, האבן קיין פעולה נישט
געהאט. 10 מיר האבן א מזבח, פון וועלכן די דינער
פונם משכן האבן נישט קיין רעכט צו עסן. 11 ווארום
די קערפערס פון די בהמות, וועמעס בלוט דער
כהן גדול האט אריינגעברענגט פאר לכפרת החטא
אין דעם מקום קדוש אריין, ווערן פארברענט מחוץ
למחנה. 12 דערפאר האט אויך יהושע/ישוע געליטן
מחוץ לשער, כדי צו הייליקן דאס פאלק דורך
זיין אייגן בלוט. 13 לאמיר דעריבער ארויסגיין
צו אים אויסער דער מחנה און טראגן זיין חרפה.

14 ווארום דא האבן מיר נישט קיין בלייבנדיקע
שטאט, נאר די צוקונפטיקע זוכן מיר. 15 לאמיר
דעריבער תמיד מקריב זיין דורך אים א קרבן פון
לויב צו ה׳, דאס הייסט די פירות פון ליפן, וואס
זענען מתוודה צו זיין נאמען. 16 און פארגעסט נישט
צו טאן גוטס און אויסצוטיילן (צו ארעמעלייט);
ווארום אזעלכע קרבנות זענען וואוילגעפעליק צו
ה׳. 17 זייט געהארכזאם צו אייערע מנהיגים און
אונטערטעניקט זיך (צו זיי); ווארום זיי וואכן איבער
אייערע זעלן, ווי זיי וואלטן געהאט אפצוגעבן א
חשבון; כדי זיי זאלן דאס טאן מיט פרייד און נישט
זיפצנדיק, מחמת דאס דאזיקע איז פאר אייך אָן א
נוצן. 18 זייט מתפלל פאר אונדזערטוועגן; ווארום
מיר זענען זיכער, אז מיר האבן א גוט געוויסן, און
עס איז אונדזער פארלאנג אין אלעם צו פירן אן
ערלעך לעבן. 19 נאכמער בעט איך אייך צו טאן
דאס דאזיקע, כדי איך זאל גיכער צוריקגעגעבן
ווערן צו אייך. 20 און דער ג-ט פון שלום, וואס
האט צוריקגעברענגט פון די טויטע דעם גרויסן
פאסטוך פון די שאף יהושען/ישועו אונדזער האר,
דורך דעם בלוט פון דעם אייביקן בונד, (aiōnios
g166) 21 זאל אייך מאכן שלמותדיק אין אלע מעשים
טובים, צו טאן זיין רצון, ווירקנדיק אין אייך דאס,
וואס איז וואוילגעפעלן פאר אים דורך יהושע/ישוע
המשיחן, צו וועמען זאל זיין כבוד לעלמי עולמים.
אמן. (aiōn g165) 22 און איך בעט אייך, ברידער, אז איר
זאלט אננעמען דאס ווארט פון שטראף רייד, ווארום
איך האב געשריבן צו אייך א קורצן בריוו. 23 איר
זאלט וויסן זיין, אז אונדזער ברודער טימאטעוס איז
באפרייט געווארן, מיט וועמען, אויב ער וועט קומען
אין גיכן, איך וועל אייך זען. 24 גיט אפ שלום אלע
אייערע מנהיגים און אלע קדושים. די, וואס זענען
פון איטאליען, געבן אייך אפ שלום. 25 זאל דער
חסד זיין מיט אייך אלעמען. אמן.

יעקבס בריוו

1 יעקב, א קנעכט פון ה׳ און דעם האר
יהושע/ישוע המשיח, צו די צוועלף שבטים אין גלות:
שלום! 2 נעמט עס אָן פאר א גרויסע פרייד, מיינע
ברידער, ווען איר פאלט אריין אין כלערליי נסיונות,
3 וויסנדיק, אז די אויספרוואונג פון אייער אמונה
ברענגט צו סבלנות. 4 זאל אבער די סבלנות האבן א
שלמותדיקע פעולה, כדי איר זאלט זיין שלמותדיק
און גאנץ, עס זאל אייך גארנישט פעלן. 5 אויב אבער
עמיצן פון אייך פעלט חכמה, זאל ער בעטן ביי
ה׳, וועלכער גיט שפעדיק יעדן איינעם און מאכט
נישט צו שאנד, און עס וועט אים געגעבן ווערן. 6 נאר
זאל ער בעטן מיט בטוח אמונה, גארנישט מסופק;
ווארום דער צווייפלער איז געגליכן צו א כוואליע
פונם ים, וואס ווערט געטראגן און געטריבן פונם
ווינט. 7 ווארום יענער מענטש זאל זיך (אפילו) נישט
פארשטעלן, אז ער וועט עפעס באקומען ביי דעם
האר. 8 א מאן מיט צוויי (אנטקעגנגעזעצטע) דעות
איז נישט פעסט אין קיינעם פון זיינע וועגן. 9 זאל דער
שפלדיקער ברודער אבער זיך באר‌ימען מיט זיין
גדלות; 10 און דער עושר מיט זיין שיפלות; ווייל ווי
א בלום פון דעם גראז וועט ער פארגיין. 11 ווארום
די זון שיינט אויף מיט איר היץ, און פארוועלקט
דאס גראז, און די בלום פאלט דערפון אראפ,
און די חן פון זיין געשטאלט ווערט פארדארבן;
פונקט אזוי וועט דער רייכער פארוועלקן אין זיינע
וועגן. 12 וואויל דעם מאן, וועלכער טראגט איבער
א נסיון; ווייל ווען ער איז אויסגעפרואוט, וועט
ער באקומען די קרוין פון לעבן, וואס דער האר
האט צוגעזאגט די, וועלכע האבן אים ליב. 13 זאל
קיינער נישט זאגן, ווען ער ווערט אויסגעפרואוט:
איך ווער אויסגעפרואוט פון ה׳; ווארום ה׳ קען נישט
אויסגעפרואוט ווערן מיט שלעכטס, און ער אליין
פרואוט קיינעם נישט אויס; 14 יעדער איינער אבער
ווערט אויסגעפרואוט, ווען ער ווערט געריצט פון
זיינע אייגענע תאוות און געלאקט. 15 דאן ווערט
די תאווה מעוברת און טוט געבוירן זינד; און די
זינד, ווען זי איז געווארן רייף, געווינט דעם טויט.
16 בלאנדזשעט נישט, ברידער מיינע געליבטע.
17 יעדע גוטע גאב און יעדע שלמותדיקע מתנה
איז פון אויבן, און קומט אראפ פון דעם פאטער
פון ליכט, ביי וועמען עס איז נישט פאראן קיין
פארענדערונג אדער א שאטן פון א שנוי. 18 פון
זיין אייגענעם רצון האט ער אונדז געבוירן דורך
דעם ווארט פון אמת, כדי מיר זאלן זיין אן ארט
ביכורים (ערשטע פרוכט) פון זיינע באשעפענישן.
19 דאס ווייסט איר, ברידער מיינע געליבטע. נאר
זאל יעדער מענטש זיין גיך צום הערן, פאמעלעך
צום רעדן, פאמעלעך צום ווערן אין כעס; 20 ווארום
א מענטשנס צארן איז נישט ווירקט די גערעכטיקייט
פון ה׳. 21 דעריבער, טוט אפ (פון זיך) יעדע
אומריינקייט און איבערפלוס פון שלעכטסקייט,
נעמט אָן מיט ענווה דאס איינגעפלאנצטע ווארט,
וואס איז בכוח צו ראטעווען אייערע נשמות. 22 זייט
אבער טוער פונם ווארט, און נישט בלויז הערער,
וואס פארפירן זיך אליין. 23 ווייל אויב עמיצער איז
א הערער פונם ווארט, און נישט קיין טוער, איז דער
דאזיקער געגליכן צו א מאן, וועלכער קוקט אויף
זיין לייבלעך פנים אין א שפיגל; 24 ווארום ער האט
געקוקט אויף זיך און איז אוועקגעגאנגען; און גלייך
פארגעסן, ווי ער האט אויסגעזען. 25 דער אבער,
וועלכער האט אריינגעקוקט אין דער שלמותדיקער

תורה, די תורה פון פרייהייט, און פארבלייבט
דערין, נישט זייענדיק קיין הערער, וואס פארגעסט,
נאך א טוער בפועל (ממש), איז וואויל דעם דאזיקן
אין זיין טאן. 26 אויב עמיצער מיינט, אז ער איז
פרום, און האלט נישט זיין צונג אין דער צוים, נאר
באטריגט זיין הארץ, איז דעם דאזיקנס פרומקייט
פוסט. 27 א לויטערע און אומבאפלעקטע פרומקייט
פאר אונדזער ג-ט און פאטער איז די דאזיקע: השגחה
צו געבן אויף יתומים און אלמנות אין זייערע צרות,
און זיך צו האלטן אומבאפלעקט פון דער וועלט.

2 ברידער מיינע, נישט מיט נושא־פנים־זיין זאלט
איר האלטן די אמונה פון אונדזער האר יהושע/ישוע
המשיח, דעם האר פון הערלעכקייט. 2 ווארום ווען
עס קומט אריין אין אייער שול א מאן מיט גאלדענע
רינגען, פיינע מלבושים, און עס קומט אויך אריין
אן ארעמאן אין פארבלאטיקטע קליידער; 3 און
איר קוקט זיך אום אויף דעם, וועלכער טראגט די
פיינע מלבושים, און זאגט: זעץ דיך דא אנידער אויף
דעם בעסטן ארט; און דעם אביון זאגט איר: דו
שטיי דארטן, אדער זעץ דיך אנידער אונטן אויף
מיין פוסבענקל; 4 צי מאכט איר דען נישט קיין
אונטערשייד צווישן אייך אליין, און ווערט שופטים
מיט בייזע מחשבות? 5 הערט זיך צו, געליבטע
ברידער מיינע, צי האט דען ה׳ נישט אויסדערוויילט
די אביונים אין דער וועלט, אז זיי זאלן זיין עשירים
אין אמונה און יורשים פון דעם מלכות, וואס ער
האט צוגעזאגט די, וואס האבן אים ליב! 6 איר אבער
האט פארשעמט דעם ארעמאן. די רייכע לייט, צי
דריקן זיי דען אייך נישט אונטער, און זיי אליין,
צי שלעפן זיי אייך דען נישט צום בית דין? 7 צי
לעסטערן זיי דען נישט אליין דעם גוטן נאמען, וואס
איז גערופן געווארן איבער אייך? 8 דאך אויב איר
זענט מקיים דאס קעניגלעכע געזעץ לויט דעם פסוק:
דו זאלסט ליב האבן דיין חבר ווי דיך אליין (ויקרא
יט, יח.), טוט איר וואויל; 9 אויב אבער איר זענט
נושא פנים, טוט איר א זינד, און ווערט פארמשפט
פון דער תורה, ווי פושעים. 10 ווארום ווער עס וועט
האלטן די גאנצע תורה, וועט אבער שטרויכלען
אין איין זאך, האט ער זיך פארשולדיקט אין אלעם.
11 ווארום דער, וועלכער האט געזאגט: לא תנאף
(זאלסט נישט נואפן) האט אויך געזאגט: לא תרצח
(זאלסט נישט מארדן); ווען אבער דו נואפסט נישט,
באגייסט אבער א מארד, ביסטו געווארן א פושע
אין דער תורה. (שמות כ, יג-יד.) 12 רעדט אזוי, און
טוט אזוי, ווי (מענטשן, וואס) דארפן געמשפט ווערן
דורך דער תורה פון פרייהייט. 13 ווארום דאס
משפט איז אומרחמנותדיק אויף דעם, וועלכער האט
נישט ארויסגעוויזן קיין רחמנות; בארעמהארציקייט
טריאומפירט איבער דעם משפט. 14 וואס נוצט עס,
ברידער מיינע, ווען איינער זאגט, ער האט אמונה,
נאר קיין מעשים האט ער נישט? צי קען אים דען
די (ציטירן ניטציטירן) אמונה העלפן? 15 אויב א
ברודער אדער א שוועסטער זענען נאקעט, און עס
פעלט זיי די טאג טעגלעכע שפייז, 16 און עמיצער
פון אייך זאגט צו זיי: גייט אייך לשלום, ווארעמט
זיך אָן און זעטיקט זיך; איר גיט זיי אבער נישט דאס
נויטווענדיקע פארן גוף, וואס נוצט עס? 17 אויך אזוי
די אמונה, אויב זי האט נישט קיין מעשים, איז זי טויט
פאר זיך אליין. 18 נאר עמיצער וועט זאגן: דו האסט
אמונה, און איך האב מעשים? ווייז מיר דיין אמונה
אָן די מעשים, און איך וועל דיר ווייזן מיין אמונה
דורך די מעשים. 19 גלויבסט, אז עס איז פאראן

איין ג-ט? דו טוסט וואויל! אפילו די טייוולאנים
גלויבן עס און ציטערן. 20 דו ווילסט אבער וויסן,
אָ פוסטער מענטש, אז גלויבן אָן מעשים איז טויט?
21 צי איז דען נישט אברהם אבינו גערעכטפערטיקט
געווארן דורך מעשים, מקריב זייענדיק יצחקן
זיין זון אויף דער עקידה? 22 זעסט, אז די אמונה
האט מיטגעווירקט מיט זיינע מעשים, און דורך די
מעשים איז די אמונה געווארן שלמותדיק; 23 און
עס איז דערפילט געווארן דער פסוק, וואס זאגט:
און אברהם האט געגלויבט ה׳, און עס איז אים
פאררעכנט געווארן צו גערעכטיקייט (בראשית טו,
ו.); און ער איז גערופן געווארן א פריינד פון ג-ט.
(ישעיהו מא, ח.) 24 איר זעט, אז א מענטש ווערט
גערעכטפערטיקט דורך מעשים, און נישט דורך
אמונה אליין. 25 און אויף אן ענלעכן אופן איז דען
רחב הזונה נישט גערעכטפערטיקט געווארן דורך
מעשים, ווען זי האט אויפגענומען די מרגלים און זיי
אוועקגעשיקט אויף אן אנדערן וועג? (יהושע ו, כה.)
26 ווארום פונקט ווי א גוף אָן א נשמה איז טויט, אויך
אזוי איז די אמונה אָן מעשים טויט.

3 זאלן נישט פיל פון אייך ווערן רבנים, ברידער
מיינע, וויסנדיק, אז מיר וועלן באקומען א הארבער
משפט. 2 ווארום אין א סך זאכן שטרויכלען מיר
אלע. אויב עמיצער שטרויכלט נישט אין קיין ווארט,
איז ער א שלמותדיקער מענטש, בכוח צו האלטן
אפילו דעם גאנצן גוף אין דער צוים. 3 און אויב מיר
לייגן ארייין ציימלעך אין די מיילער פון די פערד,
כדי זיי צו מאכן געהארכזאם צו אונדז, פירן מיר
אויך דעם גאנצן קערפער זייערן. 4 אָט אויך די
שיפן, הגם זיי זענען אזוי גרויס און ווערן געטריבן
פון שטארקע ווינטן, ווערן דאך געלענקט פון דעם
קלענסטן רודער, וואוהין דער שטייערמאן וויל.
5 פונקט אזוי איז אויך די צונג א קליין אבר, און
באַרימט זיך מיט גרויסע זאכן. זע, וואס פאר א גרויסן
וואלד א קליין פייערל קען אנצינדן! 6 אויך די
צונג איז א פייער; ווי א וועלט פון אומגערעכטיקייט
שטייט זי צווישן אונדזערע אברים, זי באפלעקט דעם
גאנצן קערפער און צינדט אָן דעם לויף פון לעבן
און ווערט (אליין) אנגעצונדן פונם גיהנום. (Geenna
g1067) 7 ווארום יעדן מיני חיות און עופות, שרצים און
באשעפענישן אין ים, איז דער מענטשלעכער מין
געצאמט און האט געצאמט געווען; 8 די צונג אבער
קען קיין מענטש נישט באצווינגען; אן אומרואיק
שלעכטס, פול אנגעפילט מיט דעם סם המות. 9 מיט
איר לויבן מיר דעם האר (ג-ט) און פאטער; און מיט
איר פלוכן מיר די מענטשן, וועלכע זענען באשאפן
געווארן אין ה׳ס געשטאלט. 10 פון דעם זעלביקן
מויל קומט ארויס א ברכה און א קללה. ברידער
מיינע, אזוי דארף עס נישט זיין. 11 צי שפרודלט
דען דער קוואל פון דער זעלביקער עפענונג דאס
זיסע (וואסער) און דאס ביטערע? 12 צי קען דען,
ברידער מיינע, א פייגנבוים ברענגען איילבערטן,
אדער א ווייַנשטאק פייגן? אויך קען א געזאלצענער
(קוואל) נישט געבן קיין זיס וואסער. 13 ווער איז א
חכם און א פארשטאנדיקער צווישן אייך? זאל ער
ארויסווייזן זיינע מעשים דורך זיין גוטער פירונג
מיט עניוותדיקייט פון חכמה. 14 אויב אבער איר
האט ביטערע קנאה און צאנקעריי אין אייער הארץ,
זאלט איר זיך נישט באַרימען, און זייט נישט פאלש
צום אמת. 15 די דאזיקע חכמה קומט נישט אראפ
פון אויבן, נאר איז ערדיש, גשמיותדיק, טייוולאניש.
16 ווארום וואו עס איז פאראן קנאה און צאנקעריי,

דארטן איז מהומה און אלדאס בייז. 17 די חכמה
אבער, וואס איז פון אויבן, איז קודם כל לויטער, דאן
פרידלעך, באשיידן, נאכגעביק, פול מיט רחמים
און גוטע פירות, אומפארטייאיש, נישט צבועקיש.
18 און די פרוכט פון גערעכטיקייט ווערט געזייעט
אין שלום פאר די, וואס מאכן שלום.

4 פונוואנען זשע זענען מלחמות און פונוואנען
זענען קריגערייען ביי אייך? צי דען נישט פונדאנען,
פון אייערע תאוות, וואס ראנגלען זיך אין די אברים
אייערע? 2 איר גלוסט, און האט נישט; איר הרגעט
און זענט מקנא, און קענט עס נישט דערגרייכן; איר
קריגט זיך ארום און האלט מלחמה; איר האט נישט
צוליב דעם, וואס איר בעט נישט. 3 איר בעט יא
און באקומט נישט, ווייל איר בעט שלעכט, כדי איר
זאלט עס פארצערן אין אייערע תאוות. 4 איר נואפות,
צי ווייסט איר דען נישט, אז די ליבע פון עולם הזה,
איז פיינטשאפט פאר ה׳? דעריבער, ווער עס וויל
זיין א ליבהאבער פון דער וועלט, דער ווערט א
שונא פון ה׳. 5 אדער מיינט איר, אז אומזיסט זאגט
דער פסוק: צו קנאה גלוסט דער גייסט, וועלכן ער
האט געמאכט וואוינען אין אונדז? 6 גרעסער אבער
איז דער חסד, וועלכן ער גיט. דערפאר זאגט ער:
ה׳ שטעלט זיך אנטקעגן די שטאלצע, די נידעריקע
אבער גיט ער חן. (משלי ג, לד.) 7 אונטערטעניקט
זשע זיך צו ה׳; און שטעלט זיך אנטקעגן דעם שטן, און
ער וועט אנטלויפן פון אייך. 8 דערנענטערט זיך צו
ה׳, און ער וועט זיך דערנענטערן צו אייך. רייניקט
אייערע הענט, איר חוטאים, און מאכט לויטער
אייערע הערצער, איר צוויי-הארציקע. 9 פייניקט
זיך און טרויערט און וויינט; זאל אייער געלעכטער
פארקערט ווערן צו געוויין, און אייער שמחה צו
טרויער. 10 דערנידעריקט אייך פאר ה׳, און ער
וועט אייך דערהייבן. 11 בארעדט נישט איינער דעם
אנדערן, ברידער. ווער עס בארעדט א ברודער
אדער משפט זיין ברודער, דער בארעדט די תורה
און משפט די תורה; אויב אבער דו משפטסט די
תורה, ביסטו שוין נישט קיין עוסק אין דער תורה,
נאר א שופט. 12 איינער איז דער געזעצגעבער און
שופט, דער, וועלכער איז בכוח צו ראטעווען און צו
פארדארבן; ווער אבער ביסטו, וואס משפטסט דיין
חבר? 13 איצט קומט איר, וועלכע זאגן: היינט אדער
מארגן וועלן מיר פארן אין דער און דער שטאט
אריין און דארטן פארבלייבן א יאר און האנדלען
און פארדינען; 14 און איר ווייסט דאך נישט, וואס
מארגן וועט זיין! וואס איז אייער לעבן? ווארום
איר זענט א נעפל, וואס באווייזט זיך אויף א ווילע
און שפעטער ווערט ער פארשוונדן. (לוקאס כד,
לא.) 15 אנשטאט דעם זאלט איר זאגן: אם ירצה
ה׳—און מיר וועלן לעבן, וועלן מיר טאן די דאזיקע
זאך אדער יענע. 16 און איצט בארימט איר זיך מיט
אייער גאווה; יעדע אזעלכע בארימעריי איז בייז.
17 דעריבער ווער עס ווייסט צו טאן גוטס, און טוט
עס נישט, איז עס פאר אים א זינד.

5 איצט קומט איר, די עשירים; וויינט און קלאגט
אויף אייערע צרות, וועלכע קומען (אויף אייך).
2 אייער רייכקייט איז פארפוילט געווארן, און אייערע
מלבושים זענען מילביק. 3 אייער גאלד און זילבער
איז פארזשאווערט; און זייער זשאווער וועט זיין פאר
אן עדות צו אייך, און עס וועט פארצערן אייערע
לייבער ווי פייער. איר האט אייך איינגעזאמלט
אוצרות אין די לעצטע טעג. 4 זע, דער לוין פון די
ארבעטער, וועלכע האבן איינגעזאמלט דעם שניט

פון אייערע פעלדער, (דער לוין), וועלכער איז
פון אייך צוריקגעהאלטן, שרייט; און די געשרייען
פון די שניטער זענען אריינגעקומען אין די אויערן
פון דעם האר, (דעם ג-ט פון) צבאות. 5 איר האט
געלעבט אין תענוגים אויף דער ערד און זיך אנגעטאן
פארגעניגנס; איר האט געפאשעט אייערע הערצער
ווי אינם טאג פון דער שחיטה. 6 איר האט פארמשפט,
איר האט געהרגעט דעם צדיק; ער שטעלט זיך
אייך נישט אנטקעגן. 7 זייט געדולדיק דעריבער,
ברידער, ביז צום קומען פון דעם האר. זע, דער
פארמער ווארט אויף דער טייערער פרוכט פון
דער ערד, און האט געדולד מיט איר, ביז זי באקומט
דעם פריען און שפעטן רעגן. 8 זייט אויך געדולדיק;
שטארקט זיך די הערצער אייערע; ווייל דעם הארס
קומען האט זיך שוין דערנענטערט. 9 זיפצט נישט,
ברידער, איינער קעגן דעם אנדערן; כדי איר זאלט
נישט געמשפט ווערן; אָט שטייט (שוין) דער שופט
פאר די טירן. 10 נעמט אייך אלס א ביישפיל,
ברידער, פון ליידן בייז און פון געדולד, די נביאים,
וועלכע האבן גערעדט אין דעם נאמען פון דעם
האר (ג-ט). 11 זע, מיר האלטן פאר געבענטשט די,
וועלכע האבן אויסגעהאלטן סבלנותדיק; איר האט
(דאך) געהערט פון איובס סבלנות, און געזען דעם
סוף פון דעם האר, אז דער האר (ג-ט) איז א רחום
וחנון (איוב מב, י-יב.) 12 נאר פריער פאר אלעם,
שווערט נישט, ברידער מיינע, נישט ביים הימל,
נישט ביי דער ערד, נישט ביי קיין שום אנדערער
שבועה; נאר זאל אייער יא זיין יא, און אייער ניין
זאל זיין ניין; כדי איר זאלט נישט פאלן אונטער א
משפט. 13 ליידט עמיצער צווישן אייך? זאל ער
תפילה טאן. איז עמיצער אין גוטער שטימונג? זאל
ער זינגען שירות ותשבחות. 14 איז עמיצער שלאף
ביי אייך? זאל ער לאזן רופן צו זיך די זקנים פון
דער קהלה; און זאלן זיי תפילה טאן איבער אים,
זאלבנדיק אים מיט אייל אין דעם נאמען פון דעם
האר; 15 און די תפילה פון אמונה וועט ראטעווען
דעם חולה, און דער האר וועט אים אויפשטעלן;
און אויב ער האט געהאט געטאן א זינד, וועט עס
אים פארגעבן ווערן. 16 זייט זיך דעריבער מתוודה
אייערע זינד איינער צום אנדערן, און טוט תפילה
איינער פארן אנדערן, כדי איר זאלט געהיילט
ווערן. די תפילה פון א צדיק האט א גרויסן כוח און
פועלט זייער פיל. 17 אליהו (הנביא) איז געווען
א מענטש גלייך צו אונדז, און האט מתפלל געווען
א תפילה, אז עס זאל נישט רעגענען; און עס האט
נישט גערעגנט אויף דער ערד דריי יאר און זעקס
חדשים לאנג. 18 און ער האט ווידער תפילה געטאן;
און דער הימל האט געגעבן רעגן, און די ערד האט
ארויסגעשפראצט איר פרוכט. (מלכים א יז, א; יח,
א.) 19 ברידער מיינע, אויב איינער צווישן אייך
וועט פארבלאנדזשען פון דעם אמת, און עמיצער
וועט אים אומקערן, 20 זאלט איר וויסן זיין, אז ווער
עס קערט אום א חוטא פון זיין פאלשן וועג, דער
איז מציל זיין נפש פונם טויט און וועט פארדעקן א
מאסע זינד.

א פעטרוס בריוו

1 פעטרוס, א שליח פון יהושע/ישוע המשיחן,
צו די אויסדערוויילטע תושבים אין די תפוצות פון
פאנטוס, גאלאטיען, קאפאדאציען, אזיען (קליין)
און ביטיניען, 2 לויט דעם פארויסוויסן (רוימער ח,
כט.) פון ג-ט דעם פאטער, אין הייליקונג פון דעם
גייסט, צו געהארכזאמקייט און באשפריצונג מיט
דעם בלוט פון יהושע/ישוע המשיחן: חסד צו אייך
און שלום זאל זיך פיל פארמערן. 3 געלויבט זאל זיין
דער ג-ט און פאטער פון אונדזער האר יהושע/ישוע
המשיח, וועלכער האט לויט זיינע גרויסע רחמים
אונדז ווידערגעבוירן צו א לעבעדיקער האפענונג
דורך יהושע/ישוע המשיחס אויפשטיין פון די טויטע,
4 צו אן אומפארדארבלעכער און אומבאפלעקטער
ירושה, און וואס פארוועלקט נישט, וועלכע איז
באהאלטן אין הימל פאר אייערטוועגן, 5 וואס איר
ווערט אפגעהיטן אין ה׳ס מאכט דורך דעם בטחון
צו א ישועה גרייט אנטפלעקט צו ווערן אין דער צייט
פון קץ. 6 מיט דעם זאלט איר זיך פרייען, איר, וואס
זענט איצט אויף א קליינער ווײַלע טרויעריק, ווען
עס מוז זיין, אין פארשיידענערליי נסיונות, 7 כדי די
אויספרובירונג פון אייער אמונה זאל געפונען ווערן
פיל מער ווערט ווי גאלד, וואס פארגייט, הגם עס
ווערט אויסגעפרובירט דורך פייער, פאר א לויב
און הערלעכקייט און כבוד ביי דער אנטפלעקונג
פון יהושע/ישוע המשיחן; 8 וועמען איר האט נישט
געזען און האט דאך ליב; און איצט, נישט זעענדיק
אים, נאר גלויבנדיק אין אים, פריידט איר זיך מיט א
שמחה, וואס איז אומאויסשפרעכלעך און הערלעך;
9 באקומענדיק דעם ציל פון אייער אמונה, די ישועה
פאר אייערע נשמות. 10 וואס שייך וועלכער ישועה
עס האבן חוקר ודורש געווען די נביאים, וואס
האבן נבואות געזאגט וועגן דעם חסד (באשטימט)
פאר אייערטוועגן; 11 חוקר זייענדיק אויף וועלכער
אדער וואס פאר א צייט משיחס גייסט אין זיי האט
אנגעוויזן, בשעת ער האט פארויס עדות געזאגט
פון די ליידן (וואס האבן געזאלט קומען) אויף
משיחן און די הערלעכקייטן נאך דעם. 12 צו זיי איז
עס אנטפלעקט געווארן, אז נישט פאר זיך אליין,
נאר פאר אייערטוועגן האבן זיי געדינט די דאזיקע
זאכן, וואס זענען אייך איצט אנגעזאגט געווארן
דורך די, וועלכע האבן אייך געברענגט די בשורה
טובה דורך דעם רוח הקודש, וואס איז געשיקט
געווארן פון הימל; זאכן, אין וועלכע מלאכים גארן
אריינצוקוקן. 13 דעריבער, אונטערגארטלענדיק
די לענדן פון אייער פארשטאנד, זאלט איר זיין
ניכטער, מיט אייער גאנצע האפענונג אויף דעם חסד,
וואס ווערט אייך געברענגט אין דער אנטפלעקונג
פון יהושע/ישוע המשיחן; 14 ווי געהארכזאמע
קינדער זאלט איר נישט געשטאלטן אייער לעבן
לויט די תאוות, אין וועלכע איר זענט געווען אמאל
אין אייער אומוויסן; 15 נאר ווי דער, וועלכער
האט אייך גערופן, איז הייליק, אזוי זאלט איר
אליין אויך ווערן הייליק אין אלע אייערע דרכים;
16 דערפאר שטייט געשריבן: הייליק זאלט איר זיין,
ווייל איך בין הייליק. (ויקרא יא, מד.) 17 און אויב
איר רופט אָן אלס פאטער (ציטירן ניטציטירן)
דעם, וואס משפט לויט יעדן (מענטשנס) מעשים
אָן נושא־פנים־צו־זיין, זאלט איר פארברענגען
מיט יראה בשעת אייער אויפהאלטן זיך (דא);
18 וויסנדיק, אז נישט מיט פארדארבלעכע זאכן,
מיט זילבער אדער גאלד, זענט איר אויסגעלייזט

געווארן פון אייער נישטיקן שטייגער לעבן, וואס איז
אייך איבערגעגעבן געווארן פון אייערע עלטערן;
19 נאר מיט דעם טייערן בלוט פון דעם משיח, ווי
פון א לעמעלע אָן א מום און אָן א פלעק; (שמות
יב, ה.) 20 וואס איז פארויסבאשטימט געווארן פאר
דער גרינדונג פון דער וועלט, אבער אנטפלעקט
געווארן ביים סוף פון די צייטן פאר אייערטוועגן,
21 וואס גלויבן דורך אים אין ה׳, וועלכער האט
אים אויפגעוועקט פון די טויטע און אים געגעבן
כבוד; כדי אייער אמונה און בטחון זאל זיין אויף ה׳.
22 און האבנדיק געלייטערט אייערע נפשות אין דער
געהארכזאמקייט פון דעם אמת צו אן אויפריכטיקער
ברידערלעכער ליבע, זאלט איר ערנסט ליב האבן
איינער דעם אנדערן פונם הארצן ארויס; 23 ווי
ווידערגעבוירענע, נישט פון א פארדארבלעכן
זאמען, נאר פון אן אומפארדארבלעכן, דורך ה׳ס
לעבעדיק און בלייבנדיק ווארט. (aiōn g165) 24 ווייל:
יעדעס פלייש איז ווי גראז, און יעדע פראכט דערפון
איז ווי א בלום פונם גראז. פארטריקנט ווערט דאס
גראז, און די בלום פאלט אראפ; 25 דעם האר (נ-טס)
ווארט אבער בלייבט אויף אייביק. (ישעיהו מ, ח.)
און דאס דאזיקע איז דאס ווארט, וואס איז אייך
אנגעזאגט געווארן ווי בשורה טובה. (aiōn g165)

2 דעריבער, טוט אפ פון זיך יעדע רשעות און יעדע
פאלשקייט און צביעות און קנאה און יעדע לשון
הרע, 2 ווי נאר וואס געבוירענע עופהלעך, זאלט
איר באגערן די גייסטיקע, נישט געפעלשטע מילך,
כדי איר זאלט אויפוואקסן דורך דער זעלביקער צו
ישועה, 3 אויב איר האט טועם געווען, אז דער האר
איז גוט; 4 צו וועמען איר קומט, צו דעם לעבעדיקן
שטיין, וואס פון מענטשן טאקע איז ער פארשטויסן,
ביי ה׳ אבער אויסדערוויילט, קאסטבאר, 5 און
איר אליין, ווי לעבעדיקע שטיינער, בויט אייך
אויף צו א רוחניותדיק הויז, פאר א הייליקער
כהונה, מקריב צו זיין רוחניותדיקע קרבנות, וואס
זענען וואויל אנגענומען ביי ה׳ דורך יהושע/ישוע
המשיחן. 6 דערפאר שטייט אין פסוק: זע, איך לייג
אין ציון א פונדאמענט שטיין, אן אויסדערוויילטן, א
קאסטבארן, און ווער עס גלויבט אין אים וועט נישט
ווערן צו שאנדן. 7 פאר אייך דעריבער, וואס גלויבן,
איז ער טייער; פאר די אומגלויביקע אבער: דער
שטיין, וועלכן די בוימייסטער האבן פארווארפן,
דער דאזיקער איז געווארן צום הויפט פונם ווינקל;
8 און: און אן אבן נגף און צור מיכשול. (ישעיהו
ח, יד.) זיי שטרויכלען, ווייל זיי גלויבן נישט אין
דעם ווארט, צו וועלכן זיי זענען אויך באשטימט
געווארן. 9 איר אבער זענט אן אויסדערוויילט
פאלק, א מלכות פון כהנים, א הייליקע אומה, אן
עם סגולה, כדי איר זאלט אויסדערציילן די מידות
פון אים, וועלכער האט אייך געגרופן פונם חושך
ארויס אין זיין וואונדערלעך ליכט אריין; (שמות
יט, ה-ו.) 10 (אייך), וואס איר זענט אמאל נישט
געווען קיין פאלק, איצט אבער זענט איר ה׳ס פאלק;
וואס אמאל האט איר נישט באקומען קיין רחמים,
איצט אבער האט איר יא באקומען רחמים. (הושע
ב, כה.) 11 געליבטע, איך בעט אייך ווי גרים און
תושבים, האלט זיך צוריק פון די פליישלעכע תאוות,
וועלכע האלטן מלחמה קעגן דער נשמה; 12 פירט
א גוטן לעבן צווישן די אומות (העולם), כדי אין
דעם, אין וועלכן זיי רעדן אפ פון אייך ווי פון
רשעים, דאך, זעענדיק אייערע מעשים טובים, זאלן
זיי אפגעבן כבוד צו ה׳ אינם טאג פון רעכנשאפט.

13 אונטערטעניקט זיך צו יעדער מענטשלעכער
ארדנונג צוליב דעם האר; סאי צום מלך, ווי צו
אן אויבערהאר; 14 סאי צו גובערנאטארן, ווי צו
שליחים פון אים צו באשטראפן פארברעכער און
צום לויב פון די, וועלכע טאן גוטס. 15 ווייל אזוי
איז עס ה׳ס רצון, אז מיט אייער טאן גוטס זאלט
איר ברענגען צום שווייגן דאס אומוויסן פון נארישע
מענטשן; 16 אלס פרייע (מענטשן) און דאך נישט
ווי איר וואלט געהאט די פרייהייט ווי א צודעק
פאר שלעכטס, נאר ווי ה׳ס קנעכט. 17 גיט אלעמען
אפ כבוד. האט ליב די ברודערשאפט. האט מורא
פאר ה׳. גיט אפ כבוד דעם קעניג. 18 איר קנעכט,
זייט אונטערטעניק צו אייערע הארן מיט יעדער
פארכטיקייט; נישט בלויז צו די גוטע און באשיידענע
אליין, נאר אויך צו די שלעכטע. 19 ווארום דאס
דאזיקע איז א חסד, ווען צוליב דעם געוויסן פאר
ה׳, מען דערטראגט צער, ליידנדיק אומיושרדיק.
20 ווארום וואס פאר א כבוד איז עס, אויב איר
פארזינדיקט זיך און מען גיט אייך שלעק, און איר
זענט געדולדיק? נאר אויב טוענדיק גוטס ליידט
איר און זענט געדולדיק, (אָט) דאס איז א חסד ביי
ה׳. 21 ווארום דערצו זענט איר בארופן געווארן;
ווייל אויך משיח האט געליטן פאר אייערטוועגן,
און איבערגעלאזט א ביישפיל פאר אייך, כדי איר
זאלט נאכפאלגן זיינע פוסטריט; 22 וועלכער האט
קיין חטא נישט געטאן, נישט איז געפונען געווארן
א פאלשקייט אין זיין מויל; 23 וועלכער, ווערנדיק
געזידלט, האט נישט צוריקגעזידלט; ליידנדיק, האט
נישט געסטראשעט, נאר זיך איבערגעגעבן צום
שופט צדק; 24 וועלכער האט אליין ארויפגעטראגן
אונדזערע זינד אין דעם קערפער זיינעם אויף דעם
בוים, כדי מיר, אפשטארבנדיק וואס שייך די זינד,
זאלן לעבן צו צדקות; דורך וועמעס וואונדן איר
זענט געהיילט געווארן. 25 ווארום איר זענט געווען
ווי פארבלאנדזשעטע שאף, נאר איצט האט איר זיך
אומגעקערט צום פאסטוך און משגיח פון אייערע
נשמות. (ישעיהו נג, ה-ט.)

3 אויך אזוי, איר פרויען, זייט אונטערטעניק צו
אייערע אייגענע מענער; כדי אפילו אויב אייניקע
זענען אומגעהארכזאם צום ווארט, זאלן זיי געוואונען
ווערן אָן א ווארט דורך דעם אויפפירונג פון זייערע
ווייבער, 2 צוקוקנדיק זיך אויף אייער לויטערן
אויפפירונג מיט יראה. 3 זאל אייער צירונג זיין
נישט דאס אויסערלעכע באשיינונג, מיט פלעכטן
די האר און מיט אנטאן זיך גאלדענע זאכן, אדער
מיט אנקליידן זיך (טייערע) מלבושים; 4 נאר דער
פארבארגענער מענטש פון דעם הארצן, מיט דער
אומפארדארבלעכער (צירונג) פון אן עניוותדיקן
און שטילן גייסט, וואס איז זייער טייער פאר ה׳.
5 ווארום אזוי האבן זיך אויך אמאל געצירט די
הייליקע פרויען, וועלכע האבן געהאפט אויף ה׳,
און זענען געווען אונטערטעניק צו זייערע אייגענע
מענער; 6 ווי שרה האט געהארכט אברהמען, און אים
גערופן האר; וועמעס טעכטער איר זענט געווארן,
ווען איר טוט גוטס און שרעקט זיך נישט אפ פון קיין
שום פחד. 7 אויך אזוי, איר מענער, וואוינט מיט זיי
מיט פארשטאנד, און גיט אפ כבוד צו דער פרוי
ווי צו דער שוואכערער כלי אזוי ווי זיי זענען אויך
מיטיורשים אין דעם חסד פון לעבן, כדי אייערע
תפילות זאלן נישט געשטערט ווערן. 8 און צום
סוף, האט אלע איין מחשבה, האט מיטלייד, זייט
ברידערלעך, בארמהערציק, האלט זיך נידעריק;

9 צאלט נישט אפ מיט שלעכטס פאר שלעכטס,
אדער זידלווארט פאר זידלווארט, נאר להיפך:
בענטשט; ווייל דערצו זענט איר בארופן געווארן,
כדי איר זאלט ירשענען א ברכה. 10 ווארום: ווער
עס וויל ליב האבן דאס לעבן און זען גוטע טעג, זאל
ער אפהאלטן זיין צונג פון בייז, און זיינע לעפצן
פון רעדן פאלשקייט; 11 זאל ער זיך אפנייגן פון
שלעכטס און טאן גוטס, זאל ער זוכן שלום און
נאכיאגן אים. 12 ווייל די אויגן פון דעם האר (ג-ט)
זענען אויף די צדיקים און זיינע אויערן צו זייער
געבעט; דאס פנים אבער פון דעם האר איז קעגן די,
וואס טאן בייז. 13 און ווער וועט אייך טאן שלעכטס,
ווען איר וועט אייפערן פאר דעם גוטן? 14 נאר אויב
אפילו איר זאלט ליידן צוליב גערעכטיקייט, איז
וואויל אייך; און פאר זייער מורא זאלט איר זיך
נישט פארכטן, נישט זאלט איר זיך דערשרעקן;
15 דעם האר אבער דעם משיח זאלט איר הייליקן
אין אייערע הערצער; זייט תמיד גרייט אויף אן
ענטפער צו יעדן איינעם, וועלכער פרעגט אייך
וועגן דער סיבה פון דער האפענונג אין אייך, נאר
מיט עניוותדיקייט און מיט יראה; 16 האט א גוט
געוויסן, כדי אין וואס מען רעדט אפ פון אייך, זאלן
צושאנד ווערן די, וואס באליידיקן אייער גוטן פירונג
פון לעבן אינם משיח. 17 ווארום עס איז בעסער,
אויב דאס איז ה׳ס רצון, צו ליידן פאר טאן גוטס,
ווי פאר טאן שלעכטס. 18 ווייל אפילו משיח איז
איינמאל געשטארבן פאר אונדזערע זינד, דער צדיק
פאר די רשעים, כדי ער זאל אונדז ברענגען צו ה׳;
און איז געטייט געווארן לויט דעם פלייש, אבער
לעבעדיק געמאכט געווארן אין דעם גייסט; 19 אין
וועלכן ער איז אויך געגאנגען און אויסגערופן צו די
רוחות אין געפענקעניש, 20 וואס זענען אמאל געווען
ווידערשפעניק, ווען ה׳ס סבלנות האט געווארט אין
די טעג פון נוחן, בעת עס איז צוגעגרייט געווארן
די תיבה, אין וועלכער ווייניקע, דאס הייסט אכט
נפשות, זענען געראטעוועט געווארן דורך דעם
וואסער; 21 דאס איז אויך א קעגנבילד פון דער
מקווה, וואס דערלייזט אייך איצט, נישט דאס אפטאן
אומריינקייט פונם לייב, נאר דער פארלאנג אויף
א גוט געוויסן לגבי ה׳, דורך דעם אויפשטיין (פון
די טויטע) פון יהושע/ישוע המשיחן; 22 וועלכער
איז אויף ה׳ס רעכטער האנט, נאך דעם ווי ער איז
ארויף אין הימל אריין; צו אים זענען אונטערטעניק
מלאכים און ממשלות און מאכטן.

4 דעריבער, ווי משיח האט געליטן אינם לייב,
אזוי זאלט איר זיך אויך באוואפענען מיט דער
זעלביקער מחשבה; ווייל דער, וואס האט געליטן
אינם לייב, האט אויפגעהערט מיט זינד; 2 כדי
נישט מער צו לעבן לויט די תאוות פון מענטשן,
נאר לויט ה׳ס רצון די נאך איבערגעבליבענע
צייט אינם גוף. 3 ווארום עס איז גענוג, אז אין דער
פארגאנגענער צייט האבן מיר געהאנדלט לויטן ווילן
פון די אומות (העולם), לעבנדיק אין תאוות, זויפן
וויין, הוליאנקעס, שכרות און אין פארברעכערישע
עבודה זרות; 4 אין וועלכע זיי וואונדערן זיך,
וואס איר לויפט מער נישט צוזאמען מיט זיי אין
דער זעלביקער אויסגעלאסענער פרעסעריי, און
זיי לעסטערן; 5 זיי וועלן אפגעבן א חשבון צו
אים, וועלכער איז גרייט צו משפטן די לעבעדיקע
און די טויטע. 6 ווארום דערפאר איז די בשורה
טובה אנגעזאגט געווארן אויך צו די מתים, כדי זיי
זאלן געמשפט ווערן אינם לייב ווי מענטשן, זאלן

אבער לעבן אינם גייסט לויט ה׳. 7 אבער דער קץ
פון אלעם האט זיך דערנענטערט; זייט דעריבער
שכלדיק און ניכטערן צו תפילות; 8 קודם כל
זאלט איר האבן א שטארקע ליבשאפט איינער פאר
דעם אנדערן; ווייל ליבע פארדעקט א מאסע זינד;
(משלי י, יב.) 9 זייט גאסטפריינדלעך איינער צום
אנדערן אָן געמורמל; 10 דינט איינער דעם אנדערן,
לויט דער מתנה, וואס יעדערער האט באקומען,
ווי גוטע פארוואלטער פון ה׳ס פארשיידנארטיקן
חסד; 11 אויב עמיצער רעדט, (זאל ער רעדן) ווי
ה׳ס רייד; אויב איינער באדינט, (זאל ער עס טאן)
ווי אויס דער קראפט, וועלכע ה׳ גיט; כדי אין אלעם
זאל ה׳ פארהערלעכט ווערן דורך יהושע/ישוע
המשיחן, וועמען עס געהערט כבוד און מאכט לעלמי
עולמים. אמן. (aiōn g165) 12 געליבטע, וואונדערט זיך
נישט איבער דעם קאלכאויון, וואס איז געקומען,
ווי א נסיון אויף אייך, גלייך ווי א פרעמדע זאך
וואלט אייך געטראפן; 13 נאר לויט ווי איר זענט
אנטיילנעמער אין די ליידן פון דעם משיח, זאלט
איר זיך פרייען; כדי אין דער אנטפלעקונג פון זיין
כבוד זאלט איר זיך פרייען און משמח זיין. 14 אויב
איר ווערט געזידלט צוליב דעם נאמען פונם משיח,
איז וואויל אייך; ווייל דער (גייסט) פון כבוד און
דער גייסט פון ה׳ רוט אויף אייך. 15 נאר זאל קיינער
פון אייך נישט ליידן ווי א רוצח, אדער גנב, אדער
רשע, אדער ווי איינער, וואס מישט זיך אריין אין
יענעמס געשעפטן; 16 אויב אבער (עמיצער ליידט)
אלס א משיחיסט, זאל ער זיך נישט שעמען; נאר
אפגעבן כבוד צו ה׳ אין דעם דאזיקן נאמען. 17 ווייל
עס איז שוין צייט, אז דאס משפט זאל זיך אנהויבן
פון ה׳ס הויז; און אויב פון אונדז קודם כל, וואס
וועט שוין זיין דער סוף פון די ווידערשפעניקע צו
ה׳ס בשורה טובה? 18 און אויב דער צדיק ווערט
קוים געראטעוועט, וואו וועט דער רשע און חוטא
אהינקומען? 19 דערפאר זאלן אויך די, וועלכע
ליידן לויט ה׳ס ווילן, פארטרויען זייערע נשמות
צום געטרייען באשעפער, טוענדיק גוטס.

5 די זקנים דעריבער צווישן אייך בין איך
מזהיר, וואס איך בין אויך א זקן און אן עדות
פון דעם משיחס ליידן, ווי אויך אן אנטיילנעמער
אין דעם כבוד, וואס דארף אנטפלעקט ווערן:
2 פאשעט ה׳ס סטאדע, וואס איז ביי אייך, געבנדיק
השגחה, נישט געצוואונגענערהייט, נאר אויס גוטן
ווילן, לויט (דעם רצון פון) ה׳; און נישט צוליב
שענדלעכע פארדינסטן, נאר מיט מונטערקייט;
3 און אויך נישט ווי איר וואלט געהערשט איבער
די ירושות, נאר ווערט פארבילדער פאר דער
סטאדע. 4 און ווען דער הויפט פאסטוך וועט
דערשיינען, וועט איר באקומען די קרוין פון כבוד,
וואס פארוועלקט נישט. 5 פונקט אזוי, איר יונגערע,
אונטערטעניקט זיך צו די זקנים, און אלע זאלט
איר זיך אנקליידן מיט עניוותדיקייט איינער לגבי
דעם אנדערן; ווייל ה׳ שטעלט זיך אנטקעגן די
שטאלצע, די נידריקע אבער גיט ער חן. (משלי ג,
לד.) 6 דערנידריקט זיך דעריבער אונטער ה׳ס
מעכטיקער האנט, כדי ער זאל אייך דערהייבן אין
דער געהעריקער צייט! 7 ווארפט אלע אייערע
דאגות אויף אים, ווייל ער זארגט פאר אייערטוועגן.
8 זייט ניכטער, זייט וואכזאם; אייער שונא, דער
שטן, גייט ארום ווי א ברומענדיקער לייב, זוכנדיק
וועמען איינצושלינגען; 9 שטעלט זיך אים אנטקייגן,
פעסט אין דער אמונה, און זייט וויסן, אז די זעלביקע

עינויים ווערן דערפילט אין אייערע ברידער אין
דער וועלט. 10 און דער ג-ט פון יעדן חסד, וועלכער
האט אייך גערופן צו זיין אייביקן כבוד אינם משיח,
נאך דעם ווי איר האט געליטן אביסל, ער אליין
וועט אייך מאכן שלמותדיק, שטארקן, קרעפטיקן,
גרונטפעסטיקן. (aiōnios g166) 11 צו אים זאל זיין די
הערשאפט לעלמי עולמים. אמן. (aiōn g165) 12 דורך
סילוואנוסן, דעם געטרייען ברודער, אזוי רעכן איך,
האב איך אייך קורץ געשריבן, אייך מזהיר צו זיין
און עדות צו זאגן, אז דאס איז דער ווארהאפטיקער
חסד פון ה׳, אין וועלכן איר שטייט. 13 עס גיט אייך
אפ שלום די מיטאויסדערוויילטע קהלה אין בבל
און מארקוס דער זון מיינער. 14 גיט אפ שלום איינער
דעם אנדערן מיט א קוש פון ליבע. שלום צו אייך
אלעמען, וועלכע זענען אינם משיח.

ב פעטרוס בריוו

1 שמעון פעטרוס, א קנעכט און שליח פון
יהושע/ישוע המשיחן, צו די, וועלכע האבן מקבל
געווען די זעלביקע טייערע אמונה, ווי מיר, אין
דער צדקות פון אונדזער ג-ט און פון דעם גואל
יהושע/ישוע המשיח: 2 חסד צו אייך און שלום זאל
זיך פיל פארמערן אין דער דערקענטעניש פון ה׳ און
פון אונדזער האר יהושע/ישוע; 3 ווייל זיין ג-טלעכע
קראפט האט אונדז געשאנקען אלץ, וואס האט א
שייכות צום לעבן און צו יראת שמים, דורך דער
דערקענטעניש פון דעם, וועלכער האט אונדז גערופן
דורך זיין אייגענעם כבוד און גוטע מידה; 4 דורך
וועלכע ער האט אונדז געשענקט די טייערסטע
און גרעסטע הבטחות; כדי דורך די דאזיקע זאלט
איר ווערן אנטיילנעמער אין דער ג-טלעכער טבע,
אנטרונענדיק פון דער פארדארבונג, וואס איז אין
דער וועלט דורך תאווה. 5 און צוליב דעם זעלביקן
סיבה, איר מוזן מאכן אלע מי צו צוגעבן צולייגן אין
דער אמונה אייערער די גוטע מידה; און צו דער גוטע
מידה דאס וויסן; 6 און צום וויסן די שליטה איבער
זיך; און צו דער שליטה איבער זיך די סבלנות; און
צו סבלנות יראת שמים; 7 און צו יראת שמים די
ברידערלעכקייט; און צו דער ברידערלעכקייט
די ליבע. 8 ווארום ווען די דאזיקע זאכן זענען
פאראן ביי אייך און פארמערן זיך, לאזן זיי אייך
נישט ווערן פויל און נישט אומפרוכטבאר אין דער
דערקענטעניש פון דעם האר אונדזערן יהושע/ישוע
המשיח. 9 ווארום דער, וועמען עס פעלן די דאזיקע
(מידות טובות), איז בלינד, קורצזיכטיק, און האט
פארגעסן די רייניקונג פון זיינע אלטע חטאים.
10 דערפאר, ברידער, פלייסיקט זיך נאך מער פעסט
צו מאכן אייער רוף און אויסדערוויילונג; ווארום
אויב איר וועט דאס טאן, וועט איר קיינמאל נישט
שטרויכלען; 11 ווארום אָט אזוי וועט אייך רייכלעך
געגעבן ווערן דער אריינגאנג אין דעם אייביקן
מלכות פון אונדזער האר און גואל יהושע/ישוע
המשיח. (aiōnios g166) 12 דערפאר וועל איך תמיד זיין
גרייט אייך צו דערמאנען וועגן די דאזיקע זאכן, הגם
איר קענט זיי און זענט געגרונטפעסטיקט אין דעם
אמת, וועלכער איז ביי (אייך). 13 און איך האלט
עס פאר רעכט, כל זמן איך בין אין דעם דאזיקן
געצעלט, אייך צו דערוועקן מיט א דערינערונג;
14 ווייל איך ווייס, אז אין גיכן וועל איך אפלייגן מיין
געצעלט, ווי אויך אונדזער האר יהושע/ישוע המשיח
האט עס מיר קלאר געמאכט. 15 און איך וועל מיך
פלייסיק באמיען, אז נאך מיין פטירה זאלט איר
זיין אימשטאנד צו געדענקען די דאזיקע זאכן צו
יעדער צייט. 16 ווארום מיר האבן נישט נאכגעפאלגט
קיין אויסגעקליגלטע לעגענדעס, ווען מיר האבן
אייך באקאנט געמאכט די גבורה פון אונדזער האר
יהושע/ישוע המשיח און זיין קומען, נאר מיר זענען
געווען עדות, וואס האבן געזען מיט די אייגענע אויגן
זיין כבוד. 17 ווארום ער האט באקומען פון ג-ט דעם
פאטער כבוד און הערלעכקייט, ווען אזא קול איז
אראפגעקומען צו אים פון דער מאיעסטעטישער
הערלעכקייט: (ציטירן ניטציטירן) דער דאזיקער
איז מיין געליבטער זון, אין וועמען איך האב א
וואוילגעפעלן; 18 און מיר האבן געהערט דאס
דאזיקע קול קומען פון הימל, בשעת מיר זענען
געווען מיט אים אויף דעם הייליקן בארג. 19 און
פעסטער איז דאס נביאיש ווארט, וואס מיר האבן;
און איר וועט טאן גוט, האלטנדיק זיך דערצו, ווי

צו א ליכט, וואס שיינט אויף א טונקל ארט, ביז
דער טאג ברעכט אריין, און דער מארגנשטערן
וועט אויפגיין אין אייערע הערצער; 20 וויסנדיק
דאס דאזיקע קודם כל, אז קיין נבואה פון די כתבי
(הקודש) קען נישט האבן קיין פריוואטן פירוש.
21 ווארום קיינמאל איז נאך נישט געברענגט געווארן
קיין נבואה פון א מענטשנס ווילן; נאר געטריבן פונם
רוח הקודש, האבן מענטשן גערעדט פון ה׳. (שמואל
ב כג, ג.)

2 עס זענען אבער אויך געווען פאלשע נביאים
צווישן דעם פאלק, ווי עס וועלן אויך זיין צווישן
אייך פאלשע מורי תורה, וועלכע וועלן בשתיקה
אריינפירן פארדארבלעכע כתות, און פארלייקענען
דעם האר, וואס האט זיי אפגעקויפט, און ברענגען
אויף זיך א גיכע פארדארבונג. 2 און א סך וועלן
נאכפאלגן זייערע אויסגעלאסנקייטן, דורך וועלכע
דער וועג פון אמת וועט ווערן געלעסטערט. 3 און
אויס געלטגיריקייט וועלן זיי אייך פארקויפן מיט
באטריגערישע רייד; דאס משפט אויף זיי פון לאנג
אָן זוימט זיך נישט און די פארדארבונג זייערע
דרימלט נישט. 4 ווארום אויב ה׳ האט נישט געשוינט
די מלאכים, וועלכע האבן געזינדיקט, נאר האט
זיי איבערגעגעבן אין היילן פון חשכות אין דער
אונטערוועלט, אפגעהיטן צו ווערן צום משפט;
(Tartaroō g5020) 5 און ווען ער האט נישט געשוינט
די אלטע וועלט, נאר האט באהיט נוחן, א מבשר
פון גערעכטיקייט, מיט זיבן אנדערע, בשעת ער
האט אראפגעשיקט דאס מבול אויף א וועלט פון
רשעים; 6 און מאכנדיק צו אש די שטעט סדום און
עמורה, האט ער זיי געמשפט מיט אן איבערקערונג,
זעצנדיק זיי אלס א ביישפיל פאר רשעים להבא;
7 און האט מציל געווען דעם צדיק לוט, וועלכער
איז געקוועלט געווארן דורך דער פארשייטער
אויפפירונג פון די שענדלעכע מענטשן מחוץ דעם
געזעץ— 8 ווארום ער, דער צדיק, וואוינענדיק
צווישן זיי, האט געפלאגט זיין גערעכט נפש מיט
וואס ער האט געזען און געהערט טאג אויס טאג איין
פון זייערע בייזע מעשים מחוץ דעם געזעץ— 9 אזוי
ווייסט דער האר מציל צו זיין די ג-טספארכטיקע פון
א נסיון, רשעים אבער צו באהאלטן צו באשטראפונג
אינם יום הדין; 10 און איבערהויפט די, וועלכע גייען
נאך שמוציקע תאוות פון דעם פלייש, און פאראכטן
הערשאפט; עזות פנימער, פרעכע, זיי ציטערן נישט
צו לעסטערן מאכטן; 11 וואס מלאכים, גרעסער ווי זיי
אין כוח און גבורה, ברענגען נישט קיין לעסטערנדיק
משפט קעגן זיי פאר דעם האר. 12 זיי אבער, ווי
אומפארשטאנדיקע חיות, בטבע געבוירן דערצו,
געפאנגען און אומגעברענגט צו ווערן, לעסטערן
דאס, וואס זיי פארשטייען נישט, זיי וועלן אומקומען
אין זייער פארדארבנקייט, 13 ליידנדיק דעם שכר
פון אומגערעכטיקייט; (זיי), וואס האלטן עס פאר א
תענוג זיך צו לאזן פרעסן בייטאג, (זענען) פלעקן און
פעלערן, שכורן זיך אָן הוליען אין זייערע שקרים,
עסנדיק (און טרינקענדיק) מיט אייך; 14 האבן
אויגן פול מיט זנות און נישט געזעטיקטע פון זינד;
לאקן צו זיך אומסטאביל נפשות; האבן אן הארץ
געוואוינט צו געלטגייציקייט; זענען קינדער פון א
קללה; 15 פארלאזנדיק דעם דרך הישר, האבן
זיי פארבלאנדזשעט, און נאכגעפאלגט אין דעם
וועג פון בלעם בן בעור, וואס האט ליב געהאט
דעם שכר פון אומגערעכטיקייט; 16 ער האט אבער
געהאט א שטראף פאר זיין איינגענעם חטא; א שטומע

בהמה אין געשפאן, רעדנדיק מיט א מענטשלעך קול,
האט פארווערט דאס משוגעת פון דעם נביא. 17 די
דאזיקע זענען קוואלן אָן וואסער, און וואלקנדלעך
געטריבן פון א שטורמווינט; פאר זיי איז אנגעגרייט
די טונקלקייט פון דעם חושך. 18 ווארום רעדנדיק
שטאלצע רייד אָן א זין, לאקן זיי מיט די תאוות
פון דעם לייב דורך צעלאזנקייט די יעניקע, וואס
זענען קוים אנטרונען פון די, וועלכע לעבן אין
טעות; 19 בשעת זיי זענען זיי מבטיח פרייהייט,
זענען זיי אליין קנעכט פון פארדארבונג; ווארום פון
וועמען איינער ווערט ביינעקומען, צו דעם ווערט
ער אויך פארשקלאפט. 20 ווארום אויב נאך דעם
ווי זיי זענען אנטרונען פון די באפלעקונגען פון
דער וועלט דורך דער דערקענטעניש פון אונדזער
האר און גואל יהושע/ישוע המשיח, זענען זיי ווידער
פארוויקלט אין די דאזיקע און זענען ביינעקומען
געווארן, איז זייער סוף ערגער ווי דער אנהויב.
21 ווארום עס וואלט געווען בעסער פאר זיי נישט צו
האבן דערקענט דעם וועג פון גערעכטיקייט, ווי,
נאכן דערקענען, זיך אפצוקערן פון דעם הייליקן
געבאט, וואס איז איבערגעגעבן געווארן צו זיי.
22 ביי זיי האט זיך באשטעטיקט דאס ווארהאפטיקע
שפריכווארט: א הונט האט זיך אומגעקערט צו דעם,
וואס ער האט אויסגעבראכן, און אן אפגעוואשן חזיר
זיך צו וואלגערן אין בלאטע! (משלי כו, יא.)

3 דאס דאזיקע, געליבטע, איז שוין דער צווייטער
בריוו, וואס איך שרייב אייך; אין וועלכע איך
דערוועק דורך א דערינערונג אייער לויטערן
פארשטאנד; 2 צו געדענקען די ווערטער, וואס די
הייליקע נביאים האבן פריער גערעדט, און דאס
געבאט פון אונדזער האר און רעטער דורך די
שליחים אייערע; דאס דאזיקע זאלט איר וויסן,
3 קודם כל, אז אין די לעצטע טעג וועלן קומען
אפשפעטער מיט שפאט, וואס גייען לויט זייערע
איינענע גלוסטונגען, 4 און וועלן זאגן: וואו איז די
הבטחה פון זיין קומען (ביאת המשיח)? ווארום
זינט די אבות זענען איינגעשלאפן, בלייבט אלץ ווי
ביים אנהויב פון דער באשאפונג! 5 ווארום בכיוון
פארגעסן זיי דאס דאזיקע, אז דורך ה׳ס ווארט שוין
פארצייטנס זענען געווען הימלען, און אז אן ערד איז
אנטשטאנען אויס וואסער און דורך וואסער; 6 דורך
וועלכע די דעמאלטיקע וועלט איז אונטערגעגאנגען
אין א וואסער פון מבול; 7 די איצטיקע הימלען
אבער און די ערד ווערן אויפבאווארט דורך דעם
זעלביקן ווארט און ווערן באהאלטן פאר דעם פייער
צום יום הדין און דעם אונטערגאנג פון מענטשן
רשעים. 8 פארגעסט אבער נישט אין דעם דאזיקן,
געליבטע, אז איין טאג ביים האר איז ווי טויזנט יאר,
און טויזנט יאר ווי איין טאג. 9 דער האר זוימט זיך
נישט מיט דער הבטחה, ווי אייניקע האלטן עס פאר
א פארזאמונג; נאר ער איז געדולדיק צו אייך, ווייל
ער וויל נישט עמיצער זאל פארלוירן ווערן, נאר אז
אלע זאלן קומען צו תשובה. 10 דער טאג פון דעם
האר וועט אבער קומען ווי א גנב; אין דעם זעלביקן
טאג וועלן די הימלען פארגיין מיט א רעש, און די
יסודות וועלן זיך צעשמעלצן פון היץ, און די ערד
און די מעשים אויף איר וועלן פארברענט ווערן.
11 אזוי ווי אלע די דאזיקע זאכן וועלן צעגיין אויף
אזא אופן, היינט וואס פאר א (מענטשן) דארפט
איר שוין זיין אין א הייליקן לעבן און אין יראת
שמים, 12 דערווארטנדיק און צוויילנדיק דאס
קומען פון ה׳ס טאג, דורך וועלכן די הימלען וועלן

פארברענט ווערן און צעניין, און די יסודות וועלן
צעשמאלצן ווערן פון היץ! 13 לויט זיין הבטחה
אבער דערווארטן מיר א נייעם הימל און א נייע ערד,
אין וועלכע גערעכטיקייט וואוינט. (ישעיהו סה, יז-
כה.) 14 דערפאר, געליבטע, ווייל איר דערווארט
די דאזיקע זאכן, זאלט איר זיך פלייסן געפונען צו
ווערן אין שלום, אָן א פלעק און אָן א מום פאר
אים. 15 און רעכנט די געדולד פון אונדזער האר
ווי א ישועה; לויט ווי אונדזער געליבטער ברודער
פוילוס האט אייך געשריבן, לויט דער חכמה, וואס
איז אים געגעבן געווארן, 16 ווי אויך אין אלע בריוו,
ווען ער רעדט אין זיי דערפון; אין וועלכע עס
זענען פאראן אייניקע שווערפארשטענדלעכע זאכן,
וואס די אומגעלערנטע און נישט שטאנדהאפטיקע
פארדרייען, ווי אויך די איבריקע כתבי (הקודש), צו
זייער אייגענער פארדארבונג. 17 און איר, געליבטע,
וויסנדיק עס פארויס, זאלט זיך אפהיטן, כדי איר
זאלט נישט מיטגעריסן ווערן דורך דער פארפירונג
פון בייזע לייט, און נישט אוועקפאלן פון אייער
אייגענעם פעסטן שטאנד. 18 נאר וואקסט אין דעם
חסד און דערקענטעניש פון אונדזער האר און גואל
יהושע/ישוע המשיח. כבוד צו אים סאי איצט סאי
אין דעם טאג פון אייביקייט. אמן. (aiōn g165)

א יוחנן בריוו

1 דאס, וואס איז געווען פונם אנהויב אָן, וואס מיר
האבן געהערט, וואס מיר האבן געזען מיט אונדזערע
אויגן, וואס מיר האבן באטראכט און אונדזערע
הענט האבן אנגערירט, וועגן דעם ווארט פון לעבן—
2 און דאס לעבן איז אנטפלעקט געווארן, און מיר
האבן געזען און זאגן עדות און זאגן אייך אָן דאס
אייביקע לעבן, וואס איז געווען ביי דעם פאטער און
האט זיך באוויזן צו אונדז— (aiōnios g166) 3 וואס מיר
האבן געזען און געהערט, דאס זאגן מיר אייך אָן, כדי
אויך איר זאלט האבן חברותאשאפט מיט אונדז; און
אונדזער חברותאשאפט איז מיט דעם פאטער און
מיט זיין זון יהושע/ישוע המשיח; 4 און דאס שרייבן
מיר, כדי אונדזער שמחה זאל ווערן פול. 5 און דאס
דאזיקע איז די שמועה, וואס מיר האבן געהערט פון
אים און זאגן אייך אָן, אז ה׳ איז ליכט, און קיין שום
חושך איז אין אים נישט פאראן. 6 ווען מיר זאגן, אז
מיר האבן חברותאשאפט מיט אים, און גייען אין
דער פינצטערניש, זאגן מיר ליגן, און טאן נישט דעם
אמת; 7 ווען אבער מיר גייען אין דעם ליכט, ווי ער
איז אין דעם ליכט, האבן מיר חברותאשאפט איינער
מיט דעם אנדערן, און דאס בלוט פון יהושע/ישוע,
זיין זון, רייניקט אונדז פון יעדן חטא. 8 ווען מיר
זאגן, אז מיר האבן נישט קיין חטא, באטריגן מיר
זיך אליין, און דער אמת איז נישט אין אונדז. 9 ווען
מיר זענען זיך מתוודה אויף אונדזערע זינד, איז ער
געטריי און גערעכט אז ער זאל אונדז מוחל זיין די
זינד און אונדז רייניקן פון יעדער אומגערעכטיקייט.
(משלי כח, יג.) 10 ווען מיר זאגן, אז מיר האבן נישט
געזינדיקט, מאכן מיר אים פאר א ליגנער, און זיין
ווארט איז נישט אין אונדז.

2 קינדער מיינע, דאס שרייב איך אייך, כדי
איר זאלט נישט זינדיקן. און ווען עמיצער זינדיקט
יא, האבן מיר א מליץ (יושר) ביי דעם פאטער,
יהושע/ישוע המשיחן, דעם צדיק; 2 און ער איז דאס
(קרבן) כפרה פאר אונדזערע זינד, און נישט נאר
פאר אונדזערע אליין, נאר אויך פאר דער גאנצער
וועלט. 3 און דורך דעם ווייסן מיר, אז מיר קענען
אים: ווען מיר היטן אפ זיינע געבאטן. 4 ווער עס
זאגט: איך קען אים, און היט נישט אפ זיינע געבאטן,
דער איז א ליגנער, און דער אמת איז נישט אין אים;
5 ווער אבער עס היט יא אפ זיין ווארט, ווערט ה׳ס
ליבע באמת פארפאלקאמט אין אים. דורך דעם
ווייסן מיר, אז מיר זענען אין אים: 6 ווער עס זאגט,
אז ער בלייבט אין אים, דער איז מחייב צו לעבן
אזוי, ווי ער האט געלעבט. 7 געליבטע, איך שרייב
אייך נישט קיין ניי געבאט, נאר אן אלט געבאט,
וואס איר האט געהאט פון אנהויב אָן; דאס אלטע
געבאט איז דאס ווארט, וואס איר האט געהערט.
8 ווידער שרייב איך אייך א ניי געבאט, וואס איז
אמת אין אים און אין אייך; ווייל די פינצטערניש
פארגייט, און דאס ווארהאפטיקע ליכט שיינט שוין.
9 ווער עס זאגט, אז ער איז אין דעם ליכט, און
האט פיינט דעם ברודער זיינעם, דער איז (נאך)
אין דער פינצטערניש ביז איצט. 10 ווער עס האט
ליב זיין ברודער, דער בלייבט אין דעם ליכט,
און קיין מיכשול איז אין אים נישט פאראן. 11 ווער
אבער עס האסט זיין ברודער, דער איז אין דער
פינצטערניש, און גייט אין דער פינצטערניש, און
ווייסט נישט וואו אהין ער גייט, ווייל די פינצטערניש
האט אים פארבלענדט די אויגן. 12 איך שרייב צו
אייך, קינדער, ווייל די זינד זענען אייך פארגעבן

געווארן צוליב זיין נאמען. 13 איך שרייב צו אייך,
אבות, ווייל איר קענט אים, וואס איז פון אנהויב
אָן. איך שרייב צו אייך, יונגעלייט, ווייל איר האט
גובר געווען דעם בייזן (שׂטן). איך האב געשריבן
צו אייך, קינדער, ווייל איר קענט דעם פאטער.
14 איך האב געשריבן צו אייך, פאטערס, ווייל איר
קענט אים, וועלכער איז פון אנהויב אָן. איך האב
געשריבן צו אייך, יונגעלייט, ווייל איר זענט שטארק,
און ה׳ס ווארט פארבלייבט אין אייך, און איר האט
גובר געווען דעם בייזן (שׂטן). 15 האט נישט ליב
די וועלט, אויך נישט די זאכן, וואס זענען אין דער
וועלט. אויב איינער האט ליב די וועלט, איז דעם
פאטערס ליבע נישט אין אים. 16 ווייל אלץ, וואס
געפינט זיך אין דער וועלט, די גלוסטיקייט פון
דעם פלייש און די תאווה פון די אויגן און דער
שטאלץ פון לעבן, איז נישט פון דעם פאטער, נאר
פון דער וועלט. 17 און די וועלט פארגייט און די
גלוסטיקייט דערפון; ווער אבער עס טוט ה׳ס רצון,
דער האט א קיום אויף אייביק. (aiōn g165) 18 קינדער,
עס איז די לעצטע שעה; און ווי איר האט געהערט,
אז דער אנטי-משיח קומט, אזוי זענען איצט פאראן
א סך קעגנער פונם משיח; דערפאר ווייסן מיר,
אז עס איז די לעצטע שעה. 19 פון אונדז זענען זיי
ארויסגעגאנגען, נאר זיי זענען נישט געווען פון אונדז;
ווארום אויב זיי וואלטן געווען פון אונדז, וואלטן זיי
געבליבן מיט אונדז; נאר (זיי זענען ארויסגעגאנגען)
כדי זיי זאלן באקאנט ווערן, אז זיי אלע זענען נישט
פון אונדז. 20 און איר האט א זאלבונג פון הקדוש
ברוך הוא, און אלע פון איר האבן דערקענטעניש.
21 איך האב אייך נישט געשריבן, ווייל איר קענט
נישט דעם אמת, נאר ווייל איר קענט אים, און ווייל
(איר ווייסט, אז) קיין שקר איז נישט אויס דעם אמת.
22 ווער איז דער ליגנער, אויב נישט דער, וועלכער
לייקנט אפ, אז יהושע/ישוע איז דער משיח? דער
דאזיקער איז דער אנטי-משיח, וועלכער פארלייקנט
דעם פאטער און דעם זון. 23 יעדער, וועלכער
פארלייקנט דעם זון, האט אויך נישט דעם פאטער;
ווער וואס איז מודה אין דעם זון, דער האט דעם
פאטער אויך. 24 זאל בלייבן אין אייך דאס, וואס איר
האט געהערט פון אנהויב אָן. אויב עס וועט בלייבן
אין אייך דאס, וואס איר האט געהערט פון אנהויב
אָן, וועט איר אויך בלייבן אין דעם זון און אין דעם
פאטער. 25 און דאס דאזיקע איז די הבטחה, וועלכע
ער האט אונדז צוגעזאגט: דאס אייביקע לעבן. (aiōnios
g166) 26 דאס האבן איך אייך געשריבן וועגן די, וואס
פארפירן אייך. 27 און איר, די זאלבונג, וואס איר
האט באקומען פון אים, בלייבט אין אייך, און איר
דארפט נישט, אז עמיצער זאל אייך לערנען; נאר
ווי זיין זאלבונג לערנט אייך וועגן אלעם, און איז
ווארהאפטיק, און נישט קיין שקר, און ווי זי האט
אייך געלערנט, אזוי זאלט איר בלייבן אין אים.
28 און איצט, קינדער, בלייבט אין אים; כדי ווען ער
וועט נתגלה ווערן, זאלן מיר האבן דרייסטקייט, און
זיך נישט דארפן שעמען פאר אים ביי זיין אנקומען.
29 אויב איר ווייסט, אז ער איז גערעכט, זאלט איר
וויסן, אז אפילו יעדער איינער, וואס טוט עוסק זיין
אין צדקות איז געבוירן פון אים.

3 זעט וואס פאר א ליבע דער פאטער האט
אונדז געשענקט, אז מיר זאלן גערופן ווערן ה׳ס
קינדער; און מיר זענען עס. דערפאר קען אונדז
די וועלט נישט, ווייל זי האט אים נישט געקענט.
2 געליבטע, איצט זענען מיר ה׳ס קינדער, און עס

איז נאך נישט אנטפלעקט געווארן, וואס מיר וועלן
זיין. מיר ווייסן אבער, אז ווען ער וועט נתגלה ווערן,
וועלן מיר זיין גלייך צו אים; ווייל מיר וועלן אים
זען אזוי, ווי ער איז. 3 און יעדער איינער, וועלכער
האט די דאזיקע האפענונג אויף אים, רייניקט זיך
אזוי, ווי ער איז ריין. 4 יעדער איינער, וועלכער
טוט זינד, איז עובר די תורה; און זינד איז דאס
עובר זיין אויף דער תורה. 5 און איר ווייסט, אז ער
איז אנטפלעקט געווארן, כדי ער זאל אוועקנעמען
אונדזערע זינד; און אין אים איז נישטא קיין חטא.
6 יעדער איינער, וועלכער בלייבט אין אים, זינדיקט
נישט; ווער עס זינדיקט, דער האט אים נישט געזען,
און אים נישט געקענט. 7 קינדער, זאל אייך קיינער
נישט פארפירן; ווער עס טוט עוסק זיין אין צדקות,
דער איז א צדיק, ווי ער איז א צדיק; 8 ווער עס
טוט זינד, דער איז פון דעם שׂטן; ווייל דער שׂטן
זינדיקט פון אנהויב אָן. דערצו איז דער זון פון דער
אויבערשטער אנטפלעקט געווארן, כדי ער זאל
צעשטערן די מעשים פון דעם שׂטן. 9 יעדער איינער,
וועלכער איז געבוירן געווארן פון ה׳, טוט נישט קיין
זינד, ווייל זיין זאמען בלייבט אין אים; און ער קען
נישט זינדיקן, ווייל ער איז געבוירן געווארן פון ה׳.
10 דורך דעם דאזיקן ווערן אנטפלעקט די קינדער
פון ה׳, און די קינדער פון דעם שׂטן: יעדער איינער,
וועלכער טוט נישט עוסק זיין אין צדקות, איז נישט
פון ה׳, און דער, וואס האט נישט ליב זיין ברודער.
11 ווייל דאס דאזיקע איז די שמועה, וועלכע איר
האט געהערט פון אנהויב אָן: אז מיר זאלן ליב האבן
איינער דעם אנדערן; 12 נישט ווי קין, וועלכער
איז געווען פון דעם בייזן און האט געהרגעט זיין
ברודער. און פארוואס האט ער אים געהרגעט?
ווייל זיינע מעשים זענען געווען בייז, זיין ברודערס
(מעשים) אבער זענען געווען גערעכט. (בראשית
ד, ד-ח.) 13 וואונדערט זיך נישט, ברידער, אויב
די וועלט האט אייך פיינט. 14 מיר ווייסן אז מיר
זענען אריבערגעגאנגען פון טויט צום לעבן, ווייל
מיר האבן ליב די ברידער. ווער עס האט נישט
ליב, דער פארבלייבט אין דעם טויט. 15 יעדער
איינער, וועלכער האסט דעם ברודער זיינעם, איז
א רוצח; און איר ווייסט, אז קיין מענטשנמערדער
דאס אייביקע לעבן בלייבט אין אים נישט. (aiōnios
g166) 16 דורך דעם דאזיקן האבן מיר דערקענט
די ליבע: ווייל ער האט אנידערגעלייגט זיין לעבן
פאר אונדזערטוועגן; און מיר זענען אויך מחייב
אנידערצולייגן אונדזערע לעבנס פאר די ברידער.
17 ווער אבער עס האט נכסים אין דער וועלט, און
זעט זיין ברודער האבן נויט, און פארשליסט זיין
הארץ קעגן אים, וויאזוי זשע בלייבט ה׳ס ליבע
אין אים? 18 קינדער, לאמיר נישט ליב האבן מיט
ווערטער, אויך נישט מיט דער צונג, נאר בפועל
ממש און באמת. 19 דורך דעם דאזיקן וועלן מיר
דערקענען, אז מיר זענען פון דעם אמת, און וועלן
בארואיקן אונדזער הארץ פאר אים, 20 אז ווען
אונדזער הארץ פארמשפט אונדז, איז ה׳ גרעסער
ווי אונדזער הארץ, און ווייסט אלץ. 21 געליבטע,
ווען אונדזער הארץ פארמשפט אונדז נישט, האבן
מיר דרייסטקייט פאר ה׳; 22 און וואס מיר בעטן,
דאס באקומען מיר פון אים, ווייל מיר היטן אפ זיינע
געבאטן, און טאן דאס, וואס איז וואוילגעפעלן פאר
אים. 23 און אָט דאס דאזיקע איז זיין געבאט, אז מיר
זאלן גלויבן אין דעם נאמען פון זיין זון יהושע/ישוע
המשיח, און ליב האבן איינער דעם אנדערן, ווי ער

האט אונדז געגעבן א געבאט. 24 און ווער עס היט
זיינע געבאטן, דער בלייבט אין אים, און ער אין
אים. און דורך דעם דאזיקן דערקענען מיר, אז ער
בלייבט אין אונדז: דורך דעם גייסט, וועלכן ער
האט אונדז געשענקט.

4 געליבטע, גלויבט נישט יעדן גייסט, נאר
פרובירט אויס די גייסטער, צי זיי זענען פון ה׳;
ווייל א סך פאלשע נביאים זענען ארויסגעגאנגען אין
דער וועלט אריין. 2 דורך דעם דאזיקן דערקענט
איר ה׳ס גייסט: יעדער גייסט, וואס איז מודה, אז
יהושע/ישוע המשיח איז געקומען אינם פלייש, איז
פון ה׳; 3 און יעדער גייסט, וואס באקענט נישט
יהושען/ישוען, איז נישט פון ה׳; און דער דאזיקער
איז דער (גייסט) פון דעם אנטי-משיח, וואס איר
האט געהערט, אז ער קומט; און איז שוין איצט אין
דער וועלט. 4 קינדער, איר זענט פון ה׳, און האט
זיי מנצח געווען; ווייל גרעסער איז דער, וועלכער
איז אין אייך, ווי דער, וועלכער איז אין דער וועלט.
5 זיי זענען פון דער וועלט; צוליב דעם רעדן זיי פון
דער וועלט, און די וועלט הערט זיי. 6 מיר זענען פון
ה׳; ווער עס קען ה׳, דער הערט אונדז; ווער עס איז
נישט פון ה׳, דער הערט אונדז נישט. דורך דער
דאזיקער זאך דערקענען מיר דעם גייסט פון אמת
און דעם גייסט פון באטרוג. 7 געליבטע, לאמיר
ליב האבן איינער דעם אנדערן; ווייל די ליבע איז
פון ה׳; און יעדער איינער, וועלכער האט ליב, איז
געבוירן געווארן פון ה׳ און קען ה׳. 8 ווער עס האט
נישט ליב, דער האט נישט דערקענט ה׳, ווייל ה׳ איז
ליבע. 9 דורך דעם דאזיקן האט זיך ארויסגעוויזן
ה׳ס ליבע צו אונדז: אז ה׳ האט געשיקט זיין בן יחיד
אין דער וועלט אריין, כדי מיר זאלן לעבן דורך
אים. 10 אין דעם דאזיקן באשטייט די ליבע, נישט אז
מיר האבן ליב געהאט ה׳, נאר אז ער האט אונדז
ליב געהאט, און געשיקט זיין זון אלס א (קרבן)
כפרה פאר אונדזערע זינד. 11 געליבטע, אויב ה׳
האט אונדז אזוי ליב, זענען מיר אויך מחייב ליב
צו האבן איינער דעם אנדערן. 12 ה׳ האט קיינער
קיינמאל נישט געזען; ווען מיר האבן ליב איינער
דעם אנדערן, בלייבט ה׳ צווישן אונדז, און זיין
ליבע ווערט פארפאלקאמט אין אונדז; 13 דורך
דעם דאזיקן ווייסן מיר, אז מיר בלייבן אין אים, און
ער אין אונדז: ווייל ער האט אונדז געגעבן פון זיין
גייסט. 14 און מיר האבן געזען און זאגן עדות, אז דער
פאטער האט געשיקט דעם זון אלס רעטער פון דער
וועלט. 15 ווער עס וועט מודה זיין, אז יהושע/ישוע
איז דער זון פון דער אויבערשטער, בלייבט ה׳ אין
אים, און ער אין ה׳. 16 און מיר האבן דערקענט און
גלויבן אין דער ליבע, וואס ה׳ האט צו אונדז. ה׳ איז
ליבע; און ווער עס בלייבט אין דער ליבע, דער
בלייבט אין ה׳, און ה׳ בלייבט אין אים. 17 דורך
דעם דאזיקן איז די ליבע פארפאלקאמט ביי אונדז:
וואס מיר האבן בטחון אין דעם יום הדין; ווייל
ווי ער איז, אזוי זענען מיר אויך אין דער דאזיקער
וועלט. 18 מורא עקזיסטירט נישט אין דער ליבע;
נאר די פאלקאמענע ליבע טרייבט ארויס מורא,
ווייל מורא האט (צו טאן מיט) עונש; דער אבער,
וועלכער האט מורא, ווערט נישט פארפאלקאמט
אין דער ליבע. 19 מיר האבן ליב, ווייל ער קודם
כל האט אונדז ליב געהאט. 20 ווען עמיצער זאגט:
איך האב ליב ה׳, און האט פיינט זיין ברודער—איז
ער א ליגנער; ווארום ווער עס האט נישט ליב זיין
ברודער, וועמען ער זעט, דער קען נישט ליב האבן

ה׳, וועמען ער זעט נישט. 21 און דאס דאזיקע געבאט
האבן מיר פון אים; אז ווער עס האט ליב ה׳, דער
זאל אויך ליב האבן זיין ברודער.

5 יעדער איינער, וועלכער גלויבט, אז יהושע/ישוע
איז דער משיח, דער איז געבוירן פון ה׳; און יעדער
איינער, וועלכער האט ליב דעם, וואס האט געבוירן,
האט אויך ליב דעם, וואס איז געבוירן געווארן
פון אים. 2 דורך דעם דאזיקן דערקענען מיר, אז
מיר האבן ליב ה׳ס קינדער, ווען מיר האבן ליב
ה׳ און טאן זיינע געבאטן. 3 ווארום דאס דאזיקע
איז די ליבע צו ה׳: אז מיר זאלן אפהיטן זיינע
געבאטן; און זיינע געבאטן זענען נישט שווער. 4 ווייל
אלץ, וואס איז געבוירן געווארן פון ה׳, איז מנצח
די וועלט; און דאס דאזיקע איז דער נצחון, וואס
האט באזיגט די וועלט: אונדזער אמונה. 5 און ווער
איז עס, וועלכער איז מנצח די וועלט, אויב נישט
דער, וועלכער גלויבט, אז יהושע/ישוע איז דער
זון פון דער אויבערשטער? 6 ער איז עס, וועלכער
איז געקומען דורך וואסער און בלוט, יהושע/ישוע
המשיח; נישט בלויז מיט דעם וואסער אליין, נאר
מיט דעם וואסער און מיט דעם בלוט. און עס איז
דער גייסט, וואס זאגט עדות, ווייל דער גייסט איז
דער אמת. 7 ווייל עס זענען דריי, וועלכע זאגן עדות:
8 דער גייסט, און דאס וואסער, און דאס בלוט; און די
דריי זענען אייניק. 9 אויב מיר נעמען אָן דאס עדות
זאגן פון מענטשן, אזוי איז גרעסער דאס עדות זאגן
פון ה׳; ווייל דאס דאזיקע איז דאס עדות זאגן פון ה׳,
וואס ער האט עדות געזאגט וועגן זיין זון. 10 ווער עס
גלויבט אין דעם זון פון דער אויבערשטער, דער
האט דאס עדות אין זיך אליין; ווער עס גלויבט נישט
ה׳, דער האט אים געמאכט פאר א ליגנער, ווייל ער
האט נישט געגלויבט אין דעם עדות, וואס ה׳ האט
עדות געזאגט וועגן זיין זון. 11 און דאס דאזיקע איז
דאס עדות: אז ה׳ האט אונדז געגעבן אייביק לעבן;
און דאס דאזיקע לעבן איז אין דעם זון זיינעם. (aiōnios
g166) 12 ווער עס האט דעם זון, דער האט דאס לעבן;
ווער עס האט נישט דעם זון פון דער אויבערשטער,
דער האט נישט דאס לעבן. 13 די דאזיקע זאכן האב
איך אייך געשריבן, כדי איר זאלט וויסן, אז איר האט
אייביק לעבן; די, וועלכע גלויבן אין דעם נאמען פון
דעם זון פון דער אויבערשטער. (aiōnios g166) 14 און
דאס איז דער בטחון, וואס מיר האבן צו אים: אז
ווען מיר בעטן עפעס לויט זיין רצון, הערט ער
אונדז; 15 און אויב מיר ווייסן, אז ער הערט אונדז,
וועגן וואס מיר בעטן, ווייסן מיר, אז מיר האבן די
בקשות, וועלכע מיר האבן געבעטן פון אים. 16 ווען
עמיצער זעט זיין ברודער זינדיקן א חטא, וואס איז
נישט צום טויט, זאל ער בעטן (פאר זיינעטוועגן),
און ער (ה׳) וועט אים געבן לעבן, פאר די, וועלכע
זינדיקן נישט צום טויט. עס איז פאראן א זינד צום
טויט; נישט פאר יענער זאג איך, אז ער זאל בעטן!
17 יעדע עוולה איז א חטא; און עס איז פאראן א זינד
נישט צום טויט. 18 מיר ווייסן, אז יעדער איינער,
וועלכער איז געבוירן געווארן פון ה׳, זינדיקט נישט;
נאר דער, וואס איז געבוירן פון ה׳, היט זיך אפ, און
דער נישט גוטער רירט אים נישט אָן. 19 מיר ווייסן,
אז מיר זענען פון ה׳, און די גאנצע וועלט ליגט אין
דער (מאכט) פונם נישט גוטן. 20 און מיר ווייסן,
אז דער זון פון דער אויבערשטער איז געקומען
און אונדז געשענקט א פארשטאנד, כדי מיר זאלן
דערקענען דעם ווארהאפטיקן; און מיר זענען אין
דעם ווארהאפטיקן, אין זיין זון יהושע/ישוע המשיח.

דאס איז דער ווארהאפטיקער ג-ט און דאס אייביקע לעבן. (aiōnios g166) 21 קינדער, היט זיך אפ פון די אפג-טער.

ב יוחנן בריוו

1 דער זקן צו דער אויסדערוויילטער הארינטע
און צו אירע קינדער, וועלכע איך האב באמת ליב;
און נישט בלויז איך אליין, נאר אויך אלע, וואס
האבן דערקענט דעם אמת; 2 צוליב דעם אמת,
וואס בלייבט אין אונדז, און וועט זיין מיט אונדז
ביז אויף אייביק; (aiōn g165) 3 חסד, רחמים, שלום,
זאל זיין מיט אונדז, פון ג-ט דעם פאטער, און פון
יהושע/ישוע המשיחן דעם זון פון דעם פאטער,
אין ווארהאפטיקייט און אין ליבע. 4 איך האב מיך
זייער געפריידט, אז איך האב געפונען (אייניקע)
פון דיינע קינדער גיין אינם אמת, לויט ווי מיר
האבן באקומען א געבאט פון דעם פאטער. 5 און
איצט בעט איך דיך, הארינטע, נישט ווי איך וואלט
דיר געשריבן א ניי געבאט, נאר דאס, וואס מיר
האבן געהאט פון אנהויב אָן, אז מיר זאלן ליב האבן
איינס דאס אנדערע. 6 און דאס דאזיקע איז די
ליבע: אז מיר זאלן לעבן לויט זיינע געבאטן. דאס
דאזיקע איז דאס געבאט, ווי איר האט געהערט פון
אנהויב אָן, אז איר זאלט לעבן דערין. 7 ווייל א סך
פארפירער זענען ארויסגעגאנגען אין דער וועלט
אריין, וועלכע זענען נישט מודה, אז יהושע/ישוע
המשיח איז געקומען אינם פלייש. דאס איז דער
פארפירער און אנטי-משיח. 8 היט זיך, אז איר זאלט
נישט פארלירן, וואס מיר האבן דערווארבן, נאר
נעמט אפ א פולן שכר. 9 יעדער איינער, וועלכער איז
עובר און בלייבט נישט אין דער לערנונג פון דעם
משיח, האט נישט ה׳; ווער עס בלייבט יא אין דער
לערנונג, דער האט סאי דעם פאטער סאי דעם זון.
10 אויב איינער קומט צו אייך און ברענגט נישט די
דאזיקע לערנונג, זאלט איר אים נישט אויפנעמען אין
הויז אריין, און נישט אפגעבן קיין שלום; 11 ווארום
ווער עס גיט אים אפ שלום, דער האט א חלק אין
זיינע בייזע מעשים. 12 האבנדיק א סך צו שרייבן צו
אייך, האב איך עס (אבער) נישט געוואלט (טאן)
מיט פאפיר און טינט; נאר איך האף צו קומען צו
אייך און צו רעדן מויל צו מויל, כדי אונדזער פרייד
זאל זיין פול. 13 עס געבן דיר אפ שלום די קינדער
פון דיין שוועסטער, דער אויסדערוויילטער.

ג יוחנן בריוו

1 דער זקן צו גאיוסן דעם געליבטן, וועמען איך
האב באמת ליב. 2 געליבטער, איך טו תפילה,
אז אין אלעם זאלסטו מצליח זיין, און זיין געזונט,
אזוי, ווי עס גייט גוט דיין נשמה. 3 ווארום איך
האב מיך זייער געפריידט, ווען ברידער זענען
געקומען און האבן עדות געזאגט וועגן דעם אמת אין
דיר, וויאזוי דו לעבסט אין דער ווארהייט. 4 קיין
גרעסערע פרייד האב איך נישט, ווי צו הערן, אז
מיינע קינדער לעבן אין דעם אמת. 5 געליבטער,
דו האנדלסט געטריי אין דעם, וואס דו טוסט פאר
די ברידער און פאר די אורחים, 6 וועלכע האבן
עדות געזאגט וועגן דיין ליבע פאר דער קהלה; דו
וועסט טאן גוט, אויב דו וועסט זיי ווייטער שיקן ווי
עס איז ראוי פאר ה׳; 7 ווארום פאר זיין נאמען וועגן
זענען זיי ארויסגעגאנגען, נישט אננעמענדיק קיין זאך
פון די אומות (העולם). 8 מיר זענען דעריבער
מחייב אויפצונעמען אזעלכע, כדי מיר זאלן ווערן
מיטארבעטער אין דעם אמת. 9 איך האב עפעס
געשריבן צו דער קהלה; נאר דיאטרעפעס, וועלכער
האט ליב צו זיין ביי זיי א ראש, נעמט אונדז נישט
אָן. 10 דערפאר, ווען איך וועל קומען, וועל איך אים
דערמאנען די מעשים, וואס ער טוט, בארעדנדיק
אונדז מיט בייזע רייד; און נישט צופרידן מיט
דעם, נעמט ער אליין נישט אויף די ברידער, און
פארווערט יענע, וואס ווילן (עס טאן), און טרייבט
זיי ארויס פון דער קהלה. 11 געליבטער, טו נישט
נאך דאס שלעכטע, נאר דאס גוטע. ווער עס טוט
גוטס, דער איז פון ה׳; ווער עס טוט שלעכטס, דער
האט נישט געזען ה׳. 12 וועגן דעמעטריוסן האבן
אלע (גוט) עדות געזאגט, אפילו דער אמת אליין;
און אויך מיר זאגן עדות; און דו ווייסט, אז אונדזער
עדות זאגן איז ווארהאפטיק. 13 איך האב געהאט א
סך צו שרייבן צו דיר; נאר איך וויל עס דיר נישט
שרייבן מיט טינט און פעדער; 14 איך האף אבער
דיך צו זען אין גיכן, און (דעמאלט) וועלן מיר רעדן
מויל צו מויל. שלום צו דיר. (אונדזערע) פריינד
געבן דיר אפ שלום. גיב אפ שלום די פריינד יעדן
ביים נאמען.

יהודהס בריוו

1 יהודה, א קנעכט פון יהושע/ישוע המשיחן און א
ברודער פון יעקבן, צו די גערופענע, געליבטע אין
ג-ט דעם פאטער, און אפגעהיט פאר יהושע/ישוע
המשיחן: 2 רחמים צו אייך און שלום און ליבע
זאל זיך פיל פארמערן. 3 געליבטע, בשעת איך
האב מיך זייער געפלייסט, צו שרייבן צו אייך
וועגן אונדזער געמיינזאמער ישועה, האב איך מיך
געפילט געדרונגען צו שרייבן צו אייך, מזהיר
זייענדיק, אז איר זאלט ראנגלט זיך פאר דער אמונה,
וואס איז איינמאל פאר אלעמאל איבערגעגעבן
געווארן צו די קדושים. 4 ווארום עס האבן זיך
אריינגעגנבעט אייניקע לייט, וועלכע זענען שוין
פון לאנג אנגעשריבן געווארן צום דאזיקן משפט,
רשעים, וואס פארקערן דעם חסד פון אונדזער ג-ט
צו צעלאזנקייט, און פארלייקענען דעם איינציקן
מושל און אונדזער האר יהושע/ישוע המשיח. 5 איך
וויל אייך אבער דערמאנען, הגם איר האט זיך
עס אלץ שוין אמאל דערוואוסט, אז דער האר
(ג-ט), האבנדיק אויסגעלייזט דאס פאלק אויס
דעם לאנד מצרים, האט דערנאך פארטיליקט
די אומגלויביקע. 6 און מלאכים, וועלכע האבן
נישט אפגעהיטן זייער ממשלה, נאר פארלאזט
זייער וואוינונג, האט ער אויפבאווארט אונטער דער
פינצטערניש מיט אייביקע קייטן צום משפט אין
דעם גרויסן טאג. (aïdios g126) 7 ווי סדום און עמורה
און די שטעט ארום זיי, מזנה זייענדיק אויף אן
ענלעכן אופן ווי די דאזיקע, און נאכגייענדיק פרעמד
פלייש, זענען געזעצט געווארן אלס א ביישפיל,
ליידנדיק דעם עונש פון אייביקן פייער. (aiōnios g166)
8 און דאך זענען די דאזיקע בעלי חלומות אויף
אזא אופן מטמא דאס פלייש, זענען מבזה ממשלות
און לעסטערן מאיעסטעטן. 9 און מיכאל דער שר
המלאכים, ווען ער האט געהאט א סכסוך מיט דעם
שטן און זיך געקריגט וועגן משהס גוף, האט זיך
נישט אונטערגעשטעלט צו ברענגען אן אנקלאג פון
לעסטערונג אויף אים, נאר האט געזאגט: זאל דער
האר אנשרייען אויף דיר! 10 די דאזיקע אבער
לעסטערן דאס, וואס זיי ווייסן נישט; וואס אבער
זיי פארשטייען פון דער טבע, ווי נארישע בהמות,
אין דעם פארדארבן זיי זיך אליין. 11 ווי איז צו זיי,
ווייל זיי זענען געגאנגען אויף קינס דרך, און האבן
זיך געווארפן אויף בלעמס פארפירונג פאר א לוין,
און זענען אומגעקומען אין דער ווידערשפעניקייט
פון קורחן! 12 די דאזיקע זענען אונטערוואסער
פעלדזנס אויף אייערע ליבעסמאלצייטן, לאזן
זיך וואוילגיין מיט אייך, פאשענדיק זיך אָן
מורא; וואלקנס אָן וואסער, געטראגן פון די
ווינטן; הארבסטיקע ביימער אָן פירות, צוויימאל
געשטארבענע און אויסגעווארצלטע; 13 ווילדע
ים כוואליעס, וואס שוימען ארויס זייערע איינענע
חרפות; בלאנדזשענדע שטערן, פאר וועמען די
טונקלקייט פון דעם חושך איז אויפבאווארט אויף
אייביק. (aiōn g165) 14 און אויף די דאזיקע האט אויך
נבואות געזאגט חנוך, דער זיבעטער פון אדם, אזוי
צו זאגן: זע, דער האר איז געקומען מיט זיינע צענער
טויזנטער קדושים, 15 צו טאן משפט קעגן אלעמען,
און צו שטראפן אלע רשעים וועגן אלע זייערע
מעשים פון רשעות, וואס זיי האבן רשעותדיק געטאן,
און וועגן אלע הארטע זאכן, וועלכע ג-טלאזע זינדער
האבן גערעדט אנטקעגן אים. 16 די דאזיקע זענען
מורמלער, און וואס באקלאגן זיך (נאר), בשעת

זיי גייען נאך זייערע תאוות, און זייער מויל רעדט
שטאלצע זאכן, און זענען נושא פנים צוליב שוחד.
17 איר אבער, געליבטע, געדענקט די ווערטער, וואס
זענען פארויסגעזאגט געווארן פון די שליחים פון
דעם האר אונדזערן יהושע/ישוע המשיח; 18 ווייל
זיי האבן אייך געזאגט: אין דער לעצטער צייט
וועלן זיין אפשפעטער, וועלכע לעבן לויט זייערע
רשעותדיקע תאוות. 19 די דאזיקע זענען די, וועלכע
זונדערן זיך אפ, בעלי גוף, וועלכע האבן נישט דעם
גייסט. 20 איר אבער, געליבטע, דערבויענדיק זיך
אין אייער הייליקסטער אמונה, און תפילה טוענדיק
אינם רוח הקודש, 21 זאלט זיך אפהיטן אין ה׳ס
ליבע, און האפן אויף דער בארעמהארציקייט פון
אונדזער האר יהושע/ישוע המשיח צום אייביקן
לעבן. (aiōnios g166) 22 און זייט רחמנותדיק אויף די
יעניקע, וואס זענען מסופק; 23 ראטעוועט זיי, און זייט
זיי מציל פונם פייער; און ווידער איבער אנדערע
זאלט איר זיך מרחם זיין מיט מורא; האסנדיק
אפילו דאס קלייד באפלעקט פונם פלייש. 24 און
צו אים, וועלכער איז מעכטיק אייך אפצוהיטן פון
שטרויכלען, און אייך פארצושטעלן פאר זיין כבוד
אָן א מום מיט פרייד, 25 דעם איינציקן ג-ט אונדזער
רעטער, דורך יהושע/ישוע המשיחן דעם האר
אונדזערן, זאל זיין כבוד, הערלעכקייט, קראפט און
מאכט, פאר יעדער אייביקייט, און איצט, און אויף
אלע אייביקייטן. אמן. (aiōn g165)

די אנטפלעקונג

1 די אנטפלעקונג פון יהושע/ישוע המשיחן,
וועלכע ה׳ האט אים געגעבן, צו ווייזן צו זיינע קנעכט,
וואס עס דארף געשען אין גיכן; און ער האט געשיקט
און עס צו וויסן געטאן דורך זיין מלאך צו זיין
קנעכט יוחנן, 2 וועלכער האט עדות געזאגט אויף
ה׳ס ווארט און אויף דעם עדות פון יהושע/ישוע
המשיחן, אלץ, וואס ער האט געזען. 3 וואויל דעם
לייענער און די, וואס הערן די ווערטער פון דער
נבואה און היטן אפ וואס שטייט געשריבן דערין;
ווארום די צייט איז נאענט. 4 יוחנן צו די זיבן קהלות
אין (קליין) אזיען: חסד צו אייך און שלום פון
אים, וועלכער איז און איז געווען און וועט קומען;
און פון די זיבן גייסטער, וואס זענען פאר זיין כסא
הכבוד; 5 און פון יהושע/ישוע המשיחן, וועלכער
איז דער באגלויבטער עדות, דער בכור פון די
מתים, און דער הערשער איבער די מלכים פון דער
ערד. צו אים, וועלכער האט אונדז ליב, און האט
אונדז אויסגעלייזט פון אונדזערע זינד דורך זיין
איינגן בלוט, 6 און אונדז געמאכט פאר א קעניגרייך,
כהנים צו ה׳ און זיין פאטער; צו אים זאל זיין דער
כבוד און די מאכט לעלמי עולמים. אמן. (aiōn g165)
7 זע, ער קומט מיט די וואלקנס (דניאל ז, יג.); און
יעדעס אויג וועט אים זען, און די, וועלכע האבן
אים דורכגעשטאכן (זכריה יב, י.); און עס וועלן
קלאגן איבער אים אלע משפחות פון דער ערד.
יא, אמן. 8 איך בין אלף און תוו, זאגט דער האר
ג-ט, וועלכער איז און איז געווען און קומט, דער
אלמעכטיקער. 9 איך יוחנן, אייער ברודער און
מיטאנטיילנעמער אין די יסורים און מלכות און
סבלנות פון יהושען/ישוען, בין געווען אויף דער
אינדזל, וואס הייסט פאטמאס, צוליב ה׳ס ווארט און
דעם עדות זאגן פון יהושען/ישוען. 10 איך בין געווען
אינם גייסט אין דעם טאג פון דעם האר, און האב
געהערט הינטער מיר א הויך קול, ווי פון א שופר,
11 אזוי צו זאגן: וואס דו זעסט, דאס שרייב אין א
ספר און שיק עס צו די זיבן קהלות: קיין עפעזוס און
קיין סמירנא און קיין פערגאמוס און קיין טיאטירא
און קיין סארדעס און קיין פילאדעלפיא און קיין
לאאדיצעא. 12 און איך האב מיך אומגעקערט, צו
זען דאס קול, וואס האט גערעדט מיט מיר. און
אומקערנדיק זיך, האב איך געזען זיבן מנורות פון
גאלד; 13 און אין דער מיט פון די מנורות איינעם,
גלייך צום בר אנש (דניאל ז, יג.), אנגעטאן אין א
לאנגן בעקעשע, און ארומגעגארטלט ארום דער
ברוסט מיט א גאלדענעם גארטל. 14 און זיין קאפ
און זיינע האר זענען געווען ווייס, ווי ווייסע וואל,
ווי שניי; און זיינע אויגן, ווי א פלאם פייער (דניאל
ז, ט.); 15 און זיינע פיס, ווי פיין קופער, בשעת עס
גליט אין אויוון; און זיין קול, ווי דאס גערויש פון א
סך וואסערן. 16 און האט געהאט אין זיין רעכטער
האנט זיבן שטערן; און פון זיין מויל גייט ארויס א
מעסער-ווי צווייי-שארפיקע שווערד; און זיין פנים
האט געשיינט ווי די זון אין איר מאכט. 17 און ווען
איך האב אים געזען, בין איך אנידערגעפאלן פאר
זיינע פיס, ווי א מת. און ער האט געלייגט זיין רעכטע
האנט אויף מיר, און געזאגט: האב נישט קיין מורא;
איך בין דער ערשטער און דער לעצטער, 18 און
דער לעבעדיקער; איך בין געווען טויט, און אָט
לעב איך לעלמי עולמים, און האב דעם שליסל
פון טויט און פון שאול תחתית. (aiōn g165, Hadēs g86)
19 שרייב דעריבער וואס דו האסט געזען, און וואס

איז, און וואס וועט געשען נאך דעם; 20 דעם סוד פון
די זיבן שטערן, וועלכע דו האסט געזען אויף מיין
רעכטער האנט, און די זיבן גאלדענע מנורות. די
זיבן שטערן זענען מלאכים פון די זיבן קהלות; און
די זיבן מנורות זענען די זיבן קהלות.

2 צו דעם מלאך פון דער קהלה אין עפעזוס שרייב:
דאס זאגט דער, וועלכער האלט די זיבן שטערן אין
זיין רעכטער האנט, וועלכער גייט ארום אינמיטן פון
די זיבן גאלדענע מנורות: 2 איך קען דיינע מעשים,
און דיין מי און סבלנות, און אז דו קענסט נישט
דערטראגן די רשעים, און האסט אויסגעפרואווט
די, וועלכע רופן זיך שליחים און זענען עס נישט, און
האסט זיי אויסגעפונען פאר ליגנער; 3 און דו האסט
געדולד און האסט סובל געווען צוליב מיין נאמען
און ביסט נישט געווארן מיד. 4 נאר איך האב עפעס
קענן דיר, אז דו האסט פארלאזן דיין ערשטע ליבע.
5 געדענק זשע פונוואנען דו ביסט אפגעפאלן, און טו
תשובה, און טו דיינע ערשטע מעשים; און אויב נישט,
וועל איך קומען און אוועקשטויסן דיין מנורה פון
איר ארט, אויב דו וועסט נישט תשובה טאן. 6 נאר
דאס דאזיקע האסטו, אז דו האסט פיינט די מעשים
פון די ניקאלאאיטן, וועלכע אויך איך האב פיינט.
7 ווער עס האט אויערן, דער זאל הערן, וואס דער
גייסט זאגט צו די קהלות. דעם, וואס איז מנצח, אים
וועל איך געבן צו עסן פון דעם עץ החיים, וואס איז
אינם גן עדן פון ה׳. (בראשית ב, ט; ג, כד.) 8 און צו
דעם מלאך פון דער קהלה אין סמירנא שרייב: דאס
זאגט דער ערשטער און דער לעצטער, וועלכער
איז געווען טויט און איז לעבעדיק געווארן: 9 איך
קען דיין צרה און אביונות—דאך ביסטו רייך—און
די לעסטערונג פון יענע, וועלכע זאגן, אז זיי זענען
יידן, און זענען עס נישט, נאר זענען א בית הכנסת
(פארפירט דורך) שׂטן. 10 האב נישט מורא, וואס
דו גייסט ליידן; זע, דער טייוול וועט אריינווארפן
אייניקע פון אייך אין תפיסה אריין, כדי איר זאלט
אויסגעפרואווט ווערן; און איר וועט האבן צרות
צען טעג. זיי געטריי ביז צום טויט, און איך וועל דיר
געבן די קרוין פון לעבן. 11 ווער עס האט אויערן,
דער זאל הערן, וואס דער גייסט זאגט צו די קהלות.
דער, וואס איז מנצח, וועט בשום אופן נישט ליידן פון
צווייטן טויט. 12 און צו דעם מלאך פון דער קהלה
אין פערגאמוס שרייב: דאס זאגט דער, וועלכער
האט די מעסער-ווי צוויי-שארפיקע שווערד: 13 איך
ווייס, וואו דו וואוינסט: דארטן, וואו עס איז דעם
שׂטנס טראן; און האלטסט פעסט מיין נאמען, און
האסט נישט אפגעלייקנט מיין אמונה, אפילו אין די
טעג פון אנטיפאס, מיין געטרייען עדות, וואס איז
געטייט געווארן ביי אייך, וואו דער שׂטן וואוינט.
14 נאר איך האב אייניקע זאכן קענן דיר: אז דו האסט
דארטן די, וואס האלטן פעסט די לערנונג פון בלעם,
וועלכער האט געלערנט בלקן צו ווארפן א מיכשול
פאר די בני ישראל, צו עסן פון קרבנות צו אפג-טער
און מזנה צו זיין. 15 פונקט אזוי האסטו אויך אזעלכע,
וואס האלטן פעסט די לערנונג פון די ניקאלאאיטן
אויף אן ענלעכן אופן. 16 דעריבער טו תשובה; און
אויב נישט, וועל איך קומען צו דיר אינגיכן, און וועל
מלחמה האלטן מיט זיי מיט דער שווערד פון מיין
מויל. 17 ווער עס האט אויערן, דער זאל הערן,
וואס דער גייסט זאגט צו די קהלות. דעם, וואס איז
מנצח, וועל איך געבן צו עסן דעם פארבארגענעם
מן, און וועל אים געבן א ווייסן שטיין, און אויף דעם
שטיין א נייעם נאמען אויפגעשריבן, וואס קיינער

ווייסט נישט, אחוץ דער, וועלכער באקומט (אים).
18 און צו דעם מלאך פון דער קהלה אין טיאטירא
שרייב: דאס זאגט דער זון פון דער אויבערשטער,
וועלכער האט אויגן, ווי א פלאם פייער, און זיינע
פיס זענען גלייך צו פיין קופער: 19 איך קען דיינע
מעשים, און דיין ליבע און אמונה און עבודה און
סבלנות, און אז דיינע לעצטע מעשים זענען מער ווי
די ערשטע. 20 נאר איך האב עפעס קעגן דיר, אז
דו טאלערירסט די אשה איזבל, וועלכע רופט זיך
נביאה; און לערנט און פארפירט מיינע קנעכט מזנה
צו זיין און צו עסן פון קרבנות צו אפג-טער. 21 און
איך האב איר געגעבן צייט, כדי זי זאל תשובה טאן;
און זי וויל נישט טאן תשובה פון איר זנות. 22 זע, איך
ווארף זי אויף א קראנק בעט, און די, וואס זענען מיט
איר מזנה, אין א גרויסער צרה אריין, ווען זיי וועלן
נישט תשובה טאן פון אירע מעשים. 23 און אירע
קינדער וועל איך אומברענגען מיט דעם טויט; און
אלע קהלות וועלן וויסן, אז איך בין דער, וועלכער
פארשט אויס די נירן און הערצער; און וועל אייך
געבן יעדן איינעם לויט אייערע מעשים. 24 צו אייך
אבער זאג איך, צו די איבריקע אין טיאטירא, צו
אזעלכע, וואס האבן נישט די דאזיקע (פאלשע)
לערנונג, וועלכע קענען נישט די טיפענישן פון דעם
שטן, ווי מען זאגט; איך וועל נישט ווארפן אויף אייך
קיין אנדערע לאסט. 25 דאך וואס איר האט, דאס
האלט פעסט ביז איך וועל קומען. 26 און דער, וואס
איז מנצח און דער, וואס היט אפ מיינע מעשים, אים
וועל איך געבן מאכט איבער די אומות (העולם);
27 און ער וועט הערשן איבער זיי מיט א רוט פון
אייזן, ווי די כלים פון א טעפער ווערן צעבראכן
(תהלים ב, ט.); ווי אויך איך האב באקומען פון מיין
פאטער; 28 און וועל אים געבן דעם מארגנשטערן.
29 ווער עס האט אויערן, דער זאל הערן, וואס דער
גייסט זאגט צו די קהלות.

3 און צו דעם מלאך פון דער קהלה אין סארדעס
שרייב: דאס זאגט דער, וועלכער האט די זיבן
גייסטער פון ה׳, און די זיבן שטערן: 2 איך קען
דיינע מעשים, אז דו האסט א נאמען, אז דו לעבסט,
און ביסט טויט. זיי וואך, און שטארק די איבריקע,
וואס האלטן ביים שטארבן: ווארום איך האב נישט
געפונען דיינע מעשים שלמותדיק פאר מיין ג-ט.
3 געדענק זשע וויאזוי דו האסט מקבל געווען און
געהערט, און היט עס אפ, און טו תשובה. אויב
דעריבער דו וועסט נישט וואכן, וועל איך קומען,
ווי א גנב, און דו וועסט נישט וויסן, אין וועלכער
שעה איך וועל קומען איבער דיר. 4 נאר דו האסט
אין סארדעס אייניקע נעמען, וועלכע האבן נישט
באפלעקט זייערע מלבושים; און זיי וועלן גיין מיט
מיר אין ווייסן; ווייל זיי זענען ראוי. 5 דער, וואס
איז מנצח, וועט אזוי זיין אנגעקליידט אין ווייסע
מלבושים; און איך וועל בשום אופן נישט אויסמעקן
זיין נאמען פון דעם ספר החיים, און וועל באקענען
זיין נאמען פאר דעם פאטער מיינעם און פאר זיינע
מלאכים. 6 ווער עס האט אויערן, דער זאל הערן,
וואס דער גייסט זאגט צו די קהלות. 7 און צו דעם
מלאך פון דער קהלה אין פילאדעלפיא שרייב:
דאס זאגט דער הייליקער, דער ווארהאפטיקער,
דער, וועלכער האט דעם שליסל פון דוד, דער,
וועלכער עפנט אויף, און קיינער שליסט נישט צו;
און וועלכער פארשליסט און קיינער עפענט נישט
(ישעיהו כב, כב.); 8 איך קען דיינע מעשים. אָט
האב איך געגעבן פאר דיר אן אפענע טיר, וואס

קיינער וועט זי נישט קענען צושליסן; ווייל דו האסט
ווייניק קראפט, און האסט אפגעהיטן מיין ווארט,
און נישט פארלייקנט מיין נאמען. 9 זע, איך גיב פון
דער בית הכנסת (פארפירן דורך) שׂטן די, וועלכע
זאגן וועגן זיך, אז זיי זענען יידן, און זענען עס נישט,
נאר זאגן שקרים; אָט וועל איך זיי מאכן קומען און
זיך בוקן פאר דיינע פיס, און זיי וועלן וויסן, אז איך
האב דיך ליב. 10 ווייל דו האסט אפגעהיטן דאס
ווארט פון מיין סבלנות, וועל איך דיך אויך אפהיטן
פון דער שעה פון נסיון, וואס גייט קומען איבער
דער גאנצער באוואוינטער וועלט, אויסצופרואוון
די איינוואוינער אויף דער ערד. 11 איך קום גיך;
האלט פעסט, וואס דו האסט, כדי קיינער זאל נישט
אוועקנעמען דיין קרוין. 12 דעם, וואס איז מנצח,
וועל איך מאכן פאר א זייל אין דעם היכל פון מיין
ג-ט, און ער וועט מער נישט ארויסגיין (פון דארטן);
און איך וועל אויפשרייבן אויף אים דעם נאמען פון
מיין ג-ט, און דעם נאמען פון דער שטאט פון מיין
ג-ט, דאס נייע ירושלים, וואס נידערט אראפ פון
הימל פון מיין ג-ט, און מיין נייעם נאמען. 13 ווער
עס האט אויערן, דער זאל הערן, וואס דער גייסט
זאגט צו די קהלות. 14 און צו דעם מלאך פון דער
קהלה אין לאאדיצעא שרייב: דאס זאגט דער אמן,
דער באגלויבטער און ווארהאפטיקער עדות, דער
אנהויב פון ה׳ס באשאפונג: 15 איך קען דיינע מעשים,
אז דו ביסט נישט קאלט, נישט הייס; הלוואי וואלסט
דו געווען קאלט אדער הייס. 16 אָט אזוי, ווייל דו
ביסט לעבלעך, און נישט הייס, און נישט קאלט,
וועל איך דיך אויסשפייען פון מיין מויל. 17 ווייל
דו זאגסט: איך בין רייך און האב דערווארבן אן
עשירות, און דארף גארנישט האבן, און ווייסט נישט,
אז דו ביסט עלנט און אומגליקלעך און ארעם און
בלינד און בלויז; 18 איך עצה דיר צו קויפן ביי
מיר גאלד, וואס איז געלייטערט געווארן אין פייער,
כדי דו זאלסט ווערן רייך; און ווייסע קליידער,
כדי דו זאלסט דיך אנטאן, און די חרפה פון דיין
נאקעטקייט זאל זיך נישט אנטפלעקן; און אויגנזאלב,
צו זאלבן דיינע אויגן, כדי דו זאלסט זען. 19 וועלכע
איך האב ליב, די שטראף איך און ציכטיק; זיי זשע
אייפערדיק און טו תשובה. 20 אָט שטיי איך פאר
דער טיר און קלאפ; ווען עמיצער וועט הערן מיין
קול און עפענען די טיר, וועל איך אריינקומען צו
אים און עסן מיט אים די סעודה, און ער מיט מיר.
21 ווער עס איז מנצח, דעם וועל איך געבן צו זיצן מיט
מיר אויף מיין כסא הכבוד, ווי אויך איך האב מנצח
געווען און מיך אנידערגעזעצט מיט מיין פאטער
אויף זיין כסא הכבוד. 22 ווער עס האט אויערן, דער
זאל הערן, וואס דער גייסט זאגט צו די קהלות.

4 נאך דעם האב איך געזען, און אָט א טיר איז
געשטאנען אפן אין הימל, און דאס ערשטע קול, וואס
איך האב געהערט, ווי פון א שופר רעדן מיט מיר,
האט געזאגט: קום ארויף אהער, און איך וועל דיר
ווייזן, וואס עס דארף געשען נאך די דאזיקע זאכן.
2 גלייך בין איך געווען אינם גייסט; און זע, א כסא
הכבוד איז געשטאנען אין הימל און אויף דעם כסא
הכבוד איז איינער געזעסן; 3 און דער זיצנדיקער
איז געווען ענלעך אינם אויסזען צו א יאספיס שטיין
און צו א רובין; און א רעגנבויגן איז געווען ארום
און ארום דעם כסא הכבוד, און די מראה דערפון
איז געווען ענלעך צו א שמאראק. (יחזקאל א, כו-
כח.) 4 און ארום און ארום דעם כסא הכבוד זענען
געווען פיראונצוואנציק טראנען; און אויף די טראנען

האב איך געזען פיראונצוואנציק זקנים זיצן, אנגעטאן
אין ווייסע קליידער (קיטל); און אויף זייערע קעפּ
גאלדענע קרוינען. 5 און פון דעם כסא הכבוד גייען
ארויס בליצן און קולות און דונערן. און פאר דעם
כסא הכבוד ברענען זיבן פייער פאקלען, וואס זענען
די זיבן גייסטער פון ה׳; 6 און פאר דעם כסא הכבוד,
אזוי ווי א גלעזערנער ים, גלייך צו קריסטאל; און
אינמיטן פון דעם כסא הכבוד און ארום און ארום
דעם כסא הכבוד פיר חיות, פול מיט אויגן פון
פארנט און פון הינטן. 7 און די ערשטע חיה איז
געווען ענלעך צו א לייב, און די צווייטע חיה איז
געווען ענלעך צו אן אקס, און די דריטע חיה האט
דאס פנים ווי א מענטש, און די פערטע חיה איז
געווען ענלעך צו א פליענדיקן אדלער. (יחזקאל
א, י.) 8 און די פיר חיות האבן, יעדע איינע פון זיי,
צו זעקס פליגל, ארום און ארום און פון אינעווייניק
פול מיט אויגן; און זיי האבן נישט קיין רו בייטאג און
ביינאכט, זאגנדיק: הייליק, הייליק, הייליק, איז דער
האר ג-ט, דער אלמעכטיקער, וועלכער איז געווען
און וועלכער איז און וועלכער קומט! (ישעיהו ו,
א-ג.) 9 און ווען די חיות געבן אפּ כבוד און ערע
און לויב צו דעם, וועלכער זיצט אויף דעם כסא
הכבוד, דעם, וועלכער לעבט לעלמי עולמים, (aiōn
g165) 10 פאלן די פיראונצוואנציק זקנים אנידער פאר
אים, וועלכער זיצט אויף דעם כסא הכבוד, און
בוקן זיך צו אים, וועלכער לעבט לעלמי עולמים,
און ווארפן אנידער זייערע קרוינען פאר דעם כסא
הכבוד, און זאגן: (aiōn g165) 11 ראוי ביסטו, אָ האר
אונדזער ג-ט, אנצונעמען כבוד און ערע און מאכט;
ווייל דו האסט אלץ באשאפן, און דורך דיין רצון
זענען זיי דא און באשאפן געווארן.

5 און איך האב געזען אויף דער רעכטער זייט
פון אים וועלכער זיצט אויף דעם כסא הכבוד
א ספר, געשריבן פון אינעווייניק און פון הינטן,
פארזיגלט מיט זיבן חתימות. 2 און האב געזען א
שטארקן מלאך אויסרופן מיט א הויך קול: ווער
איז ווערט אויפצומאכן דאס ספר און צו צעברעכן
זיינע חתימות? 3 און קיינער האט נישט געקענט אין
הימל, נישט אויף דער ערד, נישט אונטער דער
ערד, אויפעפענען דאס ספר, נישט קוקן דערויף.
4 און איך האב א סך געוויינט, ווייל קיינער איז נישט
געפונען געווארן ראוי אויפצומאכן דאס ספר, נישט
צו קוקן דערויף; 5 און איינער פון די זקנים האט
צו מיר געזאגט: וויין נישט; זע, דער לייב פון דעם
שבט יהודה (בראשית מט, ט-י.), דער שורש דוד
(ישעיהו יא, א, י.), האט מנצח געווען, אויפצועפענען
דאס ספר און זיינע זיבן חתימות. 6 און האב געזען
אינמיטן פון דעם כסא הכבוד און די פיר חיות,
און אינמיטן פון די זקנים, א לעמעלע שטיין, ווי
געשחטן, האבנדיק זיבן הערנער און זיבן אויגן,
וועלכע זענען די זיבן גייסטער פון ג-ט, געשיקט
איבער דער גאנצער ערד. 7 און עס איז געקומען, און
האט גענומען דאס ספר אויס דער רעכטער האנט
פון דעם, וועלכער זיצט אויף דעם כסא הכבוד.
8 און ווען עס האט גענומען דאס ספר, זענען די פיר
חיות און די פיראונצוואנציק זקנים אנידערגעפאלן
פאר דעם לעמעלע, האבנדיק יעדער איינער א
הארפע, און גאלדענע בעקנס אנגעפילט מיט קטורת,
וואס זענען די תפילות פון די קדושים. 9 און זיי
האבן געזונגען א ניי ניגון, אזוי צו זאגן: ראוי ביסטו צו
נעמען דאס ספר און צו עפענען זיינע חתימות; ווייל
דו ביסט געשחטן געווארן, און האסט אויסגעקויפט

פאר ה׳ מיט דיין אייגן בלוט די (מענטשן) פון יעדן
שבט און לשון און פאלק און אומה, 10 און זיי געמאכט
פאר א קעניגרייך צו אונדזער ג-ט און פאר כהנים;
און זיי וועלן קעניגן אויף דער ערד. 11 און האב
געזען, און געהערט א קול פון א סך מלאכים, ארום
און ארום פון דעם כסא הכבוד און פון די חיות
און די זקנים; און זייער צאל איז געווען צען טויזנט
מאל צען טויזנט און טויזנטער מאל טויזנט (דניאל ז,
י.); 12 און זיי האבן געזאגט מיט א הויך קול: ראוי
איז דאס לעמעלע, דאס געשאכטענע, צו נעמען די
מאכט און עשירות און חכמה און שטארקייט און
ערע און כבוד און לויב! 13 און יעדעס באשעפעניש,
וואס איז אין הימל, און אויף דער ערד, און אונטער
דער ערד, און אויפן ים, און וואס איז אין זיי, אלע
האב איך געהערט זאגן: צו אים, וועלכער זיצט אויף
דעם כסא הכבוד, און צו דעם לעמעלע, זאל זיין די
לויב און די ערע און דער כבוד און די הערשאפט
לעלמי עולמים! (דניאל ז, יג-יד.) (aiōn g165) 14 און די
פיר חיות האבן געזאגט: אמן! און די זקנים זענען
אנידערגעפאלן און האבן זיך געבוקט.

6 און איך האב געזען, ווען דאס לעמעלע האט
געעפנט איינע פון די זיבן חתימות, און האב געהערט
איינע פון די פיר חיות זאגן, ווי מיט דעם קול פון א
דונער: קום! 2 און איך האב געזען, און אָט א ווייס
פערד, און דער, וואס איז געזעסן דערויף, האט
געהאט א פיילנבויגן; און עס איז אים געגעבן געווארן
א קרוין; און ער איז ארויסגעגאנגען א זיגער, און כדי
מנצח צו זיין. 3 און ווען ער האט געעפנט די צווייטע
חתימה, האב איך געהערט די צווייטע חיה זאגן:
קום! 4 און עס איז ארויסגעגאנגען אן אנדער פערד,
פייער רויט; און דעם, וואס איז געזעסן דערויף,
איז געגעבן געווארן אוועקצונעמען דעם שלום פון
דער ערד, און אז מען זאל זיך הרגענען איינס דאס
אנדערע; און עס איז אים געגעבן געווארן א גרויסע
שווערד. 5 און ווען ער האט געעפנט די דריטע
חתימה, האב איך געהערט די דריטע חיה זאגן: קום!
און האב געזען, און אָט א שווארץ פערד; און דער,
וואס איז געזעסן דערויף, האט געהאט א וואגשאל
אין זיין האנט. 6 און איך האב געהערט אזוי א קול
אינמיטן פון די פיר חיות זאגן: א מאס ווייץ פאר
א דינר, און דריי מאס גערשטן פאר א דינר; און
דאס אייל און דעם וויין זאלסטו נישט שעדיקן. 7 און
ווען ער האט געעפנט די פערטע חתימה, האב איך
געהערט דאס קול פון דער פערטער חיה זאגן: קום!
8 און האב געזען, און אָט א בלייך גרין פערד; און
דער, וואס איז געזעסן דערויף, זיין נאמען איז דער
טויט; און דאס שאול תחתית איז אים נאכגעגאנגען.
און עס איז זיי געגעבן געווארן רשות איבער א פערט
חלק פון דער ערד, צו טייטן מיט דער שווערד,
און מיט הונגער, און מיט דעם טויט (מגפה), און
דורך די ווילדע חיות פון דער ערד. (Hadēs g86)
9 און ווען ער האט געעפנט די פיפטע חתימה, האב
איך געזען אונטער דעם מזבח די נשמות פון די
געשחטענע צוליב ה׳ס ווארט און צוליב דאס עדות,
וואס זיי האבן געהאט; 10 און זיי האבן געשריגן
מיט א הויך קול, אזוי צו זאגן: ביז ווען, אָ האר,
הייליקער און ווארהאפטיקער, וועסטו נישט משפטן
און זיך נישט נוקם זיין פאר אונדזער בלוט פון די
איינוואוינער אויף דער ערד? 11 און עס איז זיי
געגעבן געווארן, יעדן איינעם, א ווייס קלייד; און
עס איז זיי געזאגט געווארן, אז זיי זאלן נאך רוען א
קליינע צייט, ביז עס וועט זיך אנפילן (די צאל) אויך

פון זייערע מיטקנעכט און זייערע ברידער, וועלכע
וועלן אומגעברענגט ווערן, ווי זיי. 12 און איך האב
געזען, ווען ער האט געעפנט די זעקסטע חתימה,
און עס איז געווארן א גרויסע ערדציטערניש; און
די זון איז געווארן שווארץ ווי א זאק פון האר, און
די גאנצע לבנה איז געווארן ווי בלוט (יואל ב, י.);
13 און די שטערן פונם הימל זענען אראפגעפאלן
אויף דער ערד, ווי א פיינגבוים ווארפט אראפ זיינע
אומצייטיקע פירות, ווען געטרייסלט פון א גרויסן
שטורמווינט. 14 און דער הימל איז פארשוווּנדן, ווי
א מגילה ווערט צונויפגעוויקלט; און אלע בערג און
אינדזלען זענען אוועקגעשטויסן געווארן פון זייערע
ערטער. (ישעיהו לד, ד.) 15 און די מלכים פון
דער ערד, און די גרויסע לייט, און די הויפטלייט,
און די עשירים, און די מעכטיקע, און אלע קנעכט
און פרייע מענטשן, האבן זיך פארבארגן אין די
היילן און צווישן די פעלדזן פון די בערג; 16 און
האבן געזאגט צו די בערג און פעלדזן: פאלט אויף
אונדז, און פארבארגט אונדז פון דעם פנים פון דעם,
וועלכער זיצט אויפן כסא הכבוד, און פון דעם צארן
פון דעם לעמעלע! (ישעיהו ב, יט-כא.) 17 ווייל עס
איז געקומען דער גרויסער טאג פון זייער צארן; און
ווער איז בכוח בייצושטיין? (מלאכי ג, ב.)

7 נאך דעם האב איך געזען פיר מלאכים שטיין
אויף די פיר עקן פון דער ערד, האלטנדיק די
פיר ווינטן פון דער ערד, כדי אויף דער ערד
זאל נישט בלאזן קיין ווינט, נישט אויפן ים, נישט
אויף קיין שום בוים. 2 און האב געזען אן אנדערן
מלאך ארויפשטייגן פון מזרח זייט פון דער זון,
האבנדיק די חתימה פון דעם לעבעדיקן ג-ט, און
האט א געשריי געטאן מיט א הויך קול צו די פיר
מלאכים, וואס עס איז זיי געגעבן געווארן צו שעדיקן
די ערד און דעם ים, 3 אזוי צו זאגן: שעדיקט נישט
די ערד, נישט דעם ים, נישט די ביימער, ביז מיר
וועלן חתמענען די קנעכט פון אונדזער ג-ט אויף
זייערע שטערנס. 4 און האב געהערט די צאל פון
די פארחתמעט, הונדערט פיר און פערציק טויזנט,
פארחתמעט פון אלע שבטים פון די קינדער ישראל:
5 פון דעם שבט יהודה, צוועלף טויזנט פארחתמענט;
פון דעם שבט ראובן, צוועלף טויזנט; פון דעם שבט
גד, צוועלף טויזנט; 6 פון דעם שבט אשר, צוועלף
טויזנט; פון דעם שבט נפתלי, צוועלף טויזנט; פון
דעם שבט מנשה, צוועלף טויזנט; 7 פון דעם שבט
שמעון, צוועלף טויזנט; פון דעם שבט לוי, צוועלף
טויזנט; פון דעם שבט יששכר, צוועלף טויזנט; 8 פון
דעם שבט זבולון, צוועלף טויזנט; פון דעם שבט
יוסף, צוועלף טויזנט; פון דעם שבט בנימין, צוועלף
טויזנט פארחתמענט. 9 נאך דעם האב איך געזען,
און אָט א גרויסער המון, וואס קיינער האט אים נישט
געקענט איבערציילן, פון אלע אומות (העולם) און
שבטים און אומות און לשונות, שטיין פאר דעם כסא
הכבוד און פאר דעם לעמעלע, אנגעקליידט אין
ווייסע קליידער, מיט פאלמענצווייגן אין זייערע
הענט; 10 און האבן געשריגן מיט א הויך קול, אזוי
צו זאגן: די ישועה איז ביי אונדזער ג-ט, וועלכער
זיצט אויף דעם כסא הכבוד, און ביי דעם לעמעלע.
11 און אלע מלאכים זענען געשטאנען ארום און ארום
דעם כסא הכבוד און ארום די זקנים און די פיר
חיות; און זענען אנידערגעפאלן פאר דעם כסא
הכבוד אויף זייערע פנימער, און זיך געבוקט צו
ה׳, 12 זאגנדיק: אמן; די לויב און דער כבוד און די
חכמה און דער דאנק און די ערע און די מאכט און

די קראפט געהערן צו אונדזער ג-ט לעלמי עולמים.
אמן.)aiōn g165(13 און איינער פון די זקנים האט
געענטפערט זאגנדיק צו מיר: ווער זענען די דאזיקע
אנגעקליידטע אין ווייסע קליידער, און פונוואנען
זענען זיי אהערגעקומען? 14 און איך האב געזאגט
צו אים: מיין האר, דו ווייסט עס. און ער האט מיר
געזאגט: די דאזיקע זענען עס, וועלכע זענען געקומען
פון דער גרויסער צרה, און האבן געוואשן זייערע
קליידער און זיי ווייס געמאכט אין דעם בלוט פון
דעם לעמעלע. 15 דערפאר זענען זיי פאר ה׳ס כסא
הכבוד; און דינען אים טאג און נאכט אין זיין היכל;
און דער, וואס זיצט אויף דעם כסא הכבוד, וועט
געבן זיין געצעלט איבער זיי. 16 זיי וועלן מער נישט
הונגערן, און זיי וועלן מער נישט דורשטן; די זון
וועט זיי נישט שלאגן, נישט קיין היץ (ישעיהו מט,
י.); 17 ווייל דאס לעמעלע, וואס איז דארטן אינמיטן
פון דעם כסא הכבוד, וועט זיי פאשען און פירן צו די
קוואלן פון וואסער פון לעבן; און ה׳ וועט אפווישן
יעדע טרער פון זייערע אויגן. (ישעיהו כה, ה.)

8 און ווען ער האט געעפנט די זיבעטע חתימה, איז
געווארן א שטילקייט אין הימל אן ערך א האלבע
שעה. 2 און איך האב געזען די זיבן מלאכים, וועלכע
שטייען פאר ה׳; און עס איז זיי געגעבן געווארן זיבן
שופרות. 3 און אן אנדערער מלאך איז געקומען,
און האט זיך אנידערגעשטעלט ביי דעם מזבח,
האבנדיק א גאלדענע פייערפאן, און עס איז אים
געגעבן געווארן קטורת א סך, כדי ער זאל עס מקריב
זיין מיט די תפילות פון אלע קדושים אויף דעם
גאלדענעם מזבח, וואס איז פאר דעם כסא הכבוד.
4 און דער רויך פון דעם קטורת, מיט די תפילות פון
די קדושים, איז ארויפגעשטיגן פאר ה׳ אויס דער
האנט פון דעם מלאך. 5 און דער מלאך האט גענומען
די פייערפאן, און זי אנגעפילט מיט פייער פון דעם
מזבח, און עס אראפגעווארפן אויף דער ערד; און
עס זענען געקומען דונערן און קולות און בליצן און
אן ערדציטערניש. 6 און די זיבן מלאכים, וועלכע
האבן געהאט די זיבן שופרות, האבן זיך צוגעגרייט
צום בלאזן. 7 און דער ערשטער האט געבלאזן, און
עס איז געקומען האגל און פייער, אויסגעמישט מיט
בלוט, און איז געווארפן געווארן אויף דער ערד; און
א דריטל פון דער ערד איז פארברענט געווארן, און
א דריטל פון די ביימער איז פארברענט געווארן,
און יעדעס גרינע גרעזל איז פארברענט געווארן.
8 און דער צווייטער מלאך האט געבלאזן, און עס איז
געווען ווי א גרויסער פייער פלאמענדיקער בארג
וואלט געווארפן געווארן אין ים אריין, און א דריטל
פון דעם ים איז געווארן בלוט; 9 און א דריטל פון די
לעבעדיקע באשעפענישן אין ים איז אויסגעשטארבן;
און א דריטל פון די שיפן איז צעשטערט געווארן.
10 און דער דריטער מלאך האט געבלאזן, און עס
איז אראפגעפאלן פון הימל א גרויסער שטערן,
פלאקערנדיק ווי א פאקל, און איז געפאלן אויף א
דריטל פון די טייכן און אויף די קוואלן וואסער;
11 און דער נאמען פון דעם שטערן הייסט ווערמוט;
און א דריטל פון די וואסערן איז געווארן ווערמוט;
און א סך מענטשן זענען געשטארבן פון די וואסערן,
ווייל זיי זענען געווען ביטער. 12 און דער פערטער
מלאך האט געבלאזן, און א דריטל פון דער זון איז
געפלאגט געווארן, און א דריטל פון דער לבנה,
און א דריטל פון די שטערן, כדי א דריטל פון זיי
זאל זיך פארפינסטערן, און דער טאג זאל נישט
שיינען זיין דריט חלק, און די נאכט אויך אזוי. 13 און

איך האב געזען, און געהערט אן אדלער, פליענדיק
אינמיטן הימל, זאגן מיט א הויך קול: וויי! וויי! וויי צו
די איינוואוינער אויף דער ערד, וועגן די איבריקע
קולות פון דעם שופר פון די דריי מלאכים, וועלכע
וועלן נאך בלאזן.

9 און דער פינפטער מלאך האט געבלאזן, און איך
האב געזען א שטערן אראפפאלן פון הימל אויף דער
ערד; און עס איז אים געגעבן געווארן דער שליסל
פון דעם שאכטע פון אפגרונט.)Abyssos g12(2 און ער
האט אויפגעמאכט דעם תהום פון דעם אפגרונט; און
עס איז ארויפגעשטיגן א רויך אויס דעם תהום, ווי
דער רויך פון א געוואלטיקן קאלכאויוון; און די זון
און די לופט זענען פארפינסטערט געווארן דורך
דעם רויך פונם תהום.)Abyssos g12(3 און פון דעם רויך
זענען ארויסגעגאנגען היישעריקן אויף דער ערד;
און עס איז זיי געגעבן געווארן מאכט, ווי די עקדישן
פון דער ערד האבן מאכט. 4 און עס איז זיי אנגעזאגט
געווארן, אז זיי זאלן נישט שעדיקן דאס גראז פון
דער ערד, נישט קיין שום גרינווארג, נישט קיין בוים,
אחוץ יענע מענטשן, וועלכע האבן נישט ה׳ס חתימה
אויף זייערע שטערנס. 5 און עס איז זיי געגעבן
געווארן, אז זיי זאלן זיי נישט טייטן, נאר פייניקן פינף
חדשים לאנג; און זייער פייניקונג איז געווען ווי דער
ווייטיק פון אן עקדיש, ווען ער שטעכט א מענטשן.
6 און אין יענע טעג וועלן די מענטשן זוכן דעם טויט,
און אים בשום אופן נישט געפינען; און וועלן גלוסטן
צו שטארבן, און דער טויט וועט פון זיי אנטלויפן.
7 און דאס געשטאלט פון די היישעריקן איז געווען
ענלעך צו פערד גרייט צו א מלחמה; און אויף
זייערע קעפ ווי קרוינען גלייך צו גאלד, און זייערע
פנימער, ווי די פנימער פון מענטשן. 8 און זיי האבן
געהאט האר, ווי די האר פון פרויען, און די ציין
זייערע זענען געווען ווי די ציין פון לייבן. 9 און זיי
האבן געהאט פאנצערס ברוסט שילדן, ווי פאנצערס
ברוסט שילד פון אייזן; און דאס גערויש פון זייערע
פליגל איז געווען ווי דאס גערויש פון רייטוועגן,
בשעת א סך פערד לויפן אין א מלחמה. 10 און זיי
האבן ווייידלען, ווי עקדישן און שטעכלקעס, און אין
זייערע ווייידלען ליגט זייער מאכט, צו שעדיקן די
מענטשן פינף חדשים לאנג. 11 זיי האבן איבער זיך
א מלך, דעם מלאך פונם תהום; אויף לשון קודש
הייסט ער אבדון, און אויף גריכיש האט ער דעם
נאמען אפאליאן (פארדארבער).)Abyssos g12(12 דער
ערשטער ווייי איז אריבער; אָט קומען נאך צוויי
ווייען נאך דעם. 13 און דער זעקסטער מלאך האט
געבלאזן, און איך האב געהערט א קול פון די פיר
הערנער פון דעם גאלדענעם מזבח, וואס שטייט
פאר ה׳, 14 זאגנדיק צום זעקסטן מלאך, וועלכער
האט געהאט דעם שופר: בינד אויף די פיר מלאכים,
וואס זענען געבונדן ביים גרויסן טייך פרת. 15 און
עס זענען אויפגעבונדן געווארן די פיר מלאכים,
וואס זענען צוגעגרייט געווארן צו דער שעה און
טאג און חודש און יאר, כדי זיי זאלן אומברענגען א
דריטל פון די מענטשן. 16 און די צאל פון די חיילות
רייטער איז געווען צוויימאל צענטויזנט מאל צען
טויזנט; איך האב געהערט זייער צאל. 17 און אזוי אָ
האב איך געזען אין דעם חיזיון די פערד, און די,
וואס זענען געזעסן אויף זיי, האבן געהאט ברוסט
שילדן פייער רויטע און תכלת-בלא און שוועבל
געלבען; און די קעפ פון די פערד זענען געווען
ווי קעפ פון לייבן, און אויס זייערע מיילער גייט
ארויס פייער און רויך און שוועבל. 18 דורך די דריי

מגפות איז אומגעקומען א דריטל פון די מענטשן,
פון דעם פייער און דעם רויך און דעם שוועבל,
וואס גייען ארויס פון זייערע מיילער. 19 ווארום די
מאכט פון די פערד ליגט אין זייער מויל און אין
זייערע ווידלען; ווייל זייערע ווידלען זענען גלייך
צו שלאנגען, און האבן קעפ; און מיט די דאזיקע טאן
זיי שאדן. 20 און די איבריקע מענטשן, וועלכע זענען
נישט אומגעקומען אין די דאזיקע מגפות, האבן נישט
תשובה געטאן פון די מעשים פון זייערע הענט, אז זיי
זאלן זיך נישט בוקן צו טייוולאנים, און אפג-טער פון
גאלד און זילבער און קופער און שטיין און האלץ,
וואס קענען נישט זען, נישט הערן, נישט ארומגיין;
21 און האבן נישט תשובה געטאן פון זייערע רציחות,
נישט פון זייערע כשופים, נישט פון זייער זנות, נישט
פון זייערע גנבות.

10 און איך האב געזען אן אנדערן געוואלטיקן
מלאך אראפנידערן פון הימל, איינגעהילט אין א
וואלקן; און דער רעגנבויגן איז געווען איבער זיין
קאפ, און זיין פנים איז געווען ווי די זון, און זיינע פיס,
ווי זיילן פייער; 2 און אין זיין האנט האט ער געהאט
א קליין אפן ספר; און האט געשטעלט זיין רעכטן
פוס אויפן ים, און דעם לינקן אויף דער יבשה; 3 און
האט א געשריי געטאן מיט א הויך קול, אזוי ווי א לייב
ברומט; און ווען ער האט געהאט געשריגן, האבן
די זיבן דונערן גערעדט מיט זייערע קולות. 4 און
ווען די זיבן דונערן האבן געהאט גערעדט, האב
איך געוואלט שרייבן; און האב געהערט א קול פון
הימל זאגן: פארחתמע וואס די זיבן דונערן האבן
גערעדט, און שרייב עס נישט. 5 און דער מלאך,
וועלכן איך האב געזען שטיין אויפן ים און אויף
דער יבשה, האט אויפגעהויבן זיין רעכטע האנט
צום הימל, 6 און געשוואוירן ביי דעם, וועלכער
לעבט לעלמי עולמים, וועלכער האט באשאפן דעם
הימל און וואס עס געפינט זיך דערין, און די ערד
און וואס עס איז אויף איר, און דעם ים און וואס
עס געפינט זיך אין אים, אז עס וועט מער נישט זיין
קיין צייט; (aiōn g165) 7 נאר אין די טעג פון דעם קול
פון דעם זיבעטן מלאך, ווען ער וועט בלאזן, וועט
פארענדיקט ווערן דער סוד פון ה׳, ווי ער האט
מבשר געווען צו זיינע קנעכט, די נביאים. (דניאל
יב, ו-ז.) 8 און דאס קול, וואס איך האב געהערט פון
הימל, האט ווידער גערעדט מיט מיר, און געזאגט:
גיי, נעם דאס אפענע ספר פון דער האנט פון דעם
מלאך, וועלכער שטייט אויפן ים און אויף דער
יבשה. 9 און איך בין אהינגעגאנגען צום מלאך, און
האב צו אים געזאגט: גיב מיר דאס ספר. און ער האט
צו מיר געזאגט: נעם און עס עס אויף; און עס וועט
דיר ביטער מאכן אין בויך, נאר אין דיין מויל וועט
עס זיין זיס ווי האניק. (יחזקאל ב, ט; ג, ג.) 10 און
איך האב גענומען דאס ספר אויס דער האנט פון
דעם מלאך, און האב עס אויפגעגעסן; און עס איז
געווען אין מיין מויל אזוי זיס, ווי האניק, און ווען איך
האב עס אויפגעגעסן, איז מיר געווארן ביטער אין
בויך. 11 און מען האט מיר געזאגט: דו מוזט ווידער
נבואות זאגן איבער א סך פעלקער און אומות און
לשונות און מלכים.

11 און מען האט מיר געגעבן א טראשטשינע,
גלייך צו א מאסשטאב; און מיר געזאגט: שטיי אויף,
און מעסט דעם היכל פון ה׳, און דעם מזבח, און די,
וועלכע בוקן זיך דרינען. 2 און דעם חצר אין דרויסן
פונם היכל זאלסטו אויסלאזן, און אים נישט מעסטן,
ווייל ער איז געגעבן געווארן צו די אומות (העולם);

און די הייליקע שטאט וועלן זיי צעטרעטן צוויי און
פערציק חדשים לאנג. 3 און איך וועל געבן מיינע
צוויי עדות, און זיי וועלן נבואות זאגן טויזנט צוויי
הונדערט און זעכציק טעג לאנג, אנגעטאן אין זעק.
4 די דאזיקע זענען די צוויי איילבערטביימער און
די צוויי מנורות, וואס שטייען פאר דעם רבונו של
עולם. 5 און אויב עמיצער וויל זיי שאדן טאן, גייט
ארויס א פייער פון זייער מויל און פארצערט זייערע
שונאים; און אויב עמיצער וועט זיי וועלן שאדן טאן,
מוז ער אָט אזוי אומקומען. 6 די דאזיקע האבן די
מאכט צו פארשליסן דעם הימל, כדי עס זאל נישט
פאלן קיין רעגן אין די טעג פון זייער נבואה; און
האבן מאכט איבער די וואסערן, צו פארקערן זיי צו
בלוט, און צו שלאגן די ערד מיט יעדער פלאג, ווי
אפט זיי ווילן נאר. 7 און ווען זיי וועלן פארענדיקן
זייער עדות זאגן, וועט די חיה, וואס קומט ארויף
אויס דעם תהום, מלחמה האלטן מיט זיי, און זיי
מנצח זיין, און זיי טייטן. (Abyssos g12) 8 און זייערע
לייבער וועלן ליגן אויף דער גאס פון דער גרויסער
שטאט, וואס, רוחניותדיק גערעדט, הייסט סדום
און מצרים, וואו אויך זייער האר איז אויפגעהאנגען
אויף דער בוים געווארן. 9 און (לייט) פון פעלקער
און שבטים און לשונות און אומות קוקן אויף זייערע
גופים דריי מיט א האלבן טאג לאנג, און דערלאזן
נישט, אז מען זאל לייגן זייערע גופים אין א קבר
אריין. 10 און די איינוואוינער אויף דער ערד פרייען
זיך איבער זיי, און זענען זיך משמח; און וועלן זיך
שיקן מתנות איינער דעם אנדערן; ווייל די דאזיקע
צוויי נביאים האבן געפייניקט די איינוואוינער אויף
דער ערד. 11 און נאך דריי און א האלבן טאג איז
אריינגעגאנגען אין זיי א גייסט פון לעבן פון ה׳, און זיי
האבן זיך געשטעלט אויף זייערע פיס; און א גרויסע
מורא איז געפאלן אויף די, וואס האבן זיי געזען.
12 און האבן געהערט א הויך קול פון הימל זאגן צו
זיי: קומט ארויף אהער! און זיי זענען ארויפגעגאנגען
אין הימל אריין אין א וואלקן; און זייערע שונאים
האבן זיי געזען. 13 און אין יענער שעה איז געווארן א
גרויסע ערדציטערניש, און א צענטל פון דער שטאט
איז איינגעפאלן; און אין דער ערדציטערניש זענען
אומגעקומען זיבן טויזנט מענטשן; און די איבריקע
זענען פול געווארן מיט מורא, און האבן אפגעגעבן
כבוד צום ג-ט פון הימל. 14 דער צווייטער ווי איז
אריבער; אָט קומט דער דריטער ווי אין גיכן. 15 און
דער זיבעטער מלאך האט געבלאזן; און עס זענען
געקומען הויכע קולות אין הימל, אזוי צו זאגן: דאס
מלכות פון דער וועלט איז געווארן (דאס מלכות)
פון אונדזער האר און פון זיין משיח; און ער וועט
קעניגן לעלמי עולמים. (דניאל ז, יג-יד.) (aiōn g165)
16 און די פיר און צוואנציק זקנים, וועלכע זיצן אויף
זייערע טראנען פאר ה׳, זענען אנידערגעפאלן אויף
זייערע פנימער און האבן זיך געבוקט צו ה׳, 17 און
געזאגט: מיר דאנקען דיר, האר ג-ט, אלמעכטיקער,
וועלכער ביסט און ביסט געווען; ווייל דו האסט
גענומען דיין גרויסע ממשלה און קעניגסט. 18 און די
פעלקער זענען געווארן צארנדיק, און דיין צארן
איז געקומען, און די צייט פון די מתים, געמשפט צו
ווערן, און צו געבן דעם שכר צו דיינע קנעכט די
נביאים, און צו די קדושים, און די, וועלכע פארכטן
זיך פאר דיין נאמען, די קליינע און די גרויסע, און צו
פארדארבן די פארדארבער פון דער ערד. 19 און
עס האט זיך אויפגעמאכט דער היכל פון ה׳ אין
הימל, און אין זיין היכל האט זיך באוויזן דער ארון

הברית; און עס זענען געקומען בליצן און קולות און
דונערן און אן ערדציטערניש און א געוואלדיקער
האגל.

12 און א גרויס מופת האט זיך באוויזן אין
הימל: א פרוי געקליידט מיט דער זון, און די לבנה
אונטער אירע פיס, און אויף איר קאפ א קרוין פון
צוועלף שטערן; 2 און זי איז מעוברת און שרייט פון
ווייען און שמארצן (גייענדיק) צו קינד. 3 און אן
אנדערער צייכן האט זיך באוויזן אין הימל; און אָט
א גרויסע שלאנג, פייער רויט, מיט זיבן קעפ און צען
הערנער, און אויף די קעפ אירע זיבן דיאדעמען.
4 און איר ווידל ציט אראפ א דריט חלק פון די
שטערן פון הימל, און האט זיי געשליידערט אויף
דער ערד; און די שלאנג האט זיך געשטעלט פאר
דער פרוי, וועלכע האט געהאלטן ביים געבוירן,
כדי ווען זי וועט האבן איר קינד, זאל זי (די שלאנג)
עס איינשלינגען. 5 און זי האט געהאט א בן זכר,
וועלכער וועט הערשן איבער אלע פעלקער מיט אן
אייזערנער רוט (תהלים ב, ח-ט.); און איר קינד
איז ארויפגעכאפט געווארן צו ה׳ און צו זיין כסא
הכבוד. 6 און די פרוי איז אנטרונען אין דער מדבר
אריין, וואו זי האט געהאט אן ארט צוגעגרייט פון
ה׳, כדי מען זאל זי דארט דערנערן טויזנט צוויי
הונדערט און זעכציק טעג. 7 און עס איז געווארן א
מלחמה אין הימל: מיכאל און זיינע מלאכים האבן
מלחמה געהאלטן מיט דער שלאנג; אויך די שלאנג
און אירע מלאכים האבן מלחמה געהאלטן; 8 און
האבן נישט גובר געווען, און זייער ארט האט זיך מער
נישט געפונען אין הימל. 9 און די גרויסע שלאנג איז
אראפגעווארפן געווארן, דער נחש הקדמוני, וואס
הייסט טייוול און שטן, וועלכער האט פארפירט די
גאנצע באוואוינטע וועלט; ער איז אראפגעווארפן
געווארן אויף דער ערד, און זיינע מלאכים זענען
אראפגעווארפן געווארן מיט אים. 10 און איך האב
געהערט א הויך קול אין הימל זאגן: איצט איז
געקומען די ישועה און די מאכט און דאס מלכות
פון אונדזער ג-ט, און די ממשלה פון זיין משיח;
ווייל אראפגעווארפן איז געווארן דער קטיגור פון
אונדזערע ברידער, וועלכער האט זיי פארקלאגט
פאר אונדזער ג-ט טאג און נאכט. 11 און זיי האבן אים
מנצח געווען דורך דעם בלוט פון דעם לעמעלע,
און דורך דעם ווארט פון זייער עדות זאגן; און
האבן נישט ליב געהאט זייער לעבן ביז צום טויט.
12 צוליב דעם פריידט זיך, איר הימלען, און איר,
וועלכע וואוינט אין זיי. וויי צו דער ערד און צום
ים! ווייל דער טייוול האט אראפגעניידערט צו אייך,
האבנדיק א געוואלדיקן צארן, וויסנדיק, אז ער האט
בלויז א קליינע צייט. 13 און ווען די שלאנג האט
געזען, אז זי איז אראפגעווארפן געווארן אויף דער
ערד, האט זי פארפאלגט די פרוי, וועלכע האט
געבוירן דעם זכר. 14 און די צוויי פליגל פון דעם
גרויסן אדלער זענען געגעבן געווארן דער פרוי,
כדי זי זאל אוועקפליען אין דער מדבר אריין אויף
איר ארט, וואו זי ווערט געשפייזט א צייט און צייטן
און א האלבע צייט, ווייט פון דעם פנים פון דער
שלאנג. 15 און די שלאנג האט אויסגעשפיגן פון איר
מויל הינטער דער פרוי וואסער, ווי א שטראם, כדי
זי זאל מיטגעריסן ווערן פון דעם שטראם. 16 און די
ערד איז געקומען דער פרוי צו הילף, און די ערד
האט אויפגעמאכט איר מויל, און איינגעשלונגען דעם
שטראם, וואס די שלאנג האט אויסגעשפיגן פון איר
מויל. 17 און די שלאנג איז געווארן צארנדיק אויף

דער פרוי, און איז אוועק מלחמה האלטן מיט די איבריקע פון איר זאמען, וואס היטן אפ ה׳ס געבאטן און האבן דאס עדות פון יהושען/ישוען.

13 און זי (די שלאנג) האט זיך געשטעלט אויף דעם זאמד ביים ים. און איך האב געזען א חיה ארויפשטייגן אויס דעם ים, האבנדיק צען הערנער און זיבן קעפ, און אויף אירע הערנער צען דיאדעמען, און אויף אירע קעפ נעמען פון לעסטערונג. 2 און די חיה, וואס איך האב געזען, איז געווען ענלעך צו א לעמפערט, און אירע פיס, ווי פון א בער, און איר מויל, ווי דאס מויל פון א לייב; און די שלאנג האט איר געגעבן איר גבורה און איר טראן און גרויסע ממשלה. 3 און איינער פון אירע קעפ, ווי פארוואונדעט צום טויט; און איר טויטלעכע מכה האט זיך אויסגעהיילט; און די גאנצע ערד האט נאכגעקוקט מיט פארוואונדערונג אויף דער חיה; 4 און מען האט זיך געבוקט צו דער שלאנג, ווייל זי האט געגעבן די ממשלה צו דער חיה; אויך האט מען זיך געבוקט צו דער חיה, אזוי צו זאגן: ווער איז גלייך צו דער חיה? און ווער קען מלחמה האלטן מיט איר? 5 און עס איז איר געגעבן געווארן א מויל, וואס רעדט גרויסע זאכן און לעסטערונגען; און עס איז איר געגעבן געווארן מאכט צו טאן (אירע מעשים) צוויי און פערציק חדשים לאנג. 6 און זי האט געעפנט איר מויל צו לעסטערונגען אנטקעגן ה׳, צו לעסטערן זיין נאמען און זיין משכן און די, וועלכע וואוינען אין הימל. 7 און עס איז איר געגעבן געווארן צו פירן א מלחמה קעגן די קדושים, און זיי מנצח צו זיין; און עס איז איר געגעבן געווארן ממשלה איבער יעדן שבט און פאלק און לשון און אומה. (דניאל ז, כא, כה.) 8 און עס וועלן זיך בוקן צו איר אלע איינוואוינער פון דער ערד, וועמעס נאמען איז נישט פארשריבן אין דעם ספר החיים פון דעם לעמעלע, וואס איז געשחטן געווארן זינט בריאת העולם. 9 אויב עמיצער האט אן אויער, זאל ער הערן. 10 אויב איינער נעמט געפאנגען, וועט ער גיין אין געפאנגענשאפט; אויב איינער טייט מיט דער שווערד, מוז ער אליין געטייט ווערן מיט דער שווערד. דא אָ איז די סבלנות און דער גלויבן פון די קדושים. 11 און איך האב געזען אן אנדערע חיה ארויפשטייגן פון דער ערד; און זי האט געהאט צוויי הערנער, ענלעך צום לעמעלע, און גערעדט ווי א שלאנג. 12 און עס האט אויסגענוצט די גאנצע ממשלה פון דער ערשטער חיה פאר איר און מאכט די ערד און די, וואס וואוינען אויף איר, אז זיי זאלן זיך בוקן צו דער ערשטער חיה, וואס איר טויטלעכע מכה האט זיך אויסגעהיילט. 13 און טוט גרויסע מופתים, אז אפילו פייער פון הימל מאכט זי אראפנידערן אויף דער ערד פאר די מענטשן. 14 און פארפירט די איינוואוינער אויף דער ערד דורך די מופתים, וואס זענען איר געגעבן געווארן צו טאן פאר דער חיה; און זאגט צו די איינוואוינער אויף דער ערד, אז זיי זאלן מאכן א בילד צו דער חיה, וואס האט די וואונד פון דער שווערד און איז (געבליבן) לעבן. 15 און עס איז איר געגעבן געווארן אריינצוגעבן אטעם אין דעם בילד פון דער חיה, כדי דאס בילד פון דער חיה זאל אויך רעדן, און מאכן, אז אלע, וואס וועלן זיך נישט בוקן צום בילד פון דער חיה, זאלן געטייט ווערן. 16 און זי מאכט אלעמען, די קליינע און די גרויסע, סאי די רייכע סאי די ארעמע, סאי די פרייע סאי די קנעכט, אז זיי זאלן זיך געבן א סימן אויף זייער רעכטער האנט

אדער אויף זייער שטערן; 17 און אז קיינער זאל
נישט קענען קויפן אדער פארקויפן, אויב ער האט
נישט דעם סימן, דעם נאמען פון דער חיה, אדער די
צאל פון איר נאמען. 18 דא איז די חכמה. ווער עס
האט פארשטאנד, דער זאל בארעכענען די צאל פון
דער חיה; ווארום עס איז די צאל פון א מענטשן; און
איר צאל איז זעקס הונדערט זעקס און זעכציק.

14 און איך האב געזען, און אָט דאס לעמעלע איז
געשטאנען אויף דעם הר ציון, און מיט אים הונדערט
פיר און פערציק טויזנט, וועלכע האבן געהאט זיין
נאמען און זיין פאטערס נאמען אויפגעשריבן אויף
זייערע שטערנס. 2 און איך האב געהערט א קול
פון הימל, ווי דאס גערויש פון א סך וואסערן, און
ווי דאס קול פון א געוואלטיקן דונער; און דאס
קול, וואס איך האב געהערט, איז געווען ווי פון
הארפנשפילער שפילנדיק אויף זייערע הארפעס;
3 און זיי זינגען א נייעם שיר פאר דעם כסא הכבוד
און פאר די פיר חיות און זקנים; און קיינער האט
נישט געקענט לערנען דעם שיר, אחוץ די הונדערט
פיר און פערציק טויזנט, די אויסגעקויפטע פון דער
ערד. 4 די דאזיקע זענען עס, וואס האבן זיך נישט
באפלעקט מיט קיין פרויען; ווארום זיי זענען (ווי)
בתולות. די דאזיקע פאלגן נאך דאס לעמעלע, וואו
עס גייט נאר. די דאזיקע זענען אויסגעקויפט געווארן
פון צווישן די מענטשן, ווי ביכורים פאר ה׳ און
פאר דעם לעמעלע; 5 און אין זייער מויל איז נישט
געפונען געווארן קיין שקר; ווארום זיי זענען אָן א
מום. 6 און איך האב געזען אן אנדערן מלאך פליען
אינמיטן הימל, האבנדיק אן אייביקע בשורה טובה
אנצוזאגן צו די, וועלכע וואוינען אויף דער ערד
און צו יעדער אומה און שבט און לשון און פאלק.
7)aiōnios g166(און האט געזאגט מיט א הויך קול: האט
מורא פאר ה׳, און גיט אים אפ כבוד, ווייל עס איז
געקומען די שעה פון זיין משפט; און בוקט זיך צום
באשעפער פון הימל און ערד און ים און קוואלן
וואסער. 8 און אן אנדערער, א צווייטער מלאך,
האט נאכגעפאלגט, זאגנדיק: געפאלן, געפאלן איז
בבל, די גרויסע, וועלכע האט געמאכט אנגעטרונקען
אלע פעלקער מיט דעם צארנווין פון איר זנות.
9 און אן אנדערער מלאך, א דריטער, האט זיי
נאכגעפאלגט, זאגנדיק מיט א הויך קול: אויב איינער
בוקט זיך צו דער חיה און איר בילד, און נעמט אָן
דעם סימן אויף זיין שטערן אדער אויף זיין האנט,
10 וועט ער אויך טרינקען פון ה׳ס צארנווין, וואס
איז אנגעגאסן נישט אויסגעמישט אין דעם בעכער
פון זיין צארן, און געפייניקט ווערן אין פייער און
שוועבל פאר די הייליקע מלאכים און פאר דעם
לעמעלע; 11 און דער רויך פון זייער פייניקונג
שטייגט ארויף לעלמי עולמים; און עס האבן נישט
קיין מנוחה בייטאג און ביינאכט די, וועלכע בוקן
זיך צו דער חיה און איר בילד, און ווער עס נעמט
אָן דעם סימן פון איר נאמען.)aiōn g165(12 דא איז
די סבלנות פון די קדושים, וועלכע היטן אפ ה׳ס
געבאטן און די אמונה פון יהושען/ישוען. 13 און
איך האב געהערט א קול פון הימל, אזוי צו זאגן:
שרייב: וואויל איז די טויטע, וועלכע שטארבן אין
דעם האר, פון איצט אָן! יא—זאגט דער גייסט—כדי
זיי זאלן האבן מנוחה פון זייער מי; ווארום זייערע
מעשים פאלגן זיי נאך. 14 און איך האב געזען, און אָט
א ווייסער וואלקן, און אויף דעם וואלקן איז געזעסן
איינער, ענלעך צום בר אנש, האבנדיק אויף זיין
קאפ א גאלדענע קרוין, און אין דער האנט זיינער א

שארף שניידמעסער. 15 און אַן אַנדערער מלאך איז
ארויסגעגאַנגען פון דעם היכל, שרייענדיק מיט אַ
הויך קול צו אים, וואס איז געזעסן אויף דעם וואלקן:
שיק דיין שניידמעסער, און שנייד; ווייל עס איז
(שוין) געקומען די שעה צו שניידן, מחמת דער שניט
פון דער ערד איז צייטיק געווארן. (יואל ד, יג.)
16 און דער, וואס איז געזעסן אויף דעם וואלקן, האט
געווארפן זיין שניידמעסער אויף דער ערד; און די
ערד איז געשניטן געווארן. 17 און אַן אַנדערער מלאך
איז ארויסגעגאַנגען פון דעם היכל אין הימל, און
אויך ער האט געהאט אַ שארף שניידמעסער. 18 און
אַן אַנדערער מלאך איז ארויסגעגאַנגען פון דעם
מזבח, דער, וואס האט געהאט ממשלה איבער דעם
פייער; און האט גערופן מיט אַ הויך קול צו דעם,
וועלכער האט געהאט דאס שארפע שניידמעסער,
אזוי צו זאגן: שיק דיין שארף שניידמעסער, און זאמל
איין די העננלעך ווייַנטרויבן פון דעם ווייַנשטאק
פון דער ערד; ווייל זיינע טרויבן זענען (שוין) רייף.
19 און דער מלאך האט געווארפן זיין שניידמעסער
אויף דער ערד און האט געשניטן די ווייַנטרויבן
פון דעם ווייַנשטאק פון דער ערד און זיי געווארפן
אין דעם גרויסן ווייַנקעלטער פון ה׳ס צארן. 20 און
דער ווייַנקעלטער איז געטרעטן געווארן אויסער
דער שטאט, און בלוט איז ארויסגעפלאסן פון דעם
ווייַנקעלטער, ביז צו די ציימלעך פון די פערד, אַ
שטח פון טויזנט זעקס הונדערט אקער פעלד.

15 און איך האב געזען אַן אַנדער מופת אין הימל,
גרויס און וואונדערבאר: זיבן מלאכים, וועלכע
האבן געהאט די זיבן לעצטע מכות, ווייל מיט די
דאזיקע האט זיך פארענדיקט ה׳ס צארן. 2 און
איך האב געזען, ווי אַ קריסטאַלענעם ים געמישט
מיט פייער; און די, וואס האבן גובר געווען די חיה
און איר בילד און די צאל פון איר נאמען; און זיי
זענען געשטאנען ביים קריסטאַלענעם ים, האבנדיק
הארפעס פון ה׳. 3 און זיי זינגען דאס ניגון פון
משה (רבינו) ה׳ס קנעכט, און דאס ניגון פון דעם
לעמעלע, אזוי צו זאגן: גרויס און וואונדערבאר זענען
דיינע מעשים, האר, ג-ט, אַלמעכטיקער; גערעכט און
אמת זענען דיינע דרכים, דו קעניג פון די פעלקער!
4 ווער וועט נישט מורא האבן פאר דיר, אָ האר,
און נישט אפּגעבן כבוד צו דיין נאמען? ווייל דו
אליין ביסט הייליק; יא, אַלע אומות (העולם) וועלן
קומען און זיך בוקן פאר דיר; ווייל דיינע גערעכטע
משפטים זענען אנטפּלעקט געווארן. 5 און נאך דעם
האב איך געזען, און עס האט זיך אויפגעמאכט דער
היכל פון דעם משכן העדות אין הימל; 6 און עס
זענען ארויסגעקומען פון דעם היכל די זיבן מלאכים,
וועלכע האבן די זיבן פלאַג, אנגעטאן אין ריינע
לייוונט, וואס האט געגלאנצט, און ארומגעגארטלט
ארום דער ברוסט מיט גארטלען פון גאלד. 7 און
איינע פון די פיר חיות האט געגעבן די זיבן מלאכים
זיבן גאלדענע געפעסן, פול מיט דעם צארן פון ה׳,
וועלכער לעבט לעלמי עולמים. (aiōn g165) 8 און
דער היכל האט זיך אנגעפילט מיט רויך פון דער
הערלעכקייט פון ה׳ און פון זיין קראַפט; און קיינער
האט נישט געקענט אריינגיין אין דעם היכל אריין,
ביז עס וועלן פארענדיקט ווערן די זיבן פלאַג פון
די זיבן מלאכים.

16 און איך האב געהערט אַ הויך קול פון דעם
היכל זאגן צו די זיבן מלאכים: גייט, און גיסט אויס
די זיבן געפעסן פון ה׳ס צארן אויף דער ערד!
2 און דער ערשטער איז אוועק, און האט אויסגעגאסן

זיין געפעס אויף דער ערד; און עס זענען געקומען
בייזע און ווייטיקדיקע געשווירן אויף די מענטשן,
וואס האבן געהאט דעם סימן פון דער חיה און
וואס האבן זיך געבוקט צו איר בילד. 3 און דער
צווייטער האט אויסגעגאסן זיין געפעס אויף דעם ים;
און עס איז געווארן צו בלוט, ווי פון א מת; און עס
איז אפגעשטארבן יעדעס לעבעדיקע באשעפעניש,
וואס איז געווען אין ים. 4 און דער דריטער האט
אויסגעגאסן זיין געפעס אויף די טייכן און קוואלן
וואסערן; און זיי זענען געווארן צו בלוט. 5 און איך
האב געהערט דעם מלאך פון די וואסערן זאגן: דו
ביסט גערעכט, וואס ביסט און ביסט געווען, דער
הייליקער, מחמת דו האסט אזוי געמשפט; 6 ווארום
זיי האבן פארגאסן דאס בלוט פון קדושים און
נביאים, און בלוט האסטו זיי געגעבן צו טרינקען; זיי
זענען עס ווערט. 7 און איך האב געהערט דעם מזבח
זאגן: יא, האר, ג-ט אלמעכטיקער, ווארהאפטיק און
גערעכט זענען דיינע משפטים! 8 און דער פערטער
האט אויסגעגאסן זיין געפעס אויף דער זון; און עס
איז איר געגעבן געווארן אפצוזענגען די מענטשן מיט
פייער. 9 און די מענטשן זענען אפגעזענגט געווארן
מיט א געוואלדיקער היץ, און האבן געלעסטערט
דעם נאמען פון ה׳, וואס האט די מאכט איבער
די דאזיקע מכות; און האבן נישט תשובה געטאן,
אפצוגעבן כבוד צו אים. 10 און דער פיפטער האט
אויסגעגאסן זיין געפעס אויף דעם טראן פון דער
חיה; און איר מלכות איז פארפינסטערט געווארן;
און זיי האבן זיך צעביסן זייערע צונגען פון שמארץ,
11 און געלעסטערט דעם ג-ט פון הימל פאר זייערע
יסורים און פאר זייערע געשווירן; און האבן נישט
תשובה געטאן פון זייערע מעשים. 12 און דער
זעקסטער האט אויסגעגאסן זיין געפעס אויף דעם
גרויסן טייך, דעם טייך פרת; און זיין וואסער איז
אויסגעטרוקנט געווארן, כדי עס זאל צוגעגרייט
ווערן דער וועג פאר די מלכים פון דעם אויפגאנג פון
דער זון. 13 און איך האב געזען פון דעם מויל פון דער
שלאנג און פון דעם מויל פון דער חיה און פון דעם
מויל פון דעם פאלשן נביא ארויסגיין דריי אומריינע
רוחות, ווי פרעש; 14 ווארום זיי זענען טייוולאנישע
גייסטער, וועלכע טאן אותות (ומופתים); און גייען
צו די מלכים פון דער גאנצער באוואוינטער וועלט,
זיי איינצוזאמלען צו דער מלחמה פון דעם גרויסן
טאג פון ה׳, דעם אלמעכטיקן— 15 זע, איך קום ווי א
גנב! וואויל איז דעם, וועלכער וואכט און היט אפ
זיינע מלבושים, כדי ער זאל נישט ארומגיין נאקעט,
און מען זאל נישט זען זיין שאנד!— 16 און זיי האבן
זיי איינגעזאמלט אויף אן ארט, וואס הייסט אויף
לשון קודש הר מגידון. 17 און דער זיבעטער האט
אויסגעגאסן זיין געפעס אין דער לופטן; און עס איז
ארויסגעקומען א הויך קול אויס דעם היכל, פון
דעם כסא הכבוד, זאגנדיק: עס איז געשען! 18 און
עס זענען געקומען בליצן און קולות און דונערן;
און עס איז געווארן א געוואלדיקע ערדציטערניש,
וואס אזעלכעס איז נישט געשען זינט עס איז געווען א
מענטש אויף דער ערד, אזא ערדציטערניש, אזוי
געוואלדיק. 19 און די גרויסע שטאט איז (צעריסן)
געווארן אויף דריי חלקים, און די שטעט פון די
אומות (העולם) זענען איינגעפאלן; און בבל די
גרויסע איז געדענקט געווארן פאר ה׳, אז ער זאל איר
געבן דעם בעכער פון צארנווין פון זיין גרימצארן.
20 און יעדע אינדזל איז פארשוווּנדן, און די בערג
האבן זיך מער נישט געפונען. 21 און א גרויסער

האגל, ווי א צענטנער וואג, איז געפאלן פון הימל
אויף די מענטשן; און די מענטשן האבן געלעסטערט
ה׳ צוליב דער מכה פון האגל; ווייל די דאזיקע מכה
איז געווען שרעקלעך גרויס.

17 און עס איז געקומען איינער פון די זיבן
מלאכים, וועלכע האבן געהאט די זיבן געפעסן,
און האט גערעדט מיט מיר, אזוי צו זאגן: קום, איך
וועל דיר ווייזן דאס משפט פון דער גרויסער זונה,
וואס זיצט אויף פיל וואסערן; 2 מיט וועלכער די
מלכים פון דער ערד האבן מזנה געווען, און די
איינוואוינער פון דער ערד האבן זיך אנגעשיכורט
מיט דעם וויין פון איר זנות. 3 און ער האט מיך
אוועקגעפירט אינם גייסט אין א מדבר אריין; און
איך האב געזען א פרוי זיצן אויף א שארלאך רויטער
חיה, פול מיט נעמען פון לעסטערונג, און מיט זיבן
קעפ און צען הערנער. 4 און די פרוי איז געווען
אנגעטאן אין פורפור און שארלאך, און אויסגעצירט
מיט גאלד און איידלשטיינער און פערל, און האט
געהאט א גאלדענעם בעכער אין איר האנט, פול פון
אומווירדיקייטן און די אומזויבערקייטן פון איר
זנות, 5 און אויף איר שטערן איז געווען אויפגעשריבן
א נאמען, א סוד; בבל די גרויסע, די מוטער פון די
זונות און פון די אומווירדיקייטן פון דער ערד. 6 און
איך האב געזען די פרוי שכור מיט דעם בלוט פון
די קדושים, און מיט דעם בלוט פון ישועס עדות. און
זעענדיק זי, בין איך נשתומם געווארן מיט א גרויסער
דערשטוינונג. 7 און דער מלאך האט צו מיר געזאגט:
פארוואס ביסטו נשתומם געווארן? איך וועל דיר
אויסזאגן דעם סוד פון דער פרוי, און פון דער חיה,
וואס טראגט זי און וואס האט די זיבן קעפ און די
צען הערנער. 8 די חיה, וואס דו האסט געזען, איז
געווען, און איז (מער) נישטא, און וועט ארויפשטייגן
אויס דעם תהום און גיין צו פארדארבונג. און די
איינוואוינער אויף דער ערד, וועמעס נאמען איז
נישט פארשריבן אין דעם ספר החיים פון בריאת
העולם אָן, וועלן זיך וואונדערן, ווען זיי וועלן זען די
חיה, אז זי איז געווען און איז (מער) נישטא און וועט
ווידער זיין. (Abyssos g12) 9 דא איז דער זין, וואס האט
חכמה: די זיבן קעפ זענען זיבן בערג, אויף וועלכע
די פרוי זיצט; 10 און זענען זיבן מלכים; פינף זענען
געפאלן, איינער איז דא, דער אנדערער איז נאך נישט
געקומען; און ווען ער וועט קומען, מוז ער בלייבן א
קורצע צייט. 11 און די חיה, וואס איז געווען און איז
(מער) נישטא, איז אליין אויך דער אכטער, און איז
פון די זיבן; און גייט צו פארדארבונג. 12 און די צען
הערנער, וואס דו האסט געזען, זענען צען מלכים,
וועלכע האבן נאך נישט באקומען קיין קעניגרייך;
נאר זיי באקומען ממשלה ווי מלכים מיט דער חיה
אויף איין שעה. 13 די דאזיקע האבן איין מיינונג,
און געבן זייער כוח און ממשלה צו דער חיה. 14 זיי
וועלן מלחמה האלטן מיט דעם לעמעלע, און דאס
לעמעלע וועט זיי מנצח זיין, ווייל עס איז האר איבער
הארן, און קעניג איבער קעניגן; און די, וועלכע זענען
מיט אים, זענען גערופענע און אויסדערוויילטע און
געטרייע. 15 און ער זאגט צו מיר: די וואסערן, וואס
דו האסט געזען, וואו די זונה זיצט, זענען פעלקער
און המונים מענטשן און אומות און לשונות. 16 און
די צען הערנער, וואס דו האסט געזען, און די חיה,
זיי וועלן האסן די זונה, און וועלן זי מאכן וויסט
און נאקעט, און וועלן פארצערן איר פלייש, און זי
פארברענען אין פייער. 17 ווארום ה׳ האט עס זיי
געגעבן אין זייערע הערצער אריין, צו טאן זיין עצה,

און צו מאכן איין דעה, און צו געבן זייער קעניגרייך
צו דער חיה, ביז ה׳ס ווערטער וועלן דערפילט
ווערן. 18 און די פרוי, וואס דו האסט געזען, איז די
גרויסע שטאט, וואס האט א מלכות איבער די מלכים
פון דער ערד.

18 נאך דעם האב איך געזען אן אנדערן מלאך
אראפקומען פון הימל, האבנדיק גרויס מאכט; און
די ערד איז באלויכט געווארן פון זיין הערלעכקייט.
2 און ער האט א געשריי געטאן מיט א שטארק קול,
אזוי צו זאגן: געפאלן, געפאלן איז בבל די גרויסע,
און געווארן איז זי א ווארינונג פאר טייוולאנים, און
א געפענקעניש פאר יעדן אומריינעם גייסט, און א
תפיסה פאר איטלעכן אומריינעם און העסלעכן
פויגל! 3 מחמת פון דעם צארנווייין פון איר זנות
זענען געפאלן אלע פעלקער; און אלע מלכים פון
דער ערד האבן מזנה געווען מיט איר, און פון
דער שפע פון אירע תענוגים זענען די סוחרים פון
דער ערד רייך געווארן. 4 און איך האב געהערט
אן אנדער קול פון הימל זאגן: קומט ארויס פון
איר, אָ מיין פאלק, כדי איר זאלט נישט האבן
קיין אנטייל אין אירע זינד, און אז איר זאלט נישט
באקומען פון אירע מכות; 5 ווייל אירע חטאים
האבן דערגרייכט ביז צום הימל, און ה׳ האט זיך
דערמאנט אירע אומגערעכטיקייטן. 6 פארגעלט
איר, ווי זי האט פארגעלטן, און מאכט עס כפלי
כפלים לויט אירע מעשים; אין דעם בעכער, אין
וועלכען זי האט געמישט, זאלט איר מישן טאפלט
פאר איר! 7 אויף וויפל זי האט זיך פארהערלעכט
און געלאזט וואוילגיין, אויף אזויפיל זאלט איר איר
געבן ליידן און פיין; ווייל אין איר הארץ זאגט זי: איך
זיץ א מלכה, און בין נישט קיין אלמנה, און טרויער
וועל איך אויף קיין פאל נישט זען. 8 דעריבער אין
איין טאג וועלן זיי קומען, די מכות אירע, דער טויט
און פיין און הונגער; און זי וועט פארברענט ווערן
אין פייער; ווייל שטארק איז דער האר ג-ט, וועלכער
משפט זי. 9 און ווייגען און קלאגן וועלן איבער איר די
מלכים פון דער ערד, וועלכע האבן מיט איר מזנה
געווען און זיך געלאזט וואוילגיין, ווען זיי וועלן קוקן
אויף דעם רויך פון איר פייער; 10 פונדערווייטנס
וועלן זיי בלייבן שטיין צוליב דער מורא פון אירע
ליידן, און וועלן זאגן: וויי, וויי, די שטאט די גרויסע,
בבל, די שטאט די שטארקע! מחמת אין איין שעה
איז איר משפט געקומען. 11 און די סוחרים פון דער
ערד ווייגען און קלאגן איבער איר, ווייל קיינער
קויפט נישט מער זייער סחורה; 12 סחורה פון גאלד
און פון זילבער און פון טייערע שטיינער און פון
פערל און פון פיינע לייוונט און פון פורפור און פון
זיידנס און פון שארלאך, און יעדעס שמעקעדיקע
האלץ און כלערליי כלים פון העלפאנטביין און
אלע געפעסן פון קאסטבאר האלץ און פון קופער
און אייזן און מארמארשטיין, 13 און צימערינג און
באלזאם און רויך געווירצן און מירע און ווייררויך
און וויין און בוימל און זעמלמעל און ווייץ און לאסט
בהמות און שאף, און פערד און וועגנס, און שקלאפן
און מענטשלעכע נפשות. 14 און דאס פירות, וואס דיין
זעל האט געגלוסט, איז אוועק פון דיר, און איטלעכע
פראכט און גלאנץ איז דיר פארלוירן געגאנגען,
און מען וועט זיי בשום אופן מער נישט געפונען.
15 די דאזיקע סוחרים, וואס זענען פון איר רייך
געווארן, וועלן שטיין פונדערווייטנס צוליב דער
אימה פון אירע ליידן, און וועלן ווייגען און טרויערן,
זאגנדיק: 16 וויי, וויי, די גרויסע שטאט, וואס איז געווען

אנגעטאן אין סאטינס און פורפור און שארלאך, און
אויסגעצירט מיט גאלד און קאסטבארע שטיינער
און פערל! 17 אז אין איין (איינציקער) שעה איז אזא
עשירות חרוב געווארן. און יעדער שיפסקאפיטאן,
און יעדער איינער, וואס פארט (פון ארט) צו ארט
אויף א שיף, און מאטראז, און אלע, וועלכע ארבעטן
אויפן ים, זענען געשטאנען פונדערווייטנס. 18 און
האבן געשריגן, זעענדיק דעם רויך פון איר ברענען,
אזוי צו זאגן: ווער (צווישן שטעט) איז גלייך צו דער
גרויסער שטאט? 19 און האבן געווארפן שטויב אויף
זייערע קעפּ, און געשריגן, וויינענדיק און קלאגנדיק,
אזוי צו זאגן: וויי, וויי, דו גרויסע שטאט! אין וועלכער
עס זענען רייך געווארן אלע, וואס האבן געהאט
שיפן אויפן ים, פון איר ווארילשטאנד! אז אין איין
(איינציקער) שעה איז זי חרוב געווארן. 20 פריי
דיך איבער איר, אָ הימל, און די קדושים, און די
שליחים, און די נביאים; ווייל ה׳ האט געמשפט
אייער משפט אויף איר. 21 און א שטארקער מלאך
האט אויפגעהויבן א שטיין, ווי א גרויסער מילשטיין,
און אים געווארפן אין ים אריין, זאגנדיק: מיט אזא
אימפעט אָ וועט בבל, די גרויסע שטאט, צעווארפן
ווערן, און זיך שוין מער נישט געפינען! 22 און קיין
קלאנג פון הארפנשפילער און זינגער און שפילער
אויף א פלייט און טרומייטערער וועט שוין מער
נישט געהערט ווערן אין דיר; און קיין קינסטלער
פון קיין שום קונסט וועט אין דיר מער נישט געפונען
ווערן; און דאס גערויש פון א מיל וועט מער נישט
געהערט ווערן אין דיר; 23 און דאס ליכט פון א
לייכטער וועט מער נישט שיינען אין דיר; און דאס
קול פון א חתן און א כלה וועט מער נישט געהערט
ווערן אין דיר; מחמת דיינע קויפלייט זענען געווען
די פירשטן פון דער ערד; ווייל דורך דיין כישוף
זענען פארפירט געווארן אלע פעלקער. 24 און אין
איר איז געפונען געווארן דאס בלוט פון די נביאים
און קדושים, און פון אלע הרוגים אויף דער ערד.

19 נאך דעם האב איך געהערט ווי א הויך קול
פון א גרויסן המון מענטשן אין הימל זאגן: הללויה!
די ישועה און דער כבוד און די מאכט געהערן צו
אונדזער ג-ט; 2 ווייל ווארהאפטיק און גערעכט
זענען זיינע משפטים; ווען ער האט געמשפט די
גרויסע זונה, וואס האט פארדארבן די ערד מיט
איר זנות, און זיך נוקם געווען פאר דעם בלוט פון
זיינע קנעכט אויס איר האנט. 3 און א צווייטמאל
האבן זיי געזאגט: הללויה! און דער רויך אירער
שטייגט ארויף לעלמי עולמים! (aiōn g165) 4 און די
פיר און צוואנציק זקנים זענען אנידערגעפאלן און
די פיר חיות האבן זיך געבוקט צו ה׳, וועלכער
זיצט אויף דעם כסא הכבוד, און האבן געזאגט: אמן!
הללויה! 5 און עס איז ארויסגעגאנגען א קול פון
דעם כסא הכבוד, אזוי צו זאגן: לויבט אונדזער
ג-ט, אלע זיינע קנעכט, איר, וועלכע האבן מורא
פאר אים, די קליינע און די גרויסע. 6 און איך האב
געהערט, ווי א קול פון א גרויסן המון מענטשן, און
ווי דאס ברויזן פון א סך וואסערן, און ווי די קול פון
שטארקע דונערן, זאגנדיק: הללויה! דען דער האר,
אונדזער ג-ט, דער אלמעכטיקער, איז געווארן מלך!
7 לאמיר זיך משמח זיין און פרייען, און אים אפגעבן
כבוד; ווייל עס איז געקומען די סעודות נישואין פון
דעם לעמעלע, און זיין ווייב האט זיך צוגעגרייט.
8 און עס איז איר געגעבן געווארן, זיך אנצוקליידן
אין פיינער לייוונט, ליכטיק און לויטער; ווארום
די פיינע לייוונט איז די צדקות פון די קדושים.

9 און ער האט צו מיר געזאגט: שרייב: וואויל איז
די, וואס זענען גערופן צו דעם סעודות נישואין פון
דעם לעמעלע! און ער האט צו מיר געזאגט: די
דאזיקע זענען די וואר־האפטיקע ווערטער פון ה׳.
10 און איך בין אנידערגעפאלן פאר זיינע פיס, זיך
צו בוקן צו אים. און ער האט צו מיר געזאגט; גיב
אכטונג, טו דאס נישט; איך בין דיינער א מיטקנעכט
און פון דיינע ברידער, וואס האבן דאס עדות פון
יהושען/ישועו; צו ה׳ זאלסטו דיך בוקן; ווארום
דאס עדות פון יהושען/ישועו, דאס איז דער רוח
הנבואה. 11 און איך האב געזען דעם הימל אפן;
און אָט א ווייס פערד און דער, וואס איז דערויף
געזעסן, הייסט געטריי און וואר־האפטיק; און מיט
גערעכטיקייט משפט ער און פירט מלחמה. 12 און
זיינע אויגן זענען ווי א פלאם פייער, און אויף דעם
קאפ זיינעם האט ער א סך קרוינען; און א נאמען
אויפגעשריבן, וואס קיינער קען נישט אחוץ ער אליין.
13 און ער גייט אנגעטאן א מלבוש, איינגעטונקט
אין בלוט; און זיין נאמען הייסט מימרא דה׳ (ה׳ס
ווארט). 14 און די חיילות אין הימל האבן אים
נאכגעפאלגט אויף ווייסע פערד, געקליידט אין
פיינער לייוונט, לויטער ווייס. 15 און פון זיין מויל
גייט ארויס א שארפע שווערד, כדי מיט איר זאל
ער שלאגן די אומות (העולם); און ער וועט הערשן
איבער זיי מיט אן אייזערנער רוט; און ער טרעט
דעם ווייַנקעלטער פון דעם צארנווייַן פון דעם
אלמעכטיקן ה׳ס גרימצארן. 16 און האט א נאמען
אויף זיין קלייד און אויף זיין דיך אויפגעשריבן:
מלך המלכים און אדון האדונים. 17 און איך האב
געזען א מלאך שטיין אין דער זון, און ער האט
געשריגן מיט א הויך קול, אזוי צו זאגן צו אלע פייגל,
וואס פליען אינמיטן הימל: קומט, זאמלט אייך איין
צו ה׳ס גרויסער סעודה; 18 כדי איר זאלט עסן דאס
פלייש פון מלכים און דאס פלייש פון הויפטלייט און
דאס פלייש פון גיבורים און דאס פלייש פון פערד
און פון זייערע רייטער, און דאס פלייש פון אלע
פרייע (מענטשן) און פון קנעכט, פון קליין און פון
גרויס! 19 און איך האב געזען די חיה, און די מלכים
פון דער ערד און זייערע חיילות, פארזאמלט צו
פירן מלחמה מיט דעם רייטער אויף דעם פערד
און מיט זיינע הערשארן. 20 און די חיה איז געפאנגען
געווארן, און מיט איר דער פאלשער נביא, וואס האט
געטאן די אותות (ומופתים) פאר איר, מיט וועלכע
ער האט פארפירט די, וואס האבן אנגענומען דעם
סימן פון דער חיה און זיך געבוקט צו איר בילד;
לעבעדיקערהייט זענען זיי ביידע אריינגעווארפן
געווארן אין דעם טייך פון פייער, וואס ברענט מיט
שוועבל; (Limnē Pyr g3041 g4442) 21 און די איבריקע זענען
געטייט געווארן מיט דער שווערד, וואס גייט ארויס
פון דעם מויל פון דעם רייטער אויפן פערד; און
אלע פייגל זענען זאט געווארן פון זייער פלייש.

20 און איך האב געזען א מלאך אראפנידערן פון
הימל, האבנדיק דעם שליסל צום אפגרונט און א
גרויסע קייט אין זיין האנט. (Abyssos g12) 2 און ער האט
געכאפט די שלאנג, דעם נחש הקדמוני, וואס איז
דער טייוול (אליין) און דער שטן, און אים געבונדן
אויף טויזנט יאר, 3 און אריינגעווארפן אין תהום
אריין, און אים פארשלאסן און פארחתמעט פון
אויבן, כדי ער זאל מער נישט פארפירן די פעלקער,
ביז די טויזנט יאר וועלן זיך ענדיקן; דערנאך מוז
ער לויז ווערן אויף א קורצער צייט. (Abyssos g12)
4 און איך האב געזען טראנען, און מען האט זיך

אנידערגעזעצט אויף זיי, און דאס משפט איז זיי
געגעבן געווארן; און די נשמות פון די, וואס מען האט
זיי אפגעהאקט דעם קאפ צוליב דעם עדות זאגן פון
יהושען/ישועען און צוליב ה׳ס ווארט, און וועלכע
האבן זיך נישט געבוקט צו דער חיה, נישט צו איר
בילד, און נישט אנגענומען דעם סימן אויף זייער
שטערן און נישט אויף זייער האנט; און זיי זענען
לעבעדיק געווארן, און האבן געקעניגט צוזאמען
מיט דעם משיח טויזנט יאר. 5 די איבריקע מתים
זענען נישט לעבעדיק געווארן ביז די טויזנט יאר
האבן זיך געענדיקט. דאס איז דאס ערשטע תחית
המתים. 6 געבענטשט און הייליק איז דער, וואס
האט א חלק אין דעם ערשטן אויפשטיין; איבער די
דאזיקע האט דער צווייטער טויט נישט קיין שליטה;
נאר זיי וועלן זיין כהנים פאר ה׳ און פאר דעם משיח,
און וועלן קעניגן מיט אים די טויזנט יאר. און ווען
עס וועלן זיך ענדיקן די טויזנט יאר, 7 וועט דער
שטן ארויסגעלאזט ווערן פון זיין געפענקעניש, 8 און
וועט ארויסגיין צו פארפירן די פעלקער אין די פיר
עקן פון דער ערד, גוג און מגוג, זיי איינצוזאמלען צו
דער מלחמה; זייער צאל איז ווי די צאל פון דעם
זאמד ביים ים. 9 און זיי זענען ארויפגעגאנגען אויף
דער ברייט פון דער ערד און האבן ארומגערינגלט
די מחנה פון די קדושים און די געליבטע שטאט;
און א פייער האט אראפגעניידערט פון הימל, און
זיי פארצערט. (יחזקאל לח, ב, כב.) 10 און דער
טייוול, וואס האט זיי פארפירט, איז אריינגעווארפן
געווארן אינם טייך פון פייער און שוועבל, וואו (עס
געפינען זיך) אויך די חיה און דער פאלשער נביא;
און זיי וועלן געפייניקט ווערן בייטאג און ביינאכט
לעלמי עולמים. (aiōn g165, Limnē Pyr g3041 g4442) 11 און
איך האב געזען א גרויסן ווייסן כסא הכבוד, און
דעם, וועלכער איז געזעסן אויף אים; פאר זיין פנים
זענען ערד און הימל אנטרונען; און קיין ארט האט
זיך מער נישט געפונען פאר זיי. 12 און איך האב
געזען די טויטע, די גרויסע און די קליינע, שטיין
פאר דעם כסא הכבוד; און ספרים זענען געווען
אויפגעמאכט; און אן אנדער ספר איז אויפגעמאכט
געווארן, דאס איז דאס ספר החיים (בוך פון לעבן);
און די מתים זענען געמשפט געווארן אויס דעם, וואס
שטייט געשריבן אין די ספרים, לויט זייערע מעשים.
13 און דער ים האט אפגעגעבן די טויטע, וואס האבן
זיך געפונען אין אים; און דער טויט און דאס שאול
תחתית האבן אפגעגעבן די מתים, וואס זענען געווען
אין זיי; און יעדער איינער איז געמשפט געווארן לויט
זיינע מעשים. (Hadēs g86) 14 און דער טויט און דאס
שאול תחתית זענען אריינגעווארפן געווארן אין דעם
טייך פון פייער. דאס איז דער צווייטער טויט—דער
טייך פון פייער. (Hadēs g86, Limnē Pyr g3041 g4442) 15 און
ווער עס האט זיך נישט געפונען איינגעשריבן אין
דעם ספר החיים, דער איז אריינגעווארפן געווארן
אין דעם טייך פון פייער. (Limnē Pyr g3041 g4442)

21 און איך האב געזען א נייעם הימל און א נייע
ערד; ווארום דער ערשטער הימל און די ערשטע
ערד זענען פארגאנגען; און דער ים איז מער נישטא.
(ישעיהו סה, יז.) 2 און די הייליקע שטאט ירושלים
האב איך געזען אראפנידערן ביי אויס דעם הימל
פון ה׳, צוגעגרייט ווי א כלה אויסגעצירט פאר איר
מאן. 3 און האב געהערט א הויך קול פון דעם כסא
הכבוד, אזוי צו זאגן: זע, דאס משכן פון ה׳ איז מיט
די מענטשן, און ער וועט וואוינען צווישן זיי, און זיי
וועלן זיין זיינע פעלקער, און ה׳ אליין וועט זיין מיט

זיי, 4 און וועט אפווישן יעדע טרער פון זייערע אויגן;
און דער טויט וועט שוין מער נישט עקזיסטירן;
עס וועט מער נישט זיין קיין טרויער, קיין געשריי,
קיין שמארץ; ווייל די ערשטע זאכן זענען פארביי.
5 און דער, וועלכער זיצט אויפן כסא הכבוד, האט
געזאגט: זע, איך מאך אלץ ניי! נאך האט ער געזאגט:
שרייב! מחמת די דאזיקע ווערטער זענען באגלויבט
און ווארהאפטיק! 6 און האט צו מיר געזאגט: עס
איז געשען. איך בין דער אלף און דער תוו, דער
אנהויב און דער סוף. איך וועל געבן דעם דורשטיקן
אויס דעם קוואל פון וואסער פון לעבן אומזיסט.
7 ווער עס איז מנצח, דער וועט ירשענען די דאזיקע
זאכן; און איך וועל זיין צו אים פאר א ג-ט, און ער
וועט זיין צו מיר א זון. 8 די שרעקעוודיקע אבער
און אומגלויביקע און אומווירדיקע און רוצחים און
זונים און מכשפים און געצנדינער און אלע ליגנער,
זייער חלק וועט זיין אין דעם טייך, וואס ברענט
מיט פייער און שוועבל; דאס איז דער צווייטער
טויט! (Limnē Pyr g3041 g4442) 9 און עס איז געקומען
איינער פון די זיבן מלאכים, וועלכע האבן געהאט
די זיבן געפעסן, וואס זענען געווען אנגעפילט מיט
די זיבן לעצטע מכות, און האט גערעדט מיט מיר,
אזוי צו זאגן: קום, איך וועל דיר ווייזן די כלה, דעם
לעמעלעס ווייב. 10 און האט מיך אוועקגעפירט אינם
גייסט אויף א גרויסן און הויכן בארג, און מיר געוויזן
די הייליקע שטאט ירושלים, אראפנידערן אויס
דעם הימל פון ה׳, 11 האבנדיק ה׳ס הערלעכקייט;
איר ליכט איז געווען גלייך צום טייערן שטיין, ווי
א יאספיס שטיין, לויטער קריסטאל; 12 האבנדיק
א גרויסע און הויכע מויער, מיט צוועלף טויערן,
און אויף די טויערן צוועלף מלאכים; און נעמען
זענען געווען אויפגעשריבן, וואס זענען די נעמען
פון די צוועלף שבטים פון די קינדער ישראל;
13 פון מזרח זייט דריי טויערן, און פון צפון זייט
דריי טויערן, און פון דרום זייט דריי טויערן, און
פון מערב זייט דריי טויערן. 14 און די מויער פון
דער שטאט האט צוועלף פונדאמענטן, און אויף
זיי זענען די צוועלף נעמען פון די צוועלף שליחים
פון דעם לעמעלע. 15 און דער, וואס האט מיט מיר
גערעדט, האט געהאט א מאסשטאב, א גאלדענעם
שטעקן, כדי צו מעסטן די שטאט און אירע טויערן
און איר מויער. 16 און די שטאט ליגט פירעקיק,
און איר לענג איז אזויפיל ווי איר ברייט; און ער
האט געמאסטן די שטאט מיט דעם שטעקן, צוועלף
טויזנט סטאדיען; איר לענג און ברייט און הויך זענען
גלייך. 17 און האט געמאסטן איר מויער, הונדערט
און פיר און פערציק איילן, ווי די מאס פון א מענטשן,
דאס הייסט פון א מלאך. 18 און דער בוי פון איר
מויער איז יאספיס; און די שטאט איז פון לויטער
גאלד, ענלעך צו לויטער גלאז. 19 די פונדאמענטן
פון דער מויער פון דער שטאט זענען באצירט
מיט כלערליי טייערע שטיינער. דער ערשטער
פונדאמענט, א יאספיס; דער צווייטער, א שאפיר;
דער דריטער, א אגאט; דער פערטער, א שמאראק;
20 דער פיפטער, א סארדאניקס; דער זעקסטער, א
רובין; דער זיבעטער, א כריזאליט; דער אכטער,
א בעריל; דער ניינטער, א טאפאז; דער צענטער,
א כריזאפראס; דער עלעפטער, א היאצינט; דער
צוועלפטער, אן אמעטיסט. 21 און די צוועלף טויערן
זענען צוועלף פערל, איטלעכעס איינע טויער איז
געווען פון איין פערל; און די גאס פון דער שטאט
לויטער גאלד, ווי דורכזיכטיק גלאז. 22 און קיין

היכל האב איך אין איר נישט געזען; ווארום דער
האר ג-ט, כביכול, און דאס לעמעלע זענען איר
היכל. 23 און די שטאט דארף נישט האבן די זון,
נישט די לבנה, זי צו באלויכטן; ווארום דער כבוד
פון ה׳ האט געשיינט איבער איר, און דאס לעמעלע
איז איר ליכט. (ישעיהו ס, יט.) 24 און די פעלקער
וועלן גיין אין איר ליכט; און די מלכים פון דער
ערד ברענגען זייער הערלעכקייט צו איר. 25 און
אירע טויערן וועלן נישט פארשלאסן ווערן בייטאג;
ווארום עס וועט דארטן נישט זיין קיין נאכט; 26 און
מען וועט ברענגען צו איר דעם כבוד און די פראכט
פון די פעלקער; 27 און עס וועט בשום אופן אין
איר נישט אריינגיין קיין שום טמא זאך, און ווער עס
טוט אומווירדיקייט און שקר; נאר די, וואס זענען
איינגעשריבן אין דעם לעמעלעס ספר החיים.

22 און ער האט מיר געוויזן א שטראם פון
וואסער פון לעבן, קלאר ווי קריסטאל, וואס איז
ארויסגעגאנגען פון ה׳ס כסא הכבוד און פון דעם
לעמעלע. 2 אינמיטן פון איר גאס. און פון דער זייט
און פון יענער זייט פון דעם טייך א בוים פון לעבן,
וואס ברענגט צוועלף מינים פירות, און גיט יעדן
חודש זיין פרוכט; און די בלעטער פון דעם בוים
זענען פאר א רפואה צו די פעלקער. 3 און עס וועט
מער נישט זיין קיין קללה; און ה׳ס כסא הכבוד און
דעם לעמעלע וועט זיין אין איר; און זיינע קנעכט
וועלן אים דינען; 4 און וועלן זען זיין פנים; און זיין
נאמען וועט זיין אויף זייערע שטערנס. 5 און קיין
נאכט וועט מער נישט זיין; און מען דארף נישט דאס
ליכט פון קיין לייכטער, נישט דאס ליכט פון דער
זון; ווייל ג-ט דער האר וועט לויכטן איבער זיי; און
זיי וועלן קעניגן לעלמי עולמים. (aiōn g165) 6 און ער
האט צו מיר געזאגט: די דאזיקע ווערטער זענען
באגלויבט און ווארהאפטיק; און דער האר, דער
ג-ט פון די גייסטער פון די נביאים, האט געשיקט
זיין מלאך, צו ווייזן זיינע קנעכט, וואס עס דארף
געשען אינגיכן— 7 און זע, איך קום באלד—וואויל
איז דעם, וועלכער היט אפ די ווערטער פון דער
נבואה פון דעם דאזיקן ספר. 8 און איך, יוחנן, בין
דער, וואס האט געזען און געהערט די דאזיקע זאכן.
און ווען איך האב זיי געהערט און געזען, בין איך
אנידערגעפאלן, כדי זיך צו בוקן פאר די פיס פון
דעם מלאך, וועלכער האט מיר זיי געוויזן. 9 און
ער האט צו מיר געזאגט: גיב אכטונג, טו דאס נישט!
איך בין דיין מיטקנעכט און פון דיינע ברידער, די
נביאים, און פון די, וואס היטן אפ די ווערטער, פון
דעם דאזיקן ספר; צו ה׳ זאלסטו דיך בוקן! 10 און ער
האט צו מיר געזאגט: פארחתמע נישט די ווערטער
פון דער נבואה פון דעם דאזיקן ספר; ווארום די
צייט איז נאענט. 11 ווער עס טוט אומרעכט, דער זאל
ווייטער טאן אומרעכט; און דער טמא זאל ווייטער
זיין טמא; און דער צדיק זאל ווייטער עוסק זיין אין
צדקות; און דער קדוש זאל זיך ווייטער הייליקן!
12 זע, איך קום באלד; און מיין שכר איז מיט מיר, צו
פארגעלטן יעדן איינעם לויט זיין מעשים. 13 איך
בין דער אלף און דער תוו, דער ערשטער און דער
לעצטער, דער אנהויב און דער סוף. 14 וואויל איז
די, וועלכע וואשן זייערע קליידער, כדי זיי זאלן
האבן רשות צום עץ החיים, און זאלן אריינקומען
דורך די טויערן אין דער שטאט אריין. 15 אינדרויסן
זענען די כלבים און די מכשפים און די זונים און
די רוצחים און די געצנדינער, און יעדער איינער,
וועלכער האט ליב און איז עוסק אין שקר. 16 איך,

יהושע/ישוע, האב געשיקט מיין מלאך, עדות צו זאגן
צו אייך די דאזיקע זאכן פאר די קהלות. איך בין
דער שורש און דער צמח (יהושע; זכריה ג, ח; ו,
יא-יב.) פון דוד (ישעיהו יא, א, י.), דער העלער
מארגנשטערן. 17 און דער גייסט און די כלה זאגן:
קום! און זאל דער הערער זאגן: קום! און דער
דורשטיקער זאל קומען; און ווער עס וויל זאל נעמען
פונם וואסער פון לעבן אומזיסט. 18 איך זאג עדות
צו יעדן איינעם, וועלכער הערט די ווערטער פון
דער נבואה פון דעם דאזיקן ספר: ווען עמיצער
וועט צולייגן צו זיי, וועט ה׳ ארויפלייגן אויף אים
די מכות, וואס שטייען געשריבן אין דעם דאזיקן
ספר; 19 און אויב עמיצער וועט אוועקנעמען פון די
ווערטער פון דעם ספר פון דער דאזיקער נבואה,
וועט ה׳ אוועקנעמען זיין חלק פון דעם בוים פון
לעבן און פון דער הייליקער שטאט, דערפון וואס
שטייט געשריבן אין דעם דאזיקן ספר. 20 דער עדות
פון די דאזיקע זאכן זאגט: יא, איך קום באלד. אמן;
קום האר יהושע/ישוע! 21 דער חסד פון דעם האר
יהושע/ישוע זאל זיין מיט אייך אלעמען. אמן.

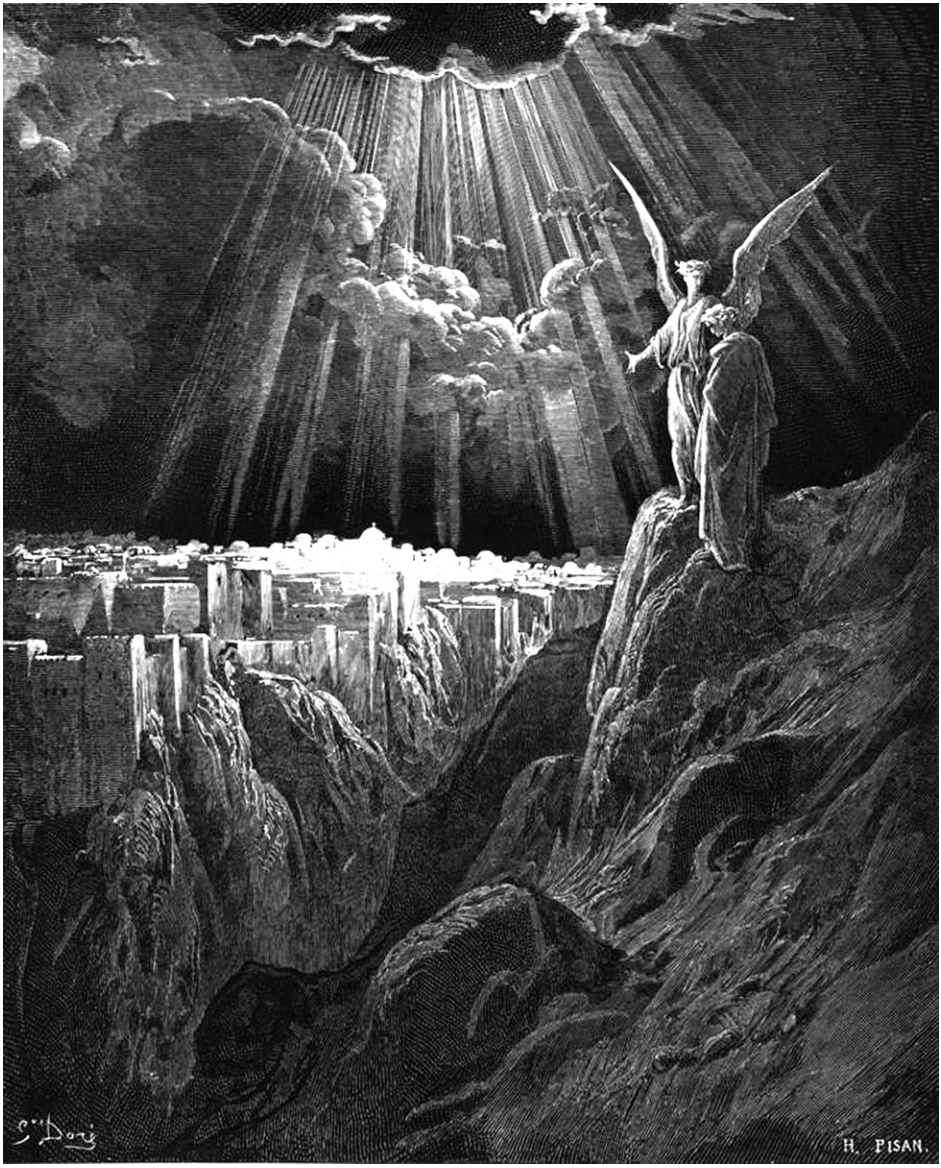

און די הייליקע שטאט ירושלים האב איך געזען אראפנידערן ביי אויס דעם הימל פון ה׳, צוגעגרייט ווי א כלה אויסגעצירט פאר איר מאן. און האב געהערט א הויך קול פון דעם כסא הכבוד, אזוי צו זאגן: זע, דאס משכן פון ה׳ איז מיט די מענטשן, און ער וועט וואוינען צווישן זיי. און זיי וועלן זיין זיינע פעלקער, און ה׳ אליין וועט זיין מיט זיי.

21:2-3 Revelation

Reader's Guide

עברית at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, *"As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him."* Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, *"And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned."* So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, *"Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth."* 2 Timothy 2:15. *"God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,"* 2 Peter 1:4-8.

Glossary

עברית at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12
Greek: proper noun, place
Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses
Meaning:
Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aïdios g126
Greek: adjective
Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6
Meaning:
Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165
Greek: noun
Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses
Meaning:
A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166
Greek: adjective
Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses
Meaning:
From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653
Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular
Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32
Meaning:
To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possiblity, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067
Greek: proper noun, place
Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses
Meaning:
Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hadēs g86
Greek: proper noun, place
Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses
Meaning:
Synonomous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442
Greek: proper noun, place
Usage: Phrase 5 times in the New Testament
Meaning:
Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585
Hebrew: proper noun, place
Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses
Meaning:
The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020
Greek: proper noun, place
Usage: 1 time in 2 Peter 2:4
Meaning:
Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Glossary +

AionianBible.org/Bibles/Yiddish-Eastern---Eastern-Yiddish-Bible/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

לוקאס 31:8
רוימער בריוו 7:10
די אנטפלעקונג 1:9
די אנטפלעקונג 2:9
די אנטפלעקונג 11:9
די אנטפלעקונג 7:11
די אנטפלעקונג 8:17
די אנטפלעקונג 1:20
די אנטפלעקונג 3:20

aïdios

רוימער בריוו 20:1
יהודהס בריוו 6:1

aiōn

מתתיהו 32:12
מתתיהו 22:13
מתתיהו 39:13
מתתיהו 40:13
מתתיהו 49:13
מתתיהו 19:21
מתתיהו 3:24
מתתיהו 20:28
מארקוס 29:3
מארקוס 19:4
מארקוס 30:10
מארקוס 14:11
לוקאס 33:1
לוקאס 55:1
לוקאס 70:1
לוקאס 8:16
לוקאס 30:18
לוקאס 34:20
לוקאס 35:20
יוחנן 14:4
יוחנן 51:6
יוחנן 58:6
יוחנן 35:8
יוחנן 51:8
יוחנן 52:8
יוחנן 32:9
יוחנן 28:10
יוחנן 26:11
יוחנן 34:12
יוחנן 8:13
יוחנן 16:14
די שליחים געשיכטע 21:3
די שליחים געשיכטע 18:15
רוימער בריוו 25:1
רוימער בריוו 5:9
רוימער בריוו 36:11
רוימער בריוו 2:12
רוימער בריוו 27:16
א קארינטער בריוו 20:1
א קארינטער בריוו 6:2
א קארינטער בריוו 7:2
א קארינטער בריוו 8:2
א קארינטער בריוו 18:3
א קארינטער בריוו 13:8
א קארינטער בריוו 11:10
ב קארינטער בריוו 4:4
ב קארינטער בריוו 9:9
ב קארינטער בריוו 31:11
גאלאטער 4:1
גאלאטער 5:1
עפעזער 21:1
עפעזער 2:2
עפעזער 7:2
עפעזער 9:3
עפעזער 11:3
עפעזער 21:3
עפעזער 12:6
פיליפער 20:4
קאלאסער בריוו 26:1
א טימאטעוס בריוו 17:1
א טימאטעוס בריוו 17:6
ב טימאטעוס בריוו 10:4
ב טימאטעוס בריוו 18:4
טיטוס בריוו 12:2
בריוו צו די יידן 2:1
בריוו צו די יידן 8:1
בריוו צו די יידן 6:5
בריוו צו די יידן 5:6
בריוו צו די יידן 20:6
בריוו צו די יידן 17:7
בריוו צו די יידן 21:7
בריוו צו די יידן 24:7
בריוו צו די יידן 28:7
בריוו צו די יידן 26:9
בריוו צו די יידן 3:11
בריוו צו די יידן 8:13
בריוו צו די יידן 21:13
א פעטרוס בריוו 23:1
א פעטרוס בריוו 25:1
א פעטרוס בריוו 11:4
א פעטרוס בריוו 11:5
ב פעטרוס בריוו 18:3
א יוחנן בריוו 17:2
ב יוחנן בריוו 2:1
יהודהס בריוו 13:1
יהודהס בריוו 25:1
די אנטפלעקונג 6:1
די אנטפלעקונג 18:1
די אנטפלעקונג 9:4
די אנטפלעקונג 10:4
די אנטפלעקונג 13:5
די אנטפלעקונג 12:7
די אנטפלעקונג 6:10
די אנטפלעקונג 15:11
די אנטפלעקונג 11:14
די אנטפלעקונג 7:15
די אנטפלעקונג 3:19
די אנטפלעקונג 10:20
די אנטפלעקונג 5:22

aiōnios

מתתיהו 8:18
מתתיהו 16:19
מתתיהו 29:19
מתתיהו 41:25
מתתיהו 46:25
מארקוס 29:3
מארקוס 17:10
מארקוס 30:10
לוקאס 25:10
לוקאס 9:16
לוקאס 18:18
לוקאס 30:18
יוחנן 15:3
יוחנן 16:3
יוחנן 36:3
יוחנן 14:4
יוחנן 36:4
יוחנן 24:5

יוחנן 39:5
יוחנן 27:6
יוחנן 40:6
יוחנן 47:6
יוחנן 54:6
יוחנן 68:6
יוחנן 28:10
יוחנן 25:12
יוחנן 50:12
יוחנן 2:17
יוחנן 3:17
די שליחים געשיכטע 46:13
די שליחים געשיכטע 48:13
רוימער בריוו 7:2
רוימער בריוו 21:5
רוימער בריוו 22:6
רוימער בריוו 23:6
רוימער בריוו 25:16
רוימער בריוו 26:16
ב קארינטער בריוו 17:4
ב קארינטער בריוו 18:4
ב קארינטער בריוו 1:5
גאלאטער 8:6
ב טעסאלאניקער בריוו 9:1
ב טעסאלאניקער בריוו 16:2
א טימאטעוס בריוו 16:1
א טימאטעוס בריוו 12:6
א טימאטעוס בריוו 16:6
ב טימאטעוס בריוו 9:1
ב טימאטעוס בריוו 10:2
טיטוס בריוו 2:1
טיטוס בריוו 7:3
פילעמאן בריוו 15:1
בריוו צו די יידן 9:5
בריוו צו די יידן 2:6
בריוו צו די יידן 12:9
בריוו צו די יידן 14:9
בריוו צו די יידן 15:9
בריוו צו די יידן 20:13
א פעטרוס בריוו 10:5
ב פעטרוס בריוו 11:1
א יוחנן בריוו 2:1
א יוחנן בריוו 25:2
א יוחנן בריוו 15:3
א יוחנן בריוו 11:5
א יוחנן בריוו 13:5
א יוחנן בריוו 20:5
יהודהס בריוו 7:1
יהודהס בריוו 21:1
די אנטפלעקונג 6:14

eleēsē

רוימער בריוו 32:11

Geenna

מתתיהו 22:5
מתתיהו 29:5
מתתיהו 30:5
מתתיהו 28:10
מתתיהו 9:18
מתתיהו 15:23
מתתיהו 33:23
מארקוס 43:9
מארקוס 45:9
מארקוס 47:9
לוקאס 5:12
יעקבס בריוו 6:3

Hadēs

מתתיהו 23:11
מתתיהו 18:16
לוקאס 15:10
לוקאס 23:16
די שליחים געשיכטע 27:2
די שליחים געשיכטע 31:2
א קארינטער בריוו 55:15
די אנטפלעקונג 18:1
די אנטפלעקונג 8:6
די אנטפלעקונג 13:20
די אנטפלעקונג 14:20

Limnē Pyr

די אנטפלעקונג 20:19
די אנטפלעקונג 10:20
די אנטפלעקונג 14:20
די אנטפלעקונג 15:20
די אנטפלעקונג 8:21

Sheol

35:37 Genesis
38:42 Genesis
29:44 Genesis
31:44 Genesis
30:16 Numbers
33:16 Numbers
22:32 Deuteronomy
6:2 Samuel 1
6:22 Samuel 2
6:2 Kings 1
9:2 Kings 1
9:7 Job
8:11 Job
13:14 Job
13:17 Job
16:17 Job
13:21 Job
19:24 Job
6:26 Job
5:6 Psalms
17:9 Psalms
10:16 Psalms
5:18 Psalms
3:30 Psalms
17:31 Psalms
14:49 Psalms
15:49 Psalms
15:55 Psalms
13:86 Psalms
3:88 Psalms
48:89 Psalms
3:116 Psalms
8:139 Psalms
7:141 Psalms
12:1 Proverbs
5:5 Proverbs
27:7 Proverbs
18:9 Proverbs
11:15 Proverbs
24:15 Proverbs
14:23 Proverbs
20:27 Proverbs
16:30 Proverbs
10:9 Ecclesiastes
6:8 Song of Solomon
14:5 Isaiah
11:7 Isaiah
9:14 Isaiah
11:14 Isaiah
15:14 Isaiah
15:28 Isaiah
18:28 Isaiah
10:38 Isaiah
18:38 Isaiah
9:57 Isaiah
15:31 Ezekiel
16:31 Ezekiel
17:31 Ezekiel
21:32 Ezekiel
27:32 Ezekiel
14:13 Hosea
2:9 Amos
2:2 Jonah
5:2 Habakkuk

Tartaroō

ב פעטרוס בריוו 4:2

Questioned

None yet noted

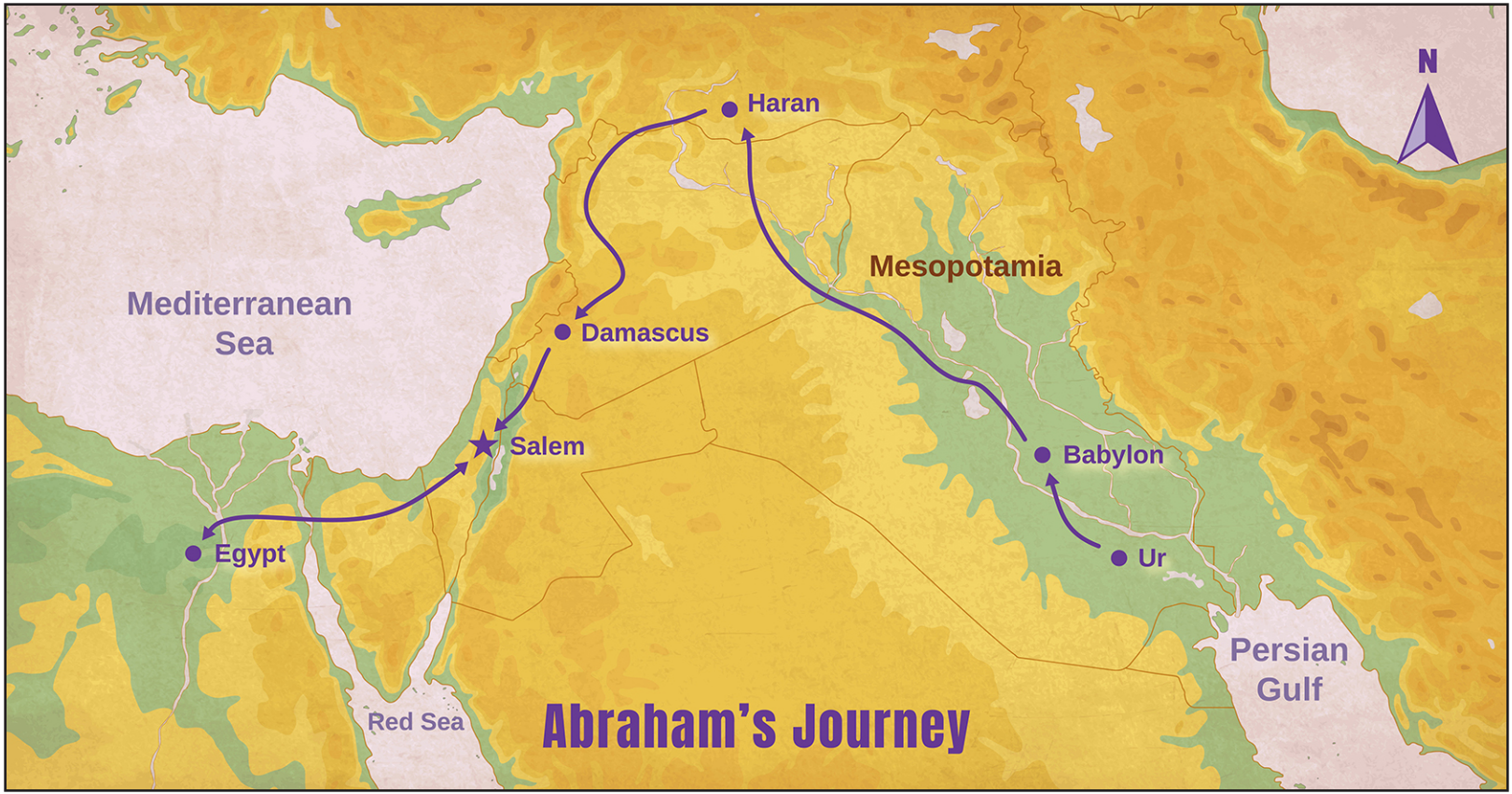

דורך אמונה האט אברהם געהארכט, ווען ער איז גערופן געווארן, ארויסצוגיין צו אן ארט, וואס ער האט געזאלט באקומען פאר א ירושה; און איז ארויסגעגאנגען, נישט וויסנדיק, וואוהין ער גייט. -

11:8 Hebrews

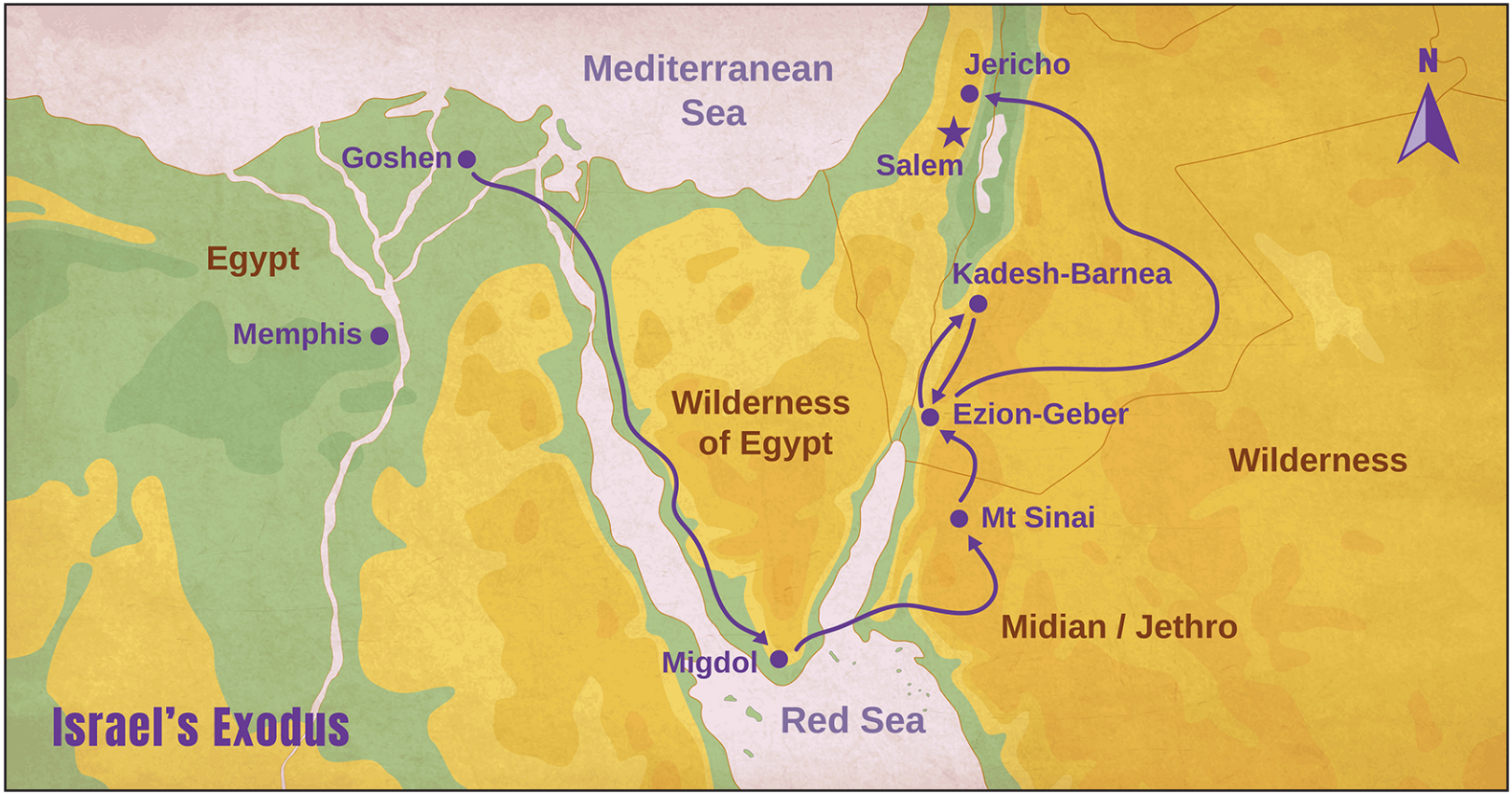

"When Pharaoh had let the people go, God didn't lead them by the way of the land of the Philistines, although that was near; for God said, 'Lest perhaps the people change their minds when they see war, and they return to Egypt'" Exodus 13:17

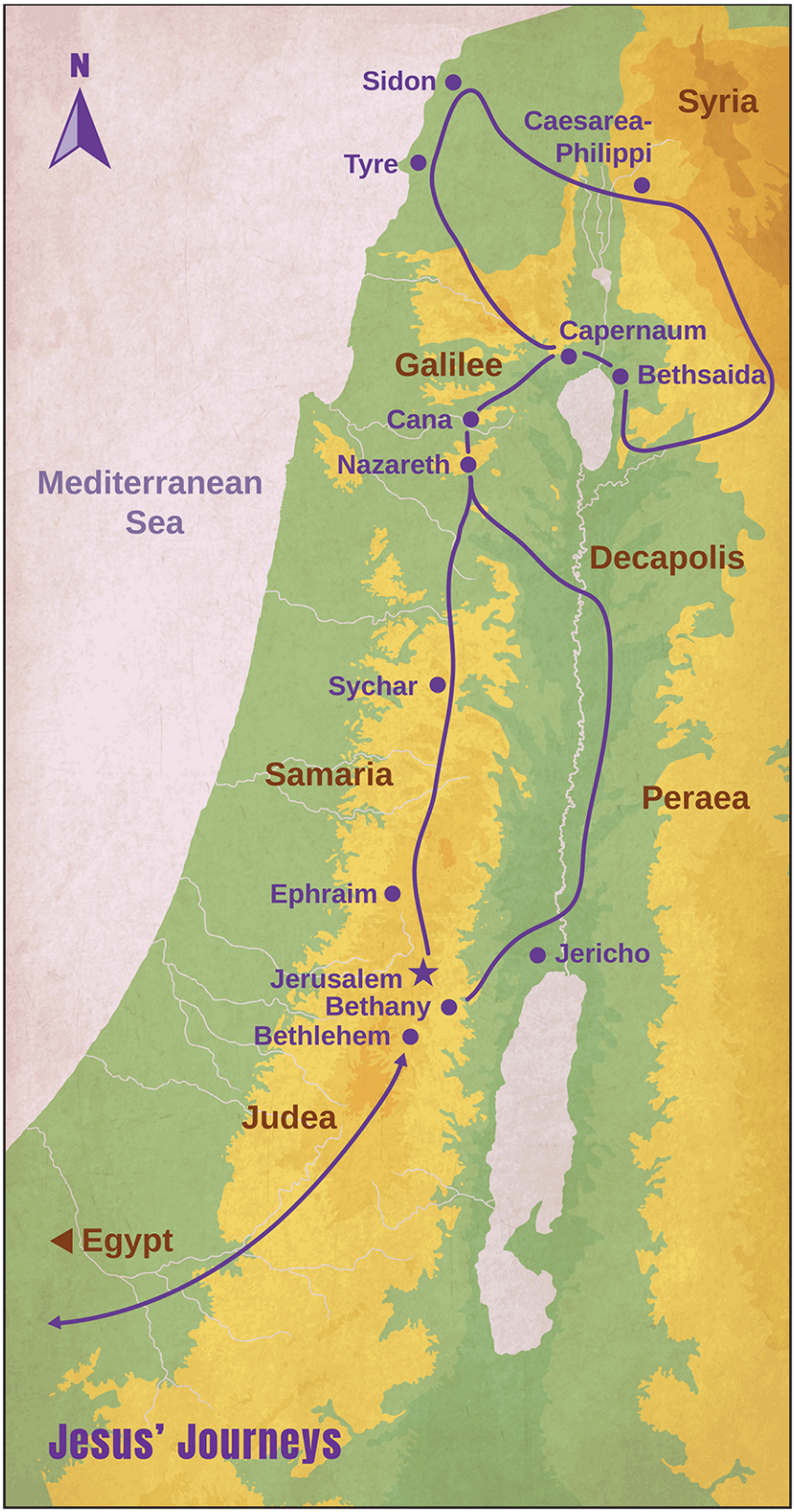

10:45 Mark - אפילו בן האדם לא בא כדי שישרתו אותו אלא כדי לשרת ולתת את נפשו לגאולת רבים

פוילוס, א קנעכט פון יהושע/ישוע המשיחן, בארופן צו זיין א שליח, אפגעשיידט פאר דער בשורה טובה פון ה׳, - Romans 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophecies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Uusher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

	Christ returns for his people
1956	Jim Elliot martyrd in Ecuador
1830	John Williams reaches Polynesia
1731	Zinzendorf leads Moravian mission
1614	Japanese kill 40,000 Christians
1572	Jesuits reach Mexico
1517	Martin Luther leads Reformation
1455	Gutenberg prints first Bible
1323	Franciscans reach Sumatra
1276	Ramon Llull trains missionaries
1100	Crusades tarnish the church
1054	The Great Schism
997	Adalbert marytyrd in Prussia
864	Bulgarian Prince Boris converts
716	Boniface reaches Germany
635	Alopen reaches China
569	Longinus reaches Alodia / Sudan
432	Saint Patrick reaches Ireland
397	Carthage ratifies Bible Canon
341	Ulfilas reaches Goth / Romania
325	Niceae proclaims God is Trinity
250	Denis reaches Paris, France
197	Tertullian writes Christian literature
70	Titus destroys the Jewish Temple
61	Paul imprisoned in Rome, Italy
52	Thomas reaches Malabar, India
39	Peter reaches Gentile Cornelius
33	Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

Where?			When?							
			Innocence		Fallen				Glory	
			Eternity Past	4000 BC Creation	Fall to Sin No Law	1500 BC Moses' Law	Advent of Christ 0-33 AD	Church Age Kingdom Age	Great White Throne	New Heaven and Earth
Who?	God	Father	God's Perfect Fellowship John 10:30	God's Perfect Fellowship with Adam in the Garden of Eden No Fall No Death Gen 1:31	Living in Unapproachable Light, 1 Timothy 6:16				God's Perfectly Restored Fellowship with All Mankind in the Holy City No Hades No Dead Rev 20:3	All Restored Acts 3:21
		Son			Pre-Incarnate, John 8:58		Incarnate, John 1:14	Paradise, Luke 23:43		
		Holy Spirit			Everywhere, Psalm 139:7		Indwelling Believers, John 14:17			
	Mankind	Living Mankind	No Creation No people Gen 1:1		Serving the Savior or Satan on Earth, Ephesians 2:1-5					
		Deceased Believing Mankind			Blessed in Paradise, Luke 16:22					
		Deceased Unbelieving Mankind			Punished in Hades until the final judgment, Luke 16:23 and Rev 20:13					
	Angels	Holy Angels			Serving Mankind at God's Command, Hebrews 1:14					
		Imprisoned Angels		No Fall No Unholy Angels Gen 1:31	Imprisoned in Tartarus, 2 Peter 2:4 and Jude 6				Lake of Fire Prepared for the Devil and his Angels Mat 25:41 Rev 20:10	Fallen Angels Forgiven? Col 1:20 Yes? Heb 2:16 No?
		Fugitive Angels			Rebelling Against Christ Accusing Mankind 1 Peter 5:8 and Revelation 12:10			Thalaasa, Rev 20:13		
		First Beast Demon						Lake of Fire Revelation 19:20		
		False Prophet Demon								
		Satan						Abyss Revelation 20:2		

Destiny

עברית at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, *"the gates of Hades will not prevail,"* Matthew 16:18. Paul asks, *"Hades where is your victory?"* 1 Corinthians 15:55. John wrote, *"Hades gives up,"* Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, *"Do not be afraid,"* because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our *Good News* sounds like a warning to *"be afraid"* because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarrantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, *"out of the frying pan, into the fire?"* Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, *"Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'"* Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. *"If the first fruit is holy, so is the lump,"* Romans 11:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

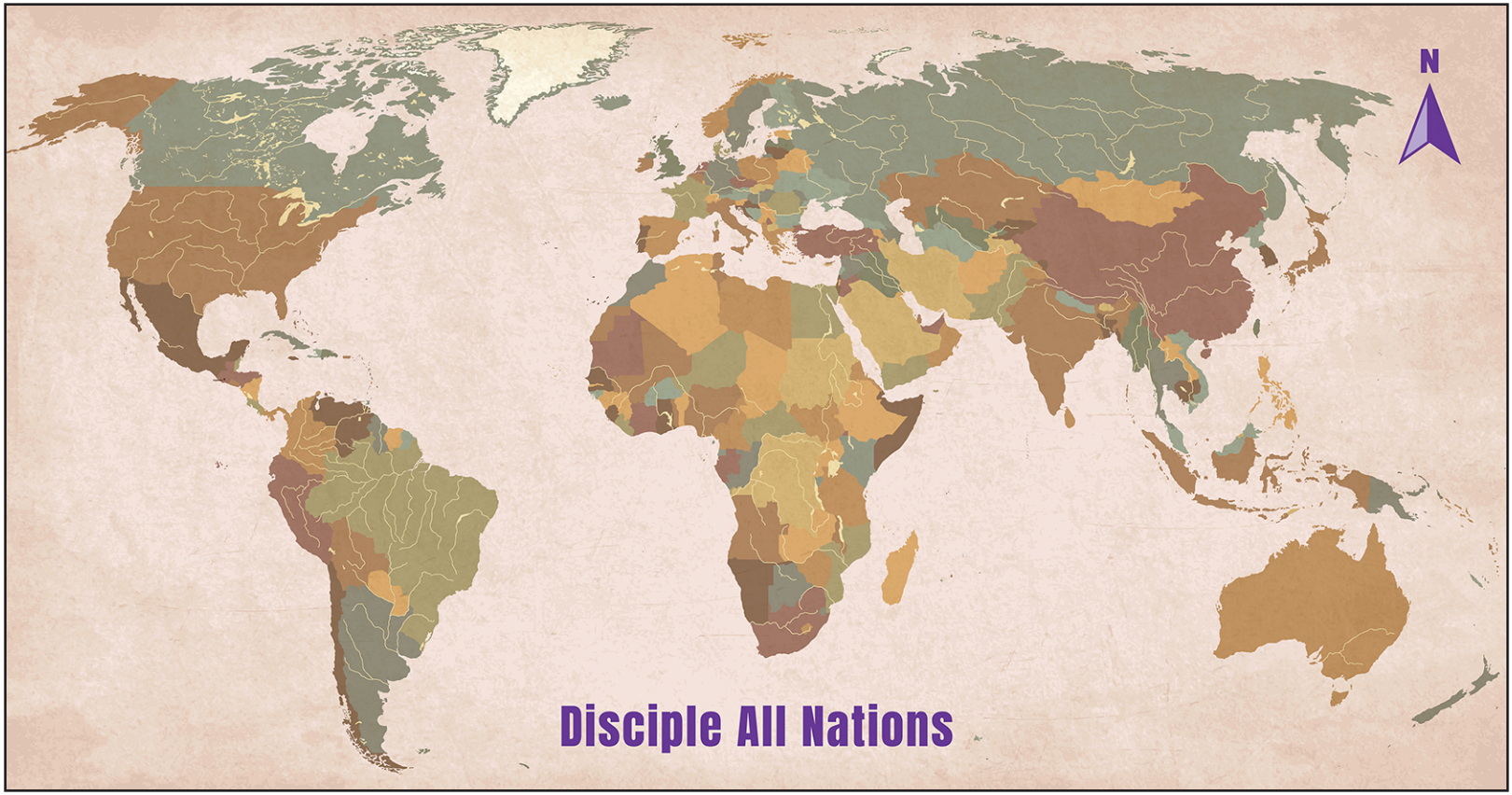

גייט דעריבער און מאכט אלע פעלקער פאר תלמידים, און זיי מיט דער מקווה געגאנגען אונטער די וואסער אין דעם נאמען פון דעם פאטער און דעם זון און דעם רוח הקודש, - Matthew 28:19